

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

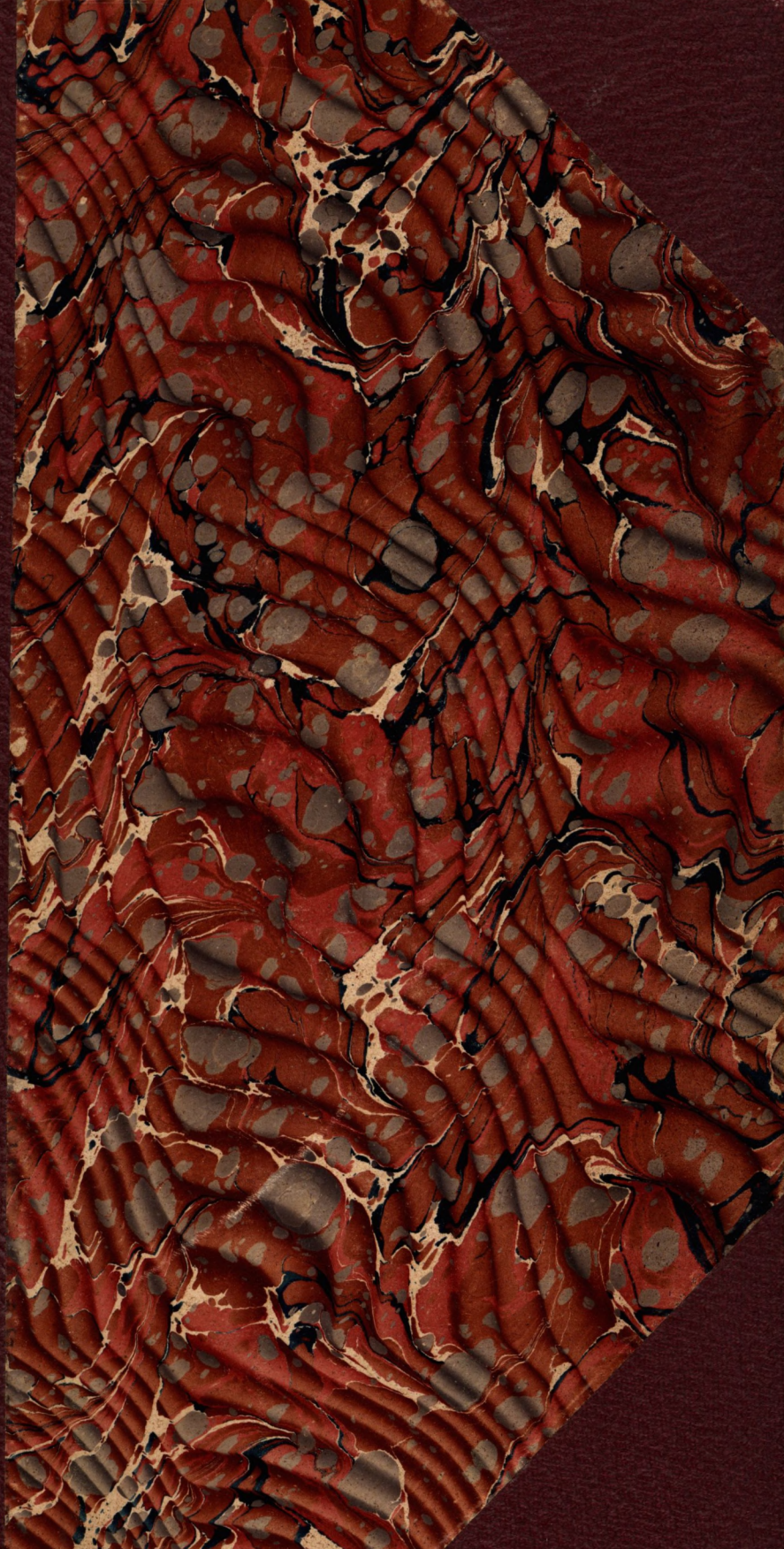
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

PERSONALHISTORISK TIDSSKRIFT.

SYVENDE RÆKKE.

6. BIND.

(42DE AARGANG.)

UDGIVET AF

SAMFUNDET FOR DANSK-NORSK GENEALOGI
OG PERSONALHISTORIE.

VED

PAUL HENNINGS.

I KOMMISSION HOS

H. HAGERUP,
KJØBENHAVN.

OG

EINAR DANCKE,
CHRISTIANIA.

TRYKT I UNIVERSITETSBOGTRYKKERIET

(J. H. SCHULTZ A/S).

1921.

INDHOLD

	Side
De kgl. Amtmænd i Hertugdømmet Slesvig 1660—1864. Ved Arkivar <i>Fritz Jürgensen West</i>	1
Af Breve fra Teaterchefen Hans Wilhelm von Warnstedt til hans Søkende. Meddelt af Dr. phil. <i>Louis Bobé</i>	27
Kammerherre Quaades Redegørelse for sin Indtrædelse i Ministeriet Monrad. Meddelt ved Professor, Dr. phil. <i>Aage Friis</i>	51
Danske og norske Officerer i Royal Danois 1690—1698. Af Generalløjtn., Dr. phil. <i>A. Tuxen</i>	67
Dronningen i Odense Tugthus. (Med Billede.) Af fhv. Kredslæge <i>K. Carøe</i> .	77
Forskelligt fra Genealogiens og Personalhistoriens Verden.....	106
Spørgsmaal og Svar.....	109
Haderslev lærde skoles rektorer og lærere i ældre tid. Af Dr. phil. <i>Thomas Otto Achelis</i>	127
Lidt mere om Høgerne og Statsminister Ove Høegh Guldbergs Broder Hr. Niels Høegh. Af Arkivar <i>E. A. Thomle</i>	142
Optegnelser vedrørende Familien Røring. Af Postmester <i>C. Klitgaard</i> .	151
Liste over begravede i København 1677 og 1682—92. Af Biblioteks- sekretær <i>C. Behrend</i>	160
Slægtbogsopregnelser vedrørende familierne Bagge, Gram og Jordan. Ved Arkivar <i>S. H. Finne-Grønn</i>	169
Et lidet Bidrag til den norske Slægt Darre. Af Arkivamanuensis <i>A. W. Rasch</i>	175
En Christiania-Slægt Smith. Optegnelser af Kjøbmand i Christiania Lars Smith. Af Postekspeditør <i>Olaus Schmidt</i>	177
Stambogsblade over Slægten Rasch paa Bornholm. Ved Arkitekt <i>K. Thorsen</i>	181
Et lille Bidrag til Giftmordersken Frøken Justine Cathrine Rosenkrantz's Karakteristik. Af Bibliotekar <i>H. Ehrencron-Müller</i>	193
A. C. Luplau som Modelmester ved den kgl. Porcelainsfabrik. Af Ingeniør <i>Ad. Clément</i>	195
† Dr. med. Kr. Carøe. Af <i>H. Hjorth-Nielsen</i>	197
Bog anmeldelser.....	198
Fortegnelse over den danske genealogiske Litteratur 1920.....	200
Spørgsmaal og Svar.....	201
Forskelligt fra Genealogiens og Personalhistoriens Verden.....	206
Samfundets Anliggender.....	212
Samfundets Regnskab for 1919.....	214
Rettelser.....	215
Navneregister 1921.....	217

Tillæg.

- Dødsfald i Danmark 1920. Af *H. Hjorth-Nielsen*.
Dødsfald i Norge 1920. Af Arkivamanuensis *A. W. Rasch*.

De kgl. Amtmænd i Hertugdømmet Slesvig 1660—1864.

Ved **Fritz Jürgensen West.**

Aabenraa og Løgumkloster Amter 1677—79,
1684—89. 1713—1848, 1850.

Ved kgl. Patent 1. Decbr. 1676 blev den hertugelige Andel af Hertugdømmet Slesvig sekvestreret, og det blev befaleet de fyrstelige Undersaatter hverken at adlyde Hertugen eller svare den mindste Afgift til ham. Dette blev meddelt Hertugen i en kgl. Skriv. med den Advarsel, at hvis denne ikke inden 6 Uger modtog Hertugdømmet i Forlehnning, vilde det hidtil kun sekvestrede Lehn blive erklæret for hjemfaldet. Imidlertid maatte Christian V 1679 slutte Fred i Fontainebleau med Sveriges Allierede, Frankrig. I denne Traktats 2. Biartikel lovede Kongen at genindsætte Hertugen i hans Besiddelser og indrømme ham den ham i Følge Fredstraktaterne i Roskilde og i København tilkommende Suverænitet. — Ved kgl. Patent 30. Maj 1684 besluttede Kongen at inddrage den hertugelige Andel af Hertugdømmet Slesvig og forene den med sin egen; men ved Forliget i Altona 20. Juni 1689 maatte Kongen genindsætte Hertugen i alle hans Besiddelser og Godser. Først under den store nordiske Krig lykkedes det Kongen at gennemføre sine Planer med Hensyn til Hertugdømmet Slesvig. Lige indtil 1850 har Aabenraa A. og Løgumkloster A. været forenede under een Am. Derefter har Aabenraa A. været forenet med Nørborg og Sønderborg A. under een Am., medens Løgumkloster A. forenedes med Tønder A. (Jvfr. ndf.).

Aabenraa Amt

bestaaende af Ris og Sønder Rangstrup Herreder og Varnæs Birk. Ved Delingen 1544 blev det lagt til den gottorpske Del. Ved Opløsningen af Svavested Amt i Henhold til fyrsteligt Reskr. 2. Aug. 1701 blev A. forøget med Fogderierne Kolstrup og Sundeved-Nybøl. Ved Patent 1. Novbr. 1777 blev det forøget med 1 Plov af Fogderiet Karlsvraa og 1 Plov af Maarkær A., endvidere ved Udstykningen af Lindeved Gods i Henhold til Patent 23. Decbr. 1796 med en Gaard i Mellerup og ved kgl. Resol. 19. Maj 1807 med nogle tidligere til Aarup Gods hørende Bolssteder, Grønnebæk-gaarde. Derimod blev ved kgl. Resol. 16. Novbr. 1804, fra 1814 at regne, Fogderiet Sundeved-Nybøl skilt fra Aabenraa A. og forenet med Sønderborg A.

Løgumkloster Amt

er opstaaet af Cistercienser-Klosterets Besiddelser, der omfattede Løgumkloster Birk og en Del Strøgods, inddelt i fem Fogderier. Ved Delingen 1544 blev Klostret lagt til Hertug Hans d. æ.'s Del. Efter den sidste Abbeds Død 1548 blev det sækulariseret og gjort til et Amt. Efter Hertugens Død tilfaldt det ved Delingen 1581 Hertugen af Gottorp. Ved Opløsningen af Svavested A. i Henhold til Reskr. 2. Aug. 1701 blev Fogderiet Skærbæk med 2½ Plov indlemmet i Amtet og ved Udstykningen af Lindeved Gods 1792 endvidere 2 Gaarde og 2 Huse i Laurup.

I 1850 blev Lundtoft Hd. og Lautrup By taget fra Tønder A. og lagt til Aabenraa A. Derimod blev Løgumkloster A. 16. Septbr. 1850 underlagt Am. i Tønder, og Stoltelund Gods underlagt Slogs Hd. Endvidere blev det til Haderslev A. hørende Fogderi Bollerslev ophævet og de dertil hørende Byer Bollerslev og Genner lagt under Aabenraa A. Samtidig blev Landsbyerne Todsbøl, Gaaskær, Smedager, Vellerup og Ræbbøl frataget Slogs Hd. i Tønder A. og lagt til Ris Hd. i Aabenraa A.

- 1677—79. *Adolph Hans v. Holsten* (Hofraad), Inspektør ad interim over Tønder, Aabenraa og Løgumkloster A. 17. Febr. 1677—Oktbr. 1679, da Hertugen af Gottorp igen tager A. i Besiddelse.
- 1684—89. *Wulf Blome* til Hagen (Landraad), Am. i Aabenraa og Løgumkloster A. 5. Juni 1684—2. Juli 1689. Overleveringen af A. til Hertugen af Gottorp sker 12. s. M.
1713. *Hans Caspar v. Platen* (Generalkrigskommissær i Felten), Am. i Aabenraa og Løgumkloster A. samt Byen Aabenraa 4. Marts 1713 (Maarkær A. med Saatrupholm Gods underlægges ham 8. s. M.) — 29. Aug. 1713 (arresteret og hans Generalkrigskommissærcharge ophævet). Maarkær A. med Saatrupholm underlægges Gottorp A., medens Fogderiet Kolstrup adskilles fra Svavested A. og henlægges ved kgl. Miss. 13. Marts 1713 til Aabenraa A., hvor det er beliggende.
- 1714—23. *Johann Ludvig Pincier*, Friherre v. *Königstein* (Gehejmeraad og Tilforordnet ved Overretten i Hertugdømmet Slesvig) tillige Am. i Aabenraa og Løgumkloster A. samt de tvende Svavsted'ske Fogedier Kolstrup og Nybøl 28. Aug. 1714—16. Marts 1723 (afskediget med Bibehold af Gagen paa Livstid).
- 1723—52. *Christian Albrecht v. Massow* til Lasbeck (Kammerjunker), Am. i Aabenraa og Løgumkloster A. 16. Marts 1723 (Stiffaderen, v. Königstein, beholder sin Amtmandsgage som Pension paa Livstid, medens v. Massow beholder sin Gage som Kammerjunker, hvilken Plads ikke besættes igen) — 25. Aug. 1752 (død i Embedet). Landraad 22. Marts 1723.

- Ceremonimester 29. Juli 1726. Konferensraad 28. Novbr. 1733. Gehejmeraad 18. Decbr. 1746.
- 1752—56. *Joachim Christopher v. d. Lühe* (Gehejmeraad, Am. i Haderslev A.), Am. i Aabenraa og Løgumkloster A. 2. Oktbr. 1752—13. Septbr. 1756 (død i Embedet).
- 1756—68. *Joachim Ehrenreich Behr* (Kammerjunkere), Am. i Aabenraa og Løgumkloster A. 18. Oktbr. 1756 (Bestallingen dateret 11. s. M.)—18. Novbr. 1768 (død i Embedet). Faar en til 31. Marts 1752 antedateret Kammerherrebestalling 11. Oktbr. 1756.
- 1768—72. *Friderich Wilhelm Baron v. Wedell*, Jarlsberg (Gehejmeraad, Kammerherre), Am. i Aabenraa og Løgumkloster A. 19. Decbr. 1768—14. April 1772 (Overlanddrost i Grevskaberne Oldenborg og Delmenhorst). Gehejmekonferensraad 21. Oktbr. 1774.
- 1772—73. *Gustav Frederik Greve Holck-Winterfeldt* (Gehejmeraad, Kammerherre), Am. i Aabenraa og Løgumkloster A. 22. April 1772—16. Septbr. 1773 (Stiftamtmand i Aggershus Stift). Fik 22. Maj 1773 Tilladelse til at rejse til Pymont.
- 1773—74. *Otto Friedrich Bardenfleth* (Regeringsraad i Oldenborg, Landraad, Landfoged i Viermarsch- og Geest-Fogediet i Grevskabet Oldenborg), Am. i Aabenraa og Løgumkloster A. 9. Septbr. 1773—22. Decbr. 1774 (2. Deputeret i Rentekammeret). Kammerherre 21. Oktbr. 1774.
- 1775—1802. *Leopold Samuel v. Schmettau* (Kammerherre, Am. i Hütten A. og i det slesvigske Domkapitels Distrikter), Am. i Aabenraa og Løgumkloster A. 2. Jan. 1775—19. Maj 1802 (afskediget med Pension). Slottet, som ifølge kgl. Resol. 18. Febr. 1764 skulde nedrives, bliver igen istandsat til Amtmandsbolig 5. Maj 1777.
- 1802—08. *Conrad Daniel v. Blücher* (Kammerherre), Am. i Aabenraa og Løgumkloster A. 18. Jan. 1802 (efter L. S. v. Schmettaus Entledigelse)—9. Septbr. 1808 (Overpræsident i Altona).
- 1808—29. *Otto Johann Stemann* (Kammerherre), Am. i Aabenraa og Løgumkloster A. 15. Decbr. 1808—12. Decbr. 1829 (Administrator i Grevskabet Rantzau).
- 1830—42. *Christian Ludwig Tillisch* (Am. paa Færøerne), Am. i Aabenraa og Løgumkloster A. 16. Febr. 1830—30. Decbr. 1842 (afskediget fra 1. Jan. 1843). Kammerherre 28. Juni 1840. Kabinetssekretær 15. April 1841.
- 1843—48. *Christian v. Stemann* (Kammerherre, Am. i Nørborg og Sønderborg A.), Am. i Aabenraa og Løgumkloster A. 12. Jan. 1843—00. April 1848 (nedlagde sit Embede). 29. Juli 1850 (entlediget). Faar Pension eller Vartpenge 8. Jan. 1853.

1850. *Eugenius Sophus Ernst Heltzen* (Indenrigsministerens Sekretær, Kommitteret, Kammerjunker), konst. som Am. i Aabenraa og Løgumkloster A. 29. Juli 1850—16. Septbr. s. A. (Løgumkloster A. henlægges under Am. i Tønder A. og Heltzen, konst. som Am. tillige i Sønderborg og Nørborg A.).

A a b e n r a a , N ø r b o r g o g S ø n d e r b o r g A m t e r
1850—64.

1850—64. *Eugenius Sophus Ernst Heltzen* (Kammerjunker, konst. Am. i Aabenraa A.), konst. som Am. tillige i Sønderborg og Nørborg A. 16. Septbr. 1850, endelig udnævnt til Am. i nævnte A. 17. Jan. 1851—28. Juni 1864 (afsat og udvist). Kammerherre 6. Oktbr. 1851.

F e m e r n A m t 1713—22, 1730—1848, 1850—64,

bestaaende af Øen og Landskabet Femern. Ved Delingen 1581 imellem Kong Frederik II og Hertug Adolf tilfaldt Femern den sidstnævnte. Øen forblev gottorpsk, indtil den efter Fæstningen Tønningens Fald 1713 blev erobret og tillige med den øvrige gottorpske Andel af Hertugdømmet Slesvig 1721 indlemmet i den kongelige Andel af samme. I Aarene 1722—30 var der ingen Am. ansat. Amtmand paa Femern er tillige Overovrighed for Købstaden Burg.

1713—14. *Siegfried v. Ahlefeldt* til Brodau (Landraad), Am. i Oldenburg A. og i Landskabet Femern 4. Marts 1713—20. Septbr. 1714 (død i Embedet).

1716—22. *Joachim Friderich v. d. Lühe* til Rantzau (Etatsraad) Am. i det inddragne fyrstelige A. Oldenburg og i Landskabet Femern 27. Maj 1716—16. Febr. 1722 (afskediget i Naade, da Femern ikke behøver en egen Amtmand). Instruktion for ham som Overlanddrost i Wismar og i Amterne Pöhl og Neuenkloster 24. Decbr. 1718.

1722—30. *Burchard Reinhold Hartmann* (fhv. Am. i Loitz A. i Pommern), Landfoged paa Femern 20. Marts 1722—30. Juni 1730 (suspenderet).

1730—41. *Friederich Wilhelm* Baron *v. Herzberg* () Am. og Landfoged paa Femern 11. Novbr. 1730—23. Febr. 1741 (da han med kgl. Approbation sælger Embedet til Friccius). Landraad 26. Febr. 1731.

- 1741—42. *Joachim v. Friccius* (Kancelli- og Regeringsraad), Am. og Landfoged paa Femern 23. Febr. 1741—3. April 1742 (død i Embedet). Virkelig Justitsraad 5. Oktbr. 1741.
- 1742—45. *Friderich Bierman v. Ehrenschild* (Justitsraad, tidl. Legationssekretær ved det svenske Hof), Am. og Landfoged paa Femern 20. April 1742—12. April 1745 (død i Embedet). Landraad 22. Juni 1742.
- 1745—78. *Ernst Ludwig v. Hattenbach* (Kammerjunker hos Markgreve Friederich Ernst af Brandenburg-Culmbach), Am. og Landfoged paa Femern 3. Juni 1745—30. Oktbr. 1778 (død i Embedet). Landraad i Holsten 5. Novbr. 1745. Virkelig Landraad 13. Decbr. 1746 med Anciennitet fra 1. Maj 1741. Der skal gøres Anstalter til, at Am. paa Femern lader foretage Udskiftning og Indhegning i sit A. 7. Oktbr. 1771.
- 1779—89. *Friederich Ludwig v. Vieregg* (Kammerherre), Am. og Landfoged paa Femern 26. Marts 1779—1. April 1789 (entlediget).
- 1789—95. *Adam Christopher v. Struve* (Etatsraad), Am. og Landfoged paa Femern 1. April 1789—5. Marts 1795 (død i Embedet).
- 1795—1823. *Johan Conrad Müller* (Justitsraad og 1. Ekspeditionssekretær i Tyske Kancelli), Am. og Landfoged paa Femern 25. Aug. 1795—25. Novbr. 1823 (entlediget i Naade). Konferensraad 25. Juni 1808.
- 1823—30. *Friederich Wilhelm Casper v. Benzon* (Kammerjunker), Am. og Landfoged paa Femern 25. Novbr. 1823—3. Aug. 1830 (entlediget i Naade).
- 1830—41. *Friedrich Ferdinand v. Levetzow* (Auskultant i Rentekammeret, Kammerjunker), Am. og Landfoged paa Femern 3. Aug. 1830—17. April 1841 (entlediget i Naade).
- 1841—50. *Ludwig (Louis) Carl Friedrich v. Mollke* (Kammerjunker, Auskultant ved den slesvig-holstenske Regering), Am. i Landskabet Femern 1. Maj 1841—10. Septbr. 1850 (afsked.).
- 1850—64. *Broder Knudsen* (Politimester i Aabenraa), konst. Am. i Femern A. og Overovrighed for Købstaden Burg 10. Septbr. 1850—6. April 1864 (afsked.).

Flensborg Amt 1652—1848, 1850—64,

indbefattede de 4 gamle Herreder: Vis, Uggel, Husby og Ny Hd. Ved Patent 1. Novbr. 1777 blev 68 $\frac{1}{4}$ Plove af Slesvig Domkapitel og 41 af Maarkær A. lagt til de fire Herreder. Endvidere blev ved Patent 23. Decbr. 1796 de indenfor Amtets Grænser boende Lindeved Underhørige, ved Patent 7. Novbr. 1803 og 17. Marts 1807

nogle Bol og Huse af Tøstrup Gods og ved Patent 26. Aug. 1805 Godset Vesebys Underhørige indlemmede i Amtets Herreder. Derimod blev ved Resol. 30. Jan. 1818 nogle til Vis Hd. hørende Steder i Snabæk og Ullerup skilt fra dette og lagt til Sønderborg A. Ved Rskr. 15. Septbr. 1779 blev en Del af det Glücksborgske Landdistrikt under Navn af Munkbrarup Hd. tillagt Amtet. Ved Resol. 15. Febr. 1854 blev Hyllerup By, Hanved S., med 3 til samme hørende Kolonisteder, som hidtil havde hørt til Gottorp A. indlemmet i Flensborg A. Endvidere blev ved Resol. 16. Juli 1856 8 Steder i Hyrup og 5 Steder i Lille Solt, der indtil da havde hørt under Gottorp A. indlemmede i Flensborg A. Ved Patent 3. Juni 1853 blev de adelige Godser Freienwillen, Grønholt, Lunds-gaard, Nørregaard, Nyhøl, Svendsby, Søndensø, Undevad og Veseby henlagte under Amtmandens Overadministration. Ved Resol. 4. Jan. 1854 blev Nørre og Sønder St. Jørgen, der horte under Hellig-aandsklosteret i Flensborg, underlagte Stadens Jurisdiktion, og Klosterets øvrige Underhørige indlemmedes i vedkommende Herre-der og A. m. H. t. Jurisdiktion. Paa Provisorens Andragende blev derefter ved Resol. 18. Marts 1856 Klosterets særegne Forvalt-ningsdistrikt ophævet, saaledes at Nørre og Sønder St. Jørgen underlagdes Flensborg By og de øvrige Besiddelser de vedk. Hdd.

1652—79. *Detlef v. Ahlefeldt* til Haselau og Kahden (Oberst og Landraad), Am. i Flensborg A. 1. Maj 1652—13. Oktbr. 1679 (afskediget med Bibehold af Gagen af Amtets Intrader). Oberst til Hest 26. Febr. 1657. Generalkrigskommissær 23. Marts s. A. Gentagne Gange sendt som Underhandler til de nordtyske Hoffer.

1679—1705. *Henning Reventlow* til Hemmelmark (Kammerherre, Landraad, Am. i Svavested A.), Am. i Flensborg A. 24. Oktbr. 1679 (dog uden Gage indtil den hidtil værende Am. Detlef v. Ahlefeldts Død)—30. Jan. 1705 (død i Embedet). Eventualbestalling som Am. i Flensborg A. for Ulrich Adolph v. Holstein, Friherre til Fuirendal (Overkammerjunker) 6. Decbr. 1701 uden ny kgl. Bestalling, naar Henning Reventlow er død.

1705—25. *Ulrich Adolph v. Holstein*, Friherre til Fuirendal (Overkammerjunker, Am. over den kgl. Del af Slesvig Domkapitel), Eventualbestalling 6. Decbr. 1701 som Am. i Flensborg A. efter Henning Reventlows Død, som indtraf 30. Jan. 1705—17. Jan. 1725, da Sønnen, Adam Christopher, faar Embedet. Greve af Holsteinborg 1. Jan. 1708. Bordelum Fogedi af Svavested A. underlægges Flensborg A. ved kgl. Missive 13. Marts 1713. Overordentlig Afsending til England (Kreditiv 13. Decbr. 1718). I Konseillet 29. Septbr. 1719. Storkansler 20. Juni 1721.

- 1725—28. *Adam Christopher Baron v. Holstein*, Holsteinborg Am., i Flensborg A. 17. Jan. 1725—19. Maj 1728 (død i Paris).
- 1728—60. *Christian Dethlef Greve v. Holstein*, Holsteinborg (Kammerjunker), Am. i Flensborg A. 2. Juli 1728—20. Maj 1760 (død i Embedet). Kammerherre 11. Oktbr. 1729. Virkelig Landraad 23. Febr. 1734. Virkelig Gehejmerraad 22. Maj 1744. Gehejmekonferensraad 19. Juni 1754.
- 1760—72. *Georg Friderich v. Holstein*, (Kammerherre, Stiftam. i Ribe St. og Am. i Ribe A.), Am. i Flensborg 26. Maj 1760—8. Marts 1772 (død i Embedet). Gehejmerraad 24. Oktbr. 1760 (Bestallingen dat. 17. s. M.). Gehejmekonferensraad 13. Febr. 1769.
- 1772—84. *Gregers Christian Greve v. Haxthausen* (Gehejmerraad, Kammerherre, 2. Deputeret i Admiralitets- og Kommissariatskollegiet), Am. i Flensborg A. 1. April 1772—15. Marts 1784 (Am. i Ringsted og Sorø A.). Gehejmekonferensraad 21. Oktbr. 1774. Faar Tilladelse til at bo i Slesvig By 17. Juni 1778. Tillæg i Gage for de inkorporerede Plove og Glyksborg 25. Maj 1780.
1784. *Cai (Cajus) Friederich Greve v. Reventlau* (Minister ved det spanske Hof, Kammerherre), Am. i Flensborg A. 5. April 1784—24. Maj 1784 (entlediget). Overkammerjunker.
- 1784—87. *Carl Engel Ernst v. Schack* (Gehejmerraad, Overceremonimester), Am. i Flensborg A. 24. Maj 1784—17. Maj 1787 (Overpræsident i Kiel). Fik 2. April 1784 Ekspektance paa Overpræsidentembedet.
- 1787—1808. *Nicolai Theodor v. Ployart* (Kammerherre), Am. i Flensborg A. 8. Aug. 1787—7. Novbr. 1808 (afskediget med 2000 Rdl. i Pension), s. D. tildelt Rang i 1. Kl. Nr. 13.
- 1809—11. *Friderich Carl Feldmann* (Ettatsraad, Deputeret i slesvigholstenske Kancelli), Am. i Flensborg A. 15. Juli 1809—3. Juni 1811 (afskediget i Naade med 1000 Rdl. i Vartpenge).
- 1811—18. *Friderich Heinrich Christian Johannsen* (Justitsraad, Præsident i Flensborg), Am. i Flensborg A. 3. Juni 1811—31. Jan. 1818 (Am. i Haderslev A.) fra næstkommende Paaske at regne.
- 1818—20. *Joachim Gottsche v. Levetzow* (Kammerherre), Am. i Flensborg A. 31. Jan. 1818, fra næstkommende Paaske at regne, —28. Oktbr. 1820 (Am. i Steinburg A.).
- 1820—29. *Christian Lenthe Baron af Adeler* (Kammerherre, Dr. jur.), Am. i Flensborg A. 12. Decbr. 1820—22. April 1829 (Am. i Travendal m. fl. A.).
- 1829—31. *Heinrich Greve Reventlow-Criminil* (Am. i Schwartzenech A.) 2. Juni 1829—8. April 1831 (Deputeret i slesvigholsten-lauenborgske Kancelli).

- 1831—34. *Heinrich Greve Reventlow* (Legationssekretær), Am. i Flensborg A. 27. April 1831—26. Aug. 1834 (6. Raad i den slesvig-holstenske Regering), fra 1. Oktbr. s. A. at regne.
- 1835—43. *Cai Wilhelm Georg v. Rumohr* (Am. i Hütten A.), Am. i Flensborg A. 4. Febr. 1835—25. Aug. 1843 (Am. i Traventhal, Reinfeld og Rethwisch A.).
- 1843—48, 1850. *Carl Ludvig v. Warnstedt* (Kommitteret i Generaltoldkammeret), Am. i Flensborg A. 28. Septbr. 1843—16. Juni 1848 (afsat af den provisoriske Regering). Kammerherre 18. Septbr. 1846. Faar overdraget Politiforvaltningen paa de inden for hans Amt beliggende adelige Godser 27. Juli 1850; entlediget 10. Septbr. 1850.
- 1850—56, 1859—60. *Frederik Herman Wolfhagen* (Herredsfoged i Tyrstrup og Haderslev Hd.), konstit. Am. i Flensborg A. 11. Septbr. 1850, ansat 26. Febr. 1851—8. Juni 1856. Minister for Hertugdømmet Slesvig fra 18. s. M at regne. Kammerherre 9. Oktbr. 1854. Træder atter tilbage i sit Embede som Am. i Flensborg A. 21. Decbr. 1859—24. Febr. 1860 (Minister for Hertugdømmet Slesvig).
- Som Am. under Vakancen konstitueredes *Wilhelm Ferdinand Baron Wedell-Wedellsborg*, Herredsfoged i Husby og Ny Herreder.
- 1861—64. *Wilhelm Ferdinand Baron Wedell-Wedellsborg* (Herredsfoged i Husby og Ny Herreder) 2. Juli 1861—12. Marts 1864 (afskediget).

Gottorp Amt 1684—89, 1713—1841.

Gottorp og Hütten Amter 1841—48, 1850—64.

Efter at Søndergoes Hd. 1639 var blevet skilt fra Amtet, bestod dette indtil c. 1700 af følgende 6 Herreder: Hütten, Hohn, Krop, Arens, Struxdorf og Slis Hd. Ved Opøsningen af Svavested A. i Henhold til fyrsteligt Reskr. 2. Aug. 1701 blev Fogderierne Treja og Fysing lagt til Gottorp A. under Navn af Treja Hd. og Fysing Hd. I 1713 indlemmedes Fogderiet Bollingsted, medens Hütten Hd. 1741 blev skilt fra Amtet. Ved Frdg. 29. Marts 1771 blev Saatrups Holms Godsdistrikt i Angel med $18\frac{3}{4}$ Plov indlemmet i Gottorp A. under Navn af Saatrups Hd. Ifølge Resol. 22. Jan. 1777 blev derimod Hohn Hd. (med Krummenohrt og Fockebeck) lagt til Hütten A., medens Halvdelen af Maarkær A. samt et Antal Domkapitelsgodser, henholdsvis $20\frac{7}{8}$ og $89\frac{1}{4}$ Plov, henlagdes under Gottorp A. Det tidligere hertugelig Glücksborgske Allodial-

gods Dänisch Lindau, med 34 Plove, blev ved Resol. 17. Febr. 1784 og Andg. 30. Septbr. 1825 forenet med Amtet. Ved Andg. 2. Marts 1807 blev ligeledes de til Graabrødreklosteret i Slesvig hørende adelige Distrikter, endvidere ved Reskr. 7. Novbr. 1803 og 17. Marts 1807 nogle Gaarde og Huse af Tøstrup Gods og ved Andg. 12. April 1814 nogle Dele af Flarup Gods indlemmede i Gottorp A. Endelig er ved Kanc. Skriv. 21. Jan. 1826 Mövenberg i Slien lagt til Arens Hd. I 1850 blev Staden Slesvig henlagt under Am. i Gottorp A. som Overøvrighed. I 1853 kom det adelige St. Johannes Klosters Gods, de oktrojerede Koge Børmer og Megger Kog — af hvilke den førstnævnte senere er indlemmet i Krop Hd. — samt de adelige Godser Bølskovby, Dollerød, Farensted og Flarupgaard ind under Am. i Gottorp A. som Overøvrighed under Benævnelsen kgl. Kommissarius. Flækken Kappel horte indtil 1807 til det adelige Gods Røst, af hvis Besidder Kongen da købte den. Am i Gottorp A. er Overøvrighed for Flækken under Navn af Overdirektør. Ved Resol. 9. Juli 1841 blev Hütten A. forenet med Gottorp A. under een Amtmand. Am. over Gottorp og Hütten A. var tillige Overøvrighed i Ekerneforde.

1684—89. *Conrad Greve af Reventlow* (Overjægermester, Gehejmerraad og Am. i Haderslev A.), Am. i Gottorp A. 5. Juni 1684—2. Juli 1689 (kgl. Missive ang. Overlevering af Amtet til Hertugen af Gottorp d. 12. s. M.). Johan Adolph Besselin udnævnes 14. Marts 1685 til Amtsinspektør i Gottorp A., da Am. ikke altid kan være tilstede.

1713—21. *Ditlev Vibe* (Gehejmerraad, Oversekretær i Danske Kancelli), Am. i Gottorp A. og i den fyrstelige Andel af Slesvig Domkapitels Gods med de deri beliggende Stæder Slesvig og Eckernforde 4. Marts 1713—2. Decbr. 1721 (Statholder i Norge). Patron for Københavns Universitet 7. Marts 1718. Maarkær Amt og Satrupholm Gods underlægges Am. i Gottorp A. 13. Marts 1713.

1721—41. *Wilhelm Mauritz v. Buseck*, kaldet *Münch* (Gehejmerraad, Overhofmarskal, Medlem af Missionskollegiet), Am. i Gottorp A. med Tilbehør og i slesvigske Domkapitels 2. Distrikt (den tidligere fyrstelige Andel) 22. Decbr. 1721—24. Marts 1741 (død i Embedet). Ved kgl. Rskr. 3. Febr. 1731 bliver de hidtil adskilte Slesvig Domkapitels Distrikter forenede under en Am.

1741—46. *Carl v. Holstein* (Gehejmerraad, Kammerherre og Landraad), Am. i Gottorp A. med Tilbehør og Landskabet Stapelholm og Maarkær A. 15. April 1741—26. Novbr. 1746 (Overkrigssekretær i Søetatens Krigskancelli og Præses i Over-Admiralitetsskollegiet).

- 1746—67. *Bernhard Hartwich v. Plessen* (Konferens- og Landraad), Am. i Gottorp A. og Landskabet Stapelholm 6. Decbr. 1746—28. Aug. 1767 (død i Embedet). Kammerherre 18. Decbr. 1746. Kansler i Hertugdømmet Slesvig 26. Jan. 1756. Gehejmeraad 1. Maj 1767.
- 1767—70. *Johan Hinrich v. Ahlefeldt* af Lindau (Gehejmeraad, Kammerherre, flv. Gesandt i Berlin), Am. i Gottorp A. med Maarkær A. og Landskabet Stapelholm 9. Septbr. 1767—3. Juni 1770 (død i Embedet).
- 1770—91. *Joachim Ulrich v. Sperling* (Kammerherre, Oberst, Am. i Hütten A. med hele det slesvigske Domkapitels Distrikt), Am. i Gottorp A. m. Tilliggende, i Maarkær A. og Stapelholm 12. Juni 1770—1. Juli 1791 (død i Embedet). Gehejmeraad 9. April 1776. Gehejmekonferensraad og Ordenssekretær 17. Novbr. 1790.
- 1791—1801. *Dellef Christian v. Rumohr* (Gehejmekonferensraad, Am. i Hütten A.), Am. i Gottorp A. 7. Septbr. 1791—21. Oktbr. 1801 (afskediget med en afdragsfri Pension paa 1500 Rdl.).
- 1801—13. *Jürgen v. Ahlefeldt* til Damp (Kammerherre, Landraad og Am. i Hütten A.), Am. i Gottorp A. 21. Oktbr. 1801 (beholder sin Stilling som Landraad og den dermed forbundne Gage af 500 Rdl. samt de ham ved kgl. Resol. 14. Jan. 1795 tilstaaede 200 Rdl. aarlig som Erstatning for Tabet af Landraadsdiæter, da Grunden til denne Godtgørelse, nemlig hans Ophold i Slesvig, ikke bortfalder) —27. April 1813 (afskediget).
- 1813—26. *Adolph Wilhelm Shack v. Staffeldt* (Kammerherre, Am. i Cismar A.), Am. i Gottorp A. 27. April 1813 (beholder et personligt Tillæg af 500 Rdl. S. H. C., hvoraf Halvdelen anvendes til Afdrag paa hans Gæld) —26. Decbr. 1826 (død i Embedet).
- 1827—31. *Dellef Heinrich v. Bülow* (Kammerherre, Am. i Hütten A.), Am. i Gottorp A. 14. April 1827—14. April 1831 (entled. efter Ansogn. i Naade).
- 1831—46. *Ludwig Nicolaus v. Scheele* (Kammerherre, Am. i Hütten A.), Am. i Gottorp A. 20. April 1831—7. Septbr. 1846 (Præsident for den slesvig-holstenske Regering). Tillige Am. i Hütten A. 9. Juli 1841.
- 1846—50. *Friedrich Nicolaus Adam Ludwig Baron v. Lilliencron* (Kammerherre, Deputeret i SHL. Kancelli), Am. i Gottorp og Hütten Amter samt Overdirektor i Flækken Kappeln 21. Novbr. 1846—27. Juli 1850 (afsked.).
- 1850—56. *Mathias Davids* (Borgermester i Husum), konst. Am. i Gottorp og Hütten A. samt i Landskabet Stapelholm 19. Novbr. 1850, fast ansat 3. Febr. 1851—23. Oktbr. 1856 (afskediget). Faar Erstatning for Tab ved Fredrikstads Bombardement 1. Juni 1851.

Fra 27. Juli 1850 til 19. Novbr. s. A. var *Frederik Valentin Erik v. Berger* (Herreds- og Husfoged samt Oppebørselsbetjent i Munkbrarup Hd.) konst. som Am. over Gottorp og Hütten A. og som Overdirektør for Kappeln. Fik desuden overdraget Overpolitiforvaltningen i de inden nævnte A. liggende adelige Godser og 31. Juli s. A. endvidere Overtilsynet med Politivæsenet i Eckernförde.

1856—64. *Ulrich Adolph v. Holstein* (Kammerherre, Amtsforvalter i Flensborg A. samt Stempelpapirforvalter), Am. i Gottorp og Hütten A. med Landskabet Stapelholm 23. Oktbr. 1856—14. Febr. 1864 (afskediget). Medlem af Rigsraadet 1856, 1858—59 og 1862—63; i de tre sidste Samlinger kongevalgt Medlem og Vicepræsident. Kgl. Kommissarius ved den slesvigske Stænderforsamling 1857.

Overstaller i Landsk. Eidersted (med Everskop og Utholm) er Amtmanden i Bredsted og Husum A.
(Reglm. 10. Marts 1736).

Landskabet Eidersted 1677—79, 1684—89, bestaaende af Eidersted, Everskop og Utholm, som oprindelig udgjorde tre Øer, men ved Inddæmning af en hel Række Koge, er bleven landfast med Slesvigs Fastland. Tidligere var Stalleren (∴ Dommeren) den overste Embedsmand, men c. 1700 blev der tillige ansat en Overstaller som Overovrighed. Ved kgl. Reskript af 14. Jan. 1736 blev det fastsat, at Amtmanden i Husum og Svavested A. herefter tillige skulde være Overstaller i Eidersted. Disse Embeder havde faktisk allerede været forenede siden 1713.

1677—79. *Henning Reventlow* (Kammerherre, Am. i Svavested A.), tillige Inspektør over de Eiderstedske Lande med Tilbehør, indtil videre, 24. Marts 1677—Oktbr. 1679 (da Hertugen af Gottorp igen tager Landskabet i Besiddelse).

1784—89. *Thomas Balthasar v. Jessen* (Etats- og Kancelliraad, Kammersekretær), Staller i Eidersted med tilhørende Stæder og Øer 5. Juni 1684—2. Juli 1689 (Overleveringen af Ejdersted, Everskop og Utholm til Hertugen af Gottorp finder Sted 12. s. M.).

Haderslev Amt 1649—1789. Haderslev Østeramt og Haderslev Vesteramt 1784, 1789—91. Haderslev Amt 1791—1848, 1850—64.

Haderslev Amt 1649—1783,

bestaaende af Østerdelen: Haderslev Hd., Tyrstrup Hd. og Gram Hd. og Vesterdelen: Frøs og Kalslund Hd. (hvortil 3. Juni 1853 Godserne Gram og Nybøl lagdes), Hvidding Hd. med Landskabet Romø Nørreland og Nørrerangstrup Hd. Ved Delingen 1582 efter Hertug Hans d. æ.'s Død fik Amtet sit siden i det væsentlige bevarede Omfang. Ved kgl. Skøde til Feltherre Hans Schack 18. Juni 1664 blev 16 Plove, de saakaldte Ny Gram Plove, skilte fra Amtet og underlagte Gram Gods, dog vedblev de at betale deres Skatter til Haderslev Amtstue. Ved Regulativ 7. Decbr. 1833 blev Haderslev Slotsgrund indlemmet i Byen tillige med nogle tidligere til Haderslev Hd. hørende Grunde. Ved Andg. 19. Decbr. 1839 blev den tidligere til Hvidding Hd. hørende Del af Bønderby forenet med Tønder A. Ved Fordelingen af de tidligere Domkapitelsdistrikter i Henhold til Andg. 1. Novbr. 1777 blev en i Amtet liggende Plov underlagt dette, og ved Udstykningen af Lindeved Gods blev en meget stor Del af dette Gods tildelt henholdsvis Hvidding og Kalslund Hd. i Amtet. I 1850 blev det til Haderslev A. hørende Fogderi Bollerslev ophævet, og de dertil hørende Byer Bollerslev og Genner lagt under Aabenraa A., men Strandelhjørn underlagt Nørre Rangstrup Hd. i Haderslev A.

- 1649—70. *Kai v. Ahlefeldt* (Am. i Flensborg A.), Am. i Haderslev Len 1. Maj 1649—6. Septbr. 1670 (død i Embedet). Hof- og Kancelliraad Conrad Reventlow faar 1. Marts 1670 fornyet Ekspektance paa Amtmandstjenesten, naar Embedet bliver ledigt enten ved Kai v. Ahlefeldts Død eller paa anden Maade.
- 1670—84. *Conrad Reventlow* til Futterkamp (Kammerherre, Hof- og Kancelliraad), Am. i Haderslev A. 15. Novbr. 1670 (Bestall. 29. s. M.) —5. Juni 1684 (Am. i Gottorp A.). Kgl. Landraad 21. Maj 1672. Greve 3. Juli 1673. Overjægermester efter Svigerfaderens, V. J. Hahns Død 25. Jan. 1680. Gehejmerraad 1680. Patron for Universitetet i København 1. Juli 1681. Sønnen, Christian Detlef Greve af Reventlow, faar allerede 4. Febr. 1682 Eventualbestalling som Landraad i Fyrstendømmerne og som Am. i Haderslev A., naar hans Fader dør eller afstaar Stillingen til ham.
- 1685—1725. *Christian Dellef Greve af Reventlow* udsteder en edelig Revers ved virkelig Tiltrædelse til Am.s Bestillingen over Haderslev A. 1. Jan. 1685; men da han ikke er gammel nok til at forestaa Embedet, udnævnes Johan Müller 14. Maj

- 1685 til Amtsinspektør i Haderslev A. —1725 26. April (afgaar til Fordel for Sønnen). Tillige Vice-Overjægermester i Danmark, Fyrstendømmerne og Grevskaberne; han skal sukdere Faderen i Overjægermester-Embedet. Generalmajor 23. Juli 1701. Gehejmerraad 26. Maj 1707. Forlenedes 28. Decbr. 1722 med Baroniet Brahetrolleborg.
- 1725—31. *Conrad Dellef Greve af Reventlow* (Kammerherre), Am. i Haderslev A. 26. April 1725—6. Oktbr. 1731 (afsked.). Friherre af Brahetrolleborg 28. Decbr. 1722. Gift 20. Septbr. 1731 med Prinsesse Wilhelmina Augusta af S. H. Pløn uden Kongens Tilladelse og faldt derefter i Unaade.
- 1731—40. *Carl Hinrich Vieregge* (Gehejmerraad, Stiftamtmand over Viborg Stift), Am. i Haderslev A. 6. Oktbr. 1731—26. Juni 1740 (død i Embedet).
- 1740—52. *Joachim Christoph v. d. Lühe* (Hofmester hos Markgrevinde Sophie Christiane til Brandenburg-Culmbach), Am. i Haderslev A. 11. Aug. 1740—2. Oktbr. 1752 (Am. i Aabenraa og Logumkloster A.).
- 1752—53. *Mathias Baron Güldenchrone* til Baroniet Wilhelmsborg (Konferensraad), Am. i Haderslev A. 2. Oktbr. 1752—13. Oktbr. 1753 (død i Embedet).
- 1753—83. *Friederich v. Klingenberg* (Gehejmekonferensraad, Kammerherre hos Dronningen), Am. Haderslev A. 23. Oktbr. 1753—22. Decbr. 1783 (død i Embedet). Gehejmerraad 22. Juli 1769.

Haderslev Østeramt 1784.

1. Jan. 1784 approberede Kongen Delingen af Haderslev A. i et Øster- og et Vesteramt; men allerede 26. April s. A. ved fhv. Statsminister Stemanns Udnævnelse blev det bestemt, at den approberede Deling foreløbig ikke skulde bringes til Udførelse.
1784. *Nicolai Theodor v. Ployart* (Kammerherre), Am. i Haderslev Øster A. 9. Febr. 1784—19. April s. A. (afsked. med Ventepege). Fratræder 26. s. M. Ansat igen 8. Aug. 1787 som Am. i Flensborg A.

Haderslev Vesteramt 1784.

1784. *Abraham Anton v. Brackel* (Kammerherre, Major), Am. i Haderslev Vester A. 9. Febr. 1784—14. April s. A. (daglig opvartende Kammerherre).

Haderslev Amt 1784—89.

- 1784—89. *Christian Ludvig v. Stemann* (Gehejmerraad, fhv. Statsminister), Am. i hele Haderslev A. 26. April 1784, idet den 1. Jan. s. A. approberede Deling foreløbig ikke bringes til Udførelse, —19. Juni 1789 (Overpræsident i Altona).

Haderslev Østeramt 1789—91.

1789—91. *Johan Sigismund v. Møsting* (Kammerjunker), Am. i Haderslev Øster A. 21. Oktbr. 1789—1. Juni 1791 faar tillige overdraget Forvaltningen af Vesteramtet. Kammerherre 23. Decbr. 1789.

Haderslev Vesteramt 1789—91.

1789—91. *Andreas Christoph Rüdinger* (Gehejme Legationsraad), Am. i Haderslev Vester A. 21. Oktbr. 1789—1. Juni 1791 (afsked. i Naade med 1000 Rdl. i Pension).

Haderslev Amt 1791—1848, 1850—64.

1791—1804. *Johan Sigismund v. Møsting* (Kammerherre, Am. i Haderslev Øster A.), faar tillige overdraget Forvaltningen af Haderslev Vester A. 1. Juni 1791—6. Novbr. 1804 (Præsident i Tyske Kancelli).

1805—18. *Kai Werner v. Ahlefeldt* (Landraad og Am. i Sønderborg A.), Am. i Haderslev A. 30. Jan. 1805—31. Jan. 1818, fra næstkommende Paaske at regne (afsked. med Lofte om Genansættelse). Kammerherre 3. Novbr. 1809.

1818—48. 1849—50. *Friderich Heinrich Christian Johannsen* (Justitsraad, Præsident i Flensborg), Am. i Haderslev A. 31. Jan. 1818, fra næstkommende Paaske at regne. — 30. April 1848? (fordrevet). Overtager sit Embede 9. Septbr. 1849—18. Septbr. 1850 (Direktør for Over-Justitskom. for Hrtgd. S.).

1850—64. *William Walker v. Stockfleth* (Herredsfoged i Nørrevang og Tørrild Hd.), konst. Am. i Haderslev A. 18. Septbr. 1850, definitivt udnævnt 6. Maj 1851—2. Marts 1864 (afsked.). Kammerherre 6. Oktbr. 1851.

H u s u m A m t 1684—89, 1713—1800.

Amtet blev oprettet 1639 og dertil lagt:

1. Søndergoes Hd. i dets daværende Omfang, nemlig: Sognene Mildsted, Ostenfeld og Svesing. 2. Hatsted Birk med Sognene Hatsted og Skobøl. 3. Resterne af det i sin Tid til Nordstrand hørende Lundenberg Hd., dengang endnu med 2 Sogne: Simonsberg og Padelak, som 1654 forenedes til et Sogn. — Da Svavested A. 1701 blev opløst kom derfra til Husum A.: 4. Svavested Fogderi med Svavested Sogn og 5. Rødemis Fogderi i Mildsted Sogn. 1772 blev til Amtet henlagt Godset Arlevad med Olderup S. og en Del Strøgods i Bomsted og Langhorn; dette sidstnævnte blev dog 1831 atter fraskilt og henlagt under Bredsted A. 1777 blev Amtet

- forøget med 9½ Plov af Domkapitelsfogderiet Kogsbøl og 1796 med nogle Dele af det udstykkede Gods Lindeved. Ved Resol. 12. Febr. 1800 blev Bredsted A. forenet med Husum A. under een Am.
- 1684—89. *Friderich Reventlow* til Neuendorf (Landraad), Am. i Husum A. 5. Juni 1684—12. Juli 1689, da A. overleveres til Hertugen af Gottorp i Henh. til kgl. Miss. af 2. s. M.
- 1713—21. *Christian Sehested* til Nislevgaard og Ravnholt (Gehejmerraad, Oversekretær i Tyske Kancelli), Am. i Husum og Svavested A. og Overstaller i Eidersted med Tilliggende, samt de deri beliggende Stæder Husum, Frederiksstad, Tønningen og Gardingen. (Det tillades ham under sin Fraværelse at konstituere Am. Bassewitz i Embedet) 4. Marts 1713—31. Decbr. 1721 (Stiftsbefalingsmand over Fyn og Langeland samt Am. i Dalum, Odense, St. Knuds og Rugaard A. Bestall. 5. Jan. 1722).
- 1721—35. *Nicolaus Friherre v. Gersdorff* (Overkammerherre hos Kronprins Christian), Am. i Husum og Svavested A. og i Landskabet Eidersted 15. Decbr. 1721—6. Juli 1735 (Stiftsbefalingsmand i Sjællands Stift og Am. i Københavns A.).
1735. *Adam Levin v. Witzleben* (Gehejmerraad og Overhofmarskal), Am. i Husum og Svavested A. 6. Juli 1735—12. Novbr. s. A. (Landdrost i Grevskabet Delmenhorst). Tillige Staller i Eidersted, Everskop og Utholm 14. Oktbr. 1735.
- 1735—49. *Hartnack Otto v. d. Lühe* (Kammerjunker hos Prinsesse Sofie Hedevig til Danmark), Am. i Husum og Svavested A. 26. Novbr. 1735—21. Febr. 1749 (død i Embedet). Landraad 9. April 1736. Konferensraad 20. Juni 1740.
- 1749—52. *Friedrich Reventlow* (fhv. Overhofmester), Am. i Husum A. og Overstaller i Eidersted, Everskop og Utholm 4. Marts 1749—26. Jan. 1752 (død i Embedet). Tillige Konferensraad 30. Maj 1749.
- 1752—61. *Hans v. Ahlefeldt* (Konferensraad, Landdrost i Oldenburg), Am. i Husum og Svavested A., samt Overstaller i Landskabet Eidersted, Everskop og Utholm 15. Febr. 1752—24. Marts 1761 (afsked. med Bibehold af de for Amtmandsembedet hidtil hafte 1500 Rdl.). Gehejmerraad 31. Marts 1759. Deputeret for Finanserne 7. Decbr. s. A.
- 1761—99. *Johann Stegfried v. Schonfeldt* (Kammerjunker), Am. i Husum A. og Overstaller i Eidersted, Everskop og Utholm med den som Ceremonimester hidtil hafte Gage 24. Marts 1761—23. Marts 1799 (død i Embedet). Kammerherre 25. Maj 1761.
-

Bredsted Amt 1783—1800 (derefter forenet med
Husum Amt).

Bredsted Amt 1783—1800,

bestaaende af Landskabet Bredsted som forhen under Navn af Nørregoes Hd. udgjorde en Del af Flensborg A. Ved Patent af 1. Novbr. 1777 blev $\frac{1}{2}$ Plov af Maarkær A. og $29\frac{1}{2}$ Plov af Slesvig Domkapitels Gods forenet med Landskabet B. Ifølge Kabinettsordre 26. Septbr. 1783 korroboreret ved kgl. Resol. af 9. Oktbr. s. A. (jvfr. Patent af 2. Febr. 1785) blev det udskilt af Flensborg A. og gjort til et eget Amt, samtidig indlemmedes deri $14\frac{27}{32}$ Plov af Stiftfogderiet Bordelum. Ved kgl. Resol. af 12. Febr. 1800 blev det forenet med Husum A. under samme Amtmand. Ved Patent af 23. Decbr. 1796 blev det i Amtet liggende Lindeved Strøgods og ved Kanc. Skr. af 22. Jan. 1831 blev de i Landsbyerne Bohmstedt og Langhorn liggende Arlevad Fæstere udskilte af Husum A. og indlemmede i Bredsted A. Ifølge Patent 3. Juni 1853 er Mirebøl Gods henlagt under Bredsted Am. som Overøvrighed under Landfogdens Jurisdiktion. Ved samme Patent og paa samme Maade er de oktrojerede Koge: Sophie-Magdalene Kog, Desmercieres Kog, Reussen Kog, Louise-Reussen Kog, den nye Sterdebøl Kog med udendiges Jorderne henlagt under A. og Landskabet. Ifølge kgl. Resol. 8. Marts 1856 og 4. Marts 1857 er de til Helligaandshospitalet i Flensborg og til St. Marie og St. Nikolaj Kirker smstds. hørende Besiddelser under Breklum Sogn, henholdsvis $\frac{2}{3}$ og $\frac{1}{2}$ Plov indlemmede i Bredsted A.

1783—1800. *Gustav Gotthard v. Blücher* (Kammerherre, Landfoged), Am. i Bredsted A., efter at det hidtil med Flensborg A. forenede Landskab B. er gjort til et særskilt A., 26. Septbr. 1783—12. Febr. 1800 (da Amterne Husum og B. forenes).

Husum og Bredsted Amter 1800—48, 1850—64.

Ved kgl. Resol. 12. Febr. 1800 blev Bredsted A. forenet med Husum A. under een og samme Amtmand.

1800—26. *Hans Christoph Diedrich Victor v. Levetzow* (Kammerherre, Amtmand i Christianssand), Am. i Husum, Svavested og Bredsted A., samt Overdiggreve i alle de til disse Distrikter hørende Marsker 12. Febr. 1800—25. Juli 1826 (Administrator i Grevskabet Rantzau og Intendant i Herskaberne Herzhorn, Sommer- og Grønland).

1826—48. *Gottsche Hans Ernst v. Krogh* (Kammerjunker, Overvejsinspektør), Am. i Husum og Bredsted A., Overstaller i Eidersted, Pelworm med underliggende Øer og Overdiggreve i

- samtlige til disse Distrikter hørende Marsker 19. Aug. 1826—Marts 1848 (afsked.). Kammerherre 22. Maj 1826.
1850. *Mathias Davids* (Borgermester i Husum) fik Paalæg om foreløbig at ordne Forholdene i Husum Stad og A. 9. Aug. 1850, hvilket blev udvidet til Bredsted A. og Landskabet Eidersted 18. s. M.—19. Novbr. s. A. (konst. ad interim som Am. i Gottorp og Hütten A. med Stapelholm).
- 1850—64. *Christian Gottfried Wilhelm Johannsen* (Am. i Sønderborg og Nørborg A.), konst. som Am. i Bredsted og Husum A., tillige Overstaller og Overdiggreve i Landskaberne Eidersted og Pelworm 16. Septbr. 1850, endelig udnævnt 17. Jan. 1851—24. Jan. 1864 (Minister for Hertugdømmet Slesvig ad interim). Faar Overopsyn med Administrationen i Frederiksstad 21. April 1851. Kammerherre 6. Oktbr. 1851. Amtsforvalter og Aktuar i Husum *Henrik August Malling* blev konst. Am. i Husum og Bredsted A. og Overstaller i Landskabet Eidersted 24. Jan. 1864—6. Febr. s. A. (afsat).

II ü t t e n A m t (siden 1741 et eget Amt).

Hütten Amt 1741—1841.

Det under Gottorp A. hørende Berg Hd. blev senere skilt derfra og udgjorde siden 1741 et eget Amt, Hütten A., som var forenet med det slesvigske Domkapitels A., indtil dette ophævedes. Ved kgl. Resol. 22. Jan. 1777 blev da det til Gottorp A. hørende Hohn Hd. og Landskabet Stapelholm forenet med Hütten Hd. til et Amt. Ved Patent af 1. Novbr. 1777 blev Domkapitelsfogderiet Kosel indlemmet i Hütten Hd. og samtidigt 3 Domkapitels Plove i Krummenort og Fockbeck indlemmet i Hohn Hd. 9. Juli 1841 blev Hütten A. forenet med Gottorp A. under een Am.

- 1741—68. *Christian August v. Reulz* (Kammerjunker hos Markgreve *Friederich Ernst* af Brandenburg-Culmbach), Am. i Hütten A. og det samlede Slesvig Domkapitels Distrikt 15. April 1741—12. Febr. 1768 (afsked. i Naade). Landraad 1. Maj 1741. Konferensraad 15. Febr. 1768.
- 1768—70. *Joachim Ulrich v. Sperling* (Kammerherre, Rejsestaldmester og Oberst i Kavalleriet), Am. i Hütten A. og samtlige Slesvig Domkapitels Distrikter 12. Febr. 1768—12. Juni 1770 (Am. i Gottorp A. med Tilbehør, Maarkær A. og Landskabet Stapelholm).
- 1770—74. *Andreas August v. Hobe* (fhv. Kammerjunker ved Enkedronning Sophie Magdalenes Hofstat), Am. i Hütten A. og det samlede Slesvig Domkapitels Distrikt 12. Juni 1770—7. Febr.

- 1774 (Am. i Reinbeck og Trittau A.). Kammerherre m. Anc. fra 14. Jan. 1769.
- 1774—75. *Leopold Samuel v. Schmelltau* (Kammerjunker hos Arveprins Frederik), Am. i Hütten A. og i Slesvig Domkapitels Distrikter 14. Febr. 1774—2. Jan. 1775) (Am. i Aabenraa og Løgumkloster A.).
- 1776—91. *Dellef Christian v. Rumohr* (Kontreadmiral, Kammerherre), Am. i Hütten A. 4. Juli 1776—7. Septbr. 1791 (Am. i Gottorp A.).
- 1791—1801. *Jürgen v. Ahlefeldt* (Kammerherre, Landraad), Am. i Hütten A. 7. Septbr. 1791, beholder sin Landraadsbestilling og den dermed forbundne Gage af 500 Rdl.—23. Decbr. 1801 (Am. i Gottorp A.).
- 1801—09. *Lorenz Nicolai v. Schmieden* (Kammerherre og Vicekansler ved Overretten paa Gottorp), Am. i Hütten A. 23. Decbr. 1801—10. Oktbr. 1809 (afsked. i Naade).
- 1809—27. *Dellef Heinrich v. Bülow* (Kammerjunker og Auskultant ved den slesvigske Overret), Am. i Hütten A. med Landskabet Stapelholm 10. Oktbr. 1809—14. April 1827 (Am. i Gottorp A.). Kammerherre 31. Juli 1815.
- 1827—31. *Ludwig Nicolaus v. Scheel* (Kammerjunker og Auskultant i Rentekammeret), Am. i Hütten A. 14. April 1827—14. April 1831 (Am. i Gottorp A.). Kammerherre 1. Aug. 1829.
- 1831—33. *Friedrich Henning Adolph v. Rumohr* (Landraad), Am. i Hütten A. 20. April 1831—3. Febr. 1833 (død i Embedet).
- 1833—35. *Cai Wilhelm Georg v. Rumohr* (Herredsfoged i Vis Hd.), Am. i Hütten A. 7. Juni 1833—27. Jan. 1835 (Am. i Flensborg A.). Landraad samt overordentlig Medlem af den slesvigske Landret 3. Decbr. 1833.
- 1835—41. *Christian Andreas Julius Greve Reventlou* (Landraad), Am. i Hütten A. 13. Maj 1835—9. Juli 1841 (Am. i Bordsesholm, Kiel og Cronshagen A.). Hütten A. forenes s. D. med Gottorp A.

Maarkær Amt med Saatrupholm Gods 1713.

Maarkær Amt med Saatrupholm, bestaaende af det sækulariserede Antoniterklosters Gods i Angel med Fogderierne Langsted og Karlsvraa. Saatrupholm var et adeligt Gods, som 1685 solgtes til Hertug Christian Albrecht af SH. Gottorp, men i Begyndelsen af det 18. Aarh. blev pantsat. Efter at det var indløst, blev det udparcelleret og under Navn af Saatrup Hd. ved Frdg. 29. Marts 1771 underlagt Gottorp A. Lige

siden 13. Marts 1713 har Maarkær A. med Saatrupholms Gods været forenet med Gottorp A. under een Am.

1713. *Hans Caspar v. Platen* (Generalkrigskommissær, Am. i Aabenraa og Løgumkloster A.) faar tillige Inspektionen og Direktionen over Amtet Maarkær med Saatrupholm Gods 8. Marts 1713—13. s. M. (Maarkær A. og Saatrupholm Gods underlægges Am. i Gottorp A.).

Slesvig Domkapitels 1. Distrikt.

Slesvig Domkapitel 1660—1731.

Ved Forliget i København 12. Maj 1658 afstod Kong Frederik III 4 af de 8 Præbender, hvoraf Domkapitlet bestod, til Hertug Frederik III af SH. Gottorp. Delingen blev dog først gennemført ved Reces af 28. Juni 1661, ratificeret og approberet af Kongen 2. Juli 1663. Det kgl. Andel eller første Distrikt bestod af Fogderierne Ulnæs, Berend og Stedesand. Den hertugelige Andel eller andet Distrikt af de øvrige Fogderier: Gammelbygaard, Lysabild, Langenhorn Kogshol, Haksted og Kosel samt Domkirke-distriktet (ogsaa kaldet 3. Distrikt).

Kong Frederik IV i 1713 tog den gottorpske Del af Hertugdømmet i Besiddelse og dermed ogsaa Slesvig Domkapitels 2. Distrikt. Ved kgl. Reskr. 3. Febr. 1731 blev de to Distrikter forenede og havde en Tid samme Am. som Gottorp A.

Amtmanden over Slesvig Domkapitel blev ved Resol. 15. April 1741 tillige Am. i Hütten A. Ved kgl. Reskr. 22. Jan. 1777 blev Domkapitels A. endelig opløst, idet der af de daværende Amter Hütten og Gottorp ved Indlemmelse af de deri liggende Domkapitelsdistrikter m. m. blev dannet to i Plovtal omtrent lige store Amter.

1685—97. *Eggert Christoff v. Knuth* (virkelig Etatsraad), Am. over det kgl. Domkapitels Gods i Slesvig 1. Febr. 1685—25. Febr. 1697 (død i Embedet). Tillige Am. i Kronborg og Frederiksborg A. med Horns Hd., samt Inspektør over Frederiksborg og Esrom Stutterier 2. Jan. 1690. Gehejmerraad 3. Decbr. 1695.

1697—1701. *Ulrich Adolph v. Holstein* (Kammerjunker hos Kronprins Frederik), Am. i den kgl. Andel af Slesvig Domkapitel (det saakaldte 1. Distrikt) 13. Marts 1697—6. Dec. 1701 (Eventualbestalling som Am. i Flensborg A. efter Henning Reventlows Død, som indtraf 30. Jan 1705). Overkammerjunker 26. Aug. 1699.

1701—31. *Dellef Reventlow* (Kammerjunker), Am. i den kgl. Andel af Slesvig Domkapitel 6. Decbr. 1701—3. Febr. 1731 (kgl. Rskr., at den ham betroede Andel af Slesvig Domkapitel er overdraget til Gehejmerraad v. Münch). Gehejmerraad 22. Maj 1722.

Slesvig Domkapitel 2. Distrikt (forenet med Gottorp A. 1713—31; derefter bliver ogsaa 1. Distrikt underlagt Am. i Gottorp A.).

1684—89. *Hermann Meyer* (Etatsraad, Deputeret i Generalkommissariatet for Land- og Søetaten), Am. i Slesvig Domkapitels 2. Distrikt og Domkirke Distriktet 5. Juni 1684—12. Juli 1689 (da Overleveringen af Am. til Hertugen af Gottorp sker).

Svavested Amt (opløst 1701).

Svavested Amt 1675—79, 1684—89

udgjorde Slesvig Biskops Gods og bestod af Svavested Hd. og de 7 Fogderier Rodemis, Treja, Borlum, Fysing, Kolstrup, Dybbøl eller Sundeved og Stavensbøl. Ved Forlig af 12. Maj 1658 afstod Kong Frederik III Svavested A. med Undtagelse af Stavensbøl til Hertugen af S. H. Gottorp. Formynderregeringen for Hertug Carl Friedrich af S. H. Gottorp opløste dette Amt og forenede Svavested Hd. og Rodemis Fogderi med Husum A., Fogderierne Borlum med Tønder A., og Kolstrup og Sundeved med Aabenraa A., medens Fogderierne, senere Herrederne, Treja og Fysing indlemmedes i Gottorp A. Fogderiet Stavensbøl var alt i 1651 af Kongen bleven afhændet til Hertug Ernst Günther af S. H. Sonderborg. Ved fyrsteligt Reskript 2. Aug. 1701 blev saaledes Svavested A. opløst og de enkelte Stykker tildelte de nærmest liggende Amter (se under disse).

1675—79. *Henning Reventlow* til Hemmelmark (Kammerherre, Hofraad, Am. i Sønderborg og Nørborg A.), Am. i Svavested A. og over de tidligere til Slesvig Domkapitel hørende, men nu sækulariserede og i Svavested A. indlemmede Undersaatter 25. Aug. 1675—24. Oktbr. 1679 (Am. i Flensborg A.). Landraad 17. Febr. 1677.

1684—89. *Michael Vibe* (Vicekansler i Danske Kancelli og Justitiarius i Højesteret, Gehejme-, Justits- og Kommerceraad), Am. i Svavested A. og Over-Landinspektør i Nordstrand 5. Juni 1684—2. Juli 1689 (kgl. Miss. ang. Overlevering af Svavested A. og Øen Nordstrand til Hertugen af Gottorp).

Sønderborg Amt 1667—1765.

Ved Delingen 27. Jan. 1564 tilfaldt Sønderborg Slot og A. Hertug Hans d. y., som i sit Testamente 11. Febr. 1621 gav det til sin næstældste Son Alexander, hvis Sønnesøn gik fallit, hvorved Amtet 1667 faldt tilbage til Kronen. I Prioritetsdommen blev Rumohrsgaard og Sandbjerg erklæret for Allodialgods og saaledes skilt fra Amtet. Derimod blev ved Andg. 1. Novbr. 1777 Domkapitelsfogderiet Lysabild forenet med Sønder Hd., som den tilovers blevne Del af Amtet kaldtes, og ved Rskr. 15. Septbr. 1779 det tidligere Glücksborgske Lensdistrikt Sundeved eller Nybøl Hd. forenet med Sønderborg A.

Ved den S. H. Nørborgske Linjes Konkurs 1669 blev Nørborg A. (jfr. ndfr.) indtil 1676 midlertidig forenet med Sønderborg A. under een Am.

- 1667—75. *Henning Reventlow* til Hemmelmark (Kammerherre), Am. i Sønderborg A. 3. Jan. 1667—9. Aug. 1675 (afsked. med 1000 Rdl. aarlig af Kieler Omslagspengene, indtil han kan blive aflagt paa anden Maade). Ved den nørborgske Linjes Konkurs 1669 tillige Am. i Nørborg A. Hofraad 15. Novbr. 1669. Ekspektance som Vicegeneralkrigskommissær i Hertugdømmerne S. o. H. 6. Jan. 1672. Am. i Svavested A. 25. Aug. 1675.
- 1675—89. *Ernst Günther*, Hertug af S. H. Sønderborg Augustenborg, Guvernør paa Als og de derpaa liggende Amter Sønderborg og Nørborg 10. Aug. 1675—18. Jan. 1689 (død i Embedet). Afgiver Nørborg A. til Hertug August af Pløn før 26. Decbr. 1676.
- 1689—92. *Friderich*, Hertug af S. H. Sønderborg Augustenborg, Guvernør i Sønderborg By og Amt 12. Febr. 1689—3. Aug. 1691 (faldt i Slaget ved Enghien).
- 1695—1716. *Ernst August*, Hertug af S. H. Sønderborg Augustenborg, Guvernør i Sønderborg By og A. 10. Aug. 1695—17. Oktbr. 1716 (O. Skrt. Miss. ang. Hertugens Demission).
- 1716—32. *Wilhelm Friderich v. Platen* (Gehejmerraad, Landdrost i Pommern), Am. i Sønderborg A. 31. Oktbr. 1716—27. April 1732 (død i Embedet). Christian August, Hertug af S. H. Sønderborg Augustenborg, faar 24. Septbr. 1728 Eventualbestalling som Guvernør paa Als og Am. i Sønderborg A. efter Am. F. v. Platens Afgang.
- 1732—54. *Christian August*, Hertug af S. H. Sønderborg Augustenborg, Guvernør paa Als, i Særdeleshed i Sønderborg A. og By 5. Maj 1732—20. Jan. 1754 (død i Embedet).

1754—65. *Heinrich VI*, Greve af Reuss (y. L.), Herre til Plauen (Am. i Sorø og Ringsted A., Gehejmerraad, Kammerherre), Am. i Sønderborg A. 12. Febr. 1754—Aug. 1765 (afsked.). Ved kgl. Resol. 23. Aug. 1765 bliver de to paa Kegenæs Halvø liggende Godser Neuenhof og Hirschholm underlagt Amtmanden i Nørborg, medens de 4 tidligere Lensgodser Rønhave, Sønderborg Ladegaard, Majbølgaard og Kegenæsgaard overdrages til det fyrstelige Augustenborgske Hus.

N ø r b o r g A m t 1730—1777.

Det egentlige Nørborg A., Alsens gamle Nørre Herred, tilfaldt ved Delingen i 1564 Hertug Hans d. y. og efter hans Død, 9. Oktbr. 1622, kom det til den nørborgske Linje, som imidlertid gjorde Konkurs 1669, hvorved Amtet faldt tilbage til Kronen. Ved samme Tid blev Godset Ballegaard skilt fra Amtet. Dette blev en Tid forenet med Sønderborg A. under een Amtmand. I Henhold til Forlig af 18. Marts 1671 skulde imidlertid de fyrstelige nørborgske Godser Nørborg, Hirschsprung, Melsgaard, Østerholm med Frederiksgaard og Dyndved tilfalde den plønske Linje som Vederlag for dens Afkald paa Successionsretten til Grevskaberne Oldenburg og Delmenhorst. Overleveringen af Nørborg Len til Hertug August skete 1676. Hertug Friedrich Carl overlod 1723 Lenene Østerholm og Hirschsprung og 1730 Resten af Amtet til den kgl. Linje.

Øen Ærø tilfaldt ved Delingen 1564 Hertug Hans d. y. Dennes ældste Søn Christian arvede den efter Faderens Død 1622; men da han selv døde 1633 uden Livsarvinger, blev Øen delt imellem de fire Linjer af det Sønderborgske Hus. De to af disse Andele faldt ved de sønderborgske og nordborgske Hertugers Konkurs af 1667 og 1669 tilbage til Kronen. 1676 tilfaldt Søbygaard som Arv efter Broderen Bernhard Hertug August af Nørborg og 1684 ved Overenskomst imellem Kongen og Hertugen af Gottorp ligeledes Gudsgave. I 1730 erhvervede Kongen ved Overenskomst med den som Hertug af Pløn anerkendte Herre til Carlstein den tredje Andel og ved Køb 1749 Resten (den Glückborgske Del).

1730—46. *Holger Scheel* til Birkelse (Etatsraad, Kmjkr.) Am. i Nørborg A., Godserne Melsgaard, Østerholm og Hirschsprung med Tilbehør paa Als, samt de tvende Godser Sæbygaard og Gottesgabe paa Ærø 22. Maj 1730—6. Decbr. 1746 (afsked.), Konferensraad 7. Juni 1740, Stiftam. i Ribe Stift og Am. i Riberhus A. 27. Septbr. 1748.

1746—49. *Ulrich Adolph* Greve af *Danneskiold Samsø* (Kammerherre, Schoutbynacht), Am. i Nørborg A. med Godserne Mels-

- gaard, Østerholm og Hirschsprung paa Als samt Godserne Sæbygaard og Gudsgave paa Ærø 6. Decbr. 1746—8. April 1749 (afsked. efter Ansøgn., fungerer indtil Nybesættelsen).
- 1749—77. *Johan Wilhelm Teuffel* Baron v. *Pirckensee* (Kammerjunker), Am. i Nørborg A. samt Godserne Melsgaard, Østerholm og Hirschsprung med Tilliggende 11. Aug. 1749—22. Septbr. 1777 (afsked. med Gage til 15. Oktbr.). Kammerherre 11. Aug. 1749.

Sønderborg og Nørborg Amter 1777—1864.

Ved Resol. 22. Septbr. 1777 blev Nørborg A. forenet med Sønderborg A. under een Am.

- 1777—84. *Niels de Hofman* (Konferensraad, Deputeret i Rentekammeret), Am. i Sønderborg og Nørborg A. samt paa Øen Ærø 22. Septbr. 1777—9. Febr. 1784 (afsked. fra Paaske s. A. at regne med Bibehold af Gagen 1600 Rdl. uden Afkortning og med Fritagelse for Rangskat).
- 1784—90. *Nicolas Otto* Friherre v. *Pechlin* (Overretsraad), Am. i Sønderborg og Nørborg A. samt paa Ærø 9. Febr. 1784—20. Jan. 1790 (Am. i Segeberg A.).
- 1790—1803. *Johann v. Doring* (Kammerherre), Am. i Sønderborg og Nørborg A. og paa Ærø 17. Febr. 1790—16. Marts 1803 (afsked. i Naade).
- 1803—05. *Cai Werner v. Ahlefeldt* (Landraad og Overretsraad), Am. i Sønderborg og Nørborg A. samt paa Ærø og i det sundvedske Distrikt 4. Maj 1803—30. Jan. 1805 (Am. i Haderslev G. og V. A.).
- 1805—18. *Friedrich August v. Linstow* (Kammerjunker og Auskultant i Rentekammeret), Am. i Sønderborg og Nørborg A. samt paa Ærø og i det sundvedske Distrikt 27. Marts 1805—15. Decbr. 1818, fra 1. Maj 1819 at regne (Am. i Lauenborg).
- 1818—30. *Christian Friedrich v. Krogh* (Kammerjunker og Auskultant i Rentekammeret), Am. i Sønderborg og Nørborg A., i det sundvedske Distrikt og paa Ærø 15. Decbr. 1818, fra 1. Maj 1819 at regne—16. Febr. 1830 (Am. i Tønder A.). Kammerherre 1. Novbr. 1828.
- 1830—36. *Ernst Greve Rantzau* (Landraad i den slesvigske Landret), Am. i Sønderborg og Nørborg A., det sundvedske Distrikt samt paa Ærø 16. Febr. 1830—4. Juni 1836 (Am. i Pløn og Ahrensboek A.).
- 1836—43. *Christian v. Stemann* (Kammerjunker og Kammersekretær i det slesvig-holsten-lauenborgske Kancelli), Am. i

- Sønderborg og Nørborg A. samt paa Ærø 14. Septbr. 1836—1. Jan. 1843 (Am. i Aabenraa og Løgumkloster A.).
- 1843—46. *Carl August Theodor Baron v. Plessen* (Kammerjunker, Referendar og Ekspeditionssekretær i Kabinetssekretariatet), Am. i Sønderborg og Nørborg A., det sundevedske Distrikt samt paa Ærø 4. Febr. 1843—20. Oktbr. 1846 (Deputeret i Rentekammeret). Kammerherre 28. Juni 1845.
- 1846—50. *Christian Gottfred Wilhelm Johannsen* (Kammerjunker, Kancellist i Kabinetssekretariatet), Am. i Sønderborg og Nørborg A., det sundevedske Distrikt samt paa Ærø 12. Decbr. 1846—16. Septbr. 1850 (konst. som Am. i Bredsted og Husum A. samt Overstaller og Overdiggreve i Landskaberne Eidersted og Pelworm).
- 1850—64. *Eugenius Sophus Ernst Heltzen* (Chef for Indenrigsministeriets Sekretariat og som Kommitteret delvis Chef for sam. Ministeriums 2. Dpt.), konst. som Am. i Sønderborg og Nørborg A. 16. Septbr. 1850, udnævnt til Am. smstds. 17. Jan. 1851—28. Juni 1864 (afsat og udvist). Konst. som Am. i Aabenraa og Løgumkloster A. 29. Juli 1850, udnævnt 17. Jan. 1851. Kammerherre 6. Oktbr. 1851.

T ø n d e r A m t.

T ø n d e r A m t 1677—79, 1684—89, 1713—1848, 1850 bestod af 5 Gest-Herreder: Tønder Hd., Hojer Hd., Slogs Hd., Lundtoft Hd. og Kær Hd. og 2 Marsk-Herreder: Bøcking Hd. og Wieding Hd., samt Øen Sild og Landskabet Fohr-Østerland. Ved Delingen i 1581 tilfaldt Tønder A. Hertugen af Gottorp. Det har siden faaet en ikke ubetydelig Tilvækst. Ved Oplosningen af Svavested A. i Henhold til fyrsteligt Reskript 2. Aug. 1701 blev 29 Plove lagt til Tønder A. De af den gottorpske Regering opkøbte adelige Godser Kogsbøl, Søndergaard og Solvig, tils. 97½ Plov, kan fra 1722 af betragtes som en Del af Amtet. Ved Fordelingen af Slesvig Domkapitels Distrikter i Henhold til Resol. 22. Jan. 1777 blev Fogderiet Stedesand med 24 Plove og Fogderiet Haksted med 20 Plove lagt til Tønder A. og samtidig af det ligeledes opløste Maar-kær A. Fogderiet Karlsvraa med 16 Plove. Ved Patent 2. Febr. 1785 blev 23³/₃₂ Plov af Stiftsfogderiet Bordelum taget fra Bredsted A. og lagt til Tønder A. og i Følge Patent 23. Decbr. 1796 endvidere 9²⁷/₃₂ Plov af det udstykkede Gods Lindeved. Ved Resol. 19. Maj 1807 blev de til det tidligere adelige Gods Grøntoft hørende Bolssteder i Tombøl med Hensyn til Jurisdiktionen indlemmet i Lundtoft Hd. Ved Resol. 19. Decbr. 1835 indlemmedes de tidligere til

Hvidding Hd. hørende Huse i Bønderby i Tønder Hd. Derimod er allerede 1669 3 Plove af A. afstaaet til Tønder By, ligesom A. ogsaa ved Oktroyeringen af flere Koge har tabt Arealer til disse.

I 1850 blev Lundtoft Hd. med Lautrup By taget fra Tønder A. og lagt til Aabenraa A. Derimod blev Løgumkloster A. underlagt Am. i Tønder og Stoltelind Gods underlagt Slogs Hd. Ved Pat. 3. Juni 1853 blev Adelsgodset og de oktr. Koge henlagt under A.

Tønder, Aabenraa og Løgumkloster Amter
1677—79.

De nævnte tre Amter var midlertidig forenede under een Amtmand. (Jvfr. under Aabenraa A.).

1677—79. *Adolph Hans v. Holsten* (Hofraad), Am. i Tønder, Aabenraa og Løgumkloster A. ad interim 17. Febr. 1677—Oktober 1679, da Hertugen af Gottorp igen tager A. i Besiddelse.

Tønder Amt med tilhørende Øer 1684—89,
1713—1848, 1850.

1684—89. *Peter Brandt* (Overrentemester, Kammerraad), Am i Tønder A. med tilhørende Øer 5. Juni 1684—12. Juli 1689 (A. overleveres til Hertugen af S. H. Gottorp i Henh. til kgl. Missive 2. s. M.).

1713—30. *Johan Georg v. Holstein* (Gehejmerraad, Deputeret for Finanserne), Am. i Tønder A. med Tilbehør, i Særdeleshed Øerne Føhr og Sild 4. Marts 1713—26. Decbr. 1730 (død i Embedet). Præsæs i Missionskollegiet 10. Decbr. 1714.

1730—67. *Friederich Wilhelm v. Holstein* (Kammerjunkere hos Prinsesse Sophia Magdalena), Am. i Tønder A. med Øerne Sild og Føhr 30. Decbr. 1730—15. Jan. 1767 (død i Embedet). Kammerherre 30. Decbr. 1730. Virkelig Gehejmerraad 24. Juli 1744, fra 17. s. M. at regne. Gehejmekonferensraad 12. Septbr. 1755, fra 4. s. M. at regne.

1767—71, 1772. *Ulrich Adolph Greve v. Holstein* (Kammerherre), Am. i Tønder A. med Øerne Sild og Føhr 3. Febr. 1767—23. Marts 1771 (Overpræsident i København). Paany Am. i Tønder A. 18. Jan. 1772—9. Juli s. A. (afsked. med Pension af 1200 Rdl.). Ifølge kgl. Resol. 19. Febr. 1772 skal der udfærdiges en ny Bestalling for ham, men gratis.

1771—72. *Jorgen Erik Scheel* (Stiftam. i Bergen Stift og Am. i Søndre Bergenshus A. og 1. Deputeret ved Finanserne), Am. i Tønder A. med Øerne Sild og Føhr 29. Maj 1771—31. Jan. 1772 (Deputeret ved Finanserne ad interim).

- 1772—89. *Henrik Christopher Friederich Bielcke* (Hofmarskal), Am. i Tønder A. med Øerne Sild og Føhr 8. Juli 1772—20. Jan. 1789 (død i Embedet). Kammerherre 23. Juli 1772.
- 1789—1815. *Ernst Albrecht v. Bertouch* (Deputeret i Admiralitetskollegiet, Kmlhr.), Am. i Tønder A. 17. April 1789—17. Decbr. 1815 (død i Embedet).
- 1816—29. *Peter Matthiessen* (Etatsraad, Overretsraad), Am. i Tønder A. 3. April 1816—25. Decbr. 1829 (død i Embedet).
- 1830—48. *Friederich Christian v. Krogh* (Kammerherre og Am. i Sønderborg og Nørborg A.), Am. i Tønder A. 16. Febr. 1830—April 1848 (?)
1850. *Arthur Christian Detlev Ludwig Eugenius Greve Reventlow* (Premierløjtnant à la suite), konst. som Am. og Overdiggreve i Tønder A. 30. Juli 1850—19. Decbr. s. A. (endelig udnævnt til Am. i Tønder og Løgumkloster A.). Tilsynet med Politiet og Administrationen for Staden Tønder overdrages ham 30. Juli 1850.

Tønder og Løgumkloster Amter 1850—64.

- 1850—60. *Arthur Christian Detlev Ludwig Eugenius Greve Reventlow* (konst. som Am. og Overdiggreve i Tønder A. 30. Juli 1850) endelig udnævnt til Am. i Tønder og Løgumkloster A. 19. Decbr. s. A.—11. April 1860 (Am. i Kiel, Cronshagen og Bordesholm A.). Kammerherre 1. Jan. 1851.
- 1860—64. *Ludvig Frederik Henrik Greve Brockenhuus-Schack* (Herredsfoged i Eckernforde Hd.), Am. i Tønder og Løgumkloster A. 11. April 1860—12. Marts 1864 (afsked.).

Forbilledet for dette Arbejde er de af Rigsarkivet udgivne Embedsetater. Hovedkilderne er: 1660—1720 Rentekammerets »Fornemste Bestallinger«, dets tyske Bestallingsbøger og Ekspeditionsprotokoller, samt Tyske Kancellis »Patenten-Registratur«. 1720—1848 Rentekammerets tyske Forestillinger. 1852—64 Slesvigsk Ministeriums do. For Aarene 1850—52 er »Officiel Tidende for Hertugdømmet Slesvig« saa godt som eneste Kilde. Statskalenderen og a. lign. Haandbøger har udelukkende været anvendt til foreløbig Orientering. For det urolige Aar 1848 har det med de til Raadighed staaende Kilder ikke været muligt at naa til sikre Angivelser. Ved Understøttelse af den grevelige Hjelmstjerne-Rosenroneske Stiftelse er det bleven muligt, at dette Arbejde trods Dyrtiden har kunnet fremkomme, hvorfor jeg herved bringer Stiftelsens Bestyrelse min erkendtligste og ærbødigste Tak.

F. J. W.

Af Breve fra Theaterchefen Hans Wilhelm von Warnstedt til hans Søskende.

1780—1806.

Meddelt af Dr. phil. **Louis Bobé.**

Blandt alle de Mænd, der før J. L. Heiberg har forestaaet Ledelsen af vor nationale Scene, er Hans von Warnstedt uden Sammenligning den betydeligste.

Da han som 35-aarig i 1778 tiltraadte sit Embede som administrerende Direktør for det kgl. Theater og Kapel, maatte selv hans Modstandere indrømme, at han i en sjælden Grad forenede de allerfleste af de mangfoldige Forudsætninger, denne vanskelige Stilling kræver. En statelig og repræsentativ Skikkelse, ved sin dobbelte Uddannelse fortrinsvis som Officer, men ogsaa Diplomat, oplært til at byde og øvet i at forhandle og mægle. En Mand med udstrakt, men kræsen Læsning, sprogfærdig og kendt med den ældre og nyeste Litteratur i Udlandet, men først og sidst dansk i Tanke, Skrift og Tale, en ivrig Dyrker af Holberg, lige opladt for Ewalds Pathos som for Wessels Lune og venskabelig knyttet til yngre lovende Forfattere som Pram, Thaarup og Tode. Hans medfødte musikalske Sans var bleven udviklet i hans første Ægteskab med Livlægen von Bergers Datter, der var en Virtuosit paa Klaveret, og selv havde han en smuk, af Syngemester Potenza uddannet Sangstemme.

Livets haarde Skole havde tidligt modnet ham til Mand. Søn af en fattig, forgældet Officer af gammel meklenborgsk Adel, som var bleven degraderet, fordi han uden sine Foresattes Tilladelse havde indgaaet Ægteskab med en Præstedatter fra Husum, og som en mørk Vinteraften i en Rus druknede i Frederiksholms Kanal, efterladende Enke og fire Børn i yderlig Trang. Født som ældste af disse i Fredericia, men opvokset til Dreng i Norge, bevarede han stedse en Forkærlighed for dette Land; selv roste han sig af at eje »et simpelt dansk Bondegemyt«, at høre til »de arme Jyder«, og af at have arvet sin mødrene Slægts holstenske jordbundne Djarvhed. Netop fra en Skuespiller, en af sin Tids ypperste herhjemme, Frederik Schwarz, kom den første Hjælp til de tidligt forældrelose Børn, der snart lærte at klare for sig. Baaede Hans og den yngre Broder Fritz endte deres Dage som Ekscellencer, hin som Overceremonimester, denne som Jægermester og Geheimekonferensraad, medens den yngre Søster Sophie Hedevig ved sit Giftermaal med Greve Frederik Ludvig Schulin, Statsministerens Søn, blev Lensgrevinde. Den ældste, ugifte Søster Louise, hvem Grevinde Schulin i Taknemmelighed, fordi hun delte hendes lange Enkestand paa Frederiksdal, rejste Mindestøtten ved Louisekilden ved Spurveskjul, var paa Grund af sine sjældne menneskelige Egenskaber Genstand for de andre Søskendes, særlig den ældste Broders Beundring og Hengivenhed.

Om H. v. Warnstedts Virksomhed som Theaterchef maa henvises til Overskous, væsentlig paa mundtlige Meddelelser af Schwarz hvilende Fremstilling, og til min Biografi af ham i Biografisk Leksikon paa Grundlag af utrykte Kilder. Senere fremkomne Bidrag til hans Karakteristik ere: Breve fra C. H. Pram til H. W. v. Warnstedt og Skuespildirektionen 1778—91, ved H. Ehrencron Müller (Pershist. Tidsskr. 4. R. IV) og Af Warnstedts Theaterpapirer ved K. Bokkenheuser (ib. 6. R. III). Om Søsteren Grevinde Sophie Schulin henvises til mine Meddelelser i *Vor Fortid* 1918; andre Bidrag til Oplysning om de Warnstedtske Søsken i hendes Sons Grev J. S. Schulins Selvbiografi (Pershist. Tidsskr. 4. R. III).

At Samtiden vidste god Besked med Warnstedts Akhilleshæl, Dobbeltigheden i hans seksuelle Liv, den eneste Skygge, der falder over denne evnerige og varmljertede Personlighed, fremgaar bl. a. af den grimme, skaanselsløse Persiflage, hans uforsonlige Fjende Dorothea Biehls har udslynget mod ham i en af sine »Moralske Fortællinger«, »Den falske Ven«, der, som hun i sin Hævnlyst stolt beretter, blev revet bort, fordi Brodden ramte godt.

Om Warnstedts Paternitet til Skuespilleren Frydendahl har jeg tidligst i Biogr. Leksikon paa Grundlag af Faderens egne Bkendelser givet den første Meddelelse; nærmere om dette Forhold vil ses af de her meddelte Breve.

Fra Hans v. Warnstedt er bevaret et stort Antal Breve til Søstrene, fra hans Theatertid dog kun faa, da alle tre i hine Aar levede meget sammen, men særlig mange findes fra den Tid, han efter sin Afgang fra Theatret, ventende paa sine Aførers Afvikling og Udnævnelsen til Gesandt i Lissabon, tilbragte i Slesvig og Hamborg — Aarene 1794—95 — samt fra hans Ophold i Portugal indtil 1805.

Warnstedt var en fortræffelig Brevskriver, skønt man, som han selv erkender, i Stilen spører hans tyske Ekstraktion. Hans Breve var, hvad han tilstræbte, Erstatning for det personlige Sammenvær med de stedse savnede Søsken. Særligt bør fremhæves hans illuderende Skildringer af Emigrantlivet i Hamborg, udstyret med Anekdoter og Smaatræk, fortalt med hans burleske, saftige Lune. Et Udvalg af disse Breve vil sikkert en Gang under gunstigere Forhold fremkomme. Her meddeles en Række Fragmenter, der ventelig vil kunne vække nogen Interesse for denne sære, med sine aabenbare Brøst alligevel dragende og fængslende Personlighed.

¹⁾ C. D. Biehls Breve om Kong Frederik V, 1909, 282 og Jansens Breve til ham i »Vor Fortid« I.

²⁾ Om Frydendahl se R. Neiiendam, Skuespillerbreve I, 75 ff., 235 f.

Christiansborg d. 27de Juny 1780.

— — Den samme Dag, Efterretningen om Voltaires Død kom, skrev Hennings¹⁾ hos Mazar²⁾:

Helas Voltaire est mort! son immortalité
N'a pu nous conserver ce sublime génie.
O! vous qu'il honoroit dans le cours de sa vie,
Pleurez sa perte, Esprit, Beauté.

Han begiærte et Svar derpaa af Madame Mazar, som da paa Stedet skrev dette:

On veut que je pleure ton sort
Mais aujourd'hui mes larmes sont taries;
J'en ai tant versé sur ta vie
Que je n'en ai plus pour ta mort.

Derover var skrevet: Réponse au quatrain de Mr. Hennings par une femme qui n'est ni Esprit ni Beauté.

H. W. W.

Christiansborg d. 16de May 1781.

— — Mad. Gram, nu Stolberg,³⁾ fortienet et evigt Æresminde for hendes Omhue mod Gram. Det er bekiendt, at han hadede hende, men det er til hendes Ære og bekiendt, hvorledes hun omgikkes ham i hans sidste Levedage. Det var Dyd i hende, saaledes at handle, stor heroisk Dyd. Det er ingen Sag at være god og stor, naar vore egne Tilbøjeligheder nøde os dertil, men det er Dyd, sand Dyd, at handle rigtigt efter Religions og Retskaffenheds Love da, naar disse ere os en svær Byrde og koste os megen Striid med vore Lidenskaber. — —

¹⁾ August Hennings.

²⁾ Sophie Renée Rocques, f. 1717 i Basel, † 1783, g. 1739 m. Jean Guillaume Mazar de la Garde, Brandmajor i Kbh., kar. Oberst; om hende og deres Kreds, Samlingsstedet for den herværende franske Koloni i Bernstorffernes Tid, se Iris og Hebe 1807, IV, 97—122. Efterl. Reventl. Pap. VI, 577.— Mazars Lyststed var Rosenlund, »ved den gamle Kongevej mellem Hønsstopperiet og Werner Dam.«

³⁾ Frederikke Louise Comtesse Reventlow (1746—1824), g. 1° 1761 m. Hofjægermester Christian v. Gram † 1768; 2° 1777 m. Digteren Greve Christian Stolberg. Jvfr. Parallelstedet i Frederike Brun, Ungdoms-Erindringer ved Louis Bobé, 1917, 89 og Aage Friis, Bernstorffske Papirer III 226.

d. 28de Maj 1790.¹⁾

Her er en Copie af Sr. Bagges Forskrift: At marinere en Fleske Skinke eller en som Vildt tilrettet Sviineryg. Først skiæres Flæske Sværen af, saa lægger man Steegen i et Trug og kommer 4 Potter Rødvin derpaa, lidt Løg, Laurbærblade og Eenebær (og lader den ligge derudi en 8 Dages Tiid og vender den en Gang om Dagen) og siden steger den som en anden Steeg, — og siden, nemlig naar den er stegt, spises den efter Suppen med en skarp og en sød Sauce dertil. Dette er min Tilsætning, min kiære Louise. Naar denne Ret lykkes, saaledes som hos Grev Osten, kan jeg forsikre Dig, at man, NB. naar ens Mave har Sundhed i sine Dryser og sand Appetit samt god Aabning til Dørvogtere, sandelig faar en Slags Respekt for Sviineslægten og er aldeles ikke uvillig til at alliere sig med samme. —

d. 31te August 1790.

[Til Broderen Fritz Warnstedt]. Det er ubegribeligt, hvor modbydeligt denne Bys Mennsker blive mig, naar Ideen om Dine Børn, om Løytmark²⁾ etc. falder mig ind. Fruen derover er mig langt fra ikke modbydelig, tvertimod; men jeg vilde ikke have det Bryderi i min Alder at være hendes Mand, om det ikke var for Dine Børns Skyld. Er der Muelighed i at faae hende, saa haaber jeg dog, at Gud hielper mig til min Afskeed med en nogenledes skikkelig og sikker Pension, og saa tinger jeg mig i Kost i Ellenberg eller hos Mølleren i Cappelen, om Du ikke for Penge vil føde mig. Thi at blive her i denne Røverkule, efter at have lært Dig og Dine at kiende, er mig næsten umuligt. Var her catholske Klostre, saa gik jeg uden Betænkning derind NB. naar det ingen Cartheuser Kloster var.

Af vedlagte Copie, som jeg beder Dig ret indstændig strax at sende mig tilbage, seer Du hvad jeg paa Numsens³⁾ Brev har svart. I Grunden kunde jeg sætte mig ud over denne Chicane, allerhelst da jeg vist i Vinter vil giøre mig Umage for at komme herfra; men saa ganske at lade sig undertrykke, da heele Publicum her holder

¹⁾ Til Belysning af Warnstedts udprægede Sans for Bordets Glæder, — som han synes at have arvet af Bedstefaderen, Amtmand Christian Hans v. Warnstedt (se ndfr.), hvis ypperlige Portræt, malet af J. Hörner og gengivet i Danske maledede Portræter VIII, 133, noksom vidner om denne Tilbøjelighed — bør i alt Fald en enkelt Prøve paa hans mange herom handlende Billetter ikke savnes.

²⁾ Løytmark og Espenæs ved Kappel ejedes af Major Frantz Joakim v. Dewitz † 1781, g. 1742 m. Anna Johanne Rumohr (1718—96); efter hendes Død gik Løytmark over til Fritz v. Warnstedt. Ellenberg Landsby under Løytmark.

³⁾ Christian Frederik v. Numsen (1741—1811), 1784—91 Overhofmarskal og 1. Direktør for de kgl. Theatre — Søn af Feltmarskal, Overkrigssekretær Michael v. Numsen † 1757.

min Udflytning for Undertrykkelse, synes mig at være en Pusilanimitet. Numsens Fader blev Aarsag i vor Faders Uhæld. Skal denne nu blive det i min, saa vil jeg troe, at Forsynet saaledes vil have det, og at denne Familie er vor naturlige Fiende saaledes som Katten er Musens.

Forestil Dig den stakkels Prinsesse Maries Skiæbne. Hun skal i 4 à 5 Timer sidde tète à tète med C. VII. strax efter Bordet. Det er i mine og alle fornuftige Folks Tanker det største Tyrannie, man kan vise hende. — —

d. 11. August 1791.

— — Du maae dog ikke troe, at jeg sidder heele den lange skønne Dag og Aften i Byen; ney jeg gjør meget lange Tourer i den frie Mark, Tourer paa 1 à 2 Mil i alt — ikke som i fordums Dage for at spiise eller aboutere til noget Partie. Kl. imellem 4 og 5 skynder jeg mig i Sælskab med en eller anden som jeg dertil inviterer eller og kun med Christian, for at faae Byen og alle dens Beboere agter ud, og saa slaar jeg ind i den første Markvey jeg finder, der leeder til Uttersløv, Brønshøy, Gladsaxe, Rød- og Hviid-øvre p. p. Med Soelens Nedgang staar jeg sædvanlig paa en Høyde, og naar den ganske først er dalet, da begiver jeg mig hiem til et lidet, ganske lidet frugalt Soupé, og Kl. 11 er mit Lys slukket, uagtet Maanens siine Coquetterie i disse Aftener, thi sandt at sige, saa holder jeg dog en Klat meere af Soelen, og derfor snorret da min Thekiedel alt Kl. 5 om Morgen. — —

d. 10de Sept. 1791.

— — Da jeg bestandig vandrer i mit Kald om som en verlohren Forpost i en Tranchée, saa behøver jeg ligesom denne Fachiner og Sandsække til sin Bedækning, altid min heele Opmærksomhed tæt ved mig, for, saa meget jeg kan, at dække mig for pludseligt Overfald. Den mindste Distraction fra min Side nyttes strax af mine Modstandere for at bibringe mig et lidet eller stort Hieb — ligesom Aabningen i Defensionen gav Plads til.

Pligt — Taknemmelighed, ja Længsel selv efter Helsingør, hvor jeg tilbragte saa mange glade Timer i nøysom Fattigdom, gjør mig Reisen didhen ret til Fornødenhed. Men det koster ulyksaligt at komme derned. Jeg slipper ikke den Tur under 20 rd., og dem kan jeg ikke øde. Hav nu den Godhed og besørg mig Hestene bestilt til i Morgen tillig. Med et Par kunde jeg tage herfra til Frederiksdahl, spiise der til Middag /: om Du tillader det :/ saa om Eftermiddagen tage 4 Heste til det øvrige af Turen. Brackel¹⁾,

¹⁾ Abraham Anton von Brackel (1733—1819), 1773 Generaladj. og Major; Geheimekonferensraad.

Nielsen¹⁾ og v. Krogh²⁾ komme. Den sidste staar Dig vist ikke an, men denne enøvede er hoflig og er os dog og tillige allieret paa en Slags Maade.

Løvedag d. 28. July 1792.

— — — Jeg takker Dig for alt det forstandige og især kloge, Du har sagt Prins Carl paa Lassens³⁾ og mit Sujet. Kr. Prinsen er nu heel underrettet om den heele Sag og har syntes meget genegen til det mildeste og bedste Parti. Hvad min varme Deeltagelse i Lassens Skiæbne angaar, da er den rigtig og kanske har den givet baade Anledning til Calomnie og Mistanke, men det er mig umuligt at være kold, hvor jeg ved Heede allene kan hielpe. At lade en Mand med Famillie falde i Fordærvelse af Frygt for le: Qu'en dira-t-on af nogle Uslinger, er mig umueligt. Jeg har aldrig vidst Mandens Tilstand og ey heller været b e f ø y e t til som første i Directionen at inquirere derom; som Regnskabs Betient med Caution stoed han directe under Rente Kammerets Revision og Tiltale; og som Meddirektør havde han den oeconomiske Bestyrelse efter Kongl. Ordre sig tildeelt, hvilket var en Fejl, men en Feyl, som Numsen ved particulier Forestilling forledede Kongen til. At en saa uhyre indviklet Sag, som Theatre Væsenet er, kan være gaaet uden Feyl, er en Umuelighed /: man feyler jo i Statsraadet:/, men at Theatret er bestyret med Redelighed og meer Oeconomie for Kongen, end jeg er i Stand til at oeconomisere for mig selv, er en stor Sandhed. —

11. August 1792.

— — Det store Slag for Lassen er slaget. Han har mistet sin Frihed og kanske med den alt sit Haab for Tilkomstens roelige Udsigt. Hans Famillie er nu ventelig et Rov for den bitterste Armod — hans fortræffelige Søn kan nu vel ikke meer ende sine med saa udmærket Held begyndte Studeringer, og med hvilket Hierte kunde

¹⁾ Georg Nielsen (1710—97), Meddirektør ved det Kgl. Theater, Bibliothekar hos Kongen.

²⁾ Godske Hans v. Krogh (1726—1808), Stiftamtmand. Se C. D. Bichls Breve om Frederik V, 1909, 35.

³⁾ Niels Lassen (Søn af Matthias Lassen til Ørnhoved Gaard, Hammerum H.), f. 1738, døbt 9. Marts; 1772—92 Sekretær i Overbygningsdirektionen og fungerende Sekretær for Theaterkommissionen, Inspektør og Hovedkasserer ved Theatret, Justitsraad, 1786 Direktør, »removeret« fra sin Post 1. Juni 1792 † 2. Jan. 1798; g. 30. Maj 1774 m. Dorothea Fortling (Forældre: Stenhugger, Bygmester Jacob Fortling og Anna Christine Hellesen), f. 1752, døbt 24. Juli † 15. Jan. 1827. Deres Sønner var Matthias Jacob, Kontorchef (1775—1862) og Højesteretsassessor, Justitiarius, Geheimekonferensraad Caspar Friedrich Lassen (1776—1860). Jvfr. Overskou III, 505 ff.

en god Søn fremstille sig for den studerende Ungdom, naar han vidste, at der hvilte Skiændsel eller Foragt paa hans Forældre? Denne Historie, som jeg erfor paa Frederiksdahl, har næsten ganske nedtrykt mit Sind, og min verdslige Kundskab strækker sig næsten ikke til at skiule min Kummer, hvilket jeg dog nødes til for ikke at lade som deelværende i hans Ulykke. Jeg vil med al min U s k y l d i g h e d og al min Konst dog vel ey undgaae Klaffertanden. Men sligt er transitorisk, thi Uskyld seyrer dog omsider.

Frederiksdahl d. 21de August 1792.

— — At kunne være her, at dette Elisium er i min Familie, at vi Sødskende indbyrdes leve vel og nyde got med hinanden — alt dette misundes mig, og jeg tror giærne, at man hellere saae disse Fordeele være erhvervede ved Cabale, end ved Forsynets underfulde Styrelse — i det mindste er jeg vis paa, at dette meget sieldnere antages med hiint. Her lever jo endnu Folk, som kiændte os i vort Intet. »Je l'ai connu laquais avant qu'il fût commis« — siger Boileau, og saa siger vel og vort gamle Kiændskab. Du Grevinde og i tilsyneladende stor Overflødighed; Fritz Ridder, holstensk Herremand, lieret med de bedste Familier og i tilsyneladende stor Velstand — jeg Kammerherre, Hofchef /: har været: kun 6 Retter :/,¹⁾ udnævnt til Envoyé etc. og ligeledes i tilsyneladende brillant Forfatning, hvor kan det andet være end at A, B, C, D, E, F, etc. etc. maae finde dette afskyeligt — en Følge af Rænker og Kneb? —

Jeg kom i denne dumme Tone ved at tænke paa Lassens Sag og at erindre de elendige Domme, derover fældes — ikke Satan selv med sine Furier skal kunne giøre mig til Deeltager med ham eller Medvider kuns; men derfor er det dog ikke mindre bittert at være omtalt, allene fordi man vilde redde en ulyksalig Familie. Det var Bernstorffs Raad til mig at stemme Prinds Carl til Mildhed for Lassen, og dersom Prindsen var kommet med Kron Prindsen, var Aftalen, at jeg skulde formaae Pr. Carl at levere Kr. Prindsen Lassens Declaration — Du seer altsaa, Schimmelman og Bernstorff strax kom i Hemmeligheden, efter at jeg selv havde faaet den. Jeg som for 2 Aar siden selv bidrog til, at Lassen erholdt et Laan i Banquen af 15,000 Rd., maatte troe, at hans mig kun synende svage Tilstand dermed var blevet aronderet — i det mindste declarerte han selv mig den Gang, at han da blev lykkelig og intet meer havde paa sit Hierte, end Indskuddet i Enkekassen for hans Kone, men at han endog derfor kunde sørge. Endnu et: han stod ikke under min eller Directionens Control, men var af Kongen paa

¹⁾ sigter til Grossmanns Skuespil: Kun sex Retter, opført 1782. (Over-skou III 255).

Numsens Forestilling udnævnt til Directeur for den oeconomicke Deel og det i hans Qualitet som Inspecteur — dette var vel en Sottise, men derfor maae Hr. Numsen være ansvarlig, thi han gjorde Solo, ganske Solo for at ærgre og ydmyge mig og for at dække andre Sottiser.

d. 29de Juny 1793.

— »Ach Liebe, Liebe, freue Dich mit mir! Ich bin seelig, denn ich sah ihn, ich hörte ihn reden, er nahm mich in seine Arme, befühlte meine Stirne und meine Backen, küsste mich 4 Mahl und segnete mich. — Er Lavater, der einzige. Eine ganze Stunde genoss ich die Wonne, diesen Heiligen zu beschauem, und sein Bild ist jetzt mit unauslöschlichen Zügen in meiner Seele, wie geätzt.«¹⁾

Ney, jeg kan ikke ret komme afsted med denne Bombast. Nok er det, at hans Godhed mod mig opvakte kiændelig Misundelse paa forskiællige Folk. Jeg gjør ham i Dag en Present, og vinder jeg nu ikke ganske Grevinde Bernstorffs Naade, saa er det paa min Ære ikke min Skyld, thi galant er jeg mod ham i stor Maade, uagtet Galanteriet kun koster 4 rd. »Alles was Warnstedt heisst, bleibt tief in meiner Brust« — vare de Ord, med hvilke han uden for Palaiet i en stor Skare af Discipuler steg i Vognen og udaf denne tilkastede mig — allene mig — 100de Fingerkys — kanske var det heele Haandkys, men jeg er Din beskedne

Hans.

3. Juli.

Saaledes som Lavater har lønnet min lille, om Du vil, store Attention, er ingen af mine Attentioner lønnet — i det mindste har jeg aldrig, mig bevidst, føelt det ved nogen Løn som ved denne. Her er hans velsignede Brev, som jeg nu betragter som Cathrines bedste Diamant, ja langt høyere:

2 VII 1793

Münther sagte mir von einem Kopf, den Sie, alzugütiger, mir geschenckt haben sollen. Ich bin beschämt, recht beschämt — dancke ehe ich ihn sehe und erkenne mich als grosser Schuldner. Darf ich dies Nichts'chen — als ein Zeichen, dass ichs bin, ja wohl ein Nichts, senden?

Lavater.

¹⁾ Den tyske Indledning er en Travesti paa den højstemte Hyldest, Grevinde Augusta Bernstorff ofrede Lavater under hans Besøg i Kbhvn. Se nærmere min Bog: Johan Caspar Lavaters Rejse til Danmark i Sommeren 1793, Kbh. 1898, hvor hans Besøg paa Frederiksdal hos Grevinde Schulin nævnes, hvorimod Warnstedt ikke nævnes.

Dette Nichts'chen seer ud som en Bog og kaldes Bibliothek, indvendig er der 6 smaae Portefeuller, og i hver af disse er der 6 smaae Portefeuller, og i hver af disse 33 løse Blade, og igien paa hvert af disse et med hans egen Haand skrevet Tankesprog. Indvendig paa Laaget af Bibliotheket staar:

An / Freund Warnstedt / in / Kopenhagen / den 2. Julius 1793 / von / Lavater.

Alt dette er ret nydeligt. — —

— 1794.

Hvad er det dog for en satanisk Forfølgelse, som en Werfel,¹⁾ Justits Raad Lassens Skriver, opkaster mod den ulykkelige Ahlfeldt? den nye Theatre Indretning duer ikke. Hauch bliver et Offer, og har hans Forfængelighed drillet ham til at antage denne Post, saa vil den vist snart bringe ham til Anger. Gid han vilde bruge sin svære Sygdom til Protest for ey at blande sig i det Kram. Men jeg frygter for, at han er en af dem, som indbilder sig at kunne alt. Jeg vil døe paa, at han nu alt calumnieres. Hvorfor har man ikke employert Schwartz og nogle andre fra Theatret og interesseret Trupen paa en vis Maade i Entreprisen? Hvad tror man at kunne udrette med en Thaarup, der aldrig har forstaaet at lyde eller at handle uden efter Genie Luuner. — —

udateret 1794.

Det er mig ikke uventet, hvad Du skriver om Grev Ahlfeldt, thi da jeg af egen bedrøvelig Erfaring har lært at kiænde det utroelig²⁾ vanskelige i hans Stilning, det danske Hof, det danske Theatre publicum, det danske Theatrefolk, saa har jeg for lang Tiid siden seet Revolutionen i Møde fra den Side, men aldrig bekymret mig om at erfare dem. Jeg beklager ham ved Gud af mit ganske Hierte, og dersom jeg skulde eller kunde hade ham for noget, saa var det, fordi at han paa ingen Maade vilde lade mig tiene sig med min suur erhvervede Erfaring. Skaf mig nogle af de smaa Piecer, der circulere imellem ham og Tode. Jeg trode stedse, at de vare Venner, og nu hører jeg det modsatte.

Apropos om Theatret maae jeg endnu spendere en lille Anecdote.

¹⁾ Johan Werfel (se Biogr. Lex.) udgav Piecen »Anmærkninger ved den anonyme Forfatters Apologie for Theaterbestyreren Hofmarschal, Greve af Ahlfeldt etc.« Om den saakaldte »Grevens Føjde« se bl. a. Slægten Ahlfeldts Historie I 1897, Henv. 77.

²⁾ Om Grev Ferdinand Anton Christian Ahlfeldt (1747—1815), der 1792, 11. Maj, udnævntes til Hofmarskal hos Kronprins Frederik, 16. Maj til Theaterchef, men maatte vige fra dette Embede i Juli 1794, se Biografi smst. S. 80 ff.

Jeg var i Theatret for at høre en facil Dittersdorfs Musik¹⁾ til en reent infam og liderlig Text: Das Rothe Käppchen /: le bonnet rouge :/. En forklædt Bisse Jøde kommer paa Scenen, og iblandt andre Uhumskheder, som han krammede ud af en skiden Pose, var der og et Par gamle sorte P. — — I Fridrich den 4des Tiid var der en Franskmand Commandant i Kiøb.²⁾ Frid. 4. traf en Dag et Quarteer i Byen, som blev meget ilde behandlet af nødtrængte forbigaaende. Han lod Magistraten derfor irrettesætte, men denne vilde ikke alene bære Skylden og skiød en Deel af Uordenen paa Garnisonen. Ober-Presidenten og den franske Comd. maatte nu besigtige Stedet, og da fandt de, at de begge maatte deele Skaden. Kuns var nu Questionen, hvilken Deel O. P., og hvilken Comand. skulde tage for sin Deel. Den franske skilte Trætten saaledes: Wo papir lig, das is von Purger, un wo kein ligg, das is von Soldat. Sie nehm di mit Papir un ik di ohn Papir. O. P. fik den største Deel. Den Tiid brugtes ey saa meget Papir til Pressen.

Schleswig den 19de Marts 1794.

— — At gaae som en ærlig Mand fra Byen, nemlig at betale saa meget mueligt og anordne faste Afkortninger for det som blev tilbage, var en Pligt, synes mig, som den sundeste Politik maatte indskyde mig. Jeg var compromitteret i Lassens og Theater Sagen og maatte jo derfor ved den aabneste og troskyldigste Handlemaade i mine private Sager søge at skaffe mig de Folks Agt og gode Omdømme, som i Særdeleshed havde staaet i Forbindelse med mig. En modsat Handlemaade havde jo givet stor prise over mig. Jeg havde jo derved bestyrket ondskabsfulde og løgnagtige Rygter over min Ærlighed i Handel og Vandel. Jeg maatte med et Ord giøre min Fattigdom ligesaa public som min Lyst at betale, og mine Moyens hertil, som jo kun var Værdien af min Smule Boe og den Løn jeg tiener for. At jeg har i Løbet af mit Theater Embede opført mig som en Taasse og ved 1000de uundgaaelige Anledninger ladet mig forvikle mig med Theater Folkets private Husholdninger til Gavn for den publicke Tieneste, men til 4 à 5000 Rd. uopreiselige Skade for mig selv, er noget, som jeg kan fortiene at forhaanes og udlees, men aldrig foragtes for. Jeg var Beest nok til at regne mig selv for intet, og dem og det jeg under saa bedske Vilkaar skulde styre, for alt. Jeg saae min daglige Undergang for Øynene med, ja oftest med stupide LigeGYldighed, naar jeg kun kunde nogenledes holde den Helvedes Machine i Gang. — —

¹⁾ »Den røde Hue« opførtes i Knudsens Oversættelse 19. Maj 1794, men blev udhyset.

²⁾ Charles Damas de Cormaillon, General, fra 1700 Kommandant i Kbh.

Hamborg d. 26de Aug. 1794.

— — Jeg ængstes selv meer og meer for den Tanke, at lade Frydendahl igien gaae til Theatret, i det mindste nu strax, da alle Ideer om hans Afgang endnu ere saa nye. Det vilde, som Du siger, vække en Mængde nu henslumrede Ideer og give Anledning til Snak, der nu for det meeste jo maae have ophørt. — Det, at jeg skulde have Sind til at giøre ethvert mig tungt Offer for mindre at trænge til andres Hielp, er mig en forfærdelig Byrde.

Hvad er det da nu egentlig, som beforder Ahlefeldts Afgang? Louise skrev mig nylig, at han havde faaet Penge at redde sig med, og hvordan skal han med Kone komme til [Berlin], naar jeg uden Kone og ey saa fordybet [i Gield] som han, neppe kan komme til Lisabon. Man sigte om min Administration, hvad man vil, saa troer jeg dog med Roelighed i Hiertet, at ingen, endog ikke min grimmeste Fiende skal kunde sammenligne den med hans, og under os sagt, hvor er det mueligt, efter hvad jeg har hørt, at han kan tiene, dog man kan jo vel og have løyet ham noget paa. Gud være lovet, at man efter mit Ønske har bestemt Schwartz og Rosing til at bestyre Tingen, og at Hauch er bleven Marchal, hvorved vel Brakel og Calmette¹⁾ ærgre sig, saa kan jeg nu være roelig. — —

Hamborg den 4de September 1794.

— — For omtrent 8 à 10 Dage siden spiste jeg efter Indbydelse ved et Table d'hote, som er yderst interessant. 86 Personer af alle Nationer og skikkelige Stænder ved Bordet — a n s t æ n d i g Munterhed i denne Sværm, prægtig Servering for 2 Mk. dansk, Viin og Caffé à part. Min Vært havde taget den høye Bordende for Frydendahl og mig, og en anden Vært (en dansk Holstener ved Navn Rinderhagen) havde for sin Gæst næste Plads. Lige over for mig sad en anden dansk Vært ved Navn Ernst, en riig Skibspatron fra Altona med sin 22 Aars gamle ypperlige Skipper. Jeg kom til at sidde hos Rinderhagens Gæst, som var den elskværdige Franskmand Oberstl. Düvahl,²⁾ der stod i Sames'es Regiment og

¹⁾ Charles Louis Bosc de la Calmette, 1794 Overceremonimester til sin Dod 1811, efterfulgt i denne Stilling af Warnstedt.

²⁾ Charles Duval de St. Contest, blev 1761 Ltnt. ved bornholmske hvervede Inf.-Reg., 1767 Kaptajn i norske Livreg., afsk. 1772, 22. Jan.; atter ansat i Dronningens Livreg., 1774 Generaladjutant, Kammerherre, afsk. som Generalmajor † 20. April 1803, vistnok i Glückstadt. Han spillede blandt Hoffets Kavalerer 18. Marts 1768 Brutus i Voltaires Mort de César og afrejste umiddelbart efter til Frankrig for at engagere en Skuespillertrup, atter i Sept. 1770 til Paris i samme Ojemed (Brev fra Overskattedirektionen til Schimmelmann 1770, 17. Dec.); 1771, 31. Jan. skriver Partikulærkammeret til Schimmelmann om at anwise Duval 10,000 Livres tournois (Overskattedirektionens Breve til Sch.).

som var i saa stor faveur i Struenses Tid. Han arvede siden mange Penge i Frankerig og en Titel, men vilde ikke forlade Dannemark. Jeg kiændte ham ongefær igien (22 Aars Mellemrum forandrer stærkt. — vi vare nu begge blevne graae). Han saae mig 2, 3 Gange stivt i Øinene, var barnlig venlig, bød mig Tobak. Nu kiændte jeg ham fuldkommen, men taug. Endelig begyndte jeg at tale høyt dansk med Na- og Gienboe. Nu kunde han ikke holde sig længer — kastede sin Stoel — sprang op med fransk Ild — faldt mig om Hoved og Hals og skreg: *Oui c'est lui, c'est le frere de mon bien-facteur — je vous reconnois à votre voix. Votre frere m'aura oublié — je ne l'oublierai jamais. Tenez Monsieur — touchez la — c'est la bague qu'il m'a donné et qui ne quittera jamais mon doigt. O mon Dieu — mon Dieu, que je suis heureux, contez moi un peu! — Nu fik jeg ham til at sidde igien. Han var ude af sig selv. Tænk Dig, hvad denne Scene gjorde for en touchant Opsigt.*

Hamborg den 7de Oct. 1794.

— — Jeg gruer overalt i disse Dage og Nætter over saa mange Ting — over mit Ophold — over det stormende Hav — over de Baand, jeg snart atter her skal sønderrive, saa at jeg med salig Frue Mazard virkelig kan udraabe: »Dieu me pardonne, mais je crois que mon pere m'a fait sous un tremble.« NB. Om dette Træ ellers dyrkedes i Fridericia¹⁾ paa den Tid.

Jeg har aldrig staaet i nogen Cautions Forbindelse med Mad. Bek,²⁾ men sørget for, at hun blev betalt — det er en gammel, velhavende, gierrig og fæl Kiærling, som Frydendahl ikke vilde forraade, fordi han frygtede, jeg da skulde betage hende en Pension af 8 rd. aarlig, som hun erholdt af min fattige Lomme. Den Bagregning, hun formerer ham, er for at have vasket hans Madspand NB. ved Ilden af hans Brænde, som hun stedse betiente sig af i de Aar, han boede hos hende. Jeg har desuden hendes General Quitering. — —

Jvfr. Indk. Kommandosager til Gen.- og Komm.-Koll. 1802, 3. April; 4. Dep. Kontors Extrakt Prot. 1803. Fort. paa Personer, som nyde Extra Gage, Vartpenge og Pension af den militære Fonds fra 1802, Rigsark.). Overskou II 449. Reverdil, Struensee, ved P. Læssøe Müller og Louis Bobé, 1916, 230, 35. Breve fra M. H. Høyer til Reverdil.

¹⁾ Warnstedt tror fejlagtig, at Fru Mazar (se ovfr.) er født i den reformerte Menighed i Fredericia.

²⁾ Anne Sophie Kirstine Busch, g. m. Skuespiller Bernhard Henrik Beck, Moder til Skuespillerinden Eline Beck (Oehlenschlägers Ungdomserindr. ved Louis Bobé, 1915, 91, 94).

Hamborg d. 10de Octbr. 1794.

Frydendahl har været syg, og saavel efter min egen som Mumsens¹⁾ Dom, syntes os, at han havde Ansatz til Bryst Syge eller Tæring. Dette allarmeerte mig mangfoldig og meer, end jeg gad lade mig mærke med. Man trøstede ham og mig med det mildere Climat og at han der ufeilbarlig, allene ved at indaande Luften, snart uden andet Middel vilde komme sig. Dette gjorde os begge vaklende i Skilsmisseplanen, og i hvor tungt det end efter min Tilstand kunde være, mente jeg dog at skylde ham og min egen Roelighed at tage ham med i det mindste til hans Helbred blev hidstillet. Hvor skulde jeg hen med et sygt Menneske, som jeg holdt af og som havde ofret sin, sandt nok fæle Vey, for at følge mig? Vel anvendte Midler, hans naturlig gode Constitution og alvorlig fulgt god Diet har nu næsten betaget mig al Frygt for hans Helbred — Grundene til Skilsmissen ere immer de samme. Min Tranghed paa den ene Side — hans Lykkes Gang og unge Aars Tab paa den anden. Saa meer end beskriveligt haardt det vil blive mig at skille mig fra ham, atter at kaste ham udi en ond Verden — at gaae nu saa ganske eene, saa ganske uden nogen, mit Hierte tør tale frit til, saa nødvendigt bliver det at følge Fornuftens Bud, at betage hver Tanke hos hver Mand, at jeg ikke villig — ikke med Bestemthed gjør alt, hvad min Kraft formaar for at yde enhver Ret og Skiæl. Fra det Øyeblik han saae klarere ind i det heele af min Tilstand, hvad Udsigt han ved mig kunde have, hvad Udsigt han ved sin egen Uvirksomhed kunde tabe, at mine Aar kunde være faae, hans tilstunde mange, og at det var Pligt at sørge for at undgaae rimelig Uvished for tilkommende Skiæbne, fra det Øyeblik blev det Pligt for ham at gjøre det for sig selv og for mig med, hvad der kunde staae i hans Magt. Han maatte v i l l e vove noget, og det vil han — jeg maatte v i l l e fornægte mig selv, og det gjør jeg.

Snart sender jeg ham til Kiøbenhavn, ikke til Jer, thi I see ham kun en Gang for Velanstændigheds Skyld, naar I en Dag kunne være eene, men for at udføre een af 2 Forsørgelses Planer. Den første dependerer af et Svar fra Rusland, som ventelig strax efter hans Ankomst maae indløbe, og i Fald dette slaar feyl, da paa en vis discret Maade at forsøge Theatret. Mit Hierte og min Forstand knuses ved at tænke mig ham igien ind i det meer end Helvedes Fag! Hvad det volder mig for Qval at have sat og holdt ham deri, ikke at have sagt til Wewer²⁾ eller nogen anden retskaffen Mand, da han forlod Woods Huus 1783: Der! tag det unge ufordærvede Menneske og lad ham blive jer Contoir Tiener, men den

1) Om Dr. med. Jakob Mumsen († 1819) se bl. a. Reventlowske Pap. II 244.

2) Etatsraad Caspar Vilhelm Wever † 1806, 76 Aar, Familiens tro Ven.

danske Handel faldt det Aar saa dybt, var saa foragtet — Byen vrimlede af forulykkede Contoirister og Theatret trængte til Folk. Jeg havde intet at hielpe ham fort med, og hans Forældre vare og i Handels Svindelen forarmede. — —

Hamborg den 24de Oct. 1794.

Tak for alt det gode, Du skriver om og for Frydendahl. Hans Bortgang er det store Offer, jeg tror at maae bringe min Forfatning. Hvormeget det vil koste mig, vil og kan jeg ikke beskrive, allermindst nu, da jeg uden alfor stor Gene dog vel kunde endnu et Aar ansee det, om ikke en favorablere Udvey skulde findes, end Theatret, eller at søge Tilflugt i en barbarisk Armee. Han kommer til Dig med et Brev fra mig, og jeg haaber af Din Godhed, bedste Louise, og af Dig, min Fikke, at I raade ham den ene Gang I see ham, det bedste, især, at han med Klogskab holder sig tilbage og ey udbreder sig i sit forrige vidtløftige Kiændskab, men lever stille. Jeg giver ham 100 R., hvormed han maa besøge Reisen og søge at udkomme i en 2 à 3 Maaneder, som er den Tid, jeg tror, han behøver for at komme skikkelig til Theatret igien, ifald denne Helvedes Vey skulde blive hans sidste Tilflugt. Tilbyde sig skal han absolut ikke, thi saa gjør man ham fæle Conditioner, men han skal ey heller forkaste anstændigt Tilbud.

Men kiæreste Søstre, har jeg da ikke sagt Jer nok om Fryd. for at I kunde vide, at han er min Søn? Hvorfor ville I da absolut vide et Detail, som koster mig saa meget, og som Papiret, for hans Skyld — ikke for min — ey bør bemaales med? Uagtet at jeg kiender Jeres heele Discretion, synes mig dog, det vilde være mig for tungt, for ængsteligt, at have sat noget paa Papiret, som kunde kaste Mørke over hans Moder og ham. Hun er nu død i April dette Aar i sit Alders 49de, og Faderen døde for 3 Aar siden i sit Alders 86. Jeg lærte at kiende Moderen hos Conradis i Adelgaden, kort efter at hun var tvungen til at tage denne gamle riige Mand, som var Lærretshandler¹⁾ og en Slags jysk Proprietaire tillige — Moderen var intim lieret med Frue Conradi, som ingen got Kiændskab var for unge Mennesker. Moderen ødelagde den gamle Mand, og begge jevte de i de sidste 6 à 7 Aar af Sønnens og min Haand. Deres

¹⁾ I Vejviseren 1785 nævnes en Lærredshandler Frydendahl Landemærket 95; 1787 i Knabrostræde 73, endnu i Vejviseren 1794 her, ja endog 1796 dog uden Adresse. Til Trods for Warnstedts nøjagtige Angivelser om begges Død har jeg ikke fundet Ægteparret i Kirkebøger, Skifteprotokoller eller Folketællinger, ejheller nævnes han i Borgerskabsprotokollen. Grundigere Undersøgelser af Spørgsmaalet maa staa hen.

egen Ruin, Agent Woods¹⁾ Banqueroute og Handelshuuses Op-hævelse, og min trange Tilstand bragte Sønnen til Theatret. Ahlefeldts Forfølgelse og min naturlige Kiærlighed bragte ham derfra igien, og nu — o give Gud jeg aldrig havde sagt Jer noget om ham eller havt nødig at retfærdiggjøre det, som Naturpligt byder mig i Hensigt til ham! Omstændigheder gjorde d e t fornødent, som ellers havde blevet en dyb Hemmelighed imellem hans fortreffelige Moder og mig. Jeg maatte sige Jer og Bernstorff og fleere af dem, jeg skyldede Agt og Redelighed, hvad der i Grunden bevægede mig til at tage ham med, naar Forfølgelsen gjorde ham brødløs. De 36 Rd., Du skulde hæve, og Obel maatte hente, vare den tarvelige Underholdning for Moderen. Meer formaaede min Trang ey, og dermed havde denne heroiske Quinte slaaet sig igiennem til bedre Tiider og med hendes utrættelige Arbeidsomhed. Du var bestemt til at see hende, dersom hun havde levet til denne Vinter, og af Dig skulde det dependeret, om Du ogsaa vilde viist hende for Fikke. Renligere og stoltere Fattigdom har jeg aldrig kiendt, siden vor Moder døde — større Godhed for Fader og Søn, end hendes, er ikke til, og større Offer kan ingen Dødelig bringe, end hun bragte ham og mig. Hun loed min Obel²⁾ komme til sig nogle Timer førend hun døde af Moerbesværing, viiste ham, hvorledes hun før hendes Død tilintetgjorde i Ilden alt, hvad hun havde skriftlig af mig og Sønnen, trykte hans Haand og sendte os igiennem ham den sidste Velsignelse. Frue Comandeurinde Lützwow³⁾, hendes Paarørende og Veninde, besørgede hendes anstændige Begravelse, og den retskafne, fortræffelige Mand, Procurator Schillerop⁴⁾ hendes lille, men anstændige Efterladenskab. Havde denne ypperlige Kone endnu levet, saa havde min Kummer for Sønnen været mindre, thi den ubegrænsede Indflydelse, hun havde over hans Gemyt, kunde beroeliget mig; men nu staar han g a n s k e e n e frem i en ond Verden med det ædelste Hierte og det letteste Sind, udsat for alle de Farligheder, som disse 2 Egenskaber medføre.

Hans Bortgang vil atter give mit Sind og Hierte et voldsomt Stød — men o nu lad mig have sagt nok om ham for Dig, min Louise, og Dig, min Fikke, thi jeg stoeler paa, at I holder det Løvte,

¹⁾ John Wood, havde 1778 i en Aarrække drevet Handel og været Overformynder paa St. Thomas (Vestindiske Sager 1778 Nr. 19); 1782 blandt de Storkøbmænd i Kbhvn., der underskrev Kondolenceadressen til Ernst Schimmelmann i Anledning af Faderens Død.

²⁾ Korist ved Theatret.

³⁾ Viceadmiral Anton Frederik Lützwow, g. 1° 1767 m. Birgitte Elisabeth Wigant † 19. Nov. 1806, 59 Aar (Holmens Kb. Lengnick's Stamt. Wigand Michelbecker).

⁴⁾ Prokurator ved Hof- og Stadsretten Niels Schiellerup † 1826, 79 A.

intet at sige om hans Ankomst eller om min Plan mod ham, uden det, som han ved Ankomsten selv beder Jer om. Skaan nu min, men meest hans egen Delicatesse med den Grad af Godhed, som er Jer begge saa egen. — —

Hamborg d. 18de Novbr. 1794.

— — Et Brev fra Frydendahl, hvori han melder mig sin Ankomst samt at han stod færdig at tage ud til Jer, og at han var geraadet i en Slags meget uventet Forlegenhed, gav mig pligtig Anledning til at skrive en Deel meer, end jeg havde giort Regning paa, og satte mig desuden i mørkt Luune. At der vilde flyde Fortred af hans Reise for mig, ventede jeg saa sikkert, at jeg endda forudsagde ham det, ja skrev det endda i hans Instrux. Ventelig vil man med Kneb og Underfundighed igien tvinge ham ind i det forhadte Theatre, og til den Ende har vel nogen af dem, han holder for sine Venner, lagt listige Planer, som hans naturlige Troskyldighed ikke indser. Jeg har henviist ham om Raadgivning til Aaby,¹⁾ som i mine Tanker er en meget retsindig Mand. Skulde han, Frydendahl, komme meer end en Gang til Dig, saa lad ham fortælle Dig, hvori det bestaar. Tro for alting ikke, kiæreste Søstre, at jeg kan have allermindste Betænkelighed derved, at I ikke see ham ofte eller tillade ham Adgang til Jer, eller kuns Sigis.²⁾ Ney langt fra! Jeg ved for vel, hvad Indflydelse Fordom kan have, og hvilke Forbindelser I bør skaane. Han ved det og saa meget han behøver for ey med et Skridt at sætte Jeres billige Delicatesse i mindste Forlegenhed — og skulde der hændes noget, som jeg i min Formaning ey kan have forudseet, saa sig Du ham, bedste Louise, uden mindste Forbeholdenhed, men med Godhed, ligefrem: det eller det havde han i Hensigt til Dig, Sophie og Sigis at iagttage, og jeg forsikrer Dig, at han ubrydeligt opfylder alt, hvad der paalægges ham. Jeg har lidt og lider meget ved at være skildt fra ham — men endnu lider jeg meer ved at vide ham saa uerfaren og allene blandt saa mange andre Mennesker. Han er som alle naturlig gode unge Mennesker en Nar for fiin Ondskab og en Giek for dem, som forstaae at indbilde ham, at de ere ærlig sindede. — —

Hamborg d. 21de Novbr. 1794.

— — Uendelig Tak, kiæreste Søstre, for Jeres gode Optagelse mød Frydendahl. Jeg haaber til Gud, at han skal tee sig vel, og dersom han igien bestemmer sig for at gaae ind igien paa Theatret, saa skal han dertil have min fuldeste Tilladelse. Sandt er det, jeg

¹⁾ Ritmester Carl Aaby † 1848, 77 Aar(?).

²⁾ Warnstedts Sosterson Grev Johan Sigismund Schulin.

giver ham den ikke uden den inderligste Kummer, men jeg vil ey hindre hans Lykke, om den kan findes i den Vey. At han er mig meget hengiven, ville I let have mærket paa alle hans naive Yttrelser. I kunne da og deraf vide, hvor tungt det var mig at skilles fra ham, men jeg vandt over mig, hvad jeg troede umueligt. Uden al Tvivl har man alt strax ved hans Ankomst i Kiøbenh. besnæret hans ubeskrivelige Lettroenhed med nogle Kneb, hvorved de vilde nøde ham ind til Theatret paa arbitraire Vilkaar. Jeg haaber, han udvikler det, som giver mig Anledning til denne Tanke. Han er saa barnagtig daarlig, at troe, han eyer Venner og ingen Fiender, og intet uden den bitterste Erfaring er i Stand til at overtude ham om det ganske modsatte. Den Last, Du saa rigtig dadler i ham, og saa den Raskhed, at forsvare en begaaet Sottise med Næven, om det kom an derpaa, har skaffet ham Mængden af de uforsonligste Fiender, som stedse skiule sig bag blide Miiner. Han vil sikkerlig ikke undgaa at føle Virkningen af disses D-Tykskhed¹⁾. Om man vilde holde ham for min Søn eller ey, bryder [jeg] mig sandelig ikke [om], ey heller vil eller kan jeg for hans egen Skyld offentlig tilstaae det, siden det jo i mange Folkes Øyen kunde betage ham den fortiente Borgerære, at være aflet i lovligt Ægteskab. Han er jo ey født af et ledigt Fruentimmer, og hvad jeg i den Anledning har bekjændt for Dig og nogle andre af dem, jeg staaer i nøye Forbindelse med, troede jeg mig pligtig til, for i deres Øyen at forsvare min Handlemaade relativ til Broder og Søsterbørn og i øvrigt, for i det hos mine Venner at forekomme vrang Udtolkninger. Alt dette er endda skeet med Moderens udtrykkelige skriftlige Tilladelse, som er i min Værge, thi i hvor tungt det end blev denne saa respectable Kone saaledes at anklage sig selv, saa vilde hun dog heller det, end nægte sin Søn en naturlig Støtte. Jeg havde jo ikke havt nødig at besvære mig med Byrden af en Søn og dum Folkesnak oven i Kiøbet, dersom jeg ikke havde været stærkt hundet til Moderen, for hvis Skyld Sønnen aldrig, om han end blev lastefuld, skal tabe min redeligste Omsorg.

Hamborg d. 25de Novbr. 1794.

Tak for Frydendahl. Du kan tænke, hvor inderlig det glæder mig, at I have seet ham nogle Gange, og at han ikke ganske mishager Jer. Der fattes ham sandelig ikke paa Forstand, men den er udyrket, og det vilde, usammenhængende Liv, han næsten fra 10de Aar har levet, har, som Du let dømmer, ikke været i Stand til at give ham nogen fast og sikker Vending. Det er jo og mit Tilfælde, som ey heller har faaet andet, end en precair Dannelse. Hans Hierte er ædelt og got. Han har stort Begreb om Ære og

¹⁾ Germanisme: teuflische Tücke.

Redelighed, men han er stolt, lidenskabelig og letsindig i høy Maade. Han lader sig let henrive af Øyeblikket og, som alle gode Hierter, mistror han sielden dem, der synes ham gode, og bliver derfor ofte deres Dupe, som har forstaaet at gjøre sig yndet. Den ulyksalige Dadlelyst, som i det heele er vores kiære Nation egen, har vundet meget hos ham i Omgang med Theaterfolket, hvor Persiflage er Religion. Hans Ambition kan lade ham overvinde, hvad det skal være, og han gjør sikkert ikke noget, som hans Hierte holder for stridigt med Ære.

Lidt Giæk har Qvinderne lært ham at blive, og det Hæng til Giækkerie har skaffet ham de meeste Sorger, han har havt, og vil vist endnu skaffe ham fleer. —

Hamborg den 28de Novbr. 1794.

Ved at skrive den 28. Novbr. erindrede jeg den 27de, som var Moders Fødselsdag¹⁾, og flux stoad et stort Tableau om hende for min Aands Øye. En Extract af hendes Liv fra Eidet til store

¹⁾ Warnstedts Bedsteforældre var Christian Hans v. Warnstedt til Schwastorf, f. 1675, indtil 1693 Page, 1695 Kammerpage hos Prins Christian, 1721 Kammerjunker hos Prins Carl paa Vemmetofte, 1730 Amtmand o. Antvorskov og Korsør Amter, 1731 Etatsraad, afsk. 1734, købte og beboede derefter Knardrupsdal (Olstykke Herred), † her 31. Dec. 1742, bis. 6. Jan. 1743 i Gandløse Kirke — og Louise Hedevig Friherreinde Diède zum Fürstenstein † 1733, bisat 10. Febr. s. A. i Antvorskov Klosterkirke (Forældre: Hans Eitel Friherre Diède zum Fürstenstein og Clara Anna v. Buttlar Elberberg). — Deres eneste Son Johan Ludvig, f. 14. April 1710(?), 1719 Page, 1727 værgagtig, Fændrik ved l. jyske hvervede Inf.-Reg., 1731 Ltnt., 1736 kar. Ritmester, 1740 degraderet paa Grund af sit uden sine Overordneds Samtykke indgaaede Giftermaal, og ansat som Fændrik ved Garnisonsreg. i Fredericia, 1744 Kaptajn ved bergenusiske nat. Inf.-Reg., boede paa Gaarden Myklabost (Eid Sogn) i N. Bergenhus Amt, Eid Herred, druknet April 1755 i Frederiksholms Kanal, begr. 12. s. M. fra Garnisons K. Han ægtede 1740 Ingeborg Marie Ebio (Forældre: Præst i Tating Nicolaus Samuel Ebio og Catharine Marie v. Haltern, f. 27. Nov. 1715 † 24. Sept. 1764 i Kbh., begr. 1. Okt. fra Garn. K.; hun boede 1755 i Stubbekjøbing, derefter hos Handskemager Mengel i St. Grønnegade, 1762 i Borgergade 90 med sine to Døtre. — Deres Børn vare: Christiane Louise, f. 7. Jan. 1741 i Husum † 9. April 1813 paa Frederiksdal; Hans Wilhelm (Theaterdirektøren), f. 13. Sept. 1743 i Fredericia † 20. Okt. 1817 i Kbh.; Catharine Eleonore, f. 13. Dec. 1745 paa Eidet † 1751 i Bergen; Nicolai Samuel, f. 13. Febr. 1750 paa Eidet † 7 Dage gl.; Friderich Carl, f. 13. Febr. 1750 paa Eidet † 5. Sept. 1811 (Geheimekonferensraad, Jægermester); Sophie Hedevig, f. 4. Sept. 1753 i Bergen † 14. April 1807, g. 5. April 1771 m. Kammerherre Frederik Ludvig Greve Schulin til Frederiksdal, f. 4. Juli 1747 † 28. Sept. 1781 (Efterl. Reventlowske Pap. IV, 286 ff. og Stmt., V 273 ff. VIII 408; Till. 13. Extras-katten 1762). H. W. Warnstedt ægtede 1° 6. Okt. 1780 i Kbh. Dorothea Louise v. Berger (Forældre: Livlæge Johan Just v. Berger og Sara Margrethe v. Ramdohr); 2° 23. Sept. 1795 i Kiel Johanne v. Schilden, f. 1741 † 28. Aug. 1805.

Grønnegade stod levende malet for mig — staa saa endnu, men saa levende, at næsten hver Nuance i Scenerne, hvert Meubel i vor tarvelige Bod, vore Taler og smaae Beslutninger — alting er udtrykt i Billedet og virker saa stærkt paa mit Sind, at Øyet mørknes — jeg maae staae op og gaae lidt om i Stuen, men først bede Dig om Tilgivelse for dette Sværmerie, som i Grunden gjør mig saare lykkelig, fordi det endes med en anden Idee, der siden skal komme. Kun til Søstre bør man tillade sig saadanne Yttrelser. — Jeg øynede hende omsider, som den svenske Digter Lidner¹⁾ saae sin Moder: siddende deroppe, skuende ned paa os 4 og velsignende os med moderlige Forbønner — de have virket meget for os — disse Forbønner. — —

Posten kom med min Louises Brev fra 25de Novbr. /: — atter en for mig mærkelig Dag — for 24 Aar siden²⁾ kom jeg den Dag fra Rusland og blev arresteret :/, og tilligemed Postbudet den forunderlige Krobling, General von Endten.³⁾ Jeg kunde ikke være uærlig imod denne artige, forstandige, men onde Usling; han er som alle Levetzowerne, hvis Morbroder han er.

Hamborg den 1. Febr. 1795.

[Til Grevinde Sophie Schulin]. — Dine Breve ere fulde af Din sædvanlige Godhed, men maatte opvække de ubehageligste Erindringer hos mig. I Dec. 1771 leverte Møller⁴⁾ Jer /: Greven og Dig :/ huusvild, forgieldet, plyndret, med 9 Heste og 15 Mennesker uprovianteret i alle optænkelige Maader ind i det for alt tomme Holsteinske Palais. I det Aar var Hoffet atter brilliantest, Du var og maatte i alle Circler. Huusholdningen gik sin Ministre Train, fordi Greven nu eengang saaledes var monteret. Det var den første Vinter — det dyre Aar, hvori Folket sloges hos Bageren om Brød, hvori en Favn Brænde kostede 8 og 10 rd., som blev købt favneviis den hele Vinter til de uhyre store og mange Værelser; hvori 1 Tønde Havre kostede 18 à 20 Sk. og 1 Lisp. Høe 28 til 30 Sk., hver Maaned fortærtes for 50 til 60 Rd. Kiød. Tænk Dig lidt tilbage i denne Tid og erindre derved, at Fritz var hos Dig fra Sommeren indtil 17de Jan. 1772. — —

¹⁾ Bent Lidners Digt: Till min mors skugga.

²⁾ Se Holger Hansen: Kabinetsstyrelsen I, 453 ff.

³⁾ Generalmajor Christian Frederik Ludvig v. Eynden (1720—90). Søsteren Sophie g. m. Hans Frederik Levetzau til Oxholm (Persh. Tidsskr. IV 317).

⁴⁾ Der sigtes her til O. F. Müller (Biogr. Lex. XI, 595), den bekendte Naturforsker og Forf. af Flora Fridrichsdaliana, Hovmester for Greve F. L. Schulin; hans Magtbegær og Pengegriskhed og hensynsløse Udnyttan af Forholdene fordømmes af samtlige Warnstedtske Søkende i de skarpeste Ord. Jvfr. Grev J. S. Schulins Ytringer: Persh. Tidsskr. 4. R III, 25, hvor ogsaa Plyndringen af den Schulinske Gaard 17. Jan. 1772 omtales.

Hamborg d. 9de Decbr. 1794.

— — Jeg tilstaaer, at det er en god Ting med den aabenhiertige Skildring om Konger; men behøver man da immer Sk* (cølnsk Brunfarve) og Lo** (dunkel Okker) til at male med for at gjøre et Malerie tækkeligt? Man kan gjøre et Portrait ligt med en Farve, men tilstaae mig dog, at et Portrait malet med mild Blandning af de 7 Hovedfarver gjør behageligere Liighed end det første. Skulde den cultiverte Literatur ikke i det mindste ved en Kongehistorie viise sig lidt anstændig — ikke saa huursk og ækel. Denne Sr. Riegels¹⁾ løb som en lille Tævehund og logrede for Dronningen, Prinds Frederik og deres heele Hof indtil han fik Fødderne under Bordet og af Erfaring lærte, at man hos Guldberg vel kunde tilpukke sig et og andet, naar man bare forstod at anbringe Frækhed, og denne Gave havde han bragt med til Hoffet som eneste Udstyr. Han gjorde den giældende, passede Tiden med at dadle sine Velgiørere, fik 1200 rd. og skriver nu som en Skarnager — er Sandsiger — Moralist — Kongelærer, og Gud hielpe ham, ifald han i otte Dage skulde regiere en Skoele af 30 kiøbenhavnske Gadedrenge eller et simpelt Matros Corporalskab.

Hamborg d. 9de Febr. 1795.

— — Heilbergs gode Yttrelser for mig ere mig vist langt fra ikke ligegyldige, men jeg har og til alle Tiider ærlig vist ham, at jeg sadte Priis derpaa. Han har megen Retfærdighed i Hiertet og ieg torde være garant for, at han aldrig vil gjøre noget Menneske forsætlig ondt. Om han altid dømmer rigtig, det er en anden Sag, men vist er det, at han fortryder og gotgiør den Uret, han overtydes om at have begaaet, og det er stort Beviis paa Retskaffenhed. Det gjør mig meget ondt, at jeg lærte ham for sent at kiænde. Min Agt har han fortient og skal stedse beholde — det er mig kiært for Peer og Sigis,²⁾ at de have hans Bekiendskab, som de med Klogskab bør vedligeholde. — Pram skylder mig sine Studeringers Fremgang — sin politiske Tilværelse. Han er en ædel Mand i Hiertet, og jeg holder ret inderlig meget af ham, men jeg gjorde mig det til Regel at afbryde al Commerce paa engang med disse Folk for at gjøre Standsning i min Historie og skaffe mit Sind en anden Vending. — —

¹⁾ Niels Ditlev Riegels' Frederik IV.s Historie udkom 1795.

²⁾ Retsaktuar Peder Pederstamme Pedersen, f. 13. Nov. 1755 † 10. Okt. 1848, Lærer for Grev Johan Sigismund Schulin til Frederiksdal, Warnstedts Sosterson, senest Ejer af et stort Glasværk i Holsten. Naar det i C. K. Nyholm, Opt. om Fam. Nyholm 1897, 41 siges, at han efter en gammel Familietradition skal have været en naturlig Søn af Frederik V. og Frk. Warnstedt, hvorved nærmest sigtes til Warnstedts Søstre, er dette alene efter Tiden umuligt.

Hamborg d. 22de Febr. 1795.

— — Tiidens sære Stemning er ikke opmuntrende. Der hvor man skulde vente Viisdom fra, seer man kun Forfængeligheds Fostre. Jeg vilde ønske, jeg med Jer kunde lee over Tyge hiin rødes¹⁾ Annonce, men jeg kan kun ærgre mig over og i Hiertet foragte ham. Jeg besidder hans Breve, hvori han søger at bruge mig til ved Eickstedt at skaffe hans tyske Adel fornyet og optaget i Dannemark, og denne Viisnar skriver mod Adel. Han var den haardeste Herre og skriver mod Adel. Han var den haardeste Herre og skriver mod Bondeplage — han gier Punsch til tørstige Digtere for at væreomme du jour, viis Olding, og er et usselt Menneske, der jager efter Forfængelighed paa en ussel Maade. — Nu vil jo Matroserne ikke heller arbejde, men det vil intet sige. Jeg tænker, de patriotiske Digtere opmuntre vel den ædlere Deel af le tiers etat til at gaa ned paa Holmen fra 5 om Morgenen til 7 om Aftenen. Nogle maae vel gjøre det fornødne Stats Arbeyde til Handelens Forsvar, og nu ville de fri Matroser være fri, som billigt er — det gaar nok godt. —

Arendal d. 1. Dec. 1795.²⁾

— — Jeg gaar lange skønne Veye, rider Miile omkring med min ærlige Schultz, vi see, høre og beundre alting, han for at glæde sin elskede Kone, og jeg for at glæde Jer med Beskrivelserne over Gienstænderne og vore Følelser derover, imens vi tie for at beundre, eller naar den ene rider lidt forud for den anden i de smalle Fieldveye, taler jeg stedse i Tanken med en af Jer, seer og hører og føler kun relativ til Jer, I alle mine Kiære.

Schultz og jeg logere nu i en lille mørk Stue og ere næsten uadskilte saavel Nat som Dag. Vort Huus er et Club-Huus, hvor les nobles Arendaliens hver Aften forsamle sig og spille deres $\frac{1}{2}$ Skillings hondre til Kl. 12 à 1 om Natten og det i det Værelse, hvori Værten, og saagar Club Selskabet selv har tilladt os at være i fra Morgenen til Kl. 5 om Eftermiddagen. Naar Veyret er got — Soelen seer man her næsten stedse saa længe den er over Horizonten —

²⁾ Tyge Jesper Rothe døde 19. Dec. 1795. Jvfr. Warnstedts Dom om ham som Salmedigter S.

¹⁾ Warnstedt begav sig 24. Sept. fra Hamborg til Skibs til sit Bestemelsessted Lissabon, men blev af en Orkan forslaaet til Norges Kyst, hvor han landede i Arendal 30. Okt. og overvintrede. Med ham fulgte Komponisten, Kapelmester J. A. P. Schulz, der af Helbredshensyn ledsagede W., hvem han ikke alene fra Theatret, men ogsaa fra sin Sommerbolig i Frederiksdal kendte nøje. I April vendte Schulz, efter et alvorligt Sygdomsanfald tilbage til Hamborg. Se Sammelbände der internationalen Musikgesellschaft XV, 257.

vandre vi baade for Legems og Siels Skyld ud paa Avanture og komme sielden hiem igjen førend Kl. 3½ à 4 om Eftermiddagen. Nu spiise vi 2 stedse vore 3 Retter god Mad allene, thi vi have ganske afsondret os fra alt Skibs Slenget, og saa kommer Aftenen og derpaa Club Giesterne. Vi maae da enten iblandt gjøre Parti med disse Folk, som ere høflige og meget forekommende, eller som oftest skeer, krybe i vor Vraae, hvor vi i stolteste Roe, i største Frihed, i bedste Harmonie med hinanden og ret epicureisk delectere os med god gemeen Congo The, Flensborger Tvebakker, hvoraf vi hver have kjøbt en lille Tønde fuld; med at læse hinanden noget for af min — vor kiære Tristram,¹⁾ Vosses Gedichte eller sligt kraftfuldt Tøy, med at snakke om hans og mine, med at klage over vor Reise og vore Sygdomme, med at spøge fint og net, med at skingerlee over vore Elendigheder, indtil vi for Hoste eller Colik maae holde op, gaae til Sengs og fortsætte Spøgen indtil Søvn, som ey udebliver, vederquæger vore trætte Lemmer med sin styrkende Kraft. Vi genere hinanden i ingen Maade. Schultz er en af det Slags Mennesker, som jeg kunde bære ved Uhret som en Berloque, og jeg føler hver Dag meer, at han og kunde nytte mig til samme Maal. Vi have eens Luuner, eens Pedanterier, eens Smag, eens Ønsker, og ere, tør jeg sige, lige naturlige Mennesker. Han riiser mig, og jeg snerter ham, begge uden Bitterhed eller Stiklerie, men som 2 Mennesker, der vide, at de feile og holde af Raad til Bedring. Nu henter han mig Vand, naar der ingen andre er, og mig holder han for en af sine 4 Tieneste Folk. Jeg vidste med et Ord intet, som kunde hænde mig lykkeligere, end at have ham til mit Selskab og at kunde være ham til Trøst og Gavn.

Nat og Kulde holder os i vore prægtige Senge til Kl. over 8 — den bliver 9 til 10 inden vi bliver reene, luftede og have fortært vor Davre i vort yndige Dagværelse, som ligger lige indenfor Havnen, og hvoraf vi beskue den store Activitet paa Søen. Det Hid- og Herroen af utallige Baade til Torvet, til Havnen, til Galte og Tromøe-Sundet, der begge føre til Havet, og saa til Nidelvsvigen. — —

Kiel d. 24de April 1806.

— — Aarle stod jeg op for at skrive Dig skikkelig til, men den allerpudserligste Hændelse, der nogensinde er mødt mig, holdt mig derfra. Paa Gangen udenfor min Tieners Kammer staar et vist Bord og en Skiærm, hvor jeg sætter mig paa om Morgenen. Paa samme Gang er der og Indgang til et catholsk Capel. Ofte tage de

¹⁾ Lawrence Sternes Life and opinions of Tristram Shandy (1759), der har givet Titlen til Ewalds Levnet og Meninge.

andægtige feyl af Indgangen til mit Sove Kammer og Capellet. Saa og i Morges. Jeg vilde just bag Skiermen, da jeg blev en ung Pige var, som gik ind i Sove Kamret — henne paa Gangen stod et velklædt gammelt Fruentimmer — den unges Herskab. »Was will Sie da«, raabte jeg — »der Eingang zur Kirche ist auf der andern Seite« — men da hun vedblev at gaae ind, krøb jeg efter hende, og da jeg endelig naaede Døren, stoed jeg face à face med Damen, som i høy fortørnet tragisk Tone og brudt Tydsk næsten med Trods spurgte: »Kent Sie mik nit ær Kamerær!« Ney! sagde jeg halv vred og halv forundret over det prægtige tragiske Physionomie. Ney! igientog jeg. Ah! raabte hun og skiød Straahatten tilside. Sie meint den Teufel zu sehn — ja den Teufel. Nu brød den kolde Sved ud over mig. I største Hast troede jeg, det var et gammelt Kiændskab fra mine unge Dage, en som vilde min Samvittighed til Livs. — »Dites moi qui vous êtes, Madame, une longue absence me fait oublier jusqu'à mes parents.« — »Eh, Mr. le Chambellan, ne connoissez vous plus la fille de votre ami Potenza¹⁾, l'infortunée femme de Link?²⁾« Hun vilde hente Præsten til sin Mand og Amme, som nu har fyldt sit 105. Aar. —

Kiel d. 23de May 1806.

— — Jeg kan af og til have en temmelig naif Udtryksmaade; men det skylder jeg min Lafontaine, min Ven Wessel, Montagne,²⁾ Commines³⁾ og salig Doktor Frantz Rabelais, Ronsard og Peder Syv. Dette ere mine intime Venner, og naar jeg, som hidindtil maae beholde dem og Tristram Shandi, saa giver jeg alle alexandrinske Bibliotheker til Priis for Luen — Le saint Evangile og Tygge Rothes Sange⁴⁾ — jo disse gehören zum engsten Ausschuss. —

Hvad der sandelig er til stolt Trøst for mit Hierte, er, at have virket vel i de Embeder, jeg uforbered kom ind udi, og at man

¹⁾ Michael Angelo Potenza fra Tagamo i Apulien, hvor Slægten havde et Familiegods, kom 1768 hertil som Tenorist i Scalabrinis Selskab, 1773 i Spidsen for den danske Syngeskole † 13. Marts 1800, havde Datteren Anna Rosa (Rosita), f. 1753 i Alicante, † 16. Aug. 1834 i Kiel, optraadte som Danserinde (Overskou III 127), g. m. Johannes Peter Linck, f. 1750, fra sit 6. Aar ved Balletten, debuterede 1773, afgik paa Grund af en Skade i Benet, ansat som Universitetsdancemester i Kiel, fik Benet amputeret og døde efter 12 Aars Sygeleje 28. Okt. 1811 (Pensionskont. Enker 1833, 234, Rigsark.). Jvfr. Persh. Tidsskr. 6 II 184. Om Linck se Jens Baggesen, Eventyr og Fortællinger, ved A. Arlaud, 221, 310. — Om Ammen se Rentekammeret: Enker 1801, 273, hvor Syngemesterens Enke Giovanna Potenza, da 78 Aar gl., omtaler Ammen som havende tjent hende fra hendes Fødselstid, og Finanskoll. Journ. 1806, 282, da Datteren nævner hende efter Moderens Død som værende 105 Aar gl.

²⁾ Montaigne.

³⁾ Philippe de Commines.

⁴⁾ Thyge Jesper Rothes En Kristens Sange (1778).

med alle mine Uerfarenheds, Forstands og Formalitets Feyl dog ikke tør komme frem med Beskyldninger over nedrig Interesse, nedrige Connivencer i mit scabreuse Theaterkald eller nedrigt Hofkryberie. Jeg kunde gaaet gieldfrie af den ene, om jeg havde været meer for mig end Hof og Publicum, som jeg tiende, og riig af den anden, om jeg vilde skiændet mig ved Contrabander. Jeg hialp andre gratis til Velstand ved min Indflydelse paa en decent Maade, og disse hialp mig siden paa ædel Maade uden Bøn fra min Side — men derfor maae de og gjøre sikker Regning paa Betalning. —

Kiel d. 6. Aug. 1806.

— Dersom jeg ikke troede at være fuldkommen overtudet om Dit Venkab og ømme Kiærlighed til mig og mine faae øvrige Levedages Roelighed maatte jeg næsten harmes over alt det ellers smukke, Du skriver om Theatret. O hvor lidet kiænder Du det Embede og de Lidelser, det har voldt Din ulyksalige Broder, der for at moere Hoffet, Publicum og Pøbelen, der betale deres Moerskab og ere ubarmhiertige, naar de ikke finde fuld Glæde og lidt til for Skillingen at moere, siger jeg, med Afskummet af det menneskelige Selskab. Synes Dig ikke, at det kan have været nok med 14 Aars Kagstrygen, Hudflettelse, Æreskiændsel, Calumnier af den nedrigste Slags, Sinds og Legems Nedtrykkelse, Forfølgelse og Had af alle Folke Klasser, lige fra Tronen og til Lommetyvene ved Theater Døren og lige fra, Dronningen og til en Corps de garde Dame; lige fra den sig synende første Digter til den usselste og foragteligste Libellist, Journalist og alt det Diævelstøyt, man som Theatre Directeur er en but for, og som man for Tingenes bedst muelige Gangs Skyld maae underkaste sig og taalmodigt taale. Ney, Du vilde vist ikke ønske Din gamle Broder tilbage i et ligesaa foragteligt som grusomt Slaverie. Jeg søgte ikke denne vanskeligste af alle Poster. Erindre Dig, at min Ven Dreyer¹⁾ /: Pariseren :/ ubuden talte for og om mig til Guldberg; at man 3 Uger derefter ved en Hofcabale vilde omkaste den gamle værdige Theater-Bestyrelses Mænd som Carstens,²⁾ Bornemann,³⁾ Jacobi⁴⁾ pp. for at indvikle den gamle Eickstedt⁵⁾ i Blaar, og at Schack⁶⁾, mig ganske uafvidende, men af redelig Hensigt for min Forfremmelse foreslog mig til dette ulyksalige Embede, som jeg tilforladelig og uden Selvroes tør paastaae, man ikke let vil finde min Eftermand. —

¹⁾ Christopher Vilhelm Dreyer, 1737—1810; 1778 Gesandt i London, siden længe i Paris.

²⁾ A. G. Carstens.

³⁾ Vilhelm Bornemann, fra 1772 Meddir. for Theatret.

⁴⁾ Christian Frederik Jacobi, fra 1773 Medlem i Dir. for det kgl. Theater.

⁵⁾ General Hans Val. v. Eickstedt, Familien Warnstedts Beskytter.

⁶⁾ Engel Carl Ernst v. Schack, 1780 Overhofmarskal.

Kammerherre Quaades Redegørelse for sin Indtrædelse i Ministeriet Monrad.

Meddelt ved **Aage Friis**.

Erindringen om Kammerherre George Joachim Quaade (1813—1889) vil vel nærmest være knyttet til hans mere end tyveaarige Virksomhed som dansk Gesandt i Berlin og den Rolle han der spillede som en pligttro Varetager af Danmarks Interesser i den haabløse Kamp mod Bismarcks Politik. Mindre Interesse er maaske knyttet til det Intermezzo i hans Gesandtvirksomhed, der opstod, da han i Januar 1864 indtraadte i det Monradske Ministerium, hvor han forblev som Udenrigsminister indtil 11. Juli 1864, hvorpaa han som Minister uden Portefeuille indtraadte i Ministeriet Bluhme for at bistaa dette ved Fredsforhandlingerne og de dertil knyttede Afgørelser, indtil han i Maj 1865 vendte tilbage til Gesandtskabsposten i Berlin. Ministeriet Monrads Udenrigspolitik bestemtes i overvejende Grad af Monrad selv, og under Forhandlingerne i London traadte Quaade i Skygge for Krieger.

Gennem N. Neergaards Fremstilling i »Under Junigrundloven« er Quaades Personlighed blevet noget mere paaagtet og i den Udredning af det nordslesvigske Spørgsmaals Historie fra 1864 til 1880, som snart bliver offentliggjort, vil Quaades begrænsede men værdifulde Indsats, blive skildret. Et Indtryk af hans Personlighed og diplomatiske Form med dens Fortrin og Mangler giver den Redegørelse for hans Indtrædelse i det Monradske Ministerium, som her forelægges.

Han havde i Aarenes Løb idelig syslet med Forarbejderne til en Skildring af Ministeriet Monrads Virksomhed og i hans efterladte Papirer, der af hans Arvinger gennem Hr. Sekretær cand. jur. Poul Quaade er skænket Udenrigsministeriet, findes en Mængde Optegnelser og Notitser desangaande. Arbejdet blev imidlertid ikke fuldført; den pertentlige Omhu for at gøre alt korrekt og sandfærdigt, som prægede hvad Quaade foretog sig, hindrede ham i at bringe denne Skildring, der laa ham saa meget paa Sinde, til Afslutning. I sine sidste Leveaar, efter at han 1884 havde taget sin Afsked, renskrev han imidlertid en Redegørelse for de Bevæggrunde, der havde bragt ham til at indtræde i Ministeriet Monrad efter dettes Dannelselse den 31. December 1863. Denne Redegørelse har været kendt af N. Neergaard til bl. a. »Under Junigrundloven« (II, 983—984); den noget brede Fremstilling af Quaades Syn paa den udenrigspolitiske Situation paa dette Tidspunkt vil efter Neergaards Fremstilling have mindre Interesse, men den hele Redegørelse giver som ovenfor nævnt et saa klart Indtryk af hans hidtil lidet kendte Personlighed, at den formentlig fortjener at offentliggøres sammen med nogle Breve, han selv havde vedføjet som Bilag. Den fornødne Vejledning om den politiske Situation vil kunne hentes i Neergaards ovennævnte Værk.

Da jeg i Slutningen af 1863 kaldtes fra Berlin til Kjøbenhavn, kunde jeg antage at det var Hensigten at tilbyde mig at indtræde

som Udenrigsminister i det Ministerium Biskop Monrad var i Begreb med at danne.

Der hører imidlertid overordentlig Meget til, selv i rolige, fredelige Tider, at styre et Lands ydre Anliggender, — meget Meer end man i Almindelighed troer og særlig i Danmark i lang Tid har troet; hvorledes skulde altsaa jeg kunne tænke mig istand til at udjævne, eller overvinde de Vanskeligheder som i Løbet af de senere Aar havde optaarnet sig om det danske Monarkies Forhold til dets Nabo mod Syd, og som nu ved Kong Frederik VII desværre ligesaa uventede som pludselige Død vare blevne i høieste Grad forøgede? Medens ved denne skjæbnesvangre Begivenhed Spørgsmaalet om Arvefølgen i det samlede danske Monarkie med langt større Fare end tidligere atter var bleven reist i Tydskland, vare Holsteen og Lauenborg besatte af tyske Forbundstroppe, og at Tydsklands forestaaende Angreb paa Danmark vilde blive ført videre og ikke blive indskrænket til Holsteen, maatte saamegetmere ansees for sandsynligt, som den preussiske Udenrigsminister allerede for en Maaned siden havde erklæret at han ikke vilde kunne formaae Kongen af Preussen til at holde Tr. af 8. Mai 1852 om det danske Monarkies Integritet et eneste Øieblik udover den Tid da Forf. af 18. Nov. 1863 var traadt i Kraft for Slesvig. Efter min Mening kunde altsaa en Krig med Preussen og Østerrig samt formodentlig det tyske Forbund kun undgaaes ved at fornævnte Forfatning ikke fik Anvendelse paa Slesvig, men en Betingelse som denne var jeg mig fuldt bevidst at jeg ikke var istand til at opfylde, og det var derfor, da jeg om Morgenen den 31. Dec. begav mig fra Berlin til Kjøbenhavn, min Beslutning, ikke at modtage et Tilbud som det ovennævnte, hvis det gjordes mig, og jeg meente ogsaa saameget meer at kunne holde fast ved denne Beslutning, som jeg i længere Tid havde liidt af en farlig Øiensygd, der allerede havde berøvet mig Brugen af det ene Øie og alvorligt truede det andet.

Imidlertid mødte jeg næste Morgen i Korsør Biskop Monrad, som havde ledsaget Kongen hertil paa Reisen til Armeen i Slesvig, og den Samtale jeg derefter havde med ham, idet jeg i hans Selskab fortsatte min Reise til Kjøbenhavn, var den første Anledning til at jeg senere ikke lod Grunden til hiin Beslutning være afgjørende for mig.

Da Biskoppen bekræftede min Formening om Hensigten med min Kaldelse, vægrede jeg mig først bestemt ved at indtræde i det nye Ministerium, idet jeg dels paaberaabte mig min Øiensygd og dels min Magtesløshed med Hensyn til Gjennemførelsen i de indre danske Forhold af hvad jeg ansaae for nødvendigt for at afværge et krigerisk Sammenstød med de to tyske Stormagter saavel som, efter al Sandsynlighed, ogsaa med det tyske Forbund.

Denne Mangel hos mig var vel maaskee af mindre Betydning i Forholdet til de neutrale Magter, eftersom disse allerede i deres egen velforstaaede Interesse maatte finde tilstrækkelig Opfordring til at anvende al deres Indflydelse forat forhindre en Krig hvis senere Udvikling og endelige Resultat kunde blive af største Betydning for deres egen Magtstilling. Men overfor de tyske Magter stillede Forholdet sig heelt anderledes. Her fordredes nemlig Handlinger, og forsaavidt disse ikke kunde udføres strax og altsaa maatte erstattes ved Tilsagn, var det absolut nødvendigt, at Organet for Tilsagnene, den danske Udenrigsminister, indtog en Stilling i sit Hjem, som gav fuld Sikkerhed for at han var istand til at bevirke Opfyldelsen af de givne Tilsagn.

Alt hvad jeg saaledes anførte forblev imidlertid uden Virkning. Conseilpræsidenten fremhævede derimod med stor Styrke, at efterat jeg nu var bleven kaldet til Kjøbenhavn, og det var bleven bekjendt, at dette var skeet forat tilbyde mig Udenrigsministerens Portefeuille, kunde jeg ikke undslaae mig for at overtage det mig saaledes tiltænkte Hverv, uden herved at røbe en Mistillid til det nye Ministerium, som maatte skade og svække dets Stilling i Udlandet, hvor jeg, som han sagde, nu engang havde været saa heldig at vinde et godt Navn. Det saaledes erhvervede Gode var det nu min Pligt, ikke at lade ubenyttet, men at sætte ind til Gavn for Fædrelandet, istedetfor ved min Passivitet muligen at give Anledning til Tvivl om den danske Regjerings Evne eller gode Villie.

I mine Øine havde min Vægning ved at slutte mig til det nye Ministerium ganske vist ikke den Betydning som Biskop Monrad tillagde den. Men jeg kunde dog ikke være blind for at den af Mange blandt Danmarks Modstandere kunde bruges til skadelige, om end urigtige Fortolkninger, især paa Grund af at flere af det nye Ministeriums Medlemmer, ligesom selve Conseilpræsidenten, havde været Medlemmer af det forrige Ministerium, imod hvis Politik de tyske Magters Action var rettet, medens de øvrige, hvor fordeeltigt de end vare bekjendte i Hjemmet, dog vare ukjendte i Udlandet. Det var altsaa af umiskjendelig Vigtighed, at Intet skeete som kunde benyttes til at støtte en i Udlandet, og især i det tyske Udland, opstaaende eller muligen fremkaldt Forestilling om at den nye danske Regjering agtede at fortsætte hiin Politik. Navnlig var dette af Vigtighed i Begyndelsen af Regjeringens nu forestaaende Virksomhed.

Ved Siden heraf var det hellerikke uden Indflydelse paa mig, at under min Samtale med Biskop Monrad det Spørgsmaal meer og meer trængte sig frem hos mig, om jeg kunde forsvare at nægte Kongen min Tjeneste i Landets nuværende farefulde Stilling og i et Øieblik da de Mange som vare bedre skikkede end jeg til at yde

samme Tjeneste, men hvis politiske Meninger jeg deelte, paa Grund af tvingende Omstændigheder holdt sig tilbage; og endelig blev min Beslutning ikke lidet paavirket ved følgende Betragtning.

Mit personlige Kjendskab til Biskop Monrad var dengang kun ringe; men hans offentlige Virksomhed lige fra Trediverne og Fyrgetyverne var mig naturligviis velbekjendt, og ifølge den Forestilling jeg saaledes troede at kunne gjøre mig om hans Vægt og Indflydelse hos de i Danmark herskende Partier, og især om den Stilling han indtog i det saakaldte nationale Parti, havde det, allerede da jeg modtog den første Efterretning om at han havde paataget sig Dannelsen af et Ministerium, været min Mening, at han, næst efter Hall, hvis Ministeriums Reintegration forekom mig ligesaa umulig som Indsættelsen, under det nye Dynastie, af et Heelstatsministerium, var den Mand i Danmark som bedst vilde være istand til at gennemføre de store indre Forandringer som det saa pludselig indtraadte nye og truende Forhold til Udlandet gjorde nødvendige. Denne min Mening om Biskop Monrad, som jeg ogsaa havde grundet paa at han forhen, mindre end Andre af det indflydelsesrige Parti hvortil jeg henregnede ham, havde viist sig bunden ved den af den danske Regjering i de senere Aar fulgte Politik, afkræftedes ikke ved den Samtale jeg nu havde med ham. Jeg fandt tvertimod, i hans egne directe Udtalelser, Bekræftelse paa at han foruden at have en fast begrundet Stilling blandt Partierne i Danmark, ogsaa opfattede den politiske Situation rigtigt og havde Villien til at handle i Overeensstemmelse dermed.

Han viiste sig vel i det Hele noget paavirket af den første slesvigske Krigs efter Omstændighederne heldige Gang, og ligesom han ifølge denne sin Stemning ikke forekom mig fuldt modtagelig for Situationens Alvor, saaledes fandt han hellerikke endnu Ophevelsen af Forfatningen af 18. Nov., eller dens Suspension for Slesvigs Vedkommende absolut nødvendig; men da jeg forlod Berlin, var det den almindelige Mening, at de tyske Magters væbnede Angreb ikke vilde kunne finde Sted før Midten af Februar. Der kunde altsaa regnes paa et Tidsrum af 6 Uger til diplomatisk Forhandling med de Neutrale og til samtidig Virken ved disse saavel i Berlin og Vien, som i Kjøbenhavn, og da jeg saaledes kunde vente at Biskop Monrad endnu itide vilde kunne bringes til at vige for de politiske Nødvendigheder som, ifølge den politiske Indsigt jeg havde forefundet hos ham, snart maatte aabenbare sig for ham, antog jeg at den Mangel paa Indflydelse i Hjemmet, som under de forhaandenværende Omstændigheder vilde vanskeliggjøre min Virksomhed som Udenrigsminister, kunde blive erstattet ved de Egen-skaber det fornemste og ledende Medlem af det nye Ministerium forenede i sin Person.

Som Følge heraf troede jeg ikke at burde fuldt fastholde mine Betænkeligheder ved at følge hvad jeg ansaae for at være Kongens Ønske, og jeg gav derfor Conseilpræsidenten Udsigt til at jeg vilde indtræde som Udenrigsminister ad interim i det af ham dannede Ministerium, dersom mine Øines Tilstand og den politiske Situation, efter i begge Henseender foretagen nærmere Undersøgelse i Kjøbenhavn ikke lagde Hindringer i Veien derfor, og hvis en til Embedsmand i Hertugdømmerne uddannet Person fandtes villig til at overtage Ministeriet for Slesvig.

Om dette mit Tilsagn telegrapherede Conseilpræsidenten fra Ringsted til Kongen med mit Samtykke, efterat jeg havde tilføiet at jeg, ifald det ikke blev mig muligt at yde min Tjeneste som Minister, selvfølgelig stillede mig til hans Raadighed paa enhver anden Maade, hvis han selv definitivt overtog det nu af ham provisorisk foreslaaede Udenrigsministerium.

Mine paa den øvrige Deel af Reisen fortsatte og efter Ankomsten til Kjøbenhavn gjentagne Samtaler med Conseilpræsidenten bekræftede yderligere min Forestilling om hans rigtige Opfattelse af Situationen saavel som om hans Indflydelse og Evne til at gjøre denne Opfattelse gjældende. Den saaledes hos mig vakte Stemning for, med Tilsidesættelse af alle personlige Hensyn, om muligt, at retfærdiggjøre den Tillid, Kongen viiste mig, fik snart forøget Næring ved hoslagte Aftenen efter min Ankomst til Kjøbenhavn modtagne Telegram, hvorved Kongen udtalte sin Erkjendtlighed for den Udsigt jeg havde givet til at jeg vilde følge hans Opfordring¹).

Ved denne Udtalelse og den deri liggende Tilkjendegivelse af hvormeget Kongen ønskede min Tjeneste, maatte jeg ganske naturligt føle mig meer end tidligere bunden ved det Tilsagn, jeg havde givet Biskop Monrad. Thi vel havde dette været betinget, men det havde dog, som jeg saae vakt en Forventning hos Kongen, som det faldt mig svært at skuffe og dette kunde ikke Andet end have Indflydelse paa den Vægt, jeg tillagde de af mig stillede Betingelser.

Den første Virkning heraf var, at jeg, efter den følgende Dag at have raadført mig med en bekjendt Øienlæge, ikke lod det høist ugunstige Resultat, hvortil Undersøgelsen af min Øiensygdøm havde ført, være afgjørende overfor vedlagte Billet²), som jeg forefandt, ved min Hjemkomst, og hvorved den engelske Gesandt i Kjøbenhavn, Sir Augustus Paget, meddeelte mig, at hans Regjering meget ønskede, at jeg overtog Udenrigsministeriet, selv om det kun var for nogle Maaneder. Naar den engelske Regjering saaledes begrænsede sit Ønske, kunde jeg antage, at den vidste sig i Besiddelse af, og

¹) Findes ikke blandt Quaades efterladte Papirer.

²) Trykt som Bilag 2.

ogsaa var sindet at anvende, tilstrækkelige Midler til, med betimeligt Resultat, at paavirke de tyske Magter i gunstig Retning, og da derhos den nævnte Regjering var den som, blandt samtlige venskabeligsindede Regjeringer, bestandig og ligefra Begyndelsen af den dansk-tyske Strid, med meest Omhu havde søgt at bringe denne Strid til en fredelig Løsning, maatte jeg nødvendigviis tillægge en derfra kommende Opfordring stor Betydning og give den en ikke mindre Indflydelse paa mine Beslutninger; og det saameget meer som lignende Opfordringer strax derefter rettedes til mig, ikke alene af de ordinaire franske og russiske Gesandter, Herr Dotézac og Baron Nicolay, men ogsaa af de russiske og engelske extraordinaire Afsendinge, Herr v. Ewers og Lord Wodehouse: thi skjøndt disse Opfordringer, forsaavidt de gjordes mig fra fransk og russisk Side, ikke betegnedes som grundede paa udtrykkelige og særlige Instructioner fra vedkommende Regjeringer, vare de dog saa indtrængende, at jeg maatte ansee dem som fremgaaede af et meer end reent personligt Initiativ.

Saaledes troede jeg ikke længer at burde tillægge min Øien-sygdom afgjørende Betydning, og da der var grundet Udsigt til at Ministeriet for Slesvig vilde blive overtaget af en dertil velskikket Mand, stod altsaa nu kun den nærmere Undersøgelse af den politiske Situation tilbage for mig.

Ved denne Undersøgelse var det min Opgave at komme til en nogenlunde begrundet Mening, først om det rimelige Udfald af de neutrale Magters Bestræbelser for at afværge et Fredsbrud, og dernæst om der var Grund til at vente at disse Bestræbelser, hvis de ikke førte til Maalet, vilde gaae over til materiel Understøttelse af Danmarks Modstand mod de tyske Magters væbnede Angreb.

I Henseende saavel til det ene som til det andet af disse Spørgsmaal var Resultatet af min Undersøgelse ikke synderlig gunstigere end den Kundskab jeg medbragte fra Berlin, allerede havde ladet mig vente.

Siden den første slesvigske Krig havde store politiske Tildragelser, saasom i Særdeleshed Krimkrigen, den italienske Krig, Oprettelsen af det italienske Kongedømme og endelig den sidste polske Opstand sat dybe Mærker i de europæiske Hovedmagters indbyrdes Forhold.

Den Misstemning som Krimkrigen havde vakt mellem Rusland paa den ene og Frankrig og England paa den anden Side, var vel, især i Forhold til Frankrig, bleven mildnet i Tidens Løb, men den var kommen til fornyet Styrke ved de tvende Vestmagters Indblanding i det polske Anliggende, og til samme Tid var Forholdet mellem England og Frankrig bleven løsnet ved at Cabinetet i

London, efter først at have gjort fælleds Sag med Cabinettet i Paris i hiint Anliggende, senere trak sig tilbage derfra. Hertil kom Englands Vægring ved at antage Kaiser Napoleons Congressforslag.

Under disse Omstændigheder optraadte de nævnte Magter, i den Krise som nu havde viist sig i det dansk-tydske Mellemværende, ikke med den Solidaritet som var fornøden for at sikkre deres Forestillinger den tilsigtede Virkning. De gjorde vel, ligesom Sverrig-Norge, deres Indflydelse stærkt gjældende hos de tvende Parter for at afværge et Fredsbrud, men kun hver for sig, altsaa ikke saaledes at det blev klart at de alle vare fuldt bestemte paa at hindre en voldelig Løsning af hiint Mellemværende. Som Følge heraf var der saa meget mindre nogen rimelig Udsigt til at de Neutrales Bestræbelser skulde kunne lykkes, som det var indlysende, at de tydske Magter ikke uden at svække deres egen Stilling kunde lade den for deres Planer og Foretagender gunstige Aarstid gaae ubenyttet hen.

Det var saaledes meer end tvivlsomt for mig om det vilde lykkes at tilveiebringe en diplomatisk Forhandling, eller endog blot et Grundlag for en saadan, medens Freden endnu bestod uforstyrret.

Det Svar jeg fandt paa Spørgsmaalet om hvorvidt Danmark i fornødent Fald kunde vente at erholde materiel Understøttelse af de Neutrales, var i det Hele hellerikke tilfredsstillende.

Saa vel den russiske som den franske Regjering havde, hver for sit Vedkommende, udtrykkelig advaret mod en saadan Forventning; og bortset herfra havde den danske Regjering ogsaa af andre Grunde allerede forlængst maattet opgive alt Haab om meer end venskabelig diplomatisk Mellemkomst fra Frankrigs som fra Ruslands Side. Medens Cabinettet i Petersborg kun viiste liden Interesse for Ordningen af det danske Monarkies indre Forfatningsforhold, ja endog snarest heldede til den Anskuelse at Personalunionen vilde være den bedste Løsning af den dansk-tydske Strid, og medens derhos — hvad der især maatte være afgjørende — Rusland var bundet til Preussen som Følge af dette Lands Holdning under den polske Opstand, tillagde Kaiser Napoleon III Nationalitetsprincippet en folkeretlig Betydning som det før hans Tid ikke havde havt, og forsaavidt stod han altsaa i den dansk-tydske Strid Danmarks Modstandere meget nær, ligesom han ogsaa halvveis havde fornægtet den af ham selv afsluttede Tr. af 8. Mai 1852. Hertil kom at han, maaskee belært ved de Erfaringer han havde gjort med Italien, nu overfor Tydskland fulgte Frankrigs fra gammel Tid overleverede Politik og støttede de tydske Mellemstater mod Preussen og Østerrig.

Noget anderledes forholdt det sig hvad Sverrig-Norge og England angaaer.

Den Forsvarstractat mellem de tvende førstnævnte Lande og Danmark, som laae færdig til Underskrift, da Kong Frederik VII afgik ved Døden, kom vel ikke til endelig Afslutning, men Grunden hertil var ikke dette Dødsfald i og for sig, derimod den herved pludselig og faldstændig forandrede Situation, hvortil Tractatens Indhold nu aldeles ikke passede. Denne Situation udkrævede et paa et ganske andet Grundlag hvilende Forbund, og den svensk-norske Regjering var hellerikke uvillig til senere, naar gjensidig Interesse og Omstændigheder talte derfor, at afslutte et saadant; men indtil da meente den at tjene den danske Regjering bedst ved ikke at skille sig fra de andre neutrale Magter, saalænge der endnu var nogen Udsigt til et gunstigt Udfald af deres Bestræbelser for at bevare Freden. Ved Siden heraf raadede Cabinettet i Stockholm til ikke at erklære den hidtil mellem Danmark og Sverrig-Norge førte Forhandling om et Forsvarsforbund for afbrudt, eftersom en fortsat Tale herom altid kunde have sin Nytte.

Det maatte jo ganske vist erkjendes at Sverrig-Norge alene ikke var istand til at yde tilstrækkelig Bistand mod al den Magt Tydskland eller Preussen og Østerrig kunde lægge i deres Angreb paa Danmark; men medens det ikke var umuligt at et af Sverrig-Norge taget Initiativ til at komme Danmark til Hjælp med Vaabenmagt, vilde virke ved det blotte Exempel, manglede der hellerikke ganske Udsigt til at dog een af de store neutrale Magter kunde bestemme sig til at yde Danmark materiel Understøttelse, og naar dette skeete, vilde der ikke længer være nogen Grund for Sverrig-Norge til at holde sig tilbage.

Den engelske Regjering, under hvis Mægling Fredstractaten af 2. Juli 1850 mellem Danmark og Preussen paa det tydske Forbunds Vegne var bleven afsluttet, havde, siden den dansk-tydske Strid som Følge af Fælledsforfatningen af 2. Oct. 1855 atter var bleven reist, fulgt denne Strid, som forhen antydet, med uafbrudt Deeltagelse og ved Forestillinger og Raad som den danske Regjering næsten altid havde fulgt, indvirket saaledes paa Stridens Udvikling, at denne dens Virksomhed snarere maatte opfattes som en formelig Indblanding, end som simpel diplomatisk Mellekomst. Følgen heraf var at det ikke alene i Danmark, men ogsaa i Udlandet, var en temmelig udbredt Mening at England, om fornødent, vilde yde Danmark materiel Understøttelse i den nævnte Strid, og denne Formening havde ogsaa, navnlig i den sidste Tid, fundet Støtte i fremragende engelske Statsmænds udtrykkelige Udtalelser.

Saaledes havde den engelske Premierminister, Lord Palmer-

ston, i Juli 1863, efterat det lydske Forbund havde taget Beslutning om Execution i Holsteen, afgivet den Erklæring i det britiske Parlament, at hvis Danmark angrebes med Vaaben, vilde det ikke staa ene i Kampen; og senere, i December s. A., havde den engelske Udenrigsminister, Lord Russell, paa den preussiske Regjerings Spørgsmaal, om England og de øvrige : ikke tyske : Magter som havde undertegnet Tr. af 8. Mai 1852, ifald Tydskland førte Krig med Danmark for Slesvigs Skyld, vilde forholde sig neutrale, imod at Kongen af Preussen til Gjengjæld vedblev at holde hiin Tractat, svaret at, ligesom den engelske Regjering umuligt kunde billige at det tyske Forbund benyttede Executionen i Holsteen til ganske at berøve Kongen af Danmark dette Hertugdømme, saaledes kunde den endnu mindre forpligte sig til Neutralitet for det Tilfælde at Forbundstropperne udstrakte deres Operationer til Slesvig.

Hvorvidt der imidlertid med nogenlunde Sikkerhed kunde bygges paa den Udsigt Danmark saaledes unægtelig havde til materiel Understøttelse mod Tydsklands truende Angreb, det maatte for en ikke ringe Deel beroe paa den Stilling de to tyske Stormagter og det øvrige Tydskland nu indtog i det dansk-tyske Mellemværende.

Paa denne Stilling havde, som tidligere antydet, Kong Frederik VII Død den meest skjæbnsvangre Indflydelse. Saalænge Frederik den III Mandsstamme endnu var ilive, maatte Kongen af Danmark overalt og af Alle anerkjendes som retmæssig Landsherre i Slesvig og Holsteen, og det separatistiske Parti i Hertugdømmerne med dets Tillhængere i Tydskland kunde altsaa, under ellers rimelige Forudsætninger, ikke opnaae Andet, ved Angrebet paa Danmark, end en meer eller mindre i slesvigholsteensk Retning gaende Ordning af det danske Monarkies Forfatningsforhold; men herfor kunde de saameget mindre antages at ville sætte al deres Kraft ind som det desværre ikke fuldstændig ordnede Arvefølgespørgsmaal gav dem Haab om at opnaae langt Mere, naar de afventede det tidligere eller senere kommende danske Thronskifte.

Saaledes var der før Frederik VII Død egentlig ingen Grund til at vente en Krig. Men ved dette Dødsfald forandredes Situationen fuldstændigt; thi nu blev det muligt strax at reise Arvefølgespørgsmaalet, hvorved ikke alene de egentlige Slesvigholstenere, men ogsaa de tyske Statsmænd udenfor Preussen og Østerrig, som i et Slesvigholsteen eller i Dannelsen af en ny tysk Mellemstat saae et virksomt Middel til Udjevning af fornævnte tvende Magters Overvægt i det tyske Forbund, erholdt Udsigt til med Eet at naae Maalet for alle deres Bestræbelser; og den Fare hvormed det danske Monarkie allerede herved truedes, forøgedes endmere

ved at den revolutionaire Bevægelse som havde hjem søgt Tydskland i 1848, nu paa det første Budskab om Frederik VII Død atter brød frem med samme Styrke som tidligere, saa at der, for de tydske Regjeringer, var Grund til at frygte en Gjntagelse af hiint Aars Omvæltninger, hvilket selvfølgelig ikke alene lammede de enkelte mod Danmark mindre ildesindede blandt hine Regjeringer, men ogsaa gav de ligefrem ildesindede et brugeligt Paaskud til at afvige fra hvad den strenge Ret fordrede.

Af alle tydske Stater var heller ingen uden maaskee Preussen eller Østerrig istand til at nedslaae denne Bevægelse; men da disse tvende Magter vare fødte Medbeilere til Overherredømmet i Tydskland, var det en uomgængelig Betingelse derfor, at de handlede i Forening, og det kan da formeentlig ikke forundre at de fandt det vanskeligere at enes om et Foretagende som for lang Tid maatte berøve dem al Popularitet i Tydskland, end at slutte sig til de øvrige Medlemmer af Forbundet, for saaledes, ved tilsyneladende at følge Bevægelsen, muligen at forblive Herrer over den.

De tvende tydske Stormagters Forhold til det dansk-tydske Mellemværende var dog endnu væsentlig forskjelligt fra de andre tydske Staters.

De fleste af disse bestrede Kong Christian IX Arveret saavel til Slesvig som til Holsteen, og overensstemmende hermed fordrede de nu, da den tidligere besluttede Forbundsexecution vilde indeholde Anerkjendelsen af den nye danske Konge som Landsherre i Holsteen, dette Hertugdømmes Sequestration sat istedet for Executionen.

Denne Plan modsatte imidlertid Preussen og Østerrig sig og de udvirkede ogsaa en Forbundsbeslutning for at det havde sit Forblivende ved Executionen, men kun med ringe Majoritet og derhos med det af dem selv foreslaaede Forbehold, at Kong Christian IX Arveret foreløbig skulde holdes uafgjort.

Udførelsen af denne Beslutning vilde, selv tiltrods for det anførte Forbehold, i Virkeligheden kun være Gjenoprettelsen af Tilstanden før Transactionerne af 1851—52. Men det var indlysende at de tydske Magter ikke vilde finde Opfyldelsen af deres Fordringer sikkert herved, og ligesaa indlysende var altsaa Faren for at Angrebet vilde blive udstrakt til Slesvig.

Der var derhos al Grund til at vente at dette Angreb vilde blive ført med en saadan Kraft at det var meget tvivlsomt om de venskabeligsindede Magter, forsaavidt de maatte ville yde Danmark materiel Understøttelse, vilde være istand til at bringe denne i rette Tid, eller forinden Stridsspørgsmaalets Løsning endnu var bleven foregrebet ved krigeriske Begivenheder.

Under disse Omstændigheder havde jeg maaskee ikke burdet

overtage det mig tiltænkte ansvarsfulde Hverv; men Resultatet af min Undersøgelse var dog ikke ugunstigere end den Mening jeg allerede forud derfor havde dannet mig om Situationen, og i det Hele forekom denne Sidste mig hellerikke dengang saa trøstesløs som den, naar man nu seer tilbage derpaa, viser sig at have været. Den var vel langt ugunstigere i mine end i Andres Øine, idet jeg allerede da ansaae det for umuligt at føre den dansk-tydske Strid til en Løsning der svarede til de af den store Mængde i Danmark nærede Forhaabninger; men dette havde jeg da heller aldrig og under ingen Omstændigheder anset for muligt; derimod kunde jeg endnu ikke tænke mig at Striden skulde ende med Monarkiets Opløsning. Dette var vel Maalet for den nationale Strømning i Tydskland, hvor ogsaa Mange fandt et godt Udgangspunkt for den tydske Eenheds Realisation i en Krig med Danmark. Men Tractaten af 8. Mai 1852 var bindende for hele Europa; selv Preussen og Østerrig erkjendte den endnu som bestaaende for dem, og det var aabenbart ogsaa af største Vigtighed for de ikke-tydske Stormagter, saavelsom for Sverrig-Norges politiske Stilling, at tvende Lande, med Slesvig og Holsteens Beliggenhed, ypperlige Havne og andre naturlige Fortrin, ikke kom i Hænderne paa en Stormagt, hvad Tydskland var, selv med Forbundsforfatningen. Jeg kunde altsaa haabe at hine ikke tydske Magter, tiltrods for den noget forskjellige Stilling de endnu indtog i Forhold til det dansk-tydske Mellemværende, dog efterhaanden alle skulde slutte sig til den Erkjendelse som allerede i Begyndelsen af forrige Aarhundrede havde været afgjørende ved Ordningen af de politiske Forhold i Norden, og indsee, at den eneste med deres egen velforstaaede Interesse forenelige Løsning af hiint Mellemværende i Overensstemmelse med det i ovennævnte Tractat nedlagte Princip, bestod i Opretholdelsen af det danske Monarkie, eller i Bevarelsen af Kongen af Danmarks Herredømme i Slesvig og Holsteen. Jeg var vel paa ingen Maade blind for de store Vanskeligheder som fra forskjellige Sider stillede sig i Veien for denne Opgave; men hvad Danmarks værste eller mægtigste Modstandere, Preussen og Østerrig, angik, kunde jeg dog endnu dengang ansee Vanskelighederne for overvindelige. Medens det aabenbart var imod Preussens Interesse at der dannedes en ny tydsk Mellemstat af en Betydning som den, et selvstændigt Slesvig-Holsteen vilde have, kunde en saadan Nydannelse ligesaalidt være til virkelig politisk Fordeel for Østerrig, som det kunde forliges med dette Lands politiske Principer, at det danske Monarkie opløstes, især naar den egentlige og væsentlige Grund hertil var Mod-sætningen mellem Befolkningens tvende Nationaliteter. Der kan vel nu, bagefter, spørges, om ikke Fyrst Bismarck allerede før Angrebet paa Danmark skeete, havde undfanget Planer som svarede

til hans senere politiske Triumfer, og da navnlig ogsaa Planen om at gjøre Hertugdømmerne til en preussisk Provinds; men herpaa kan der sikkert med god Grund svares, at det paa hiin Tid endnu var langt fra, at den nævnte Statsmands ualmindelige politiske Egenskaber havde aabenbaret sig, saa at det altsaa maa have været fuldkommen tilladt, ikke da at tage Planer som de omhandlede med i Beregningen. Men sæt ogsaa, at man havde gennemskuet disse Planer, kunde man da, med den Forestilling man paa den ene Side maatte have om hvad der var tjenligt for Østerrigs Stilling i Tydskland og i Europa, og paa den anden Side havde om Østerrigs Magt, tænke sig det rimeligt at de vilde lykkes. Forresten var der paa samme Tid, nemlig i Begyndelsen af Januar 1864, ingen Anledning til at troe at den mulig forestaaende Krig vilde blive ført ud over den jydsk Grændse.

Men skjøndt jeg saaledes ikke i de ydre Forhold fandt nogen afgjørende Hindring for at jeg overtog Posten som Udenrigsminister, kunde jeg dog, i Betragtning af de i Danmark herskende indre Tilstande, ikke træffe endelig Beslutning i saa Henseende uden fuldstændigere og mere positivt begrundet Kundskab, end den jeg nu besad, om hvorledes Conseilpræsidenten stillede sig eller kunde ventes senere at ville stille sig til Forfatningen af 18. November.

Imidlertid var jeg tilstede ved de Samtaler i hvilke Biskop Monrad i Begyndelsen af Jan. 1864, medens han endnu fungerede som Udenrigsminister, gjorde Englands og Ruslands overordentlige Afsendinge, Lord Wodehouse og Herr v. Ewers, Rede for den Politik den nye danske Regjering vilde følge overfor Tydskland.

I Overensstemmelse med den af Congressen i Paris i 1856 vedtagne Protocol om internationale Stridigheders Afgjørelse ved en tredie Magts Mellekomst, vilde samtlige de Magter som havde undertegnet Tr. af 8. Mai 1852 blive indbudte til Forhandling om Ordningen af det dansk-tydske Mellemværende. Basis for denne Underhandling kunde ganske vist umuligt være nogen anden end den den 1. Jan. 1864 bestaaende Tilstand. Thi medens paa den ene Side Ophævelsen ved et Magtsprog af Forf. af 18. Nov. vilde være et Statscoup som ingen dansk Minister var istand til at gennemføre, vilde paa den anden Side Foranstaltninger til samme Forfatnings Ophævelse ad lovlig Vei, hvortil der f. Ex. udfordredes Rigsraadsvalg i Slesvig, være en Udfordring til de tydske Magter. Men til samme Tid var det fuldkommen klart for den danske Regjering, at den vilde komme i aabenbar Strid med sit eget Ønske om en fredelig Forhandling og mindelig Forstaaelse, dersom den lod den omhandlede Forfatning og det derved anordnede Rigsraad træde i Virksomhed; saalænge der endnu var ringeste Udsigt til at hiin Forhandling vilde føre til Maalet.

Jeg kunde vel ikke finde at dette Regjeringsprogram gik saa vidt som jeg ønskede. Det stod ganske vist fast at Ophævelsen af Forf. af 18. Nov. ved et Magtsprog var en absolut Umulighed; men jeg meente at den samme Foranstaltning ad lovlig Vei maatte kunne stilles i Udsigt til Afværgelse af et Fredsbrud; og det var klart at, jo tidligere et bindende Tilsagn herom gaves, destomeer vilde det tjene til at styrke de neutrale Magters Bestræbelser forat afholde Modstanderne fra at gribe til ultima ratio. Men de tvende ovennævnte Afsendinge udtalte begge deres Tilfredshed med Programmet, efterat have erholdt Kundskab om at man fra dansk Side Intet vilde have imod at det tydske Forbund tog Deel i den paa-tænkte Forhandling; og da jeg derhos, som ovenfor bemærket, havde Grund til at antage at de tydske Magter ikke vilde blive færdige med deres Krigsforberedelser før Midten af Februar, saa at det maaskee endnu vilde kunne lykkes at fjerne Hindringerne for en videre gaaende Indrømmelse, opgav jeg sluttelig min sidste Betænelighed ved at følge hvad jeg ansaae for Kongens Ønske, og modtog altsaa umiddelbart efter H. M. Tilbagekomst til Kjøbenhavn Udnævnelse som Udenrigsminister ad interim. Denne Form for min Udnævnelse var alene grundet paa at jeg havde forbeholdt mig min Stilling som Gesandt i Udlandet.

Da jeg nedskrev forestaaende Forklaring af hvorfor jeg indtraadte i det Monradske Ministerium, var det min Hensigt at tilføie en omstændelig Skildring af dette Ministeriums Virksomhed eller af den Forholdenes Udvikling som førte til Tabet af de tre Hertugdømmer. Denne Hensigt har jeg imidlertid senere af forskjellige Grunde opgivet, især fordi en værdifuld Bistand til Udførelsen af det paa-tænkte Arbeid, hvorpaa jeg med Grund havde regnet, ikke blev mig til Deel. Hertil kom ogsaa den Betragtning, at jeg som Følge af det Forhold hvori jeg selv havde staaet til hiin Virksomhed, maaskee ikke vilde være istand til at iagttage den fornødne Upartiskhed ved Fremstillingen deraf.

Bilag 1.

1. Januar 1864.

Høistærede Ven!

Velkommen som Tegn paa en bedre Tid i det nye Aar.

Kongen paalagde mig igaaraften at sige Dem, hvormeget han ønskede Deres Indvilligelse i Exc. Monrads Forslag, samt, at dersom De vilde høre dette af Hans Majestæt selv skulde De kun komme over til ham; jeg tør jo nu glæde Kongen med Efterretningen om, at man ikke har forregnet sig ved at stole paa Deres Hengivenhed for Konge og Land.

Vor Herre lægge sin Velsignelse i Deres Gjerning.

Jeg haaber, at der er sørget for en hurtig og sikker Brevvexlings Vei mellem Dem og Kongen samt Armeen, og vil takke Dem for at lade mig vide (for den kongelige Families og min egen Skyld) hvad der i saa Henseende bliver at iagttage ved Brevenes Fremsendelse.

Jeg søgte Dem forgjæves i Hotellet men haaber snart at træffes.

Deres ærbødige
oprigtigt hengivne
W. Oxholm.

Bilag 2.

Copenhague, 2 janvier 1863 [o: 1864].
à midi.

Mon cher M. Quaade,

Je suis venu vous voir désirant instamment vous faire part du contenu d'un télégramme que j'ai reçu ce matin. Ne vous trouvant pas à la maison et désirant ne pas perdre un moment du temps qui est si précieux à présent je vous écris deux mots. Mon gouv't. est on ne peut plus désireux de vous voir à la tête du Ministère des Affaires étrangères ne fût-ce que pour quelques mois, et me charge de vous engager vivement à accepter ce Portefeuille. Je sais que des raisons de santé vous font hésiter dans ce moment, mais votre nom seul peut donner une direction heureuse aux affaires, et l'Europe en tirerait le meilleur augure pour la paix. Je tâcherai encore de vous trouver tout à l'heure et je ne puis pas trop vous dire combien Lord Wodehouse et moi nous tenons à pouvoir annoncer *aujourd'hui même* à notre gouvernement que vous avez accepté le Poste que l'on vous destine. —

Mille amitiés
A. Paget.

Bilag 3.

Husum, 21. Jan. 1864.

Hoistærede Herr Minister!

Deres Excellence

vil være bekendt med at jeg atter skal til Kjøbenhavn. Strax kan jeg ikke reise da jeg er upasselig, men jeg kommer snarest mulig. Conseilspræsidenten telegrapherede igaar til mig:

Grunden til den Betænkighed som De efter at Tæppet var rullet op fik for at indtræde i Cabinetet er nu hævet. Quaade og jeg ere komne over Vanskelighederne. Jeg haaber at De sender mig et Ja og kommer snarest mulig. —

Havde Deres Excellence telegrapheret saaledes, da havde jeg ikke været i Tvivl om Ordenes Betydning, men Conseilspræsidenten, hvis aabne Færd imod mig jeg alletider vil paaskjønne, har dog muligen ikke indseet hvor let det for mig kan blive nødvendigt at udtræde ret snart. Vi maa ville Heelstaten ogsaa under de for Danmark mest gunstigste Forhold. Et Ord fra Deres Excellence vilde for mig være af stor Betydning, da jeg imidlertid neppe kan vente et saadant, er jeg saa fri at sende Dem en Gjenpart af en Skrivelse som jeg idag har tilstillet Conseilspræsidenten, for at Deres Excellence kan give mig Deres Raad naar jeg dernæst kommer til Kjøbenhavn og gjør Dem min Opvartning. Jeg

har Tillid til Conseilspræsidenten, men han har ikke som Deres Excellence kunnet gaae ind paa min hele Tænkemaade. Ved at tale med Deres Excellence har jeg alletider følt mig lettet, og beder jeg, ikke at unddrage mig Deres Bistand. Det Offer jeg bringer kan være lettere end Deres Excellences, men det har dog været forbunden med en Selvfornægtelse jeg ikke havde tiltroet mig selv. Maatte det dog gaae bedre med Øinene! maatte der være kommen beroligende Efterretninger fra Deres Familie! Jeg er ugift men kan ikke undvære den daglige lykkelige Omgang i min Familiekreds der har dannet sig om mig og i hvilken jeg uafbrudt har levet i 14 Aar efter min Faders Død. Jeg har skreven med store Bogstaver for at De ikke skulde undlade at læse mit Brev.

Deres Excellences
høiagtelsesfuld og ærbødigst hengivne
W. Johannsen.

Hs. Excellence
Udenrigsminister Kammerherre
Quaade.

*

*

*

Gjenpart.

Høistærede Herr Conseilspræsident!
Høiærværdige Herr Biskop!

Deres Excellence

er det bekjendt, at jeg ene og alene ved Hs. Majestæt Kongens gjentagne Begjæring og for ikke muligen at betyngne min Samvittighed ved ubetinget at nægte hvad Hs. Majestæt Kongen fordrede af mig, har erklæret mig villig til, ad interim og under Reservering af min nuværende Embedsstilling, at overtage Ministeriet for Hertugdømmet Slesvig, uagtet Deres Excellence ikke har villet tiltræde den Dem af mig givne Erklæring:

at Ministeriet maatte ansee det for sin Opgave og sin Pligt mod Kongen og Landet at tilraade Hs. Majestæt saasnart skee kan atter at bevirke Ophævelsen af Forfatningen for Danmark-Slesvig af 18. November 1863, samt ligeoverfor Ind- og Udlandet at anerkjende de i den Allerhøieste Kundgjørelse af 28. Januar 1852 udtalte Grundtræk som den Basis paa hvilken der skal tilvebringes en ny Ordning af Monarchiets fælles Anliggender.

Dette Skridt bragte mig ind i en Stilling hvis Varighed jeg for min Person ikke kunde ønske og de Omstændigheder, der bevirkede at jeg ikke indtraadte i Ministeriet vare mig for mit eget Vedkommende beleilige.

Deres Excellence lagde imidlertid i Gjærning for Dagen, at De erkjendte Nødvendigheden af, at jeg udtraadte af Ministeriet saasnart samme slog ind paa den Vei der modstred den Overbevisning jeg har udtalt i foranstaaende Sætning, som jeg tør betragte som mit Program. Denne gjorde Erfaring saavel, som den Oprigtighed jeg ogsaa fremtidigten tør vente af Deres Excellence, overvinde atter de store Betæneligheder jeg har havt ved at indtræde i Ministeriet efter eengang at være løst fra Forpligtelsen jeg med yderste Selvfornægtelse havde paataget mig. — Ved nu under de tidligere Betingelser at paatage mig Styrelsen af Ministeriet for Hertugdømmet Slesvig, regner jeg i alle Maader paa Deres Excellences Bistand under Udførelsen af mit nye Kald, men endnu mere paa at Deres Excellence, hvis Øie seer uendelig meget skarpere end mit, vil bevare

mig for den paa et aldeles fremmed Gebeet mig let truende Fare, i concrete Tilfælde at komme i Modsigelse med min egen Overbeviisning.

Husum, 21. Jan. 1864.

Deres Excellences
høiagtelsesfuld og ærbødigst hengivne
W. Johannsen.

Hs. Excellence
Herr Conseilspræsident Biskop *Monrad.*

Bilag 4.

Hans Excellence Udenrigsminister Quaade lider af en meget alvorlig Øiensygdhed paa det *vensre* Øie, (Nethindeløsning), der for en stor Deel har berøvet, og fremdeles vil berøve ham Synet paa dette Øie. Begge Øine ere i en temlig betydelig Grad kortsynede og da en kortsynet Bygning af Øinene overhovedet maa betragtes som prædisponerende Moment til den ovennævnte Sygdhed, saa vil der, efter min Mening, for Fremtiden være al mulig Grund for Hs. Excellence til, saa vidt muligt, at skaane sine Øine.

Edmund Hansen.
Dr. med.

Kjøbenhavn, 28. Marts 1864.

Danske og norske Officerer i Royal Danois. 1690—1698.

Af A. Tuxen.

I Aaret 1888 udgav jeg i »Militært Tidsskrift« B. XVII en større Afhandling: »Royal Danois. Ludvig XIV. dansk-norske Regiment 1690—1698«. Som Bilag fulgte en Liste med Navnene paa 26 danske og norske Officerer, om hvilke det med Sikkerhed vidstes, at de havde tjent ved Regimentet; men jeg tilføjede, at Listen ikke var fuldstændig, og at det var højest rimeligt, at endnu flere Officerer fra Danmark og Norge havde fulgt Royal Danois. Afhandlingen var nemlig udelukkende baseret paa danske Kilder; de Forsøg, jeg havde gjort paa at komme i Forbindelse med de franske Arkiver, havde ikke ført til noget Resultat. Senere har jeg haft noget bedre Held, idet jeg i 1899 i »Archives du ministère des affaires étrangères« fandt adskillige Oplysninger vedrørende Regimentet, ligesom jeg i 1904 fra »Archives de la guerre« fik Afskrift af en Rulle over Regimentets Officerer fra 1693 samt en Del Oplysninger om dets Chefs senere Skæbne, med den Tilføjelse, at det var alt, hvad der fandtes. Under Arbejdet paa »Bidrag til den Store Nordiske Krigs Historie« er jeg jævnlig stødt paa Navne, der stod i Forbindelse med Regimentet, og Oberstløjtnant J. C. W. Hirsch har velvillig meddelt mig, hvad han under sit store Samlerarbejde har fundet. Prins Jean af Orléans, der interesserede sig meget for at faa Afhandlingen oversat paa Fransk, en Plan, der dog aldrig blev til noget, har hos en Markandiser i Paris tilfældigvis fundet en af Regimentets Trommer, der nu er i hans Eje; den har paa Siden et stort Messingskjold med de franske Liljer og Omskriften: Royal Danois. I 1894 fandt Prinsen i Biblioteket paa Slottet Eu en Tegning af Regimentets Fane: en kvadratisk lyseblaa Dug, der ved et bredt hvidt Kors deles i 4 ligestore Felter; midt i hvert af disse er anbragt et lille højrødt Parallelogram, hvis længste Diagonal er vinkelret paa Korsets vandrette Arm.

De, der ønsker at gøre sig bekendt med Afdelingens Historie, henvises til Afhandlingen, som nok kunde trænge til nogle Tilføjelser, men hvori der ikke er stort at rette; det vil dog alligevel være rigtigst at indlede Navnelisten med en kort, orienterende Fremstilling af Regimentets Tilblivelse og Levnedsløb.

Blandt de Tropper, Christian V i 1689 overlod Vilhelm III af England, var en Bataillon af Dronningens Livregi-

ment; men kun en mindre Del af denne naaede sit Bestemelsessted; franske Kapere bemægtigede sig 2 Skibe, der overførte 4 af Bataillonens 6 Kompagnier; under en Storm strandede det mindste Fartøj paa Zeelands Kyster, men det største, med 16 Officerer og 320 Underofficerer og Menige om Bord, blev indbragt til Dunkerque. Ludvig XIV overdrog Mandskabet til den danske Oberst Frands Juul, der opholdt sig i Frankrig for at »gøre sig kapabel til sin Konges Tjeneste«, og med dem som Stamme formerede han et tysk Regiment, der fik Navn efter sin Chef og i Reglen kaldtes *Y o u l D a n o i s*. Ingen af de fangne Officerer lod sig overtale til at tage Tjeneste; men Juul antog adskillige andre Danske og Normænd, og disses Antal voxede efter Haanden ret betydeligt. Regimentet blev i 1690 sendt til Katalonien, hvor det forblev til 1693. Aaret forud havde Ludvig XIV tildelt det Navnet *R o y a l D a n o i s* og skænket det til Christian V naturlige Søn, Christian Gyldenløve, efter at have afslaaet at modtage et hvervet norsk Regiment med denne som Chef. Juul forblev imidlertid ved Regimentet som dettes Kommandør; Kongen behandlede nemlig Gyldenløve som Prinserne af Blodet, ved hvis Side der altid var stillet en »colonel-lieutenant¹⁾», for at de kunde være friere i deres Bevægelser. Gyldenløves Ansættelse førte til, at Regimentet fik Tilladelse til at hverve i Norge — rigtignok med visse Indskrænkninger — ligesom det ogsaa flere Gange fik overladt et Antal Soldater af sin nye Chefs norske hvervede Regiment. Med Gyldenløve ankom et Antal højere og lavere danske og norske Officerer, der som Volontører fulgte Regimentet uden at høre til dets faste Officerskorps. Efter Kongen af Danmarks Ønske blev *Royal Danois* sendt til Krigsskuepladsen i Flandern, og den 19./29. Juli 1693 deltog det med Ære i det blodige Slag ved Neerwinden. Skønt der blev vist Gyldenløve alle mulige Hensyn af Kong Ludvig, befandt han sig ikke godt ved Regimentet. Frands Juul vilde ikke opgive noget af sin Myndighed, og Rivningerne mellem Chefen og Kommandøren blev saa stærke, at Marskalken af Luxembourg og Kongen selv maatte lægge sig imellem. Christian V og Grevinden af Samsø var utilfredse med den Behandling, deres Søn fik, og over de store Beløb, hvormed de maatte supplere hans Gage, og sidst paa Sommeren 1694 blev han kaldt hjem. I Begyndelsen af August 1695 erobrede Franskmændene den lille Fæstning Dixmuyde og tog Besætningen til Fange; til denne hørte en Bataillon af det danske Regiment *Prins Christian*, hvis Mandskab

¹⁾ Det vil sige stedfortrædende Oberst, ikke at forveksle med *lieutenant-colonel*: Oberstens Stedfortræder; *Royal Danois* havde en Oberstlt., en Belgier ved Navn d'Hoyoux.

for Størstedelen blev stukket ind i Royal Danois; samme Aar rejste en Del af Juuls Officerer til Norge for at hente Rekrutter, som førtes til Frankrig paa de franske Fregatter og Kapere, der til Stadighed færdedes i de norske Farvande. Nu bestod Regimentet, som Christian V senere udtrykte sig, »groszen Theils aus Unsern angebohrenen Unterthanen«¹⁾. I 1696 indgik Regimentet i Marskalk Catinats Armé i Italien og deltog i Belejringen af Valenza; den paafølgende Vinter tilbragte det i Avignon, hvor det modtog et Antal norske Rekrutter, og i 1697 kom det for anden Gang til Katalonien, hvor det under Marskalk Vendôme deltog i Erobringen af Barcelona, som kostede det store Ofre. Efter Freden i Rijsvijk blev den franske Hær stærkt reduceret, og i Slutningen af 1698 blev Royal Danois opløst. De fleste af de danske og norske Officerer rejste hjem og blev for en stor Del optagne i deres Hjemlandes Hære.

I nedenstaaende Fortegnelse er optaget alle de Danske og Normænd, der vides at have staaet ved Royal Danois som Officerer o. l.; det er ikke muligt at garantere for dens Fuldstændighed, da jeg kun kender en eneste Rulle, dateret Cambrai ²⁰/₂ 1693 og underskrevet af Etienne de Bragelongue de Versigny²⁾, der fungerede som »inspecteur général de l'infanterie«. Han betegner Regimentet som godt og angiver, at det talte 1071 dygtige Soldater i 12 Kompagnier; det manglede kun 129 Md. i at være fuldtalligt. Foruden Chefen og Volontørerne talte Officerskorpset 83 Personer; af disse var 23 Danske og Normænd, 5 Svenskere (deraf 2 fra Sverigs tyske Provinser), 22 Franskmand og Elsassere, 13 Tyskere, 12 Belgiere, 2 Schweizere, 3 Englændere og Irer, 1 Hollænder, 1 Kurlænder og 1 Afrikaner. Den franske Rulle, der nedenfor vil blive citeret »Fr. R«, er ret ufuldkommen; saa vel Person- som Stednavne er ofte forvanskede, og Fornavne mangler over alt; hertil kommer, at jeg kun har set den i Afskrift, saa at Fejllæsning og Fejlskrift ikke er udelukket. Nedenfor vil der blive givet en alfabetisk Fortegnelse over Officererne; af Personalial anføres kun, hvad der behøves, for at man kan se, hvem der er ment. I øvrigt henvises til Dansk Biografisk Lexikon og til J. C. W. Hirsch' »Danske og Norske Officerer 1660—1814«; enkelte Tilføjelser og Berigtigelser er optagne i Noterne. Den franske Rulles Ortografi er fulgt i selve Fortegnelsen og berigtiget i Noterne, hvor det behøvedes.

1. Ackeleye³⁾.

¹⁾ P. S. til Ordre til Envoyé Meyerocrone i Paris ¹⁹/₇ 1698.

²⁾ Brigadier d'infanterie ⁸/₁₀ 95, † ¹/₂ 1714.

³⁾ Werner Hans Frederik, Søn af Gabriel Sigwart A., var 1689 Fændrik i Marinergt., som har stillet et stort Kontingent til Royal Danois, † 1692 som Volontør hos »den unge Gyldenløve«. (Personh. Tidsskr. VI S. 215).

2. Bille, lieutenant réformé, natif de Wiborg en Danemarck¹⁾.
3. Bielcke, capitaine, natif de Copenhaguen en Danemarck²⁾.
4. Brahe³⁾.
5. Breuning⁴⁾.
6. Brockenhuus.⁵⁾
7. Caspersen.⁶⁾
8. Crantzberg.⁷⁾
9. Danckwardt, capitaine réformé, natif de Schleswig en Danemarck.⁸⁾
10. Fien.⁹⁾
11. Flanque, capitaine réformé, natif de Wiborg en Danemarck.¹⁰⁾

¹⁾ Fr. R., der henfører alle Danske til Viborg eller København. Her menes vistnok Axel Bille, Søn af Steen B. til Jungetgaard i Salling. Han angiver, at han 1705 har tjent 12 Aar »saa og gjort 4 Campagner udi Brabant«. (Ref. Sag. $\frac{14}{3}$ 1705 N. 1); og da han først $\frac{5}{7}$ 1698 blev Seklt. réf. ved Marinergt., kan han godt have tjent i R. D. 1693. Broderen Hans gik først 1695 i frsk. Tjeneste og kan muligvis ogsaa have staaet i R. D. Begge Brødre døde 1710.

²⁾ Fr. R., Dsk. Biogr. Lex., Christian Frederik Christian Bielcke, f. 1670, † 1709, var altsaa allerede 1693 Kompagnichef ved R. D., som han Aaret efter forlod.

³⁾ Henrik Brahe til Engesholm og Hvedholm, f. 1670, † 1725, fulgte 1693—1694 R. D. som Volontær og vilde gerne have taget fast Ansættelse dér, hvis Gyldenløve »derved havde forblevet«. (H. Brahe til Kongen $\frac{7}{12}$ 94).

⁴⁾ Julius Frederik Breuning kom 1695 fra Norge til R. D., hvor han 1698 stod som Løjtnant. (Oblt. Nostitz til Overkrigssekr. $\frac{24}{5}$ 95; Bilag til Ordre til Envoyé Meyerocrone i Paris $\frac{19}{7}$ 98).

⁵⁾ Johan Brockenhuus, Søn af Peter B. til Sebber Kloster, var 1689 Fændrik i Marinergt., gik 1692 til Frankrig, blev 1694 slettet af Etaterne og var dengang Løjtnant i R. D. (Gersdorff til Kongen $\frac{26}{11}$ 94. Indk. Sager til Kr. Canc. Marineminist. Aflev., Danmarks Adels Aarb. XIV S. 81).

⁶⁾ Johan Caspersen blev efter R. D. Opløsning Prmlt. i Oplandske Rgt., hvor han 1702 avancerede til Kapt. (Ref. Sag $\frac{18}{3}$ 1702 N. 1, hvor hans Tjeneste ved R. D. omtales).

⁷⁾ Heinrich Herman v. Crantzberg, f. c. 1669, † 1739, blev Kornet i Norge i Slutningen af 1692, stod ved R. D. ved dets Opløsning og angiver selv at have tjent dér i 5 Aar. (Ref. Sag $\frac{1}{5}$ 1711 N. 14). Han indtraadte igen i den norske Hær, men blev i Decbr. 1710 fradømt sin Charge p. Gr. af Bestikkelighed. Dommen blev konfirmeret af Kongen.

⁸⁾ Fr. R., Dsk. Biogr. Lex. Christian Albrecht Danckwardt blev 1684 Fændrik og 1687 Sklt. ved Marinergt., indtraadt i R. D. 1691 (Danckwardt til Overkrskr. $\frac{25}{6}$ 1691), Kapt. i Marinergt. 1695 og 4 Aar efter i Livgarden til Fods; som Kommandør for denne led han Helledøden i Slaget ved Helsingborg $\frac{10}{3}$ 1710. (Brammer: Livgarden t. F. S. 143 og 291). Af hans Breve, der er skrevne paa godt Dansk, er flere trykte i Milit. Tidsskr. B. XVII.

⁹⁾ Ulrik Frederik Fien, var 1698 Fændrik ved R. D. (Bilag til Ordre til Meyerocrone $\frac{19}{7}$ 98, jfr. Ref. Sag $\frac{12}{2}$ 1717 N. 3 og Genlt. Lützows Indstilling af $\frac{30}{1}$ s. A.); han blev 1701 Sklt. i Hausmanns Rgt. i Norge og afgik 1740 som Ob. og Chef f. Vesterlenske Rgt.

¹⁰⁾ Fr. R. Her foreligger sandsynligvis en Fejllæsning eller en Fejlskrift, maaske begge Dele; en Officer af dette Navn forekommer ikke i Etaterne.

12. Fries, enseigne réformé, natif de Wiborg en Danemarck.¹⁾
13. Fries, second lieutenant, natif de Wiborg en Danemarck.²⁾
14. German.³⁾
15. Guldenlew.⁴⁾
16. Guldenstern, lieutenant réformé, natif de Wiborg en Danemarck.⁵⁾
17. Guldenstern, capitaine, natif de Wiborg en Danemarck.⁶⁾
18. Harloff.⁷⁾
19. Hasfeld, enseigne, natif de Klugstaad(!) en Olstein.⁸⁾
20. Heyer.⁹⁾
21. Hjort.¹⁰⁾

Man kunde tænke paa *Henrik Fincke*, der 1683 blev Fændrik i Marinergt., 1691 Prmlt., og som døde 1705. (Ref. Sag. ¹⁴/₃ 1705 N. 1); men om hans Tjeneste i Frankrig er intet forefundet.

¹⁾ Fr. R., Dsk. Biogr. Lex., *Jesper Friis*, f. 1673, † ³/₃ 1716 som Ob. og Chef f. Fynske gev. Rgt., dødelig saaret ved Stormen paa Stralsunds Udenværker ¹⁷/₁₂ 1715. Blev i sit 17. Aar optaget i Drabantgarden, udtraadte ¹¹/₂ Aar efter og indtraadte 1700 i Marinergt. som Kapt.

²⁾ Fr. R. *Valdemar Lykke Friis*, Søn af Otte Fr. til Astrup, f. 1673, † 1699 i Languedoc som Kaptajn uden at have været i dansk Tjeneste (Hirsch).

³⁾ *Joh. Daniel German*, Rgtspræst ved R. D., var næppe som sin Formand, *B. Krahe*, beskikket af Kongen af Danmark, men betragtede dog Sjællands Biskop som sin Foresatte og henvendte sig i Embedsanliggender baade til denne og til Kongen af Danmark. (Bilag til Ordre til Meyerocrone ¹⁹/₇ 1698). Han afgik 1698 fra R. D. efter 2 Aars Tjeneste.

⁴⁾ Dsk. Biogr. Lex. *Christian Gyldenløve*, f. 1674, † 1703, Regimentets Chef, opføres paa de franske Reglementer, d. v. s. Militærbudgetter, fra 1692—1696 med Gage som Ob. og Chef for Livkompagniet.

⁵⁾ Fr. R. *Arild Gyldenstjerne*, Søn af Ebbe G. til Palstrup i Lysgaard Herred, var 1689 Sklt. i Marinergt., indtraadte 1691 i frsk. Tjeneste og stod i R. D. til dets Opløsning, da han var capit. réformé. (Ref. Sag. ²⁵/₂ 1701); blev 1701 Kapt. i Pr. Carls, senere i Zepelins Rgt.; Afsked 1716 som Major.

⁶⁾ Fr. R. *Lave Ulfeldt Gyldenstjerne*, Broder til N. 16, indtraadte c. 1682 i frsk. Tjeneste, blev Kapt. 1688 og stod i R. D. som Kompagnichef til dets Opløsning. (Ref. Sag. ⁸/₁ 1704; Bilag til oftnævnte Ordre til Meyerocrone), blev Kapt. i Livgd. t. F. 1704 og var ved sin Afgang 1723 Oblt.

⁷⁾ *Heinrich Harloff*, Oberstlt. ved Sjæll. gev. Infrgt., † 1697, fulgte i 1694 R. D. som Volontør. (Harloff til Overkrsekr. ³⁰/₈, ¹⁸/₉ 94).

⁸⁾ Fr. R. *Frantz Georg Hasfeld* blev 1700 Ltnt. i Dron. Livrgt., † 1706 som Kapt. i Rodsteens Drag. i kejserl. Tj.

⁹⁾ *Gert Heyer* var 1689 Korporal i Dron. Livrgt., da han blev taget af de franske Kapere; han tog Tjeneste og udførte denne uden at høste stor Berømmelse til sine Foresattes Tilfredshed, saaledes at han i 1694 var Ltnt. (Liste over de danske Fanger, dat. Bruxelles ⁶/₆ 1691 i I. S.; Heyer til Kongen I. S. 1694 u. D.), blev 1702 Ltnt. i 1ste Dsk. gev. Inf. Rgt. i kejserlig Tj. og døde 1707.

¹⁰⁾ Dsk. Biogr. Lex. *Severin Hjort*, f. 1674, † 1717 som Ob. og Chef for 1ste Trondhj. nat. Inf. Rgt., fulgte R. D. som Volontør 1694, men maatte

22. de Wittfeld, lieutenant réformé, natif de Frederikshard en Norwegen.¹⁾
 23. Huitfeldt.²⁾
 24. Huitfeldt.³⁾
 25. Huitfeldt.⁴⁾
 26. D'Joul, Colonel-lieutenant.⁵⁾

afslaa Tilbudet om Ansættelse i Regimentet, da Kongen ikke vilde give ham Orlov. (Hjort til Overkrsekr. 22. Juli/1. Aug., 16./26. Aug. 1694).

¹⁾ Fr. R. Christian Charlotta Amalia Huitfeldt, Søn af Ob. Tønne H., f. c. 1670, † 1745, indtraadte 1684 i den norske Hær og blev 1687 Fændr. i Smaalenske Rgt., gik 1689 i frsk. Tjen. og stod ved Royal Danois indtil kort før dets Opløsning; da hans Rgtschef 1694 indstillede ham til Afsked, fordi han blev for længe borte, udtalte Statholder Gyldenløve, at Huitfeldt fortjente Ros for sin Iver for at lære sin Metier, og at han kun maatte hjemkaldes, naar det var absolut nødvendigt. (Indk. Br. til Overkrsekr. 20/5 1694). 1698 blev han Ltnt. i Smaalenske Rgt. og var ved sin Afsked 1733 Oblt. (Om hans Tjen. i Frkrig. se Ref. Sag. 1/8 1704 N. 17; Pers. Tidssk. B IV, Fam. Huitfeldt. Tab. II og B VI S. 214).

²⁾ Dsk. Biogr. Lex. Hartwig Huitfeldt, Halvbroder til N. 22, f. 1677, † 1748 som General og hvid Ridder. Han kan ikke, som Dsk. Biogr. Lex. angiver, have tjent 6 Aar i R. D.; thi i Fbr. 1693 var der kun 1 og i Slutningen af 1697 kun 2 Huitfeldter i Rgt. (Fr. R. og den ovenfor citerede Ordre til Meyerchrone). Han er antagelig fulgt med sin ældre Helbroder Henrik Jørgen i Slutningen af 1693 og maa i Begyndelsen af 1697 være rejst hjem til Norge, hvor han s. A. blev Fændrik ved Bergenhusiske Rgt. (Om hans Tj. ved R. D. se Pers. Tidsskr. B. VI S. 214).

³⁾ Dsk. Biogr. Lex. Henrik Jørgen Huitfeldt, f. 1674, † 1751 som Genlt. og hvid Ridder, Helbroder til N. 23, var 1691 Fændrik ved Smaalenes Rgt.; angiver at have staaet 4 Aar i frsk. Tj. (Ref. Sag. 27/3 1703 N. 14). Deltog i 1697 i Belejringen af Barcelona, hvor han udstod en stor Blessure. Blev Ltnt. ved sit gl. Rgt. 1699 og er antagelig rejst hjem i Slutningen af 1697 eller Begyndelsen af n. A. (Pers. Tidsskr. VI S. 214 f.; anf. Ordre til Meyerchrone).

⁴⁾ Thomas Huitfeldt, Helbroder til N. 22, blev 1685 Fændrik og 1689 Ltnt. I Nvbr. 1695 kom han hjem til Norge fra den ved Dunkerque kantonnerende frsk. Hær. (Oblt. Nostitz til Overkrsekr. 12/11 95); da R. D. paa den Tid laa i denne Egn (Danckwardt til Overkrsekr. 23/9 95), er det sandsynligt, at han i et Par Aars Tid har staaet dér sammen med sine Brødre. Død ved Selvmord 1697. (Pers. Tidsskr. IV. Fam. Huitfeldt Tab. II).

⁵⁾ Fr. R., Dsk. Biogr. Lex. Frands Juul, f. c. 1647, † 1731(?) var Oberst i den danske Hær, da han 1688 for 2. Gang gik i frsk. Tjen. Efter R. D.s Opløsning blev han, der 1696 var bleven brigadier d'infanterie, sat à la suite ved Rgt. Zurlauben, var fra 1/3 1700 til 26/10 1704, da han blev udnævnt til maréchal de camp (Generalmajor), Kommandant i Citadellet i Lille og gjorde derefter Tjeneste ved Rhinen til 1712, da han udtraadte af den franske Hær (Meddelelser fra Archives de la guerre i Paris). Fra Strasbourg havde han i 1711 sendt Ansøgning til Hjemmet om Genansættelse i den danske Hær, men havde faaet Afslag. (Memorialer og indk. Br. til Overkrsekr. 1711). Pinard angiver i Chronologie militaire, at han døde 1731, men siger ikke hvor; Hofman siger i Hist. Efterretn. o. s. v. B. III S. 35 Tavle II, at han døde i Danmark hos sin »sidste«, d. v. s. yngste, Datter, altsaa hos Berthe Sofie, som 1731 ægtede Jægermester David Cracowitz. I 1718 kalder F. Juuls Hustru, Johanne Sofie Kaas, sig »Salig Hr. Oberst Frantz Juels« (Suppl. Prot. 28/2 1718 N. 351); hun

27. Kalthoff.¹⁾
28. Kleinweld, ayde major, natif de Copenhaguen en Danemarck.²⁾
29. Koss.³⁾
30. Krag, second lieutenant, natif de Wiborg en Danemarck.⁴⁾
31. Krahe.⁵⁾
32. Kruse, capitaine réformé, natif de Wiborg en Danemarck.⁶⁾
33. Landsberg.⁷⁾

fik ogsaa en lille Pension; hun havde ganske vist intet hørt om ham i mange Aar; men, saa vidt vides, foreligger der ingen autentisk Efterretning om hans Død. At F. Juul, hvem Christian V allerede 1692 (Dagsreg. ^{2/7}) beskyldte for at have »Chanjeret religionen«, virkelig blev Katolik, fremgaar af Mag. Germans ofr. citerede Indb. til Biskop Bornemann. Af hans Breve er flere trykte i Milit. Tidsskr. B. XVII.

¹⁾ Peter Frederik Kalthoff, Fændrik i Marinergt. 1692, gik 1695 med flere Regimentskammerater til Frkr. og stod 1696 ved R. D. (Kalthoff til Overkrsekr. ^{21/8} 96). S. A. Afsked fra Marinergt., hvor han 1699 igen traadte ind som Kapt. † i Slagsmaal 1707 som Kapt. i Livgd. t. F.

²⁾ Fr. R. Findes ikke i de danske Etater. Ved R. D. fandtes en capit. réf. af samme Navn »natif de Boulay en Lorraine«.

³⁾ Johan Christopher Koss, f. i Mklbg. 1668, † 1716 ved et Udfald fra Aggershus, kom til Danm. 1690 og blev s. A. Seklt. og Prmlt. ved Aggershusiske Rgt., indtraadte 1693 i R. D. og blev saaret ved Neerwinden. (Ref. Sag. ^{26/10} 1708 N. 12); var 1695 i Norge for at hente Rekrutter til R. D. (Oblt. Nostitz til Overkrskr. ^{24/5}, ^{21/6} 95) og blev ved denne Lejlighed k. Kapt. ved sit gamle Rgt., hvor han efter sin Hjemkomst 1698 blev Komp.chef.

⁴⁾ Fr. R., Dsk. Biogr. Lex. Arent Mogensen Krag, f. 1670, † 1718 som Ob. og Chef for Smaalenske Rgt., var Søn af Ob. Mogens K. til Kaas; traadte 1686 ind i Marinergt., Fændr. 1689, s. A. til Frkr., stod ved Juuls Rgt. fra dets Oprettelse til dets Opløsning og avancerede til Kapt. (Ref. Sag ^{19/3} 1708 N. 19); var 1695 med Danckwærdt, Koss o. fl. i Norge at hente Rekr. og blev ligesom Koss Kapt. Ved sin Hjemkomst 1698 Kapt. i Opdsk. Rgt.

⁵⁾ Bonaventura Krahe, Søn af Christoph K., kom 1692 til Paris og blev s. A. beskikket til lutersk Præst ved R. D. (Sjæll. Reg. 487/1692 3. Dcbr.); 1694 blev han Præst ved den danske Legation i Paris (Meyer. Relat. ^{5/3}, ^{2/4} 94); 1701 blev han Provst i Oldenborg. I Storkansler Reventlows Breve i R. Ark. findes en Del Skrivelser fra B. K., der synes at have været hans Protégé.

⁶⁾ Fr. R. Det kan ikke bestemt gives, hvem her er ment. I Stamtavlerne over Slægten Kruse i Danmarks Adels Aarvog B. XVII, XVIII og XXIII findes ingen, der passer rigtigt. Fødestedet kunde jo nok tyde paa en Forbindelse med Mogens Kruse paa Spøttrup, Fader til Generalmajor Ulr. Chr. K., eller med Erik K., der døde i Viborg 1693. Af de hos Hirsch anførte Kruse'r er der en enkelt, om hvem der maaske kunde være Tale: Strange Kruse, der 1687 blev Fændrik ved Palle Krags hvervede Inf. Rgt. i Norge og fik Afsked 1691; men om hans Herkomst ved jeg intet, saa lidt som om hans Tjeneste i Frankrig.

⁷⁾ Dsk. Biogr. Lex. Barthold Nicolai Landsberg, f. 1668, † 1740. Genlt., hvid Ridder, indtraadte 1687 som Sergt. i Palle Krags hvervede Inf. Rgt. i Norge, hvor han 1689 blev Fændrik. I 1695 stod han ved R. D.

34. Leguard, enseigne, natif de Copenhaguen en Danemarck¹).
35. Moltke.²)
36. Mesting, enseigne, natif de Frederiksstat en Norwegen.³)
37. Nostitz.⁴)
38. Ottersheim, lieutenant réformé, natif de Christian en Norwegen.⁵)
39. Pultz.⁶)
40. Rapp, lieutenant réformé, natif de Copenhaguen en Danemarck.⁷)
41. Rebstorff, lieutenant réformé, natif de Christian en Norwegen.⁸)
42. Reichwein, 1er lieutenant, natif de Wingenest en Norwegen.⁹)
43. de Reventlou, capitaine, natif de . . .¹⁰) du Holstein en Danemarck.¹¹)

(Oblt. Nostitz til Overkrsekr. ²⁴/₅ 95), og 1698 var han Kapt. ved Regimentet. (Brigadér Hausmann til Overkrsekr. ¹⁶/₄ 98). 1699 blev han Kapt. i Aggersh. Rgts. Reserve.

¹) Fr. R. Maaske Hans Leegaard, der 1701 blev Prmlt. i Schwerzells Rgt.

²) Dsk. Biogr. Lex. Caspar Gottlob Moltke, f. 1668, † 1728, Etatsraad, Amtmd. paa Møn, fulgte 1691 Gyldenløve til Frkr. (Meyerones Relat. ⁵/₁₅ Juni 91), blev saaret ved Neerwinden 1693 og rejste snart efter til Kbhvn. (J. Grunds Indb. ³¹/₇, ⁵/₁₀ 94). Kapt. i Norge 1695.

³) Fr. R. Antagelig Frederik Vilhelm Møsting, Søn af Kapt. Nicol. Abrah. M., født i Norge 1669, blev 1698 Fndrk. i Trampes Rgt. i polsk Sold; død 1703.

⁴) Nostitz (Fornavn ukendt), Fændr. i Marinergt. 1693, Afsk. 1696, traadte 1695 ind i R. D. (Oblt. Nostitz til Overkrsekr. ²⁴/₅ 95).

⁵) Fr. R. Findes ikke i Etaterne.

⁶) Heinrich Pultz, 1680 Fændr. i Aggersh. Rgt., † 1697 som Oblt. i Marschalcks Drag., deltog i Gyldenløves Følge i Felttogene 1693—1694. (H. Pultz til Overkrsekr. ²²/₄, ³/₆, ¹⁷/₆ 94.).

⁷) Fr. R. Antagelig Otto Christoph Rabe, 1683 Fændr. ved Jyske Inf. Rgt., Sklt. 1685, slettet af Etaterne 1689.

⁸) Fr. R. Utvivlsomt Peter de Roepstorff, Sklt. v. Fynske gev. Inf. Rgt. 1696, Afsked 1700, † 1701. (Danmarks Adels Aarb. 1917).

⁹) Fr. R. Nicolai Christian Reichwein, Søn af Ob. Georg R., f. c. 1671 paa Vingnes i Norge, gik 1689 i frsk. Tj., vendte hjem 1695 og blev Ltnt. i Norge, † 1718 som Ob. og Chef for Nordenfjældske Dragoner. (Pers. Tidsskr. 4, IV S. 91 ff. her antages det, at han er født paa Jørstad).

¹⁰) Afskriveren har ikke kunnet tyde Navnet; men Reventlow er vistnok født i Meklenborg.

¹¹) Fr. R. Berend Reventlow, f. 1667, † 1695 i Duel, Søn af fhv. dansk Kapt. Berend R. til Ziesendorf m. m., fulgte 1689 som Fændrik Dronningens Livrgt. til Irland, maatte 1690 flygte til Frkr. p. Gr. af et Drab, blev strax capit. réformé ved Juuls Rgt. og fik 1691 Kompagni. (B. Reventlow til Storkansler Reventlow ¹¹/₉ 1691; Brevvexlingen med denne blev fortsat til B. Reventlows Død).

44. Reventlow.¹⁾
45. Richter.²⁾
46. Rosencrantz, capitaine, natif de Wiborg en Danemarck.³⁾
47. Schererder, premierlieutenant, natif de Copenhaguen en Danemarck.⁴⁾
48. Schwartz.⁵⁾
49. Seefeldt.⁶⁾
50. Skeel.⁷⁾
51. Suhm.⁸⁾
52. Svane.⁹⁾

¹⁾ Hennecke Reventlow, f. 1671, Broder til N. 43, faldt 1697 ved Barcelona som Kaptajn i R. D. (Zeitschr. d. Vereins f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. B. XXII S. 63). Da Broderen udtrykkelig betegner sig selv som dansk Holstener, er han taget med her, skønt han aldrig har tjent i Danmark.

²⁾ Fændrik Richter er en af de 6 Off. af R. D., der ²⁸/₂ 1698 attesterede, at Mag. German havde udfyldt sin Stilling som Rgtspræst godt. (Bilag til Ordre til Meyerer. ¹⁹/₇ 1698). Han findes ikke i Etaterne.

³⁾ Fr. R. Christian Corfitz Rosencrantz, Søn af Mogens R. til Glimminge m. m., blev Fændrik i Livgd. t. F. 1683, Ltnt. 1688 og afgik Aaret efter. Tjente i R. D. fra dets Oprettelse til dets Opløsning og var dengang dets ældste Kaptajn. Søgte efter Hjemkomsten forgæves Genansættelse i den dsk. Hær. (Ref. Sag. ²⁹/₇ 1702 N. 9, ¹²/₄ 1710 N. 12). Han ejede Damsbo paa Fyn og døde ugift 1717. Mag. German fremhæver hans store Elskværdighed, og herom vidner ogsaa hans Forhold overfor de fangne Officerer af Stenbocks Armé 1714 og følgende Aar. (Bidr. til den St. Nord. Kr. Hist. B. V S. 297 f.).

⁴⁾ Fr. R. Sandsynligvis Mathias Schrøder, der 1686 staar som Sklt. i Oldenb. Inf. Rgt. og 1690 er slettet i Etaterne.

⁵⁾ Josua Jacob Schwartz, Søn af den bekendte, stridbare Prælat af samme Navn (Se om ham Dsk. Biogr. Lex.), var Kadet, da han 1694 med Pas som Ltnt. afgik til Frkrig. Han blev s. A. Ltnt. ved R. D. og 1695 capit. réformé. (Superintendent Schwartz til Overkrsekr. ¹⁸/₇ 1694, ²⁸/₁₀ 95). Blev ved Hjemkomsten 1701 Kapt. i Aarh. St. Nat. Inf. Rgt., † 1705 i Æbeltoft som Major.

⁶⁾ Utvivlsomt Jørgen Tyge Seefeldt, Søn af Christen S. til Stenalt, f. 1675, blev 1700 Kapt. i Marinergt., afgik 1705, død 1723 som kar. Major og Ejer af Margaard. Seefeldt er en af de Officerer, til hvem Mag. German refererer sig i sin Indberetn. til Biskop Bornemann. (Bilag til Ordre til Meyerercrone ¹⁹/₇ 98).

⁷⁾ Andreas Skeel, Søn af Jørgen S. til Broholm, f. 1765, † 1702 som Kapt. i Livgd. t. F.; var Ltnt. i Marinergt., da han 1691 sammen med Danckwardt stødte til Juuls Rgt. i Katalonien. (Danckwardt til Overkrsekr. ²⁵/₆ 1691). Han kan kun i ganske kort Tid have staaet ved Rgt.; han findes ikke i Fr. R. og blev 1692 Kapt. i Marinergt.

⁸⁾ Christian Suhm, Søn af Etatsr. Heinrich S., f. 1675, blev 1693 Fændr. i Livgd. t. F., Afsk. 1696, gik 1695 i frsk. Tjen. (Schönfeldt til Kongen ¹⁸/₁₁ 95; kgl. Resolut. ¹⁹/₁₁ 95; Chr. Suhm til Kongen ⁴/₁₄ Septbr. 96). † 1697 som capit. réf. i R. D. ved Stormen paa Barcelonas Udenværker. (O. H. Moller Nachr. v. d. Geschl. v. Zaum oder v. Suhm).

⁹⁾ Berthel Svane, f. i Norge, stod fra 1694—1698 i R. D. og efter dets Opløsning i »Alsace»; var avanceret til Ltnt., da Feltmrsk. Wedel anbefalede

53. Trampe.¹⁾

Danmark og Norge var saaledes ikke blot talmæssigt ret stærkt repræsenterede i Royal-Danois' Officerskorps; men Repræsentationen var ogsaa fornem. Højest i Rang stod den unge Chef, Chr. Gyldenløve, Kongens Søn; men mange af hans Undergivne tilhørte gamle danske Adelslægter eller bar Navne, der allerede havde eller senere har faaet en god Klang i dansk-norsk Historie. Til de første hørte: 1 Aceleye, 1 Bille, 1 Bielke, 1 Brahe, 1 Brockenhuus, 2 Friis'er, 2 Gyldenstjerne'r, 4 Huitfeldt'er, 1 Juul, 1 Krag, 1 Kruse, 1 Rosenkrantz, 1 Seefeldt og 1 Skeel, til de sidste 1 Hjort, 1 Koss, 1 Moltke, 1 Landsberg, 1 Møsting, 1 Reichwein, 2 Reventlow'er, 1 Roepstorff, 1 Suhm og 1 Trampe. To af Brødrene Huitfeldt, Landsberg og Trampe blev senere Generaler; Bielke faldt som Brigadér, Danckwardt og J. Friis som Chefer for danske Regimenter; Fien, Hjort, Krag og Reichwein blev Regimentschefer i den norske Hær.

Af de unge Officerer faldt i det mindste H. Reventlow og Chr. Suhm ved Barcelona, og sandsynligvis er adskillige af dem, hvis Navne efter Krigen ikke mere findes i Hjemlandets Etater, faldne under Royal Danois' blaa Korsbanner.

ham til Ansættelse i den norske Hær. (Wedels Koncepter ¹⁴/₁₂ 1700); blev 1700 Fændr. i Aggersh. Rgt. og var 1719, da han fik Afsked, Kapt. i Bergenh. Rgt.

¹⁾ Dsk. Biogr. Lex. Skønt dav. Ob. Adam Frederik Trampe ikke førtes i R. D.s Rulle, er han dog medtaget her, da han stod ved Chr. Gyldenløves Side, saa længe denne opholdt sig ved sit Rgt.

Dronningen i Odense Tugthus.

Af **K. Carøe.**

I sommeren 1784 begyndte der i det nordlige Fyn at summe rygter om, at dronning Caroline Mathilde ikke var død men færdedes der ude på landet; myndighederne synes dog ikke at have tillagt dem nogen betydning, måske ikke hørt noget om dem; først i slutningen af September, da der var ankommet »et mistænkeligt fruentimmer« til Fåborg og havde opholdt sig der en halv snes dage, kom det byfoged Trojel for øre, hvorfor han 6. Oktober fandt sig foranlediget til at lade lænde underkaste et forhør.

Ved dette erklærede hun at hedde Charlotte Kirstine Dyssel, at være datter af provst Dyssel i Hygum i Haderslev amt og at have en broder, der var løjtnant ved husarerne i Oldesloe; og skøndt hun blev foreholdt det usandsynlige heri, fastholdt hun rigtigheden heraf

Miniaturportrættet er malet af Andreas Ernst Fieh, medens »Dronningen« sad i Odense Tugthus; det har oprindeligt tilhørt historikeren Vedel Simonsen, der skænkede det til Oldnordisk Museum, hvorfra det senere er overgået til Rosenborgsamlingen. Et fotografi er velvilligt stillet til rådighed af museumsinspektør Bering Liisberg. Det er et, nu noget medtaget, ret tarveligt vandfarvebillede; kjolen er lillarød.

men benægtede at have sagt til andre, at hun havde et af de højeste jordiske hoveder til fader. Den kone, hos hvem hun boede, erklærede imidlertid bestemt, at hun ikke alene havde sagt dette, men også at hun var en høj herres mætresse og havde et barn med ham, samt at hun forhen havde været mætresse hos en af de højeste på jorden og også med ham avlet et barn, som allerede var konfirmeret; og et andet vidne erklærede at have hørt hende sige det samme.

I et nyt forhør næste dag opgav hun at være 23 år, at være konfirmeret i Hygum og at have opholdt sig i hjemmet, indtil hun fik stiftmoder, men hvor gammel hun var den gang, kunde hun ikke huske. Hun kom da til Frøstrupgård ved Varde for at passe en obersts børn og var der i 5—6 år og derfra til Assens, hvor hun i 2 år holdt hus for en farver og trykker Peter Sibbern, men lod sig da forføre til at rejse til København med en løjtnant Dou, som hun kendte fra Hygum, hvor hans fader, der var kancelliråd, boede; efter 4 ugers forløb forlod han hende, og siden har hun intet hørt om ham; derved kom hun i elendighed og måtte skille sig ved sine klæder og hvad hun ejede, hvorefter hun i somren 1784 rejste til Fyn, idet en købmand fra Jylland, som hun kendte, skaffede hende over Bæltet uden pas, og det var nu 7 uger siden, at hun kom til Nyborg, hvorfra hun var rejst til Assens for at tage hjem, men da hun ikke kunde komme over Lillebælt uden pas, har hun siden den tid tumlet om i Fyn.

Hun tilstod desuden, at hun havde sagt som af de to koner forklaret i det første forhør, men forandrede i øvrigt sin forklaring derhen, at hun fra sin faders hus var taget til kammerherre Holst i Åbenrå, hvor hun var forblevet et par år; derfra kom hun til den omtalte oberst og derfra til Assens. Mens hun opholdt sig i Fåborg, havde hun faaet en skolelærer Møller til at skrive til kammerherren, at hun var kommet dertil fra København, var i trang og bad ham lade hende afhente og hjælpe hende.

I øvrigt benægtede hun, at hun havde sagt at være uægte datter af en af de højeste personer, men den ene kone havde sagt, at hun var en løjtnant så lig, at man skulde tro, at hun var af høj byrd, hvortil hun i spøg havde svaret: «Ja, måske kan jeg også være en af dem, ligesom han er».

På spørgsmål, om hun kunde nægte forskellige steder at have indbildt almuen, at dronning Caroline Mathilde ikke var død, og at hun var denne, svarede hun, at det kunde hun ikke; hun havde i København hørt, at dronningen ikke var død, og det havde hun i Fyn benyttet sig af til at skaffe sig klæder og ophold; men hun påstod, at almuen selv havde antaget hende derfor og sagt, at hun var dronningen lig. Det første sted, hvor hun var blevet antaget for dron-

ningen, var i en bondeby en mils vej fra Odense; derefter havde hun en tid lang opholdt sig i et hus uden for Nyborg, hvor adskillige også havde holdt hende for dronningen, og derefter i en kro i nærheden, hvor en vognmands kone og en anden kone fra Nyborg hentede hende ind til byen og lod hende logere en nat hos vognmanden, men hvorfor vidste hun ikke, og næste dag kom byfogden og befalede konerne at føre hende bort.

Tidligere havde hun været i Svendborg, hvor øvrigheden anholdt hende i anledning af et henlagt barnelig, men efter at være blevet undersøgt af kirurgerne og jordemoderen, var hun blevet løsladt, Desuden havde hun i 2 nætter logeret i Åby kro i et kammer sammen med en smed og hans kone, hvor der om natten var blevet spektakel, da konen havde beskyldt hende for omgang med manden, hvad hun aldeles benægtede.

Om et hos hende fundet dobbeltsignet med våbner forklarede hun, at hun havde fået det af smedens kone på rejsen fra København men hvis våbner det var, vidste hun ikke, og hun havde ikke gjort skælmstykker med det. Pas havde hun ikke, og på spørgsmål om altergang svarede hun, at hun altid, hvor hun end opholdt sig, rejste hjem til Hygum til kommunion, sidst, så vidt hun erindrede, ved pinsetider.

Efter disse forklaringer fandt Trojel det rigtigst at holde hende i forvaring, indtil stiftamtmand Bille's nærmere resolution forelå, og han indsendte derfor forhøret til denne, der lod det gå videre til kancelliet, efter desuden fra Svendborg at have fået oplyst, at hun der havde angivet at hedde Charlotte Mathilde Bülow og at være datter af Jes Bülow og Elisabeth Katrine Echstedt i København, men her fandtes efter magistratens oplysning ingen af det navn; da det derfor synes, at hun kunde fortjene en større straf end som andre løsgængere at sættes til arbejde i 1 år i Odense tugthus, udbad stiftamtmanden sig kancelliets nærmere bestemmelse, der dog 24. Oktober kom til at gå ud på, at hun indtil videre skulde indsættes til arbejde i tugthuset i Odense.

I tugthuset førte hun en efter forholdene ret behagelig tilværelse, omsværmet af en skare trofaste tilhængere, der blindt troede alle hendes opdigtelser og som synes at have haft fri adgang til hende og tilladelse til at forsyne hende med alt, hvad hun ønskede, penge, fødemidler og vistnok ogsaa drikkevarer, som hun synes særligt at have yndet; og det var ikke alene almuen, der svor til hende, ogsaa i de højere stænder havde hun tilhængere, der besørgede hendes korrespondance, hvad hun af særlige grunde ikke selv formåede, ja, endog påtog sig lange rejser for hende. Det er et helt fornøjeligt billede, man får af livet i Odense tugthus, og til en begyndelse har hun vist selv ogsaa fundet det, men dog i længden

savnet friheden, thi 1. December indgav hun ansøgning til kongen, da hun aldrig havde haft i sinde at udgive sig for dronningen, men kun benyttet folks udtalelser om hendes lighed med denne til at redde sig ud af en forlegenhed, om tilladelse til at rejse til sin hjemstavn.

Da hun intet svar fik, indgav hun 27. Dec. et andragende til tugthusinspektøren med klager over sin bedrøvelige tilstand og til sidst anmodning om at måtte logere hos portneren, indtil hun var restitueret i sin fod, da hun mente, at der ingen hjælp var fra lægen, så længe hun skulde være blandt de andre fanger i frost og kulde; hun formodede nok, at hun formåede så meget hos portneren, at han vilde tage imod hende på hendes egen bekostning. Andragendet blev afslået, da det ikke stod i inspektørens magt at opfylde det.

Så forsøgte hun at opnå det samme ved et andragende til cancelliet, i hvilket hun særligt fremhævede sin syge fod, som felt-skæren endnu ikke havde kunnet helbrede, da hun må ligge i kulden, hvorfor hun står fare for at blive krøbling.

Denne syge fod spiller i begyndelsen en ret stor rolle i hendes andragender, og at den skyldtes kulde kan være meget sandsynligt, fængslerne i den tid var i reglen kolde og fugtige; men senere opfinder hun en langt mere romantisk årsag dertil. I tugthuset blev den behandlet af stadskirurg Tiedtke, hvad der fremgår af en udateret skrivelse uden navne, der må være en notits fra biskop Ramus til det andet medlem af tugthusdirektionen, stiftamtmand Bille, samt dennes svar derpå: »Igår aftes fik jeg attesten fra mr. Tiedtke, som jeg herved sender; den herved brugte omgang synes mig at være meget uanstændig; jeg har derfor opsat indlagte brev til kontrollør Herman; håber, jeg finder deres excellences behag til medunderskrift.

Prokurator Bagger må have meget høje tanker om dette fruentimmer; jeg ved, at han i går i tugthuset bevidnede sin ømhed over hende og brugte disse ord: »Fra det første øjeblik jeg havde den nådigste lejlighed at se hendes nåde, skar det mig i mit hjerte for hende«.

Herefter følger med anden håndskrift:

»Det er sagt mig, at Bagger's døtre kommer derind og drikker kaffe og holder hende med selskab. Kontrolløren kunde efter vores ordre vist Bagger bort, og derefter kan Tyrkinden (?), når hun ej med det gode, da med de andre fruentimmer i tugthuset med magt ladet dem se troen (?). Jeg har og ladet sige Herman at holde sig vores ordre efterrettelig; jeg ved ej, om vi straks skulde melde forholdet og attesten eller bie med, om vi kunde blive hende kvit i tugthuset; det er stærk, om uvedkommende Bagger tør sætte sig imod vores ordre, som kunde nok være anført udi attesten, og siden, når rekvireres af dem og andre, at indsende til straf.

NB. Jeg ved ej, om deres højærværdighed endnu vil lade portneren komme til sig og sige, at vi straks antager en anden, når ej efterleves ordre.

Disse meningsudvekslinger giver et godt indblik i de mærkelige forhold, der herskede i tugthuset, og om den mægtige direktionens afmagt over for dem og navnlig over for den dem påtvungne uregerlige gæst, som de heller end gerne vilde være kvit, hvorfor de også med glæde greb den håndsækning, som den ganske forblindede prokurator Bagger gav dem.

Efter hendes første ansøgning til kancelliet havde dette allerede 8. Dec. 1784 udbedt sig direktionens erklæring herom, men den følgende række skrivelser fra hende har vel nok været grunden til, at denne erklæring først blev afgivet 9. Febr. 1785; den gik ud på, at hun i tugthuset havde opført sig skikkeligt og forrettet sit arbejde, indtil hun blev syg (vel sagtens i foden) og nu måtte anses for uskikket til arbejde, hvorfor hun ikke var tugthuset til synderlig nytte; imidlertid havde prokurator Bagger anmodet om, at hun måtte udleveres ham; han vilde da modtage hende i sit hus og underholde hende, så længe hun vilde. Dette tilbud anbefalede direktionen at antage, hvis Bagger vilde forpligte sig til, at han ikke vilde lade hende komme fra sig og løbe landet om og bedrage folk som hidtil.

Kancelliet greb straks dette tilbud og gav tilladelsen 22. Febr. 1785; det viste sig da, hvor stor hendes popularitet var i Odense; Bagger afhentede hende i sin egen vogn, og en stor skare fulgte hende til hans hjem; men glæden var for begge parter kun kort.

Bagger meddelte nemlig 23. Marts tugthusedirektionen, at hans hustru, bevæget af medlidenhed med jfr. Dyssel, som hun i tugthuset havde set blive trukket frem og tilbage i spindestuen af spindemestren for imod hendes vilje at blive beskuet af den forsamlede mængde, havde overtalt ham til at tage hende i sit hus; men efter at hun havde været der i 16—18 dage, vilde hun til skarpretter Stengel for at få sin ene tå kureret, som efter vedlagt attest fra denne var omtrent inkurabel. Ved daglig trætte med Bagger's børn forårsager hun megen fortrædelighed; hun er misfornøjet med det stille liv i hans hus, klager over, at hun der er i hårdere arrest end forhen, taler om, at ville rejse til København eller Tyskland, og siger, at hun er et sol-daterbarn, og at hun har en broder, der er soldat.

På grund af disse forhold søgte Bagger nu om at blive fri for hende, så at hun enten måtte rejse, hvorhen hun vilde, eller blive sendt til København, hvor hun vil udtale sig om, hvem hun er, når hun må se og tale med en, hun der vil nævne, eller også at få tilladelse til at rejse ud af landet.

Direktionen benægtede rigtigheden af Bagger's fremstilling

af hendes behandling i tugthuset; imod sin forpligtelse har han indlogeret hende på 2 steder uden for hars hus. Ifølge en skrivelse fra biskop Bloch i Ribe er det nu oplyst, at hun ikke er datter af provst Dyssel. At sætte hende på fri fod eller udvise hende synes utilrådeligt, hvorfor direktionen tilrådede at sende hende til Børnehuset eller Rasphuset i København, hvor andre tvangsmiøder, end tugthuset råder over, kunde bringe hende til sandhedserkendelse; udgifterne herved burde Bagger betale.

Det lykkedes dog ikke direktionen at slippe af med den besværlige fange; 24. Maj 1785 resolveredes, at hun atter skulde indsættes i tugthuset, og 6. Juni afleverede Bagger hende til portneren med den besked, at hun ikke skulde arbejde; først da kontrollør Herman om aftenen kom hjem, fik han underretning herom; Bagger's besked om, at hun ikke skulde arbejde, var selvfølgelig urigtig, men Herman udbad sig dog direktionens meddelelse om, hvorvidt hun skulde være sammen med de andre lemmer og arbejde i spindestuen, aflevere sine klæder og penge og ikke klæde sig anderledes, end det sømmede sig for et tugthuslem; og da portnerens forhold til hende tidligere havde været utilladeligt, vilde han også gerne vide, om han måtte afskedige ham, hvis han kom efter sligt.

Direktionen svarede Herman, at hun skulde behandles som de andre lemmer; selv om hun tilbød at betale for at lade spinde for sig, måtte det ikke tillades hende, og hun skulde arbejde på spindestuen sammen med de andre og ikke klæde sig anderledes end disse. Hendes klæder og penge skulde tages i forvaring, og portneren havde fået befaling til under tjenstens fortabelse ikke at befatte sig med hende og ikke lade nogen komme ind til hende. Men lige meget hjalp det.

Allerede 18. Juni så direktionen sig nødsaget til at meddele kancelliet, at dette frække kvindemenneske fremdeles vedblev med sine løgnagtige intriger og endnu vilde indbilde folk, at hun er dronning Caroline Mathilde, hvorom hun endog havde været så dumdristig over for 3de borgere og i overværelse af underinspektøren at afgive en deklARATION, der har forårsaget en del bevægelse og opløb blandt folk i byen og på landet, hvoraf en stor del, især af almuen, er så enfoldig at fæste tro til hendes udsigende, kommer til hende og giver hende en del penge, hvoraf hun lever vel og klæder sig som en fornem person.

Direktionen udbad sig derfor atter meddelelse om, hvad den skal gøre med hende, og anser det som tidligere for tjenligst, at hun blev sendt til stokhuskommissionen i København for at bekende sandhed, da det ikke er muligt for direktionen at få hende dertil.

Til København vilde kancelliet dog ikke havde hende; det pålagde direktionen nøje at påse, at hun ikke havde omgang med

uvedkommende, ikke modtog nogen almisse, blev holdt til arbejde, og hvis hun fremkom med opdigtet løgn, truet med at blive straffet som bedragerske.

Det viste sig dog stadigt lige umuligt at forhindre, at folk fik adgang til hende, det blev snarere værre og hendes frækhed stadigt større.

Den 28. Juni 1785 fik hun en af sine mest trofaste tilhængere, en jfr. Scharff, til at skrive følgende 2 breve til kongen og kronprinsen, som en mand fra Odense rejste med til København for der selv at overlevere dem til kronprinsen:

»Til Kongen! Jeg, Caroline Mathilde, engang af kong Christian den 7de erklærede og kronet dronning til Danmark og Norge etc., tager mig herved den underdanige frihed at indsende dette til min højstelskende gemal: Da mine bedrøvelige omstændigheder er min konge vel bevidst af den for 14 dage siden indsendte memorial, dateret den 11te Juni, hvor mit nærværende kummerfulde liv er på det nøjeste indført, indtil jeg selv når den lykke videre for min konge selv at forklare alting. Gud ved, at den uforglemmelige kærlighed, jeg bærer for min i livet elskelige konge og børn, haver uformodentligt ført mig (i) den usle fangestand, og mine fjender, som er mange, søger hver time at undertrykke mig, og jeg ved mig ikke nogen tid sikker, da jeg lever iblandt ulve, der ved alle optænkelige lejligheder søger, om det var muligt, efter mit liv; endogsaa i dag, som er den 28de Juni, har her været en ubekendt person, et fruentimmer, og jeg efter direktørernes godtbefindende måtte nødes til at tale med, hvor jeg på det yderste måtte grovt begejnes og fornægtes, at jeg måtte være den, jeg er; og af den årsag, at ikke måtte være den, jeg er, og ikke blive frelst af min nød, har byfoged Trojel i Fåborg frataget mig mine 2de våbner, som jeg havde ført med mig fra England, det ene til min broder kongen i England, som vist skal kende det, og det andet til mit landskab Celle; disse våben var vel ikke rette men med vilje gjorde for at kendes, hvor de skulde, i fald jeg kom i nogen nød. Disse er mig røversk fratagne, og jeg må på ingen måde få dem, fordi de kan få mig ret undertrykt, og om det var muligt rent at udsætte mig; og at dette er så i sandhed, vil alle disse mænd, hvis navne her findes, med stærkeste ed bevidne; tilligemed skal birkedommer Trojel, som bor her i Odense, ikke efter sin broders død at have modtaget mine våbner.

Nu, min allerelskeligste konge, er din Mathilde endnu elsket af dig, er jeg forvisset på, at du redder mig snart af denne nød, og sker det ikke inden få dage, er mit liv forloren iblandt så mange fjender; og i den fulde forvisning om min konges kærlige hjerte og hastige

hjælp henlever jeg til min død min elskværdige og elskeligste konges gemal.

Odense den 28de Juni 1785.

Caroline Mathilde.

Wolters,
fra Fåborg.

Trojel,
fra Fåborg.

Møller,
fra Fåborg.

Til Kronprinsen! I det tillidsfulde håb til min højtelskede søns kærlighed tager jeg mig den underdanige frihed, at da jeg for 14 dage siden lod underdanigst indgive 2de memorialer, dateret den 11te Juni (til kronprinsen, min højtelskede søn, og til kongen, min gemal), min befrielse fra dette fængsel angående, men da som bebrøvet tæller hver time, frygter, da alt er roligt, at dette ikke rigtigt er leveret i kronprinsens, min elskelige søns egne hænder, tager jeg den underdanige frihed at indsende dette, da jeg kender, og det kendes, kronprinsens oprigtige kærlighed til sin moder; og at jeg, Caroline Mathilde, er den sandskyldige kronprinsens rette moder og kongens rette gemal, kronet dronning til Danmark og Norge, født prinsesse af England og den engelske konges søster, skal jeg alle tider bevisliggøre; og vil end mine fjender forestille kronprinsen umuligheder heri, da jeg af årsager er sagt død, og de store, som jeg vel ved, ikke ønsker min tilbagekomst, så ønsker jeg kun alene at komme til min elskelige søn, da min person selv snart skal tilkendegive, hvem jeg er, nemlig Caroline Mathilde, den rette kronede dronning, og skal det fra fødslen på min ene skulder, min konge vel bevidste kendemærke indtil videre bekræfte denne sandhed.

Jeg har af raisons gået herind i Danmark i fattige omstændigheder i fjor i foråret; og da jeg af uvidenhed ikke havde forsynet mig med pas, blev jeg efter meget udstanden ondt på en voldsom måde arresteret i Fåborg og bragt til Odense tugthus, hvor jeg dog før nu på ingen måde vilde tilkendegive mit navn, da jeg vilde stiltiende til København og der alene for kongen min gemal og kronprinsen min søn tilkendegive, hvem jeg var; men da nøden drev mig dertil at åbenbare mig, da ellers formedelst mange ufor skyldte fjender måske jeg kunde blive her og aldrig tilkendegivet for kronprinsen eller kongen, og af den årsag måtte tilkendegive, hvem jeg var, Caroline Mathilde. Men nu forøges endnu min bebrøvelse og uro mere, da jeg endogså under dette navn må lide så yderlig en trængsel, da gud skal være mit vidne, at kærlighed for min konge og børn alene har drevet mig til at igennemgå så meget ondt; men da dette nu vides og videre skal bevisliggøres, hvem jeg er, så håber jeg vist, at kronprinsen, min elskelige søns hjerte ikke tåler at se sin moder længere i denne nød men redder mig med

sikkerhed fra dette fængselssted; og i dette faste håb henlever jeg kronprinsens, min allerelskeligste søns moder til min død.

Odense den 28de Juni 1785.

Caroline Mathilde.

Få dage forud havde hun haft flere besøg af en mand ved navn Giessing og garske besnæret ham; han rejste selv til København for 30. Juni at overbringe kronprinsen en lang skrivelse, i hvilken han siger, at hun, som han åbenbart anser for dronningen, har pålagt ham for kronprinsen, hendes søn, og ingen anden at indberette hendes hjertes begæring med de omstændeligste beviser for hendes virkelige person. Da han foreholdt hende, hvor alvorligt det vilde være for hende, hvis det ikke forholdt sig rigtigt, og hun ikke kunde bevise, at hun var dronningen, havde hun svaret ham, at hun ikke kunde udtale sig tydeligere, men henvist ham til at tale med frk. Scharff von Wirth, som hun havde betroet alt. Han skulde blive rigeligt belønnet, hvad enten hun blev i Danmark eller ikke; hun forlangte kun at blive erklæret for den, hun var, hvad intet menneske skulde kunne forbyde hende; og idet hun vred sine hænder, sagde hun til sidst: »Jeg har nu lidt nok i Danmark, end mere, som jeg ej gerne tør udtale«.

Det lykkedes Giessing at få sin skrivelse afleveret til hofmarskal I. v. Bülow, hvem han rimeligvis har spurgt, om han skulde afvente svar, thi kort efter fik han fra denne meddelelse om, at han kunde fortsætte sin rejse; men da Bülow tillige mundtligt havde sagt ham, at han gerne kunde skrive videre om sagen til kronprinsen, sendte han til denne, inden han rejste, 7. Juli en ny lang skrivelse i en meget opskruet stil men uden noget som helst nyt eller positivt indhold.

Ked af alle disse skrivelser gav kancelliet 16. Juli direktionen pålæg om at forbyde hende pen og blæk og tilkendegive hende, at såfremt hun ikke holdt inde med sine dristige ansøgninger, kunde hun vente med hårdhed og efter fortjeneste at vorde anset, samt tillige pålægge postmesteren i Odense, at han ikke måtte tage mod noget brev fra hende.

Hertil svarede direktionen 20. Juli, at den på det nøjeste havde efterkommet disse befalinger, men at det dog ikke vilde være muligt at afholde almuesfolk, der mente, at hun er det, hun giver sig ud for, fra at få hende i tale, og derfor gentog de deres forslag, der dog denne gang gik ud på at indsætte hende i Møens tugthus; det mente kancelliet ikke var nødvendigt; det måtte være arrestforvarerens skyld, om uvedkommende ikke kunde holdes fra hende; måske lod han sig bestikke, og når det siges, at bønderne fra omegnen bringer hende høns, kyllinger og æg, som hun dog ikke kan benytte sig af i tugt-huset, må inspektøren kunne have indseende med, at de blev afviste.

Forbudet mod at lade hende benytte pen og blæk lod sig

imidlertid lige så lidt overholde som alle de andre forbud, og bogstaveligt talt var det også uden al praktisk betydning, da hun selv var ganske ude af stand til at skrive, endog sit eget navn; alle sine skrivelser fik hun under et eller andet påskud andre tjenstbillige folk til at udfærdige.

Det varede da heller ikke længe, inden hun fik to ny mænd til at lægge sig i selen for hende, Frederik Schultz og Hans Hansen, der 12. Aug. 1785 sendte kronprinsessen en ansøgning for hende, der ikke indeholder andet nyt, end at bønderne, der af medynk længe har opholdt hende, endnu alle er villige til at lægge kærlighed til kærlighed for deres gamle landsmoder, så at de, når de blot må få hende ud fra dette ulykkelige sted, vil skyde sammen og give hende hendes øvrige ophold hendes levetid ud på den anstændigste måde; men hvis hun ikke her skulde nyde et sådant tarveligt ophold, hun da som engelsk prinsesse måtte honet blive ledsaget til England. Kort efter gik en Odenseborger, snedker Hans Gynther, i ilden for hende; i en meget kortfattet ansøgning til kronprinsessen 20. Aug. 1785 fremfører han hendes sædvanlige påstand om at være dronningen, og at hun vilde give mange andre ting til kende, når hun måtte få tilladelse til at fremføre det for det kongelige herskab.

Og til sidst rykkede 14 »mænd fra Fynsland« med frk. Eva Elizabeth Scharff von Wirth i spidsen, og støttede af organist Tange og hustru, 30. Aug. 1785 i marken med et langt andragende til kronprinsen, der i alt væsentligt er af samme indhold som alle de tidligere. Men hermed nøjedes de ikke, de lod en mere kortfattet adresse til kronprinsen cirkulere til underskrift, som dog ikke nåede langt, da en behjertet værtshusmand konfiskerede og senere afleverede den.

Til sidst blev det dog kancelliet for broget, og det greb da til det under enevælden sædvanlige universalmiddel at nedsætte en kommission til at undersøge og fælde dom i sagen og udnævnte 2. Sept. 1785 landsdommerne, byfoged Bendz og herredsfoged Mylius til kommissarier, der 6. September afholdt det første forhør.

Des værre er hele det officielle materiale, kommissionens protokol og alle dens (mindst 104) bilag forsvundne; men der er dog i offentlige og private arkiver og i biblioteker bevaret så mange nøjagtige afskrifter af så godt som alle de væsentligste akter, navnlig aktors indlæg, at det er let at give en nogenlunde fuldstændig fremstilling af denne mærkelige sag og af denne utroligt frække, men alt andet end geniale svindlerskes liv lige fra hendes fødsel og til hendes død.

Til aktor i sagen havde kancelliet 20. Sept. 1785 beskikket birkedommer Trojel i Odense, og det skyldes åbenbart hans energi og udholdenhed, at det lykkedes at komme til bunds i den årelange række af svindlerier og bedragerier, som hun havde gjort sig skyldig i.

Det var nogle højst mærkelige slægtskabsforhold den foregivne Caroline Mathilde påberåbte sig i forhørene for at bevise, at hun var engelsk kongedatter.

Hun var født i London mellem Mikkels- og Mortensdag 1751, datter af kong Georg II og dronning Elisabeth Christine og havde 3 søskende, hvis navne hun ikke vilde sige: den nuregerende konge i England, som er gift med en kongedatter, en søster, der er gift med en konge, og en broder, der er yngre end hun selv. Hendes moder var af kongen blevet sendt til Celle, fordi hun var frugt-sommelig ved en anden, og det skete enten før eller straks efter, at hun selv blev født.

(Sandheden var, at Caroline Mathildes fader var prins Frederik Ludvig af Wales, der døde 19 år før faderen Georg II.; hendes moder hed Augusta og var en datter af hertugen af Sachsen-Gotha; hun havde 4 søskende: prinsesse Augusta gift med hertugen af Braunschwig-Wolfenbuttel, kong Georg III gift med prinsesse Charlotte Sofie af Mecklenburg-Strelitz, hertugen af Gloucester og hertugen af Cumberland. Selv var Caroline Mathilde født 22. Juli 1751, næsten 4 måneder efter faderens død, og var den yngste af sine søskende).

Hendes næste påstand var, at moderen var blevet sat i fængsel på slottet i London, hvor hun døde; selv var hun forblevet der, så længe faderen levede, og indtil hun i 15 års alderen kom til Danmark; men senere ændrede hun det til, at hun var opdraget i Celle og først kommet til London, da hun skulde rejse til Danmark. Denne rejse var med engelsk følge foregået over Hannover og til lands til Åbenrå, hvor hun fik dansk følge, og derfra videre over Bælterne til København, hvor hun blev viet til kongen; men hvem der ledsagede hende, og hvad de hed, kunde hun ikke huske. Kongen havde hun født 2 børn, men vilde hverken sige deres navne eller fødselsår.

Medens hun var dronning, blev der foranstaltet en jagt med den hensigt at lade grev Struensee skyde; herom blev hun underrettet og lod da sin hest sadle, drak noget for at blive munter, red så til jagten og holdt sig under denne så tæt ved Struensee, at de ikke kunde skyde ham uden tillige at træffe hende; men da hun var blevet noget fortunlet i hovedet, faldt hun af hesten, som trådte på hendes ene fod, hvorved hun fik den skade af den ene tå, som hun endnu har.

Da hun siden blev forskudt af kongen, blev hun først bragt til Kronborg af general Eichstedt uden at få noget af sine 2 børn med sig; i vognen sad der kun en hoffrøken, som senere fulgte med til Celle, hvor hun døde, men hendes navn huskede hun ikke mere. På Kronborg var der intet forhør blevet holdt over hende, men der var blevet oplæst for hende en ordre fra kongen om, at hun skulde

forlade Danmark. Fra Kronborg var hun blevet ført til Hirschholm og derfra ved nattetide til Korsør og over Assens til Haderslev, hvortil hendes broder, kongen af England havde sendt folk for at modtage hende og følge hende til Hannover, hvorfra hun dog snart kom til London; men der blev hendes broder vred på hende; de fik da hver en kårde og duellerede, hvorved hun fik et hug over det ene øje, men da der kom blod, sagde kongen, at det var nok, og de blev straks igen gode venner.

I Celle opholdt hun sig derefter 3—4 år, og der tilskrev kongen af Danmark og hendes broder kongen af England hende ofte breve, og for at forebygge denne brevveksling blev det besluttet at udgive hende for død; hun fik da en dvalerik, blev som død lagt på et porcellænsbord, og hendes død straks indberettet til Danmark.*) Derefter klædte hun sig i mandsklæder, som frøken Pless syede til hende, gav sig i denne dragt ud for kammerjunker Giørtz og gik til fods fra Celle til Hannover, hvor grev Struensee's broder, som er engelsk justitsråd, gav hende et trekantet signet med tvende våbner, hvoraf det ene var det engelske våben og det andet justitsråd Struensee's.

For 8—9 år siden kom hun til provst Dyssel i Hygum, hvor hun var et halvt år; men da de mærkede, at hun var et fruentimmer, gav hun til kende, at hun var dronning Caroline Mathilde, hvorfor hun og provstens blev enige om, at hun skulde kalde sig Charlotte Christine Dyssel, hvilket navn hun har båret, indtil hun i Fyn åbenbarede sig at være dronningen. Mens hun var i Hygum, gav hun et guldur, som hun lod lave i Ribe, og hvori der stod Caroline Mathilde, til provstens datter Anna Kirstine, for at hun skulde give det til sin broder Hans Dyssel, der var løjtnant ved husarerne.

Under navn af kammerjunker Giørtz var hun engang sammen med provstens i Haderslev; de militære fattede da mistanke om, at hun var dronningen, og hun blev i den anledning forhørt af amtmand Klingenberg.

Medens hun var i Hygum, døde provst Dyssel's hustru, og straks efter at hun var taget derfra, giftede han sig med en jomfru Blangsted.

(Sandheden var, at provst Dyssel's første hustru døde 25. Dec. 1772, og at han giftede sig med jfr. Blangsted sidst i 1774; hans eneste datter hed Kirstine Marie).

Senere har hun 3 gange i mandsklæder været i København for at se det kongelige herskab; sidste gang udgav hun sig for en fremmed herre og talte med kronprinsen uden for slottet den dag, han havde været til konfirmation, spurgte ham, om hans moder levde, og om han elskede hende, ifald han kunde se hende, hvortil

*) Caroline Mathilde døde 10. Maj 1775 i Celle.

kronprinsen svarede, at han ikke vidste, om hun levede, men at han elskede hende, om det end var det mindste led af hendes finger.

Fra København begav hun sig første og sidste gang tilbage til Hannover.

Således var det livsbillede, hun oprullede for den høje kommission; aktors så helt anderledes ud.

Hun hed **Bodil Sørensdatter**, var døbt 19. Sept. 1756 i Lintrup i Haderslev amt og datter af en tidligere rytter **Søren Lund**, der senere havde levet i Lintrup, Jels og Rødding sogne som tømrer og murer; moderen, der hed **Mette**, var datter af degn i Lintrup **Lars Jacobsen Welleius**; i 1785 var de alle forlængst døde. Om hendes opdragelse har intet kunnet oplyses; hun er ikke konfirmeret i Hygum eller Lintrup.*)

Først fra 1778 vides noget om hende; hun tjente da som malkepige på grev Schack's gods Gram, lidt syd for Lintrup, men løb bort derfra og blev samme år arresteret i Haderslev, uden at grunden dertil har kunnet oplyses, selv erklærer hun, at hun var uskyldig sat fast og derfor fik lov til at gå. I samme år skal hun under navn af jfr. Dyssel have logeret nogle dage i Odense, hvortil hun meget pjaltet kom fra Assens. Året efter, 1779, kom hun næsten ganske nøgen til Harreby i Haderslev amt, kaldte sig jfr. **Marie Wighs** og udgav sig for datter af en ridefoged i Brunde; hun var flygtet fra sine forældres hus gennem et vindue og agtede sig til sin kæreste, en husarløjtnant, som opholdt sig i Tornum ved den i anledning af kvægsygen etablerede militære kordon mellem Kolding og Ribe.

Hun fik der bolig hos gårdmand **Jes Sørensen**, hvis kone hun fortalte, at hun var i slægt med **Jakob Svendsen** i Åbenrå og konsistorialråd **Petersen** i Tønder, hvor gårdmandskonen havde tjent i mange år; derved vandt hun dennes medlidenhed, så at hun lånte hende sine bedste klæder og sølvspænder; manden fulgte hende til uden for Tønder og skiltes der fra hende med den aftale, at hun om 3 dage skulde komme tilbage til Harreby, hvad hun dog ikke gjorde.

Samme år narrede hun en boelsmand ved herregården **Nielsbygård** ved **Holsted** ved at udgive sig for en naturlig datter af kongen af Danmark og love at skænke ham denne gård, hvorved hun opnåede at få nogle klæder til låns af hans kone, som hun gik bort med; men senere blev hun antruffet og klæderne frataget hende.

Omtrent samtidigt opholdt hun sig under navn af jfr. Dyssel

*) Under et af forhørene erklærede hun at være reformert og fremviste attest for at have været til alters hos den reformerte præst i Odense.

i nogen tid ved den omtalte militære kordon og drev der utugt med de militære.

I 1780 skal hun have været i Sjælland på grev Schack's gods (Giesegård) hvor nogle af tjenerskabet kendte hende fra Gram som et berygtet kvindemenneske, hvorefter hun rejste tilbage til Jylland. Ved fastelavnstider opholdt hun sig i Gram kro, og da den tidligere omtalte Jes Sørensen fik det at vide, kom han derhen og fratog hende nogle klæder til vederlag for dem, som hun havde franarret hans kone.

Senere boede hun under navn af Charlotte Kirstine Dyssel 2 eller 3 gange hos en værtshusmand i Odense, havde en kort tid tjeneste der hos en bager og derefter et halvt år hos trykker Sibbern i Assens. Mens hun opholdt sig i Odense, førte hun der et utugtigt liv; hun havde da til flere sagt, at hun var kommet fra Sjælland, og at hun havde mistet sin kuffert og sit tøj. En sergent Hesse oplyste ved et forhør i Svendborg, at han i 1781 eller 1782 havde set hende der sammen med en løjtnant Mejer, og hun udgav sig da for frue; selv angav hun i forhøret i Fåborg, at hun fra Assens var rejst med en løjtnant Dou til København. Men hvorledes hun egentlig har tumlet om i 1781, er ikke fuldstændigt oplyst, da vidnernes udsagn herom ofte har indskrænket sig til et »derom« eller »omtrent«.

I 1782 indlogerede hun sig som jfr. Dyssel i Haderslev, hvor hun af en kiste stjal et lærredsforklæde og en sirtses klokke; forklædet solgte hun for 1 mark og skørtet fratog senere Jes Sørensen's kone hende, da hun traf hende på landevejen, til vederlag for de klæder, hun havde franarret hende. Hun blev da arresteret i Haderslev og tilstod der såvel tyveriet som bedrageriet mod Jes Sørensen's kone, og at hun var datter af Søren Lund's hustru, men at denne var blevet frugtsommelig med hende, før hun blev gift med Søren Lund, og at provst Dyssel var hendes virkelige fader; men Lintrup kirkebog viser, at hendes forældre blev viede 1749, og at hun selv er født 1756.

Om straffen for dette tyveri har intet sikkert kunnet oplyses; efter nogles sigende skal hun have været i tugthuset i Flensborg; men omtrent 1783 har en mand fra Lintrup truffet hende i Kappel og mente, at hun da var frugtsommelig, og et halvt år senere i Vonsild kro mellem Haderslev og Kolding, hvor hun udgav sig for jfr. Dyssel og fortalte ham, at hun havde en soldat til kæreste, og at hun fra sin ungdom havde været vild og gal; da han traf hende i Kappel, havde hun bedt ham hilse hans morbroder pastor Mikael Boysen i Lintrup, og først da han bragte denne hilsen, fik han oplyst, at hun ikke var jfr. Dyssel; for 1½ år siden havde han atter truffet hende i Vonsild kro men ikke senere set hende.

I 1784 kom hun til Fyn, og nu tog hendes bedragerier rigtig fart. Hun havde opholdt sig 14 dage i Svendborg, da hun 31. Maj blev forhørt*), mistænkt i anledning af et nyfødt barnelig, der var fundet på byens grund; hun blev da undersøgt af 2 jordemødre, der ikke mente, at hun nylig havde født. Hun angav da at hedde Charlotte Mathilde Bülow, datter af handelsmand Jes Bülow og Katrine Eichsted, boende i St. Kongensgade i København, og i 7—8 år at have tjent som stuepige hos grev Knuth på Knuthenborg, samt at hun var kommet fra Als over færgestedet Bøjden mellem Fåborg og Assens og agtede sig til Lolland. Til sin vært i Svendborg og til sergent Hesse havde hun derimod fortalt, at hendes fader var en hr. Bülow i Nyborg, og at hun var baron Knuth's mæresse og havde født ham 2 børn, af hvilke det ene var 5 år og det andet 4 uger gammel.

I Svendborg fik hun sergent Hesse til at skrive et brev til grev Knuth; men da han mærkede, at det dikteredes i alt for dristige og familiære udtryk, vilde han ikke have mere med det at gøre, og det blev da fuldent af en skomager. Af sin værtinde lånte hun i Svendborg dennes jordesærk med løfte om, at give den tilbage, når hun fik sit tøj fra Bøjden, hvortil der forgæves blev sendt bud, og særken fik værtinden ikke igen, lige så lidt som hendes søn fik et ham lovet guldur; og ved forespørgsel hos magistraten i København blev det oplyst, at der ikke der fandtes nogen med de navne eller bopæl, som hun havde opgivet om forældrene.

Ved St. Hansdagstider 1784 indlogerede hun sig hos en husmand i Lumby, 1 mil fra Odense, under navnet Caroline Mathilde Charlotte Amalie og fik en skoleholder der til at skrive en seddel til forvalter Anthon på Gyldensten, i hvilken hun under navn af jfr. Dyssel forlangte tilsendt sine jagtklæder og en vogn til sin befordring; da forvalteren efter sin herres ordre kom til Lumby, åbenbarede hun ham i fortrolighed, at hun var grevens**) mæresse og havde børn med ham, at greven holdt hende frit hus i Nyborg og en gammel tjener til opvartning, og at hun brugte jagtklæderne, når hun red på jagt med greven i den tid, han var på sin gård i Holsten, for at grevinden ikke skulde mærke det. Tillige foregav hun, at hun havde en kuffert med klæder i Odense og et guldur, og bad om, at forvalterens vogn måtte hente disse sager.

Da greven fik denne forklaring, sendte han næste dag forvalteren til Lumby for at lade hende arrestere, men da havde hun lige taget slugten og fra en kiste medtaget nogle af husmandskonens

*) Dette forhør har ikke kunnet findes ifølge velvillig meddelelse fra Odense landsarkiv.

**) Grev J. F. Knuth til Knuthenborg ejede Gyldensten 1776—1802.

klæder foruden nogle lånte; men et par dage efter traf husmandsfolkene hende i Askeby, og da hun bad dem om ikke at gøre hende fortræd, nøjedes de med at få de fleste af de stjalne koster tilbage.

Ved St. Hansdagstider skal hun ogsaa være set i Assens; hun foregav da at være kommet fra Holsten og at skulle i tjeneste hos kammerherre Adeler i Odense; den mand, som der så hende, erklærede, at hun da lod sig bruge til utugt men snart forlod byen.

Omtrent ved samme tid var hun nogle dage indlogeret hos en gårdmand i Båring og udgav sig der for at hedde *M a r g r e t h e P e t e r s e n*, at være husholderske på Gyldensten og søster til inspektøren der. Gårdmanden sendte hun til Gyldensten med en åben seddel til en Anne Christine om at få tilbagesendt en pakke tøj, et ur, en silkebung, et par flasker vin, en flaske rom og citroner; da manden kom tilbage med den besked, at der ingen Anne Christine fandtes, havde hun hemmeligt fjernet sig.

Ligeledes ved midsommertid kom hun til jfr. Wigant, en kaptajsdatter, der boede ved Ore kirke, udgav sig for inspektør Petersen's søster og lovede at skaffe jomfruen frit hus og brændsel og bedre pension »foruden en del store løgne«, hvorved hun opnåede at blive beværtet godt, blive der om natten og låne jomfruens bedste klæder under påskud af, at hun vilde gå til forvalter Hviid på Oregård, hvor hun vilde få sine egne klæder fra Gyldensten, hvortil en karet skulde hente hende for at spise til middag med greven; men klæderne fik jomfruen aldrig tilbage.

Derefter kom hun i Juli til Middelfart, hvor hun vedblev med at udgive sig for Margrethe Petersen, søster til inspektøren og til pastor Jensenius' hustru i Vejlbj. Da præsten fik at høre, at hans svigerinde var i Middelfart — den virkelige jfr. Petersen havde været husholderske på Gyldensten, men i de sidste 10 år boet i Odense — tog han derind; selv havde han aldrig set sin hustrus søster, hvem han nu tilbød at tage med til Vejlbj, hvad hun tog imod og fik tilsendt klæder fra præstegården; men da præstekonen ikke vilde kendes ved hende og erklærede hende for en bedragerske, vedblev hun så hårdnakket at påstå, at hun var hendes søster, at Jensenius og hans børn begyndte at tvivle om, hvem de skulde tro, indtil det efter bud til Odense blev oplyst, at den rette Margrethe Petersen opholdt sig der.

Da hun derfra kom tilbage til Middelfart, beklagede hun sig til organist Steins over madam Jensenius' stolthed, at hun ikke havde villet kendes ved hende, fordi hun var fattig; og den indvending, at hun ikke lignede jfr. Petersen, og at denne ingen fortænder havde, besvarede hun med, at en tysk doktor hos grev Knuth havde kureret hende så godt, at hun var blevet ukendelig, og at han havde sat hende ny tænder i munden, og hun fortalte tillige forskellige

virkelige begivenheder, der for 10 år siden havde tildraget sig på Gyldensten.

I Middelfart logerede hun hos feltskær Pockenthal, fra hvem hun løb bort medtagende en del af konens klæder, og kom derfra 12. eller 13. Juli til landsbyen Føns, der hører under grevskabet Wedelsborg, hvor hun logerede i nogle dage og udgav sig for en søster til kammerråd og amtsforvalter Willemoes i Assens og en halvsøster til forvalter Hillerup på Wedelsborg. Her fik hun degnen Fabricius til at skrive en seddel til tjenestepigen og karlen i den gård, som hun foregav at eje i Assens, at de skulde komme til Føns med hendes parasol og hendes brune taftes jagtklædning, forlorne hår, lommeur m. m. og underskrev sedlen *Charlotte Mathilde Willemoes*. Desuden sendte hun bud til forvalteren, at han skulde komme og tale med hende, men da han sendte rettens folk for at lade hende arrestere, var hun allerede gået bort og havde medtaget noget nattøj, som hun havde lånt af degnens svigerinde.

Imellem høslætten og kornhøsten logerede hun en 8 dages tid i Bellinge i et hus kaldet Hoppehuset, hvor hun først udgav sig for jfr. Willemoes, men senere for dronning *Caroline Mathilde*.

Her havde hun nemlig fået fat i en sergent Neve, som hun en dag havde set passere huset og derefter flere gange sendt bud til om at komme hen til hende; da han endelig kom, bad hun ham om at skrive et brev for hende til en herre; selv var hun for altereret til at kunne skrive; han skrev da et brev til kammerherre Adeler i Odense om at sende hende det, han nok vidste, tillige med de tvende lommeure og at komme til hende eller hente hende om natten kl. 12. Da Neve derefter spurgte hende, hvad hun hed, svarede hun *Charlotte Mathilde Willemoes*, som han skrev under brevet, medens hun holdt på pennen, hvorefter hun beværtede ham med kaffe og brændevin; i spøg sagde han da til hende, idet han klappede hende på låret: »Harde jeg set hende enten i Altona eller Lübeck, vilde jeg have sagt, at hun var vores dronning *Caroline Mathilde*, da hendes korpus og lineamenter kunde ligne hende af størrelse«, hvortil hun svarede, »Lille hjerte, han har nok gode øjne, og han tager nok heller ikke fejl«.

Senere havde hun atter sendt bud til Neve, medens hun boede i Odense hos pensionist Yding, og vilde da have ham til at skrive et brev til kommandant Fircks i Nyborg; da han nægtede at gøre det, befalede hun ham i en bydende tone at gå derhen, hvad Neve afslog med den bemærkning, at når hun var af den stand, hun udgav sig for, vidste hun også, hvad subordination var, thi først skulde han melde det for sin oberst, og dernæst kunde han ikke komme ind i en fæstning uden pas; og hertil føjede Yding, at var hun den per-

son, hun udgav sig for, var hans hus altfor ringe til at logere i. Senere havde Neve flere gange været hos hende, sidst, da hun sendte bud til ham fra tugthuset i Odense; hun fortalte ham da, at hun nu havde sagt, at hun var dronning til Danmark og havde båret prinsen under sit hjerte m. m.

De Neve efter den første samtale i Hopparhuset havde forladt dette, gik hun frem og tilbage på gulvet, græd og vred sine hænder og sagde til konen i huset, at hun var den, som Neve antog hende for, men bad hende ikke at sige det til andre, da hendes tid til at åbenbare sig endnu ikke var kommet.

På denne måde fik hun først indskydelse til at kalde sig dronning Caroline Mathilde, og hendes pålæg til konen om ikke at meddele det til andre har sikkert ikke været alvorligt ment, tværtimod; rygtet om dronningen i Hopparhuset nåede da også hurtigt ud over egnen og fik bønderne til at bringe hende forskellige foræringer og smårejsler som æg, kyllinger, smør, flødecost m. m.

I Bellinge besøgte hun af og til degnen Winther og lånte der nogle klæder og et signet, som de måtte lade hende affordre, hvad hun optog meget unådigt og derfor truede degnen med, at det skulde koste ham hans blod. Over for degnen og hans kone udlod hun sig med at være Caroline Mathilde, og at hun havde duelleret med broderen, kongen af England, og lod tillige falde nogle forblommede ord: »Var ikkun tvende øjne lukkede« m. m.

Fra Hopparhuset lod hun sig køre til Odense og indlogerede sig der hos pensionist Hans Yding's kone, hvis mand havde tjent ved den kgl. stald; her udgav hun sig for Caroline Mathilde, forlangte og blev godt beværtet af konen, hvem hun lovede at betale, men i øjeblikket havde hun kun guld- og sølvmedailler. Da manden kom hjem, søgte hun at indbilde ham, at han ofte havde kørt for hende som dronning, og at hun havde givet ham mangen dukat, og bad ham næste morgen at rejse til Nyborg for at hente en af 2 engelske herrer dertil bragt karet og 6 engelske heste; men Yding sagde, at hun løj og jog hende ud næste dag efter at have frataget hende de klæder, hun havde lånt af hans kone.

I August kom hun til Ryslinge og logerede der i 2 dage hos en skomager, for hvem hun udgav sig for en justitsråds datter fra Fåborg *C h a r l o t t e S o p h i e B r u n*. Hun kom der en søndag og gav sig straks til at smile, og på spørgsmål om, hvad hun lo af, svarede hun, at hun havde mødt major Bülow til Tøystrup til hest uden for byen, og skønt hun havde villet skjule sig og var så dårligt klædt, havde han kendt hende og nævnt hende ved navn og bedt hende følge med til Tøystrup, hvor hun skulde få klæder. Om tirsdagen fik hun en sergent Lange til efter hendes diktat at skrive følgende brev til informator Poulsen i gæstgivergården i Nyborg:

»Jeg lader dem vide, at jeg er vel ankommet her til mine gode venner. Vær så god at sende mig den seng, som står i det blå kammer, med tilbehør, 2de jagtklædninger med sit tilbehør, de 2de jagture, som hænger ved spejlet i det blå kammer, og send mig 4 à 5 Pd. kaffebønner af de sidste, vi bekom, med sukker dertil, 4 flasker vin, da her på egnen er ingen vin at bekomme, og send mig et stykke brunprikket sirts, som ligger i den underste skuffe i chatollet«.

Med dette brev gik skomageren til Nyborg og havde desuden ordre at sige, at hendes jagtvogn med de 4 heste skulde sendes hende. Mandens fraværelse benyttede hun til at låne konens bedste klæder fra inderst til yderst, da hun vilde besøge majoren på Tøystrup; konen fulgte hende på vej, men blev vist hjem, da de kunde se gården. Ud på natten kom manden hjem uden at havde fundet nogen informator eller vogn, og da han næste morgen fik at vide, at hun ikke havde været på Tøystrup, eftersøgte han hende fra by til by og fandt hende omsider hos en gårdmand i Høje, hvor hun først nægtede at være den, han sagde, men til sidst måtte bekvemme til sig at ombytte de lånte klæder med sine egne pjalter, som skomageren havde med i en tværæk.

I slutningen af August opholdt hun sig 5—6 dage i Skyttehuset ved Nyborg. Cederfeld de Simonsen*) fortæller, at da gehejmerådinde Juel fra Raskenberg (Juelsberg) hørte, at dronning Caroline Mathilde skulde være der, kørte hun derhen, gik ind til hende, spurgte, hvem hun var og fik til svar, at hun var datter af en vis mand; gehejmeråddinden skrev straks til kommandanten i Nyborg general Fircks, som måtte vide besked om sagen, og fik til svar, at denne mand ingen børn havde; gehejmeråddinden, der var blevet ved huset så længe, overtydede hende da om hendes løgn og meddelte konen i huset, at hun ikke var dronningen, hvorefter denne afførte hende de klæder, hun havde lånt hende, i påsyn af alle dem, der var kommet for at se dronningen.

Fra Skyttehuset blev hun så efter herskabets ordre kørt til Ullerslev kro, hvor hun lovede kromanden at forære ham Raskenberg; dagen efter blev hun afhentet af 2 koner og kørt til Nyborg, men udvist af byfogden, som pålagde de koner, der havde hentet hende, straks at bringe hende bort igen, og hun kom da 29. Aug. til Boltinggåård ved Ringe, hvor hun forlangte at tale i enrum med forvalter Bonde, men fik ham ikke i tale, og kørte da videre. Næste dag kom hun gående til organist Schøsler i Ringe, hvor hun blev til

*) I arkivet på Erholm findes en del afskrifter og akter vedrørende denne sag, som af den dalevende besidder L. C. E. Cederfeld de Simonsen er forsynet med noter og oplysninger, om hvad han selv vidste eller havde hørt om Bodil Sørensdatter. Disse afskrifter har ved provst C. Cederfeld de Simonsen's velvilje været stillet til rådighed.

7. September; her udgav hun sig først for jfr. Dyssel, men senere for Caroline Mathilde og indbildte Schøsler og hans kone, at hun var det, ved at fortælle den tidligere omtalte historie på jagten med hende og Struensee og ligeledes om hendes formentlige død i Celle, med flere andre opdigtede tildragelser. Hun viste dem desuden en hvid plet på det ene ben af størrelse som en 24 skilling, som hun foregav var et mærke, der blev sat på alle engelske prinsesser, og tillige en vorte på den ene skulder til kendetegn på, at hun var Caroline Mathilde. Også det hende senere i Fåborg fratagne signet foreviste hun som det våben, hun havde brugt som prinsesse i England. Schøslers beværtede hende på det bedste, og mange bønder fra egnen kom der for at se dronningen; hun fik ham også til at skrive følgende brev og afsende det til hans svoger i København:

»Til hans kongelige Majestæt. Jeg beder underdanigst frihed for at lade mig melde. Den 6te August rejste jeg fra London, hovedstaden i England; min ledsager er fulgt med mig til Slesvig. Jeg haver taget min rejse for ganske alene tilfods fra Slesvig og til Nyborg for at se og høre efterretning på slige tilfælde. Jeg er kommet over bjerge og bælte så vidt til Nyborg, hvor jeg er bleven opholdt og kan ikke komme over Bæltet formedelst slette mennesker. Jeg befalede øvrigheden at følge med mig til Frederiksberg, hvorpå de dog ikke vilde tjene mig; i søndags den 29de rejste jeg fra Nyborg imod min vilje, hvorpå jeg vidste ikke, hvor jeg skulde rejse hen; antraf jeg samme aften ærlige, skikkelige og fattige folk, mand og kone, i Ringe ved Boltinggård, hvor jeg opholder mig, og disse ærlige folk strider igennem med mig, til jeg får relationer fra det højkongelige herskab; og da jeg af samme højkongelige herskab formoder at få hjælp over Bæltet om en 8te dages tid, hvorpå jeg ligger her ganske vildfremmed iblandt dem.

I forventning af snarest relation lever jeg deres kongel. majest.s allerunderdanigste tro tjenerinde

Martilta Juul.

Hendes ophold i Ringe fik 7. September en brat afslutning, thi da indfandt forvalter Bonde sig der og udviste hende fra byen og godset, og derefter kan hun først spores 20. September, da hun indfandt sig i Ulbølle hos enken efter kaptajn Rømer, for hvem hun udgav sig at være provst Dyssel's datter og i utide at være kommet af tjeneste som mamselle hos en general og derfor i forlegenhed, hvorfor hun fik nogle klæder til låns og 2 mark som hun lovede at betale, når hun kom hjem til Jylland.

I Ulbølle traf hun en jysk bissekræmmer og hans kone, senere kaldes han en fanesmed fra Randers, der kendte hende og kaldte hende frøken, og fru Rømer bad ham da om at tage hende med på

sin vogn, hvad han også gjorde. De tog ind i Åby kro, hvor hun ikke sagde, hvem hun var, men hver gang fanesmeden fik en sopken, drak han hendes sundhed med de ord: »Gud velsigne nådig frøken!« Idyllen varede dog ikke længe; de boede alle tre i samme værelse med 2 senge; første nat gik det roligt af, men den næste kom det til så drastiske scener, at de ikke lader sig gengive, og værten måtte hente folk ind fra vejen for at holde styr på fanesmeden. Om morgenen gik hun bort, men efter konens foranstaltning blev de fleste af de klæder, hun havde på, frataget hende ude på marken.

Henimod Slutningen af September 1784 kom hun til Fåborg, hvor hun en 12 dages tid boede hos en skipper, indtil hun som foran omtalt blev arresteret og forhørt og derefter indsat i Odense tugthus, hvor hun blev indtil begyndelsen af marts 1785, da hun kom til prokurator Bagger. I denne tid blev hun i almindelighed kaldt jfr. Dyssel, men rygtet om, at hun skulde være dronning Caroline Mathilde, bevirkede, at der kom adskillige folk til hende i portnerens værelse og forstrakte hende med penge og viste hende aldeles upassende agtelse.

Værst gik det ud over bonden Chr. Mortensen fra Tårup på Hindsholm, der lod sig fralukke 400—500 rdlr. for hvilke hun anskaffede sig silkeklæder, lod sig frisere og beværtede sine gæster godt. Han stolede så sikkert på hende, at han 2. Juni 1785 efter »egen begæring og anbydelse« sluttede kontrakt med en købmand, i hvis brigskib han ejede en fjerdepart, om at han vilde overlade købmanden en fjerdepart af sin del, hvis det ikke inden Mikkelsdag 1786 var bevist, at hun var Caroline Mathilde. Inden den tid var dommen faldet, men endnu i Oktober 1786 synes han at have troet på hende og selv at have været i København for at indgive en ansøgning om hende, som dog kun havde til følge, at politimesteren fik ordre til at meddele ham, at han straks skulde forlade byen, ellers vilde han blive arresteret og straffet.

Det er muligvis den samme bonde, om hvem Cederfeld de Simonsen fortæller, at da senere engang prinsesse Louise Augusta ventedes på besøg til Raskenberg, kom en bonde dertil og gik rundt om gården; på spørgsmål om, hvad han vilde, svarede han, at han vilde tale med prinsessen, som han håbede vilde betale ham de penge, som han havde lånt hendes moder, hvorefter han fik befaling til at forføje sig bort fra godset.

For en del af disse penge havde hun anskaffet sig: en brunstribet silkekjole og skørt, en blåligblommet silkeadrienne og skørt, en sort, fin kastorhat med hvide silkebånd og frynser samt en blå fjersultan*), et sølvur med sølvkæde og sten i, en tredobbelt guld-

*) Den opstående fjerhårprydelse, som nu kaldes en esprit.

ring, en sølvspireske og et par sølvskospænder, desuden en grøn silkebroderet underklokke, seks fine særke med mere og tillige de klæder, hun var iført under kommissionsforhøret; hvad det alt havde kostet, kunde hun senere ikke huske, men fremlagde kvittering for, at den blålige klædning havde kostet 23 rdl., guldringen 6 rdl., sølvskeen 2 rdl. 4 mark og den grønne underklokke 6 rdl.

Til hendes mest trofaste tilhængere hørte jomfru Scharff v. Wirth og dennes broderdatter af samme navn samt prokurator Bagger; han måtte dog hurtigt opgive at have hende i huset, fik hende så først indlogeret hos skarpretter Stengel for der at få hendes syge tå behandlet og senere hos en skomager Bahnsen, indtil hun 7. Juni atter blev indsat i tugthuset.

Nogle dage derefter afgav hun i nærværelse af skomager Bahnsen, bager Black, skipper Wenzel Tornøe og kontrollør Herman en skriftlig erklæring om, at hun var dronning Caroline Mathilde, hvilken de 3 førstnævnte overleverede til stiftamtmanden. Derefter foregav hun at være syg, blev fritaget for arbejde og fik et særligt logement i forsamlingsstuen, hvor hun dag og nat blev opvartet af jomfruerne Scharff og benyttede lejligheden til at affatte 2 (ikke nærmere kendte) andragender til de kongelige herskaber. Med disse rejste den ældste jfr. Scharff, Bahnsen og Black til København, hvor jfr. Scharff i de andres påsyn afleverede dem til kronprinsen om morgenen, da han var ved at ride ud fra Frederiksberg slot, hvor hun ventede ved slottet til kl. 4 i håb om svar, hvorefter de alle 3 rejste hjem til Odense; til denne rejse havde Bahnsen og Black fået 20 rdl. betalt af hende.

Efter hendes diktat skrev 28. Juni den yngste jfr. Scharff de 2 tidligere anførte andragender til kongen og kronprinsen og lod sig da af hende forlede til at underskrive dem med navnene på de 3 mænd i Fåborg; med disse skrivelser rejste som omtalt Schultz til København, hvor han sagde at have afleveret dem uden for Frederiksberg slotsport i kongens egen hånd, hvorefter de senere må være blevet tilstillede kancelliet. Ligeledes er tidligere omtalt de først af Giessing og senere af Schultz og Hansen (en søn fra Hoppehuset) indgivne memorialer til kronprinsen i Frederiksberg have og derefter tilstillede kancelliet, og endelig til sidst det også tidligere omtalte andragende fra Gynther.

Mest kurios er dog et par poetiske produkter af den yngste jfr. Scharff, der også er havnet i kancelliet:

»Du lille Friderich,
 hvor kunde jeg dig midste,
 det mig til Hiertet gik,
 skjøndt Du det ikke vidste.

Jeg sagde tit med Graad,
 hvor er min lille Søn,
 maa jeg ham ikke faae,
 det var min daglig Bøn«.

* * *

»Du Kronens haabefulde Prinds
 Min Søn, min Trøst og Glæde,
 Er du endnu som før til Sinds,
 Vil Du som Forsvar træde
 For den, Dig under Hiertet bar;
 O, Prinds, som Gud velsigne,
 Jeg troer dog du forglemte ey har
 Din Moder Caroline«.

Da Schultz kom tilbage fra rejsen, udsprede han en opdigtet beretning om en samtale, han skulde have haft med kronprinsen, og nogle spørgsmål til hende, som kronprinsen skulde have leveret ham skriftligt med befaling om, at de skulde foreholdes hende, hvoraf det først skal have lydt således: »Om hun fandt til nogen smerte, da hun fødte prinsen til verden?«, og når hun kunde besvare dem, var hun den, hun udgav sig for; desuden angav han at have fået befaling til at forfatte en memorial og få den underskrevet af en del borgere og bønder, hvad han også gjorde, men den blev som også tidligere omtalt hurtigt konfiskeret.

Dette aktstykke, dateret 30. Aug. 1785, er det sidste, der vides at være affattet til fordel for hende; kort efter, 6. September, begyndte kommissionsforhørene, og 14. December blev hun isoleret fra omverdenen ved overførelse til rådstuearresten.

Under forhørene viste hun sig meget trodsig, ulydig, fræk og hårdnakket; sin store uvidenhed om ting, som hun nødvendigt måtte vide, hvis hun var den, hun udgav sig for, søgte hun at skjule ved uforskammet modvillighed. På mange spørgsmål svarede hun, at hun godt vidste det men ikke vilde sige det. Da hun erklærede at kunne tale og oversætte både engelsk og fransk, blev der forelagt hende en fransk og en engelsk bog, men hun erklærede, at hun ikke nu havde lyst til at oversætte, og tiltalt på fransk, at hun forstod hvert ord, men ikke vilde sige, hvad det var eller svare derpå, hvorfor hun blev truet med den for tugthuslemmer sædvanlige straf for ulydighed. »Derimod taler hun med største færdighed dansk med umiskendelig jysk-holstensk (s: sønderjysk) udtale og akkurat og giver ingen efter i færdighed at bande i samme sprog«.

Da hun i det næste forhør vedblev med sin trodsighed, fik hun 4 slag af en tamp, uden at det hjalp; og da hun i et senere forhør

blev forelagt til besvarelse 12 spørgsmål og erklærede, at hun ikke vilde svare på dem, fik hun først 6 gode slag af en tamp; da hun yderligere erklærede, at hun nu i dag ikke vilde sige et ord mere, hverken godt eller ondt, fik hun atter 8 slag, hvorefter hun erklærede, at hun ikke kunde huske noget herom. Dagen efter lagde hun sig syg og vedblev hermed til 5. Oktober, da hun blev synet af tugthuskirurgen, der erklærede hendes sygdom for opdigtet; hun blev da atter forhørt og sagde mange ny løgne, og med disse vedblev hun også efter overførelsen til arresten, hvorved hun skiltes fra samkvem med sådanne folk, som kunde styrke hende i hendes halsstarrighed, hvorved man havde håbet, at hun skulde have fattet et andet sind og være gået til sandhedsbekendelse.

Aktors indlæg er dateret Odense 16. Maj 1787; det blev 8. Juni oplæst for inkvisitinden, der vedblev sit foregivende at være dronning Caroline Mathilde; om hendes lighed med denne udtaler aktor, at det må være nok at bemærke, at dronningen var fuldkommen blond, havde meget lyst hår og store, velåbnede, blå øjne, medens Bodil havde sort eller mørkebrunt hår, blakkede og små, indsluttede øjne.

Derefter optoges sagen til doms samme dag: »Kendes for ret: Inkvisitinden Bodil Sørensdatte bør stryges til kagen og derefter arbejde i Københavns spindehus sin livstid; så bør inkvisitinden at betale fra den 14de Dec. 1785, da hun i Odense rådhus blev indsat, sin arrestforplejningspenge, af hvad hun ejer, så vidt samme kan tilstrække«.

Denne dom blev først stadfæstet 30. Juni 1786, dog blev hun »i betragtning af, at bemeldte kvindemenneske ikke kan troes at have fornøftens fulde brug«, fritaget for at kagstryges og benådet med at indsættes i Møens tugthus i Stege til arbejde på livstid, hvor hun haver at holde sig rolig, da i vidrigt fald, den idømte kagstrygningsstraf skal stå hende åben for.

Det var en betydelig mildnelse i straffen, ikke alene at blive fritaget for den vanærende kagstrygning men også at komme til Møens tugthus, som ansås for det mildeste og det fineste, thi der blev ingen »uærlige« fanger indsatte, hvortil de kagstrøgne regnedes.

Efter at dommen var stadfæstet, varede det ikke længe, inden Bodil Sørensdatte blev ført fra Odense til tugthuset i Stege, det skete allerede 8. Juli i al stilhed, fra Nyborg med en dertil fragtet bæltbåd, efter stiftamtmandens indberetning dels for at forebygge opløb, når hun skulde have været ført til lands gennem Sjælland, dels for at spare omkostninger. Om hendes afsked fra Odense fortæller Cederfeld de Simonsen, at hun inden den fik besøg af etats-

råd F. C. von der Maase med datter, jomfruerne Scharff med flere, og at hun, inden kun kom til Nyborg, var både beskænket og vel tilfreds med at komme til Møens tugthus, hvor hendes andre gode venner var; undervejs blev hun af bønderne kaldt »deres nåde«.

Omkostningerne ved denne transport beløb sig til 23 rdl. 3 m. 12 sk., der betaltes af finanskollegiet, da landsdommer Bendz havde indberettet, at hendes i Odense tilbageblevne klæder, som hun på en bedrægelig måde havde tilvendt sig hos en og anden af almucns folk, ej engang vilde blive tilstrækkelige til at dække de omkostninger, som på hendes arrest, varetægt og forplejning m. m. var anvendt. Omkostningerne til selve kommissionen havde udgjort 62 rdl. 3 m. 6 sk.; en ansøgning om et honorar på 50 rdl. til hver af kommissarierne og til aktor forblev ubesvaret, derimod blev der bevilget protokolføreren 30 rdl.

De ejendele, Bodil Sørensdatte havde måttet efterlade i Odense, blev ved auktion på rådhuset bortsolgte 28. Sept. 1786; ifølge et avertissement i Stiftstidende nr. 76 bestod de af møbler, et guldlommeur, guldringe, et par guldørenslanger, sølvspise- og teskeer, silkekjoler og -skørter m. m.

Rejsen til Stege gik hurtigt, allerede 9. Juli 1786 blev hun indsat i tugthuset der, og hun må vist straks have vist sig trodsig, thi 29. Juli sendte Koefoed, direktøren for alle tugthusene, inspektionen i Stege en skrivelse med befaling om, at hun skulde alvorligt tugt og revselse lide, i fald hun i nogen måde var opsætsig, samt at det skulde forbydes hende at skrive eller indgive nogen ansøgning til det kgl. hus eller kollegierne, hvormed spindemestren og postmestren skulde have nøje opsig.

Heller ikke i Stege lykkedes det at afspærre hende fra omverden; i alt fald indgav i efteråret 1786 en selvejer i Tjørnemark, Jakob Canariis, en ikke nærmere kendt ansøgning til fordel for hende, efter hans sigende dog af egen drift og ikke efter hendes begæring, thi 14. Okt. fik amtmand Calmette skrivelse om, at da Canariis havde understået sig at fremlægge for kronprinsen en ansøgning om dette kvindemenneske, skulde han kalde ham for sig og alvorligen foreholde ham det dristige i at skrive en så ubetænksom og enfoldig ansøgning for denne løgnagtige kvinde samt meddele ham, at hvis han oftere gjorde det, kunde han vente at blive alvorligen straffet. Det var imidlertid amtmanden umulligt at få Canariis til at møde, derimod fik han 2 breve fra ham; de er skrevne af en fuldt dannet mand, ret vidtløftige, meget selvbevidste, fulde af spydigheder mod autoriteterne og må have virket meget irriterende på disse, så meget mere som hans undskyldninger for ikke selv at give møde — en dårlig hånd, dårlige støvler, der ikke vilde kunne holde turen ud til Marienborg (hvor amtmanden boede c. ½ mil fra Tjørnemark) —

tydeligt viser, at han kun gik ud på at drille amtmanden, som derefter fik befaling til med rettens middel at lade Canariis bringe til sig og bekendtgøre ham den kgl. resolution.

I Stege tugthus vedblev Bodil Sørensdatter at være en meget uregerlig fange; ny klager over hendes uordentlige opførsel på spindesalen, hvorved hun foruroligede de øvrige lemmer i deres arbejde til tab for tugthuset, havde i 1787 en skrivelse fra Koefoed til spindemesteren til følge, der beordrede denne til uden skånsel at holde hende til stærkt arbejde og ikke tillade nogen forskel at være imellem hende og de andre lemmer samt at sove og arbejde på samme steder som disse; hvis hun på arbejdsstuen ytrer mindste urolighed, må han give hende nogle rap af en tamp; vedbliver hun sin opsætsighed, må han pålægge hende en klods med en lænke på den ene fod; og skulde heller ikke det hjælpe, må han henvende sig til inspektøren for at lade hende ved pælen af portneren afstraffe med så mange slag, indtil hun bliver overbevist om, at hun skal rette sig efter ordre og bekvemme sig i rolighed.

Måske har det hjulpet for en tid; i Febr. 1789 udtalte inspektionen om hende, at hun var urolig i hovedet men hendes forhold upåklageligt; i Novbr. 1790 indgav hun en ansøgning om at blive sat i frihed; hun vilde da rejse hjem til sine venner og ikke mere fornærme det kgl. hus eller andre folk, men hun fik afslag. I somren 1792 søgte hun selv at skaffe sig frihed ved sammen med 2 andre kvindelige fanger natten til 8. August at flygte fra tugthuset; den ene af dem blev straks grebet på Møen, Bodil og den tredje nåede over til Sjælland men blev der snart grebne, og 15. August var de atter alle i tugthuset. Forbindelse med omverden må hun stadigt have forstået at skaffe sig, thi i somren 1793 indgav hun en ny ansøgning om frihed, da en guldsmedmester Groth i Stege havde tilbudt at tage hende i sin tjeneste, hvorved hun kunde tjene for sit ophold og derved ikke falde staten til byrde, men også denne ansøgning blev afslaaet. Allerede året efter kom der en ny ansøgning, denne gang fra en selvejer Hans Nielsen Stage på Langø mellem Møen og Sjælland, der i foråret 1794 søgte om, at Bodil Sørensdatter måtte blive løsladt men fik afslag, og ikke bedre gik det med en ny ansøgning fra samme mand, der i 1795 tilbød at tage hende i huset; og samme resultat havde senere ansøgninger om løsladelse, som hun selv indgav i 1799 og 1801.

I tugthuset synes hun stadigt at være vedblevet med at volde uro; i foråret 1800 klagede hun og 3 andre kvindelige fanger over bespisningen, men da klagen blev forelæst hende, benægtede hun at have underskrevet eller været vidende om den, ligesom hun heller ikke havde anmodet nogen om i hendes navn at underskrive den, så meget mindre som hun ikke dertil havde nogen grund.

Næppe et år efter planlagde hun sammen med 2 andre kvindelige fanger et nyt flugtforsøg; i anledning af forskellige optøjer i tugthuset blev der 18. Maj 1801 afholdt et forhør, ved hvilket det oplystes, at disse 3 fanger havde besluttet aftrængen forud at undvige; de havde da skjult sig på vandhuset og havde til hensigt ved hjælp af en stige, som stod i gården, og som de vilde sætte ovenpå et sengeblad, at krybe over plankeværket og så se at komme til Sjælland ved at formå en fattig husmand til at sætte dem over. Bodil opgav dog forsøget, fordi hun var så gammel, og de andre gav hende da 12 sk. for at tie stille; men planen blev i tide opdaget og forpurret. På dette tidspunkt var Bodil Sørensdatter endnu kun 44 år, og det kan vel derfor nok være tvivlsomt, om alderen har været den virkelige grund til, at hun opgav forsøget; 4 år senere følte hun sig i alt fald ikke for gammel til et nyt forsøg.

Under dette sidste flugtforsøg synes hendes urolige sjæl at have fundet fred på havets bund. Cederfeld de Simonsen fortæller, uden års angivelse, at hun under sin flugt fra tugthuset druknede på isen mellem Møen og Sjælland; hermed stemmer godt, at der i Berlingske Tidendes avertissementstillæg nr. 15 for 22. Febr. 1805 findes et avertissement fra tugthusets inspektion om, at livsfangen Bodil Sørensdatter 13. Februar var undvigt; hun er af middel højde, bleg af ansigt og brune øjne; ved undvigelsen var hun iklædt en hvidprikket kattunstrøje, gråt, uldent skørt og hvid kappe og korsklæde på hovedet. For hendes anholdelse og indbringelse til stiftelsen vil de sædvanlige omkostninger blive erlagte.

Tugthusets arkivalier indeholder mærkeligt nok intet om denne flugt, medens alle de tidligere er omtalte; men at hun er død inden 1. Juni 1806 fremgår deraf, at medens hun i mandtalsprotokollen 1787—1806 nævnes flere gange, forekommer hun ikke i den 1. Juni 1806 begyndte ny protokol. Og på Stege kirkegård, hvor så mange tugthuslemmer har fundet hvile, indeholder kirkebogen intet om, at hun er begravet.

Hertil kommer yderligere, at Trojel i Slutningen af 1806 søgte om tilladelse til at lade sagen trykke sammen med nogle andre mærkværdige sager, hvad der vel nok kunde tyde på, at han har erfaret Bodil's død og da fået lyst til at berette nærmere om denne sag, med hvilken han for 20 år siden havde beskæftiget sig så indgående; ansøgningen blev dog afslået af kancelliet, da man anså denne sag for at være af sådant indhold og beskaffenhed at den ikke burde trykkes.

Så vidt vides, gik der fulde 80 år, inden sagen første gang kom i trykken, i en feuilleton af Erik Bøgh i »Nationaltidende« 1. Juni 1887; hvilke kilder der er benyttet, angives ikke; indeholdet stemmer i alt væsentligt med aktors indlæg, men en bemærkning om Bodil's

flugtforsøg i 1792 tyder på, at der har været benyttet en anden kilde. Højest mærkelig er Bøgh's slutningsbemærkning, at en lægeerklæring nu til dags sikkert vilde gå ud på, at Bodil var »et hysterisk fruentimmer, der efter al rimelighed altid har lidt af medfødt moralsk idiotisme og til sidst er endt i et fuldstændigt udviklet højheds- og forfølgelsesvanvid«.

Denne artikel gav anledning til, at 3 anonyme indsendere i nogle følgende numre fremkom med oplysninger om en anden falsk dronning Mathilde, der skal have opholdt sig tæt ved Saksøbing.

Den første indsender meddelte, at da hans fader omkring 1820 opholdt sig på en gård tæt ved Saksøbing, blev det ham fortalt, at der i nærheden boede en kone, som almuen kaldte dronning Mathilde, og som levede af at sælge fisk; han tog hen til hende og traf en gammel, sjusket kone, som på hans spørgsmål, om hun ikke ansås for en højstående dame, vred svarede: »Nysgerrighed!« og smækkede døren i.

Den næste indsender fortæller, at der endnu i 1838 i Radsted ved Saksøbing levede en lille, pæn, gammel kone, som gik under navnet dronning Mathilde, og som havde fortalt hans moder, at hun af fornemme folk, navnlig en grev Knuth, havde været pusseret frem til at spille rolle i en revolte, for at få den virkelige Caroline Mathilde tilbage, men at hun hurtigt var blevet arresteret, dømt til døden og hensat i Blåtårn; aftenen før hun skulde henrettes, drak hun champagne med sine fornemme venner, da pludselig kanonskud forkyndte, at kronprinsen kom til byen, og vennerne sagde da, at hun var frelst.

Temlig overensstemmende hermed fortæller endelig en tredje indsender, at der mellem 1830 og 1848 tæt ved Saksøbing levede en omtrent 66 årig, bondeklædt kvinde med noble, karakteristiske træk og en smuk personlighed. Hun levede af at gå om og sælge svovlstikker og andre småting og spå i kort; hun var yndet både hos bønderne og på herregårdene, hvor man interesserede sig for hendes ungdomseventyr, som hun fortalte godt; hun påstod vel ikke at være Caroline Mathilde, men at hendes lighed med denne havde fået flere fornemme herrer til at udgive hende herfor; og hun fortalte om den pragt, hun da havde levet i, og om sit fængsel i Blåtårn; men hvorledes hun var sluppet ud derfra, huskede indsenderen ikke mere.

Hvem har denne kvinde været? Radsted kirkebog indeholder intet, der kan føre på sporet.

Senere er Bodil Sørensdatter's historie behandlet i novellistisk form af A. Schumacher (efter et håndskrift i det kgl. bibliotek) i »Kulturbilleder« (1892) og optrykt i denne forfatters »Fra gamle Dage« (1913), og endelig i 1900 af Vigand i »Sorø Amtstidende« efter en del aktstykker, som dengang fandtes i Sorø Akademis

bibliotek, men senere er overgået til rigsarkivet. I begge disse akt-samlinger mangler dog flere ret væsentlige og alle de oplysninger, som fremgår af kancelliets brevbøger, supplikprotokollerne og navnlig alt, hvad der vides om hende efter domfældelsen, hendes liv i Møens tugthus, hvis arkivalier findes i Landsarkivet i København.

Samtidigt med Bodil Sørensdatte sad i Møens tugthus en anden »kongelig« person, den gådefulde Anna Sophia Magdalena Frederica Ulrica, der i 1767 udgav sig for en datter af Christian VI og hans svigerinde, enkefyrstinden af Ostfriesland, og som i 1770 ved kgl. resolution blev hensat i Møens tugthus på livstid; i tugthuset blev hun mærkeligt mildt behandlet, fik til sidst, 1803, tilladelse til at bo i Stege, og døde der i 1805. I mangt og meget ligner hun Bodil Sørensdatte, men hvem hun egentlig var, blev aldrig oplyst. I »Kulturskildringer fra København i det 18. Aarhundrede« har prof. Weitemeyer givet en på indgående arkivstudier grundet fremstilling af »Prinsessen i Møens Tugthus«.

Rigsarkivet. ¹⁾ Kongehusets arkiv, en pakke aktstykker afgivne fra Sorø Akademis bibliotek. — ²⁾ Fynske Tegn. 1785 f. 581 og 591. — ³⁾ Kanc. Brevbog 1785 f. 269, 868, 1006, 1019, 1057, 1145, 1283, 1348, 1355, 1658, 1673. 1786 f. 201, 727, 888, 1026, 1169, 1221, 1234, 1238, 1457, 1806, 5te depart. nr. 2337. — ⁴⁾ Supplikprotokoller: 1784 II nr. 1450. 1785 II nr. 1135. 2149. 1786 II, nr. 1964. 1793 II nr. 1021.

Landsarkivet Odense. ¹⁾ Ansøgninger fra C. C. Dyssel i Odense tugthus. (Bispeark. Stiftets alm. breve). — ²⁾ Kontrollør Hermans indberetning $\frac{7}{6}$ 1785. (Ibid. Tugthusets breve.) — ³⁾ Reskr. $\frac{30}{6}$ 1786. — ⁴⁾ C. K. Dyssel, Odense amtsarkiv 120. Bispens kopibog 1784—1786 s. 360, 366. Tingsvidne ang. den såkaldte jomfru Dyssel, Odense ord. tingsvidnesager. $\frac{41}{1785}$. (Afl. 236). — ⁵⁾ Bispeark. reskr. m. m. 1784 nr. 88. 1785 nr. 16, 57, 65, 66, 70, 75, 81. — ⁶⁾ Kanc. skr. $\frac{6}{12}$ 1806 til Fyns stiftamt. (J. P. 70 nr. 302). — ⁷⁾ Eksaminationsprot. ved Odense tugthus 1784 nr. 788, 791. — ⁸⁾ Forhør i Fåborg $\frac{6}{10}$ 1784; Politiprot. 1709—1811.

Landsarkivet i København. Møens tugthus. ¹⁾ Mandtal 1787—1806 f. 13. — ²⁾ Mandtalsberegning 1798 nr. 2. — ³⁾ Ekstraktprot. for ind- og udgående breve 1758—1786 f. 83, 84, 321. 1787—1801 f. 4, 21, 24, 28, 31, 32, 38. — ⁴⁾ Inspektionens kopibog 1787—1813 f. 17, 39, 46, 73, 93. — ⁵⁾ Insp. kopibog over ind- og udgående breve 1776—1786 f. 29, 962. — ⁶⁾ Indk. breve og domme 1782—1812, 1786 nr. 18, 19, 19—20, 21, 22, 28. 1787 nr. 25. 1791 $\frac{15}{1}$ 1792 $\frac{11}{8}$, $\frac{18}{8}$. 1793 $\frac{7}{9}$. 1794 $\frac{19}{4}$, $\frac{20}{5}$. 1795 $\frac{25}{4}$. 1799 $\frac{24}{10}$. 1802 $\frac{14}{6}$.

Arkivet på Erholm. ¹⁾ Aktors indlæg. — ²⁾ Historisk indtog. — ³⁾ Summarisk indhold. — ⁴⁾ Kommissionsdommen.

Det kgl. Bibliotek. Ny kgl. Saml. Fol. 716 b. 21 aktstykker.

Fængselsvæsenets arkivalier fra ældre tid synes at mangle; ved forskellige forespørgsler har i alt fald intet kunnet oplyses om dem.

Forskelligt fra Genealogiens og Personalhistoriens Verden.

Fornylig har en Strid om et Navn af ret usædvanlig Art fundet sin Afgørelse ved Retten.

Et herværende Firma havde 31. Juli 1913 indregistreret Firmanavnet: N. O. V. I. ved L. Salomonsen og 20. Decbr. s. A. to Varemærker, hvori Ordet Novi forefandtes. Arkitekt Cajus Novi, der ved kgl. Bevilling af 21. Februar 1899 har faaet Tilladelse til at føre Familienavnet Novi, indstævnedes Grosserer Salomonsen og paastod ham dømt til at taale Firmanavnet samt Varemærkerne udslettede af de paagældende Registre. Grosserer S. gjorde gældende, at Firmanavnet N. O. V. I. var dannet af Forbogstaverne i Nordisk Olie- og Øoks-Industri, at der fandtes anbragt Punktumer mellem Bogstaverne, og at Navnet intet havde med hans Modparts Familienavn at gøre, ligesom at en Forveksling ikke var tilsigtet, samt endelig, at der findes flere Byer af Navnet Novi, hvorfor Arkitekten ingen Ret kunde have ifølge Lovgivningen. Retten kunde ikke give Grossererens Medhold i hans Betragtninger, ikke mindst fordi Firmanavnet i en udsendt Brochure var angivet som Novi, og i Henhold til Varemærkelovens § 4 saavel i dens oprindelige Affattelse som ved Ændringer i senere Love, senest af 12. Januar 1915, hvorefter et Varemærke ikke uden Hjemmel maa indeholde andet Navn end Anmelderens, og ligeledes i Henhold til det i Lov Nr. 168 af 20. Marts 1914 indeholdte Forbud mod, at nogen i Erhvervsøjemed benytter et Navn, der ikke tilhører ham, dømte Retten efter Arkitekt Novis Paastand.

Arv og personligt Præg.

Da Professor Wilh. Johannsen ved »Personalh. Samfunds« Jubilæumsfest 1919 holdt sit interessante og livfulde Fordrage om »Arv og personligt Præg«, var der vist adskillige Tilhørere, der som jeg følte, at man her stod over for noget Nyt, som kunde byde den genealogisk-personalhistoriske Forskning udvidet Arbejdsfelt og bringe Slægtsstudiet ind under nye Synsvikler.

Det var jo nemlig saaledes paa hint Tidspunkt, at Kendskabet til Arvelighedsundersøgelser, racehygiejnisk Forskning og Eugenik kun var meget lidt udbredt her i Landet; man saa næsten aldrig Emnet berørt i Dagspressen eller i de mere populære Tidsskrifter, og selv om vi ogsaa her havde enkelte Personer, der som Prof. Johannsen har ydet vægtige Bidrag til Belysning af de biologiske Arvelove, tør det dog vist siges, at Danmarks Befolkning som Helhed set paa dette Omraade stod — og vel ogsaa endnu staar — noget tilbage for de fleste andre Kulturlande.

I den senere Tid er Sagen dog blevet noget mere aktuel herhjemme. Dr. Jon Alfred Mjøens letlæselige og indholdsrige Bog »Racehygiejnen« (Kristiania 1915) har sikkert efterhaanden fundet adskillige Læsere udenfor de Lærdes snævrere Kreds, og i endnu højere Grad har i det forløbne Aar Tidsskriftet »Det nye Nord« med dets specielle Afdeling for Racehygiejne (red. af Dr. Jon Alf. Mjøen) og det vel mere populære Tidsskrift »Naturens Verden« (Bidrag af Prof. Kristian Bonnevie) bidraget til at vække Opmærksomhed for Emnet og til ogsaa at oprede nogen Kundskab om det, og da Dagbladene i flere Tilfælde har publiceret Uddrag af de nævnte Tidsskrifters Indhold vedrørende Racehygiejne m. m. og naturligvis særlig har fremdraget de mest opsigtsvækkende Resultater fra Arvelighedsstudiernes Omraade (Dværg, Seksfingret, Tvillingfødsler, Sindssyge o. a.), er der Grund til at formode, at ogsaa den danske Offentlighed nu er begyndt at paavirkes af de herhenhørende Strømninger, der for en Snes Aar siden begyndte at finde Udbredelse i de andre Kulturlande, og er Interessen

for Emnet først vakt, vil dets Betydning vel ogsaa blive anderkendt, saa vi med Tiden tør haabe at se praktiske Udslag, f. Eks. Oprettelse af en Lærestol i Racehygiejne ved vort Universitet, Ændringer paa Lovgivningens Omraade o. s. v.

Det er ikke Hensigten med disse Linier at gøre Rede for Arvelighedsproblemet og de paa dette Omraade indvundne Erfaringer, dertil er mine Kvalifikationer utilstrækkelige, men jeg har ønsket at henlede mine Samtidiges Opmærksomhed paa Emnet og paa, at en Del af de Erfaringer, der er høstede ved de racebiologiske Laboratorier Öerden over, lader sig anvende ved de almindeligt forekommende Slægtsstudier og, at de f. Eks. med Hensyn til Paternitetsspørgsmaal vil kunne give Direkter, som ikke bør overses, selv om »Kirkebogen« foreløbig maa blive den afgørende Faktor i retlig Henseende.

Et Eksempel paa saadan »anvendt Racebiologi« er nylig kommet mig for Öre og er vist ogsaa et af de første Tilfælde i vor hjemlige Slægtsforskningsdet findes i Odense og Assens Amters historiske Aarvog for 1920.

Her har forhenværende Sognepræst H. Hansen, Ebberup, anvendt Arvelighedsreglerne paa en Del af de i hans Afhandling »En gammel Baag Herreds Slægt« (Odense og Assens Amter Aarvog 1919, anmeldt i Personalh. Tidsskr. 7. R. III. 73) forekommende Personer, og han mener derved at kunne konstatere forskellige Forhold, saaledes: at en »høj, slank Legensbygning, et forholdsvis lille Hoved og Ansigt, et roligt, stilfærdigt, mildt Væsen« hos en Del af Slægtens Medlemmer maa kunne føres tilbage til en Mand — Jeppe Clausen —, der var født 1712, og da »en saa fast Slægtstype, som den her omhandlede«, som Regel har sit Udspring i en Indgiftning, hvor altsaa fælles Anlæg er til Stede, mener Forfatteren yderligere, at da den i 1712 fødte Jeppe Clausens Forældre var Søskenbørn, maa Slægtstypen allerede have foreligget hos deres fælles Bedstefader, der var født i første Fjerdedel af det 17. Aarh.

En anden Slægtstype, hos en anden Gren af Slægten, mener han paa lignende Maade at kunne føre tilbage til 1662, og videre mener han gennem Typestudier og ved Anvendelse af den Mendelske Lov at have fundet Bekræftelse paa et antaget Slægtskab mellem nogle fynske Bønder og de adelige Familier Brahe og Rantzau, skønt flere Hundrede Aar er forløbne, siden de antagne illegitime Forbindelser fandt Sted.

Pastor Hansen anfører endnu nogle Eksempler paa »anvendt Racebiologi«, og i den Forbindelse peger han med Rette paa den Værdi, som gamle Portrætter (Malerier, Tegninger, Fotografier o. s. v.) kan have for Slægtsstudiets nye Side, og selv om alle de Slutninger, Forfatteren mener at være naaet til, vel næppe tør anses for at være urokkelige eller ihvert Fald bør stærkere underbygges, inden de fastslaaes som urokkelige, fortjener de af ham foretagne Typestudier dog Opmærksomhed i en hel anden Kreds end den, nævnte Aarvog særligt henvender sig til.

C. Klitgaard.

I Anledning af en Meddelelse i Tidsskriftets forrige Aargang S. 259 om, at der er stiftet et saakaldt »Heraldikum« i Nürnberg, har Arkivaren ved Zentralstelle für Deutsche Personen- und Familiengeschichte Dr. *Wacken* elskværdigst advaret mod dette Institut, som i »Familiengeschichtliche Blätter« (1920 S. 78—79) karakteriseres som et Svindelforetagende.

Familien *Mynster* fejrede 15. April d. A. ved en Fest paa Søpavillon 300 Aaret for sin Ankomst til Danmark, idet Stamfaderen *Gutzon*

Münster, der angives at være barnefødt i Hannover, 1621 indvandrede her til og bosatte sig under Skafføgaard.

I »Zeitschrift für niedersächsische Familiengeschichte« 1921, Nr. 1—3, søger en Indsender nærmere Oplysning om et af Johanne Jürgen Arbo ført Vaaben, der menes at have vist tre hvide Svaner i blaat. Johan Jürgen Arbo, Søn af Jacob Arbo, hørte til en i Slesvig jordegodsbesiddende Slægt, og selv drev han omkr. Aar 1700 et Bryggeri og Malteri i Byen Slesvig.

Hovedregistreringskontoret for Fødsler, Dødsfald og Ægteskaber i England og Wales har udsendt en Aarsberetning, der rummer mange interessante Enkeltheder, og som har givet Anledning til Fremkomsten af en hel Række Beretninger om mærkelige Tilfælde af »langt Liv« indenfor Slægter.

Ifølge Beretningen naar i Nordengland kun 105 af 100,000 Dreng Alderen 95 Aar, og 2,866 opnaar at blive 85, hvorimod i den sydlige Del (London ikke medregnet) Tallene er henholdsvis 404 og 7,598. Tallene for Kvinder er betydelig højere, 274 bliver 95 og 5,020 bliver 85 i Nordengland, men 907 og 12,168 naar de 95 og 85 i Sydengland.

Fra Bryssel berettes — iflg. »Manchester Guardian« — om en Mand, der ansøgte om Fattighjælp og angav, at hans eneste Broder døde for 125 Aar siden — hvilket viste sig at være rigtigt nok. Et endnu mere ekstraordinært Tilfælde af lang Tids Forløb mellem to Brøders Fødsel er meddelt af Henry Bellendenker, en velkendt Sagfører fra Begyndelsen af det 19. Aarhundrede. Et af Vidnerne i en Sag, Bellendenker havde med at gøre, blev spurgt, om han havde nogen Brødre eller Søstre. »Min eneste Broder«, svarede han, »døde for 150 Aar siden.« En vantro Mumlen lød gennem Retssalen, men det blev dokumenteret, at den gamle Mand talte Sandhed. Hans Fader havde giftet sig i en Alder af 19 Aar og havde med sin Kone faaet en Søn, der døde som ganske lille. Han giftede sig igen, da han blev 75 og fik igen en Søn, nemlig Vidnet, der var 96, da han mødte i Skranken.

Fox-Familien kan opvise en ejendommelig Rekord i lignende Retning. Der var kun 2 Generationer i direkte Descendens mellem Sir Stephen Fox, der blev født i 1627, og som skal have fulgt Karl den Første til Skafottet, og den tredie Jarl af Ilchester, der døde i 1858. Saaledes gik det til, at af Charles James Fox's to Tanter døde den ene — hans Faders Halvsøster — i 1653, men den anden — Lady Sarah Napier, hans Moders yngste Søster — først i 1828.

Maude-Slægten er ogsaa en længe levende Race. Kaptajn Francis Maude, R. N., blev født i 1798 og levede indtil 1886. Hans Bedstefader paa fædrene Side blev født i 1673, og hans Fader, den første Lord Hawarden, i 1729, hvilket altsaa vil sige, at de tre Generationer spænder over et Tidsrum af 213 Aar. Lord Hawarden-giftede sig i 1777 for tredie Gang med en Kvinde paa 18 Aar, der døde i 1851. Der blev derved 122 Aar mellem Mandens Fødsel og Konens Død. Og selv denne Rekord blev slaaet af Mary Anne, Lady Acton, hvis Død indtraf i 1873 — 136 Aar efter, at Sir John Acton, hvem hun havde ægtet i 1799, var født.

Paa Højde med, om ikke just overgaaende, Fox-Familiens ovenanførte Rekord, er Braye-Familien. Den nuværende Lord Braye er maaske den eneste Nulevende, der kan prale af at have kendt en Slægtning, som kunde huske en anden Slægtning, der var født i Karl den Andens Regernigstid. Hans Bedstemoder døde i 1862, da den nuværende Indehaver af Peerværdigheden var 13

Aar gammel. Baronesse Braye var født i 1768 og havde som Barn kendt sin Oldemoder, der var født i 1684 og levede til Aaret 1774.

Den Omstændighed, at fremstaaende Mænd har brudt en Lanse for eller imod Betimeligheden af at reise en Statue for Griffenfeld, og at Dagspressen har aabnet sine ellers siden Verdenskrigens Begyndelse for slige Spørgsmaal temmelig utilgængelige Spalter for en Diskussion herom, viser at der her er Tale om et Spørgsmaal, der fanger Interessen.

Faa Skikkelser i Danmarkshistorien har været Genstand for en saa mangfoldig Behandling i Litteraturen som Griffenfeld; jeg nævner i Flæng Carl Plougs dejlige Digt, H. F. Ewalds historiske Roman, Brasch's, A. D. Jørgensens og Fabricius' Værker og adskillige andre, en saadan alsidig Behandling bliver ikke nogen til Del, uden at det i dybeste Forstand er fortjent, og uden at den Paagældende gennem sin Personlighed og sit Liv taler til os med en Magt og Kraft, som ingen smaalig Fremdragen af Vedkommendes Lyder kan svække.

Vinhandlersonnen, der ved sin Aandsoverlegenhed, sin eminente Flid og sine indtagende Egenskaber i en Alder af knap fem og tredive Aar evnede at svinge sig op til at holde Statens Ror i sin Haand, for faa Aar senere at lide den haardest tænkelige Skæbne, er en Skikkelse, der er kendt af hvert Barn i Landet, han er den — lad saa være — idealiserede Personifikation af hver ærgerrig Ynglings Fremtidsdrøm, fordi hans Liv har lært, at ogsaa herhjemme kan den menige Soldat gaa med Marskalstaven i sit Tornister. Han er saa at sige bleven Forbilledet for den, der vil søge at naa frem ved egen Dygtighed, og selv Griffenfelds Antagonister tør ikke bestride, at det er hans Aand og Haand, der har formet de Rammer, indenfor hvilke Danmarks Styrelse i over 150 Aar laa; alene af den Grund fortjener han et synligt Minde, og hvor hører det vel mere hjemme end paa Slotsholmen, hvor de Regeringskontorer, hvis Indretning og Virksomhed endnu paa mange Maader bærer Præget af hans Personlighed, har deres Plads.

Vi har efterhaanden faaet rejst Statuer af en hel Række »dei minores« — som Ungdommen forbausset betragter og spørger, »Hvem var det,« »Hvad gjorde han o. s. v. Det Spørgsmaal vil i alt Fald aldrig blive hørt, om vi nu rejste et Minde om sit Aarhundredes største danske Statsmand, — er Overbevisningen herom ikke tilstrækkelig Borgen for, ja, Begrundelse af, at Griffenfelds Personlighed og Virken er en Statue værd?

Paul Hennings.

Spørgsmaal og Svar.

Spørgsmaal.

Gennem Arkivundersøgelser er det hidtil lykkedes at bestemme Navnene paa ca. 220 af det i Napoleons-Krigene næsten fuldstændig oprevne 127. franske Linie Infanteri-Regiment, der for største Delen var rekrutteret af Hamborgere. Formodningen om, at der endnu i Arkiver kan findes Spor af dette tidligere Regiment, er bestyrket ved et for kort Tid siden i et Familiearkiv gjort interessant Fund, og undertegnede, der udarbejder en Regimentshistorie, tillader mig derfor at bede om, at enhver Oplysning om Personer, der har tilhørt dette Regiment, maa blive mig meddelt.

Dr. Arthur Obst,
Gr. Bleichen 42. Hamborg 36.

Den ca. 1902 afdøde Læge Mynster udarbejdede i sin Tid en Stamtavle over sin Slægt. Denne findes kun i ufuldkomne Afskrifter, medens Originalen synes forsvunden. Kan nogen give Oplysning om, hvor den er havnet?

Erhard Quistgaard,
Pastor emeritus,
Hesseløgade 18.

Oplysninger udi edes om:

- A. Jan (Diricksen) Boom, der i Bruuns Bog om Curt Adelaer, Side 436—37, nævnes som Captain paa »Christianus Qvintus« 1679;
- B. den Marie Bohm, der nævnes i Pers. Tidsskr. 1888 paa Slægten Harbous Stamtavle som g. m. Anders (Eneroth) Leijonflycht, f. 18/9 1649, † 6/7 1713. (Han g. 2° m. Birgitte Harbou, † 1697, 3° m. Maria Elisabeth Stjerna.)
- C. Secheterter (Secretær?) Bohm, der nævnes i Pers. Tidsskr. 1884, Side 133.

For Oplysninger om disse og om eventuelt Afkom af A. og C. samt om andre Personer af Navnet Bohm eller Bom vil undertegnede være meget taknemmelig.

E. Juul Hansen,
Grevskabet Wedellsborgs Godskontor pr. Eiby.

Oplysninger om, hvor der findes et Portræt af Legatstifteren, Justitsraad Christian Hee Wadum søges.

Redaktionen.

Søren Hansen Møller, f. p. Fyn, † 9. Aug. 1788 i Holstebro. 54 Aar gl. Konsumtionsforvalter og privil. Farver. g. 1° Anne Jørgensdatter Lang, f. 1728, † 23. Okt. 1779. g. 2° Zidsel Borgen, f. 2. Febr. 1755, † 26. Marts 1838. Ifølge Frølund's Stamtavle over Peter Grøns Efterkommere var der i andet Ægteskab 6 Børn. Kirkebogen nævner kun 4, Ane Cicilia, døbt 13. Juli 1784, Hans Peder, døbt 12. Novbr. 1785, Gotfred Hansen, f. 1786, og Severine, døbt 7. Septbr. 1781.

Oplysning søges om Søren Hansen Møllers Herkomst. Han kan tænkes at være identisk med den Søren, der 1. Septbr. 1736 blev døbt i Odense Vor Frue, Søn af Købmand Hans Møller.

I Frølund's omtalte Stamtavle henvises til »S. H. Møllers Stamtavle«. Hvor findes denne.

Knud Møller,
Hornemannsgade 29, København Str.

Bedes oplyst med hvem og naar — Aar og Dag — Fr. derik Vilhelm Stockfleth — † 17/1 1855 som kar. Kaptajn, var gift? Hvad vides om Kaptajn Stockfleth's Afstamning?

Postmester v. Eyben.

Svar:

Til 5. Række. IV. S. 183. Spørgsmaal 4.

Det kan næppe forholde sig saaledes, som Spørgeren opgiver, at Billedskærer Kongstad kan have været gift med nogen Datter af Klokker

til Meldalen Thore Næve og Hustru Gisken Tønder. Klokker Thore Næve (f. 1704, † 1771) blev i 1737 gift med Gisken Tønder, født 1706, begr. i Meldalen 10. Juni 1785, 78 A. 10 M. gl., Datter af Sognepræst til Meldalen Ole Olsen Tønder og 1. Hustru Elisabeth Michelsdatter. I dette Ægteskab skal Klokker Næve have haft følgende 8 Børn, nemlig: 1) Ole Tønder, f. 1736, vel »Oluf«, Søn af Klokker Thore Næve, der blev begravet i Meldalen 14. Novbr. 1738, 2 $\frac{3}{4}$ A. gl. 2) Peder Tønder, døbt i Meldalen Dom. Virid (c.: 3. April) 1738, begravet der 11. Maj 1742. 3) Elisabeth, født 1740, † 1743. 4) Magnille, født 1740, gift i Meldalen 12. Novbr. 1771 (tr. 27. Maj s. A.) med Klokker i Meldalen Peder Hansen, † 1785. 5) Ole Tønder, født 1743, † 1762. 6) Elisabeth, døbt i Meldalen Dom. 6. p. Pascha (o. 22. Mai) 1746, begr. der 24. April 1749. 7) Margretha Christina, døbt i Meldalen 3. Paaskedag 1749, begr. der 19. April s. A. og 8) Anna Margrethe (Tvilling), døbt i Meldalen 3. Paaskedag 1749, gift 1784 med en Herremand paa Fyen Lange. De havde en Datter Maren Gisken Tønder Lange. Paa Skiftet efter Klokker Næve nævnes ikke heller mere end 2 Døtre i Live, nemlig Nr. 4 og 7 foran. Nogen Datter Emilie kjendes ikke.

E. A. Thomte.

Til 2. Række. III. S. 217. Spørgsmaal 10.

Den Major Frants Christian Hesselberg, der var født i Norge og døde 13. Febr. 1736 i Rendsborg, var uden Tvivl den Frants Christian Hesselberg fra Brægernæs, der i 1702 i Stavanger blev trolovet med Godske Sørensen Godtzens Datter Anna. I Stavanger Domkirkes Kirkebog hedder det: »Dom. Oculi (c.: 19. Marts) 1702 om Aftenen er begjæret af en ung Person ved Navn Frants Christian Hesselberg fra Brægernæs motte troloffues med min Broder Godsche Sørensen Godsens Datter Anna Godschesdatter. Den Skipper fra Brægernæs Philip Pedersen, som han havde faret med og velagte Mand Michel Knudsen Eg, herfra Steden, Borger, caverer, at Fæstemanden er ubefriet paa andre Steder, som ved deres egne Hænder confirmeres.« Deres Søn Peder blev døbt i Stavanger Domkirke 26. October s. A. Herom indeholder Kirkebogen følgende Notat: »26. October 1702 efter at Bønnens Tjeneste var forrettet og Folk havde gaaet til Skrifte, da er for Svagheds Skyld Frants Christian Pedersens og Anna Godschesdatter Godsens Søn bleven døbt af Hr. Hartvig og blev kaldet Peder.« Derimod kan det ikke sees, at Frants Christian Hesselberg og Anna Godsens bleve viiede i Stavanger. I Stavanger Sigt og Sagefalds-Regnskæb for 1702 heder det derimod: »Anna Godschesdatter for fortidlig Sammenley(e) betalt 1 Rdl. 12 Sk. Mandspersonen Frants Christian, som hun er fæstet med, er ikke her, men boer i Christiania«, og i Bilaget (Præstens Attest) heder det: »Frants Christian Pedersen og Anna Godschesdatter ere troloffvede Personer og haver havt Barn sammen. Fæstemanden er reist herfra.« Og da der i Regnskabet af Rentekammeret 11. Juni 1707 blev gjort Antegnelse herved, heder det i Besvarelsen: »Frants Christian Pedersen, som skal være troloffivet med Anna Godschesdatter, var en seiglende og fremmed Person, mig ubekjendt til Kvindemeneski(t) kom udj Barselseng, da han (allerede for) længe (siden) var reist. Hun betalte hendes Bøder efter Loven, nemlig de anførte 1 Rdl. 12 Sk. for fortidlig Sammenley(e). Manden skal være død i den hollandske Tjeneste efter Thingsvidnes Bemeld.« Noget saadant Thingsvidne findes imidlertid ikke nu vedlagt Regnskabet. Men det er øiensynligt det Thingsvidne, som Mr. Nicolai Bernhard Köpp »kgl. Maj.s Inspecteur ved det kongsbjergske Solværk og forrige Byfoged her i Stavanger« 23. Januar 1708 lod optage i Anledning af

Antegnelser i hans Regnskab »udi hans Byfogeds Betienings Tid« vedkommende en Del resterende Bøder. Han havde i denne Anledning indstævnet en Del Personer, deriblandt ogsaa Frants Christian Pedersen, om hvem Lagrettet forklarede, at »han var en seiglende Person og for nogle Aar siden udi dend hollandske Tieneste død, fremmet her paa Steden og slet intet her haver efterladt sig.« Noget som helst Bevis for, at Lagrettes Oplysning om, at Indstævnte var død fremlagdes ikke, og det er lidet sandsynligt, at noget saadant overhovedet har kunnet skaffes. Anna Godtzen og Sønnen Peder forsvinder i alle Fald aldeles fra Stavanger, og der er al Grund til at antage, at baade hun og Barnet er reist efter Manden til Holland.

At denne Frants Christian Pedersen, der i Kirkebogen kaldes Hesselberg og opgives at være fra Brager næs, utvivlsomt maa være en Søn af den Peder Olsen Hesselberg, der efter 3. Januar 1672, men før 9. Mai 1674 var Fendrik ved 8. Komp. af Akershusiske Regiment er vel neppe tvivlsomt. Peder Olsen Hesselberg stod 31. Mai 1676 ved Capt. H. Børgesens Comp., da dette mønstrede paa Mos, blev 30. Mai 1679 Lieutenant ved 8. Comp. af Smaalandske Regiment, stod derefter i 1680 en kort Tid ved 4. Comp. af Østerlenske Inf.-Rig., men blev 1. Mai 1681 Lieut. ved 7. Comp. af Oplandske nationale Inf.-Reg., hvor han i 1692 stod som Capte n l i e u t., da han døde 2. Januar 1692. H v o r han døde, vides ikke. Men det har vistnok været i Christiania, hvis Kirkebog for Slotsmenigheden for denne Tid mangler. Da Enken opgiver, at han havde tjent 25 Aar, maa han sandsynligvis være født ca. 1645. Han har vel da kunnet været gift ca. 1675 og hans formentlige Søn Frants Christian Pedersen, der i 1702 optræder i Stavanger som en ung Person, være født c. 1680, hvilket i alle Dele vilde passe udmærket. At Frants Christian Pedersen maa være hans Søn, kan neppe betvivles, da der paa denne Tid ingen anden Peder Hesselberg kjendes, der kan have havt nogen voxen Søn. Thi vistnok levede der i Skien i Slutten af det 17. Aarhundrede en Peder Iversen Hesselberg, der hørte til en fra Danmark hertil Landet indvandret Slægt Hesselberg. Men hans Søn kan han af flere Grunde ikke godt være, da han endnu i 1698 var ugift og desuden neppe saa gammel, at han kunde have nogen Søn. Desuden levede Peder Olsen Hesselbergs Enke i alle Fald i Begyndelsen af det 18. Aarhundrede i C h r i s t i a n i a, hvor ogsaa Frants Christian Pedersen ifølge Sigt og Sagefalds-Regnskabet siges at opholde sig. Den ovenfor nævnte Captleut. Peder Olsen Hesselberg efterlod sig nemlig Enke og mange Børn. Thi ifølge en i det danske Rigsarkiv beroende Extract-protokol over indkomne Ansøgninger om Pension af Posthuskassen sees det, at der under 28. Januar 1717 ogsaa er referet en Ansøgning fra »M a r i a s a l. P e d e r H e s s e l b e r g s, hvis sal. Mand skal have været Capitain-Lieutenant ved det oplandske national Regiment udi 25 Aar« (o: at han i 25 Aar har staaet i militær Tjeneste), hvorhos det oplyses, at han ved sin dødelige Afgang »skal have efterladt hende med mange Børn«, som hun siden med stort Besvær har opfødt og af hvilke en Søn da var Capitain ved det Jydske nationale Inf.-Regiment og en anden Premierlieut. ved Oberste Ingenhavens Regiment. Hun var »forgangen Aar« af Fienden i Christiania fratagen »hendes ringe Eiendele og lever nu i meget slet Tilstand«. Nogen Pension opnaaede hun imidlertid ikke dengang, og hun indgav derfor 26. Novbr. 1721 en ny Ansøgning, i hvilken hun kalder sig »M a r i a F r a n s d a t t e r R ø r d a n t z, Enke efter Captain P e t e r H e s s e l b e r g«. Hun anfører, at hun tidligere har indgivet 16 Supplikker og opholdt sig 7 Aar i Kjøbenhavn. Heller ikke denne Ansøgning førte imidlertid til noget Resultat, men endelig fik hun paa en ny Ansøgning af 12. Januar 1722, da hun siger, at hun er over 70 Aar gammel, ved kgl. Resol. af 29. Marts s. A. fra 1. April nestefter en Pension af Porthuskassen.¹⁾ Denne Pension oppebar

¹⁾ Disse Oplysninger er velvillig meddelt af det danske Rigsarkiv.

hun derefter til hun i 1729 afgik ved Døden i Kjøbenhavn (begr. 8. Februar s. A. paa Holmens Kirkegaard fra store Kongensgade), 84 A. gl. Hun kaldes i Kirkebogen »Kaptajn Hesselbergs Hustru ved Navn Maria Røerdaue.«¹⁾

Peder Olsen Hesselberg synes at maatte have været en indfødt Nordmand, skjøndt Konens Navn jo er tysk og han vel saaledes har hentet hende udenfor Landet, hvor Navnet Røerdantz er ganske ukjendt. Han var vistnok Broder af den Jens Olsen Hesselberg, der 28. Decbr. 1676 var Adjudant ved Vesterlenske Inf.-Reg. og som 20. Mai 1679 blev Lieutenant ved 8. Comp. sammesteds. Den 14. Septbr. 1680 var han Lieut. ved 4. Comp., men blev i 1682, da han stod ved Capt. Hüberts Comp. »kondemneret« c: afsat. Ogsaa Fogden i Hurum og Røkens Fogderi (ved Bragernæs) Jens Olsen kalder sig 24. Aug. 1666 »Hesselberg«. Familienavnet skriver sig maaske fra Gaarden Hesselberg i Norderhovs Prestegjeldt paa Ringerige, fra hvilken Gaard ogsaa en anden Slægt har hentet sit Navn. Derimod nævnes der ogsaa her i Landet forskjellige andre Personer og Slægter af Navnet Hesselberg, som skriver sig fra Danmark, hvor der jo findes flere Gaarde og Landsbyer af Navnet Hesselbjerg. Saaledes nævnes 1696 en Kirsten Nilsdatter Hesselberg, der var gift med Sorenskriveren i Lier, Hurum og Røken Mathias Pedersen, med hvem hun havde en Søn Peder. Denne Kirsten Nilsdatter Hesselberg var fra Jylland, hvor hun havde en Broder Jens Nilsen Hesselberg († 1696) og 2 Fastre Karen og Kirsten Hesselberg.

Hvad den i Rendsborg afdøde Major Frants Christian Hesselberg angaar, der er Stamfader for en dansk-norsk Officersslægt, optræder han først i Tyskland, hvor han efter en Søns Opgave skal have deltaget (som Menig) i Slaget ved Hochstädt 13. Aug. 1704. Senere kom han i dansk Tjeneste, hvor han 22. Novbr. 1709 blev Sæliut. (i Fændriks Nr.) ved Grenadercomp. af 2. danske gev. Inf.-Reg., forsattes 13. April 1711 til Livgarden til Fods, deltog 20. Decbr. 1712 i Slaget ved Gadebusch og blev 31. Juli 1716 Premierlieut. Han kan antagelig være født ca. 1680 i Norge og blev 25. Novbr. 1716 karakt. Capitaine og forsat til det Aarhuske nat. Inf.-Reg. Under 16. Marts 1717 blev han virkelig Capitaine og Compagniechef ved vestre Herreds Comp. af det Køberstoftske nat. Inf.-Reg., blev i 1731 reduceret, men 1. Mai s. A. ansat ved Drabantgarden, 30. Januar 1732 Capt. i Aderkas's Inf.-Reg. og 11. Maj 1734 karakt. Major. Han døde i Rendsborg 1736, antagelig omkring 56 Aar gl. Han var gift med en Søster af General Gude, men det vides ikke, naar eller hvor han blev gift. Sandsynligvis maa det vel være skeet i Rendsborg ca. 1718 (i alle Fald før 1720), da Konen Beate Hede vig Gude, der var døbt i Rendsborg 6. Octob. 1695 og som døde i Christiania 2. Juli 1783, 90 A. gl. (begr. i Akershus Slotsmenighed 8. Juli s. A.), var en Datter af Borgermester Claus Clausen Gude og Maria Han efterlod ved sin Død 6 umyndige Børn, men kun fire af disse kjendes, nemlig 1) Johan Joachim, født i Varde 14. Marts 1720 (døbt 20. s. M.), † 20. Juli 1763 som afsked. karakt. Capt. 2) Peder Nicolai, født i Rendsborg 4. Maj 1724, † 30. Juni 1756. 3) Frants Henrik, født i Varde 4. April 1725, † som Oberstlieut. og Pladsmajor i Rendsborg 4. Novbr. 1783, 58 A. gl. og 4) Hans Jacob Hennig, født i Rendsborg 13. Decbr. 1734, † i Bergen som General 8. Mai 1809, Stamfader for den norske Linie af Slægten.

At Major Frants Christian Hesselberg maa være en Søn af Captlieut. Peder Olsen Hesselberg, der døde i 1692, kan der ingen Tvivl være om. Thi det fremgaar med al ønskelig Sikkerhed af de Oplysninger, der indeholdes i Enkens Ansøgning om Pension. Her siges det nemlig udtrykkelig, at hun har en Søn, der i 1717 var Capitaine ved det jydskke nationale Inf.-Regiment,

¹⁾ Meddelt af Landsarkivet i Kjøbenhavn.

og da der paa denne Tid ikke findes nogen anden Capt. af Navnet Hesselberg i den danske Armé, hvorpaa denne Anførsel passer, maa det anses sikkert, at Major Frants Christian Hesselberg er hendes Søn. Men hvis dette er saa, kan der neppe heller være nogen Tvivl om, at Majoren er identisk med den Frants Christian Hesselberg, der i 1702 i Stavanger blev trolovet med Anna Godtzen. At der samtidig skulde findes 2 forskellige Personer med det sjældne Navn Frants Christian Hesselberg, begge fødte paa samme Tid i Norge, af hvilke den ene forsvinder 1702 i Holland og den anden igjen i 1704 dukker op i Tyskland, er vist ganske utænkeligt. Noget directe Bevis for, at de 2 ere en og samme Person er vistnok ikke herved tilveiebragt. Men ogsaa et saadant maatte sikkerligen kunne skaffes. Thi da Major Hesselberg blev gift med Frk. Gude, maa der vel være skaffet Oplysning om hans tidligere egteskabelige Forhold.

E. A. Thomle.

Bog anmeldelser.

Familien Philipsen i Pilestræde. Forfædre og Efterkommere. Ved Josef Fischer og Th. Hauch-Fausbøll. Manuskrift for Slægten. Trykt i 250 Eksp. 145 S. Kbhvn. 1920.

Slægtens første kendte Mand var Moses Nathan, død i Altona 1675, hvis Sønneson Moses Aron Nathan 1711 fik Bevilling til at nedsette sig i Nakskov som Købmand. En af hans Sønner, Philip Moses Nathan, vandt Borgerskab i København 1756 og blev den egentlige Stamfader til Familien Philipsen. Hans to Sønner Moses Jacob og Aron Philipsen lærte Handelen hos Faderen og førte Forretningen i hans senere Leveaar. Efter at han i Aarct 1800 havde trukket sig tilbage, førte de den videre og ændrede 1805 Firmanavnet til »M. I. og A. Philipsen«. Under andre Navne eksisterede Forretningen til 1879, da den blev optaget i Holger Petersens allerede da store Forretning. Afsnittet om Philip Moses Nathan og hans Sønner, om deres Kamp, deres Liv og Forretning er overordentligt interessant og giver mange Bidrag til Forstaaelsen af det jødiske Liv i København. Bogen er forsynet med adskillige smukt udførte Billeder og et godt Register. Udgivelsen er bekostet af Holger Petersens Fond ligesom den tidligere udkomne »Min Slægtbog«, anmeldt i nærværende Tidsskrift 7. R. 3. B. 1918, og fortjener som denne samme stærke, rosende Ord.

Det danske Søofficerskorps 1801—1919. Personalhistoriske Oplysninger samlet af Th. A. Topsøe-Jensen. Gyldendalske Boghandel. Nordisk Forlag. København og Kristiania 1919. 435 + XXII.

Bogen bringer Oplysninger om enhver Officer i Søofficerskorpset, der stod i Rullen 1. Januar 1801, og den bringer saaledes Personalialia langt ud over det Tidsrum, der er angivet paa Titelbladet. Det er et overordentligt værdifuldt biografisk Materiale, der her er samlet, som naar langt udover det af Richter i »Den danske Sæetat 1801—1890« givne, og dog har denne sidste et Fortrin frem for den nye Bog, det, at den tillige giver Oplysninger om de »med Officerer ligestillede«, Læger, Intendanten, Maskinofficerer o. m. a. M. H. t. Læger kan vi jo hjælpe os ved Dr. Carøes Værker og Læge-Staterner, men naar faar vi nu samlede Oplysninger om de øvrige Officianter? De fleste Personalhistorikere havde hellere set Rammerne udvidede ud over Søofficerskorpset og undværet

alle de lange Oprensninger af Togter. Bogen er forsynet med en Mængde Portrætter, men en hastig Gennemgang giver dog Indtryk af, at der maatte kunne været fremskaffet endnu flere. Ved adskillige af Biografierne findes henvist til Tidsskrift for Søvæsen, Arkiv for Søvæsen, forskellige Monografier og Forfatterlexica samt Biografisk Leksikon. Som Tillæg bringer Bogen en Anciennetetsliste over Søofficererne fra 1801—1918 ved Afgang fra Akademiet, vedføjet Dato for Udnævnelse, Afsked og Død.

Evenrud i hundrede Aar 1819—1919. Av Jens Raabe, Lektor. Trykt som Manuskript. Kristiania 1919.

I Anledning av, at Gaarden Evenrud paa Toten i hundrede Aar har været i Familien Raabe's Besiddelse har Lektor Jens Raabe forfattet et lidet Festskrift til Erindring herom.

Bogen er ledsaget av et kort Slægtsregister. Stamfaderen for Slægten er Distriktslæge Johan Andreas Gotthilf Raabe, der er født 25. Okt. 1785 i Deutschkronen i polsk Vestpreussen. Han var uddannet som Læge ved medicinske-chirurgiske Institut i Berlin, men drog 1807 fra Berlin paa Grund af de ulykkelige Forhold, som paa den Tid raadede i hans Fædrenehjem, hvor Franskmærdenes efter Slagene ved Jena og Auerstädt var Herrer, til København, blev af Regjeringen her 1808 ansat som Kompagnikirurg ved Lasarettet i Kristiania, og blev efter at have virket flere Steder her i Landet 13. Oktober 1820 Distriktskirurg i Christiansamt med Bopæl paa Evenrud paa Toten, hvilken Eiendom han købte 1819.

Hans Søn Frantz Raabe tog medicinsk Examen ved Kristiania Universitet 1845 og blev 1858 Distriktslæge paa Toten, hvor han var en meget søgt Læge og boede ligeledes paa Evenrud.

En anden Søn var Skibskaptajn Gustav Adolf Raabe, der i mange Aar førte Dampskibene »Færdesmanden« og »Skibladner« og endnu kan erindres af den ældre Generation som en særdeles elskværdig Skibsfører.

Desværre er denne Stamtavle saa altfor kortfattet. Den mangler saaledes totalt enhver Stedsbetegnelse, man faar saaledes ikke vide, hvor Personerne ere fødte, gifte og døde, og deres Biografier er omtrent ingen, hvorfor det vilde være særdeles ønskeligt, om der kunde komme en forbedret Udgave af Slægtregisteret.

Bogen er ledsaget af flere ganske gode Billeder, der dog væsentlig er Interiører og Landskaber, mindre af Personer.

Handbuch der Heroldkunst kaldes et nyt Værk, hvis første Hefte nylig er udkommen hos C. A. Starke i Görlitz, med det Formaal at bringe »Wissenschaftliche Beiträge zur Deutung der Hausmarken, Steinmetzzeichen und Wappen mit sprach- und schriftsprachlichen Erläuterungen«. Forfatteren er Dr. jur. Bernhard Koerner, tidligere Medlem af det preussiske »Heroldsamt«, der i de sidste Aar alt lejlighedsvis i Foredrag eller Tidsskrifter har givet enkelte Meddelelser om dette sit Arbejde, rigtignok ikke uden at møde Modstand fra mange Sider; det er saaledes ganske naturligt, at Venner og Fjender med Spænding ventede Bogens Fremkomst. Nu har vi Begyndelsen for os, og den vækker vor Sympathi ved sin udmærket smukke Udstyrelse med de mange farvelagte Vaabentavler og Tekstfigurer; Fremtidens Sag bliver det at vise, om de her opstillede Theorier kan staa for Kritikken, der ikke vil udeblive.

Der er ikke Plads i denne Anmeldelse til at gaa nærmere ind paa Bogens Indhold. Første Afsnit indeholder: Talbilleder og andet Afsnit: Runer, som Grundlag for Husmærker, Stenhuggertegn og Vaabner. Det vil ikke være let at bedømme Arbejdet retfærdigt, fordi man er inde paa Omraader, der er største Delen af Læserne ganske ukendte, men som dog sikkert vil vække deres Interesse i højeste Grad. Koerner hævder, at en Del Vaabenmærker og Skjolddelinger skriver sig fra gamle germanske Runer og begrundet en nu næsten ukendt Betydning af Farverne; han fremhæver, at de gamle Vaabner ikke er tegnede tankeløst, men at der ligger dyb sindbilledlig Betydning i dem. Mange af Koerners Paastande lokke ganske vist til Kritik, men jeg tror dog, at Læseren ved at fordybe sig i Studiet af hans Udviklinger vil blive mere og mere overbevist om Theoriens Rigtighed.

Det vilde være af stor Interesse, om man her i Norden, hvor Runerne har været længst i Brug, gjorde Forsøg paa at forklare danske Vaabner i Overensstemmelse med Koerners Theorier; i alt Fald har vi her et Værk, som fortjener Paaagtelse hos alle heraldisk interesserede Personalhistorikere.

Max W. Grube.

Haderslev lærde skoles rektorer og lærere i ældre tid.

Ved Dr. phil. **Thomas Otto Achelis.**

Om Haderslev skoles historie og lærerstand er tidligere skrevet af P. R h o d e i »Samlinger til Haderslev amts beskrivelse« Kjøbenhavn 1775, side 100—130 og 236—264, af C. A. B r a u n e i s e r i »Abriss der Geschichte der Gelehrtenschule zu Hadersleben« skoleprogram 1828 s. 3—21, af E. L a u t r u p i »Chronik und Monographie der Stadt Hadersleben« ibd. 1844, s. 64—85, af S. B. T h r i g e i »Bidrag til Haderslev lærde skoles ældre historie« skoleprogram 1863, s. 3—35 og af C h r. J e s s e n i »Vorgeschichte der lateinischen Schule in Hadersleben« skoleprogram 1867¹⁾).

Ved kollegiatkirken i Haderslev blev det meget tidligt en hovedopgave at uddanne geistlige til brug i det vidtstrakte Slesvig stifts nordlige del, akkurat som det overalt i middelalderen paa hvilede stifternes hovedkirker og de dertil knyttede kapitler at uddanne stiftets geistlighed. I 1430 indrettede N i c o l a u s W u l f, biskop i Slesvig 1429—1477, 2 faste lektorater ved kapitlet og indrettede en bespising af fattige disciple. Skolens betydning for uddannelsen af omegnens geistlighed blev ikke mindre i reformationstiden, og allerede i 1525 blev skolen i Haderslev indrettet som luthersk skole ved udnævnelse af den senere biskop i Ribe Mag. J o h a n n e s V e n d eller V a n d a l u s til lektor i Haderslev. 1533 blev han provst i Haderslev provsti, hvilket i virkeligheden omtrent var det samme som biskop, og efter den tid var lektoratet forbundet med provstiet. Allerede under efterfølgeren Mag. A n t o n K e j s e r, provst 1537—1557, forfaldt præsteskolens imidlertid, og efter at der i over 20 aar ikke var ankommet studerende fra Haderslev til universitetet i R o s t o c k træffer vi 1539 en, 1541 4 eller 5, 1542 3 og saa videre. Det ses heraf tydeligt, at præsteskolens ikke kom igang igen, før den i 1567 n y s k a b t e s paa et mere selvstændigt grundlag.

Det aar lod hertug H a n s nemlig opføre en ny skolebygning, og gav 6000 mark lybsk til driften af en skole med 5 lærere »nachdem sich fast hin und wieder, sonderlich aber in dieser vnserm

1) I nyeste tid har jeg givet en kort oversigt over skolens historie i »Vore Herrer« for 24. juni 1920 »Haderslev lærde skole gennem tiderne« og over sprogforholdene i »Tilskueren« 1919 s. 439—443 »Om det danske sprog i Nord-slesvigs højere skoler«.

ortte, da die Denische sprache Im gebrauch und schwange ist, grosser mangel und gebrech von gelerten leuten befindet«, som der staar i den samtidigt oprettede fundats¹⁾. I begyndelsen gik det godt, 1572 forøgede hertug Hans indtægterne med renten af yderligere 3000 mark lybsk og gav 2 friboliger, 1580 blev lærertallet forhøjet fra 5 til 6 og ²⁷/₅ 1584 konfirmerede Frederik II fundatsen og indrettede en fælles bespising af skolens lærere og elever. Men saa kom kejserkrigen 1627, skolen blev afbrændt, Kristian IV's nybygning var daarlig, den almindelige armod bredte sig, og 1656 blev det besluttet at inddrage den 5te lærer, den 6te stilling var antagelig inddraget allerede i 1627. Ved daarlig administration gik yderligere næsten alle skolens indtægter tabt, og selv om den fik ny tillagt istedet, og fik en ny bedre bygning i 1734, saa gik lærertallet ned til 3 i 1774, og til 2 i 1796. 1801 blev det imidlertid igen sat op til 3, 1821 til 4 og har siden været i jævn fremgang.

Det vigtigste grundlag for vor viden om lærerstanden ved Haderslev skole i ældre tid er et lille originalmanuskript paa 2 blade, 20 × 16,5 cm, der opbevares i skolens arkiv. Det indeholder en vistnok fuldstændig fortegnelse over samtlige skolens lærere 1567—1610. Hertil knytter sig saa senere tilføjelser omfattende lærerne c. 1660—1735. Det har været benyttet af Rhode og har dermed dannet grundlaget for alle de senere forfattere, men indeholder dog adskilligt der ikke tidligere har været bemærket, og er saa vigtigt for enhver behandling af spørgsmaalet, at de her skal gengives in extenso:

fol. 1 a.

Rectores der Schule zu Hadersleben
von A. 1567 bis 1610.

M. Johannes Bock 1567.

M. Laurent. Wilhadius 1570.

¹⁾ Den originale fundats, der opbevares i skolens arkiv, er dateret Logumkloster 1567 og findes aftrykt hos Thriges s. 6—12, samt bedre ved N. A. Schröder i »Fünf Urkunden zur ältesten Geschichte des Johannceums zu Hadersleben« i Quellen und Forschungen der Ges. für Schl.-Holst. Gesch. V (1917) s. 217—222, men har efter en gammel afskrift, der bærer den fyldigere datering ⁵/₂ 1567, været aftrykt hos Rhode s. 112—116, i »Corpus statutorum Slesvicensium II«, og i »Schleswig-Holsteinische Provinzialberichte 1795«.

Om gamle afskrifter af fundatsen kan henvises til Jessen. Flere ligger sammen med en del andre skolesager i byens arkiv, afdeling XIII B.

For den venlige imødekommehed jeg under mine undersøgelser har mødt hos borgmester Thorvald Møller og bysekretær Lauritz Jensen i Haderslev, finder jeg anledning til her at udtale min erkendtlige tak, og tilføjer, at jeg gerne staar til raadighed, naar der søges oplysninger fra byens arkiv, som nu skal opstilles i et nyt værelse.

- M. Hermann Pistorius 1573
 M. Martin Plezcius 1584. Michael.
 M. Joh. Neocorus 1594.
 M. David Stahelius 1595.
 M. Bernhard Meier 1606¹⁾.
 M. Bernhard Werenberg 1608—1610²⁾. Detlev Meier 1614—30³⁾.
 Jens Raben 1646³⁾.

R e c t o r e s

- Richard von der Hardt 1662.
 Joh. von Stemmen 1702. (dein Rector Itzeh.)
 Conr. Michael Overbeck Luneburgensis 1711.
 Christ. Erdmann Schindler Strela Misnius 1735.

C o n R e c t o r e s .

- M. Laur. Wilhadius 1567.
 M. Canutus Bramsen 1570.
 M. Martin Plecius 1575.
 M. Marcus Ancharius 1584. Michael.
 M. Joh. Schröder 1606⁴⁾.
 M. Henricus Michaelis 1607—1610⁴⁾.
 M. Hieron. Dossier 1674.
 Peter Wöldicke 1680, dein Past. Sommersted.
 Joh. Dreyer 1685, dein Past. in Angeln
 Pet. Goldschmidt Husumensis, 1690. Dein Past. Sörup
 in Angeln
 Theod. Buchorst Flensburgensis 1691.
 Thomas Bendel, Bohemus, dein ConR. Husum ab 1705
 Georg Hermann Overbeck Lüneburgensis 1706. (dein
 Rect. Tund.
 Arend Brun Hatherslebiensis 1711. (dein Past. Moltrup.
 Christ. Erdm. Schindler Strehla Misniens ab 1717.
 Ludwig Christ. Stiegehausen Corbaco Waldecensis 1735.

M. Otto Lud.

1) vist galt for 1601.

2) 1610 er aaret for listens udfærdigelse; baade Werenberg og Henrik Mikkelsen var her til 1613.

3) Disse 2 indførsler synes at stamme fra samme tid som indførslerne 1658—70, hvilket har en vis betydning, da aastallet for Jens Raben vistnok er galt. Han var her 1631—40.

4) galt for 1605.

fol. 1 b.

C a n t o r e s.

Matthias Johannis 1567.

Ovenus oder Ophenus 1568.

M. Lucas de Coln 1571.

Petrus Jacobi 1575.

Thomas Gratof oder Cratop 1576¹⁾.

Michaelis Tirsopius 1579.

Habacuc Meier 1590.

Holtdorpius 1592.

Coruinus 1599²⁾.

Ivarus Raben 1606²⁾) Dieser hat wegen Aufwartens mit dem Gesange weil die Orgel verfertigt worden auf Befehl bekommen
10. Marck A. 1610.

Erasmus Vrsinus obiit d. 30. Junii 1658.

Samuel Becker 1659. den 20. Junii introducirt

Hier. Dosser. 1661.

Joh. Henrich Bilhard ein Thüringer

von Tamsbrücken

bekam 1681 eine

in vocatione versprochene

jährl. Zulage von 10 rhl.

Jacob Weber von Bischoffswerde aus Sachsen 1701.

Herman. Jansen von Niebül aus Tonder Amt

1714.

Q u a r t i.

Thomas Barve 1656.

Jens Cröger 1677.

Niels Boysen Haterslebiensis 1694

Jacob Müller Haterslebiensis 1711.

Hermann Gottfried Soltwedel 1719.

Jochim Brun Haterslebiensis 1723

Gregorius Jacobsen 1728. Haterslebiensis

*fol 2 a.*L o c a t e n. s. P æ d a g o g u s¹⁾.

Henr. Walter 1567.

Hartwicus 1567

Detlev Brun am Hartwici Stelle 1571.

Wolfgang Simonis in Bruns Stelle 1579.

1580 ist ein dritter Locat angenommen

¹⁾ vist galt for 1577.

²⁾ Coruinus og Ivarus Raben er den samme Person. 1610 er aaret for listens udfærdigelse. Han rejste 1616 til København.

¹⁾ Manuskriptet har »pædagogus« ikke »pædagogi«, som man skulde vente det.

mit Nahmen. Jacob der die Knaben
 im Rechnen unterwiesen: an dessen Stelle
 kam das Jahr darauf Dieterich
 Wittemack 1581 welcher Organist mit
 war. Zu der Zeit ward der erste Locat
 primarius pædagogus betitelt.
 Nicolaus Paludanus od. Oldendorpius
 succedirte Wolfgang Simonis 1587.
 Knudt Schweder an Diderichs Stelle, war
 zugleich Organist 1589
 David Brun an Oldendorps Stelle 1590.
 Christoph Thyle an Knudt Schweders Stelle 1593.
 Ivarus Nizenus an Bruns Stelle 1595.
 Jacobæus an Henr. Walthers Stelle 1596.
 Corvinus an Nizeni Stelle 1596.
 Bartram Moller an Thylens Stelle 1598.
 Laur. Lassen an Jacobæi Stelle 1599.
 Canutus an Corvini Stelle 1599, ward zugleich Küster mit.
 Joh. Egenon an Lassen Stelle 1605.
 Nicol. Petri an Canuti Stelle 1606. v.
 zugleich Küster¹.

fol. 2 b (ubeskrevet).

Overensstemmende med benævnelserne i skolens fundats af 1567 taler den fra 1610 stammende liste om rektorer, konrektorer, kantorer og lokater, hvor dog fundatsen har lokater eller kolloboratorer, medens Rhode og de følgende forfattere lige fra 1567 benytter den i listen efter 1656 anvendte betegnelse »quarti« for den første række af lokaterne. Den anden række kaldes »quinti«, og den tredje er ganske uomtalt.

Nu betegner ordene »quartus« og »quintus« med et underforstaaet »collega« eller »collega scholae« ganske vist kun den paagældende som 4de eller 5te lærer ved skolen, men der kan og har ihvertfald oprindeligt ligget noget mere i denne forskel. »Locatus« betegner efter middelalderlig sprogbrug den elev som havde en »locus¹)« eller et hold elever, dannende en »classis²)« eller afdeling, thi i middelalderen og langt senere, for Haderslev

¹) Aaret galt ifølge Aastrup kbg., der lader ham blive degn allerede 1599.

¹) »Locus« i betydningen lokale er i klassisk latin kun brugt af Cornelius Nepos: vitæ præf. § 6: »mater familias primum locum tenet ædium«, jvnf. Nipperdey—Lupus (2. 1879) s. 3.

²) »Classis« er beslægtet med calo, dansk kalde, og betyder oprindeligt indkaldelse, derefter den indkaldte afdeling, og endelig klasse, som vi taler om samfundsklasser o. s. v. Om skoleelever siger allerede Quintilianus: »pueros in classes distribuere«.

skoles vedkommende lige til 1734, undervistes alle skolens elever samtidigt i samme rum.

Lokaterne kan altsaa opfattes som ældre elever, og saaledes er skolefundatsens ordlyd uden tvivl opfattet, naar Frederik II's kommunitetsfundats af 1584¹⁾ taler om »rector, conrector, cantor und zwen schulgesellen«. Men allerede tidligere maa dette forhold være ændret hen til det der var det almindelige ved den tids latin-skoler, nemlig at hørerne var studerede mænd.

Overskriften i listen fra 1610 »Lokaten s. pædogogus« ikke pædagogik peger nemlig direkte hen paa, at udtrykket »sive pædogogus« er tilføjet i anledning af oplysningen under 1580, at efter ansættelsen af en 3die lokat eller regnemester fik 1ste lokat titel af »primarius pædogogus«. Og denne titel forudsætter ganske utvivlsomt, at 1ste lokaten da var studeret, og da han var ansat 1579 har ændringen altsaa været af tidligere dato end dette aar.

Men ogsaa forgængerer, der vistnok var præstesøn fra Stepping, har utvivlsomt været en studeret mand, og ændringen har da fundet sted 1571, det vil sige det aar, hvor hertug Hans forøgede skolens indtægter. Det lyder overmaade sandsynligt, at de da forhøjede lønninger er brugt paa denne maade, og støttes af, at medens begge lokater efter fundatsen 1567 fik samme løn, saa sættes lønnen ved lønforhøjelsen 1571²⁾ til 80 marck til lokaten »und dem in fimo 70 marck«. Det er sikkert samtidigt blevet bestemt, at ogsaa 2den lokaten efter Henrik Walthers afgang skulde være en studeret mand. Blandt de følgende lokater kan det nemlig vises, at et meget stort antal af dem har studeret ved et eller andet universitet, og kun ved denne degraderen 1571 af Henrik Walther kan man forklare den ellers yderst mærkværdige omstændighed, at listen fra 1610 sætter Henrik Walter foran Hartvig. Der er nemlig ikke tvivl om, at »quartus«rækken gaar tilbage til Hartvig, og at »quintus«rækken gaar til Henrik Walter, men har man i 1571 ansat en studeret mand istedetfor Hartvig, da er denne naturligvis i rang og indtægt gaaet foran den ustuderede 1ste lokat Henrik Walter.

Paa grundlag af den lige offentliggjorte liste og hvad der ellers vides skal i det følgende gives en kort oversigt over skolens rektorer og lærere, indtil den ny skoleordning i 1774³⁾.

¹⁾ Ogsaa udgivet af N. A. Schröder i »Fünf. Urkunden« s. 226—229, se anm. 1, side 2.

²⁾ Schröder s. 224.

³⁾ Hovedkilden for lærerne fra 1773—1848 findes i statsarkivet i Slesvig A XVIII 614: (Akten der Deutschen Kanzlei:) Bestellungen und Dimissionen der Lehrer 1773—1848. En fortegnelse over Lærerne 1567—1920 har jeg givet i »Quellen und Forschungen zur Schlsw. holst. Geschichte« VII (1921) s. 2—20.

Om lærerne i den gamle skole hedder det i fundatsen af 1567: »dass in solcher schulen stets sein und verordnet werden sollen, funff preceptores und funff distinctae classes, worinn ein jeder sein deputirten discipulen vleissigt underrichten und underweisen soll« og videre om:

1. R e k t o r.

»Der erste Preceptor soll R e c t o r sein, ein magister artium in einer loblichen universitet promovirt deme das regiment und die ganze schule zubeuelen«.

Man kender vistnok navnene paa alle skolens rektorer, nemlig indtil 1774 følgende 19:

1. 1567—70. Mag. J o h a n n e s B o c k. Praktisk talt alt hvad Rhode og følgende forfattere efter Pont. Ann. III, 407—8 oplyser om ham er, som allerede klart paavist af Rørdam i Kirk. Saml. 3. R. 1, 76 f., ganske galt. Rørdam har vistnok ret, naar han henviser til den M. Johannes Bochius, der ifølge O. H. Møllers fortegnelse over Flensborg skoles lærere * jvnf. O. M. Brasch: Flensborg latinskoles historie I s. 113*, først var rektor ved Mariekirkens skole, dernæst konrektor ved den ny opførte latinskole fra 1566 til 1567 og senere c. 1571 præst i Haderslev. Indvendingen at en præst af det navn ellers ikke forekommer i Haderslev er ikke rigtig, da rektor tillige var 2den slotspræst, aaret c. 1571 gælder altsaa aarene 1567—70.

Det eneste rigtige i Rhodes meddelelser er maaske, at han senere er blevet pater og pastor til Frater-haus i Herford i Westphalen (Ünschuld. Nachr. 1726 p. 386). En rektor J o h a n n e s B u c o blev ihvertfald 1571 ansat der som luthersk prædikant. Det er dog meget tvivlsomt om det er ham. Derimod er der, forøvrigt uafhængigt af, om han har været i Herford eller ej, yderligere den mulighed, at han er den Hans Petersen Bucar, der ifølge Hundrup: Lærerstandens ved Viborg skole s. 5., $\frac{2}{10}$ 1574 nævnes som skolemester, hvor han dog kort efter er blevet afløst, idet Jacob Hansen Holm blev udnævnt $\frac{14}{10}$ 1574, og som i aarene 1580—88 nævnes som lektor ved domkirken sammesteds.

Isaafald er han, hvad der stemmer godt nok med hans tidligere levnedsløb, født i hertugdømmet Slesvig og imm. $\frac{13}{6}$ 1564 i Wittenberg: J o h a n n e s P e t r i B o c e r u s C i m b e r.

2. 1570—73. Mag. L a u r i t s V i l l a d s e n. Født 1534 i Haderslev, søn af raadmand der Villads Knudsen, som døde $\frac{26}{8}$ 1566 og hustru Sidsel, som døde $\frac{25}{12}$ 1566, og om hvem konrektor nr. 2 udgav mindededigte. Imm. $\frac{17}{10}$ 1559 i

- Wittenberg: Laurentius Vilhaldius Holsatus Haderslebianus, af hertug Hans kaldet til lektor i Bordesholm 1566, konrektor ved den ny skole i Haderslev 1567, rektor sammesteds og 2den slotspræst 1570, rektor i København 1573 død der af pest $23/9$ 1576. * jvnf. de fyldige oplysninger om ham i Rørdam: Københavns universitets historie II, 714—15*.
3. 1573—84. Mag. Herman Becker, Herman Pistorius, vistnok født i Husum som søn af ærke diakon der Didrich Becker eller Theodor Pistorius død 1533. Rektor og 2den slotspræst her 1573, død 1584.
 4. 1584—93. Mag. Martin Pletz, Martin Pleccius. Født 1553 i Wilsnack i Brandenburg. Imm. $/_{10}$ 1568 Rostock: Martinus Plotze Welsnaccensis, magister der $10/4$ 1576: Martinus Pletzius Wilsnaccensis med tilføjelsen pastor Sleswicensis. Konrektor her 1575, rektor og 2den slotspræst $/_9$ 1584. Gift 1585 Katrine Tiling fra Flensborg. Pastor primarius ved Slesvig domkirke 1593 * Aastrup kbg. har derom 1593 $13/8$: 9 p. trinit-postridie valedixit scholæ Haderslebianæ M. Martinus Pleccius*. Død der $1/5$ 1605.
 5. 1593—94. Mag. Johannes Neocorus. Født $27/_{12}$ 1566 i Rostock * ikke i Husum som Haderslevforfatterne har det, men i Rostock, som angivet i registeret til Cimbria litterata og i Wittenbergmatriklen*. Imm. $4/8$ 1592 i Wittenberg: Johannes Neocorus Rostochiensis. Rektor og 2den slotspræst her 1593, præst i Husum 1594, afsat 1604 (hvorom en del i Cimbria litterata og de der citerede kilder, samt i »Unschuldige Nachrichten« 1726 s. 424). Samme aar ansat som hofpræst hos hertug Ulrik, biskop til Schwerin (1602—24) og superintendent i Schwerin 1617.
 6. 1594—1601. Mag. David Stal, David Stahel. Født Kurtzenmoor ved Pinneberg i Holsten. Imm. $17/7$ 1586 i Wittenberg: David Stahel Cortmorien Holsatius. Rektor og 2den slotspræst her 1594, død $27/9$ 1601, hvorom Aastrup kbg. har 1601 $30/9$: die (Mercurii) sepultus est rector Hadersleb. Mgr. David Stahel.
 7. 1601—08. Mag. Bernhard Meier, født 1571 i Flensborg som søn af Mag. Johannes Meier, præst ved Mariekirken og provst, samt broder til nr. 9. Rektor og 2den slotspræst her fra 1601 * Listens 1606 er vist blot fejlskrift * til 1608. Saa antagelig udenlands. Sognepræst ved Petri kirke i Køben-

- havn $\frac{3}{6}$ 1616, med bestalling af $\frac{24}{3}$, altsaa ikke fra 1608, som opgivet af Rhode * jvnf Rørdam i Ny kirkeh. saml. III, 145 og Medd. fra rentekammerarkivet 1872, s. 179*. Fik et vikariat i Roskilde $\frac{9}{1}$ 1617 og et kanonikat sammesteds $\frac{27}{11}$ 1616. Suspenderet 1633 og død i København $\frac{24}{4}$ 1634. * Rentekammerregnskaberne har $\frac{29}{4}$ *.
8. 1608—14. Mag. Bernhard Weremberg. Født $\frac{24}{8}$ 1577 i Treya ved Slesvig som søn af rektor i Kiel og konrektor i Flensborg, præst i Treya og senere i Hamburg, Jakob Weremberg og Anna Meier. Imm. / 1593 i Helmstedt. Siges ogsaa imm. Wittenberg 1599, hvor han dog ikke kan findes. Rektor i Spandau 1605. Rektor og 2den slotspræst her 1608. Professor phil. i Hamborg $\frac{14}{2}$ 1614, død der $\frac{1}{6}$ 1643. Om ham se iøvrigt Cimb. lit. I 716. Naar det i Richard Lamprecht: Die Grosse Stadtschule von Spandau * Progr. Spandau 1903 s. 8 anm. 7, s. 27 og 38* s. 36 hedder, at Adam Ruhrmund var rektor i Spandau fra 1605 til 1612 og saa blev kaldet til rektoratet ved Haderslev kongelige skole, og at han kun blev 2 aar i Spandau, saa passer disse oplysninger ikke med hinanden, ej heller med oplysningen s. 39, at Henrich Zenkfrey var rektor fra 1608 til 1613 og kom efter Weremberg, der 1608 kom til Haderslev. Men sidstnævnte oplysning stemmer altsaa med Haderslevlistens.
9. 1614—30. Mag. Detlev Meier. Født $\frac{1}{11}$ 1587 i Flensborg, broder til nr. 7. Konrektor her 1613. Rektor og 2den slotspræst 1614. Præst i Itzehoe 1630, afsat 1632. Præst i Bremervörde 1637, og i Aurich i Ost-Friesland 1647, død der 1653 * jvnf. Carstens: Zeitschrift für Schl.-Holst. Gesch. XIX, s. 45*.
10. 1631—40. Mag. Jens Iversen Ravn eller Raben, Jessenus Corvinus. Født i Haderslev, søn af kantor nr. 9. Imm. vinteren 1623—24 i Rostock, der fejl angiver hans fornavn Esaias Corvinus Hatterslebiensis Hols. Mag. sammesteds $\frac{6}{4}$ 1630, Jessenius Corvinus Hadersleuia-Holsatus. Rektor og 2den slotspræst her 1631—40. Da slotspastorat blev nedlagt 1640 blev han præst i Bramdrup (Moltrup) 1640. Stridbar, se herom Rhode 242—243. Forjaget af polakkerne 1659. Præst i Bjert 1660, provst og konsistorialassessor. Han resignerede 1665 og døde hos sin søn i Gl. Haderslev $\frac{20}{5}$ 1666. Om hans ægteskab se konrektor nr. 12.
11. 1640—69. Mag. Nikolaj Gutbier. Maaske født i Mülverstedt ved Langensalza i provins Sachsen, og isaafald

- imm. sommeren 1630 i Leipzig. Rektor her (uden slotspastoratet) 1640, død $16/7$ 1659 med kone og 2 børn.
12. 1659—60. Kristian Steffensen. Født i Sønderborg? 1613 som søn af sølvtjener hos hertugen af Sønderborg Steffen Kristiansen. Imm. $1/1$ 1634 i Rostock: Christianus Stephanus Holsatus. Præst i Adsbøl ved Graasten $11/5$ 1643. Rektor her 1659—1660. Præst i Hammelev i Haderslev amt 1660, død der $10/5$ 1699, 86 aar gl.
 13. 1660—62. Mag. Peter Dreier. Født 1618 i Haderslev som søn af en billedskærer der, i skole i Lübeck 1638. Imm. $1/3$ 1639 i Rostock: Petrus Dreier Harterslebia Holsatus, magister sammesteds $30/8$ 1643 og receptus i det filosofiske fakultet $7/5$ 1644, hvor han holdt hebraiske forelæsninger. Informator hos amtmand von der Lüche i Haderslev 1647, præst i Oxenvad 1648, hvor hans forældre døde hos ham. Fordrevet af polakkerne 1659, ærkediakon i Haderslev 1659 til sin død $15/11$ 1667 og som saadan tillige rektor her 1660—62. Epitafium i Haderslev Frue kirke i det nordlige sideskib. Fader til konrektor nr. 16.
 14. 1662—1704. Richard von der Hardt. Født i Lübeck c. 1635, studerede ved forskellige universiteter 1653—62. Rektor her fra 1662 i 42 aar, fik en svigersøn adjungeret 1702, se No. 15. Gift med Ellen Eichel fra Haderslev. En Richardus von der Hardt Osnabruga-Westphal. imm. $7/3$ 1687 i Kiel er rimeligvis en slægtning.
 15. 1704—11. Johann von Stämmen. Født Waabs i Svans, Slesvig stift, som søn af præsten der Christoffer von Stämmen. Imm. $2/9$ 1686 i Kiel: Johann von Staemen Waabsensis in ducatu Sleswicensi. Gift med forgængerens datter Helene Christina von der Hardt, adjungeret svigerfaderen 1702, rektor her 1704, og i Itzeho 1711.
 16. 1711—35. Conrad Michael Ouerbeck. Født c. 1676 i Hornburg i Bremen stift som søn af præsten der Christoffer Oerbeck, der igen var søn af købmand i Lüneburg caspar Auerback. Faderen fik kort efter en søn født i Nicolaihof tæt ved Lüneburg * se konrektor nr. 22 * og døde 1682, moderen 1699. I skole i Lüneburg, imm. Helmstedt, hvor han blev 2 aar, derefter informator, Konrektor her 1709 efter broderen * se nr. 21 og 22 *. rektor 1711. Holdt $6/6$ 1731 ifølge Aastrup kbg. en festtale paa skolen i anledning af Kr. VI's kroning, den blev trykt i Hamburg, men findes ikke paa bibliotekerne i København eller Hamburg. Død $21/1$ 1735, og ifølge Aastrup kbg. begr. $4/2$, der under denne dato har: interfui exequiis dn. rectoris Conr. Mich.

Overbeckii, æt. 59, rect. 29. Det sidste aar gaar ikke paa hans, men maaske paa hans broders ansættelse som konrektor her. Gift med Dorothea Sophie Rüe, en søn blev præst i Vodder.

17. 1735—56. Christian Erdmann Schindler. Født $\frac{25}{12}$ 1688 i Strehla ved Elven. I skole i Torgau, imm. i Leipzig 1708 og blev der til 1714, lærer i Tønder og Hostrup præstegaard, konrektor her 1717, rektor 1735. Død $\frac{30}{8}$ 1756 og begr. $\frac{2}{9}$ ifølge Aastrup kbg. Om hans 2 ægteskaber og børn se Rhode s. 247.

Et digt af ham ved skolens indvielse 1734 er anført i Aastrup kirkebog, Rhode anfører en prædiken trykt 1736, og et religiøst manuskript. Et brev af ham skrevet $\frac{1}{11}$ 1751 staar i »Der Haderslebische Sammler« 1798 X, 149—154 og XI, 163—171, og sammesteds XIII, 203 findes anført et »Privatehrendenkmal für den Rector Schindler, Hadersleben 1745«.

I skolens arkiv findes den ældste bevarede lektionsplan, underskrevet $\frac{16}{6}$ 1735 af provsten Arendt Fischer og ham.

18. 1757—62. Mag. Laurits Bjørnsen. Født 1728 i Sønderborg som søn af kgl. transportforvalter sammesteds Jakob Bjørnsen, dimitteret fra skolen i Sommersted 1748, imm. $\frac{29}{7}$: Laurentius Bjørnsen e schola Sommerst., bacc. $\frac{30}{6}$ 1749, mag. 1752, konrektor her 1752, rektor 1757, pastor i Stenderup 1762 og død der 1784. * Nærmere om ham Rhode s. 248, Lautrup s. 72 og Pers. Tidsskr. 4. R., III, 243*.
19. 1763—77. Conrad Friedrich Wiegmann. Født $\frac{26}{8}$ 1732 i Königslutter i Braunschweig, som søn af derværende rektor Christian Ludvig Wiegmann. Imm. i Halle 1752, rektor her 1773, præst i Kellinghusen Holsten 1777, og død der 1789. * Nærmere om ham Lautrup s. 72—73, og Nachrichten von Baltischen Meere 1767, s. 140, samt om hans søn Biogr. Lex. XIII, 548*.

2. Konrektor.

Om ham hedder det i fundatsen: »Der andere Preceptor aber Conrektor auch ein magister artium promovirt oder sonst ein feiner gelerter man, der mit kindern und schulen weis umbzugehen«. Det er i virkeligheden ret store fordringer her stilles, idet flertallet af rektorerne i de smaa latinskoler paa den tid blot var ganske unge studenter. Videre hedder det »In des rectoris abwesende soll alleding dem Conrectori bevolen sein«.

- Af dem har der til 1774 været mellem 24 og 27, nemlig:
1. 1567—70. Mag. Laurids Villadsen, der 1566 var blevet lektor ved Bordesholm. Konrektor her 1567, rektor 1577 * se nr. 2*.
 2. 1570—75. Mag. Knud Bramsen, Canutus Bramsius s. Brantius. Født i Haderslev som søn af Anders Bramsen, der døde paa rejse i Stubbekøbing $\frac{1}{9}$ 1539, imm. c. 1562 i København, hvor han udgav »epithalamium in nuptias mag. J. Thomæ past. Hafn. 1563 i 4., i $\frac{1}{6}$ 1563 i Rostock: Canutus Brauisius *Hadersleuensis*. *Brauisius naturligvis fejllæsning for Branisius*, og $\frac{27}{6}$ 1564 i Wittenberg Canutus Brantius Hadderslebensis, rektor i Bordesholm $\frac{23}{4}$ 1566, mag. i Wittenberg 1568, igen i København, hvor han udgav »Næniæ in obitum virorum academiæ Hafn. celebrium aliorumque«. 1569 i 4°, der indeholder en del dødsaar særlig for præster i Haderslev amt. Overskriften til disse 38 mindedigte meddelte rektor O. H. Møller i Flensborg i sin tid i »Nachrichten vom Baltischen Meere« 1766, og derefter Rørdam i Kirkehist. Saml. III. R. I, s. 70—76. Han blev konrektor her 1570, søgte $\frac{22}{12}$ 1572 om forfremmelse, da han ønskede at »forandre sig«, og blev $\frac{13}{4}$ 1575 præst i Øsby. $\frac{12}{11}$ 1575 ægtede han en datter af præsten Erik Madsen i Tuntoft (Nordborg) paa Als, og blev i Øsby efterfulgt af baade søn og sønnesøn. Der lever endnu en familie Bramsen i sognet.
 3. 1575—84. Mag. Martin Pletz, som blev rektor nr. 4.
 4. 1584—1605. Mag. Markus Ancher, Marcus Ancharius. Født i Starup som søn af præsten der Mag. Hans Ancher. Imm. $\frac{30}{9}$ 1581 i Wittenberg: Marcus Ancharius Hatterslebensis Danus. Konrektor her $\frac{1}{9}$ 1584, død 1605, ikke 1606, uden at have avanceret til rektor de 4 gange rektoratet var ledigt i hans tid. Aastrup kbg. har 1605 $\frac{13}{6}$: die (Iovis) post 2. trinit. sepelitur magister Marc. Ancharius conrektor.
 5. 1605—07. Mag. Johannes Schröder. Født i Haderslev, som søn af Mag. Jørgen Schröder, provst i Haderslev. Imm. $\frac{1}{8}$ 1594 i Rostock: Johannes Schröderus Hatterslebensis og $\frac{29}{10}$ 1594 i Wittenberg: Johannes Schröderus Hatterslebien. Holsatus. Konrektor her 1605 (ikke 1606) ifølge Aastrup kirkebog, der herom har 1605 $\frac{9}{8}$: Die Veneris post dom 10 p trinit 1605: conrektor scholae Hattersl. creatus magister Johannes Schröder. Provst i Haderslev 1607—35, tillige pastor primarius og 1ste slots-

- prædikant 1607—13. Afsat 1635, død 1650. * Se Rhode s. 161—163 *.
6. 1607—13. Mag. Henrik Mikkelsen Tisdorp. Henricus Michaelius. Født 1580 i Haderslev som søn af kantor nr. 6. Imm. / 1604 i Frankfurt a. d. Oder: magister i København $12/5$ 1607. Konrektor her 1607. Præst Odense S. Hans 1613, provst i Haderslev 1635, afsat i 1639, fik kgl. tilladelse til at rejse ud af landet $5/6$ 1641, død 1646 i Hamburg. Gift med Margrethe Hegelund, datter af biskop Hegelund i Ribe. * Se Rhode s. 163—176 *.
 7. 1613—14. Mag. Detlev Meier, der i begyndelsen af 1614 blev rektor nr. 9.
 8. 1614. Mag. Johan Clüver, Johannes Cluverus. Født $16/2$ 1593 i Krempe i Holsten som søn af skrædder, senere købmand der, Michael Clüver og Margrethe Meitzendorf. Imm. $/7$ 1609 i Rostock: Johannes Cluverus Crempensis Holsatus, magister sammesteds $14/10$ 1613 og receptus i fakultetet samme aar. Han blev $18/5$ 1614 af statholderen Gert Rantzau begæret til konrektoratet, men af hans »Annotationes« til »Eberi Calendarium« ses, at han havde ikke lyst, og kort efter blev han ihvertfald udnævnt til diakon i Meldorf i Ditmarsken. Præst i Marne sstds. 1621, disputerede for doktorgraden i Rostock $6/5$ 1623, professor theol. og tysk præst i Sorø 1623, dr. theol. i Kbh. $25/5$ 1626, præst og superintendent i Meldorf 1630, død der $25/12$ 1633.
 9. 1614—15. Mag. Anders Jacobsen Lintrup, Andreas Jacobæus sættes af nogle her, siger Rhode s. 251. Han er født i Lintrup som søn af præsten der Jakob Andersen, blev imm. $3/10$ 1612 i København: Andreas Jacobi Ripensis, men blev først baccalaur sammesteds $11/5$ 1616, saa det er muligt, at han har været konrektor her i mellemtiden. Han blev adjungeret faderen, blev provst i Kalslund herred $10/5$ 1650 og døde i Lintrup 1668.
 10. 1615—29. Mag. Peter Dinesen Nissen. Født i Tyrstrup, som søn af præsten der Dines Nissen, død c. 1633. Imm. $/4$ 1612 i Rostock: Petrus Nyssenus Hadersleuianus Holsatus. Han opgives at have været konrektor her fra 1624 til 1626, men var her allerede fra 1615 ifølge Aastrup kbg. 1615 $13/6$: 1615 1 p. trin. die (martis) conrektor scholae Hathersl. creatus est mgr. Petrus Nissenus. Og var det lige til 1629, hvor han blev adjungeret faderen i Tyrstrup, sognepræst 1633, tillige herredsprovst i Tyrstrup herred, og der 1655.

11. 1629—48. Joachim Müller. Født i Elze i Hildesheim stift som søn af en raadmand der. I hans søns, præst til Asserballe Kristian Møllers, levnedbeskrivelse (i kirke-arkivet Asserballe) hedder det om faderen: »udi 19 aar velfortiente conrector udi Hadersleff«. Død her 1648 efter Rhode. Lautrup har 1626—49, men det er nok galt.
12. 1648?—59. Mag. Henrik Kristen(sen) Skriver, Heinricus Christiani. Født $\frac{14}{6}$ 1620 i Haderslev som søn af herredsskriver i Haderslev herred Kristen Petersen, død 1630, og Kathrine Henriksdatter Fredericksen, født $\frac{14}{6}$ 1600 i Haderslev, og som $\frac{12}{10}$ 1633 ægtede rektor nr. 10 Jens Iversen Ravn * ifølge et manuskript som ejes af pastor J. Andersen i Moltrup *. Imm. $\frac{1}{7}$ 1642 i Rostock: Heinricus Christiani Haderslebia-Hols. Konrektor her 1648? eller 1650, Præst i Bjert 1659, straks efter forjaget af polakkerne og død $\frac{7}{8}$ 1659 i Haderslev.
- Han er hos Rhode og følgende forfattere opgivet født i Rensborg, altsaa forvekslet med den $\frac{1}{10}$ 1647 i Rostock imm. Christianus Schriverius Rensburgo-Hols, der $\frac{13}{5}$ 1651 blev magister sstds. og som senere blev general-superintendent i Quedlinburg.
13. 1659—74 mangler ifølge listen, og det gaar næppe an med Rhode og følgende forfattere at rykke nr. 14 tilbage til 1661, det aar hvor han blev kantor. Maaske hører herhen det paa tværs af listen skrevne navn Mag. Otto Lud.
14. 1674—80. Hieronymus Dossler, kantor her 1661, og maaske tillige konrektor, ihvertfald konrektor alene 1674. Død $\frac{10}{4}$ 1680. Gift med Anna Kathrine Tormin, med hvem blandt andet sønnen Johannes Dossler, im. Wittenberg 1683, Kbh. $\frac{9}{12}$ 1694, diakon i Haderslev 1694, ord. $\frac{12}{12}$ * se Rhode s. 233 *.
15. 1680—85. Peter Wöldike. Født 1654 i Arensburg i Mecklenburg som søn af pastor Andreas Wöldike, født 1621, død $\frac{12}{2}$ 1707 og 1ste hustru Regina Petri Böhme, født $\frac{12}{10}$ 1633, død $\frac{16}{3}$ 1680, imm. Königsberg $\frac{6}{5}$ 1675: Woldek e, P e., Arensberg. Megapolitan. stip., senere i Wittenberg, i England og Holland, konrektor her 1680, 1685 præst i Sommersted, hvor han døde $\frac{31}{8}$ 1725. Han blev efterfulgt af en søn af samme navn, der oprettede en privat latinskole, hvorfra mindst dimitteredes 40 studenter til universitetet. Denne skoles historie vil maaske blive behandlet i en følgende artikel. Om hans børn og slægt se Giessing: Jubel-lærere I, 536.

16. 1685—90. Johan Drejer. Født c. 1657 i Oxenvad som søn af præsten der, magister Peter Drejer, senere ærkediakonus i Haderslev og fungerende rektor nr. 13. Imm. $\frac{8}{6}$ 1667 i Kiel: Johannes Dreier Haderslebiensis novitius $\frac{13}{5}$ 1684 i Altdorf: Johannes Dreyer Hatterslebia-Holsatus, Strassburg $\frac{6}{1}$ 1685 som theolog: Johannes Dreyer Hattersl. Holsat., 1685 i Genève men ikke imm., senere i Paris, England og København, men ikke imm. sidstnævnte sted. Samme aar konrektor her, 1690 præst i Beidenfleth i Steinburg kreds i Holsten, hvor han døde 1702.
17. 1690—91. Doctor Peter Goldschmidt. Født c. 1660 i Husum som søn af en guldsmed Peter Goldschmidt. Imm. $\frac{29}{3}$ 1681 i Kiel: Petrus Goldschmidt Hus. Holsatus novitius, konrektor her 1690, præst Sterup ved Flensborg 1691, hovedpræst i Güstrow i Mecklenburg 1707, hovedpræst og superintendent i Parchim 1709, dr. theol. i Frankfurt 1711, afsat 1711, død 1713 som gæstgiver i nærheden af Hamburg.
18. 1691—96. Diedrich Bockhorst. Født i Flensborg som søn af klosterfoged Bernhard Bockhorst, novitius i Kiel, men ikke imm., $\frac{16}{7}$ 1681: Diedericus Bockhorst Flensburgensis. Konrektor her 1691, død $\frac{4}{6}$ 1696. Fik $\frac{14}{11}$ 1691 kgl. till. til at ægte Margrethe Holstein.
19. 1696—98. Det vides ikke, hvem der var konrektor i disse aar.
20. 1698—1706. Thomas Bendel. Født $\frac{17}{10}$ 1644 i Wendisch-Chemnitz i Böhmen som søn af edsvoren Thomas Bendel. I skole i Schandau i Sachsen, og fra 1664 i Gera. Imm. 1669 i Wittenberg, hvor han blev famulus bibliothecae 1669—78, konrektor i Frankfurt am Main 1678, lærer i Durlach 1685, i Pfortzheim 1691—94, i Kiel 1694—98. Konrektor her $\frac{16}{2}$ 1698, konrektor Husum 1706, og død der $\frac{27}{4}$ 1723, blind paa det ene øje. Se Kraft: Husumsche Kirchenhistorie (1722) s. 350—54 og skoleprogram Husum 1832 s. 7—10.
21. 1706—09. Georg Hermann Overbeck. Født 1677 i Nikolaihof ved Lüneburg, brøder til rektor nr. 16. Imm. 1698 i Jena, lærer i Celle 1699. Imm. i Kiel $\frac{17}{9}$ 1700: Georg Herman Overbek Lunaeburgensis, huslærer Roest. Konrektor her 1706, rektor i Tønder $\frac{18}{6}$ 1710 og død der $\frac{1}{11}$ 1751. En søn blev præst i Brede, jvnf. Rhode s. 258, samt Carstens: Die Stadt Tondern (1861) s. 158.
22. 1709—11. Conrad Michael Overbeck. Brøder til foregaaende, se rektor nr. 16.
23. 1711—17. Arend Brun. Født c. 1688 i Haderslev som

- søn af postmester og borgmester Arend Brun, død 1705 og dennes 2den hustru Anna Eleonore Hougal. Konrektor her 1711, præst i Moltrup 1717, død der $23/3$ 1741. Kgl. tilladelse til vielse med Hedvig Eleonore Jantzen $20/8$ 1720. Jvnf. »Familien Jantzen« (1911) s. 33 og Giessing: Jubellærere III s. 408. Maaske broder til 4de lærer her nr. 16.
24. 1717—35. Christian Erdmann Schindler, se rektor nr. 17.
25. 1735—52. Ludwig Christian Stiegehausen. Født $17/3$ 1703 i Corbach i Waldeck. I skole i Wildungen. Imm. i Halle, konrektor her 1735 efter anbefaling af Joh. Christopher Wolf i Hamburg af $4/2$ 1735. En afskrift af denne anbefaling findes i arkivet her, men indeholder intet andet væsentligt, end at han en tid lang havde informeret hos pastor Alards i Steinbeck. Konrektor Slesvig 1752, hvor han døde 1754. Den Arnoldus Hieronymus Stiegehaus Corbachio-Valdecensis, som $12/4$ 1737 imm. i Kiel er øjensynligt en slægtning af ham.
26. 1752—57. Mag. Laurits Bjørnsen, se rektor nr. 18.
27. 1757—74. Andreas Holm, født 1728 i Løgumkloster som søn af kniplingshandler Andreas Holm, i skole i Sommersted, og i Lübeck. Imm. i Kbh. fra Sommersted $16/7$ 1744 og i Wittenberg 1747, blev der til 1751. Konrektor her 1757, præst i Løgumkloster 1774, hvor han døde 1798. Om hans kaldelse til Tystrup af superintendent Struense og den deraf følgende strid se Lautrup s. 77.

3. Kantor.

Om ham hedder det i fundatsen: »Der dritte soll sein Cantor, und musicam lesenn und exerciren, und was Ine weiter bevolen, und nebenst deme den chor versorgen, und mit den kindern vor leich gehen, mit den beiden locaten wo ehr hin gefordert wirt«.

Stillingen blev ændret i 1774 og 3djelæreren hed derefter kollobrator til 1796. Var derefter ubesat til 1801, hvor 3die læren fik titlen subrektor.

Af dem har der til 1774 været 18 eller 19, nemlig:

1. 1567—68. Mads Hansen eller Jensen, Matthias Johannis, maaske en søn af den Johannes Matthiae Had, som imm. Rostock $23/8$ 1539.
2. 1568—71. Ove Lund, Oventus Lundius, født i Varnis i Sundeved, men kan ikke være søn af præsten der, Jens Lund, død 1587, maaske hans broder og begge sønner af en ældre Jens Lund. Præst i Medelby, Tønder provsti, 1567, forjaget samme aar, kantor her 1568, præst i Ulderup i Sundeved 1571, død der $/_{11}$ 1589. Saaledes efter Lautrup

- og Jensen: Kirchliche Statistik s. 348, men kan vel være den $\frac{1}{4}$ 1572 i Rostock imm. O u e n u s L u n d i u s F l e n s b u r g e n s i s og isaafald først præst i Ulderup c. 1572.
3. 1571—75. Mag. Lukas de Cöln. Født i Hamburg, magister i Jena før 1571. Kantor her 1571. Imm. $\frac{1}{11}$ 1575 i Rostock: Mag. Lucas de Coloniis Hamburgensis, Jenae promotus. Han blev senere præst i Elmshorn, fordrevet derfra, skibspræst til Island og fra 1595 vikar i Hamburg og præst til S. Jakob, hvorfra han tog afsked $\frac{24}{10}$ 1609 og døde $\frac{11}{9}$ 1611.
 4. 1575—77. Peter Jakobsen, Petrus Jacobi. Født i Haderslev, imm. $\frac{6}{4}$ 1573 i Wittenberg: Petrus Jacobus Haderslebiensis og $\frac{1}{2}$ 1575 i Rostock: Petrus Jacobi Haderslebiensis, Kantor her 1575, prækede $\frac{1}{1}$ 1577 i Aastrup, kbg. der har herom 1577: primo die Petrus cantor hic habuit concionem. Han blev maaske senere Præst i Arrild, og provst i Hvidding herred 1598 og isaafald død 1606.
 5. 1577—79. Thomas Gratof s. Cratop. $\frac{1}{7}$ 1568 imm. i Rostock en Christianus Jacobi Cradopensis Juta, antagelig en slægtning.
 6. 1579—90. Mikkell Henriksen Tisdorph, Michael Henrici Tirsdorpius. Vel født i Tyrstrup. Kantor her 1579, præst i Roager 1590, død der 1598. Der er en meget svag mulighed for, at han er den $\frac{11}{4}$ 1590 i Wittenberg imm. Michael Henrich ex pago Nonnen Küster.
 7. 1590—92. Mag. Habakuk Meier. Født Herford i Westfalen. Imm. $\frac{1}{4}$ 1586 i Rostock: Habacuc Meierus Herfordiensis: Kantor her 1590, Præst i Plön 1592, som saadan magister $\frac{21}{4}$ 1601 i Rostock: Habacuchus Meierus Erfordiens. Westphalus, ecclesiae Ploenensium in Holsatia pastor. Præst i Tønningen $\frac{22}{4}$ 1604. Flensborg S. Marie $\frac{26}{8}$ 1604 og død der $\frac{23}{2}$ 1630.
 8. 1592—99. Holtdorf, Hottdorpius. En Mathias Holtorp Rostochiensis blev imm. $\frac{1}{10}$ 1579 i Rostock, der er en svag mulighed for, at det er ham.
 9. 1599—1616. Iver Ravn, Ivarus Corvinus. Født i Haderslev eller Haderslev amt. Vel søn eller sønnesøn af den Iver Ravn, som var præst i Starup 1533 og 1554, og hvis datter Rachel i sit ægteskab med præsten Paul Ancher i Starup blev moder til konrektor nr. 4. Imm. $\frac{1}{1}$ 1593 i Helmstedt og $\frac{24}{6}$ 1593 i Wittenberg: Ivarus Corvinus

- Hathersslebiensis. 4de lærer her 1596, kantor her 1599, ifølge listen 1610 tillæg i løn i anledning af orgelets bygning. Tog 1616 til København, hvor han $15/8$ blev imm. Ivarus Corvinus Hadersleviensis, qui anno 1593 Helmstadij depositus est et postea in academia Viteberg. studuerat, et nuper circa pascha a collegio scholæ Hadersleviensis(s) discesserat. Han var fader til rektor nr. 10. Anføres sædvanligvis som kantor her til 1630, men utvivlsomt identisk med den Iver Ravn, som $11/4$ 1617 blev ansat som kantor ved Petri kirke i København med bestalling af 18. juli 1617, og som døde i begyndelsen af 1643 * jvnf. Medd. fra rentekammerarkivet 1872, 180*.
10. 1616—16. Markus Klavsen. Aastrup kbg. har 1616 i ugen efter Palmarum: »sepultus est Marcus Claudius collega scholæ Hattersl.« Det er muligt, at han har været sextus, men dog sandsynligere, at han hører hjemme her. Han har altsaa kun været her meget kort.
 11. 1616—30 kendes ikke.
 12. 1630—58. Rasmus Bjørn, Erasmus Ursinus. Født i Haderslev. Imm. vinteren 1623—24 i Rostock: Erasmus Ursinus Hatterslebiensis Hols. og $3/11$ 1627 i København: Erasmus Ursinus Hatterslebiensis, ex academia Rostochiana. Kantor her 1630, død ifølge listen $30/6$ 1658. Om hans musiceren for kongen i 1643, se Rhode s. 261.
 13. 1659—61. Samuel Becker, maaske den $1/5$ 1648 i Königsberg imm.: Samuel Becker, Vinaria-Thuringus, juravit. Kantor her 1659—1661.
 14. 1661—74. Hieronymus Dosser, maaske tillige konrektor 1661, ihvertfald fra 1675, se konrektor nr. 14.
 15. 1674—1701. Johann Heinrich Bilhard. Født i Thamsbrück i Thüringen. Kantor her 1674. Fik svigersønnen adjungeret 1691 og døde $10/3$ 1701, efterladende enke Anna Eichel, datter af borgmester Hans Christian Eichel. Han er vel fader til den Johannis Balthazar Bilhart Holsatus, som fra Wittenberg blev imm. Kbh. $9/10$ 1704.
 16. 1691—1701—1713. Jacob Weber, født i Bischofswerder ved Meissen. Adjungeret forgængeren 1691 og gift med hans datter Anna Elisabeth Bilhard $1/11$ 1701. Død $21/11$ 1713. En søn blev præst i Soderup. Den Christian Weber, Bischoffswerd. Misnicus, der fra Wittenberg og Leipzig blev imm. Kbh. $16/7$ 1709, maa være en slægtning.

17. 1714—45. *Hermann Jansen*. Født i Nibøl i Risum mor som søn af farver Jan Andersen. Imm. i Kiel $\frac{2}{10}$ 1706: *Hermann Janssen Tundera Holsatus*. Kantor her 1714. Gift med formandens enke, og død $\frac{23}{12}$ 1745. Om hans indtægtsberegninger, naar skolen sang ved begravelser, se Lautrup s. 80.

Til den ny skoles indvielse i 1734 skrev han et digt, som blev trykt, men ikke er bevaret. Aastrup kbg. har derom: »Der hr. cantor Jansen hat die Musique bey inauguration abgesungen, drucken lassen, beschlossen h. c.

Herr treuffle den Segen auf unsre Stadt
den Amtman, den Probst, den hiesigen Rath;
Gib, dass Sie nur suchen die göttliche Ehre,
wie solche sich jeder Zeit bey uns vermehre:

Ja segne vor allen
nach Deinem Gefallen,

Die Kirche, die Schule, mit Rath und mit That,
so treuffelt Dein Segen auf unsere Stadt.«

18. 1746—70. *Johann Christoph Niemeier*, en herlig sanger, død $\frac{6}{10}$ 1770. Hauch-Fausbøll [1908] S. 160.
18. 1771—74. *Johann Gottlieb Sauppe*. Født i Langenberg i Sachsen, kantor 1771, konrektor og kantor 1774, god musiker og organist. Død $\frac{3}{12}$ 1796.

4. 4de-lærere.

Om ham hedder det i fortsættelse af lokaternes pligt til at ledsage kantoren, naar der blev sunget over lig: »Die letzten beide sollen Locaten oder Colloboratores, und dem rectori gehorsam sein, was ehr ihnen zu lesen bevelen wirt.«

Den første var vistnok ustuderet og gik over til at blive 5te lærer, da der i 1571 ansattes en studeret 4de lærer med højere løn. Titlen var først »Locatus I«, fra 1580 »primarius pædagogus«, og vistnok efter 1627 hyppigst »quartus«. I perioden 1580—c. 1627, hvor der fandtes 6 lærere, var pligten til at gaa med ligene vistnok overgaaet til 6te læreren. 1774 nedlagdes stillingen for først igen at oprettes 1821 under titlen »collaborator«.

Indtil 1774 kendes ialt 19, nemlig:

1. 1567—71. *Henrik Walther*, maa have været ustuderet og 1571 blevet 5te lærer, se nr. 1.
2. 1571—79. *Detlev Brun*, vistnok født i Stepping som søn af provst Jesper Brun sammesteds, og altsaa broder til nr. 5. Han har uden tvivl været student, da det maa være ham, der ved lønforbedringen 1571 faar 80 mark om aaret, medens Walther kun rykker op fra 50 til 70. Se indledningen.

3. 1579—86. Wolfgang Simonsen, født i Hoptrup som søn af præst der Simon¹⁾. Imm. $\frac{1}{4}$ 1575 i Rostock Wolfgangus Simonis Holsatus. Død der 1586, begravet $\frac{22}{11}$ ifølge Aastrup kbg. 1586 $\frac{22}{11}$ die martis p. 25 p. trin. sepultus est Wolfgangus Simonis hypodidascalus.
4. 1587—90. Niels Paludan, s. Oldendorpius er næppe den $\frac{1}{7}$ 1567 i Rostock uden stedsbetegnelse imm., Nicolaus Paludanus. Man kunde snarere, skønt fornavnet ikke tyder derpaa, tænke sig, at han var søn af den mærkelige Hans Oldendorph * se særlig Kirk. saml. 2. R. IV, 243—252*, der var kap. i Haderslev 1556—1562, og som uden embede 1563 giftede sig med Katrine Karstendatter og døde i pesten $\frac{2}{9}$ 1566. Isaaftald er han rimeligvis født kort efter faderens død og vel senere blevet stiftsøn eller opdraget af en Paludan, hvilket navn flere gange forekommer i Slesvig stift paa den tid, saaledes var en Nicolaus Paludanus præst i Sommersted 1582—1608, og helt udelukket er det ikke, at han er den samme som høreren i Haderslev, dog ikke sandsynligt * jvnf. Jensen: Kirchliche Statistik s. 226*. En Johannes Paludanus Flensburgensis blev imm. Rostock $\frac{1}{10}$ 1581 og en Petrus Paludanus Holsatus sammesteds $\frac{1}{4}$ 1584.
5. 1590—95. Mag. David Brun. Født i Stepping, som søn af provst Jesper Brun, og vistnok broder til nr. 2; imm. $\frac{1}{5}$ 1587 i Rostock Davidus Brunus Holsatus sammen med en ældre broder Canutus Brunus Holsatus Hadersleuiensis og $\frac{7}{10}$ 1588 i Wittenberg David Bruno Haderslebiensis. Magister der, hører her 1590, adjungeret faderen i Stepping 1595, men død før dennes død i 1601.
6. 1595. Johannes Kröger er uomtalt saavel i listen, som af Rhode og de følgende forfattere, men Aastrup kbg. har 1595 $\frac{12}{9}$: die veneris p. 12. trin. rejectus

¹⁾ Præsterækken i Hoptrup (Magstrup) (Rhode, 324 og Jensen, 161) maa se saaledes ud. Ny nr. 2 (ukendt navn) præst 1527—omkring 1550, fader til Symon Hoeptorpe Haderslauiensis, imm. $\frac{27}{3}$ 1545 i Rostock og Noe Hoffdorp Haderslebiensis, imm. $\frac{1}{5}$ 1548 Rostock. 3) Simon, førstnævnte søn af nr. 2, præst omkring 1550—omkring 1580, fader til a) Wolfgangus Simonis Holsatus, imm. $\frac{1}{4}$ 1575 i Rostock, 4de hører i Haderslev 1579—86. b) Noa Simonis Holsatus, imm. $\frac{1}{3}$ 1576 i Rostock, præst i Hoptrup omkring 1580—1608. c) Markus Simonsen, magister, konrektor Flensborg 1588—92, diakon Tønder 1592— $\frac{7}{1}$ 1622 (jvnf. Carsten: Die Stadt Tøndern 1861 s. 138) og d) Ditlev Simonsen From, præst i Nustrup 1597, død $\frac{1}{11}$ 1615.

est Johannes Kröger ex Oxenvad ab officio scholastico Haderslebiae. Da listen ikke synes at mangle lærere i 1595, har han rimeligvis været quartus en kort tid i 1595 mellem David Brun og Iver Nissen. Han var født i Oxenvad, som søn af præsten der Klavs Hansen Kröger, imm. $\frac{1}{2}$ 1560 i Rostock: Nicolaus Johannis Kröger Hadersleuiensis, og blev da 1595, ikke 1585 (Rhode 435) adjungeret faderen, der døde 1602. Selv døde han i Oxenvad 1623.

7. 1595—96. Iver Nissen, rimeligvis broder til Dines Nissen, der døde som præst i Tyrstrup c. 1633, og isaafald farbroder til konrektor nr. 10.
8. 1596—99. Iver Ravn, der 1599 blev kantor nr. 10, se ogsaa her nr. 10.
9. 1599. Knud. Ifølge listen synes han at have været her til 1606 og var tillige degn ved S. Marie, men da Aastrup kbg. har under 1599 $\frac{19}{5}$: »dom. 1 post pasch. die Jovis inaugurabantur collegae schol. Hathersleb. Nicolaus Petreus in costerum, Ivarus Corvinus in cantorem, Laus Johannis autem in locum Joh. Jacobæi surrogabatur«. saa synes der ikke at kunne være tvivl om, at han er blevet afløst allerede samme aar af Niels Petersen Wulf.

Isaafald kan der vanskeligt være tvivl om, at han er identisk med den Canutus Elingius Haderslebiensis som imm. i Rostock $\frac{1}{5}$ 1598, derefter altsaa har været hører her en del af 1599 for endelig igen at træffes Wittenberg $\frac{23}{6}$ 1600: Canutus Ellingius Haderslebiensis.

10. 1599—1659. Niels Petersen Wulf, Nicolaus Petraeus. Født omkring 1580 som søn af præsten i Beftoft Peter Nielsen Wulf, der dog først siges at være bleven præst i Beftoft 1584, provst $\frac{13}{6}$ 1648, død 1651. I følge listen hører her 1599, og tillige degn ved Vor Frue kirke. I 1653 fik skolen tilladelse til at nedlægge 5te lærer embedet, der blev dog udnævnt en ny 1656, men dette skyldes sikkert kun, at Niels Petersen Wulf paa grund af sin høje alder, c. 76 aar, ikke blev regnet virkeligt med. Han underskrev skoleordningen 1655 * se nr. 11 * og døde 1659.
11. 1659—1677. Thomas Barve. Født i Haderslev Imm. $\frac{1}{5}$ 1652 i Rostock: Thomas Barve Haderslebiensis Holsatus og $\frac{18}{9}$ 1655 i København: Thomas Barve Hatterslebiensis Rostochii a. 1652 in numerum studios. ascitus. Han blev $\frac{13}{3}$ 1656 udnævnt til »quintus« i Simon Dals sted, som det ganske

bestemt fremgaar af hans udnævnelse $13/3$ 1656, der underskrevet af amtmand Kaj von Alefeld og provst M. Bonaventura Rehfeld ligger i byens arkiv, og hvori det hedder: dass nachdem durch Absterben Simonis Dalij Colleggen der schulen zu Hadersleben eine Stelle vaciret, wir..... bestellet den Ehrbaren und wohlgelahrten Thomam Barvem S. S. Theol. studiosum... dass er das ambt eines Collegae quinti mit informirung der Jugendt in lefen, beten, rechnen, schreiben, desgleichen mit Singen treulich und fleissiglich verrichte, wie einem Christlichen und ehrlichen Schul-Colleggen eignet und gebühret.

Heraf fremgaar ogsaa, at Simon Dal har været quintus og dermed hele rækken tilbage til Henrich Walther. Indirekte fremgaar dette ogsaa af skoleordningen af 1655¹⁾: Leges zu derer observantz und festen halten, auf dero conrector und übrigen colleggen der Haderschlebischen schule einen revers zu geben«, der er underskrevet af:

Henricus Christianus Schriverus, conrector scholae Hattersl.

Erasmus Ursinus, cantor und collega scholae Hattersleb.

Nicolaus Petraeus, scholæ H. collega.

Thomas Barve, scholæ H. collega.

samt længst til venstre:

Hieronymus Dossler, conrect.

Denne sidste underskrift maa være tilføjet efter $25/7$ 1662, se kantor nr. 14 og konrektor nr. 14. De øvrige underskrifter er næppe heller fra 1655, ganske vist kan Thomas Barve allerede da have vikarieret for Simon Dal, men da han ikke nævnes, er det naturligere at gaa ud fra, at reversen først er blevet underskrevet i 1656.

Efter den gamle Niels Petersens død blev Thomas Barve »quartus« i 1659, som alle listerne har det, og død 1677. Han blev begravet $24/7$, og var gift med Kathrine Hammerich.

12. 1677—94. Jens Kröger. En Johannes Crügerus Stralsundensis Pomeranus blev imm. i Kiel $31/7$ 1668. Det er maaske ham. En anden mulighed er den Jessenius Laurentii Crögerus Hatterslebia Holsatus som imm. i Rostock $1/6$ 1659.

Quartus her 1677. Var anklaget for haardhed og maatte love bod $26/5$ 1681. Synes afsat i 1694, thi i byens arkiv »XIII

1) Hidtil ikke offentliggjort, men § 3 ofte citeret, for eks. i P. O. Raben i Sønderjylland gennem tiderne, 1919. s. 39.

- B: Nachrichten ex protocollis 10. März 1764« hedder det: Jens Kröger dessen Nachlass wird A. 1698 13t. octobr. a Magistratu inventiret und wardirert, auf dem Stadt Dinge am 20. octobr. e. a. eidlich abgezeuget und endlich zwischen der Witwe und 7 Kindern getheilet. Og herefter synes han altsaa først død 1698. Han er vel fader til den Michaels Kröger Haderslebiensis, som imm. 1694 i Jena og $\frac{4}{6}$ 1698 i Kbh.
13. 1694—1710. Niels Boysen, født i Haderslev $\frac{3}{8}$ 1673, novitius Kiel $\frac{13}{12}$ 1686: Nicolaus Bœtius Haderslebiensis og imm., (maaske eller imm.) $\frac{19}{5}$ 1687 sammesteds: Nicolaus Boetius Hatterslebiensis, i Kbh. $\frac{12}{4}$ 1689: Nicolaus Boetius Hatterslebiensis ante triennium fere academiae Chilonensis civis factus. Quartus her 1694. Gift 1695 med Anna Margrethe Sass. Dømt fra embedet $\frac{29}{4}$ 1710, se herom Rhode s. 263 og Lautrup s. 83. Udførlige akter om sagen i byens arkiv XIII B, 1710.
14. 1711—19. Jacob Müller, født i Haderslev. Quartus her 1711, død $\frac{10}{10}$ 1719.
15. 1719—23. Hermann Gottfried Soltwedel. Født i Haderslev. Quartus her 1719, død $\frac{14}{2}$ 1723. Formentlig fader til den Johann Gottfried Soltwedel Haderslebiensis (novitius) som blev imm. Kiel $\frac{15}{4}$ 1741.
16. 1723—28. Joachim Brun. Født i Haderslev c. 1692. Quartus her og succentor $\frac{26}{2}$ 1723 (bestallingsbrev i skolens arkiv), død 1728, hvorom Aastrup kbg. har 1728 $\frac{11}{7}$: sepultus est succentor Haderslebiensis s. scholæ quartus Joachimus Brun, æt. 36. Han var maaske broder til konrektor nr. 23.
17. 1728—40. Gregorius Jacobsen. Født c. 1704 i Haderslev. Hans ansøgning af $\frac{13}{7}$ 1728 findes i skolens arkiv. Quartus her 1728, død $\frac{26}{11}$ 1740, begr. $\frac{27}{11}$, hvorom Aastrup kbg. har: 1740 dom. 1 adv. sepultus est Haderslebiæ collega scholæ quartus Jacobsen, æt. 36. Conc. fun. a dno. præp. Tychsen habita in Hebr. XIII 5, 6: ich will... thun.
Gift med Katharine Marie Schneider, en datter af diakonus Schneider.
18. 1740—51. Friederich Ludvig Krahe. Født 1706 i Oldenburg som søn af legationspræst i Paris, senere provst i Oldenburg Bonaventura Krahe, død 1709, hvis fader Mag. Christoffer Krahe døde 1688 som provst i Haderslev. Hans

broder Henrik Krahe var præst i Odise og gift med en sønne-
datter af rektor nr. 14.

19. 1751—74. Georg Friedrich Mercatus. Quartus her 1751, ved reduktionen 1774 rykkede han op til tredie-
lærer og fik titlen *collaborator*. Død $20/6$ 1785. Hauch-
Fausbøll [1908] S. 188.

5. 5te lærere.

Kaldes oprindeligt »Locatus II«, men efter at ogsaa disse efter
1596 blev taget blandt studerede mænd, blev benævnelsen »quin-
tus« den almindeligste

Skolen fik kgl. tilladelse til at afskaffe denne stilling ved
kongebrev dateret Flensborg $10/5$ 1653: Friedrich der
Dritte pp. Ehrwerter Rath, lieber getreuer. Was uns jünger-
sthin wegen Reduktion der Schulcollegen .. allerunterthänigst vorge-
bracht worden, solches haben wir reiflich erwogen und ist darauf unser allergnädigster
Befehl: Weil berührte unsere Schule zu Hadersleben nicht in dem Stande, wie sie für
Jahren gewesen, noch die Frequenz der Scholaren so starck, die Reduction der Schul-
Collegen bisz zu unserer anderweitigen Ver-
ordnung vorgenommen werden könne.....

Flensburg, den 10. Maii 1653.

Tilladelsen blev imidlertid først benyttet 1659 ved den æld-
gamle Niels Petersens Wulfs død.

Indtil ophævelsen kendes ialt 7, nemlig:

1. 1567—71. Hartwig vist ustuderet.
2. 1571—96. Henrik Walther, vist ustuderet og quartus
1567—71.
3. 1596—99. Hans? Jacobsen, Johannes Jacob-
baeus. Født i Haderslev, imm. $/7$ 1593 i Rostock: Johan-
nes Jacobaeus Haderslebiensis.
4. 1599—1605. Lars Hansen, Laurentius Johan-
nis s. de Lasso, hvorom Aastrup kbg. har 1599 $19/5$
Laus. Johannis autem in locum Jo. Jacobæi
surrogabatur, som allerede anført under udelærere nr.
Skolelisten og efter den de følgende forfattere har Lau-
rentius Lassen.
5. 1605—ca. 1640. Johannes Eginon. Født i Haderslev
imm. $/10$ 1601 i Rostock: Johannes Eginonius
Haderslebiensis. Lautrup sætter ham til 1626?, men
ifølge Rhode 532, har han endnu i 1629 udgivet et skrift. Og
eftermanden Simon Dal, der sættes fra 1626, kan ikke have
været her før c. 1640.

6. c. 1640—56. Simon Andersen Dal, født i Hoptrup som søn af præsten der Andreas Dal¹⁾. Imm. $\frac{3}{12}$ 1638 i København: Simon (K. M. Andreæ) Dalius Haterslebiensis e schola Haterslev. Efter hans død udnævnes, som før meddelt:
7. 1656—59. Thomas Barve, ved hvis oprykning til »quartus« 1659 stillingen helt ophører, se quartus nr. 11.

6. 6te lærere.

Stillingen oprettedes 1580. De kaldtes lokater (III) eller regnemestre og maa vist alle antages at have været ustuderede.

Stillingen fandtes ikke i 1656 og er rimeligvis hørt op under kejserkrigen 1627.

Der kendes fra listen ialt 5, men de har ikke været anført af Rhode eller følgende forfattere. Det er som omtalt under kantor nr. 10 muligt, at Markus Klavsen, død 1616 hører herhen, men det er lige saa muligt, at Bertram Møller har været den sidste.

1. 1580—81. Jakob Didriksen.
2. 1581—89. Didrik Witmack
3. 1589—93. Knud Schweder.
4. 1593—98. Kristoffer Thule.
5. 1598—1610. Bertram Møller. Han maa efter listen have været her 1610, og er rimeligvis søn af den Bertram Møller organist, om hvem Aastrup kbg. har, at han blev gift 2den gang $\frac{9}{9}$ 1604 og blev begravet $\frac{3}{6}$ 1606: die (martis) post Exaudi sepelitur Barthamus organistra Hathersleb. og som efter Cimbr. litt. I, 433 var fader til Nicolaus Møller, der 1591 blev organist i Aabenraa, hvor han døde 1615, og som 1591 udgav en »Chronologia oder Zeitrechnung darinn eigentlich dargethan wird, wie lange die Welt, bis auf das Jahr Christi 1591 gestanden, und künfftig, vermöge der H. Schrift, noch stehen möge o. s. v., Hamburg 1591 in 8.

Denne bog udkom i ny udgave »bis A. 1615 continuiret und mit einer Chronica von Erbauung und Geschichten der Stadt Hathersleben vermehret«, Hamburg 1615 in. 8. Og senere fortsat af en anden i 1666.

¹⁾ Dennes fader Niels Dal, imm. $\frac{1}{2}$ 1560 i Rostock blev past. adj. i Heils 1566, alene 1571 og døde 1603. Han havde 4 studerede sønner 1) Mads Dal, imm. $\frac{1}{11}$ 1596 i Rostock, præst i Hejls 1603—52 og fader til 1 a) Hans Dal, past. adj. i Heils 1640, alene 1652—59, 2) Andreas Dal, imm. $\frac{1}{5}$ 1605 i Rostock, præst i Hoptrup 1612—1657, og fader til ovennævnte hører nr. 6. 3) Niels Dal, imm. $\frac{1}{3}$ 1612 i Rostock, præst i Nustrup 1615—1652 og 4) Lars Dal, imm. $\frac{1}{3}$ 1612 i Rostock.

Lidt mere om Høgerne og Statsminister Ove Høegh Guldbergs Broder Hr. Niels Høegh.

Af E. A. Thomse.

Hr. Ingeniør Otto Wolff har i dette Tidsskrift 7. R. IV. S. 51 ff. leveret en meget interessant Udredning af Statsminister Høegh Guldbergs Forfædre og øvrige Slægt i Danmark og Norge, hvor Broderen Professor Niels Høegh blev Sogneprest til Skedsmo paa nedre Romerike og efterlod sig en talrig Efterslægt.

Forfatteren oplyser, at Statsministerens Farfader ikke hed Høg, men var Borgmester i Horsens Peder Jørgensen Faaborg, (der døde i Horsens 27. Juni 1714, 65 A. 9 M. 1 Uge 4 D. gl). Han var gift 2 Gange: 1) med Barbara Nilsdatter Høg og 2) i Horsens 28 Februar 1698 med Gjerthrud Nilsdatter Muncck, der døde 1724. I 1ste Egteskab havde Flensborg 3 Sønner og 1 Datter, i 2det 5 Sønner og 2 Døtre, der dog alle døde med Undtagelse af 2 Sønner og 1 Datter af 1ste og 1 Datter af 2det Egteskab Samtlige Børn kaldte sig Høg efter Flensborgs 1ste Kone.

De 3 Sønner af 1ste Egteskab var:

- 1) Nils Høg, døbt i Horsens 7. December 1681.
- 2) Jørgen Høg, døbt i Horsens 8. Sønd. eft. Trin. (c: 8. Aug.) 1683 og
- 3) Peder Høg, døbt i Horsens 2. Sønd. eft. Hel. 3 Konger (o: 18. Januar) 1688; denne Søn døde som Barn.

Nils Høg er vel den Nils Pedersen Høg, der 20. Juni 1707 i Horsens blev gift med Elen Marie Pedersdatter, som overlevede Manden og døde som Enke i Horsens 1720 (bisat i Storkirken 7. Juni s. A.). Med hende havde Nils Pedersen følgende 5 Børn:

- 1) En dødfødt Søn, født i Horsens 25. Febr. 1708.
 - 2) Barbara, født i Horsens 21. Novbr. 1709 (hjemmedøbt og Daaben stadfæstet i Kirken 27. s. M.); hun er vel den Barbara Nilsdatter Høg Iver Farvers, der blev begravet i Horsens 14. Oktober 1740.
 - 3) En dødfødt Søn, født i Horsens 31. Marts 1711, begr. der 1. April s. A.
 - 4) Peder, født i Horsens 13. Januar 1713, begr. der 28. Januar 1743; gift i Horsens 1. Juni 1734 med Elen Nilsdatter Gylding.
 - 5) En dødfødt Søn, begr. i Horsens 15. Decbr. 1714.
- Sønnen Jørgen Pedersen Høg var ligesom Faderen

gift 2 Gange: 1) i Horsens 20. Juli 1711 (viet i Huset efter kgl. Bevilling) med Anne Micheldatter og 2) 1724 med Helene Dorothea Guldberg, en Datter af Sogneprest Ove Guldberg i Hvirring. I sit 1ste Egteskab havde han 5 og i 2det 8 Børn, nemlig:

- 1) Mikkel, født i Horsens 9. Decbr. 1711 (døbt 11. s. M.), † ung.
- 2) Barbara, døbt i Horsens 26. Decbr. 1716.
- 3) Peder, døbt i Horsens 1. April 1718.
- 4) Stephan, født i Horsens 1. Decbr. 1720, begr. der 29. Oktob. 1725.
- 5) Michael, døbt i Horsens 25. Novbr. 1722, begr. der 15. Oktob. 1725, og i 2det Egteskab
- 6) Anne, døbt i Horsens 4. Oktob. 1724.
- 7) Ove, døbt i Horsens 4. Novbr. 1726, † som Barn.
- 8) Marie Elisabeth, døbt i Horsens 8. Decbr. 1728, begr. der 4. Novbr. 1730.
- 9) Ove, født i Horsens 1. Sept. 1731 (døbt 5. s. M.), den senere Statsminister.
- 10) Nils, døbt i Horsens 19. Febr. 1734, den senere Professor og Sogneprest til Skedsmo.
- 11) Hans Jørgen Christian, født 1738.
- 12) Mathias, døbt i Horsens 1. Marts 1741, begr. der 13. Januar 1743.
- 13) Helvig, døbt i Horsens 1. Marts 1741, Tvilling af Nr. 12.

Statsminister Ove Høegh-Guldberg, hvis Fader jo selv havde taget sin Moders Navn, forandrede — mener Forfatteren — meget tidligt dette, idet han vistnok allerede medens han gik paa Skolen optog Moderens Familienavn og kaldte sig Guldberg. Det er derfor ogsaa vistnok urigtigt, naar det andetsteds berettes, at det var efter Morbroderen Hr. Dines Guldberg, der hjalp ham til at blive Student, at han antog dette Navn, og naar en Familietradition vil vide, at det var for ikke at forvexles med en anden Ove Høg, der strøg til Artium, at han gjorde dette, da kan heller ikke dette være rigtigt. Thi allerede da Statsministeren 30. Juli 1749 blev immatriculeret som Student var det under Navnet: O v e n u s G u l d b e r g.

Det kan formentlig heller ikke være mindste Tvivl om, at Forfatteren har fuldstændig Ret i, at Statsminister Ove Høegh Guldberg allerede fra Barnsben har brugt Navnet Guldberg som Familienavn. Det er vel endog mest sandsynligt, at han overhovedet aldrig har baaret eller brugt Navnet Høg som Familienavn. Han er selvfølgelig opkaldt efter sin Morfader Ove Guldberg, og det er ikke synderlig Tvivl om, at han i Daaben har faaet dennes

fulde Navn Ove Guldberg. Vistnok findes det sidste Navn ikke i Kirkebogen ved hans Daab. Men det beviser neppe meget. Thi hans ældre Broder, der ogsaa alene findes døbt med Navnet Ove, kaldes da han blev begravet i Horsens 4. Novbr. 1730 »Ove Guldberg« og ikke Ove Høg, skjøndt det vel ingen Tvivl kan være om, at det er Jørgen Pedersen Høgs Barn Ove, der blev begravet. Dette tyder paa, at Barnet har været døbt og altid kaldet for Ove Guldberg og ikke Ove Høg. Det laa jo ogsaa saa meget nærmere, som Faderen selv havde optaget Navnet Høg og det saaledes ikke havde nogen særlig lang Hævd som Familiens Navn.

Statsminister Ove Høegh-Guldbergs Broder Niels Høegh var født i Horsens 16. Februar 1736 Kl. 8 Morgen. Til hans 16de Aar blev han undervist af Faderen og sendtes derefter til Morbroderen Hr. Dines Guldberg, hvor han forblev til han af denne blev dimitteret til Universitetet i Kjøbenhavn, hvor han blev immatricuret 18. Decbr 1753. I Juni Maaned 1755 tog han Examen philos og blev i Juni det følgende Aar Informator hos Sogneprest Christian Paus i Saude Prestegjeld i Telemarken, lidt over for Skien, hvor han forblev i 3 Aar, da han i Septemb. 1759 igjen reiste til Kjøbenhavn for at fuldende sin Embedsexamen. Den 18. Marts 1760 blev han cand theol med Characteren non cont og prædikede 18. April s. A. til Demis med Characteren laud, hvorefter han 23 s. M. igjen reiste tilbage til Norge, hvor han blev Informator hos Borgermester Justitsraad Mogens Bentsen i Skien. Hos ham var han i 2 Aar, indtil han 5. Novbr. 1762 udnævntes til personel Capellan hos Sogneprest Knud Ramshard i Solums Prestegjeld (ved Skien), til hvilket Embede han blev ordineret i Christiania 2. Decbr. s. A. Da det residerende Capellani i Eidanger i 1764 var bleven ledigt, søgte han dette, og han var allerede i Conseillet hos Kongen udseet til Embedet og hans Navn indført i det kgl. aabne Brev angaaende Udnævnelsen, der (senere) dateredes 6. April 1764. Men ved Sagens endelige Afgjørelse af Kongen 30. Marts 1764 oplyste Cancelliet, at det tidligere ikke havde været opmærksom paa, at det ved kgl. Resol. af 29. Juni 1742 var bestemt, at hvis der var en personel Capellan i Embedet, som søgte det residerende Capellani, skulde han indstilles, saafremt der intet var at udsætte paa ham, og da der nu blandt Ansøgerne til Embedet ogsaa var den personelle Capellan i Eidanger, nemlig Johan Fredrik Monrad, saa blev denne indstillet, hvilket Kongen bifaldt med Tilsagn om, at Høegh senere skulde blive befordret. I Henhold hertil blev ogsaa Høeghs Navn i det aabne Brev ombyttet med Monrads. Allerede i Slutten af Aaret, den 16. Novbr. 1764 blev det kgl. Løfte indfriet og Høegh udnævnt til Sogneprest til Hvaløerne i Smaalenene, hvor han forblev i 7 Aar,

skjøndt det var et meget lidet og daarligt aflagt Embede. Under 9. Januar 1772 blev han Sogneprest til Skedsmo i Nedre Romerikes Provsti, mod at svare den residerende Capellan i Kaldet 150 Rdl. aarlig. Biskop Nannestad havde indstillet Nils Grøgaard til Embedet, som han tidligere havde faaet kgl. Befaling til ved forefaldende Vacance at bringe i Forslag. En stor Byrde paa Embedet var de 150 Rdl., der aarlig skulde udbetales den residerende Capellan, og for at blive fri denne Byrde foreslog nu Høegh, at Annekset Nittedal med Hakedalen, der laa samlet for sig, skulde udskilles fra Skedsmo og oprettes til et eget Sognekald mod, at han for Fremtiden skulde være fri for at betale noget til nogen residerende Capellan, og saaledes at der til det nye Kald kun skulde følge det benificerede Gods, der var beliggende inden dettes Grænses. Dette bifaldtes ved kgl. Resol. af 1. Decbr. 1774. Den 25. Juli 1783 fik han — som han selv siger »uventet og utænkt gratis« Titel, Rang og Sæde med Professorer ved Kjøbenhavns Universitet, hvilket vel sagtens skyldtes hans Broders Indflydelse. Kort før sin Død søgte Høegh om, at hans eventuelle Enke foruden den ordinære Enkepension af Kaldet maatte tillægges en extraordinær Enkepension af Eftermanden af 200 Rdl. aarlig. Han paaberaabte sig, at han i over 40 Aar havde været Prest, og at han vist var den eneste Embedsmand i Norge, der frivillig havde givet fra sig en Del af sit Embede og dets Indkomster, og at han havde en stor Familie, hvis Opdragelse havde kostet ham saameget, at han intet havde kunnet lægge sig til Bedste. Biskop Schmit fandt, at en extraordinær Enkepension af 50 Rdl. maatte være nok, da en saa stor Pension, som af Høegh ansøgt, vilde være aldeles utaalelig for Eftermanden og Høeghs Kone desuden af sin Farbroder Provst Hauritz i Raade var testamenteret 1500 Rdl. Det sidste oplyste Høegh var urigtigt. Konen var intet testamenteret, men kun hans 3 Døtre af sidste Egteskab, derimod havde hans 3 Sønner af dette Egteskab intet erholdt. Ved kgl. Resol. af 8. Juni 1804 blev den extraordinære Enkepension bestemt til 100 Rdl. Høegh døde paa Skedsmo Prestegaard meget hurtigt — formodentlig af Slag — Nat til 13. Marts 1806. Konen, der var syg og laa ved hans Side, mærkede intet før en halv Time før Mandens Død og blev saa altereret, at hun var fuldstændig uskikket til at foretage sig noget. Det siges under Skiftet, der foretoges fra 13. Decbr. 1806 til 23. Juli 1807, at »efter al Sandsynlighed er Enkefruen nu frugtsommelig«, uden at det dog senere findes nogen Oplysning om, at der er født noget Barn, ligesaalidt som Kirkebogen nævner om Begravelse af noget saadant. Formodentlig har det kun været en Misdannelse. Hele Boet viste en Indtægt af 1731 Rdl. 1 *M* 20 *ß*, hvorfra gik Gjæld og Omkostninger, saa det kun blev 1355 Rdl.

1 M 1 B igjen til Enken og Børnene. Hr. Niels Høegh var gift 3 Gange, nemlig:

- 1) i Solums Prestegaard 16. Januar 1765 (viet i Huset uden Lysning og Trolovelse ifølge kgl. Bevilling af 18. Decbr. 1764) med *Helene Margrethe Ramshardt*, født c. 1742 (hun findes ikke døbt i Eidsberg), † paa Skedsmo Prestegaard 9. Sept. 1779 (begr. 16. s. M.) med en dødfødt Søn 37 Å. 4 M. 3 Ug. 1 D. gl., Datter af daværende residerende Capellan til Eidsberg, senere Sogneprest til Solum Knud Ramshardt og Else Hansdatter Smith. Med hende havde Høegh 12 levende og 1 dødfødt Barn. I Henhold til kgl. Bevilling af 17. Decbr. 1779 sad Høegh efter dennes Kones Død i uskiftet Bo til han paany skulde træde i Egteskab, da han 18. April til 8. Mai 1780 lod afholde Samfrændeskifte, ved hvilket hver af hans 3 Sønner i Arv fik udlagt 42 Rdl. 82 B og hver af Døtrene 21 Rdl. 41 B.
- 2) i Skedsmo Prestegaard 5. Juli 1780 (viet i Huset uden Trolovelse og Lysning efter kgl. Bevilling af 2. Juni s. A.) med Svigerinden (efter Bevilling af 2. Juni 1780 uanset, at hun var hans førstafdødes Hustrues Søster) *Helene Birgitte Ramshardt*, født c. 1744 (findes heller ikke døbt i Eidsberg), † paa Skedsmo Prestegaard 8. August 1791 (begr. 16. s. M.), 46 A. 4. M. 3 Ug. 1 D. gl. af Vatersot, Søster af den 1ste Kone. Hun havde ingen Børn, hvorfor hun ved Testamente af 9. Septbr. 1785, kgl. confirmeret 26. Aug. 1791, indsatte Manden til sin Universalarving. (Ingen Børn.)
- 3) i Næs paa Øvre Romerike 28. Novbr. 1792 med *Maren Hauritz*, født i Grans Prestegjeld paa Hadeland 19. Febr. 1770 (døbt 22. s. M.), † i Ullensaker 23. Februar 1845, Datter af Foged Andreas H. og Sophie Christiane Hun fik ved kgl. Resol. af 6. Juni 1806 Bevilling til at beholde Kaldets samtlige Indtægter til Eftermandens Udnævnelsesdag og at hendes Naadsens Aar først skulde beregnes fra denne Tid. Hun vedblev efter Mandens Død at bo i Skedsmo, men flyttede senere til Christiania og tilsidst med Sønnen til Ullensaker, hvor hun døde. Med Høegh havde hun 6 Børn, samt muligvis et Misfoster, der saaledes vilde blive Høeghs 20de Barn. (6 Børn.)

Professor Høeghs Børn var følgende:

- 1¹⁾ *Helene Dorothea*, født paa Hvaløernes Prestegaard 6. Novbr. 1765 (døbt 1. Sønd. eft. Tref. (v: 9 Juni) s. A.), † paa Elverums Prestegaard i Østerdalen 20. Aug. 1801 (begr. 26. s. M.). 10 Børn overlevede Moderen.

Gift i Skedsmo 27. December 1787 med Sogneprest til Elverum H a n s G u d e, født paa Moss 16. Juli 1754 (de døbte mangler i Moss Kirkebog for dette Aar), † af Vatersot paa Elverums Prestegaard 13. Januar 1817 (begr. 24. s. M.), Søn af Kjøbmand paa Moss Just G. og Birgitte Lucia Calmeyer.

- 2¹⁾ E l s e, født paa Hvaløernes Prestegaard 2. Febr. 1767 (døbt 5. S. eft. H. 3 K. (∴ 8. Febr.) s. A.), Tvilling af næste, † i Borup i Jylland 17 Marts 1821.

Gift i Gjentofte 6 Mai 1794 med Consistorialraad, Sogneprest til Borup i Aarhus Stift O l e B o r c k, født i Aarhus 29 April 1772, † 15 Decbr. 1846, Søn af Graver ved Frue Kirke Ole B. og Johanne Andersdatter. (5 Børn.)

- 3¹⁾ B e n e d i c t e M a r c e l i a, født paa Hvaløernes Prestegaard 2. Febr. 1767 (døbt 5. S. eft. H. 3 K. (∴ 8. Febr.) s. A.), † ugift i Skedsmo 19. Decbr. (begr. 28. s. M.), 56 A. gl. Skifte efter hende holdtes 12. Januar 1823 paa Pladsen Sandbakken under Skedsmo Prestegaard, men Boet gav intet Overskud.
- 4¹⁾ C a t h r i n e M a r i e, født paa Hvaløernes Prestegaard 16. Februar 1769 (døbt 2. S. i Faste (∴ 19. Febr.) s. A.), † der 10. Febr. 1770 (begr. 16. s. M.), 11 M. 3 Ug. 3 D. gl.
- 5¹⁾ C a t h r i n e M a r i e, født paa Hvaløernes Prestegaard 11. Juli 1770 (døbt 15. s. M.), † paa Gaarden Sandaker i Akers Prestegjeld ved Christiania 1806 (begr. 21. Jan. s. A.), 29 A. gl.

Gift i Skedsmo 1. Juli 1794 med Kjøbmand i Christiania, senere Proprietær O l e C l a u s e n, født i Christiania 29. October 1770 (døbt 6. Novbr. s. A.), † der 24. Juni 1824, (begr. 29. s. M.), 54 A. gl. Søn af Kjøbmand Paul Clausen og Anne Maria Sand. Han tog Borgerskab som Kjøbmand i Christiania 6. Mai 1794, boede 1801 paa Munkerud, senere paa Sandaker. Fra 1818 bistod han Faderen ved dennes Forretninger. (6 Børn.)

- 6¹⁾ G e o r g i n e, født paa Hvaløernes Præstegaard 28. Juni 1771 (døbt 7. Juli s. A.), † i Christiania 27. Aug. 1848.

Gift i Skedsmo 15. Juni 1796 med Major P o u l C h r i s t i a n H e r f o r t h, født paa Aremarks Prestegaard 1748 (døbt 18. Juni s. A.), † i Skedsmo 15. April 1815 (begr. 25. s. M.), 67 A. gl., Søn af Sogneprest til Aremark Fredrik H. og 1ste Hustru Karen Kjeldsdatter (Colbjørnsen).

- 7¹⁾ D i n e s G u l d b e r g, født paa Skedsmo Prestegaard 18. Juli 1772 (Dagen efter, at Faderen havde tiltraadt Kaldet, (døbt 19. s. M.), † ved at indbrænde ved Grue Kirkes Brand

26. Mai 1822 (begr. 1. Juni s. A.). Han var først Toldbetjent i Dröbak, senere i Strudshavn ved Bergen og fra 1804 Foged i Solør og Odalens Fogderi. Han boede i Grue Prestegjeld i Solør.

Gift 1) i Elverum 24. Febr. 1801 med *Susanne Lovise Riis*, født i Stange Prestegjeld paa Hedemarken 1776 (døbt 1. Aug. s. A.), † i Grue 1808 (begr. 22. Novbr. s. A.), 32 $\frac{1}{3}$ A. gl., Datter af Lieutenant Ole Peter R. og Abel Cathrine Halstensen. (5 Børn.)

2) i Grue 23. Aug. 1809 med *Pauline Louise Juell*, født i Stange 1786 (døbt 4. Octob. s. A.), † 18. Juni 1857, Datter af Sognepræst Niels J. og Maren Dorothea Winsnes.

- 8¹⁾ *Ove Guldberg*, født paa Skedsmo Prestegaard 13. August 1773, † 29. Aug. 1815, 41 A. gl. By- og Herredsskriver i Thisted.

Gift med *Dorothea Catharina Brinck*, † 28. Febr. 1844. (7 Børn.)

- 9¹⁾ *Elen Christine*, født paa Skedsmo Prestegaard 21. Sept. 1774, † i Beitstaden i Trondhjem Stift 4. April 1831.

Gift i Skedsmo 4. Juli 1803 med Sognepræst til Beitstaden *Hans Holmboe*, født i Christiania 19. Juli 1769 (døbt 27. s. M.), † i Beitstaden 21. Decbr. 1821, Søn af Kjøbmand Hans Fredrik H. og Maren Carlsen. (4 Børn.)

- 10¹⁾ *Hans*, født paa Skedsmo Prestegaard 1. Decbr. 1775, † i 1794. Han var i 1793 myndig under Curator og udgik dette Aar af Overformynderiet, men døde kort efter, uden at man har kunnet finde nærmere Oplysninger om Dødsfaldet.

- 11¹⁾ *Anna Barbara*, født paa Skedsmo Prestegaard 14. Decbr. 1776, †

Gift med Fuldmægtig ved Toldvæsenet i Randers Holm.

- 12¹⁾ *Ovena Lucia*, født paa Skedsmo Prestegaard 5. Febr. 1778, † der 29. April 1780 (begr. 5. Mai s. A.), 2 A. 2 M. 3 Ug. 2 D. gl.

- 13¹⁾ *Endødfødt Søn*, født paa Skedsmo Prestegaard 9. Septbr. 1779, begr. i Skedsmo 16. s. M.

- 14³⁾ *Margrethe Birgitte*, født paa Skedsmo Prestegaard 31. Oct. 1793 (døbt 14. Novbr. s. A.), † i Ekersund 1. Aug. 1866 (begr. 6. s. M.), 71 $\frac{1}{2}$ A. gl.

Gift i Christiania 8. Octob. 1819 med Under- senere Over- toldbetjent i Ekersund *Ole Andreas Bodom*, født

paa Frederikshald 29. Juni 1798 (døbt 13. Juli s. A.), † i Eker-sund 9. April 1869 (begr. 19. s. M.), 71¾ A. gl., Søn af Kjøb-mand Mathias B. og Marthe Marie Hansen.

- 15³) Sophie Christiane, født paa Skedsmo Prestegaard 10. Januar 1795 (døbt 26. s. M.), † 11. Aug. 1855 paa Reise til England.

Gift i Trøgstad i Smaalenene 27. April 1821 med Lieute-nant, senere Capitaine i 1ste Akerhusiske Inf.-Brig. Lars Sæther, født i Trygstad 20. Juni 1791 (døbt 26. s. M.), † paa Lillehammer 17. Juni 1840, 49 A. gl., Søn af Klokker Tollef S. og Thore Larsdatter Houtorp.

- 16³) Hedevig Elisabeth Laurentia, født paa Skeds-mo Prestegaard 12. Januar 1796 (døbt 24. s. M.), † paa Løv-stad i Hakedalen 3. April 1873 (begr. 16. s. M.), 77 A. gl.

Gift i Hakedalen 8. October 1857 med Enkemand Chri-stopher Gulbrandsen Kirkeberg, født paa Ødegaarden (Tømte) i Maridalen 1796 (døbt i Akers Kirke 18. December s. A.), † som Føderaadsmænd paa Kirkeby i Hakedalen 14. April 1863 (begr. 24. s. M.), 68 A. gl., Søn af Gaardmand Gulbrand Christophersen Tømte og Anna Maria Jensdatter. Han var 1) gift i Nittedal 1. Januar 1822 med Enken Anne Larsdatter Dahl, født paa Houger i Nittedalen 1790 (døbt 1. Januar s. A.), † p. v. Dahl 21. Aug. 1844 (begr. 30. s. M.), 54 A. gl., Datter af Gaardbruger Lars Christensen Houger og Inger Gudbrandsdatter. Hun var 1ste Gang i Nittedal 1. April 1817 gift med Gaardbruger Nils Christophersen Dahl, født paa Dahl 1785 (døbt 1. Mai s. A.), † 1821, Søn af Gaardbruger Christopher Hansen Dahl og Berthe Gudbrands-datter.

- 17³) Georg (Jørgen) Andreas, født paa Skedsmo Preste-gaard 19. April 1798 (døbt 7. Mai s. A.), † i Sortland i Vester-aalen 20. Marts 1851.

Gift i Ullensaker 13 Octob 1824 med Maren Chri-stiane Hansen, født i Ullensaker 27. Septbr. 1803 (hjemmedøbt og Daaben stadfæstet i Kirken 2. December s. A.), † i Molde 18. Octob. 1875, Datter af Over-Krigscom-missær Georg Christopher H. og Gjerthrud Petronelle Leth (7 Børn.)

- 18³) Hans, født paa Skedsmo Prestegaard 30. Aug. 1799 (døbt 19. Sept. s. A.), begr. i Skedsmo 30. Mai 1803, 3 A. 9 M. gl.

- 19³) Nils, født paa Skedsmo Prestegaard 15. Marts 1805 (døbt 11. April s. A.), † paa Lauten i Ullensaker 6. Juli 1842 ugift. Han var Distriktslæge i Romerike.

20³) Et Misfoster i Skedsmo Prestegaard 1806.

Professor Niels Høeghs 3de Døtre af 3die Egteskab erholdt af Moderens Farbroder Provst Paul Haurits ved Testamente af 29. April 1797 (ifølge Facultas. testandi af 21. April s. A.) hver 600 Rdl., altsaa tilsammen 1800 Rdl., der paa Skiftet efter Faderen var voxet til 2874 Rdl. 74, maaske som Følge af, at de ogsaa havde faaet Halvdelen af de 3000 Rdl., der i Testamentet var tillagt deres ugifte Moster Nicoline Laurentia Haurits, hvilke, om hun døde ugift, ogsaa skulde tilfalde Høeghs Døtre.

Optegnelser vedrørende Familien Røring.

Af C. Klitgaard.

Da en stor Del bekendte Nordmænd¹⁾ nedstammer fra Sørenskriver Edvard Petersen Røring, f. o. 1675, d. paa Thorshaug i Gjerdrum 1731, i hans (1 Ægteskab) med Giedsken Eriksdatter Leth, i hvilket der var 15 Børn, har jeg i Tidens Løb anstillet nogle Undersøgelser for eventuelt at søge oplyst Forbindelsen mellem denne Familie Røring og den nordjydske Slægt af samme Navn; dette er vel ogsaa tilsyneladende lykkedes for mig, selv om man kunde have ønsket en fyldigere Konstatering, og da mit Materiale muligt i Tiden kan komme andre tilgode ved en fremtidig Undersøgelse, skal jeg her meddele, hvad det er lykkedes mig at finde.

Familienavnet Røring forekommer ogsaa i Sverige, idet *B r i t a B e a t e R ø r i n g*, Datter af Stadsnotarius (Byskriver?) Røring i Helsingborg, 1737 blev gift med *A n d r e a s C o r v i n*, Præst i Bårslöf, f. 1688, d. 1763. (Cawallin: Lund Stift III. 443).

P e t e r R ø r i n g fra Skarumbech, antagelig den lille hannoveranske Flække Scharmbech, tog 13 Juli 1625 Borgerskab i Aalborg²⁾, hvor han drev Købmandshandel. Omtrent samtidig ægtede han *A n n e D i d r i k s d a t t e r G r u b b e*, f. o. 1600, d. efter 18 Novbr 1672³⁾, Datter af Raadmand, senere Borgmester i Aalborg *D i d r i k G r u b b e* og *A n n e A n d e r s d a t t e r J u u l*⁴⁾ Ved dette Ægteskab kom Røring, der muligt tidligere har været i Tjeneste hos Grubbe, som var fra Lübeck, ind i en af Byens Patricierfamilier og blev Svoger til Dr. med. *C h r i s t e n S c h y t t e* i Viborg, Apoteker *D a n i e l C a l o w* (en Preusser) i Aalborg, Raadmand *J a c o b J o h a n s e n v a n D i s t e l b e r g* i Aalborg og Hr *J e n s L a u r i d s e n*, Præst i Romland i Göteborg Stift og Stamfader til Familien Grubbenfeldt og vist ogsaa til Familien Dahlcrona, begge svensk Adel⁵⁾.

Af Aalborghus Læns Regnskab 1629—30 ses, at der hos Peter

1) f. Eks. Statsraad Erik Røring Møinichen, Digteren Andreas Munch, Historikeren P. A. Munch, Malerne Fritz Thaulow og Edv. Diriks, Juristerne Jacob Edvard Colbjørnsen og Christian Colbjørnsen, Digteren Edv. Storm, Violinisten Ole Bull, Biskop, Dr. P. O. Bugge, Fruerne Erika Nissen og Thomasine Lie m. fl.

2) Aalborg Bysbog.

3) Aalborg Tingbog ¹³/₁ 1673 meddelt af kgl. Fuldm. Chr. Christensen.

4) se A. H. Nielsen: Embeds- og Bestillingsmænd i Aalborg, S. 100.

5) Skarstedt: Göteborg Stifts Herdaminne 480 og 1103.

Røring købtes 4300 Tagsten, saa han har altsaa drevet Grov-
varehandel og vel ogsaa anden Handel, da denne Næringsvej jo
ikke den Gang var saa specialiseret som i vore Tider; men iøvrigt
har jeg ikke meget at berette om ham. 1637 træffer vi ham dog
omtalt i »Guds Legems Lavs« Regnskabsbog, fol. 79 a, om end
ikke paa smigrende Maade: »Eftersom Petter Røring anden Lavs-
dag om Mandagen haver overfalden Spillemandene i Lavet med
nogen Hug og Slag saa og nogen deres Instrumenter forslagen,
og han sig derfor ikke godvilligen haver villet indstillet, hvorfor
er opnævnet disse efterskrevne 12 Gildesbrødre af Lavet og vist
for Døren der udi at kende efter Lovens Skøn, hvis Ret kunde
være, om forskrevne Petter Røring for saadan sin Forseelse med
Rette burde at bøde og udgive, nemlig (de 12 Navne); hvorpaa
de Dannemænd saaledes haver paakendt og afsagt for Borge-
mester og Raad¹⁾ og menige Gildebrødre, at foreskrevne Petter
Røring for saadan hans Forseelse har at stande Spillemandene
til Rette og betale dem, hvis Skade han haver gjort dennem paa
deres Instrumenter og derforuden at skal give til Lavet tre Tønder
Rostocker Øl, og dermed skal alting udi denne Sag være bilagt
og venligen fordragen«. Til Værdsættelse af Peter Rørings Bedrift
kan dog anføres, at første Lavsdag havde Slotsfogden Iver Jensen
kastet et Krus Øl i Hovedet paa Spillemandene, saa det har
muligt været daarlige Musikanter. 1645 fæstede Peter Røring
Korntienden af Hasseris for 80 Slettedaler, hvilket Fæste han
1646 fornyede paa 6 Aar; han maatte bruge Tiendeladen, men
skulde selv vedligeholde den²⁾. Han skrev sig Rürinck.

Han døde 1659 og blev 27. December begravet i Budolfi Kirke.
I sit Ægteskab med Anne Grubbe skal han have haft 11 Børn,
af hvilke et antagelig var født før Budolfi Kirkebogs Begyndelse,
og et blev antagelig født under »Kejserkrigen« 1628, da Kirke-
bogen ikke blev ført og da en stor Del af Byens Bedsteborgere
var flygtede til Halland og Norge m. fl. Steder. Rørings Virksom-
hed faldt jo i en Tid, da Jylland 3 Gange blev hærget af fjendtlige
Indfald, og dette var maaske Aarsag til, at hans Enke og Børn
fragik Arv og Gæld efter ham. Enken boede 1669 i Maren Thurisgade.

I hans Tid (1645) var der paa Akershus en Slotsskriver J a k o b R ø r i n g³⁾ hos Statholderen Hannibal Sehested; man kunde
fremsætte den Gispning, at det har været en Broder til Peter, idet
Peter havde en Søn, der hed Jakob. Peter Røring havde følgende
Børn (1—11):

¹⁾ Magistraten stod i Spidsen for »Gildet«.

²⁾ Jydske Saml. V. 260.

³⁾ Ny kgl. Saml. fol., Nr. 1055 b. fol. 189.

- 1 Anne Røring, født før Budolfi Kbgs Begyndelse (1625), død 16 , gift Budolfi 2. Novbr 1659 med Frederik Henriksen Blicher fra Vedel i Holsten, Organist i Aalborg¹⁾. Dette Ægtepar havde flere Børn, og i Anledning af, at det første Barn kom noget for hurtigt efter Brylluppet, var der stor Staahej (se Budolfi Kbg. 1660, fol. 119), men de slap dog for videre Tiltale.
2. Herman Røring, døbt Budolfi 25. Marts 1627, tog 23. Decbr. 1651 Borgerskab i Randers, men yderligere om ham er ikke fundet.
3. Mette (?) Røring, f. o. 1628, er vist den Mette Røring, der døde som Fattiglem i Aalborg og blev begr. Budolfi 15. Jan. 1721, »87 Aar gl.«.
4. Evert Petersen Røring, døbt Budolfi 19. Aug. 1630, død i Sindal Præstegaard 1672. Er vist den Edvardus Petri, der 1650 blev Student fra Viborg, hvor hans Moster jo boede, og jeg har et Sted truffet ham nævnt 1653 som Hr. Ewert Røring fra Viborg²⁾. I Følge Wiberg blev han o. 1654 Præst i Sindal, og som saadan underskrev han 10. Jan. 1661 Soverænitetssakten. Han var gift med Gertrud Andersdatter, f. o. 1622, begr. Hjøring St. Olai 8. Juli 1718, 96 Aar gl. Hun havde i sine sidste Aar Ophold hos sin Søn Ulrik, se nedenfor.

Af Evert Rørings Børn kendes følgende: (a.—d.).

- a Anders Evertsen Røring, f. o. 1655, d. 1736, boede 1702 i Dal i Tolne Sogn, hvor han døde uden Livsarvinger. Hans Enke Karen Lauridsdatter giftede sig igen og udbetalte da i Henhold til recipr. Testamente af 16. Novbr. 1736 ti Rigsdaler til Rørings Arvinger, der ikke angives³⁾.
- b Ulrik Evertsen Røring, f. o. 1673⁴⁾, død 1721, »47 Aar«, begr. 7. Jan. i Hjøring St. Katrine Kirke; boede 1700 og senere i Neder Bistrup ved Hjøring, hvor han var Fæster, og, som det siges ved hans Død, »af slet Tilstand«. Han var dog Omgangsvæn med Hjørings fornemste Familier og havde dertil saa meget Kendskab til Retsvæsen, at han paa Ting kunde møde som Folks Fuldmægtig. Gift Hjøring St. Katrine 16. Juni 1700 med Karen Jakobsdatter, f. o. 1655, begr. i Hjøring

¹⁾ Hans Brødre Didrik og Jokum var Bartskeerer i Aalborg.

²⁾ Har glemt at notere Kilden.

³⁾ Hjøring Skiftepr. 1757, fol. 42 og 49.

⁴⁾ Hans Aldersangivelse ved Død er vist urigtig, thi han er vel næppe født da Moderen var over 50 Aar og Faderen død.

St. Katrine, død 26. Marts 1721, 65 Aar 9 Mdr. 14 Dage. Hun havde tidligere været gift med Christoffer Henriksen i Bistrup, med hvem hun bl. a. havde Sønnerne Peder Bistrup, Købmand i Hjøring, senere i Gudum Mølle paa Sjælland¹⁾, og Jakob Bistrup i Tvedestrand, død Risør 1764. Ulrik Røring havde ingen Børn.

- c S o f i e R ø r i n g, f. 165*, død efter 1726, gift 1. Novbr. 1675²⁾ med Faderens Eftermand P a l l e H a n s e n M o s b j e r g, f. 1645 i Mosbjerg, død 20. April 1702 i Sindal Præst til Sindal-Astrup. Efter Mandens Død flyttede Sofie Røring til Hjøring, hvor hun boede i trange Kaar og idelig stævnedes for Gæld³⁾. Hun havde 5 Børn, der antog Navnet Sindalin, nemlig Evert (Student), Hans, Anne (gift Hjøring 1715 med Oluf Kopmann af Strandby), Ellen og Niels.
- d A n n e K i r s t i n e R ø r i n g, boende 1725 i Hjøring og kaldes »den fornemme Matrone⁴⁾», men hendes Ægtefælle er mig ubekendt, hun var vist dengang Enke.

Muligt havde Hr. Evert i Sindal flere end de her nævnte 4 Børn, og efter Navnene at dømme kunde man antage, at der har været endnu en Søn, som var Fader til A n d r e a s R ø r i n g, der døde i Christianssand 1756 og arvedes af sine Søkende: Ulrik Røring, Proviantskriver paa Vagtskibet ved Helsingør, og E l i s a b e t R ø r i n g, tjenende Toldkriver Storm i København⁵⁾

5. D i d r i k R ø r i n g, døbt Aalborg Budolfi 12. Febr. 1632, nærmere ubekendt.
6. P e t e r R ø r i n g, døbt Budolfi 30. Maj 1633, død Var Købmand i Aalborg og boede ved Vesteraa; blev 1657 Byskriver i denne By, hvilken Stilling han igen fratraadte o. 1663⁶⁾. Blev 1664 tiltalt for et Overfald⁷⁾, boede endnu 1669 i Aalborg og var Fuldmægtig hos Licenceforvalteren ved Brændevinsbrændingen⁸⁾, men synes derefter at have forladt Byen, og hans senere Skæbne er ubekendt (se senere) Gift 165* med M a g d a l e n e J ø r g e n s d a t t e r, f. 16., begr. Aalborg Budolfi 8. Juni 1669. Naar Peter Røring kaldes Byskriver, er dette ikke ganske korrekt i almindelig Forstand; han var

1) Se mine Kjerulfske Studier S. 279.

2) Chr. Staffensens Aarvog. Kgl. Bibl. Gl. kgl. Saml. 4, 2355.

3) F. Eks. Tingbogen 1720.

4) Tingbogen 19/6 1725.

5) Meddelt af Arkivar Thomle.

6) 9. Marts 1663 afleverede han som Byskriver et kongeligt Brev til Guds Legems Lavs Arkiv.

7) Jydske Reg. 14. 323.

8) Nibe Tingbog 1669, fol. 125, 142 og 145.

Magistratsskriver (Raadstueskriver) og synes ikke at have haft noget med Retsplejen at gøre.

8 Børn: (a—h).

- a **Anna Magdalene Røring**, døbt Budolfi 18. Juni 1658, begr. s. St. 30. Decbr. 1658.
- b **Jørgen Røring**, døbt Budolfi 27. Novbr. 1659, begr. s. St. 14. Jan. 1660.
- c **Mette Røring**, døbt Budolfi 5. Septbr. 1661.
- d **Peter Røring**, døbt Budolfi 22. Febr. 1663, begr. s. St. 15. Juli 1666.
- e **Jørgen Røring**, døbt Budolfi 10. Juli 1664, er utvivlsomt den Jørgen Petersen Røring, der 8. Maj 1744 blev begravet i Sæby, 85 Aar 6 Uger gl., skønt Aldersangivelsen jo bedre vilde passe til hans som Barn afdøde Broder af samme Navn. Jørgen Røring i Sæby var Garver og benævnes som oftest Jørgen Petersen Garver¹). Gift i Sæby 4. Febr. 1700 med **Anne Pedersdatter**, f. o. 1680, begr. Sæby 8. Aug. 1704, 25 Aar gl.; derefter blev Røring trolovet Sæby 3. Decbr. 1706 med **Else Budde**, med hvem han dog vist ikke blev gift. Hun var antagelig Datter af Ove Budde til Lengsholm i Lendum Sogn ved Sæby, om hvis Datter Else det hedder¹), at hun skikkede sig ilde og fik en Søn med en Ladefoged Mads Pedersen, samt at hun 1748 levede i Fattigdom sammen med en Søster i en ussel Hytte ved Lengsholm, hvor hun døde 27. Maj 1757, 85 Aar gl. Om Anledningen til, at Trolovelsen med Røring hævedes, findes intet i Tamperretsprotokollen 1706—08. Gift II. Sæby 20. April 1714 med **Karen Pedersdatter**, utvivlsomt hende, der under Betegnelsen »Jørgen Garvers Kone« blev begr. i Sæby 19. Septbr. 1741 med Vedtegning »død i Ildebrand«. Af 1. Ægteskab var der 3 Børn [1)—3)]².

- 1) **Peiter Jørgensen Røring**, døbt Sæby Sexagesima Søndag 1701 og er vist den Mand af samme Navn, der 3. Juli 1732 blev viet i Christiania (i Huset efter kgl. Bevill.) til **Anna Truelsdatter**
- 2) **Edvart Jørgensen Røring**, døbt Sæby Sexagesima Søndag 1701, død . . . 17.. Omtales i Mandtal til Kopskatten 1743 i Sæby som »fusker paa at være Hattemager, ganske fattig, kan ikke betale nogen Skat« Gift Sæby 16. Decbr. 1740 med **Mette Katrine Henriksdatter Rafn**.

¹) Intet Skifte fundet.

²) Personalh. Tidsskr. 1. VI. 211., jvf. Danm. Adelsaarbog 1890. S. 130.

³) Meddelt af Arkivsekretær S. Nygård.

- 3) Johan Jørgensen Røring, døbt Sæby 12. Søndag ef Tr. 1703; nærmere abekendt.
 f Ingeborg Røring, døbt Aalborg Budolfi 27. Marts 1666.
 g Anne Røring, døbt Aalborg Budolfi 9. Okt. 1667.
 h Peter Røring, døbt Aalborg Budolfi 23. April 1669.
7. Katrine Røring, døbt Budolfi 25. Septbr. 1634, var 1676 Fadder i Aalborg og 1691 og 1695 i N. Sundby. Var 18. Juni 1679, da hun i Budolfi Kirke var Fadder til Apoteker Johannes Friedenreichs Barn, gift med Sr Nicolai Bernburg, antagelig den Nicolaj Bejenborg, scm 1669 og 1689 var dansk og tysk Skoleholder i Aalborg, hvor han tidligere havde været tyske Skoleholder¹⁾.
8. Marie Røring, døbt Budolfi 10. Juli 1636, død . . . , gift Budolfi Dom. cantate 1663 med Hans Schrøder af Lübeck, med hvem hun 1664 og 1665 havde Børn døbte i Budolfi Kirke.
9. Jakob Petersen Røring, døbt Budolfi K. 5. April 1638, nærmere ubekendt.
10. Johan Petersen Røring, døbt Budolfi 2. Aug. 1640, begr. s. St. 5. Novbr. 1672. Boede i Maren Turisgade i Aalborg og var formentlig Købmand og var ugift. Der er intet Skifte fundet efter ham; men paa Bytinget 18. Novbr. 1672 fragik hans Moder, Søkende og Svogre Arv og Gæld efter ham, da det ej var bevidst, hvad Gods og Formue, den salig Karl havde efterladt sig, og ej heller hvad vidtløftig Gæld, han kunde have inden og udenlands.
11. Et Barn (Peter?), døbt Budolfi 23. Okt. 1642, begr. s. St. (Peter) 14. April 1645.

Den Peter Røring, der ovenfor (Side 154) er omtalt som boende i Aalborg indtil 1669 (Byskriveren), og som derefter synes at være fraflyttet Byen, er efter min Formodning flyttet til Norge og er her indtraadt i nyt Ægteskab med Bente Pedersdatter, f. o. 1642, begr. Gjerdrum 7. Marts 1724, 82 Aar²⁾. Hun boede 1. Maj 1712 hos sin nedenævnte Søn i Ullensaker og blev da for Svagheds Skyld betjent med Sakramentet hjemme i Huset. Hun kaldes »Berete, sal. Byskriver Peter Røring³⁾).

Søn. Edvard Petersen Røring, f. o. 1675, død Thorshaug i Gjerdrum, begr. den 4. Septbr. 1731, 56 Aar gl.

¹⁾ Jydske Saml. 2. IV. 150.

²⁾ Thomle i »Norsk Tidsskr. for Genealogi m. m.« I. 53 ff., til hvilken ogsaa henvises ang. det følgende.

³⁾ Ullensaker Kbh. ved Arkivar Thomle.

Han var først Kancelliskriver i ca. 16 Aar hos Statholderen paa Akershus og søgte 1706 Sorenskriverembedet i Romsdalen, hvortil han havde Vicestatholderens Anbefaling¹⁾, søgte 1709 Auktionsmesterembedet i Bergen²⁾ og samme Aar Sorenskriverembedet i Gudbrandsdalen³⁾; blev 26. Maj 1710 udnævnt til Sorenskriver i Øvre Romerike og Odalen og boede først i Ullensaker, senere paa Thorshaug i Gjerdrum. 22. April 1706 ægtede han i Christiania G i d s k e n E r i k s d a t t e r L e t h, døbt Christiania 1. Okt. 1682, begr. Gjerdrum 3. Febr. 1727, Datter af Hattemager Erik Berntsson og Kirsten Claudatter Leth. Gift II Gjerdrum Præstegaard (Stuebryllup eft. Bevill.) 10. Decbr. 1728 med K a r e n A r c t a n d e r, døbt Gjerdrum 25. Okt. 1691, død Oslo Hosp. 1758, begr. 3. Novbr., Datter af Sognepræst i Gjerdrum Poul Nielsen Arctander og Margrete Pedersdatter Müller og Enke efter Løjtnant Frederik Frederiksen Ribe, død o. 1726. I første Ægteskab havde Edvard Røring 15 Børn (a—p):

- a B e n t e R ø r i n g, døbt Christiania 30. April 1707, død Christianssand 2. Aug. 1787; gift Asker 25. Jan. 1742 med S v e n d H v i s t e n d a h l, f. i Helligsø i Thy 7. Juli 1713, død i Kbh. 17. Juli 1764, Sognepr. til Holt i Nedesnæs. Ingen Børn.
- b E r i k R ø r i n g, f. Christiania 10. Juli 1708, død Veø 16. Aug. 1789, Sognepræst til Veø; søgte 1740 det resid. Kapellani paa Holt i Christianssand Stift og havde gode Attester fra Biskop Hersleb og flere; kaldte sig den ældste af 14 uforsørgede Søkende, hvilket vist var en Overdrivelse. Var 2 Gange gift og havde mange Børn, blandt hvilke Datteren Ingeborg Birgitte Røring⁴⁾ i Ægteskab med Sorenskriver Thomas Henrik Møinichen blev Moder til Statsraad Erik Røring Møinichen og Bedstemoder til Fruerne Erika Nissen og Thomasine Lie.
- c K i r s t i n e R ø r i n g, døbt Christiania 12. Novbr. 1709, begr. der 11. Okt. 1784, gift Gjerdrum 11. Decbr 1732 med Kaptajnløjtnant S ø r e n R a s m u s s e n M u n c h, f. o. 1686, begr. Christiania 12. Marts 1748. Blandt deres

¹⁾ Danske Kancellis Gratialprotokol.

²⁾ a. St.

³⁾ a. St.

⁴⁾ En anden Datter var formentlig Benedikte Røring, død 5. Juli 1796 (Berlingske Tid. 55), og en Søn var Ernst Røring, født 1749, død 25. Sept. 1799, Sognepr. i Bjørnøer. Endvidere maa kgl. Fuldmægtig Erik Røring, død Kbh. 2. April 1807, antages at være en Sønesøn. Han blev 27. Novbr. 1802 gift i Kbh. Nikolaj med Ulrikke Christiane Ohmann, død Kbh. 22. Marts 1811, 25 Aar.

- Efterkommere er Historikeren P. A. Munch, Digteren Andreas Munch, Malerne Fritz Thaulow og Edvard Diriks m. fl.
- d Anne Dorte a R ø r i n g, f. paa Oppen i Ullensaker, døbt 5. Decbr. 1710, død 31. Decbr. 1772, gift Ullensaker 24. Okt. 1742 men Regimentskvartermester Colbjørn Jacobsen, f. Sørum 29. April 1714, død i Holsten 1761. Deres Sønner var de bekendte Jurister Jacob Edvard og Christian Colbjørnsen, og en Datter var gift med Norges første Højesteretsjustitiarius Johan Randulf Bull.
- e Elisabeth Cathrine R ø r i n g, døbt Ullensaker 17. Juli 1712, død Christiania 11. Jan. 1742, ugift.
- f Johanne Malene R ø r i n g, døbt Ullensaker 6. Juli 1713, død, gift med Kapellan til Asker, E ven W o l d, f. Askim 2. Jan. 1709, død Bærum 5. Okt. 1759.
- g Herm ana Cathrine R ø r i n g, døbt Ullensaker 6. Febr. 1715, død Sandsvær, hos Foged Wendelbo, begr. Hedenstad 4. Maj 1741, ugift.
- h Karen R ø r i n g, døbt Gjerdrum 1716, død Christiania 9. April 1789, gift paa Tøien i Aker 21. Juli 1743 med Kaptajn, senere Oberstløjtn. Frants Wilhelm Rieck, f. o. 1689, begr. Norderhov 19. Aug. 1763.
- i Peter R ø r i n g, døbt Gjerdrum 5. Febr. 1717, begr. Kbh. Frue 27. Febr. 1758, ugift. Tog 1742 juridisk Eksamen med Karakteren »bekvem og skikket«, fik 1. Juli 1757 Bestalling som Prokurator for alle Retter i Danmark og Norge, Højesteret undtagen. I sin Ansøgning udtaler han, at han siden sin Ungdom har tjent ved Pennen hos kongelige Betjente i Norge og opført sig saaledes, at han kan være det bekendt. Efter Eksamen var han en Tid konst. Sorenskriver i Norge, senere konst. Birkedommer paa Amager og derefter i 10 Aar Fuldmægtig hos Højesteretsadvokat Andreas Bruun. Har saaledes »i 30 Aar været nødt til at slæbe for andre«¹⁾. Skifte Kbh. 24. Febr. 1758, Boet fallit.
- k Ingeborg Birgitte R ø r i n g, døbt Gjerdrum 8. April 1718, begr. Vaage 31. Marts 1760, gift med Sognepræst til Vaage Johan Storm, f. ved Sagene i Christiania 28. Decbr. 1712, død Vaage 24. Juni 1776. Med ham havde hun Sønnen, Digteren Edvard Storm samt to Døtre, af hvilken den ene var Farmoder til Violinvirtuosen Ole Bull.
- l Ulrik Christian R ø r i n g, f. Thorhaug i Gjerdrum 4. Marts 1719, død i Rønne 23. Decbr. 1776, Præst paa

¹⁾ Meddelt af Ass. Hjorth-Nielsen.

Sandø (Færøerne) 1758, senere i Nyker og 1765 i Rønne. Gift (Frederikshald?) 1753 med Rachel Christine Munch, døbt Frederiksstad 13. Maj 1723, levede 1796 paa Bornholm, Datter af Kaptajnløjtnant Søren Munch og Johanne Meng. Med hende havde Pastor Røring 5 Børn, blandt hvilke var:

- 1) Edvard Ulriksen Røring, f. Kbh. 21. Maj 1754, død Mariager 28. Marts 1800, Kapellan i Mariager 1796 efter at have været Hører i Rønne og Lærer ved Opfostringshuset i Kbh.; ugift.
 - 2) Søren Røring, f. 17... , d. ... 18... , boede i Rønne og var eneste Arving efter ovennævnte Broder¹⁾.
- 3—5) Døde før 1800 og uden Livsarvinger.
- m Petronelle Røring, døbt Gjerdrum 8. April 1720, begr. s. St. 28. Aug. 1737; ugift.
- n Kirstine Marie Røring, døbt Gjerdrum 28. Marts 1721, død 4. April 1761, gift 1755 med Ole Bagger Praëm, f. Christianssand 8. Aug. 1721, død Tømmerby 6. Febr. 1799, Sognepræst til Tømmerby-Lild.
- o Helene (Lene) Sofie Røring, døbt Gjerdrum 29. Septbr. 1722, død, gift med Peter Radich, f. Nysted 9. Novbr. 1706, død Snese 17. Jan. 1783, først Kapellan paa Bragernæs, senest Sognepræst til Snese.
- p Gidsken Edvardine Røring, døbt Gjerdrum 28. Marts 1724, begr. Øjestad 25. Juni 1793. Gift Holt 17. Juli 1751 med Søren Bugge, f. Christiania 20. Marts 1721, død Øjestad 9. Novbr. 1794. Sognepræst til Øjestad. Deres Søn var den bekendte Biskop, Dr. Peter Olivarius Bugge i Trondhjem, der var Fader til den lærde Latiner Søren Bugge og til Skolemanden Frederik Moltke Bugge, hvis Søn var Biskop Wilh. Bugge.

Naar der i Sorenskriver Erik Rørings Descendens findes saa mange Individuer af den Art, der i den moderne Biologi benævnes »højværdige«, synes dette Forhold at maatte skyldes enten hans Moder eller hans (første) Hustru.

¹⁾ Tingsvidne af Rønne 17. Maj 1800. Onsild H. gejstl. Skiftepr.

Liste over begravede i København 1677 og 1682—92.

Af C. Behrend.

Nedenfor meddeles en Fortegnelse*) over henved 100 Personer, som er blevne begravede i Aarene 1677 og 1682—92, ledsaget for de flestes Vedkommende af korte Biografier; her er ikke blot Biografier af andetsteds fra bekendte Personer, men ogsaa af saadanne almindelige Borgere, som man ellers vanskelig finder Oplysning om. Ved hver Person er tilføjet Navnet paa den Præst, som holdt Ligtalen, og Teksten for Prædikenen. Den synes at være udskrevet af en Bog, som til Præstens Oplysning indeholdt Momenter om de afdødes Slægt og Levnet. Bagest har en Frantzt Anderssen Bohl skrevet, at han har udskrevet dette efter en Vens Bog d. 12. Marts 1684. Bogen angaar vistnok kun de fra Frue Kirke begravede, da de fleste Taler er holdte af denne Kirkes Præster: Henr. Bornemann, Sognepr. 1675—83, siden Bp. i Aalborg og Kbhvn., I. A. Bornemann, Sognepr. 1683—98, Chr. Lauridsen Mariager, Kapellan 1686—1706; dog nævnes ogsaa et Par Gange Præster fra andre Kirker: Alb Foghsen With, Præst ved Trinitatis Kirke 1684—1715, Mich. Henrichsen Tisdorph, Præst ved Nicolai Kirke 1660—1701, Fr. Plum, Præst i Gentofte 1672—1728, Es. Fleischer, Præst ved Helligaands Kirke 1665—97. (Teksterne er her udeladte, og Præstens Navn er sat i Parenthes. [B. = Bornemann].)

Anno

1677. 22. Martij offver Borgemester Christen Caspersen Schöler af Kiøge.¹⁾ (H. B.)
 — 23. Aug. offver Andersz Bendtsens Hustru vdi S. Peder Stræde.
 — 29. Aug. ofver Mr. Daniels Asbach Chirurg. Datter.²⁾ (H. B.)
 — 21. Sept. ofver Nielsz Snedker i Store St. Clemmedstr.³⁾ (H. B.)
 1682. 7. Apr. ofver Peder Munch Brüger. (H. B.)
 — 20. Apr. ofver Søfren Jensen, Juul- och Vognmand. (H. B.)
 — 5. Julij ofver Fridrich Knudzen Wiinhandlers Hustru. (B.)
 — 22. Augustij ofver Mickel Clauszen Byskriffver. [Blev Byskr. 1659.] (H. B.)
 1683. 7. Febr. offver Didrich Raszmuszen Kiøbmand. (H. B.)
 — 9. Martij offver en studiosus. (H. B.)

*) Findes i et Haandskr. (Ny k. S. 8° 371), der desuden indeholder en længere Biografi af Jesper Friis til Ørbækklund, † 1643, og en kortere af Wentzel Rothkirck.

¹⁾ var tillige Assessor i Højesteret, Fader til Gehejmraad Caspar Schøller.

²⁾ Bartskær Adam Daniel Aspach boede paa Hjørnet af Klædeboderne og Nørregade; g. m. Bartskær Morten a Møinichens Datter Karna.

³⁾ omtr. hvor nu Frederiksberggade gaar.

- Anno
- [1683.] 29. Oct. offver Jenz Jenzsen Øll och Wiinskiencher i Krantzen.⁴⁾ (I. A. B.)
1684. 18. Febr. offver Mag. Jenz Justsen.⁵⁾ (I. A. B.)
 — 23. Apr. offver Peder Simonszen Klocker til Vor Frue. (I. A. B.)
 — 16. Dec. ofver Christen Matzens Hustru i Lavendelstr. (I. A. B.)
 — 19. Dec. offver Gabriel Jacobszen Skibskriffver. (Jens Hans. Vinter.)⁶⁾
1685. 12. Mar. offver Hans Nielsen Tømmermand, som i en Hast nedstyrte och døde. (I. A. B.)
 — 26. Mart. ofver Dronning Sophia Amalia. (I. A. B.)
 — 6. Aug. offver Søster Sa. M[ag.] Erick Olufsen Torms.⁷⁾ (I. A. B.)
 — 30. Oct. offver Jens Andersen. (I. A. B.)
 — 6. Nov. offver D[r.] Wislebens⁸⁾ Hustru. (I. A. B.)
1686. 15. Jan. offver Rasmus Bysing⁹⁾, Sogneherre paa Christianshafn. (I. A. B.)
 — 26. Febr. offver Eiler Stuur Kiøbmands Hustru. (I. A. B.)
 — 2. Junij offver Bertel Jeszperszen Kiøbmand. (I. A. B.)
 — 2. Aug. ofver Maren Jørgensdatter, Peder Aagesen Hiulmandz, fød i Torril i Hadzherrit vdi Jylland. (I. A. B.)
 — 17. Sept. offver Mag. Richert Hansen Nordhuusz, øfver¹⁰⁾ Capellan til v. Frue i Kiøbenh., fød 1622; hans Fader var Chr. 4ti Staldmester, gich i Skole i Ribe oc i Kiøbenhafn, hafde studerit til Wittenb. oc Leibzig 3 Aar, blef Capellan 1654, hafde Brøllup 56. och 4 Børn, var Nederst Capellan 26 Aar, øfverst 6 Aar. (I. A. B.)
 — 27. Sept. offver Mag. Jens Hansen Vinter, Sognepræst til Holmen, fød i Kiøbenhafn 1632, gich i vor Frue Skole, blef Capellan paa Christiansh. 1660, gifft samme Aar, Cap. til Holmen 1663 och Sognepræst 1676. Hans 1ste Hustru døde 1670, hafde med hende 2 Søn., 2 Døtr.; blef gifft samme Aar igien, med huilchen Hust. hand fih 4 Søn. oc 4 Døtre. (I. A. B.)
 — 30. Dec. ofver Just Frøiling Kiøbmand, fød i Kiøbenhafn 1633, lærde Smede Haandverck, reiste derpaa, blef Mester i Lauget, hafde Brøllup i Malmøe 1658, lefde med den første Hustru 19 Aar, hafde med hende 9 Børn, hafde Brøllup igien 1678, hafde med hende 3 Børn, af huilke det sidste (en Søn) blef fød effter Faderens Døed.
1687. 7. Janv. ofver Lauritz Biørnsen Brøggers Hustru Karen Andersdatter, fød i Kiøbenh., var 21 ½ Aar och 12 Dage, gifft i 8 Maaneder. (I. A. B.)

⁴⁾ der nævnes et Værtshus af dette Navn i Skindergade.

⁵⁾ Jens Justesen Berg, Præst ved Trin. Kirke 1656—84.

⁶⁾ Sognepræst ved Holmens Kirke 1676—86, † 17. September 1686, se nedenfor.

⁷⁾ Sognepræst ved Frue Kirke Erik Torm, † 1667, var gift med Ole Worms Datter Søster.

⁸⁾ Borgmester i Nykøb. F. Lunds Datter Anna var først gift med Dr. jur. Dan. Faber, derpaa med Dr. med. Henn. Arnisæus, † 1636, og endelig med Prof. theol. Dr. Jørg. Witzleben, der døde 1676.

⁹⁾ Rasm. Byssing, Sognepræst ved Frelsers Kirke 1659—86.

¹⁰⁾ Kapellan ved Frue Kirke 1680—86.

Anno

- [1687.] 20. Jan. ofver Jørgen Gregersen Brøger og Ofverformynder, føed i Kiøbenhavn 1637, 16. Martij, gifft 1668, 9. Julii med Hans Knudzen Leegaard¹¹⁾ Raadm. Dater, hafde 4 Sønner, 3 Døtre, gich til Skriffte d. 4. Jan. men kom iche i Kierchen om anden Dag. (I. A. B.)
- 21. Jan. offver Jonathan Wrtekremmers Hustru, som døde i Barnsnød, føed i Kiøbenh. 1660, hafde Brøllup 1681, 10. Maij, hafde 2 Døtre. (I. A. B.)
- 24. Jan. offver Markus Michelsen Brøger, barnføed i Kiøbenh. 1641 6. Mar., hafde Brøllup 1669 med Suend Laumand Brøgers Dater, och Børn 2 Døtre. (I. A. B.)
- 26. Jan. offver Hr. Jens Tranis¹²⁾ Søn i Wdbye, Daniel, som tiente welb. [Prof.] P. Winding, føed 1668, 9. Jan. (Chr. Mariager.)
- 10. Febr. offver Anne Christophersd. Hering føed i Kiøbenh. 1664, 28. Jun., gifft med Asmus Brun Snedker 1680 i Maij, blef Enche 1686 i Maij, gifft samme Aar med Hans Christensen Snedker, hafde ingen Børn. (B.)
- 14. Febr. offver Karen Christensdatter, føed i Kiøbenh. 1630, 5. Sept. gifft med Laue Tommesen Tømmer[svend] 1650 i Mar., hafde med ham 11 Børn, 7 Sønner 4 Døtre, indtil 1669, hafde Brøll. med [Kæmmer] Hans Levesen 1670 i Oct., hafde med ham 2 Døtre. (Mag. Albrect Fogsen.)
- 15. Febr. offver Peder Lercke Brøger, føed i Jylland ved Randersz i Wdbønne¹³⁾ 1632. 12. Apr.; gifft 1664 med en Brøger Encke, som hand hafde 19 Aar, siden 1682 med Anne Nielsz Bagges. (Mag. Es. Fleischer.)
- 21. Mart. offver Karen Tommesdatter, som var Tommes Tomesens Dater, føed i Kiøbenh. 1602, 13. Dec., hafde Brøllup med Oluf Jensen Brøger 1629 i April: med hannem en Datter, hun lefvede wdi Egtestand 34 Aar 10 Maaneder, i Enchestand 23 Aar 3 Vger. (I. A. B.)
- 25. Mart. Offver Christen Lynge, føed i Halland i Wæsinge Præstegaard 1658 den 8. Oct.; hans Fader var Hr. Bendt. . .¹⁴⁾; hand var 4 Lexie Hører i vor Fr. Skole. (Chr. Mariager.)
- 15. Apr. offver Hr. Jens Jacobsen¹⁵⁾ øfrst Capellan til Stc. Nicolai Kierche, føed 1618 i Halland; hans Fader var Præst til Snøstrup og Trynninge; hafde 3 Hustruer, med dem 17 Børn; den sidste, Engelke Friis, som var Renteskr. Sivert Frisis Datter hafde hand 23 Aar, med hende 8 Børn, med di andre 9 Børn, af disse var endnu 12 lefvende. Hand var i Siell. Capel. i 5 Aar och til S. Nicol. Kirche 42 Aar.
- 31. Maij offver Jørgen Geuszmer, Studiosus medicus, føed paa Als 1605. Hans Fader var Førstens af Sønderborg Fiskmester, hed Peder Geuszmer; var wdj Wartow 40 Aar. (Alb. Fogsen.)

¹¹⁾ Hans Knudsen Leegaard blev Raadmand 24. Nov. 1677; han boede i Nr. 14 paa Gammeltorv; begravet 8. Maj 1688, se dér.

¹²⁾ Jens Olufson Trane var Præst i Udby Sjælland 1654—81.

¹³⁾ maaske menes Udbyneder i Randers Amt.

¹⁴⁾ I Vessinge i Halland var der c. 1650 en Præst Bengt Pedersen.

¹⁵⁾ Jens Jacobsen angives hos Wiberg at have været Præst ved Nikolaj Kirke 1659—77; efter hvad her staar, var han der til 1687.

Anno

- [1687.] 3. Junij ofver Niels Bertelsen, føed i Jylland i Bølle Herrit i Lundenes Ampt 1620 d. 13. Dec., gifft 1662 i Nov., som varede i 22 Aar; anden Gang gifft i 1 ½ Aar. (I. A. B.)
- 6. Junij ofver Jens Turesen Klocher til Slottet, føed i Blegind i Mørum Sogn i Gulringe 1604 H. tre Kongers Dag, Faderen en Bonde, Ture Jensen, som døde begge [Forældre?] i hans 3die Aar, kom til Søllisborg¹⁶⁾ til sin Faster, som hafde Klocheren, gich der i Latin Skoele til sit 14 Aar, kom saae til Lund i Skoele, gich der i 14 Aar, kunde ey diponere for Mangel, kom saa til Kiøbenh., lærde Bogtrøcherhandverck i 3 Aar hos Salomon Sartor, arbeidet saa 7 Aar hos Melkor Marsen¹⁷⁾, blef saa forskrefven till Søllesburg at betiene Klocheriet for sin Faster, som varede 2 Aar, da hun døde i sit Alders 110 Aar, blef saa forskrefven til Kiøbenhafn af D. Peder Winstrup¹⁸⁾ at trøche C 4ti Bibel; gifft med D. Olle Worms Pige Maren Jensd. 1641, hafde med hende 2 Døtre, blef saa klar paa Accademiet, bekom et Degne Kald i Skaane, som hand hafde 2 Aar og ved Svenschens Indfald blef recommenderit til Kiøbenhafn 1654, d. 6. Sept. 1655 forandredis ved Døden hans Egteschab, blef gift 1657 med Peter Mutzfeldz¹⁹⁾ Pige, hafde med hende 2 Sønner. (I. A. B.)
- 8. Junij ofver Anne Lauritzdatter, Holger Knudsens, føed i Odense 1664, 25 Maj; Faderen var Grofsmed, gifft 1685 i Febr., 2 Døtre. (B.)
- 17. Oct. ofver Povel Suendsen Billenberg, Hutstafferer, føed i Skaane i Ronnebjerg Herrit i Billebjerg 1619 31. Dec.; Faderen Her Suend Povelsten Prest til Billebjerg og Tirup [c. 1610—30], Moderen Else Clausd.
- 14. Novbr. ofver Margrete Andersdatter føed i Kiøbenh. 1620 17. Apr., Faderen Anders Oelsen Kiøbmand, Moderen Giertrud Rasmusdatter, gifft 1654 med Hans Larsen Holst, paa 5 ½ Aar, hafde 2 Sønner 2 Døtre, gifft igien 1661 med Johan Johansen Kiøbmand paa 1 ½ Aar, wden Børn; hand druchnede i Østersoen. (B.)
- 29. Novbr. ofver Matz Knudsen Bager og Rackel Pedersdattersz Datter Anne, føed i Kiøbenh. 1665. 25. Mar. (B.)
- 9. Dec. ofver Mag. Oluf Skanch, Præst til Rødoure og Brønshøj, føed i Trunhiem 1653 i Nov. Faderen Oluf Fastiesen Raadmand, Moderen Elsebe Natansdatter. Blef Skibspræst 1674, siden blef Præst der til Steden 1682, gifft 1683 med Hr. Clausis Datter i Brønshøj, hafde med hende eet Barn, som endnu ey var kommen til Verden. (Fr. Plum.)
- 21. Decbr. ofver Jørgen Christenszen Bager, føed paa Als 1640, lært Bagerhandverch i Sønderborg 1659, blef gift med Ane Pedersdatter, Enche i Bager Ampted 1678 d. 3. Julij, hafde med hende 5 Børn. (B.)

¹⁶⁾ Sølvisborg.

¹⁷⁾ Melchior Martzan, † 1654, blev efter Sal. Sartor († 1644) Universitetets første Bogtrykker; begge, der var ansete Bogtrykkere, arbejdede paa Chr. IV's Foliobibel.

¹⁸⁾ Peder Pedersen Winstrup blev Bp. i Skaane 1638, † 1679.

¹⁹⁾ antagelig Griffenfelds Morfader.

Anno

1688. 2. Jan. offver Anne Hans Datter Huusum, fød i Kiøb. 1653 d. 1. Sep. Fad. Hans Hanszen Huusum Skreder, Moderen Marta Hansdater, gifft 1674 vdi Aug. med Anders Gudmansen Brøger, som døde 1684, hafde med ham 8 B. 6 Sønner og 2 Døtre, gifft igien 1686 i Dec. med Anders Svendsen Kiøbmand, hafde med ham en Dater, som hun døde effter. (B.)
- 4. Jan. ofver Mag. Søfren Søfrensen Archtander²⁰), Præst til Nye Holl[ænder] Bye og Tysk Præst til Christiansh.; hand blef brent ihjel af et Lys tredie Juuledag, da hand hafde præket 2 Gange om Dagen og gjort en Wielse og studerit til Onsdags Præken; fød i Fotte[?] Føgderi ved Arndal i Norge 1649. Kom vd 1671 och var Legations Præst hos Hr. Marcus Giøe²¹) i Frankrig og Engeland, blef siden Skibs Præst og siden Tysk Præst. (I. A. B.)
- 23. Martij ofver Trulsz Vognmands Hustru, fød i Fyen 1632, 1. Nov., gifft 1671 med Niels Tommesen Blaa, hafde med ham 4 Børn, gifft igien 1683 med Truls Vognmand. (Chr. Mariager.)
- 8. Maj ofver Hans Knudsen Leegaar Raadmand, fød i Holstbro 1619 d. 21. Sept. Hans Fader var Knud Hansen Leegaar Borgm. sammesteds, gifft 1650 d. 6. Jan. med Kiersten Jensdater, hafde 12 Børn, 7 Sønner, 5 Døtre. (Es. Fleischer.)
- 31. Maj ofver Ellen Pedersdatter Christen Povelsen Smeds, fød i Halland i Quibille Sogn ved Halmsted 1610, gifft 1641 med en Smed, som hun hafde 3 Aar, med den 2 Børn, gifft igien 1647 med en Smed, hafde ham i 3 Aar og med ham 2 Børn, gifft igien 1653 med Christen Povelsen foruden Børn. (I. A. B.)
- 11. Junij ofver Tommes Jensen, forrige Brygger, fød i Harsløff 1610; Faderen Jens Hansen, Moderen Anne Tommesdater: gifft med Anne Mortensd. 1642; hafde hende 26 Aar vden Børn, gifft igien 1676 med Sophie Jensdater, hafde med hende 2 Børn. (B.)
- 12. Junij ofver Ellen Nielsdatter Christen Matzen Kiøbmandz, fød paa Christiansh. 1649. Faderen Niels Povelsen Skipper, Moderen Birgete Jensdatter, gifft 1673, hafde 4 Br. (Gert Winiche.)
- 18. Junij ofver Præsident Peder Resen²²), fød i Kiøbenhafn 1625 17. Junij, døde 1. Junij 1688 ved 5 Slet om en Fredag Aften. Enhuer er hans Bedrifter bekient. (Mag. B.)
- 28. Augustij offver Clausz Iffversen²³) Raadmand, fød i Assens 1624 d. 23. Apr. tient vdj en Krambod i Odense 3 Aar, tient Lyder Styfken for Dreng 8 Aar, for Svend 6 Aar, gifft 1655 med Peder Juuls Stifdatr. Margrete Jensdater, som vared i 3

²⁰) kaldes hos Wiberg Søren Andersen Arctander, tysk Kap. ved Freisers Kirke 1684—88.

²¹) Gehejmerraad Marcus Giøe var Gesandt 1669 i Haag og 1672 i London.

²²) Peder Hansen Resen (1625—88) Prof. juris, Højesteretsassessor, Præsident i Kbhvn. Forf. af Inscriptiones Hafnienses og Atlas Danicus. m. m. G m. Anna Mejer se under 19. Dec. 1689.

²³) Klaus Iversen Klædekræmmer blev Raadmand 31. Juli 1688.

Anno

- [1688.] Aar, med hende 2 Børn, gift igien 1661 med Raadmand Wil-
lum Fiurens²⁴⁾ Dater, som vared 16 Aar, med hende 8 Børn,
gift igien med Sophie Davidsdatr. 1678 vden Børn. (M.
Michael [Henrichsen Tisdorph?])
- 29. Aug. ofver Maren Eskildsdatter, fød i Kiøb. 1619 19 Oct.,
hendis Fader Eskild Jensen²⁵⁾ Byefoget; gift med Povel Chri-
stensen Assessor i Admir. Collegio 1643, som døde 1676, hafde
7 Børn. (I. A. B.)
- 10. Sept. ofver D. Hans Leth²⁶⁾, Kongens Hof-Prædicant,
fød i Jylland 1625 d. 8. Febr. Faderen Hr. Søfren Nielsen Leth
Præst til Wegerslef og Willersøe Sogner i Aars Stiftt, Moderen
Karen Svendsdatter, som hafde tient Hr. Jørgen Brahe 7 Aar,
hafde Brøllup med hende²⁷⁾ 1657, 19. Mar. och hafde hende 13
Aar; bleff Præst til Ringe og Hæringe Sogner i Fyn 1656, hafde
9 Børn, 8 Sønner 1 Dater, gift anden Gang 1675 20 Apr. med
Anne Jacobsdatter, Raadm. Jacob Andersens Dater, som tilforn
hafde Ko. Ma. Ridefoget Fridrich Fridrichsen; hafde med
hende 1 Dater, blef Slodspræst d. 23. Feb. 1668. (I. A. B.)
1689. 5. Mar. ofver Adam Daniel Asbach²⁸⁾ Chirurgus, fød i Ba-
chara 1629 18. Jan. gift 1655 17. Juni med Karen Mortens-
datter v. Mønnen [o: Møinichen]; hafde 4 Sønner, 3 Døtre.
(I. A. B.)
- 22. Maj ofver Maren Rasmusdatter Thoer Andersen Brøggers,
fød i Jylland 1621 12. Apr., kom til Kiøbenh. at tiene, da
hun var 14 Aar, gift 1650 med Ped. Nielsen Portener i Wester
Port, som varede 14 Aar, med 7 Børn, 4 Sønner og 3 Døtre,
gift igien 1664 med Thoer Andersen Brøger, varede 24 Aar
med 1 Søn. (I. A. B.)
- 24. Maj ofver Søfren Pedersen, Naglsmed, fød i Kiøb. 1646
1. Nov., kom til Handverck, da hand var 12 Aar, gift 1676
med Anne Berentzd., varede 3 Aar vden Børn, gift igien 1683
med Giertrud Jensdatter, varede 3 Aar vden Børn; hand kom
sielden i Kierchen. (I. A. B.)
- 14. Junij ofver Peder Tuesen fød i Vinge vdi Jylland 1604
6. Febr. Fad. Tue Pedersen, Moderen Inger Nielsdatter, gift
1643 10. Sept. med Inger Nielsdatter, varede 34 Aar och 7
Børn, 4 Sønner 3 Døtre; sad Encke 12 Aar[?]; døde 9. Jun.,
da hand gift af Kierche, thi hand var en Guds Mand. (I. A. B.)
- 8. Julij ofver Bent Andersen Slagter, fød i Kongsbacke²⁹⁾
1632, gift 1664 med Maren Christensd., varede 21 Aar vden
Børn, gift igien 1686 med Karen Carlsd., hafde med hende 2
Døtre. (I. A. B.)
5. Aug. ofver Anne Christensd., Peder Brynoldsen Brygers,

²⁴⁾ blev Raadmand 13. Aug. 1660. † 16. Juli 1664.

²⁵⁾ Eskil Jensen blev Byfoged 1629, † 1637.

²⁶⁾ Hans Leth, f. 1625, var kgl. Konfessionarius 1668—88.

²⁷⁾ her er udfaldet Navnet paa hans første Hustru Anne Henningsdatter.

²⁸⁾ Aspach, se ²⁾.

²⁹⁾ Kongsbakke i Halland.

Anno

- [1689.] fød i Riibe Stifft i Sall Præstegaard³⁰⁾ 1663 i April, gift 1684 7. Nov. med 2 Børn. (I. A. B.)
- 6. Sept. ofver Gundel Andersd. Buge, fød i Halland vdi Frølinge Sogn i Fars [∴Färs?] Herred 1626, Faderen Anders Jensen Buge, Moderen Birgete Olufsd., var hiemme i 18 Aar, tiende her i Kiøbenh. 14 Aar hos 4 Mænd, gift 1658 med Stephen Haagen-sen med 6 Børn vdi 10 Aar, var siden i Egteskab 7 Gange vden Børn, af huilche den Sidste Jens Nielsen Vrup hun hafde Brøl-lup med 1683, 12. Febr. (I. A. B.)
- 9. Sept. ofver Mag. Henrich Skach³¹⁾, fød paa Gulland i Wisby 22. Dec. 1630. Faderen Mag. Henrich Henriksen Skach, Præst og Provst i Wisby; er holt til Latin Skole fra 10de Aar, deponered til Upsal i 19de Aar, blef Rector Schole i Wisby, siden Sognepræst og Provst 16 Aar, Bisp 4 Aar, gift 1659, vared 1 Aar, med en Søn, som er Rector Schole i Kerte-minde, gift igien 1662, varede 20 Aar, med 9 Børn, di 6 lefver i Armod og hand self i Krigen blef landflygtig. (I. A. B.)
- 25. Oct. ofver Peder Jørgensen Brendevinsbr., fød i Sielland i Tybjerg Herred vdi Hellemagle 1646, 4. Aug., Faderen Jørgen Pedersen, Moderen Anne Andersd., var hiemme 18 Aar, kom saa at tiene i Kiøb. paa Bryggeriet, gift 1680 med Karen Anders Andersens, hafde med hende 2 Sønner, gift 1687 med Markus Jørgensen Skomagere Datter vden Børn. (I. A. B.)
- 8. Novbr. ofver Søster Anne Pedersdatr., fød i Kiøb. 1652, gift med Hansz Pedersen Pedel, hafde ham 2 Aar med 2 Sønner, gift igien med Peder Jonsen Pedel 1675, hafde med ham 3 Sønner och 2 Døtre. (I. A. B.)
- 21. Novbr. ofver Peder Hansen Skjønning Brygger, fød i Jylland 1630, d. 21. Sept. Hans Fader var Degn, var hiemme 10 Aar, kom siden hid til Staden. seilede i 15 Aar, gift 1661 med Kicr-sten Matzdatr., hafde hende 15 Aar og 9 Børn — 6 Sønner 3 Døtre — gift igien med Maren Hansdater 1676 vden Børn, var en smuch gammel Mand, men blef beskyilt af Sa. P. Resen offentlig paa Raastuen at forsoer sig med at vidne och taugde der til. Gud maa wide alting. (I. A. B.)
- 19. Decbr. ofuer Fru Anne Mejer Sa. Peder Resens³²⁾, fød i Ezechow Ao. 1625, gift trende Gange, blant huilche hun hafde Resen i 34 Aar. (B.)
1690. 8. Maj ofver Jens Pedersen Arbeidz Karl, fød i Koller³³⁾ Præstegaard ved Randers 1657. Faderen Hr. Jens Peder-søn, Moderen Maren Larszd. (Chr. Mariager.)

³⁰⁾ i Sal var der en Præst Chr. Pedersen Nørkiær 1661—78, altsaa antagelig hendes Fader.

³¹⁾ Henr. Schacht, Præst i Wisby, havde udg. et pseudonymt Skrift, der formentes ærekrænkende for den svenske Statholder, hvorfor han blev landsforvist og drog til Kbhn. Hans Søn var Math. Schacht, Forf. af Musicus danicus og naturv. Skrifter.

³²⁾ Anna Mejer f. i Itzehoe 1625 var først gift med Mich. Uppenbach, † 1645, derpaa med Paul Duus, † 1654, ³⁾ med Peder Resen, se ²²⁾.

³³⁾ maaske Kolind i Randers Amt, hvor der var en Præst Jens Pedersen Wistofte, der dog angives at være død 1655.

Anno

- [1690] 27. Maj ofver Liszbeth Pedersdatter, Anders Børgesen Brøgers, føed i Kiøbenhafn 1661, 16. Mar., gifft 1678, hafde 5 Børn, en Søn, 4 D. Faderen var Ped. Nielsen Portener i W. Port, Mod. Maren Raszmd.³⁴⁾ (I. A. B.)
- 13. Junij ofver Margrete Schumacher³⁵⁾ D. Hans Baggers, føed i Kiøbenhafn 1648, 20. Aug. Faderen Jochum Schumacher, Moderen Maria Mutzfeld; gifft med Mag. Jacob Faber 1668, hafde ham 5 ½ Aar vden Børn, gifft igien med D[er.] H. Bager 1674, 18. Nov., hafde med ham 3 Børn — 2 Sønner oc en Daatter. (I. A. B.)
- 4. Julij ofver Maren Jensdatter, Jørgen Langholt Baggers, føed i Sonnebye³⁶⁾ i Hamrum Herrit vdj Jylland 1612, 8 Juni. Pinsd. gifft med Peder Andersen d. 12. Maj 1651, hafde ham 15 Aar med 5 Børn, gifft igien 1667 med Jørgen Langholt Bager, hafde ham 23 Aar, vden Børn. (Mich. Henrichsen [Tisdorph?])
- 8. Julij ofver Maren Jenszd. Oluf Hanszns, føed i Aarhus 1643 gifft med Jens Wigant 1677, hafde ham 15 Vger, var Enche ½ Aar, gifft igien med Olle Hansen Wognmand, hafde ham 12 Aar vden Børn. (I. A. B.)
- 12. Sept. ofver Anders Rafn Iszl[andsk] Kiøb[er]m., føed i Holstein 1603, 29. Oct. Faderen Jens Nielsen Raffn, var hiemme 17 Aar, blef vdschrefven i den Keyszl. Krig oc fangen vnder Keyseren, effter Krigen kom hid til Staden oc tiente for Dreng, Karl, Under- oc Ober Kiøbmand paa Iszl. 40 Aar, fih Gifftermaal fra Holstein 1646 med Sidsel Willumsdatter, hafde med hende 4 Børn paa 7 Aars Tiid, gifft igien 1655, som vared 34 Aar vden Børn. (Mich. Henrichsen [Tisdorph?])
1691. 20. Mart j ofver Hans Hansen, Skredder, føed i Riber Stiftt 1612, lært Handverch i Kolding, reist vdenl. i nogle Aar, gifft med Maren Raszmsdatter Skreder Enche 1641, hafde hende 32 Aar med 4 Sønner en Dater. (B.)
- 20. April ofver Christen Nielsen Brand Capitain och Tømmermandz Hustru Anne Povelsdatter føed i Kiøbenh. 1666 d. 12. Jan., gifft 1683 och hafde ingen Børn. (I. A. B.)
- 24. September ofver Kirstine Hansdatter Frøling, føed i Kiøbenhafn 1670; hendis Fader Hans Frøling Kiøb[er]mand, Moderen Kirsten Hansdatter. (I. A. B.)
- 27. Oct. ofver Kiersten Christensdatter, Jens Niensens, føed i Veyel 1645. Faderen var Hr. Christen Christensen Sognepræst ibm., Moderen Maren Laurisdatter, gifft 1685 vden Børn. (I. A. B.)
- 10. Nov. ofver Maren Lauritzdatter, Jørgen Christophersøn Vædsetters, føed i Mors i Jyll. 1625, gifft 1667, hafde en Søn. (B.)

³⁴⁾ Forældrene omtales under 22. Maj 1689.

³⁵⁾ Margrete Schumacher, Griffenfelds Søster, var gift med Sognepr. ved Frue Kirke Jac. Faber og derpaa 1674 med hans Efterf. Hans Bagger senere Sjællands Bp.

³⁶⁾ maaske = Sunds(by) i Hamrum Herred, maaske skal læses Sonneby (=Sønderby).

Anno

- [1691.] 27. Nov. ofver Liszbeth Jochumsdater, Simon Krickis, fød i Kiøb. 1626 d. 16. Nov., Faderen Jochum Rotgitter, Moderen Anne Pedersd., gift 1648, 4. Dec. hafde 9 Børn, 5 Sønner 4 Døtre, har verit Enche siden 1679. (I. A. B.)
- 30. Nov. ofver Fridrich Knudzen Gamborg³⁷⁾ fød i Kiøbenhafn 1650 23. Julij. Faderen Knud Olsen Gamborg Vintapper, Moderen Giertrud Jensdatter, hafde studerit til hans Alders 15 Aar, lært siden Fasbinderi, gift med Apolone And.dater 1675, hun døde 1682, hafde 4 Sønner; hand døde hastig af en langvarig Brøstsiüge. (I. A. B.)
1692. 6. Maij ofver Hans Stensen, Kiøbmand, fød i Malmø 1649 i Febr., Faderen Steen Hansen, Moderen Gundil Torkildsdater; var hiemme til hans 12. Aar, da Forældrene døde, lærde siden Kiøbman[d]skab, gift 1676 med en Vogn Mandz Enche vden Børn. (I. A. B.)
- 10. Nov. ofver Maren Laursd. Jørgen Christophersen Faunsetters, fød i Mors 1625, gift 1667, hafde en Søn. (I. A. B.)³⁸⁾
- 9. Maij (1692?) ofver Christen Nielsen Resen Brant Capitain og Tømmermand, fød i Bøfling Lehn i Iesen Sogn vdi Jyll. 1622, tient siden fornehme Adel.

³⁷⁾ Fr. Knudsen Gamborg, Vinhandler i Godtkøb ved Petri Kirke paa Nørregade (Billede af ham i Bruns København II. S. 67).

³⁸⁾ Denne Optegnelse er en Gentagelse fra 10. Nov. 1691.

Slegtebogsoptegnelser vedrørende familierne Bagge, Gram og Jordan.

Ved **S. H. Finne-Grønn.**

De i det følgende meddelte slegtebogsoptegnelser findes i en gammel, smukt indbundet annotationsbog, tilhørende fru Milly Johannesen f. Gallus i Christiania, som er en kognatisk descendent af den omhandlede prestefamilie Bagge i Flakkebjerg. Optegnelserne vil udfylde Wibergs presbyterologiske meddelelser og giver om slegten Gram et betragteligt supplement til det genealogiske kjendskab til borgermester i Sæby Hans Nielsen Grams efterslegt; cfr. »Stamtavle over Familien Gram«, trykt som manuskript, Kjøbenhavn 1882.

1634. Nov. 6. Er. Anne Michels Datter, Hr. Jenses udi Høye¹⁾, fød een Torsdag ved 2 slet Eftermiddag, og det udi Høye Præstegaard.
1661. Ap. 3. blev Hr. J e n s S ø r e n s e n B a g g e og sin hustrue Anne Michels Datter, af hr. Ebbe Provst, i Herrens Nafn Sammenviet.
1662. Febr. 17. Mandag ved 11 slet formiddag blev deres første og Eldste Datter Dorethe Jens Datter fød i Flackebjerg; Christnet den 23. Febr. i Kircken; Døde den 28. ditto derefter og blev begravet i Kircken den 3. Martij.
1663. Nov. 17. Tirsdag ved 6 Klokeslet om Morgenen blev det andet Barn og Datter Dorethe Jens Datter fød i Flackebjerg, Christnet den 22. Nov. der i Kircken og opnæfnt efter Faderens Salig Moeder.
1665. Apr. 16. Søndag ved halvgaaen 1 slet om Dagen blev det tredie Barn og det een Datter, Inger Jens Datter fød i Flackebjerg, Christnet den 23. April der i Kircken og opnæfnt efter Faderens Mor Moeder og efter hans Broders første Koene Inger hr. Peders i Skibbye.
1667. Apr. 1. Mandag ved 12 slet formiddag blev det fjerde Barn og Datter Ingeborig Jens Datter fød i Flackebjerg, Christnet d. 10. Apr. der i Kircken og opnæfnt efter Barnets Mor Moeder Ingeborig hr. Michels i Høye²⁾. Døde den 2. Julij der efter og blev begravet i Kircken den 5te ditto.
1669. Jan. 11. Mandag ved 12 slet Middag, blev det femte Barn, een Søn, fød i Høye, som blev hiemme Døbt Onsdagen derefter den 13. Janr., og blev kaldet Michel efter hr. Michel Jensen, fordum Sogne Præst udi Høye. Fastelavns Søndag derefter, den 21. Febr., var hand i Kircken og blev hans Daab

¹⁾ Hr. Jens Sørensen Bagge, sognepræst til Høve og Flakkebjerg paa Sjælland.

²⁾ Hr. Michel Jensen, sognepræst til Høve og Flakkebjerg.

- confirmeret. — Den 27. Augustij Døde dette Barn, Michel Jensen Bagge, og blev begravet den 2. Sept. i Sacristiet.
1670. Martj 6. Imellem Søndag og Mandag om Natten 3 Klocke(n) slet, blev det Siette Barn, een Datter, fød i Høye Præstegaard, blev hiemme døbt Lørdagen dereffter af Fader hr. Bagge og kaldes Ingeborig; den 16. Martij om Onsdagen dereffter blev hund baaret til Kircken og fik sin Daab Confirmeret. Døde den 17. Martij og blev begravet og lagt i Sacristiet den 21. Martij.
1671. Julj 8. Løverdag Aften Klocken 6 slet blev det Syvende Barn, een Søn, fød i Høye Præstegaard, blev den 16. Julj derefter Døbt i Kircken og kaldet Søfren Jensen.
1672. Decr. 5. Torsdag ved Middags Tiid blev det Aattende Barn, een Datter, Sidzel Jens Datter fød i Høye Præstegaard, blev Døbt dereffter i Kircken den 3die Søndag i Advent. Døde den 17de Martij og blev begravet den 21. ditto, og lagt udi Sacristiet hos hendes andre trende Smaae Sødskende.
1677. Apr. 25. Døde Moederen Anne Michels Datter hr. Jenses udi Høye.
- Dito 28. Dernest Faderen hr. Jens Søfrensen Bagge, Sogne Præst til Høye og Flackebierg Sogner, som den 8de Maij dereffter begge tillige blev begravet udi een Grav udi Høye Kirckes Sacristie hos Deres 4re i Herren hensovede Børn.
1682. Dominica Exaudi, blev Niels Hansen Gram indsat af hr. Peder Sørensens Bagge til Deigne Kaldet i Skibye.
1683. Febr. 4. blev Niels Hansen Gram og Dorethe Jens Datter Bagge bægge tilsammen viet af hr. Michel Ibsen Fastrup og hafde Bryllup i Præstegaarden.
1684. Martj 14. Søndag imellem 8 à 9 slet formiddag, blev deres første Søn Anders Nielsen Gram fød udi Sr. Peder Jacobsens Gaard, hvor de da boede, og christnet den 19. Martij derefter.
1687. Sept. 3. Onsdag om Aftenen Kl. 8 slet, blev den anden Søn, Hans Nielsen Gram, fød i Skibye Deigne Boelig, udi Horens Herred, og Christned Søndagen dereffter.
1692. Christi Himmel fartsdag om Morgenens ved 2 slet, Døde min Far-Fader Niels Hansen Gram i hans Alders 47 Aar, som blev begravet i Skibye Kirckegaard. Hand var fød i Vendsyssel i Jylland Ao. 1646 den 25. Julij, hans salig Fader var Hans Nielsen Gram, Borgemester i Sæbye udi 32 Aar; hans Moeder var Anne Jens Datter Worm.
1711. Apr. 18. Døde min Farbroder Anders Nielsen Gram, Kongelig Maytts. betroede Vognmester ved det Fynske Regimente, Som var gift med Karen Pihls Datter, efterladende sig 1 Søn. Nafnlig Niels Gram, og 2 Døttre, Doræthe Gram & Regine Gram i Live.
1712. Sept. 23. hafde min Fader Hans Nielsen Gram Bryllup med min Moeder Johanne Gad, som er fød i Elseneur (o: Helsingør) Ao. 1688 og Christned den 26. Martij i St. Olai Kircke; hendes Fader Peder Eilersen Gad da værende Oeconimus og Hospitals Forstander sammestæds, og Moderen Ide Hermands Datter Frich.
1713. Junj. 19. Mandag om Aftenen Kl. 7 gav Gud Dem den første Datter Chatharina Dorthen Gram, som Onsdagen den 21. ditto blev Christned i St. Nicolaij Kircke.
1715. Aug. 12. Mandag om formiddagen Kl. 11 blev ieg, Deres første

- Søn, Peder Gram, fød til Verden, og den 14de ditto Christned i Trinitatis Kircke.
1716. Dec. 5. Løverdag formiddag imellem Kl. 6 à 7 slet, blev deres anden Datter Ide Johanne Gram fød, som Onsdagen den 9de ditto blev Christned i Trinitatis Kircke.
1718. Maj 1. Søndag formiddag Kl. 3 à 4 slet, blev fød den anden Søn Christen Gram, som udi Trinitatis Kircke blev Christnet og derefter fra Verden er bort kaldet.
1720. Apr. 11. Torsdag Morgen Kl. 6 ½ blev den tredie Datter Lisbeth Gram fød, som den 13. ditto blev Christnet i Trinitatis Kircke.
1721. Dec. 22. à 23. Natten imellem kl. ¾ til 1, Er fød den fierde Datter Edele Chatharina Gram, som den 24. ditto blev Christned i Trinitatis Kircke og derefter Døde.
1723. Febr., blev den tredie Søn Niels Gram fød, som den 23. ditto blev Christned i Trinitatis Kircke og derefter er bortkaldet.
1724. Aug. Er fød en fierde Søn, atter kaldet Niels Gram, som den 16. ditto blev Christned i Trinitatis Kircke og ligeledes er hensoved.
1725. Døde min Faders Sal. Faster Chathrine Hans Datter Gram, i hendes Alder 79 Aar; hund hafde været i Egteskab med Kongel. Maytts. Accise Skrifer ved Christianshauns Port Christen Søfrensen Hornbech, som Ao. 1705 den 28. Julij døde uden Børn.
1727. Martj 6. Formiddag Kl. 11, blev den femte Søn Hans Gram, fød til Verden, som den 8de ditto blev Christned i Trinitatis Kircke.
1728. Novr. Er fød den femte Datter Chatharina Maria Gram, som den 6. ditto blev Christnet i Trinitatis Kircke og derefter bortdøde.
1730. Sept. 1. blev fød den Siette Datter Dorethe Gram, som den 4de ditto blev Christned i Trinitatis Kircke.
1732. Jan. 20. Døde min Salig Far Moeder Dorethe Jens Datter Bagge paa Jægerspriis i hendes Alder 69 Aar, og blev begravet den 28. ditto i Draabye Kircke.
1733. Julj 24. Formiddag Kl. 9 ½, er fød den Syvende Datter og tolvte Barn Charlotte Gram, som den 27. ditto blev Christnet i Trinitatis Kircke.
1735. Nov. 4. hafde min Eldste Søster Chatharina Dorthen Gram Brøllup med Sr. Frantz Christophersen Ruch, Tobaks Spinder her i Kiøbenhavn.¹⁾

¹⁾ Deres Børn:

1. Christopher Ruch, født 1736, Emaillemaler, døde 6. Decbr. 1804. (Assistens Kg.).
2. Peter Ruch, født 1744, Supercargo i Det asiat. Comp., efterlod 123000 Rdl. til St. Hans Hospital, død 13. Nov. 1799 (ibidem).
3. Marie Ruch, født 23. Decbr. 1746, død ugift 24. Juli 1808. (Runde Kg.) Christopher Ruch, var gift med Cecilie Marie født Svenningsen. (Hun døde 30. Octbr. 1823.) Børn:
 - a. Cathrine Marie Ruch, f. 10. Octbr. 1788, gift med Johan Fredrik Jordan 24. Febr. 1808. 10 Børn.
 - b. Johan e Dorothea Ruch, f. 19. Febr. 1791 (1792?), gift med Trolle i Colding.
 - c. Frantz Ruch, død 3. Octbr. 1820 i Mariager, ugift.
 - d. Christopher Andersen Ruch, død paa St. Croix, ugift.

1746. Er min Broder Hans Gram, fahrende for 4de Styrmand, paa hans 3die Reysse, med Skibet Dronningen af Danmark ved dets Total forulyckelse paa hien reysen fra China bortebleven.
1746. Oct. 28. hafde min Anden Søster Ide Johanne Gram brøllup med hr. Jesper Laursen Kildgaard, fød i Svendborg og Præst til Weylbye Meenighed i Fyen.
1748. Febr. 19. Døde min Farbroder Etatz Raad Hans Gram, Professor Lingve Græce, Geheime Archivarius, Bibliothecarius og Historiographus, Assessor i Consistorio og Medlem i Videnskabers Collegio; han var Sødskende Barn til min Fader Hans Gram, var fød til Verden den 28. october Ao. 1685 og blev begravet den 28. Februarj i Trinitatis Kircke; hafde været i Egteskab med (aabent rum). Effterladende sig ingen Børn, men 2de Brødre, Nemlig Laurids Gram, Provst over Møgel Tønder Bircke og Høyers Herred og Præst til Emmerleuf Meenighed; og Mogens Gram, Sogne Præst til Erringe Løf og Olstrup Meenigheder i Lolland; derforuden Søstre. (aabent rum).
1752. Oct. 4. Døde min Salig Fader Hans Gram om Aftenen Kl. 10¼, i hans Alder 65 Aar, 1 M. og 1 dag, som den 9de ditto dereffter blev begravet i Trinitatis Kirckegaard, der forhen hafde været Brøgger.
(Med ny, uøvet haand:)
1765. Febr. 16. døde Min Salig Moder Johanne Gram fød Gad j hendes Alders 77 Aar, blev begravet den 23. ditto i Wielbye Kirke i Fyen.
1766. May 1. døde Salig Her Joachim Giesler, vinhanler i Kiøbenhavn i hands Alders 67 Aar og blev begravet den 7. dito udi Nicolai kirkes urtegaard.
1767. Sep. 12. døde Sallig Regina Giesler fød Gram, blev begravet den 19. ditto i Nicolai Kirges urtegaard.
(Med ny, øvet haand:)
1776. Sept. 3. Døde Peder Gram i hans Alders 62 Aar, forhen Supercargo i det asiatiske Compagnies Tjeneste, blev begravet i Nicolay Kirkes Urtegaard den 7de.
1793. Mai 20. døde Cathrine Dorthe Gram i hendes Alders 80 Aar 11 Maaneder, blev begravet 24de paa Runde-Kirkegaard.
1793. Døde Charlotte Gram, 61 Aar gammel i Assens.
1797. Sept. 29. Døde Dorthea Gram, 68 Aar 1 Maaned gammel, blev begravet den 4de Octob. paa Helliggeistes Urtegaard.
1799. Mai 18. Døde Mad. Kildegaard fød Gramm.
— Nov. 13. Døde Peder Ruch, forhenværende Supercargo i det Asiatiske Compagnies Tjeneste; han var fød 1744, altsaa i sit 56. Aar, og efter Forlangende begravet paa Fattiges-Kirkegaard.
1803. Jan. 24 Døde Lisbeth Gram i en Alder af 80 Aar og 10 Maaneder; blev begravet paa Helliggeistes Urtegaard.
1804. Dec. 6. døde Christoffer Ruch i sti 66. Aar og blev begravet paa Fattiges Kirkegaard uden Nørreport.
1808. Juli 24. Døde Jomfrue Marie Ruch i sit Alders 62 Aar og 6 Maaneder og blev begravet paa Ruude Kirkegaard hos hendes Moder Catterine Dorthea Gram; gift med Tobakspinder Ruch, som døde 1793 d. 20. Mai, og efterlod sig 3 Børn, hvoraf Christoffer Ruch var gift og efterlod sig 2 Døttre og 3 Sønner, hvoraf den ældste Datter Cathrine Marie Ruch blev gift d. 24. Febr. 1808 med Snedkermester Johan Friderich Jordan.

1809. Jan. 5. (senere rettet til: 15.) blev Wilhelm Jordan født.
1810. Mai 18. blev Emil Theodor Jordan født.
1812. April 12. blev Carl Fredrik Jordan født.
1813. Octbr. 21. blev Heinrich Ludvig Jordan født.
1815. Octbr. 13. blev Emilie Marie Jordan født.
1817. Mai 10. blev Peter Christ. Christof. Jordan født.
1819. Mai 19. blev et dødfødt Barn født og begravet paa Petri Kirkegaard.
1820. April 3., anden Paaskedag er Niels Schjellerup Jordan født.
1822. April 7., første Paaskedag blev Peter Ruch Jordan født.
1824. Apr. 8. blev Johanne Sophie Jordan født og døbt i Herløv Kirke ved Frederiksborg. (Død ugift 25. Jan. 1891.)
1826. Nov. 2. blev Emma Tabitha Jordan fød i Lyngbye og døbt første Juledag.
1820. Febr. 19. blev Johanne Dorthæa Ruch gift med Toldkontrollør Trolle i Colding. (Hun døde 21. Octbr. 1868.)
- Oct. 3. døde Frants Ruch i Mariager.
1821. Juni 19. døde Christoffer Andersen Ruch paa St. Croix; begge uden Livsarvinger.
1823. Oct. 30. Døde Madame Cecilie Marie Ruch, omtrent 55 Aar gammel.
1826. Marts 19. døde Cancelleraad, forhen Lands-overretts Procurator Niels Schjellerup, omtrent 85 Aar gammel.
Døde Toldkontrollør Trolle i Colding, gift med Johanne Ruch og efterlod sig 3 Børn.
1837. Sept. 9. blev Ludvig Jordan, en Søn af Snedkermester J. Fr. Jordan og Cath. Marie Jord. født Ruch — Boghandler — gift med Marie Christine Wilhelmine Bech, en Datter af Dr. Bech, Læge i Aalborg.
1838. Marts 26. fødtes Harald Christian Ludvig Jordan, Søn af ovenstaaende, og døbt i Helliggeists Kirke d. 17. Mai 1838.
1839. Oct. 30. fødtes Boghdl. Jordans anden Søn, Hagbarth Otto Emil Ludvig Jordan, og døbt i Helliggeists Kirke d. 5. Marts 1840. (Var gift 2 Gange og efterlod 4 Børn.)
1842. Febr. 8. fødtes Ovennævntes tredje Søn, Axel Frederik Ludvig Jordan og døbt i Helliggeist Kirke 2den Pintsedag s. A. (Gift 22. Dec. 1888 med Emma Emilie Mariane Michelsen, Datter af d. praktiserende Læge Michelsen i Thisted. 1891 udnævntes han til Skoleinspektør for Christianshavns Friskole; han døde d. 21. Febr. 1899.)
1844. Jan. 13. fødtes L. Jordans fjerde Barn og døbt 9. Juni s. A. i Helliggsts. K. med Navnet Thorvald Albert Ludvig Jordan.
1845. Dec. 2. fødtes femte Barn, Valborg Ottilia Ludovica Jordan; døbt i Helliggeists K. (Blev gift med Dyrslæge Præstrud i Horsens. 3 Børn.)
1848. Febr. 2. fødtes sjette Barn, Agnes Vilhelmine Ludovica Jordan, døbt i Trinitatis K. (Blev gift i Brazilien og hedder Diaz.)
1849. Dec. 27. fødtes syvende Barn, Viggo Carl Ludvig Jordan; døbt i Trinitatis K. 5. Marts n. A. (Han blev Bogbinder, giftede sig og reiste til Amerika, hvor han døde kort efter. Efterlod Børn.)
1851. Oct. 20. fødtes ottende Barn, Dagmar Marie Ludovica Jordan; døbt i Helliggeist K. 16. Mai n. A. (Gift med sin Fætter i Christiania.)

1853. Juli 18. fødtes niende Barn. Hakon Heinrich Ludvig Jordan; døbtet i Frederiksberg K.
- Aug. 12. døde Christine Vilhelmine Jordan, født Bech, 34 Aar gl., paa Tusculanum i Rahbeks Allée. Ligger begravet paa Helliggeists Kirkeg. Ltr. T. Nr. 38.
1844. Jan. 12. døde Snedkermester Johan Fred. Jordan; ligger begravet paa Garnisons Kirkeg., Nr. 171; han var født 7. Jan. 1771 i Hannover.
1854. Febr. 8. bleve L. Jordan og Caroline Marie Louise Fogh, født i Nakskov, ægteviede i Frederiksberg Kirke.
1856. Marts 6. fødtes Jordans 10de Barn Thorkild Ludvig Jordan og døbtet i Helliggeists Kirke.
1858. Febr. 24. fødtes ellefte Barn, Thorstein Ludvig Jordan.
1859. Oct. 7. fødtes tolvte Barn, Aage Ludvig Jordan. Døbt i Helliggeist kirke.
1861. Jan. 16. fødtes trettende Barn, Birger Ludvig Jordan. Døbt i Helliggeistkirke. (Døde 1865 Febr. 5. Kl. 10 ½ efter kun een Dags Sygeleie af en heftig Hjernebetændelse.)
1863. Dec. 3. Kl. 5 Morgen fødtes L. Jordans fjortende Barn Einer Ludvig Jordan; døde d. 7. Febr. 1865.
1865. Juni 9. fødtes femtende Barn Thyra Ludovica Jordan, døbt i Helliggeists Kirke.
1868. Febr. 13. Kl. 6 fødtes L. Jordans sextende Barn og døbtet 1. Mai s. A. i Helliggeists K. med Navn Ellen Ludovica.
1872. Febr. 16. Kl. 12 Middag fødtes L. Jordans syttende Barn, en Datter, Sigrid Ludovica. 1843 Juni 12 døde samme Barn.
- Juli 25. Døde Catharine Marie Jordan født Ruch. Hun var født d. 10. Octbr. 1788 og opnaede saaledes en Alder af næsten 82 Aar. I sit Ægteskab med Joh. Fred. Jorhan var hun Moder til 10 Børn.
1883. Nov. 11. Døde Carl Frederik Jordan, Particulier, Søn af Fabrikant J. Fr. Jordan, 71 Aar gl. Han var gift tvende Gange; efterlod ingen Livsarvinger, men derimod en Adoptivsøn, hvis Datter arvede ham. Han ligger begravet paa Holmens Kirkegaard.
1889. Mai 20. døde Boghandler Heinrich Ludvig Jordan om Aftenen. Han er begravet paa Assistentens Kirkegaard.
1891. Jan. 25. døde Johanne Sophie Jordan og blev begravet paa Assistentens Kirkegaard.
1892. Febr. 5. døde Hagbarth Otto Emil Ludvig Jordan og ligger begravet paa Holmens Kirkegaard. Efterlod 4 Børn: af første Ægteskab en Søn ved Navn Alfred og af andet Ægteskab 2 Piger, Luth og Emilie, og 1 Søn.
1896. Novbr. døde Christian Jordan, Bagermester i Christiania. Han var Søn af Vilhelm Jordan, der blev født 15. Jan. 1809. Efterlod sig Enke og 2 Børn.
1897. Febr. 4 om Torsdagen Kl. 1 Kvarter over 3 døde min kære Hustru Emilie Mariane Jordan af Hjerneapoplexi. Hun ligger begravet paa Fasankirkegaarden.

Borgerbrev for Snedkermester Johan Frederich Jordan, Dateret Kiøbenhavns Raadstue d. 31. Juli 1799. Er bleven indtegnet som Amtssnedkermester, født i Göttingen.

Et lidet Bidrag til den norske Slægt Darre.

Af **A. W. Rasch.**

Den af den norske Personalhistorie højt fortjente Bernt Moe har i sit fortræffelige »Tidsskrift for den norske Personalhistorie« Ny Række, S. 364 leveret en Stamtavle over den norske Slægt Darre, hvilken han fører tilbage til en Jon Darre, af den gamle norske Adel, der levede 1331, hvis Søn Reidar Jonson Darre 1358 var Fehirde, Skatmester, i Thjem.

Forbindelsen mellem den nulevende norske borgerlige Slægt Darre og de omtalte Jon og Reidar Jonson Darre er ikke bevist og strider imod den i »Danmarks Adelsaarbog« 8. Aarg. 1891, leverede Stamtavle, der støtter sig til Dipl. Norv. og saaledes maa anses for autentisk.

Den borgerlige Slægt Darres sikre Stamfader er Christopher Bjørnson, der 1612 var Raadmand i Thjem og var efter den af B. Moe opsatte Stamtavle en Sønnesøn af Borgermester i Oslo Rolf Olufsson, der levede c: 1544 og endnu 1552. —

Denne Raadmand Christopher Bjørnsson, der 1625 blev Borgermester i Thjem, førte, ligesom sin Bedstefader Rolf Olufsen, kun et Bomærke i sit Signet og døde 10. Mai 1642. Med sin Hustru Sophie Mentzdatter von Ravensborg havde han 3 Sønner og 3 Døtre, hvoraf vi her dog kun skal nævne Sønnen Sten Christophersen Darre, der døde som resid. Kapellan til Stod 1691.

Med sin Hustru Ingeborg, Datter af Sognepræsten til Stod Anders Bjørnson, havde Hr. Sten Christophersen 10 Børn. Om disse meddeles her, efter hvad man har fundet i Fogedregnskaberne og Folketællingen 1701, følgende:

1) Christopher Stenson.

Han boede 1701 paa Nedre Rein i Egge Annex til Stod, var 56 Aar gl., og havde en Søn

a) Sten (Christophersøn), 2 Aar gl.

2) Anders Stenson.

Anders Stenson, »Præstesøn«, var 1701 Inderst paa Binde i For Hovedsogn, Stod, og 49 Aar gl., senere Handelsmand i Stenkjær. — Med Ingeborg Wang havde han Sønnen

a) Jørgen Andersen Darre, Sognepræst til Overhalden, Bedstefader til den højt anseede Biskop over Thjems Stift Hans Jørgen Darre.

3) Sophie Stensdotter.

Om hende siges der 1683 »har taget Tjeneste i Byen«. (Cansumpt. Skat 1683).

4) Oluf Stenson.

Han undertegner Saugbordsskatsberegningen 1710, Inderøens Fogderi, Bilag 4 og 5. Han var ligesom Broderen Anders 1701 Inderst paa Binde i For Hovedsogn, Stod, og 41 Aar gl., 1721 underskriver han sig »Oluf Stenson Darre«; ejede Skrataas Sog endnu 1736, men den var da forraadnet og daterer Marken (Stod), hvilken Gaard man skulde tro, han ejede. (Inderøens Fogedregnskab 1735).

5) Beritte Stensdotter.

6) Lisbet Stensdotter.

7) Sara Stensdotter.

Den yngste af alle.

Efter B. Moe skal han endnu have haft 3 Sønner.

8) Erik Stenson, samt

9) Hans Stenson og

10) Mentz Stenson.

om hvilke dog intet nærmere vides.

Bernt Moe kjender kun Kapellanen til Stod, Sten Christophers Efterkommere gennem dennes Søn Anders Stenson og dennes Søn Sognepræst til Overhalden Jørgen Andersen Darre, men det synes jo meget sandsynligt, at baade Christopher Stenson og Oluf Stenson har efterladt Børn, hvis Efterkommere muligens endnu lever, ligesom ogsaa Anders Stenson antagelig har haft flere Børn end den nævnte Sognepræst til Overhalden Jørgen Darre, hvilke vel maatte kunne findes ved at gennemgaa Skiftprotokollen og Kirkebøger for Stod, og det vilde være en smuk Opgave at bringe for Dagens Lys de hidtil ukjendte endnu levende Ætlinger af den gamle Slægt Darre, hvis fuldstændige Stamtavle mærkværdig nok endnu ikke er leveret, men imødesees med megen Interesse.

**En Christiania-Slegt Smith.
Optegnelser af Kjøbmand i Christiania Lars Smith.**

Meddelte af **Olaus Schmidt.**

Nærværende Familie Smith, hvortil bl. a. hører mangeårig Børskommissær i Christiania Jacob Smith og den som Forfatter bekendte Officer Just Gude Smith, nedstammer fra Kjøbmand i Christiania Lars Smith, født i Aarhus Stift 1757. I et smukt ført Hefte i 8to, som på Skindbindet bærer Inskriptionen: J. N. J. Familie Bog for Lars Smith udi Christiania, har Familiens Stamfader efterladt sig de nedenfor meddelte Optegnelser. De senere supplerende Tilføielser i Optegnelserne er gjort af Børskommissær Jacob Smith. Familiens Genealogi er, såvidt vides, ikke tidligere omhandlet i den trykte Litteratur, hvorfor disse Optegnelser vil give Besked om dens Oprindelse og tjene til at adskille den fra en vistnok Flerhed af søndenfjeldske Slegter, som bære dette Navn. — De originale Optegnelser eies nu af Frøken Valentine Smith i Trondhjem, som velvilligst har stillet dem til Disposition for nærværende Meddelelse.

Lars Smith fød den 20d August anno 1757 udi Aarhus Stift; af Forældre: Studiosus, Degn og Kongelig Skoleholder Jacob Smith samt Anne Maria Smith fød Prang. Anno 1769 in Novembr. reyste til Norge; anno 1779 ultm. Novembr. blev Kjøbmand; anno 1781 den 16de November foreened i ægteskab med Jomfrue Martha Maria Holt i Christiania: fød anno 1756 d. 27. Octobr. af Forældre Kjøbmanden herr Anders Holt og Anne Haslum og død anno 1786 d. 22d Martj uden Børn. — Anno 1786 den 22d Decembr. atter foreened i Egteskab med Jomfrue Magdalene Gude. Denne min anden kiere Kone (er) fød anno 1766 den 2d Maj af Forældre: Kjøbmanden herr Just Gude og Madm. Birgitha Lucia Gude fød Calmeyer ¹⁾ — hvilket Egteskab blev kroned med de kiere Börn, som herefter findes andtegnede hver under sit Pagina. Gud lade disse Frugter af vores Egteskab udvikles til Skaberens Ære, vores Glæde og Deres egen sande Lyksalighed her i Tiiden og hisset i Evigheden — det skee!!

Anno 1788 den 17d August, Söndag Middag Kl. 1, blev vores kiere Datter og förste Livets Frugt Martha Maria fød til

¹⁾ Hun var Kjøbmand Just Gude's 1ste Hustru idet han 2den Gang egtet (visstnok på Strömsö) 1. Jan. 1767 Ursulla Cathrina Angell, Datter af Coffardikaptein senere Kjøbmand på Strömsö Albert Angell og Else Thyrhholm.

Værden! døbt den 25d s. M. i Christiania Dom Kirke af Stiftsprovsten herr Lumholtz og Fadderne vare: Madame Moestue og herr Just Gude, Madame Holst og herr Jens Chr. Smith, Jomfrue Aarhus og herr Maths Calmeyer.

Denne vores ældste kiere Datter fornyede ovenandførte Hendes Daabes Pagt ved Confirmation den 21d April Aaret 1805 under Hr. Stifts Provst

Anno 1812 den 20de November blev denne vores kiere Datter gift med Höyærværdige Hr. J e n s S c h a n k e G a r m a n n — Doctor Philosophiæ og residerende Capelan her i Staden — samt copulerede i vor Frelser Kirke af Sognepræsten Hr. Biskop og Stifts Provst Lumholtz. —

1822 den 15de July Eftermiddag endte min Svigersøn, Höyærværdige Hr. Jens Schanke Garmann, Doctor Philosophiæ og residerende Capellan til vor Frelser Kirke her i Staden, sit daadfulde Liv, paa Ladegaards-Øen, ved et apoplexisk Tilfælde, efter Badning, medens han varm, til megen Bedrøvelse — Christiania — den 20de July 1922 Begravelsesdagen. Lars Smith.¹⁾

Anno 1790, den 28d July Onsdag Morgen Kl. 9, blev vores kiere Søn som den anden frugt af vores Egteskab nemlig: J u s t G u d e S m i t h fød! og døbt i Christiania Dom Kirke d. 10d Augt. Fadderne vare: Madame Poul Clauson og herr Raadmand Jens Moestue, Madame Jacob Pettersen og herr Johann Jörgen Gude fra Moss, Jomfrue Bremer og herr Forvalter Hejerdahl. — Denne vores ældste kiere Søn fornyede ovenmeldte hans daabs Pagt ved Confirmation den 5te April 1807, som Eleve i Cathedral Skolens anden Classe, under Stifts Provst og Biskop Hr. Lumholtz i samme Kirke som ovenstaaer.

Anno 1812 den 20d April blev ovenmeldte vores kiere Søn forened i Egteskab med Jomfrue M a r t h e B e a t e R i i s og copuleret i vor Frelser Kirke af Sognepresten Hr. Biskop Lumholtz. — Gud velsigne dette Egteskab.

Anno 1820, den 7de May — Midnat — behagede Gud at henkalde til det Evige vores ældste kiere Søn J a s t G u d e S m i t h.²⁾

Anno 1791 den 11t Septembr. Søndag Morgen Kl. 7, blev vores anden kiere Søn den tredie Livsfrugt af vores Egteskab J a c o b S m i t h fød! og døbt i Christiania Dom Kirke d. 20d Septbr. af Stifts Provsten Hr. Lumholtz; Fadderne vare: Brand Direct. Jens. Chr. Smith's Frue og Stads Capitaine herr Adam Steen, Madame Helmer Jensen og herr Jacob Schøyen Kiøbmand; Jomfrue

¹⁾ Iflg. Börskommissær Jacob Smith's Tilføielse døde Fru Marthe Maria Garmann, f. Smith i Christiania 24de April 1852.

²⁾ Kjøbmand i Christiania.

Geberlein og Leuttenant herr Hans Gude. — Denne vores anden kiere Sön, fornyede ovenmeldte hans daabs Pagt ved Confirmation den 5t April Aaret 1807, som Eleve i Cathedral Skolen's anden Classe, under Hr. Stifts Provst og Biskop Lumholtz i samme Kirke som oven staaer.¹⁾

Anno 1793 den 2. Septembr. Natten til Mandag Kl. 2, blev vores anden kiere Datter og fierde Livs Frugt af vores Egtsekab: Birgitha Elisabeth föd til Verden! og döbt i Christiania Dom Kirke af Hr. Stifts Provst Lumholtz den 10d September; Fadderne vare: Madame Frost og herr Poul Clauson, Madme Andr, Andersens Enke og herr Jens Edsleff, Jomfrue Lange og herr Albert Gude i Moss. — Denne vores anden kiere Datter fornyede ovenmeldte hendes daabs-Pagt ved Confirmation den 29. April 1810 under Stifts Provst Hr. Biskop Lumholtz i samme Kirke, som er kaldet vor Frelsers Kirke i Christiania.

Anno 1812 den 14d May, blev ovenmeldte vores anden kiere Datter gift med studiosus Juris og Politiefuldmægtig Hr. F r e d e r i c h R i i s, samt copulerede af Sognepræsten her i Staden Hr. Biskop og Stifts Provst Lumholtz i samme Kirke. Himlens Velsignelse følge disse os saa kiere Foreenede til Deres Dages Ende! — Anno 1818, den 7de Februari, Natten til Löverdag Kl. 2, behagede Gud at henkalde til det Evige vores kiere Datter Birgitha Elisabeth.

Anno 1795, den 1ste Juni Kl. 7½ slet Mandag eftermiddag, blev vores tredie kiere Datter, den femte Livets frugt af vore Egtsekab: A n n a C a t h a r i n a föd til Verden! og döbt i Christiania Dom Kirke af Hr. Stifts Provst Lumholtz d. 9de huius; Fadderne vare: Mad.me Holm föd Rein, Mad.me Bagge föd Heggermann og Jomfrue Anne Maria Smith, Hr. Told Inspecteur Pettersen, Hr. Sören Horster Kiöbmand og Hr. Cateketh Herlofsen. — Denne vores tredie kiere Datter fornyede ovenmeldte hendes daabs-Pagt ved Confirmation den 29. April 1810 under Stifts Provsten Hr. Biskop Lumholtz i samme vor Frelsers Kirke — Anno 1818 den 20d August, blev ovenmeldte vores tredie kiere Datter gift med S. T. Hr. Polite Secretair og Byefoged F r e d e r i c h R i i s, samt copulerede paa Incognito af Hr. Provst Lyytkes²⁾ fra Tronhiems Stift — Storthings Repræsentant — fordi Hr. Biskop Lumholtz da var syg og Hr. Doctor Pastor Garmann fraværende.

Anno 1829 den 27de August, Morgen Kl. 5 Behagede Gud at henkalde til det Evige vores kiere Datter Anna Catharine.

Anno 1796 den 27. Septembr. Kl. 11½ slet om Aftenen blev

²⁾ Senere Börskommissær Jacob Smith i Christiania, hvor † juli 1869 Gift der 14. Decbr. 1837 med O l e a M a t h e a B e r g h, † i Christiania 11te october 1874. Datter af Kjøbmand i Christiania Johannes Børgh og Marie Riis.

¹⁾ Daværende Sognepræst til Kolværed, Provst Michael Nissen Luytkis.

vores Tredie kiere Søn, den Siette Livets Frugt af vores 10de Aars Egteskab: *Henrich Nicolay* fød til Værden! og døbt den 5te October i Christiania Dom Kirke af Stifts Provst Lumholtz; Fadderne vare: Frue Brochmann fød Snitler, Mad. me Hedemarckog Jomfrue Petrine Clausen samt Hr. Lange Kongl. Magazin Forvalter, Hr. Helmer Jensen Kiøbmand og Hr. Friderich Smith. — Denne vores tredie kiere Søn fornyede ovenmeldte hans daabs-Pagt ved Confirmation Søndag efter Michaelj Aaret 1812 som Eleve i Cathedral Skolens anden Classe her i Staden, under Stifts Provst Hr. Biskop Lumholtz i samme Kirke som ovenstaaer.¹⁾

Anno 1799 den 12te July Klokken 3½ slet om Eftermiddagen blev vores Fierde kiere Datter og Syvende Livets Frugt af vores 12½ Aars Egteskab: *Henriette Lovise Wilhelmine* fød til Verden og døbt den 23d July udi Christiania Dom Kirke af Hr. Stifts Provst Lumholtz; Fadderne vare: Madame Edsleff og Jomfrue Anne Maria Smith, Hr. Ener Holm, Hr. Matthias Calmeyer og Hr. Kield Moestue. — Denne vores fierde kiere Datter fornyede ovenmeldte hendes Daabs-Pagt ved Confirmation Søndag efter Paaske Aaret 1816 under Stifs Provst Hr. Biskop Lumholtz i samme Kirke. — Anno 1824 den 10de Februari blev ovenmeldte vores Fierde kiere Datter gift med S. T. Hr. *Christian Larson Bratt*, Revisor og Kongl. tilforordnet Kronfoged for Gothenborgs Fogderier, sæmt copuleret af Stifts Provst Hr. Sigward.

Her slutter Kjøbmand Lars Smith's Optegnelser; Sönnen, Börskommissær Jacob Smith, har tilföiet Forældrenes Dödsdata: Aar 1831 den 26. November Kl. 2 Eftermiddag döde min kiere Fader Lars Smith, 74 Aar og 66 Dages Alder på sit Landsted Incognito pr. Christiania.

Aar 1837 den 8. Mai Kl. 8½ om Morgenen döde min kiere Moder Magdalene Smith, fød Gude, paa Rigshospitalet i Christiania 71 Aar og 6 Dage gammel.

¹⁾ Död ugift i Christiania 12te Januar 1856.

Stambogsblade over Slægten Rasch paa Bornholm.

Ved **K. Thorsen.**

Den bornholmske gren af slægten Rasch stammer fra Slesvig og indvandrede til øen i det 17 arhundredes tredie fjerdedel. De to brødre¹⁾, Mathias Rasch og Philip Rasch, kom til Bornholm henholdsvis 1659 og 1668. Faderen, Jes Rasch, var herredsfoged og boede en tid paa Unnevad gaard i Grumtoft sogn, Husby herred i Angel. Mathias var født 1638; han deltog i forsvaret af København 1658 og var allerede aaret efter bosat som købmand i Rønne; her ægtede han 1664 raadmand Herman Clausen Bohns enke, Kirstine Madsdatter, og blev selv raadmand; fra ²⁹/₈ 1678—1701 var han Bornholms landsdommer²⁾; han døde i Rønne 1723.

Der er intet oplyst om, hvorvidt Mathias Rasch efterlod sig børn, men Philip derimod, som almindelig er kaldt stamfaderen til den bornholmske gren, efterlod sig flere børn, hvorfra en talrig og anset borgerslægt nedstammer.

Ved genealogiske undersøgelser om denne slægt, fik jeg oplyst, at et ældre medlem af en sidelinie besad en del ældgamle familieoptegnelser. Blandt disse fandt jeg flere løse blade af stamfaderen, borgerkaptejn Philip Raschs, originale slægtebog, fortsat af hans søn borgerkaptejn Philip Phillipssen Rasch og videre af dennes søn købmand Christian Leegaard Rasch; desuden afskrift af en sidelinies stambog, talrige udskrifter af kirkebøgerne og andre familienotitser, opført paa en mængde løse sedler. Efter ordning og registrering af stoffet viste det sig desværre, at den originale stambog ikke kunde rekonstrueres komplet; thi der manglede en del blade, hvilket ikke kan undre, naar det oplyses, at flere familiemedlemmer i tidens løb har tilegnet sig de blade, der særlig vedkomme dem. Kun faa af disse blade er tilbageleveret, og de tabte er det nu vanskeligt, for ikke at sige umuligt, at efterspore.

Den saaledes ribbede bog laa dernæst i lang tid i en bilæggerovns øverste rum, ødelagt af røg og alskens madrester.

Tydningen af den originale tekst har derfor været ret vanskelig — hvor der er brændt huller i papiret, helt umulig — men

¹⁾ Som en tredie broder nævnes i det flg. Claus Rasch, men denne ses ikke at have været paa Bornholm.

²⁾ Om landsdommer Mathias Rasch se bl. a. »Bornholms Historie« af J. A. Jørgensen II bind. S. 42 og 63 flg., samt »Bornholmske Samlinger« III S. 170—71, XIII S. 27.

hvad der her har svigtet, er ofte belyst ad anden vej og supleres i det følgende med oplysning om kilde paa hver enkelt sted.

Af indførslerne i den originale stambog forekommer en del udenfor det genealogiske omraade; saadant stof er her udeladt, ligesom den gammeldags ortografi af praktiske grunde delvis er moderniseret.

Borgerkaptejn Philip Raschs Optegnelser.

Anno 1648 d. 5 April er jeg barnefødt i Holsten i et land, som heder Angel paa en gaard, som heder Unnevad gaard, som min fader samme aar³⁾ købte af fyrsten til Glüchsburg⁴⁾. Samme fyrste var og fadder paa mig, og jeg blev kaldet efter hans navn; han gav mig 20 daler til faddergave.

Anno 1654 d. 4 Oktbr., henved 5 om aftenen, var en Søndag, fødtes Kirsten Harmend Bohnsdatter⁵⁾.

Anno 1668 d. 1 Septbr. kom jeg først paa Bornholm og kom iland udi Rø sogn ved Boedsted⁶⁾.

Anno 1677 d. 1 Octbr. fødtes vores liden datter Elsæbe⁷⁾.

Anno 1679 d. 19 Marts købte jeg en haveplads, som ligger vesten for min vestre længe⁸⁾, af Hans Kofod⁹⁾ for 27 dlr. og lagde den ind med et dobbelt stengærde. Begyndte saa 1680 at flytte æbletræer ind i haven, saavel som pæretræer, anno 1681—86.

Anno 1680 d. 4 Juni fødtes vores liden Kirsten¹⁰⁾.

Anno 1682 d. 30 Oktbr., ungefær klokken imellem 6 og 7, blev vores liden datter født. Og blev kristnet d. 1 Novb. og blev kaldet Barte Den 10 Decb. blev vores liden datters daab konfirmeret udi Rønne kirke

³⁾ I Persh. Tidskr. 3 række, 6 bind, S. 73 nævner arkiv amanuensis A. W. Rasch i en forespørgsel, at Jes Rasch købte Undevat gods i Grundtofte (paa nutidskort staar Grumtofte) sogn 1641 og videresolgte det 1648 til Wolf von der Wisch til Oldemorstorft. Her er altsaa en uoverensstemmelse.

⁴⁾ Hertug Philip af Glücksborg (1584—1663) en Søn af Hertug Hans den Yngre.

⁵⁾ Philip Raschs hustru. Se M. K. Zahrtmann »Familien Bohn, Rønne, Persh. Tidsk. 3 række 6 bind. S. 295. Her opgives bryllupet til 1674, børneantallet 6 (er dog mindst 12).

⁶⁾ Fiskerleje nord for »Helligdommen« i Rø sogn, gammelt overfartssted til Skaane.

⁷⁾ Elsebe blev gift med Kapt. H. C. Bohn. Se det fig. s 187, samt Zahrtmann foranstaaende Note 5; Z. nævner fejlagtig hendes fødeaar 1676.

⁸⁾ Raschernes stamgaard laa ved batteriet og borgervagten tæt nord for Rønne havn, var firlænget, c 50 alen i □ og blev nedbrudt midt i forrige aarh.; den udstrakte have besad flere hundrede frugttræer.

⁹⁾ Rimeligvis borgermester Hans Kofod. (Rønne skatteregister 1668, Højesterets dombog 1684 ^{20/}, Bornh. Saml. XIII s. 14, M. K. Zahrtm.).

¹⁰⁾ Sandsynlig død tidlig, ligesom den efterfølgende Barte.

Anno 1683 d. 29 Marts blev jeg foreholdt at skulde være kapitain¹¹⁾, haver jeg saa været løyetenant 1 aar, ringere 4 dage. Jeg havde hellere ønsket, at jeg var bleven som tilforn, en ret og slet soldat, men hvad Gud og Kongen behager, vil jeg gerne lade mig nøje med og gøre mit bedste saa vidt mig er betroet, hvortil Gud give mig bistand, at jeg maa saaledes leve og forestaa min bestilling, at det maa blive Gud og menigheden behagelig, mig og mine gode venner til ære.

Anno 1685, mellem Onsdag og Torsdag, som var mellem 6 og 7 Maj, klokken ungefær mellem 11 og 12 nat, blev vores liden søn Harmen Rasch¹²⁾ født; d. 13 dito blev han kristnet.

Anno 1687 d. 11 Sept. blev vores liden søn Peter født om morgenen ungefær klokken halv gang 4 slet, og hans første dag var en Søndag.

Anno 1689 d. 10 Novb., som var Mortensaften, blev vores Henning født, eftermiddag halvgangen fire.

Anno 1692 d. 21 Febr. fødtes vores liden søn Claus Rasch, om morgenen imellem klokken 5 og 6. Blev kristnet d. 25 dito.

Anno 1693 d. 18 Septbr., klokken halvgaaet 11 om aftenen, døde min hjærte allerkæreste datter Barte, efter at hun havde levet i denne møjsommelige verden 11 aar 6 uger; blev begravet den 23 dito.

Anno 1694 d. 18 Novb. blev den anden Barte¹³⁾ født og blev den 23 dito kristnet.

Anno 1698 d. 2 Februar klokken 12 formiddag, eller imellem den 1ste og den anden dito, ungefær klokken 12 slet : : hendes første dagslys var en Onsdag, som var Marie Kirkegangsday : : blev vores liden datter Dorteka¹⁴⁾ født.

Anno 1701 d. 17 Octbr. klokken imellem to og tre blev vores liden søn Philip Rasch født.

Anno 1702 d. 27 Juli rejste min søn Harmen Rasch med sin egen fri vilje til Dandzig i den forhaabning at komme til et steds at fortjene sit brød med Gud og ære, og som han ingen raad kunde faa der i byen, gav han sig til en Stettins-skipper, navnlig Michel Møller, at fare til søs, og deres første rejse skal gaa til Amsterdam, hvortil Gud give lykke, at han maa finde naade hos Gud og menneskene.

Anno 1705 drog min søn Peter Rasch her fra til Dandzig

¹¹⁾ For det ene af de to borgerkompagnier i Rønne under Bornholms Milits der organiseredes 1624 af Kong Chr. IV og ophævedes ved Hærloven af 1867,

¹²⁾ om denne og efterfølgende tre Sønner se i det følgende s. 187.

¹³⁾ se i det flg. s. 187.

¹⁴⁾ gift med Tønnes Boyesen og stammoder til en talrig og anset sidelinie Rasch. Se om gravstenen i det flg. s. 190—91.

og vilde der fra til Amsterdam til sin broder Harmen, og vilde forsøge, hvad Gud og lykken ham vil tilføje.

Hermed slutter stamfaderens familieoptegnelser, hvoraf ses, at børneflokket var betydelig større, end de seks hidtil kendte; stambogens løse blade viser ti, men hertil maa endnu lægges to. Ved notitsen om datteren Bartes død 1693 er tilført: »at hun vandrer til hendes Sl: broder«, altsaa er en søn forud død. En anden søn er Jes Rasch, omtalt senere i slægtsbogen; han var indgiftet i slægten Bohn¹⁵). Philip Rasch omtaler heller ikke sit bryllup, der stod 1674, et forhold, der ligeledes bekræfter, at en del af stambogens blade er bortkommet.

Borgerkaptejn Philip Philipsen Raschs Optegnelser.

Slægtbogens næste afsnit, indført af stamfaderens yngste søn Philip Philipssen Rasch (se foran under 1701), der ifølge Bornholms særlige arveret (hævet 1887) maatte anses som stamherre — og foruden fædrenegaarden i Rønne ejede Buskegaard i St. Knuds sogn — indeholder optegnelser fra 1722—57, men mangler ogsaa en del blade. Han var borgerkaptejn eller stadskaptejn ligesom faderen, og opnaaede den høje alder af 98½ aar, var to gange gift og havde ialt 16 børn. Hvad der i stambogen mangler om disse er nedenfor supleret med afskrift fra kirkebogen, paa hvert sted mærket: krkb.

Anno 1722 d. 23 Febr. klokken 3 om eftermiddag døde vores sl.fader Philip Rasch udi sin alders 74 aar ringere uden 5 uger. Den 2 Marti blev han begravet her i Rønne kirkegaard lige ind under vinduerne ved prædikestolen og Hr. Peder Rasmussen¹⁶) holdt hans ligprædiken og hans testamente . . . og eyordiom var af Esaias 58 cap. 8 vers.

Anno 1729 d. 5 Aug. klokken 10 formiddag døde sl: moder.

Anno 1708 d. 31 Oktbr. er min kæreste¹⁷) født i Øster Marcher sogn paa Kofodgaard.

Anno 1729 d. 21 Oktbr. havde jeg og min kæreste Karen Jørgensdatter Kofod bryllup.

Anno 1730 d. 26 Oktbr., klokken 1 mellem dag og nat, blev vores liden Chirsten født. Hendes fødedag var en Torsdag.

Den 6 Novbr., klokken omtrent 7, døde vores liden datter, saa hendes aar var her udi verden uger og 3 dage.

¹⁵) Se »Familien Bohn«, Zahrtmann S. 295, Tidskriftets 3 række 6 bind, samt side 187 i det fig.

¹⁶) Bondesøn fra Tingfodgaard i St. Ibs sogn (1680—1741); tog teolog. Ex. 1703 $\frac{4}{10}$, nævnes 1715 som rektor i Rønne og blev 1727 $\frac{16}{6}$ kaldet til præst i Aaker sogn, 1740 provst i Rønne.

¹⁷) Ph. Phs. Rasch første hustru, datter af propr. Jørgen Hansen Kofod og Kirstine Christophersdatter Hansen.

Anno 1732 d. 9 April klokken 3 eftermiddag fødtes vor liden datter Kirsten¹⁸⁾, hendes første dag var en Onsdag. Den 14 dito var hun i kirken.

Anno 1733 d. 18 April klokken 8 formiddag fødtes vores liden datter Elsebeth¹⁹⁾, hendes første dag var en Onsdag. Den 20 dito var hun i kirken.

Krkb.

1734 2d Sønd. ef. Trinit. kristnet Philip Raschs barn kaldet Karne²⁰⁾.

1735 16d Sønd ef. Trinit. kristnet Philip Raschs barn kaldet Philip²⁰⁾.

1737, 5. Marts kristnet Philip Raschs barn Philip²¹⁾; samme dag begravet Karen Philips, som døde straks efter barnet var født. Hun var gammel 28 aar, 3 maaneder, 3 uger og 4 dage.

Anno 1737 d. 25 Febr. døde min salig kæreste klokken 2 om natten, 2 timer efter at hun var aflagt med en liden søn, hvad bedrøved

Krkb.

1741, 30 Novb. Philip Rasch og Helvig²²⁾ Leegaard bryllup.

1742 d. 23 Aug., 14 Sønd ef. Trinit, kristnet Philip Raschs barn, Christian Leegaard²³⁾.

1744, Kyndelmissedag, kristnet Philip Rasches barn kaldet Karna²⁴⁾ født 26 Januar.

1745, 20 Juli, kristnet Philip Rasches barn Helvig.

1747, 9 Marts, kristnet Philip Rasches tvillinger Malene og Cathrine.

Den 18 April begravet to af Philip Rasches døtre, Malene Margrethe 11 dage og Cathrine 14 dage.

9 Juni begravet Philip Rasches datter Helvig.

1748 21 Decbr. kristnet Philip Rasches datter Malene Margrethe.

¹⁸⁾ gift 1758 ²⁷/₁ med køb. Daniel Joachim Michael i Rønne.

¹⁹⁾ gift med køb. Hans Schor Linderod i Rønne (død 1776 ²³/₁₀).

²⁰⁾ døde smaa.

²¹⁾ Ph. Phs. Rasch jun., køb. og skipper i Rønne; død paa en rejse til København 1789 ¹⁷/₃. Gift 1 gang med Ingeborg Agnete Leegaard (1735—1763), 2 gang med Anna Margrethe Jørgensdatter Hendrichsen, † 1772 og 3 gang med Margrethe Christiansdatter. Ialt 9 Børn.

²²⁾ skrives forskelligt, Helvig, Hellevig, Hedvig, Hedevig, datter af Kbm. i Rønne Chr. Leegaard og Magdalene Margrethe Tønder. Hun var født 1724, døde 1796 ¹⁹/₃.

²³⁾ Købmand i Rønne, se det følgende.

²⁴⁾ gift 1768 ¹¹/₈ med Tønnes Tønnesen Rasch (en søn af Tønnes Boyesen og Dortekea Rasch). Købmand i Rønne (1741—1810). Hun døde 1820 ⁸/₁₀. 12 Børn.

Anno 1750 d. 4 August, som var en Tirsdag klokken 8 eftermiddag, blev vores liden datter født til verden og blev opkaldt efter sin moder Hedevig²⁵).

Anno 1752 d. 2 Januar døde vores liden datter Malene. Hendes alder var 3 aar og 14 dage.

Anno 1752 d. 28 July er vores liden datter født, hendes navn var Malene Margrethe.

Anno 1753 d. 6 August døde vores liden datter. Hendes alder var 1 aar og 10 dage.

Anno 1753 d. 15 (?), som var en Løverdag, blev min kæreste forløst klokken 8 om aftenen og havde bragt til verden en ung søn, hvilken d. 23 derefter er til daaben frembragt og kaldet Peter Rasch.

Anno 1753 den anden Pintsedag døde vores liden søn, saa hans alder var et halvt aar.

Anno 1755 d. 27 Oktober, som var en Mandag, og klokken 12 om aftenen, blev min kæreste forløst med en datter, hvilken den 1 November er til daaben frembragt. Var Malene Margrethe²⁶).

Anno 1757 d. 24 November, som var en Torsdag, klokken 11 om aftenen, blev vores liden søn født, Hermand²⁷).

Kobmand Christian Leegaard Raschs Optegnelser.

Borgerkaptejn Philip Philipssen Raschs optegnelser fortsattes af hans søn Christian Leegaard Rasch (1742—1821), der overtog gaarden i Rønne, medens den yngste søn Herman arvede løndgaarden Buskegaard.

Christian Raschs optegnelser stammer fra begyndelsen af det 19 aarhundrede, og har stor interesse ved deres tilforladelige oplysninger om stamfaderens børn. Først beretter han om sin egen fader:

Philip Rasch døde 1800 den 3die og begravedes den 7 Marts i sin faders og moders gravsted i en alder af 98½ aar, mindre en maanedstid. Han var den yngste af den første Philip Raschs børn, og blev ældre og ældst af hele familien. Hans 2de kone, lagt i samme grav, døde i Juni 1796.

Endskønt Philip Rasch var den sidste eller yngste af farfaders børn, blev han dog den ældste og døde i sin faders gaard, og hans

²⁵) gift med Erik Ness, Kongsberg i Norge.

²⁶) Denne fjerde datter ved dette navn blev gift 1794 7/2 med Hans Kofod (Søn af borgerkaptejn Andreas Kofod i Rønne og Kirstine Hermandsatter), købmand og kæmner i Rønne, født 1762, † 1836. Hun døde 1833 11/1. Ægteskabet var barnløst.

²⁷) Kaptejn i Bornholms milits og ejer af Buskegaard i St. Knuds sogn, † 1811. 3 Børn. Enken gift 1814 med løjtnant Peder Kofod.

hukommelse var endog saa stærk i hans sidste leveaar, at jeg var hos ham i November 1799 om eftermiddagen imod aften, og ved min bortgang ombad han mig meget at tøve længere, men fordi jeg skulde gaa til Stubbegaarden i Knudsker for at købe en stud, som forvoldte, at jeg ikke kunde opholde mig længere der dengang, spurgte han mig ved andet besøg igen, om jeg fik studen til Jep. Lars i Stubben, svarte jeg min fader, de havde netop slagtet den samme morgen; dette føres ikkun an som et bevis paa hans conduite.

Videre meddeler Christian Rasch om stamfaderens øvrige børn:

Datteren den første, nemlig Lisbeth²⁸⁾, var gift med capitejn Herman Clausen Bohn²⁹⁾ ved kirken i Rønne; han besad store midler og ejendomme af jord $\frac{1}{2}$ bondegaard, mange skattegaarde etc. Efterlod sig enken med 4 sønner, Claus, Herman, Peter og Philip Bohn, og 4 døtre, Barbra, Elsebeth, Dorothea og Elisabeth; de 3 brødre efterlod sig børn, men Herman ingen, saavel som Barbra ingen.

Den under aar 1685 fødte Herman Rasch, som meldt drog bort 1702, blev koffardikaptejn, døde horte og efterlod, ligesom broderen Peter Rasch, ligeledes sø-koffardikaptejn i engelsk eller hollandsk tjeneste, deres moder og søskende en anelig kapital, at hver søster og broder, samt moderen som overlevede dem, da faderen kort før imellem begges død døde, hver en kapital af 2000 rdlr., samt smaa og store fremmede guld stk: af Portugals, spansk eller østerlandsk mynt, samt guldure, zigneter etc. for samtlige søskende.

Førstmeldt (stamfaderens) søn Jes Rasch³⁰⁾ blev gift og boede her i byens Storegade, var borger og avlsbruger, havde foruden bys jord $\frac{1}{2}$ bonde-stæl, som dyrkedes til byen. Tillige lang tid til vice byfoged. Han efterlod sig en enke og 3 sønner, Claus, Philip og Jes Peter Rasch og en datter Kirstine.

Datteren Bartha³¹⁾ gift med stadskaptejn og købmand, de

²⁸⁾ Elsebet.

²⁹⁾ Se Zahrtmann »Familien Bohn«, side 295 i dette tidsskrifts 3 række, 6 bind.

³⁰⁾ Se samme sted. At Jes Rasch ikke er nævnt i stamfaderens optegnelser viser, at nævnte blad er forsvundet. Da Z. intet nævner om børnene skal her anføres, at Claus Rasch, murmester i Rønne, blev gift 1734 $\frac{11}{11}$ med Ane Marie Frederiksdatter. (7 Børn). Jes Peter Rasch (1729—1803) var Købm., skipper og havnefoged i Rønne; han blev gift 1752 $\frac{1}{4}$ med Lisbeth Jesdatter (?) 4 Børn. Kristine Rasch gift 1 Gang 1751 $\frac{23}{10}$ med løjtnant Jep Hansen, 2 Gang 1753 $\frac{1}{9}$ med auditor Otto Thiesen († 1762). Af første ægteskab var sønnen kapt. Hans Rasch (1752—1810); i andet 2 Børn.

³¹⁾ Se side 183 note 13.

fattiges forstander og kirkeværge i Aakirkeby Christian Dam³²), som efterlod sig enke med 3 sønner og 3 døtre; de 2de sønner Herman og Mads døde før moderen, de andre, nemlig Peter og Philip Dam, overlevede hende, saavel som døtrene Cathrine, Kirstine og Barte Marie, der fik byfogden i Nexø³³), efterlod sig, som hun og endnu lever, 4 smukke drengebørn, hvoraf allerede den ældste er byfoged³⁴) i faderens sted, den anden ved cancelliet, den tredje købmand i Nexø, den fjerde studiosus juris.

Claus Rasch³⁵), gift her i byen, var stadscapitejn, borger og aulsmænd; boede i en smuk gaard paa Østergade; efterlod sig 3 sønner og 3 døtre; var ej rig paa midler, men en gudfrygtig mand, vel agtet af sine egne og fremmede.

Henning Rasch var stadscapitejn, de fattiges forstander og kirkeværge i Svanike. Havde adskillige børn med første kone, som alle døde før ham; med anden hustru 7, hvoraf 3 sønner Philip³⁶), Jochum³⁷) og H. M. Rasch³⁸) og en datter, Elisabeth Christine, overlevede fader og moder. Faderen besad anselige midler og var en smuk, gudfrygtig mand

Forommeldte Henning Rasch døde og blev begravet i Svanike 1773 i Januar, Søndagen efter Hellig tre kongers dag. Teksten over ham i kirken var, som blev holdt af Hr. Christian Waleur præst til Svanike og Ipsker: »at leve med Christus er mig nok og at dø med ham er en sejervinding«, som blev vel forklaret, og hjemme i stuen blev sunget af Hr. Degnen, Psalmen af Aabenbaringsens 2 cap. 7 v. »den som der vil skal æde de søde frugter, som midt i Guds paradis gror«, som findes pagina 552 udi Brorsons biskoppens udgivne dejlige salmebog, udvalgt af afdødes enke, Marie Margrethe Thiesen³⁹), med overlæg og begær af meldte sognepræst.

³²) Kristian Pedersen Dam f. 1695 ¹⁶/₁₁ paa Kristiansø, søn af konstabel Peder Andersen Dam (1659—1707).

³³) Barte Marie Dam (1740—1820) gift 1763 ⁸/₁₀ med byfoged Niels Jespersen (1725—1793); hun havde først et par aar været gift med købm. Claus Thiesen i Svaneke.

³⁴) Christian Jespersen (1766—1837); gift 1793 med amtmand Heibergs datter Elisabeth Catharine (1769—1830); fra dette aar byfoged i sin faders sted; 1809 konstitueret amtmand; 1815—1837 amtmand paa Bornholm. Se iøvrigt: »Stamtavle over familien Jespersen«, samt »Sandflugten paa Bornholm og Peder Jespersen« af M. K. Zahrtmann i Bornholmske Samlinger XI, Side 26 fg.

³⁵) begravet 1754 ³⁰/₁₁, gift med Sidselle. 6 børn.

³⁶) Købm. i Svaneke, død 1810, gift med en tysk dame ved navn Wordenskjold.

³⁷) død ugift i Rønne 1812 ²/₇.

³⁸) Hans Morten Rasch døde 1808 i Svaneke »i en ung alder fra mange børn, deriblandt 3 sønner«. Hustruen hed Mette Margrethe Kofod (født 1762).

³⁹) Datter af købm. i Svanike Jochum Thiesen (1702—75) og Bente Hansdatter.

Samme aar derpaa 18 Sept blev hans datter E. C. Rasch, ved hjemmebryllup af samme præst Waleur, vied til sit søskende-barn farbrodersønnen Christian Leegaard Rasch⁴⁰). Dernæst døde madame Marie Margrethe Rasch 7 Sept. 1780, der og blev begravet i Svannike kirke i sin forhen afdøde mands gravsted. Henning Rasch efterlod sig 3de sønner, hvoraf 2de ere borte, og den 3die Philip død i Svannike 1810.

Elisabeth Christine Rasch, der i sit ægteskab med Christian Leegaard Rasch flyttede til Rønne igen, hvor hendes nu afdøde fader var født, skænkede igen som min ægtefælle sin eneste søn til farfaderens gravsted, i stedet for hendes fader og min svigerfader, der henflyttede og døde i Svanike; thi hun mistede sin eneste søn Henning Philip Rasch, der var opkaldt efter hendes fader, min svigerfader og farbroder, og som døde i aaret 1790 d. 14 Sept., og blev begravet i samme stammes begravelsessted i Rønne, hvor stamfaderen Philip Rasch og stammoderen tilligemed sønnen Philip Rasch med begge sine koner og alle deres børn hviler, og nu bemeldte liden søn Henning Philip Rasch er af sin morbroder Jochum Rasch henbaaren, og ligge tæt sammen i Raschernes lejrsted under farfaderens meget smukke udhugne ligsten med begge deres vaaben og teksten med mere udhuggen og vel holdt.

Her slutter købmand Chr. Leegaard Raschs optegnelser. Han døde i Rønne 22 April 1821. Hustruen, hvis fulde navn var Elisabeth Christine Augusta Rasch (f. 1754 ³/₁₂ d. 1836 ²⁰/₇), var den sidste af slægten, der beboede den gamle fædrenegaard; den laa ud til Rønne havn og blev nedbrudt midt i aarhundredet. Det enlige ægtepar (som nævnt døde deres eneste søn 1790) var ogsaa de sidste, der jordedes i familiegravstedet ved Rønne kirke. Efter anlæget af den søndre kirkegaard i 1813 blev nemlig efterhaanden begravelser ved kirken nægtet, men Elisabeth Rasch lod i 1822—23 Rønne kirke male indvendig paa betingelse af, at hun og hendes mand skulde dele gravsted i familiegraven.

Elisabeth Rasch er den eneste af den gamle slægtslinie, hvis træk er bevaret til nutiden, idet et maleri af hende er udført 1777 af Lundberg⁴¹). Iøvrigt skal salen paa den gamle stamgaard ifølge traditionen have været smykket med flere af forfædrenes kontrafey. At Elisabeth Rasch i hvert fald har ejet ét saadant fremgaar af den eneste notits af hendes haand, der er bevaret i stambogen, og lyder saaledes:

⁴⁰) Forfatteren til dette afsnit.

⁴¹) I Rønne havneregnskab for 1778 findes »Mester Lundbergs regning for et korts affattelse, 2 rdlr.«

»Claus Rasch⁴²⁾ beskikket d. 12 Septbr. 1682, og var det til sin død 8 Januar 1705. Han var cancelliraad, blev fra 27 Septbr. 1684 tillige virkelig borgemester; siden justitsraad 1ste R.; da den saakaldte slotslov d. 21 Maj blev oprettet, medlem af samme (Nye danske magasin 3 D S. 101. S. A. 6, han etatsraad). Dette er broder til Philip Rasch hans skilderi jeg har, og farbroder til min fader og min mands fader«.

Slægten Raschs gravminder ved Rønne kirke blev, tilligemed mange andre, ødelagte og fjærnede i forrige aarhundrede, ligesom selve lejrstedet siden den nye kirkes opførelse i 1916 er aldeles forsvundet; dog er det saa heldigt, at man omkring 1850 har undersøgt og beskrevet det, hvorom sejmager Jacob Wichmann (1810—87), hvis moder var født Rasch⁴³⁾, meddeler i sin slægtebog:

Ligstenene paa kirkegaarden ved Rønne kirke, lige udenfor prædikestolen, er 2 flade sten, den ene over Philip Rasch, som kom til Bornholm 1668, og som var født i Slesvig 1648; den anden over svigersønnen Tønnes Boyesen. Begge gravsten er meget store, den inderste nærmest kirkemuren af en meget haard stenart af lysegraa farve formodentlig norsk marmor, den anden af sandsten. Den inderste har sikkert været en meget kostbar sten⁴⁴⁾, da skriften her er ophøjet arbejde (basrelief). Udenom stenen løber en ramme med indskription af flere latinske bogstaver saaledes: HER UNDER HVILER o. s. v. I de fire hjørner de fire evangelister og i midten 3 tavler, hvoraf den midterste har billedet af Frelseren holdende sejersfanen, og paa hver side en tavle af samme form med indskription i tætte linier, hvoraf dog kun lidt er læseligt, da dette i midten af stenen har været langt mere udsat for slid af menneskefødder end rammen om kanterne, men det har uden tvivl været lutter bibelsprog, hvoraf nogle endnu ere læselige. Indskriften om kanten er meget tydelig nærmest kirkemuren og staar: »Her under hviler Philip Rasch fordem stadskapitain

⁴²⁾ Politimester Claus Rasch. Se dette Tidsskr. 3 række 6 bind s. 73, og do. aarg. 1920 s. 117, samt »Historiske Meddelelser om København«, 6 bind 1917—18 s. 101 flg. Elisabeth Rasch skriver, at Claus R. er en broder til den ældste Philip Rasch; andre har ment, det var en fætter.

⁴³⁾ en sønndatter af Tønnes Boyesen.

⁴⁴⁾ Rimeligvis udført af sten- og billedhugger i Rønne Esper Larsen Onsbjerg, der under svenskervældet i 1658 var sendt til Pommern for at indrulleres i den svenske hær. I sit kvarter i Stettin saa han sin vært udføre billedhuggerarbejde i sten og træ og lærte det af ham. Efter sluttet fred kom han til Rønne igen og blev 1666 gift med Karen Pedersdatter. Han døde 1713 ^{19/7}. Thura meddeler 1756 »at flere skønne ligstene findes her af ham«.

i Rønne som døde den 23 Februarus . . . tilligemed sin kærester Hermansdatter Bohne . . .«.

Paa den anden sten er ligeledes udhugget de fire evangelister i hjørnerne og indskrift langs kanten af stenen og i midten en galease. Denne sten er af en meget grovkornet sandsten og derfor ere bogstaverne i stenen, som ere fordybede, som nu almindeligt bruges, mindre læselige, skønt navnet Tønnes Boyesen tydeligt kan læses, men ikke aarstallet.

Vaabnet⁴⁵⁾ paa den yderste ligsten har ligesom Philip Rasches hjorten og falken ovenover skjoldet, men paa denne hjorten til venstre, falken til højre, altsaa modsat stenen paa Philip Rasch.

Ved med forsigtighed at fjærne det fine mos langs kanten er det lykkedes mig, sejlmager Wichmann, at læse skriften, der er saaledes:

»Denne sten og gravsted tilhører Thønнис Boyesen og Dortheka Philips Datter med arvinger bekostet aar 1756 den . . . Februarus«.

I kirkebogen fra 1730—1755 forekommer navnet Tønnes Boyesen ofte, men uden noget andet navn, hverken Rasch eller Spil, saa det maa være ham, der har bortkastet navnet Spil, og først hans sønner Philip⁴⁶⁾, Boye⁴⁷⁾, Peter⁴⁸⁾, Herman⁴⁹⁾ og Tønnes⁵⁰⁾ have antaget moderens navn Rasch.

Saavidt Wichmann; mærkelig er hans udtalelse om navnet Spil, der ellers intet steds er nævnt i forbindelse med slægten, og muligvis kunde tyde paa, at Tønnes Boyesen var søn af en Boye Spil?

Om Tønnes Boyesen foreligger nemlig i slægtpapirerne intet om afstamning, fødselsaar, bryllupstid eller dødsaar, men som stamfader til en betydelig gren af slægten Rasch, hvis videre udredning her vil føre for vidt, er hans vita af interesse. Han var skipper, købmand og en kort tid — fra 1761—64 — havnefoged i Rønne, hvortil man udvalgte en af de ældste skippere. 1736 nævnes han i amtsskriver Horns⁵¹⁾ skifte. Foruden ved talrige

⁴⁵⁾ De to vaabenskjolde, der ogsaa nævnes foran af Chr. Leeg. R., kunde det være af interesse at høre en sagkyndigs mening om. Maaske kan en af vore heraldikere levere et bidrag hertil.

⁴⁶⁾ Philip Tønnesen Rasch (1729—76) skipper i Rønne, gift 1762 med Margrethe Nielsdatter. 3 Børn.

⁴⁷⁾ Boye Tønnesen R. (1733—85) kancelliraad, auditor og byfoged i Rønne, gift 1765 med Cathrine Georgine Fuglsang (1746—89); 11 Børn.

⁴⁸⁾ Peter Tønnesen R. f. 1737, lods i Rønne; g. 1762 med Dorte; 5 børn.

⁴⁹⁾ død som barn.

⁵⁰⁾ se side 185 note 24.

⁵¹⁾ Bornh. saml. II, s. 38 »hos skipper Thomas Bogesen eller Boiesen 2 jernkakkellovne o. s. v.«; her er Thomas øjensynlig fejl læsning for Thønnes.

daabshandlinger — helt til 1771 — findes hans navn i Rønne kirkebog saaledes:

1747 ²⁷/₅ rejste provsten⁵²⁾ til København med Tønnes Boyesen.

1749 imellem 17 og 18 Oktober druknede Hans Hansen Cøll og Hans Larsen, som vare lodsmænd, og Lars Hansen Køge, da de skulde ro ud paa reden til skipper Tønnes galease⁵³⁾, og var da en gruelig storm af nord vest.

1750 9 Juni kom biskoppen⁵⁴⁾ her til Rønne og visiterede her i Rønne kirke d. 11 dito, provsten kom og hjem samme gang med Tønnes Boyesen.

Tilslut skal gøres opmærksom paa enkelte paa Bornholm forekommende personer Rasch, der ikke kan ses at være efterkommere efter den her nævnte stamfader Philip Rasch, men hvis personalia det vilde være af interesse at faa eftersporet.

Ifølge Rønne kirkebog jordedes 1757, 7 Juni en Christian Leegaard Rasch, 75 aar gammel, altsaa født 1682. Samme bog nævner ligeledes 1757 en kammersekretær Philip Rasch fra Hasle som fadder ved en barnedaab, muligvis den samme den atter nævner ved en lignende lejlighed 1764 Allehelgensdag under navn af generalauditør Philip Rasch. Maaske er disse to navne identisk med den Philip Rasch, sognedegn til Hasle og Rutsker, hvis hustru var født 1726 (Julius Bidstrups stamtavle over familien Koefoed A side 70).

⁵²⁾ Jens Buchhave, provst paa Bornh. 1741—52.

⁵³⁾ Det var sikkert denne galease, der som symbol paa troens skib var afbildet paa hans gravsten.

⁵⁴⁾ Magister Peder Hersleb, biskop over Sjællands stift 1737—57.

Et lille Bidrag til Giftmordersken Frøken Justine Cathrine Rosenkrantz's Karakteristik.

Meddelt af **H. Ehrencron-Müller.**

En af de mest omtalte danske Kriminal­sager fra det 17de Aarhundrede er sikkert det Giftmordsforsøg, som »Hofjomfruen« Justine Cathrine Rosenkrantz i Aaret 1699 forøvede mod en anden »Hofjomfru« Anna Emilie von Dalwig. Paa Grund af Skinsyge søgte hun at rydde sin begunstigede Medbejlerske af Vejen ved at komme Rottekrudt i hendes Mad og blev, skønt Anslaget mislykkedes, af en nedsat Kommission dømt fra Livet, hvilken Strafdog ved kgl. Resolution forandredes til livsvarigt Fængsel paa Hammershus og senere endogsaa formildedes til et tvungent Ophold i Rønne, hvor hun døde næsten et halvt Aarhundrede efter at hun havde begaaet sin Forbrydelse. Sagens Akter er forlængst trykt i Udvalg af danske og udenlandske Criminalsager, udg. af F. M. Lange, V. 1339, p. 189—236 og i nyeste Tid er Tildragelsen ogsaa bleven benyttet til Stof for en historisk Roman. Det er derfor ikke nødvendigt her at komme nærmere ind paa selve Sagen, men, da jeg tilfældigvis i den paa det kgl. Bibliotek opbevarede Samling Breve til Hans Gram traf paa nedenstaaende Brev, der i et og alt bekræfter det ualmindelig slette Ry, som Frk. Rosenkrantz altid har haft under alle Livets Forhold til sine sidste Dage, har jeg ment, at det lille Brudstykke af Brevet, som omhandler hende, muligvis kunde have nogen Interesse for dette Tidsskrifts Læsere.

Brevskriveren, af den bekendte Heiberg-Slægt, er Soren­skriver i Søndhordland Peder Heiberg (f. 1668 † 1729), fra hvem der findes flere Breve til Gram i den ovennævnte Brevsamling. Den i Brevet omtalte Søstersøn Jens er Søn af Peder Heibergs Søster Birgitte Heiberg, hvis Børn i hendes Ægteskab med Foged i Hardanger og Søndhordland Oluf Larssøn alle antog Familienavnet Heiberg. Denne Søn, Jens (Bech) Heiberg, der 1728 blev Student, endte som Gæstgiver og Handelsmand i Engesund i Fitje Præstegæld.

Det Brudstykke af Brevet, der omhandler Frøken Rosenkrantz, lyder saaledes:

Med min Søster Søn Jens Heiberg, som nu til Accademiet er ferdig at nedreise sender Jeg een Kuffert med een forseiglet nøgel, hvorudi ligger een rød Skarlagens Kiøle, schramerered med Guld, tilhører Frøcken Justine Catrine Rosencrantz, som sidder paa Bordingholm, huilke (!) Kiøle hende effter sin Broder, afgangne Hr.

Baron Rosencrantz¹⁾, i arf er tilfalden; her oppe kand dend ej uden stor forliis selges; dend er vurderet for 50 Rdl., og der bydes ej meere for dend end 20 til 30 Rdl., saasom dend icke er af denne tids moede; thi er Jeg foraarsaget at nedsende dend til Hendes egen dispensation (!); i een und stund er Jeg ordineret til Hendes Verge, thi Jeg har meere med hende at bestille end Jeg kan sige; hun er alt formeget indbildet; efter Deris May.s Allernaadigste Befalling til nu afgangne Stiftbefallingsmand Undall er Jeg til hendes Verge ordineret og Hun vil absolute, at Jeg uden Ordre skall gjøre Rægenskab til Obr. West²⁾, som har paataget sig af sig selv at være hendes formynder. Hr. Obr. West er og i samme tanke; Jeg har tilforn været begierende baade af Frøken Rosencrantz saa og af Hr. Obr. West, at Jeg dog maatte faae en befalling dertill af een eller anden øvrighed, men alt dette u-agted vil de dog imponere mig det uden nogen ordre at levere; thi er Jeg nu foraarsaget selv derom at søge tilladelse, thi Gud veed Jeg gierne vil blive af med dette fortrædelig Vergemaal; derfor beder Jeg min Herre, de dog for Guds Skyld ville mage det saa, at Jeg paa medfølgende min Allerunderdanigste Memorial kunde erlange tilladelse samme Vergemaal fra mig til Hr. Obr. West at levere. Jeg vil allertienstligst beede at mig med snarest herom maatte meddelis deres gode svar.

Hommelvig, d. 24. Maji Ao 1728.

Det besværlige Værgemaal blev Brevskriveren snart løst fra, ved Døden, der indtraf allerede Aaret efter; formodentlig har da Generalmajor West overtaget det. Slutningen af Brevet er uden Interesse i denne Sammenhæng.

¹⁾ Axel Rosenkrantz til Rosendal (f. 1670 † 1723) blev 1696 Amtmand over Bergenhus Amt, men beklædte kun til 1699 dette Embede og havde siden ingen offentlig Ansættelse. Den røde Kjole, der omtales her, er muligvis den, som han er iført paa Maleriet paa Rosendal (jfr. Bergens hist. Forenings Skrifter Nr. 3. 1897. p. 41; C. J. Anker og H. J. Huitfeldt-Kaas, Katalog over malede Portraiter i Norge, 1886, p. 114). Heiberg var bleven beskikket til Kurator for Frk. Rosenkrantz i hendes Broders Bo.

²⁾ Niels Madsen West (f. 1666 † 1752), der efter med Ære at have tjent i Hæren og deltaget i den store nordiske Krig 1722 var blevet Kommandant og Amtmand paa Bornholm. 1728 blev han udnævnt til Generalmajor, men beholdt Stillingen som Kommandant, til han 1739 paa Grund af forskellige Uregelmæssigheder blev afskediget.

**A. C. Luplau som Modelmester ved den kgl.
Porcelainsfabrik.
Af Ad. Clément.**

I en lille Artikel i Tidsskrift for Kunstindustri 1893. S. 208 efterlyste jeg positive Angivelser om L u p l a u s Arbejder, da en Paastand om, at han havde modelleret Enkedronning Juliane Marie, som Hr. Karl Madsen havde fremsat i samme Tidsskrift S. 51 var urigtig, idet jeg i Fabrikkens Udgiftsbøger havde fundet at Prof. C. F. S t a n l e y havde modtaget Betaling for Udførelsen af Enkedronningens Buste¹). Jeg er langt senere bleven opmærksom paa, at Prof. C. Nyrop i 1901 i Personalhistorisk Tidsskrifts 4. R. IV. Bd. S. 216 har offentliggjort et Aktstykke, der efter hans Udtryk »formentlig« er en saadan Angivelse. Aktstykket omfatter 39 Poster, »die der Modelmester Luplau selbst gemacht hat«. Nu er her igen Spørgsmaalet, hvad menes der med, at Modelmesteren selv har udført disse 39 Ting? Juliane Marie Busten var forsaavidt udført af Luplau i Porcelain og var endog signeret af ham, men Modellen, det oprindelige kunstneriske Grundlag, var Stanleys Arbejde. Modelmesteren har maaske selv støbt en Arbejdsform i Gibs over Stanleys Model og i denne, som »Figurmager« eller »Pousserer«, hvilke Benævnelser anvendtes paa Fabrikken, formet Porcelainsmassen til Busten paa Rosenborg og senere eftergaaet Sammenføjninger, bortpudset Fuger o. s. v. Nu vil Skæbnen, at i den af C. Nyrop fremdragne Fortegnelse er Nr 34 netop: Ein Büste in Lebensgröße: die verwittwete Königin og til Overflod Nr. 35. Eine do. dieselbe. Luplau har altsaa i samme Form lavet 2 Buster af Juliane Marie. Fortegnelsen, der med en Undtagelse, ellers intet oplyser, beviser da formentlig kun at Modelmesteren har arbejdet som Figurmager, ikke som selvstændig skabende Kunstner, idet alle Numrene 1 til 5 og 27 til 39 da maa opfattes i Analogi med Nr. 34 og Nr. 35, hvorefter man forud vidste dette, ifølge det ovenfor meddelte.

Den nævnte Undtagelse er: »6—26. Ein und zwanzig Normänner nach Vorschrift und ertheilter Zeichnung«. Til disse norske Figurer²), Kopier af de i Nordmandsdalen i Fredensborg opstil-

¹) Se ogsaa Weilbach-Kunstnerlexikon II. Bd. 1897, S. 408.

²) Tegninger er formodentlig af I. G. Grund, der udførte Figurerne i Fredensborg af gotlandsk Sandsten efter smaa Elfenbensfigurer, skaarne af Postfører Jørgen Garnaa's i Bergen. Se E. Lexows Artikel i Bergens Museums Aarbok 1915--16. I 1773, da Grund udgav sin »Afbildning«, var der 57 Styk opstillede, senere tilkom endnu 4 norske og 9 færøiske. Et Exemplar af Grund's »Afbildning af Nordmands-Dalen« med A. Heckels Kobbere fandtes i Fabrikkens Arkiv.

lede, har Luplau altsaa »efter Forskrift og meddelt Tegning« lavet Modellerne i den stærkt formindskede Gengivelse Porcelainsfabrikken ejer. Naar det da erindres, at Grunden til, at denne Fortegnelse er forfattet, er den, at Administrator F. H. Müller havde udtalt og skrevet, at »Luplau bestilte lidet eller intet«, saa vejer det jo ikke meget, at »Modelmestren« havde arbejdet som almindelig Figurmager, og kun i et enkelt Tilfælde, de 21 smaa Figurer, efter modtagne Tegninger som Modelleur.

»Modelmesteren« har vel nærmest haft Opsyn med Gibsere, Figurmager- og Modelleur-Lærlinge, ligesom vi ved at »Tegnemester« f. Ex.: Clio havde Tilsyn med Malerlærlingene.

Stadig staar saa Administrator F. H. Müllers Ord til troende: »Luplaus Figurer ere saa klodsede, at Folk ikke vil have dem«.

Ere da slet ingen af disse Figurer blevne solgte dengang, maa de vel senere være komne ud ved Porcelainsfabrikkens Auktioner og kunne opspores. Forme til adskillige gamle Figurer fandtes i al Fald tidligere paa Fabrikken og herom kan oplyses, at da Fabrikken i 1884 flyttede fra Købmagergade til Frederiksberg fik jeg, der dengang var teknisk Assistent ved Fabrikken, af Administrator Holm Ordre til at ordne Fraflytning af Gibsformene, hvormed Fabrikkens vidtstrakte Lofter vare fyldte. Da det meste var kørt bort, opdagede jeg, at der endnu ude ved Tagskægget laa nogle Bunker dækkede af mange Aars Sod og Røg fra Ovnene. Disse bleve fremdragne og viste sig at være Forme til Figurgrupper, som kun delvis vare komplette. Formene blev ordnede efter de Bogstaver, hvormed de vare mærkede, og da Fundene vare meldte til Adm. Holm, lod denne dem bringe til Figurstuerne, for at tage Aftryk af dem, og disse bleve samlede til Grupper og brændte, saa Figurerne fremstod i Porcelain. Derved kom adskillige smukke hidtil ukendte Modeller fra den ældste Periode for Dagens Lys. Derimellem fandtes dog ogsaa et Par Grupper, hvorpaa Adm. Müllers dengang mig ubekendte Ord »klodsede« passede, disse bleve ikke brændte, men Formene flyttedes naturligvis, som alt hvad der overhovedet fandtes, omhyggeligt med til den ny Fabrik.

Hvorledes det var gaaet til, at saadanne værdifulde Forme, der vare Originalforme tagne over Voks- eller Ler-Modeller, fandtes saaledes udskudte, gav Fabrikkens levende Tradition mig Oplysning om. Den ældste Modelleur P. Larsen erindrede, at Professor G. F. Hetsch, der i en Aarrække var Fabrikkens kunstneriske Leder, havde givet Ordre til Kassation af Rococotidens Modeller. Heldigvis var denne Ordre af Nemhedsgrunde udført saa skødesløst.

Dr. med. Kr. Carøe.

Den 10. November er Dr. Kr. Carøe afgaaet ved Døden.

Kristian Frederik Carøe fødtes 8. Oktober 1851 i København som Søn af Overlæge Nicolai Christian Carøe og Sophie Cathrine Emilie Thiesen. Efter at have taget medicinsk Embeds-eksamen var han i nogle Aar Reservelæge ved Frederiks Hospital, og 1887 blev han Kredslæge i København, hvilken Gerning han varetog til 1914.

Carøe nærede en levende Interesse for sin Stands Historie og Personalhistorie, og Tallet paa hans Bøger og Afhandlinger herom er meget stort og spredt viden om i danske og udenlandske Tidsskrifter. Hans Hovedværk er »Den danske Lægestand«, der i fire Bind behandler Standens Personalhistorie i Tiden 1479—1900, og som udkom i Tiden fra 1904 til 1909. Senere fremkom »Studier til dansk Medicinalhistorie« og »Medicinalordningens Historie indtil Sundhedskollegiets Oprettelse 1803« foruden hele den lange Række Afhandlinger, hvoraf en ikke ringe Del har set Lyset i nærværende Tidsskrift. Under Trykning havde Carøe ved sin Død det kirurgiske Akademis Matrikel, et Arbejde han glædede sig til at faa frem. For en Maanedstid siden tilbød han under en Samtale med Forfatteren af disse Linier, at Samfundets Medlemmer maatte faa dette Arbejde til haly Bøgladepris, et Tilbud, som jeg paa Samfundets Vegne med Tak modtog. Om dette Tilbud nu efter hans Død kan realiseres, er maaske tvivlsomt.

Carøe blev 1910 Medlem af Samfundets Bestyrelse, og har neppe siden sin Indtræden forsømt et eneste Bestyrelsesmøde, ligesom han ogsaa var en flittig Gæst ved Mødeaftenerne. Han var ogsaa meget interesseret i Tidsskriftet, og hans mangeaarige Erfaringer, indhøstede ved Redaktionen af medicinske Tidsskrifter, kom i mange Tilfælde vort Tidsskrift til gode. Et Udslag af hans Interesse for Samfundet var ogsaa hans Tilbud af Restoplaget af »Den danske Lægestand«, som Samfundet nu ejer.

Carøe var et overordentligt elskværdigt Menneske, en fint kultiveret Skønhedsdyrker og Kunstsamler. Hans dejlige Ungkarlehjem i Sølvgade med Udsigten over Kongens Have til Rosenborg var præget af fin, gammeldags Smag og Kultur. Han førte ingen Selskabelighed i disse Stuer, ligesom større Selskabelighed i det hele var ham noget imod, men det var hans Lyst at se en enkelt eller et Par gode Venner hos sig om Aftenen i hyggelig og fornøjelig

Samtale om Bøger, om Kunst og om hans Minder. Vi, der har haft den Glæde at høre til Carøes nærmere Venner, vil aldrig glemme disse stille Timer i de skønne Stuer, der passede saa inderligt nøje om hans Person.

Under stor Opmærksomhed fra alle Sider fejrede Carøe den 8. Oktober sin 70-Aars Fødselsdag, og den 1. November overbragte en Deputation ham Meddelelse om, at Universitetet havde udnævnt ham til Doctor medicinae honoris causa, en Hædersbevisning, som glædede ham meget. Carøe havde tidligere afslaaet at modtage Dekorationer, og Professortitlen, som allerede for en Del Aar siden blev ham tilbudt, ønskede han ikke at bære. Den sjældne Udnævnelse til Æresdoktor, en Udnævnelse der maa siges at være fuldt fortjent, kunde den beskedne Mand ikke afslaa, og den udtrykte jo ogsaa i højere Grad end nogen anden Udmærkelse de taknemlige Følelser, som hans egen Stand nærrede overfor ham.

I det sidste Aarstid var Carøes Helbred svækket. Hans Nerver taalte ikke længere at arbejde, og selv en kortvarig Sysselsættelse medførte Svimmelhed og Synsforstyrrelser. Han, den myreflittige Mand, var tvungen til Uvirksomhed, og hans Livs eneste Opgave var taget fra ham. Han blev modløs, og hans før saa friske Lune forlod ham. Han, der igennem mange Aar havde været daglig Gæst i Arkiver og Biblioteker, var nu tvungen til at sidde uvirksom hen, i den Grad uvirksom, at han daarligt taalte at læse en Avis. Hans Liv blev en Byrde for ham, og ofte sagde han, at det aller værste var, at han ikke kunde se, at han snart vilde faa Ende paa det, thi han sov og spiste godt. Det apoplektiske Anfald, der ramte ham tre Dage før hans Død og som straks sendte ham ind i Dødens Bevidtløshed, kom som en Fredens Engel for ham.

Et fint og godt Menneske, en trofast Arbejder og en trofast Ven har sluttet sin Livsbane, og i Ærbødhed sænker vi Fanen over hans Grav i hjertelig Tak for alt, hvad han har givet os.

H. Hjorth-Nielsen.

Bog anmeldelser.

Købstædernes almindelige Brandforsikring. Brandforsikringens Udvikling og Repræsentantskabets Virksomhed i Aarene 1871—1920. København 1921. 265 Sider.

Dette Skrift er udsendt i Anledning af, at der i Aar er forløbet 50 Aar, siden det ved Loven af 14. Maj 1870 oprettede Repræsentantskab traadte sammen for at overtage den øverste Styrelse af Brandforsikringens Anliggender, der hidtil alene var udøvet af Justitsministeriet. Bogens første og største Af-snit danner en af Direktør K. H a m m e r i c h udarbejdet Redegørelse for Virksomheden i det forløbne Tidsrum. Sagligt og dog selv for udenforstaaende

forstaaeligt og lærerigt oprulles her Billedet af den store, landsomfattende Virksomhed, men det næste Afsnit har dog større Interesse for dette Tidsskrifts Læsere, idet det bringer Biografier og Portrætter af samtlige Repræsentantskabets Medlemmer i de forløbne halvtredsindstyve Aar. Dette Afsnit er udarbejdet af Arkivregistrator P. B. Grandjean og er denne dygtige og flittige Forfatter fuldt ud værdigt. Det tæller 96 Biografier, til hvilke det i alle Tilfælde er lykkedes at fremskaffe Portrætter. Da Biografierne er ordnede efter de repræsenterede Krese, er det noget af et Savn, at der ikke er et Navne-register i Bogen, hvilken Anke iøvrigt ogsaa gælder første Del. Det tredje Afsnit er en livlig og fornøjelig Fremstilling af de danske Købstæders Udvikling i Tiden fra 1871 til 1920, forfattet af Redaktør C. A. Clemmensen. Paa ca. 40 Sider giver Forfatteren en læseværdig Fremstilling af den rivende Udvikling, som mange af vore Købstæder i det sidste halve Aarhundrede har gennemgaaet, fra den Tid, da de kun var »brolagte Landsbyer« og til nu, da selv Landsbyerne er omspundne af Jernveje og oplyste af det hvide Lys.

Bogen er forsynet med talrige Billeder, hvoriblandt ogsaa Portrætter af Brandforsikringens Personale igennem de 50 Aar.

Det er et overordentligt smukt og stilfuldt Skrift, som Brandforsikringen her har udsendt, et Eksempel værdigt til Efterfølgelse.

Thorvald Olaf Boeck. 1835—1901. Biografi av Aagaat Daae. Utgit av Det kgl. norske Videnskabers Selskab i Trondhjem. 1921. 67 Sider.

I det foreliggende lille Skrift har Frk. Aagaat Daae givet en køn og sympatetisk Biografi af den norske Bogsamler Thorvald Olaf Boeck, der ved sin Død efterlod sig 31467 Bind, for Størstedelen omhandlende Norges og Danmarks Historie baade i Almindelighed og i dens specielle Grene, tidt i en ligefrem overraskende Fuldstændighed. Samlingen købtes 1899 til det kgl. norske Videnskabers Selskab, og blev derved bevaret samlet.

B., der af Livstilling var Fuldmægtig i Kirkedepartementet, begyndte allerede som Dreng at samle, og kun 30 Aar gammel købte han Provst Ole Gaarder Rynnings Bibliotek paa ca. 3000 Bind, der sammen med hans egne Bøger kom til at danne Grundstammen i det for en Privatmand mægtige Bibliotek, som han i Aarenes Løb tilvebragte. Bøgerne var ikke tilfældigt sammenbragte Ting, men Samlingen var skabt med bestemte Maal for Øje, saa at den i 1899 nedsatte Kommission angaaende Købet kunde udtale, at Samlingen ikke indtog en Særstilling alene med Hensyn til Bøgernes Mængde, men ogsaa med Hensyn til deres litterære og videnskabelige Værd og til Eksemplareernes fortrinlige Beskaffenhed. Foruden selve Bogsamlingen omfattede Købet ogsaa B.s store Samling af Haandskrifter, Portrætter og Autografer.

Af den stille Mand, der ved utrættelig Flid fremskaffede disse Samlinger i de mange Aars Løb, giver Frk. Daae et overordentligt smukt og sympatisk Billede, fortæller om Kredsen, der samlede i »Fridheim«, B.s Villa i Professor Dahls Gade, og hvoraf her skal nævnes Professor Ludvig Daae, Rigsarkivar Birkeland, Overbibliotekar Drolsum foruden mange andre af Norges gode og bedste Navne, fortæller om de hyggelige, reolbeklædte Stuer og først og sidst om deres stille Beboere, B. og hans elskelige Hustru, fortæller, saa de stille Stuers Fred sænker sig i Læserens Hjerte. Bogen er udstyret med tyve Billeder, dels Portrætter, dels Interiører fra »Fridheim« og dels Facsimiler.

Ingen vil fortryde at dvæle nogle Timer ved denne lille, gode Bog.

Fortegnelse over den danske genealogiske Litteratur 1920.

Slægtforeningernes Medlemsblade er kun medtaget, forsaavidt de indeholder virkelig genealogisk Stof. — For de øvrige Tidsskrifters Vedkommende henvises til Dansk Tidsskrift-Index, udarbejdet af Svend Dahl og Th. Døsing. 6. Aargang 1920. Kbh. 1922.

Danmarks Adels Aarbog. Udgivet af en Forening. Redigeret af G. O. A. von Irgens-Bergh og Louis Bobé. 1921. 38. Aargang. Kbh. (1920.) 8°. XXIV + 602 Sider. Indeholder fuldstændige Stamtavler over de nulevende Slægter Fisker (uddød i Mandslinien) og Moltke, samt over følgende uddøde Ætter: Fogh, Friedenreich, Fuiren, de Fædder, Gadendorp, Grodtshilling, Stygge I, Stygge II af Rugtved, Størle, Sudreims-Ætten, Svale, Taa eller Skytte. De seks sidste Stamtavler er i alt væsentligt udarbejdede af A. Thiset.

Diderik B u x t e h u d e (o. 1637—1707), hans Familie og lidet kjendte Ungdom, inden han kom til Lübeck 1668, en arkivalisk Studie ved S. A. E. Hagen. Forlagt af »Dansk Kirkemusiker-Tidende«. Kbh. 1920. 8°. Side 10 ff.: Familien Buxtehude.

Die Stammtafeln der Familie von D ü r i n g, auch Freiherren von Düring, Freiherren von Düring-Rosenkrantz und Grafen von Düring. Herausgegeben von Kurt von Düring. Uden Trykkested 1920. 4°. 140 Sider.

Slægten F r i i s og nogle Livserindringer. Af Carl Lang Thorsen, Westensborg 1920. Nykøbing F. 1920. 4°. 107 Sider.

Stamtavle over Familien F u g m a n n. (Af Frederik Fugmann og Albert Fugmann.) (Kbh. 1920.) 4°. 27 Sider.

Tillæg I til Familien G l a h n's Slægtebog (Poul Bredo Grandjean, Kbhvn. 1907) ved Hans Egede Glahn. (Kbh. 1920.) 4°. Side 9—12. Paa Foden dateret: April 1918, men udsendt April 1920 med Tidsskriftet Glahn-Samfundet.

Stamtavle over Slægten H a n s e n fra Nexø. (Udgivet af Herm. J. Hansen.) Maribo 1920. 8°. 31 Sider.

Stamtavle over Familien H a s t r u p (den jydsk Slægt) ved Torkil Baumgarten. Udgivet af Arkiv for Genealogi og Heraldik. Kbh. 1920. 8°. 17 Sider.

Nogle Oplysninger om Slægten H o l b ø l l af Generalmajor H. Holbøll. Særtryk af Personalhistorisk Tidsskrift 7. Række, 4. Bind 4. Hæfte. Kbh. 1920. 8°. 17 Sider.

Christen J e n s e n, Vindt Mølle, og hans Efterkommere. (Af Karen Kirstine Henriksen.) Varde 1920. 4°. 60 Sider.

Slægten fra Langebæk Præstegaard. (Udgiver: C. H. Langebæk.) Aargang 2. Nr. 1—6. Kbh. 1920. Indeholder Stamtavler over Efterkommere af Mathias N i e l s e n (født 1694, død 1762), Tafeldækker hos Enkedronning Sophia Magdalena.

En gammel Familiestamme. Frederik P e t e r s e n, Birkeholm, forhen boende i Løve, fortæller om sin gamle Fædrene-Folkestamme for ca. 200 Aar tilbage. Bryrup 1920. 8°. 9 Sider.

Familien P h i l i p s e n i Pilestræde, Forfædre og Efterkommere. Ved Josef Fischer og Th. Hauch-Fausbøll. Kbh. 1920. 4°. 145 Sider.

Gaardejer og Dbmd. Lars R a s m u s s e n og hans Forfædre. Et Stykke fyensky Bondenealogi. Af Branddirektør [Niels] Madsen i Frederiksborg. Særtryk af Middelfart Avis for den 30. Maj 1868. Middelfart 1920. 8°. 8 Sider.

Slægts-Tavle over Etatsraad, Apoteker A. H. R i i s e s og Hustrus Descendenter. Ved Karl K. Riise. September 1920. (Kbh.) 4°. 10 Sider.

Stamtavle over Familien R æ b i l d af N. Ph. Ræbild. Delvis paa Grund-

lag af den af Niels Jakob Ræbild i 1897—98 udarbejdede Stamtavle. Kbh. 1920. 4°. 32 Sider.

Ved Mindefesten. 25. Januar, 1820—1920. (Horsens.) Folio. 4 Sider. (Mariane Frandsdatters [g. m. Andreas Stephensen] Forfædre m. m.)

Familien Strøberg 1662—1920. Udgivet af Valdemar Strøberg. Trykt som Manuskript for Familiens Medlemmer i Anledning af 125 Aars Dagen for Apoteker, Cancelliraad, Ridder Christopher Strøbergs Fødsel. Udarbejdet af P. C. Knudsen. Aalborg 1920. 8°. 111 Sider.

Følgeblad til Tillæg til Stamtavlen Wolf 1919. Kbh. [1920]. 8°. 1 Blad.

Spørgsmaal og Svar.

Spørgsmaal.

I.

Ducør 100 Kr.

Købmand i Nysted, Jacob Flindt Reimer, døde 22. November 1814 i Nysted, 67 Aar gammel. Ved sit Bryllup 30. Maj 1800 i Nysted med Toldkontrollør Bertel Kornelius Brostrups Enke, Bodil Kirstine, f. Brodersen (f. $\frac{29}{4}$ 1771 i Nysted, † $\frac{19}{9}$ 1814 i Nysted), Datter af Toldkontrollør Ole Brodersen og Karen f. Reimer, kaldes han i Kirkebogen »Velædle Hr. Jacob Flindt Reimer af Saxkøbing«.

Samtidig lever paa Lolland en Navne af ham, nemlig Forpagter af Nørregaard, senere af Aggerupgaard, Jacob Flindt Reimer, som døde 18. Maj 1811 i Saxkøbing, 65 Aar gammel, og som $\frac{19}{6}$ 1772 i Stokkemark egtede Anna Sophie Madsen († Vaabensted $\frac{9}{6}$ 1809).

Forveksling af disse to jævnaldrende Bærere af Navnet Jacob Flindt Reimer paa Lolland er nærliggende og er ogsaa hyppigt sket, bl. a. af Lengnick.

Hvis de ved disses Død angivne Fødselsaaar ere rigtige, taler Sandsynligheden for, at det er Sidstnævnte, altsaa Forpagteren paa Aggerupgaard, der er identisk med den Jacob Flindt Reimer, som døbttes 19. Marts 1746 i Nysted som Søn af Købmand Thomas Larsen Reimer og Hustru Anna Jacobsdatter Flindt, og dette støttes af, at Forpagter Jacob Flindt Reimers første i Vaabensted fødte Børn hedder Anna og Thomas.

Oplysning savnes imidlertid da om, hvem Nystedkøbmanden Jacob Flindt Reimers Forældre er, og hvor han er født.

Det er usandsynligt, at hans Fødsel skal søges andet Sted end paa Lolland, da han ender sine Dage her, og baade Slægterne Reimer og Flindt er hjemmehørende her. En iøvrigt ganske ubekræftet, Familietradition beretter, at han foer som Skipper, før han blev Købmand; paa Rigtigheden heraf kunde det dog maaske tyde, at han en længere Aarrække synes at have været borte fra Lolland, thi han gifter sig jo først i Aaret 1800 i 53 Aars Alderen; og han blev først i dette Aar Købmand i Nysted. Skønt han ved sin Vielse kaldes »af Saxkøbing«, har heller intet om ham kunnet findes i Saxkøbing Kirkebog.

Hans 6 Børns Navne (Hans Bertel, Anna Kathrine Margrethe, Margrethe Dorothea, Oline, Henrike og Karen Kathrine) og Fadderne ved Børnens Daab i Nysted synes intet Fingerpeg at give, saa lidt som Skiftet 1814 i Nysted.

Enhver Oplysning om nævnte Købmand i Nysted Jacob Flindt Reimer og hans Slægt søges og modtages med Taknemmelighed. Dokumenteret Oplysning om hans Daab og Forældre honoreres med 100 Kr.

Paul Hennings.

II.

1. Hvornaar døde Klubvært i Kbhavn Hans Nikolaj Beyer, og hvem var han Søn af? Han var født c. 1735 og levede endnu c. 1806.
2. Hvornaar døde Sukkermester i Kbhavn, Niels Sørensen Salling? Han var født c. 1733 og levede endnu 1797.
3. Hvem var Farver i Nykøbing Mors, Steen Reiser en Søn af? Født c. 1744 † $\frac{1}{5}$ 1812 i Nykøbing.
4. Hvornaar døde Værtshusholder i Kbhavn, (Lille Norske Løve ved Vestervold) Friderich Rasmussen, født c. 1737? Han boede 1807 i St. Pederstræde.

Oplysninger modtages med Tak af

Erh. Qvistgaard, Pastor emer.,
Hesselegade 18¹, Kbhvn.

III.

Stamfaderen for den i Norge og Danmark blomstrende Slægt Fleischer var Oberst Philip Fleischer, der kom til Danmark c. 1650, hvor han ved Skjøde af 24. Januar 1679 købte Herregaarden Assendrup, der nu hører under Gisselfeld.

Af Philip Fleischers Efterkommere kan nævnes hans Sønesøn Etatsraad og Sorenskriver paa Vos Johan Sechmann Fleischer, der med sine 2de Brødre har forplantet Slægten i Norge.

Etatsraad Johan Sechmann Fleischer har i 1788 udgivet nogle »Efterretninger« om sin Slægt, hvori han ogsaa meddeler en Afbildning af Familiens Vaaben, der er: et mod Venstre skraadelt Skjold, i hvis øverste Del en mod Venstre løbende Hund med Guldhalsbaand, holdende et Raadyrklar i Munden, i nederste 3 skraatstillede Stjerner.

Med dette Vaaben blev Gregor Fleischer, der i 1549—61 deltog i Krigene i Italien og Artois etc., af Keiser Rudolf II. adlet ved Diplom dat. Wien 15. Marts 1582, og det synes saaledes lidet rimeligt, at Philip Fleischer, der var født i Elbing i Preussen 1640, kan være en Descendent af denne Gregor Fleischer.

I Siebmacher Bürgerliches Wappenbuch B. V. Abt. 1, S. 60, Taf. 85 nævnes en Konrad Fleischer, Genannter und Kaufman i Nürnberg, † 1524, der fører det samme Vaaben som nævnte Gregor, men uden Angivelse af Farver.

Man skulde tro, at nævnte Gregor Fleischer har været en Efterkommer af Konrad Fleischer og har i 1580 faaet en Bekræftelse paa sit fædrene Vaaben.

I Elbing forekommer Navnet Fleischer allerede 1577.

Saavidt jeg har fundet, har Philip Fleischer, der kom ind til Danmark, ogsaa ført et helt andet Vaaben, nemlig i Skjoldet en Krone, Hjelmtegnet erindrer jeg ikke, der med hans Haandskrift findes paa en Skrivelse i Danske Rigsarkiv.

Familien har, saavidt vides, ikke heller pretenderet at være adelig, da den aldrig har skrevet sig »von« Fleischer.

Kan nogen give Oplysning om det Vaaben, Philip Fleischer førte og hvor det findes, at man kan faa en Tegning af det?

Enhver Meddelelse herom modtages med Taknemlighed ligesom om Slægten i det hele taget.

Christiania, 18. Juli 1921.

A. W. Rasch, Arkivar.

IV.

1. Hvem var Anna Dorthea Jørgensen (Bording), f. ca. 1735, † 1807 i Skjelskør, en Datter af? 22. Juni 1752 viet (hvor?) til Peder Iversen Qvistgaard, Forp. paa Gisselfeld (1754—84), senere Ejer af Nørager. Ved hendes 1. Søns Daab 1754 nævnes som Fadder en Søren Bording, Skriver paa Rønnebæksholm. En Broder til hende var Kbmd. Laurits Jørgensen i Middelfart, hvis Datter Ulrikka Christine Jørgensen blev viet 1790 paa Nørager til Tugthusinspektør Peder Nyboe, Odense.

2. Hvem var Lucie Jørgensdatter, f. 1708, † 1759 paa Vibygaard en Datter af? Den 25. April 1737 blev hun viet i Thureby Kirke til Ridefoged paa Gisselfeld, Peder Mikkelsen Qvistgaard, senere Ejer af Vibygaard. Hendes Broder var Jonas Jørgensen, Forp. paa Thurebyholm, derefter Vemmetofte, senere Ejer af Svanholm, Overberg, Generalauditor. Hendes Søster Birgitte Jørgensdatter blev d. 25. Apr. 1737 viet til Forp. paa Hæsedø, senere Tryggevælde, Jeremias Michelsen.

Oplysninger herom modtages med Tak.

*Erh. Qvistgaard, Pastor emer.,
Hesseløgade 18¹. København.*

V.

Jeg søger Oplysning om følgende:

- I. Efterkommerne af Herman Arnesen (Arentzen), født 1738 i Grue i Norge, gift 1781 med (?), død (?). Hans Forældre var Lehnsmand i Grue Arne Olsen Grønder (født 1697, død 1748) og Berthe Nielsdatter Hoel fra Nees (født 1708, død 1747).
- II. Omkring 1880 levede i Frederikshald i Norge en Adjunkt Martin Arnesen. Lever han endnu? og hvilken Adresse kan opgives?
- III. Ascendens og Slægtskabsforhold søges for Digteren Kristian August Emil Arentzen, født 10. Nov. 1825, død i Januar 1900 i København.
- IV. Oplysninger søges om Overintendant Amund Arnesen (Arentzen, Arntzen), formodentlig født 1752 (?) i Norge, gift i Garnisons Kirke i København den 27. Nov. 1793 med Gertrud Johanne Terp (Thorpe, Torp). Spisevært paa Gethuset i København. Stamrulle i Krigsministeriet og Kirkebogens Indhold kendes.
- V. Oplysninger søges om den norske Slægt Arnesen (Arntzen), hvis Vaaben er: i Skjoldet en Borg, over den en flyvende Due med et Oliedblad i Næbbet. Paa Hjælmen et Grantræ.

Enhver Meddelelse modtages med Taknemlighed.

*Theodor Arentzen,
Kistnerstrasse 1, Lehe.*

VI.

Hvem er Georg Rosencranz Danial Quatuorvir, † 1596, Naenia, for hvem der eksisterer et Sørgedigt i Hannover Statsbibliothek. — Han kan ikke findes i Adelsaarbogens Rosencrantz' Stamtavle.

Paul Hennings.

VII.

1) Prokurator Christopher Hals, f. i Norge, opholdt sig ca. 1790 i Serampur i Ostindien. Nogen Tid efter rejste han til Bengalen, hvor han nedsatte sig som Indigoplanter. Død paa en Rekreationsrejse til Europa 31. Decbr. 1815.

Hvor og hvornaar er han født, og hvem er hans Forældre?

2) William Bie, f. 16. Juli 1808.

Elise Juliane Bie, f. 29. Dec. 1810. } alle i Frederiksnagore,
James Bie, f. 8. Janr. 1812. } Ostindien.

Edwin Bie, f. 22. Oct. 1818.

Børn af Byfoged Otto Lauritz Bie og Hustru Caroline, f. Bie.

Kan nogen give Oplysning om deres Skæbne? Ethvert Bidrag i denne Retning modtages med Taknemmelighed af

Lorentz Bie, Bankkasserer,
Ø. Faaimagsgade 30², København Ø.

VIII.

Oplysninger ønskes om:

- 1) Forfædrene til apoteker i Kristiania Philip Philipsen Moth († 1668) og hustru Kirsten Lauritzdatter Leth († 1680). Lengnick nævner i sin stamtavle over slegten Moth, at han har utelatt ca. 60 personer av de ældste generationer. Muligvis er Philip Moth blandt disse. Hvor findes Lengnicks papirer?
- 2) Forfædrene til guvernør paa Christiansborg i Guinea Johan Conradt Hemsén. Slegten skal efter sigende komme fra Holland. Johan C. Hemsén og hustru Ferdinande Ulrica van Bracht blev gift i Kjøbenhavn $\frac{1}{8}$ 1778. De døde begge paa Christiansborg ca. 1780 av forgiftning.

IX.

1. Jørgen Hauerberg. Død 12. Aug. 1845. Tal- og Klasseotto-Kollektør. Guldsmedemester. Skal være født i København. Naar? Forældre?
2. Ane Rebecca Schmidt (død 7. Marts 1839) g. m. Guldsmedemester Jørgen Hauerberg. Naar og hvor er hun født? Forældre?
3. Charles Axel Nordberg, død 29. Novbr. 1812 som Kammerraad og Fabrikant. Naar og hvor født? Forældre?
4. Caroline Marie Lassen g. m. Kammerraad, Fabrikant Charles Axel Nordberg. Skal være født i København ca. 1768. Naar? Forældre?
5. Christiane Margrethe Nielsen (død 18. Juli 1828), g. m. Hestehandler Lars Peter Wulff (død 21. Juni 1818). Naar og hvor er hun født?

Oplysninger modtages med Tak af

O. H. Clementsen,
Fuldmægtig i Nationalbanken. Vendersgade 16².

X.

Om nedenstaaende Børn af Christen Laurentin f. 1713 i Kjerteminde † 1765 der og Anne Marie Fogt f. 1723 i Krtm. † 1782 der, ønskes Oplysning.

- a. Sara L. døbt $\frac{9}{1}$ 1742 i Krtm. † $\frac{2}{8}$ 1806 i Vejle, v. $\frac{2}{5}$ 1770 i Krtm. til Johan Jacob Birchholtz † som Landeværnskaptajn i Vejle $\frac{27}{4}$ 1802. Hans Forældre og Fødselsdag, -sted og -aar samt Afkom?
- b. Peter L. døbt $\frac{20}{5}$ 1744 i Krtm. Købmand 1782 i Aarhus. Hans Hustru og Afkom?
- c. Michel L. døbt $\frac{9}{2}$ 1748 i Krtm. Fuldmægtig ved Herregaarden Katholm 1782 og 1795. Hans Hustru og Afkom?

- d. Niels L. døbt $^{11}/_{11}$ 1754 i Krtm. Eskadronsfeltskær 1782 i Odense. Hans Hustru og Afkom?
- e. Anna Catharina L. døbt $^{12}/_{3}$ 1757 i Krtm. v. 1784, hvor og hvilken Dato til Præsten Niels Basse, døbt $^{12}/_{6}$ 1753 i Haarslev, Fyen † $^{14}/_{6}$ 1829 i Odense. Ifølge Wiberg havde han 1 Søn og 2 Døtre, men i Skiftet efter ham nævnes kun en Datter Caroline Andrea Basse. Naar og hvor er disse Børn fødte og døde. Blev Caroline Andrea Basse gift, da hvor, hvornaar og med hvem?
- Oplysninger om de ovennævnte Personer modtages med Tak af

E. Juel Hansen,
Ny Vestergade 21. Odense.

XI.

1. Anders Wilhelm Orlob fik 22. April 1735 aabent Brev paa at være Prokurator for alle Over- og Underretter i begge Riger, Højesteret undtagen. Bevillingen blev ikke indløst og kasseredes ved den store Kassation 1754.

2. Justus Tønsberg, der først havde studeret Teologi og siden appliceret sig til Jura, hvorefter han to Gange, nemlig 1717 og 1730, tjente som Fuldmægtig hos Kammeradvokat Morten Wesling og senere i to Aar hos Amtmand Schøller, fik 7. Okt. 1735 Bevilling som Prokurator for alle Over- og Underretter i begge Riger, Højesteret undtagen.

3. Wulfgang Pedersen Skeen fik 16. Aug. 1690 Bevilling at maatte betjene Godtfolk saavel for Over- som Underretterne i begge Riger. Oplysninger om disse Prokuratorer modtages med Tak.

H. Hjorth-Nielsen.

Svar.

(Spørgsmaal 1, 4. R. 5. B. S. 87).

Anders Mouritsen døde i Kragerø 27. Aug. 1763 (begr. 1. Sept. s. A.). Skifte efter ham afholdtes i Kragerø fra 27. Sept. 1763 til 12. Decbr. 1764, og sluttedes som fallit, idet Formuen udgjorde 593 Rdl. 2 Ort 14 Skill., medens Gjælden beløb sig til 623 Rdl. 3 Ort 8 Skill. Han blev 17. Juli 1744 gift i Kragerø med Martha Marie Næskil, født i Christianssand 1717, men hvor hun døde vides ikke. Hun var Datter af Anders Sørensen Næskil og Johanne Tønnesdatter og var 1) gift i Kragerø 18. Januar 1742 med Peder Christensen Samsing, der blev begravet i Kragerø 15. Januar 1743. Med Samsing havde hun en Søn, der imidlertid døde før Stedfaderen; men med den sidste havde hun ikke Børn. Som Anders Mouritsens Arvinger opgives paa Skiftet en Broder og en Søster, nemlig 1) Hans Mouritsen, der var død og havde efterladt en eneste Datter Guri Hansdatter, gift med »Styrmand Hans Hvidte i Kjøbenhavn og 2) Anna Mouritsdatter, der ogsaa var død, men i Ægteskab med Captein Jesper With havde efterladt 2 Børn, nemlig Peter Kai With og Moritz With, begge umyndige. Hverken i Skifteprotokollen eller i Kirkebogen kaldes Anders Mouritsen eller hans Sødskende With.

E. A. Thomle.

Forskelligt fra Genealogiens og Personalhistoriens Verden.

Dette er en lille Historie fra det daglige Liv, om hvorledes en god Idé kan blive kvalt i Fødslen.

Den idé- og initiativrige Leder af Krak's Forlag, Dr. O v e K r a k, har i de senere Aar født saa mange kønne Børn til Verden, f. Eks. »Agent Holck, de fattiges Tolk«, »Vejviserens Vej«, Tidstavlerne, »Danmarks ældste Forretninger«, »Kjøbenhavns Borgere 1659«, »Blaa Bog« og flere andre kønne Børn, der har set Dagens Lys til lige Glæde for Faderen og for Læseverdenen, og som vil faa stor Betydning for Eftertiden. Desværre vil disse tre ikke faa Glæde af hans sidste Idé, maaske den, der, om den havde set Dagens Lys, vilde være bleven den største, i hvert Fald den mest omfattende af dem alle. Det er Historien om denne Idé, der ikke blev til noget, der her kortelig skal fortælles, thi den er god at faa Forstand af.

Dr. Krak, der igennem den blaa Bog allerede har biograferet saa store Dele af det danske Folk, fattede en Gang i August den Idé ikke blot at biograferer, men ogsaa at portrættere endnu større Dele af sin Samtid. Dette vilde han opnaa ved Udgivelsen af en Række smaa, nydeligt udstyrede Bøger, der behandlede de til en enkelt Institution, By, Sportsgren eller lignende knyttede Personer. Bøgerne skulde, som det blev udtrykt gennem hele Foretagendets Titel »Krak's Portræt-Serier«, bringe Portrætter og desuden kortfattede Biografier, formede efter den blaa Bogs Mønster.

Udgiveren fattede nu den, ja man kan vel med Henblik paa Følgerne have Lov til at sige ulyksalige Idé at ville begynde med Landbohøjskolens Lærere og øvrige Personale, og i de første Dage af September udsendte han en Redegørelse for Planen og en Opfordring til 109 til Højskolen knyttede Mænd om at lade sig fotografere og indsende biografiske Oplysninger. Denne Opfordring blev i de nærmeste Dage efterkommet af 38, altsaa af mere end en Trediedel af de opfordrede. Derefter indtraadte der en Standsning i Indsendelserne, og den 12. September fik Udgifverer gennem en bekendt at vide, at den veterinære Afdeling indenfor Højskolens Lærere ikke havde »følt sig tiltalt af Henvendelsen. Dagen efter skrev Dr. Krak til Formanden for den nævnte Afdeling og bad om nærmere Oplysning, da han følte at skyldte de mange, som Forlaget allerede havde ulejliget, en Forklaring, naar Sagen maatte opgives. Herpaa indløb der Svar to Dage senere, hvorved oplystes, at der ikke paa et afholdt Møde havde været Stemning for at imødekomme Opfordringen, men Brevskriveren meddelte samtidig, at han ikke var berettiget til at udtale sig om Motiverne til det indtagne Standpunkt, og Offentligheden saavel som Dr. Krak maa da nøjes med at gisne sig til disse. Det skulde da vel aldrig være det, at Fodbold-spillerne var opstillede som Nr. 2 paa Listen? 29. September udsendte Forlaget saa en Meddelelse til de 109 om, at Planen var opgivet og udtalte sin Beklagelse overfor de mange, som havde haft forgæves Ulejlighed. Skrivelsen er interessant for en større Kreds, idet den klarlægger Forlagets Syn paa sin egen Virksomhed som Udgifver af personalhistorisk Litteratur, og nogle Punkter af den skal derfor her citeres. Forlaget siger, at det ved sin Udgifvervirksomhed kun har villet bringe rent faktiske Materialesamlinger, ingen Betragtninger eller Bedømmelser. »Vi ser disse Bøgers Betydning ikke alene i deres øjeblikkelige Benyttelse som Haandbøger, men nok saa meget i Eftertidens Brug af dem som et sammentrængt, righoldigt Kildemateriale«. Efter kort at have omtalt Portræt-Serierne fortsætter Forlaget: »Ved Udførelsen af denne Plan har vi imidlertid for første Gang stødt paa bestemt Modstand. Et højtanset Medlem af Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles Lærerkreds har meddelt os, at han og flere indenfor denne Kreds »helst saa, at Udgifvelsen af den planlagte Bog blev opgivet«, og Skrivelsen slutter med den før omtalte Beklagelse. Kun

sjældent har man vist set en Skuespiller slutte en Fiasko med en saa indtægende Haandbevægelse og et saa elegant Buk som det, denne Skrivelse repræsenterer. Mon ikke »det højtansete Medlem« har følt, hvor ilde han har handlet, i det Øjeblik, han aabnede Brevet?

Ja, dette er Historien, og hvert Ord i den er sandt! Men hvor er dog Mennesker mærkværdige! »Det højtansete Medlem« og adskillige af hans Protest-kolleger er biograferede i den blaa Bog, i »Dansk biografisk Haandleksikon« og Studenterjubilæumsskrifter og har villigt indsendt Billeder til disse sidst-nævnte. Hvad er da Grunden til Vægningen? Ja, herpaa faar man vel aldrig Svar.

Det er trist for Offentligheden, at den skal gaa Glip af en værdifuld Haand-bog, men vi faar haabe paa, at Dr. K r a k ikke lader sig slaa ned af dette sit Uheld, men med Tiden finder Lejlighed til at faa sin Portræt-Serie frem paa anden Maade, og saa maa han trøste sig med, at det hænder, at fuldbaarne Børn kommer dødfødte til Verden uden den fødendes egen Skyld.

Bindestregsnavne har desværre været for lidet paaagtet; man har skrevet, som man lyster, men man glemmer, at det gaar ud over det første Navn i Sættningen, da man til daglig hæfter sig ved dette og springer over det andet Navn. Desværre hender det ogsaa hyppig, at en Familie paa -sen gjerne døber sine Børn med et virkelig Familienavn for at pynte paa sit eget -sen Navn, ofte med den Bagtanke, at naar Barnet bliver ældre kan det sløife -sen Navnet og beholde Familienavnet. At dette er en Utilbørlighed, siger sig selv, derfor formener man, at den Dom, der nylig er afsagt, 11. April 1921, ved Christiania Stiftsoverret i efterfølgende Navnesag bør blive kjendt i større Udstrækning, da den kan have sin Interesse baade i Danmark og Norge. —

Indstevnte, som er døpt Sev. Chr. Anker Holth, utvandret i 1879 til de Forenede Stater, hvor han bosatte sig, og hvor han nu i lang tid har drevet en ganske betydelig forretningsvirksomhet, efterat han i 1884 var blit amerikansk borger. — Under sit ophold i Amerika forandret indstevnte sit navn, saaledes at han derved som e f t e r n a v n antok Anker-Holth istedetfor Holth, og han antages efter det fra hans side anførte gjennem et længere tidsrum at ha brukt navnet Anker-Holth som familienavn, likesom det er godtgjort, at det samme navn omfattes av det eller de firmaer, hvorunder han driver sin forretning i Amerika.

Efter sin utvandring har indstevnte flere gange midlertidig opholdt sig i Norge, og da han i 1918 atter var kommet tilbake hertil, bosatte han sig med sin familie paa Blommenholm, idet han dog herunder paany har været en tur over i Amerika. — I september 1918 saksøkte grosserer Ferdinand Anker S. C. Anker-Holth og nedla ved sakens inkamination paastand paa, at S. C. Anker-Holth skulde kjendes uberettiget til at benytte navnet Anker-Holth som familienavn, men ved Akers sorenskrivers dom blev S. C. Anker-Holth frifundet for grosserer F. Ankers tiltale, hvorhos F. Anker blev idømt sakens omkostninger. — Denne dom er derefter av F. Anker paaanket til Christiania overret, som enstemmig er kommet til det resultat, at S. C. Anker-Holth er kjendt uberettiget til at benytte navnet Anker-Holth som familie-navn her i riket. Sakens omkostninger blev ophævet ved begge retter.

Av overrettens præmisser anføres bl. a.: At navnet Anker i Norge er retsbeskyttet har ikke været motsagt paa en saa bestemt maate, at appellanten har været foranlediget til at føre bevis herfor. Se i saa henseende Retst. 1915 pag. 828. Indstevnte har været døpt med navnet Anker som fornavn og flyttet

som voksen til Amerika, hvor han har gjort navnet Anker til en del av sit familienavn. Naar et navn er retsbeskyttet, maa det ansees retsstridig at opta det som en del av et familienavn og det, hvadenten det retsbeskyttede fremmede navn sættes først eller sidst efter bindestreken. Justitsdepartementet oplyser ogsaa, at departementet i almindelighet behandler andragender om bevilling til at faa knyttet et familienavn ved bindestrek til sit efternavn paa samme maate som et andragende om at faa anta vedkommende familienavn. Selv om det er saa, som av indstevnte anført, at han har faat navnet Anker-Holth registreret i Amerika av forretningshensyn, saa kan denne registrering ingen retslig virkning ha for nærværende saks utfald. En fremmed statsborger, som bærer et efter hjemlandets ret tillatt familienavn, kan vistnok ikke negtes at benytte dette navn under kortere eller længere ophold her i landet, selv om navnet tidligere brukes som retsbeskyttet av norsk familie her i riket. Men forholdet maa stille sig anderledes, naar en tidligere norsk statsborger antar et saadant navn i utlandet, til hvilket han er reist som voksen — og derefter vender tilbake her til landet. Med mindre ganske særegne omstændigheter foreligger, maa anvendelsen av navnet bedømmes, som om han den hele tid hadde opholdt sig her. Retten antar heller ikke, at det for Indstevnte vil medføre en forstyrrende indgripen i fæstnede familieretslige forhold og i betydelige sociale og økonomiske interesser, om han kjendes uberettiget til at benytte navnet Anker-Holth.

Citér saa mange Kilder som muligt, og citér dem rigtigt.

Registrer saa mange Navne som muligt, og registrer rigtigt.

Dette er Sætninger, som enhver personalhistorisk Forsker bør lægge sig paa Sinde, naar han arbejder paa et personalhistorisk Værk.

Hvor mange forgæves spildte Arbejdstimer har det ikke kostet den, der har forsømt straks at notere sine Kilder, og som senere har maattet søge tilbage til dem — maaske endda med et negativt Resultat!

For Besøg i de prøjsiske Statsarkiver forlanges fra 1. April 1921 ret betydelige Gebyrer. Først opkræves et Grundgebyr (som Vederlag for Varme, Belysning, Betjening, Blæk o. s. v.) paa 80 Mark for et Aar, 12 Mark for en Maaned, 6 Mark for en Uge, naar Besøget gælder ét Arkiv, ellers det dobbelte; dernæst opkræves et Benyttelsesgebyr paa 100 Mark for et Aar, 30 Mark for en Maaned og 10 Mark for en Uge, dog er »alvorlige, videnskabelige« Forskere — hvortil de, der studerer deres egen Familiehistorie ikke henregnes (!) — befriet for dette sidste Gebyr.

Betalingen for skriftlige Oplysninger beregnes efter et Arbejdshonorar af 10 Mark i Timen.

I Svensk »Personhistorisk Tidsskrift« XXII (1921) har Sognepræst H. Ostermann, tidligere i Grønland, offentliggjort en læseværdig Artikel om »Svenske Slægter i Grønland«.

Saa godt som alle de store og personalhistorisk set vigtige Arkivalier fra den nu opløste tyske Hær og Flaade er som en særlig Afdeling anbragt i Preussens Rigsarkiv i Postdam.

Søges genealogiske Oplysninger i Letland, vil Henvendelse kunne ske til Overlærer C. Wilde von Wildemann, Gr. Newastræse 9. W. 22 i Riga,

der har ydet andre værdifuld Hjælp ved at anstille Undersøgelser i de der-værende Arkiver.

Det som Smykke og Vaabenmærke o. s. v. saa hyppigt optrædende H a g e k o r s er intet kristeligt Symbol, men et Ornament, som fra de ældste Tider har været udbredt over snart sagt hele Jorden u n d t a g e n hos de semitiske Folkeslag, de ariske Persere og de indfødte Australiere, og som overalt er blevet betragtet som en almenmenneskeligt lykkebringende og mod Ulykke skærmende Amulet. Det har saaledes intet med Runer — der jo er af speciel nordisk Oprindelse — at gøre.

Den Omstændighed, at iflg. § 109 i den nye tyske Rigsforfatning af 11. August 1919, al Standsforskel er ophævet, og det udtrykkelig er bestemt, at A d e l s b e t e g n e l s e fremtidig kun er at anse som en Del af Navnet, har givet Anledning til en hel Del ikke uinteressante Retssager.

Saaledes har en Descendent af et af de saa hyppige fyrstelig-morganatiske Ægteskaber ved Domstolene krævet Anerkendelse af sin Stilling som fuldt berettiget Medlem af det fyrstelige Hus, Ret til at bære dets Navn og nu Ret til Del i Slægtens Fideikommisgodser, Apanage o. s. v.

Sagen tabtes imidlertid af Sagsøgeren i alle Instanser. Rigsretten konstaterede, at Rigsforfatningen kun taler om Bortfald af offentlig retlige Forrettheder, men under denne Synsvinkel kunde de familieretlige og formueretlige Rettigheder, som i Medfør af de bestaaende Bestemmelser tilkom Højadelens Agnater, ikke ses.

Spørgsmaalet om Ret til Navnet kunde ej heller afgøres paa andet Grundlag end den hidtil gældende Ret. At give Sagsøgeren Ret til nu at føre Fyrstefamiliens Navn vilde være det samme som at give ham Navneforandring, hvortil der ingen Hjæmmel fandtes i § 109, og det vilde desuden være en Handling, som i sine praktiske Konsekvenser vilde kunne sidestilles m e d en Adelstildeling.

Det bliver stadig vanskeligere at faa Bøger fra Tyskland. — Da Redaktøren for nylig vendte hjem fra en Rejse, havde han i sin Kuffert 4 — fire — genealogiske Bøger, men Toldvæsenet i Kiel erklærede dem kategorisk for beslægtede, da det var forbudt at udføre Bøger fra Tyskland.

Hofjægermester, Baron H. H. Berner-Schilden-Holsten har med beundringsværdig Energi ved Siden af sin omfattende Virksomhed som Godsherre og Sogneraadsformand igennem en Aarrække beriget dansk Historie med slægts- og kulturhistoriske Udarbejdelser af høj Værdi. Med sin varme Interesse forbinder han en betydelig Ævne til at give sine Undersøgelser en Almenheden frængslende Karakter, jeg tænker særlig paa hans Offentliggørelse om Brykslægten med dens i dansk Heraldik enestaaende Vaaben (en Lindorm slyngende sig om Skjoldet), hvor Forfatteren opkaster den originale, men ikke usandsydlige Gisning, at Karakteristiken af Bryskerne som »Onde« stammer fra Lindormen som Skjoldholder — og paa hans Afhandling om Nakkebølleæppet (Fra Arkiv og Museum), og nu har han atter skænket vor topografisk-historiske Litteratur en Berigelse igennem Udsendelse af en Beskrivelse af Nakkebølle.

Ligesom da Forfatteren udgav sit Værk om Clausholm, der vakte berettiget Opsigt gennem sit sjældne Billedstof, har han her med Benyttelsen af Teksten

fra »Danske Herregaarde«, men med et mange Gange udvidet Billedstof sat denne sin Slægts gamle Gaard et Æresminde.

Det er heldigt, at Forfatteren har gjort disse værdifulde topografiske Monografier over to af Danmarks interessanteste Herregaarde tilgængelige for Publikum gennem Boghandelen. Vidnesbyrd som de er om fin Kultur og Slægtsfølelse, fortjener de i Sandhed at finde stor Udbredelse.

Til de Kilder, som forholdsvis sjældent benyttes ved den personalhistoriske og genealogiske Forskning, hører Skøde- og Panteprotokollerne — bl. a. fordi de ikke findes i Arkiverne, men endnu bero i Rettens Pantekontorer. — Hvem, der en Gang har syslet med dem, ved, hvilke værdifulde Oplysninger, de kan give, kaste Lys over en Families økonomiske Vilkaar gennem Tiderne, naar den har ejet en Ejendom (f. Eks. gennem de Prioriteter, der optoges i Ejendommen), angive, naar de enkelte Ejere er døde, hvem der er Arvinger, altsammen Ting, der i givet Tilfælde ikke kan findes i Kirkebøger etc., fordi disse er brændt.

Hvorfor tager ingen af vore Historikere alvorlig fat paa den Opgave, der her ligger lige for? Var det for Københavns Vedkommende ikke noget for Dr. Krak, der alt paa saa mange Maader har vist, hvilken Interesse han nærer for vor Bys Historie, successive at udgive Extrakter af Skøde- og Panteprotokollerne for de gamle københavnske Kvarterer?

Zentralstelle für deutsche Personen- und Familiengeschichte — ledet af den fremragende, dygtige Arkivar, Dr. Fr. Wecken — der utvivlsomt for Tiden er det mest rørigt af de tyske genealogiske Samfund, — og som ser sin Hovedopgave i at skabe den haardt tiltrængte familiehistoriske Biografi, er kommet Løsningen af denne sin Opgave et Skridt nærmere, efter at Selskabet i indeværende Sommer har faaet Lokaler i »Deutsche Bücherei« store Bygning i Leipzig, med hvilket Bibliotek det fremtidig vil arbejde Haand i Haand. De to Institutioner har fejret Sammenflytningen med at foranstalte en Udstilling af familiehistorisk Litteratur.

Dagbladene bragte i August Maaned Meddelelse om et i Aarhus Kriminalret afholdt Forhør i en Sag mod en Gaardejer fra Ning Herred, der er sigtet for at have aflagt falsk Ed i en Paternitetssag. Politiet fremlagde i Retten en Erklæring fra Politiets Centralbureau for Identificering. Bureauet havde faaet tilsendt Fingeraftryk af Barnet og 10 Mænd, deriblandt sigtede, og medens Bureauet straks afviste de 9 Fingeraftryk, erklærede det, at Aftryk Nr. 6 frembød mange Lighedspunkter med Barnets Fingeraftryk. Nr. 6 var netop sigtedes Fingeraftryk. Han nægtede sig dog vedblivende skyldig. Forundersøgelsen er nu sluttet, og Sagen vil blive paadømt direkte ved Landsretten.

Det er, saavidt vides, første Gang et saadant Identificeringsforsøg er foretaget herhjemme.

Af det i Artiklen om Skuespiller Knudsens patriotiske Rejse i dette Tidsskrifts 5. Bd. 4. Hæfte meddelte Digt har Meddelelsen Hr. Sekretær Behrend, senere fundet en anden Afskrift, som er opbevaret iblandt Biskop Münters Papirer (Ny K. S. Fol. 1699). Her er Digtet underskrevet S. T.; det ender saaledes:

Und der (o: Staten) wird einst auf meinen Thaten Stoltz sein, denn so ein Mann bin ich.

Til Linien »de jydsk Herremænd kan sande« gives flg. Forklaring: »Paa Knudsens Rejse havde han Pibehoveder med at sælge; af disse narrede han Herremanden Fönns til at købe for 400 Rdlr.« Denne Fönss er antagelig Peter Sev. Fönss til Lövenholm (f. 1791, d. 1824), hvis Godgørenhed senere bragte ham i Forlegenhed, saa at han blev afskediget som Amtmand og maatte sælge sin Ejendom (se Biogr. Lex.).

Den svenske Forsikringsmand Åke Grenholm har i »Gjallarhornet« skrevet om den store Betydning, som Livsforsikringsselskabernes Ansøgninger og Lægeerklæringer har som Materiale for de racebiologiske Forskere, der her vil blive sat i Stand til at arbejde paa det bredest mulige Grundlag til Fremgang for denne specielle Videnskab.

Gennem de Sammenligningsmuligheder, som Livsforsikringsselskabernes Materiale frembyder, vil mange hidtil upaaagtede Forhold kunne observeres. Den moderne Arvelighedslære bygger paa de Eksperimenter, som kan foretages med Planter og Dyr, men Racebiologien, som beskæftiger sig med Menneskenes Arvelighedsforhold, har været henvist til statistiske Metoder.

Man er kommet ret langt gennem medicinsk-biologiske Slægtsstudier, særligt i Sverige, hvor man gennem Kirkebøgerne, som strækker sig længere tilbage end i noget andet Land, har haft lettere ved at konstruere de nødvendige Stam-tavler. Men en langt bedre Erstatning for Eksperimenterne end denne bagud rettede Slægtsforskning, vil Racebiologien faa gennem en fremad rettet Slægtsforskning, der gennem nøje Beskrivelse af de nulevende Generationer efterhaanden vil danne et uvurderligt Materiale.

Racebiologiens første praktiske Opgave indenfor Livsforsikringsselskabet skulde da blive at oprette Spørgelister for Forsikringstagerne, grundede paa Arvelighedsforskningens seneste Resultater. Samtlige disse Lister skulde da undersøges af en Racebiolog og kontrolleres i vigtige og interessante Tilfælde. Selskaberne vilde undgaa mange store Risikoer, slippe for adskillige sikre Tab og faa forøget Indtægt ved at opføre i højere Takstklasse Forsikringstagere, tilhørende Slægter, som Racebiologen konstaterede var behæftede med arvelige Sygdomme, mindsket Modstandskraft, moralske Defektioner og kortere Gennemsnitslevetid.

Det vil her føre for langt at komme nærmere ind paa Racebiologiens Resultater, men det kan have sin Interesse at nævne nogle af de Sygdomme, som denne Videnskab har konstateret som arvelige: Mange Former for Øjensygdomme, Sukkersyge, Gulsot, Diabetes, Nervesygdomme, Sindssygdом og Øresygdomme o. fl. En Del af disse Sygdomme viser sig ikke i Barnearene, men kommer først frem senere og virker selvsagt forringende paa Modstandskraften mod øvrige Sygdomme og bidrager til Forkortelse af Gennemsnitslevetiden.

Men den største Nytte af Samarbejdet skulde hverken tilfalde Racebiologerne eller Livsforsikringsselskaberne, men derimod Folket. Betydningen af talrige Giftermaal mellem Slægtninge skulde klargøres, og man vilde i højere Grad være opmærksom paa den Fare, som ligger i Udbredelsen af arvelige Sygdomme. Livsforsikringsselskaberne skulde altsaa berede Vejen for den racehygiejniske Lovgivning, som, jo før des bedre, bør gribe ordnende ind, og gennem Præmiering af nøjagtige Stamtavler skulde Slægtskendskabet styrkes, og der skulde vækkes forøget Interesse for Forfædrene.

Samfundets Anliggender.

† Med Justitsraad Sofus Elvius, der den 23. August afgik ved Døden, er den sidste af Samfundets danske Stiftere gaaet bort.

E., der var født 1849, var i Aarene 1871—99 Assistent og Registrator i Statsanstalten for Livsforsikring, men dyrkede samtidig genealogiske Studier. Da Samfundet stiftedes 1879, væsentligst paa hans Initiativ, blev han dets Sekretær. Han traadte allerede Aaret efter tilbage fra denne Post, men vedblev at have Sæde i Bestyrelsen til 1903, da han nedlagde sit Hverv. 1887 oprettede han Genealogisk Institut og, efter at dette 1909 fik anden Ledelse, Nytt genealogisk Institut, som han forestod til sin Død. Om de bevægede Forhold, der førte til denne Forandring, skal ikke her tales, velkendte som de vil være for Størstedelen af vore Medlemmer, ligesom ogsaa E.s Forfatterskab vil være disse bekendt. Da E. omkring 1880 traadte offentlig frem, var han praktisk talt den eneste Faggenealog herhjemme, naar alene undtages Hundrup, der var gammel og næsten blind og som døde 1879. Aarhundredets største Pionér indenfor Genealogien, Lengnick, var død 1865. Af samtidige, der beskæftigede sig med Genealogien som noget andet end blot og bar Fritidssyssell, men lagde et virkeligt Arbejde for Dagen, er der kun Grund til at nævne Præsterne Immanuel Barfod og Jens Vahl. Thisets Arbejdsfelt faldt jo udelukkende indenfor Adelshistorien og berørte ikke i større Omfang E.s Virkeomraade. Det var saaledes en ret uopdyrket Mark, E. her tog ind under Kultur, og han havde den Lykke, at der netop i de Aar var en vaagnende Interesse for Genealogien, en Interesse, som Stiftelsen af Samfundet bidrog til at øge. Men netop denne stigende Interesse for Faget, som E. selv var den første til at støtte, skulde blive den Faktor, som forbitrede hans Liv. Der fremstod nye og yngre Forskere, der stilledes større og større Krav, og Forholdene førte til Brydninger, der virkede stærkt paa E., der ikke formaaede at sætte Sagen over Personen. 1903 trak han sig som sagt ud af Samfundets Bestyrelse, og da Samfundet i 1919 fejrede sin 40 Aarsdag udtalte han paa Forhaand, at han ikke ønskede at deltage i Festlighederne. Han var blevet en bitter, gammel Mand, der mente sig forurettet og overset, og hans Bitterhed gav sig bl. a. Udslag i Udtalelser om, at han havde bestemt i sit Testamente, at alle hans Samlinger, hvoriblandt var Wibergs eget Register til Præstehistorien, Taubers og A. H. Nielsens Materialer til et dansk Studenterleksikon og andet mere, skulde brændes efter hans Død. Saa slemt har det dog heldigvis vist sig ikke at være. Alle hans Samlinger overgaar nu til Rigsarkivet, men hans egne Materialer skal være utilgængelige i 50 Aar, for at ikke hans »Fjender« skal have Gavn af dem.

Af E.s Arbejder vil navnlig »Danmarks Præstehistorie« 1869—1884 stedse staa som et overordentligt dygtigt og solidt Arbejde, og det Bind af »Danske patriciske Slægter«, som han i Forening med Hiort-Lorenzen udgav 1891, betød absolut et stort Fremskridt indenfor Genealogien. Hans Produktion var ikke særlig stor, men maa roses for Nøjagtighed og Grundighed.

Med Udgangen af Oktober Maaned har Statsarkivar Thomle trukket sig tilbage fra sin Embedsgerning. T., der fyldte 72 Aar i Foraaret, er trods de mange Aar i fuld aandelig Kraft, og selv om han nu trækker sig tilbage til Privatlivet efter en lang og travl Arbejdsdag, vil vi forhaabentlig endnu i mange Aar kunne glæde os over hans grundige Bidrag til Tidsskriftet. For hvad han har betydet ved sin store Imødekommenhed og Beredvillighed overfor danske Spørgere, bringer vi ham en hjertelig og dybtfølt Tak.

Mandag d. 4. April afholdt Samfundet i Forbindelse med Historisk Samfund et udmærket besøgt Møde i Paladshotellets Hedebosal, hvor Professor, Dr. phil. Aage Friis talte om Gre v C. E. Frijs og P. Vedel.

Der er ikke i Aar afholdt noget Sommermøde.

Samfundet har siden Nytaar desværre mistet en Del Medlemmer, dels som Følge af Dødsfald, dels som Følge af Udmeldelser, og omend Tilgangen maa siges at have været livlig, idet der er indmeldt 23 nye Medlemmer, har den ikke kunnet dække Afgang. Samfundet har nu 438 Medlemmer mod 453 i Fjor. Bestyrelsen opfordrer indtrængende Medlemmerne til at agitere for Tilgang.

Følgende nye Medlemmer er blevne optagne i Samfundet:

I Danmark: Kommandør M. Bojesen; Bankdirektør Bretteville-Plum; Frk. M. K. Matthiassen; Kasserer Ove Lütken; Fuldmægtig Bredo Obelitz; Pastor Erh. Qvistgaard; Svendborg By- og Amtsbibliotek; Enkegrevinde Schulinzethen; Studenterforeningen; Fru A. Voss; Grosserer Aug. Schrader; Førstelærer S. C. Sortfeldt; Fabrikningen O. Vang-Lauridsen; Ingolf Gundersen; Aktuar, cand mag. Hostrup; Frk. Henrichsen; Overretssagfører Stein; Viborg Centralbibliotek; Gentofte Kommunebibliotek; Lærer Hasseriis; Tømrermester Marquardsen; Silkeborg Bibliotek; Grosserer A. Kræfting.

I Norge: Overretssagfører Knut Esmarch; Toldassistent, Løjtnant Cato Holmsen.

Samfundets Bestyrelse bestaar for Tiden af følgende Medlemmer:

Danske Afdeling:	Norske Afdeling:
Ordenshistoriograf, Dr. phil. <i>Louis Bobé*</i> , Formand.	Statsarkivar <i>E. A. Thomle*</i> . Formand.
Professor ved Universitetet, Dr. phil. <i>Aage Friis*</i> .	Generalsekretær, cand. jur. <i>Harald Gram</i> .
Overretssagfører <i>P. C. de C. Hennings*</i> , Kasserer.	Godsejer <i>G. F. Heiberg</i> .
Assistent i Generaldir. f. Postv. <i>H. Hjorth-Nielsen</i> , Sekretær.	Overretssagfører <i>A. Juel</i> .
Tjenstgørende Kammerherre hos Hds. Maj. Enkedronningen, Etatsraad <i>C. M. G. R. Krag</i> .	Bureauchef, Artillerikaptajn <i>M. Munthe</i> .
Arkivsekretær i Rigsarkivet <i>S. Nygaard*</i> .	Arkivar <i>A. W. Rasch*</i> , Sekretær.
Hofjægermester <i>C. E. A. Schøller</i> .	Højesteretsadvokat <i>A. Skjelderup</i> .
Generalløjtnant, Dr. phil. <i>A. P. Tuxen*</i>	
Ingeniør <i>W. Marstrand</i> .	

De med * betegnede Herrer danne henholdsvis det danske og norske Skriftudvalg.

Samfundets Regnskab for 1919.

	Kr. Ø.			Kr. Ø.
Saldo-Overskud fra 1918.....	7. 62	1ste Hæfte: Honorarer	273. 73	
Bidrag fra Staten for Finansaaret 1919—20.....	500. 00	Papir, Trykning m. v.....	798. 38	
Bidrag fra Skrikes Stiftelse.....	300. 00		1,072. 11	
Ekstraordinære Bidrag fra Medlemmer	21. 15	2det Hæfte: Honorarer	90. 00	
1/2 af Renter for Aaret 1919 af „En Unævnts Legat“	38. 33	Papir, Trykning m. v.....	606. 35	
Medlemskontingent for Aaret 1919 med Fradrag af Kom- missionsrabat	2,994. 67		696. 35	
Salg af Samfundets Skrifter	342. 63	3die Hæfte: Honorarer	283. 98	
Salg af 1 Cliché.....	5. 00	Papir, Trykning m. v.	849. 97	
Saldo	2,127. 75		1,133. 95	
	6,337. 15	4de Hæfte: Honorarer	486. 99	
		Papir, Trykning m. v.	2,073. 89	
			2,560. 88	
		Bidrag til dansk-historisk Fællesforening	30. 00	
		Udgifter ved Møder i Samfundets danske Afdeling.....	517. 60	
		Diverse Tryksager, Porto m. v.....	326. 26	
			6,337. 15	

Selskabet ejer „En Unævnts Legat“, der den 31. December 1919 indestod paa Kontrabog med Sparekassen for København og Omegn Nr. 169097 med Kr. 2,223. 50.

Paul Hennings.

Ovenstaaende Regnskab har vi undertegnede Revisorer gennemgaaet og befundet rigtigt.

København, den 23. Oktober 1921.

H. Hjorth-Nielsen.

L. Bie.

Rettelser.

- S. 128 l. 11 f. o. »fejlæsning for Brauisius« læs: **B r a m s i u s.**
- S. 131 l. 15 f. n. »konrektør« læs: **k o r r e k t ø r**, det vil sige korrekturlæser.
- S. 133 l. 15 f. n. »i Aastrup, kgb. der hør herom« læs: »i Aastrup, Kbg'en har herom«.
- S. 136 l. 20 f. o. Henvisningerne gælder: Hauch-Fausbøll »Kirkebogsuddrag« (fra Haderslev), der dog S. 160 galt har, at **N i e m e j e r** er født i Haderslev. Kirkebogen har, at han er født i 1721 i Halberstadt.
- S. 140 l. 9 f. n. »udelærere nr.« læs: 4de lærere nr. 9 (anført side 137).
- S. 135 l. 23 f. o. Her kan henvises til sammesteds S. 205.
- S. 140 l. 5 f. o. Henvisningen gælder sammesteds S. 188.
- S. 141 l. 9 f. o. »lokater (VI)« læs: lokater (nr. 3),
-

REGISTER.

Af H. C. Roede.

Personerne anføres som Hovedregel paa deres Slægtsnavn, 9: et saadant, der ikke er opstaaet alene ved at sætte »sen« til Forgængerens Navn, en Skik, der for Landboernes Vedkommende varer til ca. 1828; jfr. Fr. af 30. Maj s. A. Først et saadant Slægtsnavn ikke, anbringes Vedkommende paa Fadersnavnet, eller bliver eventuelt at udelade, naar de ikke i Teksten er nøjere bestemte.

Desuden udelades de Personers Navne, hvorom intet af videre Betydning siges i Teksten, f. Eks. Førere for Hærafdelinger, Konger og Fyrster, i hvis Tjeneste de i Teksten nævnte Personer staar, Forfattere, hvis Værker citeres osv.

Hvad den nyere Tid angaar, — Grænsen kan vel sættes ved ca. 1700 — nævnes Hustruerne paa deres Pigenavn og paa det Navn, de faar ved Giftermaalet.

For den ældre Tids Vedkommende sættes de kun paa deres Pigenavn; er dette ikke noget egentligt Slægtsnavn, bliver det at udelade.

Er Navnene latiniserede, bibeholdes denne Form i Registret, medmindre Teksten oplyser, hvorledes de skal gengives paa Dansk; slige latiniserede Navne anbringes paa det forreste.

Nævnes en Person flere Gange paa samme Side, antydes det, hvor saadant anses fornødent, i Registret ved et mindre Tal foroven, tilhøjre for Sidetallet.

Fyrster sættes paa deres Navn, ikke paa Landets, medmindre dette anses mest praktisk, da tillige derpaa.

Sammensatte Efternavne, f. Eks. Lente-Adeler, sættes paa første Dels Begyndelsesbogstav, altsaa i det nævnte Tilfælde paa L. Partikler, som von, de, des, de la, du, zum osv. ses der bort fra; Eks.: des Vignes sættes under V.

Begynder Efternavnet med le eller la, sættes det under L. Er Partiklen, f. Eks. du smeltet saaledes sammen med Navnet, at et nyt Ord er dannet, f. Eks. Dupuy, anbringes Navnet paa Partiklens Begyndelsesbogstav, her altsaa paa D.

Medens Lokalteter og Institutioner, hvorom Teksten har Bemærkninger af særlig Betydning, stadigt medtages i Registret, har Red. desuden, for Arkivar West's Artikels Vedkommende, med sædvanlig Velvilje tilladt at optage i Registret dels de i Teksten meddelte vejledende Forklaringer over de enkelte Amters Bestaaen og dels de betydeligere Landinddelinger, Godser osv. under hvert enkelt Amt.

Aabenraa, Nørborg og Sønderborg	marskal 35, 37, 41. — Hans, Amtm.
Amt 1850—64 4. — og Løgum-	15. — Joh. Hinr., Amtm. 10. —
kloster Amt 1677—79, 1684—	Jürgen, Amtm. 10, 18. — Kai,
89, 1713—1848, 1850 1—4.	Amtm. 12, 138. — Kai Werner,
Aaby, Carl, Ritm. 42.	Amtm. 14, 23. — Siegr., Amtm.
Aagesen, Pet., Hjulm. 161.	4.
Aarhus, Jfr. 178.	Akeleye, Gabriel Sigw. 69. — Werner
Acton, John 108. — Mary Anne 108.	Hans Fr., Fændrik 69.
Adeler, Kmh. 93.	Alard, Pr. i Steinbeck 132.
Ahlefeldt, v. Ahlefeldt, Detlev, Amtm.	Alexander, Hert. af S. H. Sønderborg
6. — Ferd. Anton Chr., Hof-	21.

- Als 21.
 Ancher, Anker, Ferd., Gross. 207. —
 Hans, Pr. 128. — Marcus, Kon-
 rektor 119, 128, 133. — Poul, Pr.
 133.
 Andersen, Andr. 179. — Bent, Slagter
 165. — Jak., Pr. 129. — Jakob,
 Raadm. 165. — Jan, Farver 135.
 — Thor, Brygger 165.
 Angell, Alb., Købm. 177. — Else 177.
 — Ursula C. 177.
 Anna Sophia Magdalena Fredrica Ul-
 rica 105.
 Anthon, Forv. 91.
 Antonikloster i Angel 18.
 Arbo, Jac. 108. — Joh. Jürgen 108.
 Arctander, Karen 157. — Margr. 157.
 — Poul Nielsen, Pr. 157. — Søren
 Andersen, Kpl. 164.
 Arens Hrc. 8.
 Arlevad Gods 14, 16.
 Arnesen, (Arentzen, Arntzen), norsk
 Sl. 203. — Amund, Overintend.
 203. — Chr. Aug. Emil, Digter 203.
 — Gertrud Joh. 203. — Herman
 203. — Martin, Adjunkt 203.
 Arnisæus, Henn., Dr. med. 161.
 Aspach, Adam Dan., Kir. 160, 165.
 August, Hert. af Pløn 21 f. — Hert.
 af S. H. Nørborg 22.
 Augusta, Hertinde af Brunsv. Wolfen-
 büttel 87. — Pr. e af Sachsen-Gotha 87.
 Bagge, Dorothea Jensdt. 169 ff.
 — Dorothea Jensdt. 169. — Ingeb.
 Jensdt. 169. — Ingeb. Jensdt. 170.
 — Inger Jensdt. 169. — Jens
 Sør.sen. Pr. 169 f. — Mikkel
 Jensen 169 f. — Niels 162. —
 Sidsel Jensdt. 170. — Søren Jensen
 170. — Mad., f. Heggermann 179.
 — ? 30.
 Bagger, Hans, Dr., 167. — Prok. 80
 ff., 97.
 Bahnsen, Skom. 98.
 Ballgaard 22.
 Bardenfleth, Otto Fr., Amtm. 3.
 Barve, Thomas, Lærer 120, 137, 141.
 Basæe, Anne Cathr. 295. — Carol. An-
 drea 205. — Niels Pr. 205.
 Bassewitz, Henning Fr., Amtm. 15.
 Beck, Bech, Anne Sophie K. 38. —
 Bernh. Henr., Skuesp. 38. — Chri-
 stine Wilh. 173 f. — Eline, Skuesp.-
 inde 38. — Læg 173.
 Becker, Didr., Ærkediakon 124. —
 — (Pistorius), Herman, Rektor
 119, 124. — Samuel, Kantor 120,
 134.
 Behr, Joachim Ehrenreich, Amtm. 3.
 Bendel, Thomas 131. — Thomas,
 Konrektor 119, 131.
 Bendz, Byf. 86, 101.
 Bentsen, Mogens, Borgm. 144.
 v. Benzon, Fr. Wilh. Casp., Amtm. 5.
 Berend Fogderi 19.
 Berg, Bergh, Jens Justesen, Pr. 161.
 — Joh.s, Købm. 179. — Marie 179.
 — Olea Mathea 179.
 Berg Hrd. 17.
 v. Berger, Dor. Louise 27, 44. — Fr.
 Valent., Amtm. 11. — Joh. Just,
 Livlæge 44. — Sara Margr. 44.
 Bernburg, Nic., Skoleh.? 156.
 Berner-Schilden-Holsten, H. H., Bar.
 209.
 Bernhard, Hert. af S. H. Sønderborg 22.
 Bernstorff, Andr. Peter 33, 41. —
 Augusta, Gr. inde 34.
 Berntsson, Erik, Hattem. 157.
 v. Bertouch, Ernst Albr., Amtm. 26.
 Besselin, Joh. Adolph, Amtinsp. 9.
 Beyer, Hans Nik., Klubvært 202.
 Bie, Caroline 204. — Edwin 204. —
 Elise Juliane 204. — James 204. —
 Otto Laur., Byfgd. 204. — William
 204.
 Biehl, Dor. 28.
 Bilhard, Anna Elisab. 134 f. — Joh.
 Henr., Kantor 120, 134. — Joh.s
 Balthazar 134.
 Bille, Axel, Ltn.ref. 70. — Hans 70. —
 Henrik, St.amtm. 79. — Steen
 til Jungetgaard 70.
 Billenberg, Povl Svendsen, Hat-
 staffer 163.
 Birchholtz, Joh. Jacob, Kapt. 204. —
 Sara 204.
 Birkeland, Rigsarkivar 199.
 Bismarck, Otto E. L., Fyrste 61.
 Bistrup, Jak. 154. — Peder, Købm. 154.
 Bielke, Chr. Fr. Chr., Komp.chef 70.
 — Henr. Chrf. Fr., Amtm. 26.
 Bjørn, Rasmus, Kantor 120, 134, 138.
 Bjørnsen, Jakob, Transp.fervalter 127.
 — Laur., Brygger 161. — Laur.,
 Rektor 127, 132.
 Bjørnson, And., Pr. 175. — Chrf.,
 Raadmand 175.

- Blaa, Niels Thomsen 164.
 Black, Bager 98.
 Blangsted, Jfr. 88.
 Blicher, Didr., Bartskeer 153. — Fr. Henriksen, Organ. 153. — Jokum, Bartskeer 153.
 Bloch, Tønne, Bisp 82.
 Blome, Wulf, Amtm. 2.
 v. Blücher, Conr. Dan., Amtm. 3. — Gust. Gotthard, Amtm. 16.
 Bock, Joh.s, Rektor 118, 123.
 Bockhorst, Bernh., Klosterfgd. 131. — Didr., Konrektor 131.
 Bodom, Morthe (Dorthe?) Marie 149. — Margr. Birg. 148. — Matt., Købm. 149. — Ole Andr., Overtoldbetj. 148.
 Boeck, Thorv. Olaf 199.
 Bohl, Frants And.sen 160.
 Bohnstedt, Landsby 16.
 Bollerslev By 2, 12. — Fogderi 2, 12.
 Bollingsted Fogderi 8.
 Bonde, Forv. 95 f.
 Bohm, Boom, Jan Didr.sen, Kpt. 110. — Marie 110. — Sekr. 110.
 Bohn, Fam. 182, 184. — Barbra 187. — Claus 187. — Dorotea 187. — Elisabet 187. — Herman 187. — Herman Clausen, Kpt. 182, 187. — Herman Clausen, Raadm. 181. — Kirsten 182, 184, 191. — Peter 187. — Philip 187.
 Borck, Else 147. — Johanne 147. — Ole, Graver 147. — Ole, Pr. 147.
 Bordelum (Borlum), Fogderi 6, 20, 24.
 Bording, Anna Dcr. Jørgensen 203. — Søren, Skriver 203.
 Borgen, Zidsel 110.
 Bornemann, Vilhelm 50.
 Boyesen, Boysen, Dorteka 183, 185, 191. — Mikael, Pr. 91. — Niels, Lærer 120, 139. — Tønnes, Havnefgd. 183, 185, 190 ff.
 van Bracht, Ferdinande Ulrica 204.
 v. Brackel, Abrah. Anton, Amtm. 13, 31, 37.
 de Bragelongue de Versigny, Etienne, Brigader 69.
 Brahe, Henrik 70. — Jørgen 165.
 Bramsen, Anders 128. — Knud, Konrektor 119, 128.
 Brandt, Peter, Amtm. 25.
 Bratt, Chr. Larson, Kronfgd. 180. — Henriette L. W. 180.
 Braye, Fam. 108. — Rasmine 109. — Lord 108.
 Bredsted Amt 1783—1800 16.
 Breklum Sogn 16.
 Bremer, Jfr. 178.
 Breuning, Jul. Fr., Ltn. 70.
 Brinck, Dor. Cath. 148.
 Brochmann, Frue, f. Snitler 180.
 Brockenhuus, Joh., Ltn. 70. — Peter til Sebber Kl. 70.
 Brockenhuus-Schack, Ludw. Fr. Henr., Amtm. 26.
 Brodersen, Bodil Kirstine 201. — Karen 201. — Ole, Toldkontr. 201.
 Brostrup, Bertel Corn., Toldkontr. 201. — Bodil Kirstine 201.
 Bruun, Brun, Andr., Høj.r.adv. 158. — Anna Eleon. 132. — Arend, Borgm. 132. — Arend, Konrektor 119, 131. — Asmus, Sn. 162. — David, Lærer 135 ff. — Detlev, Lærer 120, 135. — Hedv. Eleon. 132. — Jesper, Provst 135. — Joakim, Lærer 120, 139.
 Brynoldsen, Ped., Brygger 165.
 Bryske, Sl. 209.
 Buchhave, Jens, Provst 192.
 Buchorst, Peter, Konrektor 119.
 Budde, Else 155. — Ove 155.
 Bugge, Buge, And. Jensen 166. — Fr. Moltke 159. — Gidsken E. 159. — Gundel Andersdt. 166. — P. O., Bisp 151, 159. — Søren 159. — Søren, Pr. 159. — Wilh., Bisp 159.
 Bull, Joh. Randulf, Høj.rets.just. 158. — Ole, Violinist 151, 158.
 Burg, Købstad 4.
 Busch, Anne Sophie Kirstine 38.
 v. Buttlar Ellerberg, Clara Anna 44.
 Buxtehude, Didr. 200.
 Bülow, v. Bülow, Detl. Heinr., Amtm. 10, 18. — J., Hofmarskal 85. — Maj. 94 f.
 Byssing, Rasm., Pr. 161.
 Bøcking Hrd. 24.
 Bøhme, Regina Petri 130.
 Bølskovby Gods 9.
 Bønderby 25.
 Børgesen, And., Brygger 167.
 Børner Kog 9.
 Call, Hans Hansen 192.
 de la Calmette, Charles Louis Bosc, Overcer.m. 37. — Gerh. Peter Anton Bosc, Amtm. 101.

- Calmeyer, Birg. Lucia 147, 177. — Mathias 178, 180².
 Calow, Dan., Apot. 151.
 Canariis, Jakob, Selvejer 101 f.
 Canutus Elingius, Lærer 121, 137.
 Carl, Landgr. af Hessen-Kassel 32 f. — Fr., Hertug af S.-H.-Gottorp 20.
 Carlsen, Maren 148.
 Carlstein 22.
 Caroline Mathilde, dsk. Dr. 87.
 Carstens, A. G. 50.
 Carøe, Kr. Fr., Kredslæge 197 f. — Nic. Chr., Kredslæge 197. — Sophie Cathr. 197.
 Caspersen, Joh., Kpt. 70.
 Catinat, Nicolas de, Marskal 69.
 Charlotte Sofie, Prinsesse af Mecklenb.-Strelitz 87.
 Christensen, Christen, Pr. 167. — Hans, Sn. 162. — Jørgen, Bager 163. — Povl, Assessor 165.
 Christian, Hert. af S. H. Sønderborg 22. — Albrecht, Hertug af S. H. Gottorp 18. — August, Hert. af S. H. Sønderborg-Augustenburg 21.
 Christiansen, Steffen, Sølv tjener 126.
 Christoffersen, Jørgen, Favnsætter 167 f. — Sten 175.
 Clausen, Klavsen, Anne Maria 147. — Catr. Marie 147. — Markus, Kantor 134, 141. — Mikkel, Byskr. 160. — Ole, Propr. 147. — Paul, Købm. 147. — Petrine 180.
 Clausholm 209.
 Clauson, Poul 178 f.
 Clüver, Joh., Konrektor 129. — Michael, Købm. 129.
 Colbjørns n, Chr. 151, 158. — Jac. Edv. 151, 158. — Karen Kjeldsd. 147.
 Conradi, ? 40.
 de Cormaillon, Charles Damas, Gen. 36.
 Corvin, Andr., Pr. 151. — Brita Beate 151.
 Cracowitz, Berthe Sofie 72. — David, Jægerm. 72.
 v. Crantzberg, Heinr. Herm., Kornet 70.
 Cratop, se Gratof.
 Crügerus, se Krøger.
 de Cöln, Lukas, Kantor 120, 133.
 Daae, Ludv., Prof. 199.
 Dahl, Dal, Andr., Pr. 141. — Anne Larsdt. 149. — Berthe 149. — Chrif. Hansen, Gaardbruger 149. — Hans, Pr. 141. — Lars 141. — Mads, Pr. 141. — Niels, Pr. 141. — Niels, Pr. 141. — Niels Chrif. sen, Gaardbruger 149. — Simon, Lærer 137 f., 140 f.
 Dahlerona, Fam. 151.
 v. Dalvig, Anna Emilie, Km.frk. 193 f.
 Dam, Bartha 183, 187 f. — Birte Marie 188. — Cathr. 188. — Chr., Kirkeværg 188. — Herman 188. — Kirstine 188. — Mads 188. — Peder Andersen, Konstabel 188. — Peter 188. — Philip 188.
 Danckwardt, Chr. Albr., Kpt. 70, 75.
 Danneskiold-Samsøe, Ulr. Adolph, Amtm. 22.
 Darre, Sl. 175 f. — Hans Jørgen, Bisp 175. — Jon 175. — Jørgen Andersen, Pr. 175 f. — Reidar Jonsor 175. — Sten Chrif. sen, Kpl. 175.
 Davids, Mathias, Amtm. 10, 17.
 Desmercies Kog 16.
 v. Dewitz, Anna Joh.e 30. — Frantz Joakim, Maj. 30.
 Diaz, Agnes Vilh. Ludov. 173.
 Didriksen, Jakob, Lærer 121, 141.
 Diele zum Fürstenstein, Hans Eitel, Frih. 44. — Louise Hedevig 44.
 Diriks, Edv. Maler 151, 158.
 v. Dittersdorf, Ditters, Komponist 36.
 van Distelberg, Jac. Johansen, Raadm. 151.
 Dollerød Gods 9.
 Dosser, Hieron., Konrektor 119 f., 130, 134, 138. — Joh.s, Diakon 130.
 Dotézac, fr. Ges. 56.
 Dou, Kanc.r. 78. — Ltn. 78, 90.
 Dreyer, Dreier, Chrif. Vilh., Ges. 50. — Johan, Konrektor 131. — Peter, Rektor 126, 131. — Billedskærer 126.
 Drolsum, Overbibliotekar 199.
 Duus, Paul 166.
 Duval de St. Contest, Charles, Km.h. 37.
 Dybbøl (Sundeved) Fogderi 20.
 Dyndved Gods 22.
 v. Düring, Fam. 200.
 Dyssel, Hans, Ltn. 88. — Kirstine Marie 88. — Provst 77, 88, 90.
 Dänisch Lindau Gods 9.
 v. Døring, Joh., Amtm. 23.
 Ebio, Cath. Marie 44. — Ingeb. Marie 41, 44. — Nicolaus Samuel, Pr. 44.
 Edsleff, Jens 179. — Mad. 180.
 Eg, Michel Knudsen 111.
 Eginon, Joh., Lærer 121, 140.
 v. Ehrenschild, Fr. Bierman, Amtm 5

- Eichel, Anna 134. — Ellen 126. — Hans Chr., Borgm. 134.
- Eickstedt, H. H., Gen. 87. — Hans Val., Gen. 50.
- Eidersted 1677—79, 1684—89, 11.
- Ernst, ? 37.
- Ernst August, Hert. af S. H. Sønderborg Augustenborg 21. — Günther, Hert. af S. H. Sønderborg 20 f.
- Evenrud, Gaard 115.
- v. Evers, russisk extraord. Afsending 56, 62.
- Everskop 11.
- v. Eynden, Chr. Fr. Ludv., Gen. maj. 45. — Sophie 45.
- Faber, Dan., Dr. jur. 161. — Joh. Mag. 167.
- Fabricius, Degn 93.
- Farensted Gods 9.
- Fastiesen, Oluf, Raadm. 163.
- Feldmann, Fr. Carl, Amtm. 7.
- Femern Amt 1713—22, 1730—1848, 1850—64, 4 f.
- Fich, Andr. Ernst 77.
- Fien, Ulr. Fr., Ob. 70.
- Fincke, Henr., Prltn. 71.
- Fircks, Magnus Ernst, Kommandant 93, 95.
- Fisker, Fischer, Sl. 200. — Arendt, Provst 127.
- Flarup Gods 9.
- Fleischer, Gregor 202. — Johan Sechmann, Sorenskr. 202. — Konrad, Købm. 202. — Philip, Ob. 202.
- Flensborg, Ped. Jørgensen, Borgm. 142.
- Flensborg Amt 1652—1848, 1850—64 5—8.
- Flindt, Anne Jacobsdt. 201.
- Flügel, Louise Charl. P. 47.
- Fockebeck 8, 17.
- Fogh, Sl. 200. — Carol. Marie Louise 174.
- Fogt, Anne Marie 204.
- Fortling, Anna Christine 32. — Dor. 32. — Jacob, Stenhugger 32.
- Fox, Fam. 108. — Charles James 108. — Stephen 108.
- Frederik V. 46. — VII. 52. — III., Hert. af S. H. Gottorp 19. — Hert. af S. H. Sønderborg Augustenborg 21. — Carl, Hert. af Pløen 22. — Ludvig, Prins af Wales 87.
- Frederiksen, Fr., Ridefgd. 165. — Katr. Henr.dt. 130.
- Frederiksgaard 22.
- Frederikstad 15.
- Freienwillen, Gods 6.
- v. Friccius, Joachim, Amtm. 5.
- Frich, Ide Herm.dt. 170.
- Friedenreich, Sl. 200. — Joh.s, Apot. 156.
- Friis, Sl. 260. — Engelke 162. — Jesper til Ørbæklund 160. — Jesper, Ob. 71. — Otte til Astrup 71. — Sivert. Renteskr. 162. — Vald. Lykke, Kpt. 71.
- From, Ditlev Simonsen, Pr. 136.
- Frost, Mad. 179.
- Frydendahl, Pet. J., Skuesp. 28, 37², 38—44. — Lærr.hdl. 40.
- Frøhling, Frøling, Hans, Købm. 167. — Just, Købm. 161. — Kirstine Hansdt. 167.
- Frøs Hrd. 12.
- Fuglsang, Cathr. Georgine 191.
- Fugmann, Sl. 200.
- Fuiren, Sl. 200. — Willum, Raadm. 165.
- Fysing Fogderi 8, 26.
- de Fædder, Sl. 200.
- Føhr, Ø 25.
- Føhr-Østerland 24.
- Fønss, Pet. Severin, Amtm. 201.
- Gaarkjær, Landsby 2.
- Gad, Joh.e 170, 172. — Peder Eilersen, Hosp.forst. 170.
- Gadendorp, Sl. 200.
- Gallus, Milly 169.
- Gamborg, Fr. Knudsen, Vinhdl. 168. — Knud Olsen, Vint. 168.
- Gammelbygaard Fogderi 19.
- Gardingen 15.
- Garmann, Jens Schanke, Dr. 178². — Martha M. 177 f.
- Garnaas, Jørgen, Postfører 195.
- Geberlein, Jfr. 179.
- Genner By 2, 12.
- Gensmer, Jørgen, Stud. 162. — Ped., Fiskemester 162.
- Georg III., eng. Kg. 87.
- German, Joh. Dan., Pr. 71, 75.
- v. Gersdorff, Nicolaus, Amtm. 15.
- Giesler, Joh., Vinhdl. 172. — Regina 170, 172.
- Giessing, ? 85, 98.
- Glahn, Fam. 200.
- Godtzen, Anna, 111 f., 114. — Godske Sør.sen 111.
- Goldschmidt, Pet., Guldsm. 131. — Peter, Konrektor 119, 131.

- Gottorp Amt 1684—89, 1713—1841, 8, 19. — og Hütten Amter 1841—48, 1850—64, 8.
- Graabrødrekloster i Slesvig 9.
- Gram, v. Gram, And. Nielsen, Vognmester 170 f. — Cathr. Dor. 170 ff. — Cathr. Hansdt. 171. — Cath. Maria 171. — Charlotte 171 f. — Christen 171. — Chr., Hofjægerm. 29. — Dorothe 170. — Dorothea 171 f. — Edele Cathr. 171. — Fre. Louise 29. — Hans, Prof. 172, 193 f. — Hans, Styrm. 171 f. — Hans Nielsen 170¹, 172². — Hans Nielsen, Borgm. 170. — Ide Joh.e 171, 172². — Joh.e 170, 172. — Laur., Provst 172. — Lisbeth 171 f. — Mogens, Pr. 172. — Niels 171. — Niels 171. — Niels 170. — Niels Hansen, Degn 170 f. — Peder, Supercargo 171 f. — Regine 170, 172.
- Gram Gods 12. — Hrd. 12.
- Gratof (Cratop) Thomas, Kantor 120, 133.
- Gregersen, Jørgen, Brygger 162.
- Grinder, Arne Olsen, Lensm. 203. — Birthe 203.
- Grodtschilling, Sl. 200.
- Groth, Guldsmed 102.
- Grubbe, Anne Didr.dt. 151 f. — Didr., Borgm. 151.
- Grubbenfeldt, Fam. 151.
- Grund, J. G., Billedh. 195.
- Grøgaard, Niels 145.
- Grøn, Peter 110.
- Grønholt Gods 6.
- Grønnebækgaarde 1.
- Grøntoft Gods 24.
- Gude, Albert 179. — Beate Hedevig 113 f. — Birg, Lucia 147, 177. — Claus Clausen, Borgm. 113. — Hans, Ltn. 179. — Hans, Pr. 147. — Helene Dor. 146 f. — Joh. Jørgen 178. — Just, Købm. 147, 177 f. — Magd. 177, 180. — Maria 113. — Ursula Cath. 177. — Gen. 113.
- Gudmonson, And., Brygger 164.
- Gudsgave Gods 22².
- Guldberg, Dines 143 f. — Helene Dor. 143. — Ove 143 f. — Ove, Pr. 143.
- Gutbier, Nikolaj, Rektor 125.
- Güldenchrone, Math., Amtm. 13.
- Gyldenløve, Chr., Reg.chef 68, 71, 74, 76.
- Gyldenstjerne, Arild, Maj. 71. — Ebbe til Palstrup 71. — Lave Ulfeldt, Obltn. 71.
- Gylding, Ellen Nielsdt. 142.
- Gynther, Hans 86, 98.
- Gøye, Marcus, Geh.r. 164.
- Had, Joh.s Matthisen 132.
- Haderslev Amt 1649—1789, 1791 — 1848, 1853—64, 12. — Øster og Vester Amt 1784, 1789—91, 12. — lærde Skole 117—141.
- Hahn, V. J., Overj.m. 12.
- Haksted Fogderi 19, 24.
- Hals, Chrf., Prok. 203.†
- Halstens, Abel Catr. 148.
- v. Haltern, Cath. Marie 44.
- Hammerich, Cath. 138.
- Hans d. y., Hert. af Glücksborg 21, 22², 182. — d. æ., Hert. af S. H. Sønderborg 2, 12.
- Hansen fra Nexø, Sl. 200. — Morthe (Dorthe?) Marie 149. — Georg Chrf., Overkr.komm. 150. — Gertrud Petronelle 150. — Hans, Skræder 167. — Jep, Ltn. 187. — Kirstine 187. — Kirstine Chrsdt. 184. — Lars, Lærer 140. — Magnille 111. — Maren Christiane 149. — Ole, Vognm. 167. — Ped., Klokker 111.
- Harbou, Sl. 110. — Birg. 110.
- v. d. Hardt, Helene Kristine 126. — Rich., Rektor 119, 126, 140.
- Harloff, Heinr., Ob.ltn. 71.
- Hartmann, Burchard Reinh., Amtm. 4.
- Hasfeld, Frantz Georg, Kpt. 71.
- Haslum, Anne 177.
- Hastrup, Fam. 200.
- Hatsted Birk 14.
- v. Hattenbach, Ernst Ludw., Amtm. 5.
- Hauch, Adam Wilh., Teaterchef 35, 37.
- Hauerberg, Anne R. 204. — Jørgen, Guldsm.m. 204².
- Hauritz, Andr., Fgd. 146. — Maren 146. — Nicol. Laurentia 149. — Sophie Christiane 146. — Paul, Provst 145, 149.
- Hawarden, Lord 108.
- v. Haxthausen, Greg. Chr., Amtm. 7.
- Hedemarck, Mad. 180.
- Hegelund, Margr. 129. — Peder Jensen, Bisp 129.

- Heiberg, Birgitte 193. — Elisab. Cathr. 188. — Jens, Gæstgiver 193. — Kristen, Amtm. 188. — Peder, Sorenskr. 193 f.
- Hejerdahl, Forv. 178.
- Hellesen, Anna Christine 32.
- Heltzen, Eugenius Soph. Ernst, Amtm. 4³, 24.
- Hemsen, Ferdinand Ulr. 204. — Joh. Conr., Guvernør 204.
- Hendrichsen, Anna Margr. Jørgensdt. 185.
- Hennings, August A. F. 29.
- Herforth, Fr., Pr. 147. — Georgine 147. — Karen 147. — Poul Chr., Maj. 147.
- Hering, Anna Chrfsdt. 162.
- Herlofsen, Kateket 179.
- Herman, Kontrollør 80, 82, 98.
- Hersleb, Peder, Bisp 192.
- v. Herzberg, Fr. Wilh., Amtm. 4.
- Hesse, Sergeant 90 f.
- Hesselberg, Anna 111 f., 114. — Beate Hedevig 113 f. — Frants Chr., Maj. 111—114. — Frants Henr., Ob.ltn. 113. — Hans Jak. Henning, Gen. 113. — Jens Nielsen 113. — Jens Olsen, Fgd. 113. — Jens Olsen, Ltn. 113. — Joh. Joachim, Kpt. 113. — Karen 113. — Kirsten 113. — Kirsten Nielsdt. 113. — Maria 112 f. — Peder 111 f. — Peder Iversen 112. — Ped. Nic. 113. — Peder Olsen, Kptltn. 112.
- Hetsch, G. F., Prof. 196.
- Heyer, Gert., Ltn. 71.
- Hillerup, Forv. 93.
- Hirschholm Gods 22.
- Hirschsprung Gods 22³.
- Hjort, Severin, Ob. 71.
- v. Hobe, Andr. Aug., Amtm. 17.
- Hoel, Birthe Nielsdt. 203.
- de Hofman, Niels, Amtm. 23.
- Hohn Hrd. 8, 17.
- Holbøll, Sl. 200.
- Holck, Hans, Agent 206.
- Holck-Winterfeldt, Gustav Fr., Amtm. 3.
- Holm, Andr., Konrektor 132. — Andr., Kniplingshdl. 132. — Anna Barbara 148. — Einar 180. — F. E., Administrator 196. — Jakob Hansen, Skolemester 123. — Mad., f. Rein 179. — Toldfuldm. 148.
- Holmboe, Ellen Christine 148. — Hans, Pr. 148. — Hans Fr., Købm. 148. — Maren 148.
- Holst, Hans Larsen 163. — Kmh. 78. — Mad. 178.
- Holstein, v. Holstein, Adam Chrff., Amtm. 7. — Carl, Amtm. 9. — Chr. Dethlef, Amtm. 7. — Fr. Wilh., Amtm. 25. — Georg Fr., Amtm. 7. — Joh. Georg, Amtm. 25. — Margr. 131. — Ulr. Adolph, Amtm. 11. — Ulr. Adolph, Amtm. 25. — Ulr. Adolph, Amtm. 6, 19.
- v. Holsten, Adolph Hans, Amtm. 2, 25.
- Holt, Holth, And., Købm. 177. — Anne 177. — Martha M. 177. — Sev. Chr. Anker 207.
- Holtdorf, Mathias?, Kantor 120, 133.
- Honger, Inger 149. — Lars Christensen, Gaardbruger 149.
- Horn, Chrff., Amtskriver 191.
- Hornbech, Cathr. 171. — Christen Sørensen, Acciseskr. 171.
- Horster, Søren, Købm. 179.
- Hougal, Anna Eleon. 132.
- Houtorp, Thore Larsdt. 149.
- d'Hoyoux, Ob.ltn. 68.
- Huitfeldt, Chr. Charlotta Amalia, Ob.ltn. 73. — Hartwig, Gen. 72. — Henr. Jørgen, Gen.ltn. 72. — Thomas, Ltn. 72. — Tønne, Ob. 72.
- Husby Hrd. 5.
- Husum, Anne Hansdt. 164. — Hans Hansen, Skræder 164.
- Husum Amt 1684—89, 1713—1800 14.
- Hvidding Hrd. 12.
- Hviid, Forv. 92.
- Hvistendahl, Bente 157. — Svend, Pr. 157.
- Hyllerup By 6.
- Hütten Amt 1741—1841 17, 19. — Hd. 8.
- Høg, Høegh, Sl. 142—150. — Anne 143. — Anne 143. — Anna Barbara 148. — Barbara 143. — Barbara 142. — Barbara Nielsdt. 142. — Benedicte Marcelia 147. — Catr. Marie 147. — Dines Guldberg, Fgd. 147. — Dor. Cath. 148. — Ellen 142. — Ellen 142. — Ellen Christine 148. — Else 147. — Georg Andr. 149. — Georgine 147. — Hans 150. — Hans 148. — Hans Jørgen Chr. 143. — Hedevig Elisab.

- Laurentia 149. — Helene Birg. 146. — Helene Dor. 143. — Helene Dor. 146 f. — Helene Margr. 146. — Helvig 143. — Jørgen Ped.sen 142 f. — Maren 146. — Maren Christiane 149. — Margr. Birg. 148. — Marie Elisab. 143. — Michael 143. — Mikkel 143. — Matthias 143. — Niels 142. — Niels, Læge 150. — Niels, Prof. 142—150. — Ove Guldberg, Byskriver 148. — Ovena Lucia 148. — Pauline Louise 148. — Peder 143. — Peder Nielsen 142. — Peder Ped.sen 142. — Sophie Christiane 149. — Stephan 143. — Sus. Lovise 148.
- Høegh-Guldberg, Ove, Statsmin. 142 ff. Højer Hrd. 24.
- Iversen, Claus, Raadm. 164.
- Jacobi, Chr. Fr. 50.
- Jacobsen, Jakobsen, Anne Dorthea 158. — Colbjørn, Reg.kv.m. 158. — Gabr., Skibsskriver 161. — Gregorius, Lærer 120, 139. — Jens, Kpl. 162. — Peter, Kantor 120, 133.
- Jacobæus, Johannes, Lærer 121, 140.
- Jansen, Anna Elisab. 134 f. — Herman, Kantor 120, 135.
- Jantzen, Hedv. Eleon. 132.
- Jean, Prins af Orléans 67.
- Jensen, Christen af Vindt Mølle 200. — Eskild, Byf. 165. — Helmer, Købm. 180. — Helmer, Mad. 178. — Jens, Ølmand 161. — Mikkel, Pr. 169. — Oluf, Brygger 162. — — Søren, Hjulm. 160. — Thomas, Brygger 164.
- Jensenius, Johan Jørgen Hansen, Pr. 92.
- Jespersen, Fam. 188. — Barte Marie 188. — Bertel, Købm. 161. — Chr., Byf. 188. — Elisab. Cathr. 188. — Niels, Byf. 188. — Kancellifunktionær 188. — Købm. 188. — St. jur. 188.
- v. Jessen, Thom. Bathazar, Staller 11.
- Johansen, Johannsen, Chr. Gottfr. Wilh., Amtm. 17, 24, 65 f. — Fr. Hejnr. Chr., Amtm. 4, 14. — Joh., Købm. 163. — Milly 169.
- Jonsen, Ped., Pedel 166.
- Jordan, Aage Ludv. 174. — Agnes Vilh. Ludov. 173. — Alfred 174. — Axel Fr. Ludv. 173. — Birger Ludv. 174. — Carl Fr., Particulier 173 f. — Carol. Marie L 174. — Cathr. Marie 171—174. — Christian. Bagerm. 173 f. — Christine Wilh. 173 f. — Dagmar Marie Ludovica 173. — Einer Ludv. 174. — Ellen Ludov. 174. — Emil Theodor 173. — Emilie 174. — Emilie Marie 173 f. — Emma Emilie Mariane 173. — Emma Tabitha 173. — Hagbarth Otto Emil Ludv. 173 f. — Hakon Heinr. Ludv. 174. — Harald Chr. Ludv. 173. — Henr. Ludv., Boghdl. 173², 174. — Joh. Fr., Sn.m. 171 — 174. — Johe. Sophie 173 f. — Luth 174. — Niels Schiellerup, Prok. 173². — Pet. Chr. Chrf. 173. — — Peter Ruch 173. — Sigrid Ludov. 174. — Thorkild Ludv. 174. — Thorstein Ludv. 174. — Thorv. Alb. Ludv. 173. — Thyra Ludov. 174. — Valb. Ottilia Ludovica 173. — Viggo Carl Ludv., Bogb. 173. — Vilhelm 173 f.
- Juel, Juell, Juul, Amalie C., Gehr.-inde 95. — Anne And.dt. 151. — Berthe Sophie 72. — Frands, Ob. 68 f, 72. — Joh.e Sofie 72. — Maren Dor. 148. — Niels, Pr. 148. — Pauline Louise 148. — Peder 164.
- Juliane Marie, Enkedr. 195.
- Jørgensen, Jonas, Forp. 203. — Laur., Købm. 203. — Markus, Skom. 166. — Ped., Br.vinsbr. 166. — Ulrikka Christine 203.
- Kaas, Joh.e Sofie 72.
- Kalslund Hrd. 12.
- Kalthoff, Pet. Fr., Kpt. 73.
- Kappel, Flække 9.
- Karlsvraa Fogderi, 1, 18, 24.
- Kegenæsgaard 22.
- Kejser, Anton, Provst 117.
- Kildgaard, Ide Joh.e 171, 172². — Jesper Laursen, Pr. 172.
- Kirkeberg, Anne 149. — Chrf. Gulbrandsen, Føderaadsm. 149. — Hedv. Elisab. L. 149.
- Klavsén, se Clausen.
- Kleinweld, ? 73.
- v. Klingenberg, Fr., Amtm. 13, 88.
- Knudsen, Broder, Amtm. 5. — Fr., Vinhdl. 160. — Hans C., Skuesp.

- 210 f. — Holger 163. — Mads, Bager 163. — Villads, Raadm. 123.
- v. Knuth, Eggert Christoff, Amtm. 19. — J. F., Gr. 91.
- Koefoed, Kofod, Fam. 192. — Andr., Borgerkpt. 186. — Hans, Borgm. 182. — Hans, Kæmner 186. — Jørgen Hansen, Propr. 184. — Karen Jørgensdt. 184 f. — Kirstine 186. — Malene Margr. 186. — Mette Margr. 188. — Peder, Ltn. 186. — Tugth.dir. 101 f.
- Kogsbøl Fogderi 15. — Gods 24.
- Kolstrup Fogderi 1, 2², 20.
- Kongstadt, Billedsk. 110.
- Kopmann, Anne 154. — Oluf 154.
- Kosel Fogderi 19.
- Koss, Joh. Chr., Komp.chef 73.
- Krag, Arent Mogensen, Ob. 73. — Mogens til Kaas, Ob. 73.
- Krahe, Bonaventura, Provst, 71, 73, 139. — Chr., Mag. 73, 139. — Fr. Ludv., Lærer 139. — Henr., Pr. 140.
- Krick, Simon 168.
- Krieger, Andr. Fr., Minister 51.
- v. Krogh, Chr. Fr., Amtm. 23, 26. — Godske Hans, St.amtm. 32. — Gottsche Hans Ernst, Amtm. 16.
- Krop Hrd. 8.
- Krummenort 8, 17.
- Kruse, Erik 73. — Mogens til Spøttrup 73. — Strange, Fændr. 73. — Ulr. Chr., Gen.maj. 73.
- Krøger, Crøgerus, Jens, Lærer 138. — Jensenius Laurentii 138. — Joh.s, Lærer 120, 136. — Klavs Hansen, Pr. 137. — Mikael 139.
- Kær Hrd. 24.
- Køge, Lars Hansen 192.
- v. Kønigstein, Joh. Ludw. Pincier, Amtm. 2².
- Køpp, Nic. Bernh., Insp. 111 f.
- Landsberg, Barthold Nic., Gen.ltn. 73.
- Lang, Anne Jørgensdt. 110.
- Lange, Anne Margr. 111. — Maren Giskan Tønder 111. — Jfr. 179. — Magas.forv. 180. — Sergeant 94.
- Langenhorn Kogsbøl Fogderi 19.
- Langholt, Jørgen, Bager 167.
- Langhorn, Landsby 16.
- Langsted, Fogderi 18.
- Larsen, Lauridsen, Jens, Pr. 151. — Oluf, Fgd. 193. — P., Modeller 196.
- Lassen, Carol. Marie 204. — Caspar Fr., Justitiarius 32. — Dor. 32. — Laur., Lærer 121. — Matth. 32. — Matth. Jacob, Kont.chef 32. — Niels, Hovedkasserer 32 f.
- Laumand, Svend, Brygger 162.
- Laurentin, Anna Cathr. 205. — Anne Marie 204. — Christen 204. — Michl, Flm. 204. — Niels, Eskadr.feltsktær 205. — Peter, Købm. 204. — Sara 204.
- Lautrup By 2, 25.
- Lavater, Johan Caspar 34.
- Leegaard, Chr., Købm. 185. — Hans, Pr.ltn. 74. — Hans Knudsen, Raadm. 162, 164. — Helvig 185 f. — Ingeb. Agnete 185. — Knud Hansen, Borgm. 164. — Magd. Margr. 185.
- Leijonflycht, And. Eneroth 110.
- Lente-Adeler, Chr., Amtm. 7.
- Lerke, Ped., Brygger 162.
- Leth, Gertrud Petronelle 150. — Giedsken Eriksdt. 151. — Gidsken Eriksdt. 157. — Hans, kgl. Konfess. 165. — Kirsten Clausdt. 157. — Kirsten Laurdt. 204. — Søren Nielsen, Pr. 165.
- Levesen, Hans, Kæmner 162.
- Levetzau, v. Levetzow, Fr. Ferd., Amtm. 5. — Hans Christoph. Diedr. Victor, Amtm. 16. — Hans Fr. 45. — Joakim Gottsche, Amtm. 7. — Sophie 45.
- Lidner, Bent, sv. Digter 45.
- Lie, Thomasine 151, 157.
- v. Lilliencron, Fr. Nicolaus Adam Ludw., Amtm. 10.
- Linck, Anna Rosa 49. — Joh.s Peter, Danser 49.
- Linderod, Elsebet 185. — Hans Schor, Købm. 185.
- Lindeved Gods 1 f., 5, 12, 15 f., 24.
- v. Linstow, Fr. Aug., Amtm. 23.
- Lintrup, And. Jakobsen, Konrektor 129.
- Louisa Augusta, Pr.e 97.
- Louise Reussen Kog 16.
- Lund, Anna 161. — F., Borgm. 161. — Jens, Pr. 132. — Jens, Pr. 132. — Otto, Mag. 119, 130. — Ove, Kantor 120, 132. — Søren, Rytter 89 f.
- Lundberg, Maler 189.
- Lundenberg Hrd. 14.
- Lundsgaard Gods 6.
- Lundtoft Herred 2, 24 f.

- Luplau, A. C., Modelm. 195.
 Luytkis, Michael Nissen, Provst 179.
 v. d. Lühe, Hartnack Otto, Amtm. 15.
 — Joachim Chrf., Amtm. 3, 13.
 — Joachim Fr., Amtm. 4. — Amtm. 126.
 Lyngge, Christen, Lærer 162.
 Lysabild Fogderi 19, 21.
 Lützwow, Anton Fr., Viceadm. 41. — Birg. Elisabeth. 41.
 Løgumkloster Amt 25; se Aabenraa Amt.
 Maarkjær Amt 1713 1 f., 9, 18.
 v. d. Maase, F. C., Etr. 101. — Frk. 101.
 Madsen, Anna Sophie 201. — Christer, Købm. 164. — Erik, Pr. 128.
 Majbølgaard 22.
 Malling, Henr. Aug., Amtm. 17.
 Marie Sophie Fred.rikke, Prinsesse 31.
 Martzau, Melchior, Bogtr. 163.
 v. Massow, Chr. Albr., Amtm. 2.
 Matthias Johannis, Kantor 120, 132.
 Matthiessen, Peter, Amtm. 26.
 Maude, Sl. 108. — Francis, Kpt. 108.
 Mazar de la Garde, Jean Guillaume, Brandmaj. 29. — Sophie R. 29, 38.
 Megger Kog 9.
 Meier, Meyer, Anna 125. — Anna 164, 166. — Bernh., Rektor 119, 124. — Detlev, Rektor 119, 124 f., 129. — Habakuk, Kantor 120, 133. — Hermann, Amtm. 20. — Joh.s, Provst 124. — Ltn. 90.
 Meitzendorf, Margr. 129.
 Melsgaard, Gods 22².
 Meng, Joh.e 159.
 Mengel, Hanskem. 44.
 Mercatus, Georg Fr., Lærer 140.
 Michael, Dan. Joakim, Købm. 185. — Kirsten 185.
 Michelsen, Mikkelsen, Birgitte 203. — Emma E. M. 173. — Henr., se Tisdorph. — Jeremias, Forp. 203. — Markus, Brygger 162. — Læge 173.
 Mildsted Sogn 14.
 Mirebøl Gods 16.
 Moestue, Jens. Raadm. 178. — Kield 180. — Mad. 178.
 Moltke, Sl. 200. — Caspar Gottlob, Etr. 74. — Ludw. Carl Fr., Amtm. 5.
 Monrad, Ditlev Gothard, Kons.præs. 51—55, 63 ff. — Joh. Fr., Kpl. 144.
 Mosbjerg, Palle Hansen, Pr. 154.
 Moth, Philip Philipsen, Apot. 204.
 Motzfeld, Maria 167. — Ped. 163.
 Mouritzen, And. 205. — Hans 205. — Martha Marie 205.
 Mumsen, Jak., Dr. med. 39.
 Munch, Munck, Andr., Digter 151, 158. — Gjertrud Nielsdt. 142. — Joh.e 159. — Kirstine 157. — P. A., Historiker 151, 158. — Peter, Brygger 160. — Rachel Christine 159. — Søren, Kpt.ltn. 159. — Søren Rasm.sen, Kpt.ltn. 157.
 Munkbrarup Herred 6.
 Mylius, Johan Jak., Herr.fgd. 86.
 Münch, Wilh. Maur. v. Buseck, Amtm. 9, 20.
 Mynster, Münster, Fam. 107. — Gutzon 107. — Læge 110.
 Münter, ? 34.
 Moinichen, a Moinichen, Erik Røring, Statsr. 151, 157. — Ingeb. Birg. 157. — Karen 160, 165. — Morten, Bartskeer 160. — Thomas Henr., Sorenskr. 157.
 Møller, Müller, Anne 110. — Ane Cicilia 110. — Bertram, Lærer 121, 141. — Bertram, Organ. 141. — Chr., Pr. 130. — F. H., Administrator 196. — Gotfred Hansen 110. — Hans, Købm. 110. — Hans Peder 110. — Jakob, Lærer 120, 139. — Joakim, Konrektor 130. — Joh., Amtsinsp. 12. — Joh. Conr., Amtm. 5. — Margr. Pedersdt. 157. — Mikkel, Skipper 183. — Nicolaus, Organ. 141. — O. F., Forf. 45. — Severine 110. — Søren Hansen, Farver 110. — Zidsel 110. — Raadm. i Hildesheim 130. — Skolel. 78, 84.
 Møsting, v. Møsting, Fr. Vilh., Fændr. 74. — Joh. Sigism., Amtm. 14². — Nicol. Abrah., Kpt. 74.
 Møvenberg 9.
 Nannestad, Fr., Bisp 145.
 Napier, Sarah 108.
 Napoleon III. 57.
 Nathan, Aron 114. — Moses 114. — Philip Moses 114.
 Neocorus, Joh.s., Rektor 119, 124.
 Ness, Erik 186. — Hedevig 186.
 Neuenhof Gods 22.
 Neve, Sergeant 93 f.
 Nicolay, Bar., russ. Ges. 56.

- Nielsen, Christen, Brandkpt. 167. —
Christiane Margr. 204. — Georg,
Bibliot. 32. — Hans, Tømmerm.
161. — Matth., Taffeldækker 200. —
Ped., Portner 165, 167.
- Niemejer, Joh. Christoph., Kantor 135,
215.
- Nissen, Dines, Pr. 129, 137. — Erika
151, 157. — Ivar, Lærer 121, 137. —
Peter Dinesen, Konrektor 129, 137.
- Nordberg, Carol. Marie 204. — Charles
Axel, Fabrik 204².
- Nordhuus, Rich. Hansen, Kpl. 161. —
Staldm. 161.
- Nordstrand, Ø 20.
- Nostitz, Fændr. 74.
- Novi, Cajus, Arkit. 106.
- v. Numsen, Chr. Fr., Overhofm. 30,
34. — Michael, Overkr.sekr. 30 f.
- Nyboe, Peder, Insp. 203. — Ulr. Chri-
stine 203.
- Nybøl Fogderi 2. — Gods 6, 12.
- Ny Hrd. 5.
- Nye Sterdebøl Kog 16.
- Næskil, Andr. Sør.sen*205. — Martha
Marie 205.
- Næve, Anna Margr. 111. — Elisab.
111. — Elisab. 111. — Giskan 111.
— Magnille 111. — Margr. Chri-
stine 111. — Ole Tønder 111. —
Ole Tønder 111. — Peder Tønder
111. — Thore, Klokker 111.
- Nørborg Amt 1730—1777 21 f.; se
Aabenraa Amt. — Gods 22.
- Nørkiær, Chr. Ped.sen, Pr. 166.
- Nørregaard Gods 6.
- Nørregoes Hrd. 16.
- Nørrevangstrup Hrd. 12.
- Obel, Korist 41.
- Ohmann, Ulr. Christiane 157.
- Oldendorp, se Paludan.
- Olderup Sogn 14.
- Olsen, And., Købm. 163.
- Olufsson, Rolf, Borgm. 175.
- Onsbjerg, Esper Larsen, Stenhugger 190.
- Orlob, And. Wilh., Prok. 205.
- v. Osten, Adolph Siegr.?, Gr. 30.
- Ostenfeld Sogn 14.
- Overbeck, Auerback, Caspar, Købm.
126. — Chrf., Pr. 126. — Conr.
Mich., Rektor 119, 126, 131. —
Georg Herman, Konrektor 119, 127,
131. — Pr. 127.
- Ottersheim, Ltn. ref. 74.
- Oxholm, Waldemar Tully, Overhofm. 64.
- Padelak Sogn 14.
- Paget, Augustus, eng. Ges. 55, 64.
- Palmerston, Henry J. T., eng. Pr.min.
58.
- Paludan (Oldendorp), Nicolaus, Lærer
121.
- Paus, Chr., Pr. 144.
- v. Pechlin, Nicolas Otto, Amtm. 23.
- Pedersen, Peter:sen, Pettersen, Bengt,
Pr. 162. — Fr. af Birkeholm 200.
— Hans, Pedel 166. — Holger,
Gross. 114. — Jacob, Mad. 178. —
Jens, Arb.karl 166. — Kristen,
Herr.skriver 130. — Mads, Ladefgd.
155. — Math., Sorenskr. 113. —
Peder Pederstamme, Retsaktuar
46. — Philip, Skipper 111. —
Søren, Nagelsmed 165. — Konsistr.
89. — Toldinsp. 179.
- Philip, Hert. af Glücksborg 182.
- Philipsen, Fam. 144, 20¹. — Aron 114.
— Moses Jak. 114.
- Pihl, Karen 170.
- Pistorius, se Becker.
- v. Platen, Hans Casp., Amtm. 2, 19.
— Wilh. Fr., Amtm. 21.
- v. Plessen, Bernh. Hartw., Amtm. 10.
— Carl Aug. Theod., Amtm. 24.
- Pletz, Martin, Rektor 119¹, 124, 128.
- v. Ployart, Nic. Theod., Amtm. 7, 13.
- Pockenthal, Feltskær 93.
- Potenza, Anna Rosa 49. — Giovanna
49. — Michael Angelo, Syngem. 27.
- Povlsen, Christen, Sm. 164. — Niels,
Skipper 164. — Svend, Pr. 163.
- Praem, Kirstine Marie 159. — Ole
Bagger, Pr. 159.
- Pram, C. H., Digter 46.
- Prang, Anna Maria 177.
- Præstrud, Valb. O. L. 173. — Dyrslæge
173.
- Pultz, Heinr., Obltn. 74.
- Quaade, George Joachim, Kmh. 51-66.
— Poul, Cand. jur. 51.
- Qvistgaard, Lucie 203. — Peder Iver-
sen, Forp. 203. — Peder Mikkelsen,
Ridefgd. 203.
- Raabe, Fam. 115. — Frantz, Distr.-
læge 115. — Gustav Adolf, Sk.kpt.
115. — Joh. Andr. Gotthelf, Læge
115.
- Rabe, Otto Christoph, Sek.ltn. 74.
- Raben, Amalie C. 95.
- Radich, Helene Sofie 159. — Peter,
Pr. 159.

- v. Ramdohr, Sara Margr. 44.
 Ramshardt, Else 146. — Helene Birg. 146. — Helene Margr. 146. — Knud, Pr. 144, 146.
 Ramus, Chr., Bisp 80.
 Rantzau, Ernst, Amtm. 23.
 Rasch, Sl. 181—192. — Anna Margr. 185. — Ane Marie 187. — Barte 182 ff. — Barte 183, 187 f. — Boye Tønnesen, Byf. 191. — Cathr. 185². — Cathr. Georgine 191. — Chr. Leegaard 192. — Chr. Leegaard, Købm. 181, 185—189. — Claus 181. — Claus, Murm. 187. — Claus, Pol.m. 190. — Claus, Stadskpt. 183, 188. — Dorthe 191. — Dorteka 183, 185, 191. — Elsebe 182, 187. — Elsebet 185. — Elisab. Christine Aug. 188, 189². — Hans, Kpt. 187. — Hans Morten 188. — Hedevig 186. — Helvig 185 f. — Helvig 185². — Henning, Stadskpt. 183, 188 f. — Henning Philip 189. — Harmen (Herman), Kpt. 183², 184, 187. — Herman, Kpt. 186². — Herman Tønnesen, Barn 191. — Ingeb. Agnete 185. — Jes, Vicebyf. 184, 187. — Jes, Herr.fgd. 181 f. — Jes Peter, Købm. 187. — Jochum 188 f. — Karen 184 f. — Karna 185. — Karne, Barn 185. — Kirsten 182. — Kirsten 184². — Kirsten 185. — Kirstine 184. — Kirstine 187. — Lisbeth 187. — Malene 185². — Malene Margr. 186. — Malene Margr. 186². — Malene Margr. 185 f. — Margr. 185. — Margr. 191. — Marie Margr. 188 f. — Mathias, Købm. 181. — Mette Margr. 188. — Peter, Kpt. 183², 187. — Peter 186². — Peter Tønneser, Lods 191. — Philip 187. — Philip, Barn 185. — Philip, Borgerkpt. 181, 184, 186, 189 f. — Philip, Kmsekr. 192. — Philip, Købm. 185². — Philip, Købm. 188 f. — Philip Philipsen, Borgerkpt. 181, 183—187, 189. — Philip Tønnesen, Skipper 191. — Sidsel 188. — Tønnes Tønnesen, Købm. 185, 191.
 Rasmussen, Didr., Købm. 160. — Fr., Værtsh.h. 202. — Lars, Gaardejer 200. — Peder, Pr. 184.
 v. Ravensborg, Sophie Mentzdt. 175.
 Ravr, Rafn, And., isl. Købm. 167. — Ivar, Kantor 120 f., 125, 133, 137. — Iver, Pr. 133. — Jens Iversen, Rektor 119, 125, 130, 134. — Jens Nielsen 167. — Mette Cathr. Henr. H. 155. — Rachel 133.
 Rehfeld, Bonaventura, Provst 138.
 Reichwein, Nic. Chr., Ob. 74.
 Rimer, Anna 201. — Anna 201. — Anna Cathr. Margr. 201. — Anne Sophie 201. — Bodil Kirstine 201. — Hans Bertel 201. — Henrike 201. — Jacob Flindt, Forp. 201. — Jacob Flindt, Købm. 201. — Karen 201. — Karen Kathr. 201. — Margr. Dor. 201. — Oline 201. — Thomas 201. — Thomas Larsen, Købm. 201.
 Reisner, Steen, Farver 202.
 Reitzel, Sl. 197. — Johs., Fgd. 197.
 Resen, Christen Nielsen, Brandkpt. 168. — Peder Hansen, Prof. 164, 166.
 Reuss, Heinrich VI, Amtm. 22.
 Reussen Kog 16.
 v. Reutz, Chr. Aug., Amtm. 17.
 Reventlow, v. Reventlau, Arthur Chr. Ditl. Ludw. Engenius, Amtm. 26². — Berend til Ziesendorf, Kpt. 74 f. — Berend, Kpt. ref. 74. — Cai Fr., Amtm. 7. — Chr. Andr. Jul., Amtm. 18. — Chr. Detlef, Amtm. 12. — Conr., Amtm. 212. — Conr. Detl., Amtm. 13. — Detlef, Amtm. 20. — Fr., Amtm. 15. — Fr., Amtm. 15. — Fr. Louise 29. — Heinr., Amtm. 8. — Hennecke, Kpt. 75. — Henning, Amtm. 6, 11, 19 ff.
 Reventlow-Criminil, Heinr., Amtm. 7.
 Ribe, Fr. Fr.sen, Ltn. 157. — Karen 157.
 Richter, Fændr. 75.
 Rieck, Frants Wilh., Obltn. 158. — Karen 158. —
 Riegels, Niels Ditl., Forf. 46.
 Riis, Abel Catr. 148. — Anne Cath. 179. — Birg. Elisab. 179. — Fr., Pol.fuld. 179². — Marie 179. — Marthe Beate 178. — Ole Peter, Ltn. 148. — Sus. Lovise 148.
 Riise, A. H., Apot. 200.
 Rinderhagen, ? 37.

- Ris Hrd. 1.
 Rocques, Sophie Renée 29.
 Rosenkrantz, Axel, Amtm. 194. —
 Chr. Corf., Kpt. 75. — Georg 203.
 — Justine Cathr., Hofdame 193 f.
 — Mogens til Glimminge 75.
 Rosing, Michael, Sku-sp. 37.
 Rothe, Tyge Jesper 47.
 Rothkirck, Wentzel 160.
 Ruch, Cath. Dorthe 170 ff. — Cathr.
 Marie 171—174. — Catr. Marie 171.
 — Cecilie Marie 171, 173. — Chrff.,
 Maler 171, 172². — Chrff. And.sen
 171, 173. — Frans 171, 173. —
 Frants Chrff.sen, Tobaksp. 171. —
 Joh.e Dor. 171, 173. — Marie 171 f.
 — Pet., Supercargo 171 f.
 Ruhmund, Adam, Rektor 125.
 Rumohr, v. Rumohr, Anna Joh.e 30.
 — Cai Wilh. Georg, Amtm. 8, 18.
 — Detl. Chr., Amtm. 10, 18. — Fr.
 Henning Adolph, Amtm. 18.
 Rumohrsgaard 21.
 Russell, John, eng. Udenr.min. 59.
 Rüdinger, Andr. Christoph, Amtm. 14.
 Rüe, Dor. Sofie 127.
 Rynning, Ole Gaarder, Pr. 199.
 Ræbbøl, Landsby 2.
 Ræbild, Fam. 200.
 Rødemis Fogderi 20. — Sogn 14.
 Rømer, Kpt. 96.
 Rømø Nørreland 12.
 Rønhave Gods 22.
 de Roepstorff, Peter, Sekltn. 74.
 Rørdantz, Marie Fransdt. 112 f.
 Røring, Fam. 151—159. — Andr. 154.
 — And. Evertsen 153. — Anne 156.
 — Anne 153. — Anne 155. — Anna
 155. — Anne Dorteas 158. — Anne
 Kirstine 154. — Anna Magd. 155.
 — Benedicte 157. — Bente 157. —
 Brita Beate 151. — Catr. 156. —
 Didr. 154. — Edv. Jørgensen,
 Hattem. 155. — Edv. Petersen,
 Sorenskr. 151, 156. — Edv. Ulriksen,
 Kpl. 159. — Evert Petersen, Pr.
 153. — Elisab. 154. — Elisab. Cath.
 158. — Erik, kgl. Fuldm. 157. —
 Erik, Pr. 157. — Ernst, Pr. 157. —
 Giedsken 151, 157. — Gidsken Ed-
 vardine 159. — Helene Sofie 159.
 — Herman 153. — Hermana Cathr.
 158. — Ingeb. 156. — Ingeb. Birg.
 158. — Ingeb. Birg. 157. — Jakob
 152, 156. — Jak., Slotsskriver 152.
 — Joh Jørg.sen 156. — Joh.Pet.sen
 Købm.? 156. — Johe Malene 158.
 — Jørgen 155. — Jørgen, Garver
 155. — Karen 155. — Karen 157.
 — Karen 153. — Karen 153. —
 Karen 158. — Kirstine 157. — Kir-
 stine Marie 159. — Marie 156. —
 Mette 153. — Mette 155. — Mette
 Cathr. 155. — Peter 156. — Peter?
 156. — Peter, Barn 156. — Peter,
 Købm. 151 f. — Peter, Prok. 158.
 — Peter, Raadhusskriver 154, 156.
 — Peiter Jørg.sen 155. — Petro-
 nelle 159. — Rachel Christine 159.
 — Sofie 154. — Søren 159. — Ulrik,
 Prov.skriver 154. — Ulr. Chr., Pr.
 158. — Ulr. Evertsen, Fæster 153.
 — Ulr. Christiane 157. — Stads-
 notar 151.
 Røst, Gods 9.
 Saatrupholm Gods 2, 8, 9, 18.
 Selling, Niels Sørensen, Sukkermester
 202.
 Samsing, Martha Marie 205. — Ped.
 Christensen 205.
 Sand, Anne Maria 147.
 Sandbjerg 21.
 St. Johannesklosters Gods (Slesvig) 9.
 St. Jørgenskloster i Flensborg 6.
 Sartov, Salomon, Bogtr. 163.
 Sass, Anna Margr. 139.
 Sauppe, Joh. Gottl., Kantor 135.
 Schacht, Henr., Pr. 166. — Henr.
 Henr.sen, Provst 166. — Matt.,
 Forf. 166.
 v. Schack, Engel Carl Ernst, Overhofm.
 7, 50. — Hans, Feltherre 12.
 Scharff v. Wirth, Eva Elisab., Jfr. 83,
 85 f., 98, 101. — Jfr. 98, 101.
 Scheel, Skeel, Andr., Kpt. 75. — Hol-
 ger, Amtm. 22. — Jørgen til Bro-
 holm 75. — Jørgen Erik, Amtm. 25.
 v. Scheele, Ludw. Nicolaus, Amtm. 10,
 18.
 Schiellerup, Niels, Prok. 41.
 v. Schilden, Joh.e 44.
 Schimmelman, Heinr. Carl, Gr. 41.
 — Heinr. Ernst 33, 41.
 Schindler, Christ. Erdmann, Rektor
 119², 127, 132.
 Schønning, Peder Hansen, Brygger
 166. — Degn 166.

- v. Schmettau, Leop. Samuel, Amtm. 3, 18.
 Schmidt, Anc R. 204.
 v. Schmieden, Lorenz Nic., Amt. 18.
 Schneider, Cath. Marie 139. — Diakon 139.
 Schrøder, Hans 156. — Joh.s, Konrektor 119, 128. — Jørgen, Provst 128. — Mathias, Sek.ltn. 75.
 Schulin, Fr. Ludv., Gr. 27, 44 f. — J. S., Gr. 28, 42, 46. — Sophie Hedevig 27—50.
 Schultz, Schulz, Fr. 86, 98 f. — J. A. P., Kapelm. 47 f. — Louise Charl. P. 47.
 Schumacher, Jokum 167. — Margr. 167. — Peter 109, 167.
 Schwarz, Schwartz, Fr., Skuesp. 27, 35, 37. — Jac., Pr. 75. — Josua Jac., Mag. 75.
 Schweder, Knud, Lærer 121, 141.
 Schytte, Christen, Dr. med. 151.
 Schøller, Casp., Geh.r. 160. — Casper Martin, Amtm. 205. — Christen Caspersen, Borgm. 160.
 v. Schönfeldt, Joh. Siegfried, Amtm. 15.
 Schøsler, Organ. 95 f.
 Schøyen, Jac., Købm. 178.
 Seefeldt, Christen til Stenalt 75. — Jørgen Tyge, Maj. 75.
 Sehested, Chr., Amtm. 15.
 Sibbern, Peter, Farver 78, 90.
 Sild, Ø 24 f.
 Simonsberg Sogn 14.
 Simonsen, Markus, Konrektor 136. — Noa, Pr. 136. — Peter, Klokker 161. — Simon, Pr. 136. — Wolfgang, Lærer 120 f., 136.
 Sindalin, Anne 154. — Ellen 154. — Evert, Stud. 154. — Hans 154. — Niels 154.
 Skanch, Oluf, Pr. 163.
 Skeen, Wulfgang Ped.sen, Prok. 205.
 Skøbøl Sogn 14.
 Skriver, Chr., Gen.superint. 130. — Henrik Kristensen, Konrektor 130, 138.
 Skytte, Sl., se Taa 198.
 Skærbæk, Fogderi 2.
 Slesvig 1—26. — Domkapitel 1660—1731 19. — Domkirke-distrikt 19.
 Slis Hrd. 8.
 Slogs Hrd. 24.
 Smødager Landsby 2.
 Smith, Sl. 177—180. — Anna Cath. 179. — Anne Maria 177. — Anna Maria 179. — Anrø Marie 180. — Birg. Elisab. 179. — Else Hansdt. 146. — Fr. 180. — Henr. Lovise Wilh. 180. — Henr. Nicolai 180. — Jac., Børskommissær 177 ff. — Jac., Skoleholder 177. — Jens Chr. 178. — Jens Chr., Branddir. 178. — Just Gudc 178. — Just Gude, Officer 177. — Lars, Købm. 177—180. — Magd. 177, 180. — Marthe Beate 178. — Martha Maria 177 f. — Martha Maria 177. — Olea Mathea 179. — Valentine 177.
 Soltwedel, Herm. Gottfr., Lærer 120, 139. — Joh. Gottfr. 139.
 Solvig Gods 24.
 Sophia Amalia, Dr. 161.
 Sophie-Magdalone Kog 16.
 v. Sperling, Joachim Ulr., Amtm. 10, 17.
 v. Staffeldt, Adolph Wilh. Schack, Amtm. 10.
 Stage, Hans Nielsen, Selvejer 102.
 Stahel, David, Rektor 119, 124.
 Stanley, C. F., Billedh. 195.
 Stapelholm 9, 17.
 Stavensbøl Fogderi 20.
 Stedesand Fogderi 19, 24.
 Steen, Adam, Stadskpt. 178.
 Steffensen, Chr., Rektor 126.
 Stein, Organ. 92.
 v. Stemann, Chr., Amtm. 3, 23. — Chr. Ludv., Amtm. 13². — Otto Joh., Amtm. 3.
 Stengel, Skarpretter 81, 98.
 Stersen, Hans, Købm. 168.
 Stenson, And., Hdlsm. 175 f. — Chrf. 175. — Oluf, Gaardejer 176.
 Stephensen, Andr. 201.
 Stiegehausen, Ludv. Chr., Rektor 119, 132.
 Stjerna, Maria Elisab. 110.
 Stockfleth, v. Stockfleth, Fr. Vilh., Kpt. 110. — William Walcker, Amtm. 14.
 Stolberg, Chr., Digter 29. — Fre Louise 29.
 Stoltelund Gods 2, 25.
 Storm, Edv., Digter 151, 158. — Ingeb. Birg. 158. — Joh., Pr. 158. — Toldskriver 154.
 Strandelhjørn 12.
 Struensee, C. A. 88. — J. F., Gr. 87, 96.
 v. Struve, Adam Chrf., Amtm. 5.

- Struxdorf Hrd. 8.
 Strøyberg, Fam. 201. — Chr., Apot. 201.
 Stuhr, Eiler, Købm. 161.
 Styfken, Lyder 164.
 Stygge I og II, Sl. 200.
 v. Ståmmen, v. Stemmen, Chr., Pr. 126. — Joh., Rektor 119, 126.
 Størle, Sl. 200.
 Sudreims Ætten 200.
 Suhm, Chr., Kpt. ref. 75. — Heinr., Etr. 75.
 Sundeved-Nybøl Fogderi 1², 21.
 Svale, Sl. 200.
 Svane, Berthel, Kpt. 75.
 Svavested Amt 1675—79, 1684—89. 1, 8, 20, 24. — Fogderi 14.
 Svendsby Gods 6.
 Svendsen, And., Købm. 164.
 Svenningsen, Cecilie Marie 171, 173.
 Svesing Sogn 14.
 Sæther, Lars, Kpt. 149. — Sophie Christiane 149. — Thore 149. — Tollef, Klokker 149.
 Søbygaard 22 f.
 Søndensø Gods 6.
 Sønderborg Amt 21; se Aabenraa Amt. — og Nørborg Amter 1777—1864 23. — Ladegaard 22.
 Søndergaard Gods 24.
 Søndergæds Hrd. 8, 14.
 Sønder Rangstrup Hrd. 1.
 Sørensen, Jes, Gaardm. 89 f.
 Taa eller Skytte, Sl. 200.
 Tange, Organ. 86.
 Terp (Thorp, Torp), Gertr. Joh.e 203.
 Teuffel v. Pirckensee, Joh. Wilh., Amtm. 23.
 Thaarup, Thomas, Digter 35.
 Thaulow, Fritz, Maler 151, 158.
 Thiesen, Barte Marie 188. — Bente 188. — Claus, Købm. 188. — Jokum, Købm. 188. — Kirstine 187. — Marie Margr. 188 f. — Otto, Auditør 187. — Sophie Cathr. 197.
 Thule, Christoph, Lærer 121, 141.
 Thyholm, Else 177.
 Tiedtke, Stadskir. 80.
 Tiling, Katrine 124.
 Tillisch, Chr. Ludw., Amtm. 3.
 Tisdorph, Henr. Mikkelsen, Konrektor 119 f., 129. — Mikkel Henriksen, Kantor 129, 133, 160.
 Tode, Joh. Clemens, Læge 35.
 Todsbøl Landsby 2.
 Torm? (Tormin), Anna Cathr. 130. — Erik, Pr. 161.
 Tornøe, Wenzel, Skipper 98.
 Trampe, Adam Fr., Ob. 76.
 Trane, Dan. 162. — Jens Olufsen, Pr. 162.
 Treja Fogderi 8, 20.
 Trojel, Peder Koefoed, Byf. 77, 79, 83 f., 86.
 Trolle, Joh.e Dor. 171, 173. — Toldkontr. 171, 173².
 Turesen, Jens, Klokker 163.
 Tyrstrup Hrd. 12.
 Tømmesen, Lave, Tømmersv. 162.
 Tømte, Anna Maria 149. — Guldbrand Chrfsen, Gaardm. 149.
 Tønder, Elisab. 111. — Gisken 111. — Magd. Margr. 185. — Ole Olsen, Pr. 111.
 Tønder Amt 1677—79, 1684—89, 1713—1848, 1850 24. — Aabenraa og Løgumklosters Amter 1677—79 25. — Amt med Øer 1684—89, 1713—1848, 1859 25. — og Løgumklosters Amter 26.
 Tønningen 4, 15.
 Tønsberg, Justus, Prok. 205.
 Tøstrup Gods 6, 9.
 Uggel Hrd. 5.
 Ulnæs Fogderi 19.
 Undevad Gods 6.
 Uppenbach, Mich. 166.
 Urup, Jens Nielsen 166.
 Utholm 11.
 Wadum, Chr. Hee, Justr. 110.
 Valeur, Chr., Pr. 188 f.
 Walter, Henr., Lærer 120, 122, 135, 140.
 Vandalus, se Vend.
 Wang, Ingeborg 175.
 v, Warnstedt, Carl Ludw., Amtm. 8. — Catr. Eleon. 44. — Chr. Hans, Amtm. 30, 44. — Christiane Louise 27—50. — Dor. Louise 44. — Fr. Carl, Gehkfr. 27—50. — Hans Wilh., Teaterchef 27—50. — Ingeb. Marie 41, 44. — Joh. Ludvig, Ritm. 44. — Joh.e 44. — Louise Hedevig 44. — Nic. Samuel 44. — Sophie Hedevig 27—70.
 Varnæs Birk 1.
 Weber, Anna Elisabeth 134 f. — Chr. 134. — Jakob, Kantor 120, 134. — Johan Henr. Jakobsen, Pr. 134.

- Wecken, Fr., Arkivar 210.
 Wedell-Jarlsberg, Fr. Wilh., Amtm. 3.
 Wedell-Wedellsborg, Wilh. Ferd., Amtmand 8.
 Welleius, Lars Jac.sen, Degn 89.
 Vellerup, Landsby 2.
 Vend (Vandalus), Johs., Lektor 117.
 Wendelbo, Fgd. 158.
 Vendôme, Louis Joseph, Marskal 69.
 Werenberg, Bernh., Rektor 119, 125.
 — Jak., Rektor 125.
 Werfel, Johan., Skriver 35.
 Veseby Gods 6.
 Wesling, Morten, Km.adv. 205.
 West, Niels Madsen, Ob. 194.
 Wever, Casp. Vilh., Etr. 39.
 Vibe, Ditlev, Amtm. 9. — Michael, Amtm. 20.
 Wichmann, Jacob, Sejlmæger 190.
 Wieding Hrd. 24.
 Wiegmann, Chr. Ludv., Rektor 127.
 — Conr. Fr., Rektor 127.
 Vieregg, v. Vieregg, Carl Hinr., Amtm. 13. — Fr. Ludw., Amtm. 5.
 Wigant, Birg. Elisab. 41. — Jens 167.
 — Jfr. 92.
 v. Wildemann, C. Wilde, Overlærer 208.
 Wilhelmina Augusta, Prinsesse af S. H. Pløn 13.
 Villadsen, Laurits, Rektor 118 f., 123, 128.
 Willemoes, Amtsforv. 93.
 Winsnes, Maren Dor. 148.
 Winstrup, Ped. Ped.sen, Bisp 163.
 Winther, Winter, Jens Hansen, Pr. 161². — Degn 94.
 Vis Hrd. 5.
 v. d. Wisch, Wolf 182.
 Wistofte, Jens Ped.sen, Pr. 166.
 With, Hans, Styrmt. 205. — Jesper, Kpt. 205. — Moritz 205. — Peter Kai 205.
 Wittmack, Didr., Lærer 121, 141.
 v. Witzleben, Adam Levin, Amtm. 15. — Jørgen, Dr. 161.
 Wodehouse, John, eng. extraord. Af-sending 56, 62.
 Wold, Even, Kpl. 158. — Joh.e Malene 158.
 Wolf, Wulf, Sl. 201. — Joh. Chrf. 132. — Nicolaus, Bisp 117. — Niels Petersen, Lærer 121, 137², 138, 140. — Peter Nielsen, Pr. 137.
 Wolfhagen, Fr. Herm., Amtm. 8.
 Voltaire, F. M. A. 29.
 Wolters, ? 84.
 Wood, Johan, Købm, 39, 41.
 Wordenskjold, g. Rasch 188.
 Worm, Anne Jensdt. 170. — Ole 161. — Søster 161.
 Wulff, Christiane Margr. 204. — Lars Peter, Hestehdl. 204.
 Wøldike, Andr., Pr. 130. — Peter, Konrektor 119, 130. — Peter, Rektor 130.
 Yding, Hans, Pensionist 93 f.
 Zenkfrey, Henr., Rektor 125.
 Ærø 22.
 Østerholm Gods 22².

H. Hjorth-Nielsen:

Dødsfald i Danmark

1920.

Tillæg til Personalhistorisk Tidsskrift.

København,
Trykt hos J. H. Schultz A/S.
1921.

Dødsfald i Danmark.

1920.

Samlede af *H. Hjorth-Nielsen*.

- Aagaard, Conradine Barner, Forfatterinde (Anita Carel), Professorinde, 21. 2., Kbh.
- , Hans Nicolai, Skibsmægler, 25. 12., Kbh.
- , Helga, f. Høyer-Møller, 29. 6., M: fh. Sgpr. i Kristiania G. A.
- , Lovise Casparine, f. Jensen, 10. 11., Kbh., M: J. G. A., fh. Sgpr.
- Aagesen, Harald, fh. Købm., 15. 10., H: Emma, f. Müller.
- Åhman, Birgitte, f. Giøe, 27. 2., M: Oscar Å., fh. Toldforv.
- Aarestrup, Clara, 30. 6., Kbh. Sygehj.
- Aaris, Adam, fh. Proprietær, 26. 8.
- Aaskow, Hans, Reservelæge v. Kommunehosp., 24. 12., 37 A.
- Abben, Caroline, f. Stilling, Enkefrue, 7. 4., Kbh.
- Abel, J. H. V., fh. Kt.best., bekg. 17. 2., 80 A., H: Anna, f. Winther.
- Abrahamsen, Axel, eksam. polyt., bekg. 24. 8.
- , Ellen Johanne, f. Kühle, 23. 5., Lyngby, M: A. P. A., Trafikassistent.
- , Frantz Edmund Elias, Reservelt. i Marinen, Flyver, 20. 5.
- , Hanna, Sproglærerinde, 10. 3., Kbh.
- , Jens Mortensen, Læge, 22. 10., Frberg, H: Kornelia, f. Olufsen.
- , Nic., Gross., 12. 10., H: Nina.
- Adrian, Jensigne, Enkefrue, bekg. 16. 6.
- Agerlin, Augusta, Frk., 2. 7.
- Agersnap, Marie, f. Søltøft, 6. 6., Righosp.
- Agerup, Oline Mathilde Jepsen, E. e. Skibsf. Chr. Jepsen A., 13. 1.
- Ahlefeldt Laurvig, Johan, 28. 1., Odense.
- Albeck, Anna Mathilde, Frk., 7. 6., 86 A.
- Albrechtsen, Alfred, Guldsmedem., 19. 6., Kbh., H: Josephine, f. Kaas.
- , Caroline Amalie, f. Hansen, 22. 10., M: F. A., Snedkerm.
- Alling, Frantz Eskild, Gross., 12. 12., Kbh., H: Anna, f. Jønsson.
- , Sofie Marie, f. Frederiksen, 8. 8., M: Aage A., Gross.
- Alsing, Laura, E. e. Marineoveringeniør G. A., 9. 7.
- Alstrup, Olaf, Direktør, 26. 7., Melbourne.
- Ammertorp, Chr., Fuldmægtig, 19. 9., H: Laura, f. Hingstrøm.
- Ammundsen, Frederikke Augusta, f. Sørensen, 5. 3., Silkeborg, 79 A.
- Amonsens, A. E. A., O.retssagf., 14. 7., 54 A.
- Andersen, Abel, Gross., 15. 10.
- , A. Martin, Læge, 31. 1., Vejleflj. Sanat., H: Inge, f. Benthin.
- , A. P., Sgpr., 25. 4., Blaaehøj.
- , Anders Peter, Ejer af Bøllegaard i Emdrup, 17. 3., Kbh.
- , Augusta, f. Poulsen, 14. 8., M: Carl A., Dir., statsaut. Revisor.
- , Chr., Buntmager, 17. 10., H: Clara, f. Eis.
- , Elius, Borgm., Sparekassedir., 22. 8.
- , Emil, Telegrafunderbest., 21. 5., Kbh., H: Martha, f. Elberg.
- , H. C., fh. Gørtlerm., 19. 9., H: Emilie.
- , Henrik Mikael Borup, Ingeniør, 29. 6.

- Andersen, Joh., Justitsr., Sagf., 24. 5., Hobro.
- , Julie Elisabeth, f. Steenstrup, 20. 8., M: P. C. A., fhv. Vognfabr., Hedehusene.
- , Knud, Assist. v. Statsb., 6. 6.
- , L., ps. Lærer, 4. 10., Haderslev.
- , Louise, f. Schrader, 10. 9.
- , Marie, f. Lautrup, bekg. 29. 10., M: Carl A., Brøndbyhus.
- , Morten, fh. Instrumentm., bekg. 22. 9., 88 A.
- , N., Hotelejer, 5. 3., H: Caroline, f. Søeborg.
- , P. Chr., Assist. i Vidensk. Selsk., 9. 9., H: Eline.
- , Peter, Insp. v. Marinehosp., Løjtn., 19. 4., 64 A.
- , Peter Herman, fh. kgl. Kapelmusikus, 2. 6., Thorshavn.
- , Rasmus Chr., Dampskibsf., 23. 2., Bordeaux, H: Frida, f. Madsen.
- , Viggo, Bankbest., 18. 8., Frberg, H: Ellen, f. Schmidt.
- , Viggo J., fh. Tobaksfabr., 4. 6., Gentofte, H: Anna, f. Sæbye.
- Andresen, Joh. Peter, Orgelfabr., 29. 5., Ringkøbing, 29 A.
- , Poulina Christiane, f. Holmblad, E. e. Gross. Peter A., 17. 1.
- Anthon, M. J. C., fh. Sgpr., bekg. 30. 4., Kbh., 90 A.
- Antons, M. M. C., Apoteker, 11. 4., H: Mathilde, f. Bache.
- Appel, Jensine Amalie, 24. 8.
- Arbo-Bähr, Carl Fr., cand. pharm., Fabr., 23. 2.
- Arboe, Anna, f. Nielsen, Enkefrue, 18. 1.
- Arctander, Arthur, Arkitekt, 3. 1., New York.
- , Elisa, 12. 9.
- Arentoft, Chr., Rentier, 10. 10., Kbh.
- Arlberg-Neruda, Marie, E. e. Operasanger Fritz Arlberg, 7. 11., Kbh.
- Arnesen, Julian, Konsulent, 8. 8.
- Arntz, Wald., Brygger, cand. pharm., 12. 7., Odense.
- Arnø, Johanne, f. Christiansen, 15. 5., Charlottenlund, M: Th. A., Skibsmægler.
- Asmussen, Alma, Enkefrue, 14. 4.
- , Hermann Adolf, bekg. 10. 10., Frberg, H: Elna.
- Asmussen, Poulina, f. Wätzold, 22. 2.
- Astrup, V., Guldsmed, 13. 9., Ordrup, H: Dorthea.
- Aubertin, Anna Jacobine, f. Lange, E. e. Tømmerhldr. W. F. W. A., 29. 10.
- Baagøe, Ida, E. e. Marinemaler Carl B., 7. 12., Snekkersten.
- , Theodor, Fabrikant, 7. 11., Kbh.
- Baastrup, Edith Alexandra, f. Pederesen, 11. 2., M: Hans B.
- Bach, Hjørdis Marita, f. Lindberg, 16. 4., Kbh., M: Jens B.
- , Johanne Christiane, Frk., 6. 1., Kom.hosp.
- Bache, Hulda, f. Huld, 25. 6., Kbh., M: Wilh. B.
- Backe, Ernestine, Frk., 23. 11., 82 A.
- Bagge, Johannes, 28. 8., Liseleje, H: Anna, f. Fraas.
- Bagger, David Birch, fh. Forp. af Aalstrup, 7. 1., Maribo Sygeh., H: Anna.
- , Karen, 16. 3., Kbh.
- , Louise, bekg. 28. 10., M: Otto J. B., Aalborg.
- Bahnson, Julie Caroline Bonca, f. Svendsen, 9. 11., M: S. B., Rodem.
- Baht, Frida, 13. 10., Frberg, M: Edmund B., Stationsforst.
- Balle, Mathilde, f. Grønvaldt, 1. 8., Kbh.
- Ballin, Ida Heud., f. Levy, E. e. Fabrikejer H. I. B., 11. 4., 76 A.
- Baltzer, P. F., fh. Stabssergent, 18. 3.
- Bang, August, Boghldr., 27. 2., Kbh.
- , H. Hansen, Kroejer, Roskilde Kro, 17. 9., H: Anna, f. Petersen.
- , Jac., Ingeniør, 31. 7., Kbh., H: Henriette, f. Ferrall.
- , Laura, f. Hansen, ps. Kom.lærerinde, Enkefrue, 19. 5.
- , Marie, Frk., Translatrice, 20. 1., Kbh.
- , Martine, Enkefrue, 3. 8., Kbh.
- , P. L., fh. Bryggeriejer, 15. 1., Sorø.
- , Thomas B., Underarkivar, mag. art., 5. 2., Frberg, H: Bodil, f. Hee-Andersen.
- , Ulrikke, 12. 11., Kbh. Sygehjem.
- , Wilhelmine, bekg. 8. 12.
- Bardram, H. P. F. O., Stationsforst., 12. 2., Kolind, H: Anna.

- Barfoed, Andr., stud. theol., 8. 7., Frberg.
- , Marie, f. Herløw, 17. 6., Helsingør.
- Barfred, Henning Friis, Kt.chef, 8. 2., Kbh., H: Gerda, f. Degn.
- Barnekow, Laura, f. With, E. e. Komponist Chr. B., 26. 9.
- Bartholdy, Birthe, 28. 5., Skjørping.
- Bast, Marie, 15. 5., Frberg.
- Bauer, Rosa, Frk., Sæbefabr., bekg. 5. 2.
- Baumann, J. R., Pastor emer., 19. 1., Klampenborg, H: Johanne, f. Rasmussen.
- Bay, Christiane, 7. 6., Roskilde, M: J. P. B.
- , Harald Ludvig, 8. 10., Bjerregaard, H: Clara, f. Smidt.
- , J. Pilegaard, fh. Proprietær, 26. 1., Nykøbing F.
- , Julius, fh. Gross., 20. 10., Herfølge, H: Henrica, f. Johansen.
- , Viggo, Ingeniør, 3. 2., Kbh., H: Edith.
- Bayer, P. C., Varemægler, 6. 8., Kbh., H: Birgitte, f. Treschow.
- Beauvais, Aug. L. E., 13. 3., H: Marguerite.
- Bech, Blanca, f. Siemsen, 22. 12.
- , Carl, til Engelsholm, Kmh., 19. 1., Engelsholm.
- , Emil, cand. jur., 11. 2., Kbh., H: Agnes.
- , Jørgen, 5. 9., H: Dagmar.
- , O. B. S., Kmj., 20. 11., Ulstrup, H: Ebba.
- , Thora, E. c. Snedkerm. C. V. B., 16. 9.
- Beck, P. P., Partikulier, 23. 7., St. Josephs Hosp.
- Becker, Peter, O.lærer, 5. 12., Skive.
- Becken, Niels Jac., Legatstifter, Partikulier, 5. 7., Kbh., 79 A.
- Behrend, Gustav, Inspektør, 5. 4., H: Caroline, f. Bartz.
- Bender, Camilla, 12. 2., M: Th. B., Blikkenslagerm.
- Bennike, Henrik Ferd., Oberstlt., 15. 10., Frberg, 68 A., H: Estrid, f. Høgsbro.
- Benthien, Camilla Emilie, f. Wagner, 13. 7., Kbh.
- Bentzen, Ernst, Sekretær, cand. theol., 5. 12., Helsingør, 28 A.
- Bentzen Niels, fh. Kt.chef, 9. 11., Kbh., H: Cathinka, f. Eberth.
- Bentzien, H. P. C., fh. Distriktslæge, 8. 8.
- Benzen, Anna, f. Jensen, Enkefrue, 28. 5.
- Benzon, Elisa, 22. 3., Kbh.
- , F., f. Castenschiold, Kmh.inde, 30. 1.
- Berendsen, N. J., Journalist, 28. 4., Kbh.
- Berg, Frants, Rentier, 2. 8., Frberg, H: Christine, f. Mortensen.
- , Frederik, fh. Malerm., 26. 11.
- , J. M., fh. Bagerm., Handelsagent, 17. 2., 87 A.
- , Rigine, f. Dorscheus, E. e. Justitsr. C. B., 15. 4., Odense.
- Berger, Adolph, 14. 6.
- Berggreen, Sofie, f. Larsen, bekg. 26. 10., M: J. B.
- Berggren, Vilhelmine Marie, f. Heichelmann, 6. 8.
- Berlème-Nix, Charlotte Marie, f. Schroll, 15. 1., Kbh.
- Bernstorff, Olga, Grevinde, f. Jacobs, bekg. 13. 4., Kassel, 76 A.
- Berring, Esther, 4. 1., Kbh. 21 A.
- Berthelsen, Palle, Generallt., 8. 3., Frberg, H: Ella, f. Fredericia.
- Beyer, Anna Marie 24. 8.
- , Emil, O.retssagf., 20. 1., Kbh., 75 A., H: Marie, f. Bilsted.
- , J. H., Provst, Sgpr. t. Assens, 16. 2., Aagaard v. Tønder.
- Bidstrup, Laura, f. Falck, E. e. Navigationsskolebest. M. B., Rønne, 16. 11.
- , Oline, Enkefrue, 14. 9., 75 A.
- Bie, Hans, Vicekonsul for Brasilien, Vinhdrl., 13. 1., Aalborg.
- , Jacob, Fuldm. i Gen.dir. f. Postv., 28. 6., H: Elisab., Simonsen.
- Biltsig, Anny Margr., E. e. kgl. Translatør Anthon Th. B., 4. 9., Kbh.
- Binderkrantz, Anna, f. Brinch, 16. 1., Nyborg.
- Bindseil, Chr., Gross., 11. 3., Kbh.
- Bindslev, Hans Andr., Manufakturhdrl., 24. 5., Aalborg, H: Ellen, f. Holst.
- Birck, Wilh., Lærer, cand. phil., 4. 10.

- Birkedahl, Margr., f. Sahlertz, 6. 12., Maribo.
- Bisgaard, A. M., Sagf., Bankdir., 1. 10., Silkeborg, 63½ A.
- Bisserup, Thyra, Frk., 19. 2., Kbh.
- Bitsch, Carl Chr., Husejer, 1. 11., H: Selma, f. Hellmann.
- Bjergmark, Anders P., Forv., 20. 8., H: Christiane.
- Bjerre, A., Købm., 1. 9., Odense.
- , Anders, 26. 10., Kbh.
- , Meta Cathr., 4. 2., Kbh.
- Bjerregaard, Julie Marie Louise, Frk., 7. 3., 70 A.
- , Rebekka, f. Nielsen, 15. 4., Kbh., M: Emilius B., Redaktør.
- Bjerrum, Jannik, Prof., Dr. med., 2. 7., Hellerup, H: Anna.
- Bjørch, Charles, Urtekr., 18. 7., H: P., f. Schwabe.
- Bjørn, Otto, 19. 5., Hellerup, H: Wilhelmine, f. Børgesen.
- , Peter Wandberg, Papirhdr., 18. 11., H: Stella.
- Bjørndal, Kathinka Hermine, f. Holm, 18. 3., Hyllinge Præsteg., M: T. L. B.
- Bjørnsen, G. C., Lektor, 12. 2., Rønne.
- , Vald., Bankbest., Bryggeriejer, bekg. 9. 11., Gilleleje, H: Marie, f. Petersen.
- Blache, Christian, Maler, Prof., 14. 3., Kbh., 82 A.
- Blem, Julie, Frk., 25. 9., Kbh.
- Bloch, Chr., Maskinm., 12. 11., H: Margr.
- , Emma, E. e. Bryggeridir. Johan B., 23. 2., Odense.
- , Oscar, ps. Lods, 28. 9., H: Doris.
- Blom, Adolf, af Tømmerup. bekg. 28. 8.
- , Elisab., 29. 11., Assens.
- , Marie Sophie Amalie, f. Jensen, E. e. Kapt. A. B., 11. 2.
- Blødel, Charlotte Johanne Dons, 3. 4., V. Skerninge.
- Boalth, Herman, fh. Premierlt., bekg. 22. 4., 86 A.
- Bock, Emma Louise Frederikke, f. Erichsen, 7. 12., Ringsted.
- , Line, f. Hedegaard, 31. 12.
- Bodenhoff, Bertine Juliane, f. Rasmussen, E. e. Husejer Carl Ludv. B., 4. 10.
- v. Boeckmann, Anna Sofie Seedorf, f. Neuhaus, 25. 10., Kbh., 62 A.
- Boesen, Chr. Amalie, f. Petersen, 16. 6., Faaborg, 87 A.
- Boëtius, C., Vekselerer, 7. 6.
- Bohlmann, G. C., Organist, 15. 2., Frberg, H: Marie, f. Nehm.
- Bohn, Emanuel, fh. Sgpr. i Næstved, 5. 1., Frberg, H: Petra, f. Bøttger.
- , Nicoline, f. Herzsprung, 26. 6., Rigshosp.
- Bohse, Amalie, f. Mentz, E. e. Kom-lærer F. C. B., 16. 7., Kbh.
- , Signe, f. Borring, E. e. Stadsfysikus B., 19. 7., Kbh.
- Boisen, H. B., Konditor, 21. 5., Vejle.
- , Poul, Valgmenighedspræst, 19. 4., Kerteminde, H: Mary, f. de la Laing.
- Bokkenheuser, Ellen, Frk., 19. 1., Oringe.
- Bolbroe, Camilla Jensine, f. Larsen, 9. 11.
- Bolvig, Annette, E. e. Antikvitetshdr. B., 5. 8.
- Bondegaard, Eleonora, f. Rosenthal, 17. 1., M: A. C. B., fh. Redaktør.
- Bondo, Emilie, 14. 8., Svendborg.
- Bonfils, Sophus Carl Emanuel, Kt.chef i Dansk Folkgeforsikr. Anst., 11. 10., Holte, H: Ingeborg, f. Nimb.
- Bonnesen, André G. S., Gartner, 29. 5., Rigshosp., H: Anna, f. Christiansen.
- , Cecilie, f. Hansen Erch, 11. 12., Næstved.
- , Christine Henriette, f. Møller, Enkefrue, bekg. 7. 1., Hellebæk.
- Borch-Hansen, Hans Chr., stud. polyt., 23. 10., Aden, 21 A.
- Borgbjærg, Hermine Jeppesen, 16. 9., Kbh.
- Bork, H. P. Marinus, Urmager, 10. 11., Kbh.
- Bornebusch, Vilh. Hartmann, Billedh., cand. phil., 16. 2., Bispebj. Hosp.
- Borre, Niels, ps. Lærer, 20. 3., Kbh.
- Borregaard, N., fh. Kantor og Lærer, 19. 10., Hornbæk Præsteg.
- Borum, Harriet, f. Wændelin, 24. 7.
- , Mathilde, Frk., Institutbestyrerinde, 15. 8.
- Borup, Anne Marie, 9. 1., Taarbæk, 95 A.

- Boysen, Christian Martin, Kontrollør, 21. 11., H: Anna, f. Petersen.
- Braae, Frederik, Malerm., 17. 3., Trudvang, 60 A., H: Mathilde.
- Braëm, Julie, f. Krabbe, Kommandørinde, 30. 7., Rungsted.
- Brahm, Harriet, f. Jansen, E. e. Sgpr. Georg B., 22. 12., Odense.
- van Brakel, William, fh. Ekspeditionssekr., 2. 1., Kbh.
- Brandt, Andreas H., Købm., 4. 12., Gudhjem.
- , R. J., Redaktør, Faaborg, 15. 10., Kbh., H: Emilie, f. Helms.
- Brandt-Jørgensen, Jens M., ps. Bogh., 16. 9., Nykøbing S.
- Brask, Otilia Johanne, f. Burtz, 17. 12.
- Braunstein, Peter Chr., Grosserer, 27. 9., Kbh.
- Bredahl, Marie, Frk., 31. 5.
- Breuning, Kaj Ove, 27. 2.
- Brinch, Harriet, f. Wellejus, 25. 6., Kbh.
- , Kirstine, f. Sørensen, 29. 11., Bækkedal, M: Chr. B., Redaktør.
- , Vilhelmine, 30. 5.
- Brink, Johan, Amtsraadssekretær, 29. 6., Rigshosp.
- Brix, Jenny, f. Torkilson, 19. 1., Aalborg, M.: P. B.
- , W. A., Fabr., 5. 9., Valby, H: Vilhelmine.
- Broberg, Frederik Chr., Sgpr. t. Enderlev og Vraaby, 23. 12., Enderlev.
- Brorsen, H. C., fh. Maskinm., 20. 6., Hellerup, H: Augusta, f. Quaade.
- Bruhn, Carl Rudolph, fh. Toldkontrollør, 9. 5., Frberg, 78 A.
- , Lucie, f. Hansen, 24. 9., Lemvig, 85 A.
- Brun, Anna Elisabeth, Frk., 5. 2.
- Brunchmann, Dorteia Mathilde, 16. 4., Kbh., 69 A., M: W. B.
- Brunke, Konradine, Enkefrue, 27. 4., Kbh., 91 A.
- Bruun, Christine, 20. 12., Kbh., M: L. M. B.
- , Knud, cand. phil., Assist. v. Statsb., 16. 3., Kbh.
- , Magda, f. Jensen, 28. 11. Odense.
- , Olivia, f. Winkel, E. e. Slotsgartner Fr. B., 9. 6.
- Bruun, Rasmus, fh. Skovfoged u. Stamhuset Benzon, 17. 10., 89½ A.
- Bruun de Neergaard, J., Komponist, 31. 10., Sorø.
- Brüel, Henriette, f. Petersen, 15. 1., Kbh., M: Jens B., Statsplantør.
- Brüggebosch, G., Hotelejer, 6. 11., Skotterup.
- Bryndum, Petra, f. Hertel, 19. 5., Frberg, M: M. P. B., fh. Sgpr.
- Brünnich, Frits, fh. Skibsf., Konsul, 6. 1., Kbh.
- Bræmer, Ludv. Federspiel, cand. pharm., 22. 5.
- Brændgaard, Frederikke, f. Götzsche, 26. 6.
- Brødsgaard, H., Læge, 24. 11., Hellerup.
- , Thora, f. Riis, Justitsr. inde, 13. 6., Holbæk.
- Brøndsted, Anna, f. Borch, 14. 5. 76 A.
- , Wladimir, 18. 2., Rusland.
- Brønnum, Henriette, f. Giede, 14. 4., Kbh.
- Buaas, P. J., Fabr., 6. 10., Kbh.
- Buch, Eric Axel, 15. 3., Hellerup.
- , P., Skibsmægler, 21. 5., Rudkøb., H: Clara.
- , Susanne, f. Hjorth, 19. 6., Minneapolis.
- Buchtrup, W., Partikulier, 18. 12., Randers, 93½ A.
- Buchwald, Hagbarth, cand. jur., 16. 2., 25 A.
- Buchwaldt, Andrea Marie, Frk., 31. 1., Viborg.
- Buck, H. C., Skræderm., fh. Olderm., 30. 4., Frberg, H: Malvina, f. Boeck.
- Buhl, H. H., Apoteker, 18. 6., Kbh., H: Emilie, f. Kühle.
- , Toni, f. Uldall, 26. 9., Dragør.
- Bull, Johs., Skibsreder, 10. 12., Kbh.
- Bunch, Fanny, f. Maardt, 7. 5., M: A. C. B.
- , Heinrich, Snedkerm., bekg. 2. 7., H: Anna.
- Bunch-Christensen, C., fh. Købm. i Herning, 19. 4., Kbh., H: Christiane, f. Strange.
- Buntzen, Franz, 6. 7.
- , Marie Margr., 16. 2.

- Busch, Anna Christine, 9. 10., Jægersborg, M: Emil H. B.
- , Augusta Vilhelmine, Kom.lærerinde, f. i Løgstør, 26. 10., Kbh.
- , Frederik, fh. Forretningsf., 28. 10.
- Busck, Gunni, Gross., 20. 3., Frberg, H: C. A., f. Hutchinson.
- Bülow, Henriette, f. Schaltz, 15. 12.
- , Karen, E. e. Provst Adam B., 24. 7.
- von Bülow, Conradine, 13. 8.
- , Maria Franciska, 21. 1.
- , P., f. Brønsted, Generalinde, 7. 2.
- Bærentzen, Anna Rose Elisa, Kommandørinde, 29. 3., Gentofte.
- Bøggild, Axel, Stationsforst., 28. 11., H: Elna.
- , Frederik Erhardt, fh. Politifuldm., kgl. Translatør, 16. 10., Kbh., 84 $\frac{1}{4}$ A., H: Noline, f. Herzmer.
- , Osvald Vilh., fh. Sgpr. t. Gadstrup og Syv, 20. 8., Kbh.
- Bolling, Sarah, Frue, 22. 3., Frberg, 93 A.
- Bønnelykke, Einar Axel, 17. 1., Amerika, 44 A.
- , S. O., fh. Gross., kgl. Klasselotkol., 4. 9., Frberg.
- Børgesen, Chr. F. F., Snedkerm., 9. 2.
- Bøtcher, Viola, 19. 1., Kbh.
- Bøtker, H. M., Købm., 11. 5., Varde, H: Elise.
- Bottern, Frederik C. C., kst. Postm., bekg. 17. 5., Tandslet, H: Sanny, f. Christensen.
- Böttger, Frederik, Arkitekt, 26. 4., Kbh., 82 A.
- Böttiger, Elisabeth, f. Lund, 8. 4., M: P. B., Gross.
- Bøving, Anna, f. Bjeiring, Enkefrue, 20. 10., Kbh.
- , Johanne, Frk., 6. 2.
- Calundann, Augusta, f. Dischmann, 25. 1., Skive.
- , Jacob, Civilingeniør, bekg. 2. 2., New York, H: Ludvigka, f. Borup.
- Campen, C. G., Fabr., 20. 1., Charlottenl., H: Laura, f. Bonde.
- Cantor, Frederikke, Frk., 8. 3., Kbh., 94 A.
- Cappelen, Anna Dorthea Cecilie, Frk., 11. 11., 81 A.
- Carlsen, Gunnar. Gross., 2. 3., Kbh.
- Carstensen, Emma Caroline, Enkefrue, 6. 2.
- , K. L., Klasselotkol., 12. 6., Kbh.
- Carøe, Hans Nikolaj, Repræsentant, 24. 5., H: Emma, f. Michael.
- Caspersen, Ester Johanne, f. Brandstrup, 13. 2., M: N. C. C.
- Casse, P., O.retsprok., 23. 9. Kbh.
- Castberg, Thora, Enkefrue, 14. 2., Hellerup.
- Castenschield, L., f. Scavenius, Kmh. inde, 31. 1., Borreby.
- Castonier, Henriette, f. Würtz, 17. 5., Gentofte, 85 A.
- Cederqvist, Martin Joh. Chr., 29. 1.
- Chantelou, Sophie, f. Larsen, 1. 7., Frberg, 91 A., M: F. C.
- Charpentier, Helene, f. Rée, 23. 10., Malmø.
- Christensen, Adamine Christine, f. Lemming, 17. 1.
- , Carl J., Købm., 17. 2., Fredericia, H: Adelheid, f. Brehm.
- , Christen, Straffeanstaltskasserer, 5. 8., Kbh.
- , Chr., fh. Fotograf, bekg. 6. 5., Helsingør, 93 A.
- , C. W., Oberst, 13. 1., Holte, 78 A.
- , Elise Elene, f. Reingaard, 13. 3., Frberg, M: R. C.
- , Emilie, f. Hagen, Enkefrue, 26. 10.
- , F. C. A., Kapt., 31. 12., 72 A.
- , F. Chr. F., Revisor, bekg. 13. 9., H: Marie.
- , Frants, Skibsmægler, 23. 1., Svendborg, H: Maren, f. Kjellerød.
- , G., Toldkontrolør, 11. 6., Odense, 61 A.
- , J. J., Auktionholder, 21. 4., Kbh., H: Henriette, f. Darre.
- , J. P., fh. Bankdir., 14. 4., Kbh., H: Anna.
- , Louise, f. Barnekow, 8. 4., Kbh., M: V. D. C.
- , Louise Mathilde Thora, f. Lambrecht, E. e. Blikkenslagerm. T. E. C., 2. 9., 85 A.
- , Otto, O.banem. v. Statsb., bekg. 30. 3., Frberg.
- Christiansen, Carl Aug., Begtrup, Arkitekt, 14. 4.
- , Herman Bohn, Apoteker, 16. 3., S. Francisco.

- Christiansen, L., fh. O.trompeter, Musikdir., 16. 11., Kbh.
- , L. P., Cementvarefabr., Nykøb. F., 24. 2., Bispebj. Hosp.
- , Niels Peter Emil, cand. jur., 10. 2.
- Clasen, Carl, Teglværksbest., 13. 10., Rigshosp., H: Christiane.
- Claudius, Hermann, Gross., 17. 8., Kbh.
- Clausen, Astrid Edith, f. Ehlers, 20. 2., Kbh., M: Chr. C.
- , Axel Rye, fh. Forp., 17. 12., Kbh., H: Helga Amalie.
- , Moritz, Gross., 29. 10., Mosebække, Rungsted, H: Emmy, f. de Nully Brown.
- , N. P., Lotterikollektør, 3. 9.
- , Theodor, Marinecoveringeniør, bekg. 11. 4., H: Josephine.
- , Viggo, Kapt. i Flaaden, 13. 4., Kbh., H: Ellen, f. Schmiegelow.
- Clemens, Sophus, Købm., bekg. 4. 9., Charlottenburg.
- Clement, Johan F., bekg. 6. 7.
- Cohn, P. S., Fabr., 19. 9., 90 A.
- Colbiørnsen, Andrea, 12. 4.
- Colbjørnsen, Caroline Sophie, Frk., 12. 7.
- Collstrup, Elof Hans, Møbelsnedker, 3. 2.
- Conradt-Eberlin, Alfrida, 30. 1.
- Cornelius-Knudsen, Th. V., kgl. Hof-Instrumentmager, 16. 5., Kbh.
- la Cour, Margr., 4. 12., Skjersø.
- , Sine Margr., 27. 11.
- Cramer, Therese, Frk., 1. 1., 94 A.
- Crone, Anna, Frk., 1. 5.
- , Carl Gerh. Piil, Tandlæge, 9. 2., 23 A.
- Cruusberg, Axel, fhv. Apoteker, bekg. 16. 12., Frberg, 70 A.
- Dahl, Anna A. G., f. Ohrt, E. e. fh. Driftsbest. Chr. D., 17. 3., Kbh., 47 A.
- , Chr., Skoleinsp., 16. 10., H: Vilhelmine.
- , Else Marstrand, f. Hansen, 14. 12., Singapore, M: K. T. M. D., Inge-niør.
- , Emilie, f. Pahl, 20. 9., Kbh.
- , Frederik, Professor, fh. Skolebest., 23. 2., Kbh., 98 A.
- , F. C., Manufakturhdr., 13. 9., H: Emilie, f. Pahl.
- Dahl, Knud Wald., fh. Skibsf., 1. 2., H: Sophie, f. Kruse.
- , Lauritz, Gross., 5. 1., Kbh.
- , Ragnhild, f. Møller, 10. 1., Kbh., M: Carl D., Driftsingeniør.
- Dahl-Iversen, Anders, cand. theol., 18. 5., H: Cathrine.
- Dahlenborg, Jens, Gross., 1. 7.
- Dahlgren, Augusta Vilhelmina, 17. 10., M: Axel L. D.
- Dahlstrøm, Juliane Børrine Christine, f. Gad, Enkefrue, 1. 2.
- , Oscar, Ingeniør, bekg. 14. 2., H: Ella, f. Malvig.
- Dall, Hans, Landskabsmaler, bekg. 7. 12., Italien.
- Dalsgaard, Vilhelmine, 12. 4., Sorø.
- Dam, Emilie, E. e. Apoteker E. D., 15. 11., Frberg.
- , M. P., fh. Dampmøller, 14. 11., 88 A.
- Damgaard, Ane Marie, f. Meedom, 29. 7., Aulum.
- Danchell, Johanne Marie, f. Borup, 24. 9., Kbh.
- Danckert, A. J., Skovrider, 13. 1., Næsbyholm.
- , Juliane, f. Malling-Hansen, 12. 2., M: Max D.
- Danholm-Nielsen, A. F., fh. Postm., 14. 11., Gentoftø.
- Danielsen, L. C., Kapt., 17. 8., Odense.
- Dannesboe, Rasmus, Hestehdlr., 4. 9., H: Christiane.
- Davidson, Oskar, Etr., 9. 7., Charlottenl., H: Betzy.
- , Osc., Vinhdlr., 22. 12., H: Petrea, f. Schovgaard.
- Debell, Jens, fh. Apoteker, 9. 9., Kbh.
- Degn, Jens Georg Frederik, Partikulier, 25. 12., Frederiksh.
- Deichmann, J. H. S., fh. Fyrmester, 22. 11., Andrea, f. Scheibel.
- Delcomyn, Anna, 29. 7.
- , Wilhelmine, f. Ottesen, E. e. Told-assist., 2. 12.
- Dencker, Chr. F., Etr., Kapt., fh. Postm., 22. 9., Hillerød.
- Dessau, Hartvig, Gross., 22. 4.
- Didrichsen, Franz Frederik, Gross., 5. 1., Hellerup, H: Elise, f. Meinig.
- Diemer, Marie, f. Jacobsen, 1. 7., Sdr. Stenderup.
- Dinesen, Ida, f. v. Deurs, 3. 2., Kbh.

- Dirchsen, Hilma Amalie, f. Bjørk, 8. 3., Kbh., M: Carl D., Tømrerm.
- Dirckinck Holmfeldt, Zianette Bolette, Baronesse, f. Grove, 29. 7.
- Ditlevsen, Jens, Drejerm., 22. 2., Kom.hosp., H: Sofie.
- Djurhuus, Hulda, Frue, 8. 3., Kbh.
- van Dockum, Louise Augusta, Frk., 17. 4., Helsingør.
- Dodge, Astrid, f. Moth, 11. 5.
- Dohm, Nanny Elise, 7. 7.
- Dohn, Carl, Sgpr., 1. 4., Ø. Snede, H: Anna, f. Helms.
- Dolleris, Christiane Frederikke, f. Høeg, 23. 9., Thisted, M: Axel D., Branddir.
- Dorph, Hans Olav, 2. 9., Aarhus.
- , Helga, f. Malling, 1. 6., M: P. J. D.
- , J., fh. Stationsforst., Justitsr., 17. 2., Roskilde.
- Drachmann, Laus Petersen, Vognm., 19. 8.
- Drackenberg, Alma, 26. 9., Kbh.
- Dragsted, Christiane, Frk., 16. 6.
- Dresler, Frederik Chr., 21. 8., Holte, H: Othilia.
- Drewsen, Antoinette Caroline, f. Hansen, 28. 4., M: C. C. D., Fabr.
- , Louise, f. Collin, 6. 12.
- Dreyer, Julie, Frk., 10. 1., Hillerød.
- Dupont, Jakob Heinrich, 7. 7., H: Marie, f. Nielsen.
- Duurloo, Eleonora Margr. f. Jacobsen, E. e. Prof. H. P. D., 3. 4., Vejle.
- Dyhr, Hans, Barber, bekg. 31. 7., H: Hanne, f. Henriksen.
- Dünweber, L. T. V., Fabr., 21. 12., H: A., f. Brandrup.
- Dyrbye, Emmy, 27. 1., Kbh., M: Martin D.
- Dyring, Dagmar, Frk., 5. 9.
- Dæhnfeldt, Chr. Th., Dir., 14. 5., Odense, 63 A., H: Dagmar, f. Provensen.
- Døcker, Moritz Johannes, 30. 10.
- Døllner, Emma Dorothea, fh. Kom.lærerinde, bekg. 8. 1., Kbh.
- Ebbesen, J. J., fh. Boghldr., 21. 3., 80 A., H: Camilla, f. Amondson.
- Eddelien, Anna Marie Henriette, f. Eckert, 27. 9., Kbh.
- Edelmann, Caroline Marie, f. Scheel, 22. 8., Frberg.
- Egeberg, Hans Henrich, Restauratør, 25. 1.
- Ehlers, Anna Wilhelmine Poulina, Enkepastorinde, 22. 2., Frberg.
- Eibe, Thorv., fh. Afd.læge v. St. Hans Hosp., 2. 1., Kbh., 61 A.
- Eising, P. L., Postm., 15. 11., Aabenraa, H: Elisab., f. Nielsen.
- Eliassen, Elias, Løge, 26. 6., Lønstrup, 72 A., H: Cecilie.
- v. Ellbrecht, Victor Eugen, Kmj., 11. 12., Grenaa, H: Jennv.
- Elmquist, Hilma Serafia, Damskræderinde, 26. 2.
- , Thorv., Provst, fh. Sgpr. t. Hvedstrup og Fløng, 19. 8., Kbh.
- Elsborg, Svend, Skibsbefragter, bekg. 3. 2., Frberg.
- Enemark, Henriette Nielsine, f. Kraft, 1. 8., M: P. A. E.
- Engberg, Karen, E. e. O. retsrok. Ludv. E., 31. 3.
- Engel, Hulda Elvira, E. e. Ekviperingshdr. H. E., 12. 12.
- Engelhardt, Ebba Olivia, 21. 11., 23 $\frac{1}{2}$ A.
- Engelsen, Edvard, Dr. med., 3. 4., Kbh., H: Louise, f. Abrahamson.
- Engstrøm, A. B., Snedkerm., 28. 6.
- Erichsen, Emmy, f. Koefoed, 27. 8., M: L. V. M. E.
- , Ernst Joh., Hospitalsforv., 21. 10., Kbh., H: Alvilda, f. Fold.
- , P. L., Redaktør, 5. 12., Kbh., H: Caroline.
- Eriksen, E. P., Bygm., 6. 2., Maribo, H: Anna.
- Ernst, Carl Frederik Sophus, Kommitteret v. Statsb., Baneingeniør, 4. 5.
- , Signe, f. Haldkjær, 20. 1.
- Erreboe, Joh., Partikulier, 2. 2., Frberg.
- Erritzøe, Chr., Købm., bekg. 16. 1.
- Esche, Thora Vilhelmine, fh. Forstinde, 16. 10., Kbh.
- Eskildsen, J. V., fh. Bibliotekar, 28. 8.
- Esmann, Laura, f. Fogh, 27. 10., Lemvig, M: H. B. E., Sagf.
- Essemann, Emilie, 8. 11., Frederiksh.
- Ewers, H., Murerm., 19. 10., Roskilde.
- Ewert, Ellen, f. Brock, Enkefrue, 1. 8.
- Eyde, Marie Christine, f. Engelbreth, 11. 1., Frederikssund.

- Faber, Christian Richard Heinrich, Tobakshandler, 16. 9., H: Dagmar.
- , Rasmus Hjort, fh. Kt.chef i Handelsbanken, 7. 2.
- Fabricius, Andreas, ps. Lærer, 10. 6., Kbh.
- , Henrik Theodor Nicolai, 18. 11., Aarhus, 79 A., H: Abelone. f. Brøgger.
- , Johan Mutio, fh. Major i det siamesiske Grænsegendarmeri, 16. 1., ved Narvafronten.
- Fabritius de Tengnagel, H. A., fh. Landmand, 7. 7., Kbh.
- Falbe, Johanne Caroline Vilh., Hofstiftsdame, 22. 12., Kbh.
- Falkenberg, Nikoline, Enkefrue, bekg. 27. 7.
- Falkenstjerne, Caroline Wilhelmine, f. Jørgenser, Enkefrue, bekg. 6. 7., 73 A.
- Falkman, Børge, Ørelæge, 4. 6., Aarhus, H: Juli.
- Fasting, Marie Charlotte, Frk., 8. 3., Kbh., 81 A.
- , Nanna, Enkefrue, bekg. 1. 6
- Faurschou, Joh., Pastor emer., 20. 7., Horsens.
- Faye, Elisabeth, 12. 11., Frberg.
- , Louise Caroline, f. Hagen, 16. 2., Kbh.
- de la Faye, Adøa, f. Koefoed, 12. 1., Odense.
- Feddersen, Pøter Colbjørn, fhv. Kt.chef i Finansmin., 19. 10.
- , Petrea, f. Lange, E. e. Stationsforst., Ritm. O. F., 23. 5.
- Federspiel, Mathilde, f. Nodop, 27. 10., M: V. F., Kt.chef.
- Felumb, Emil, fh. Pianofabr., 26. 2., Kbh.
- Fenger, Emilie Charlotte, f. Boesen, 23. 5., Kbh., M: J. H. F., fh. Stadsingeniør.
- , H. F., Kapt., 20. 9., Samsø.
- , Karen, Frk., 27. 1.
- Fergo, Ejner Jacob Peter, Premierlt., 14. 4., Kbh.
- Fester, Chr. Jørgen, Sagf., 6. 10., Næstved, 68 A.
- Fibiger, Anette Marie, f. de Neergaard, 1. 11., 82 A.
- , Ragnhild, f. Christensen, Enkefrue, 27. 11., Johannesburg, Transvaal.
- Fich, Camilla, Frk., 23. 10.
- , Poul Johs., 27. 11., Swansea.
- Finsen, Olaf, Dommer, 27. 2., Kbh., H: Inge, f. Boiesen.
- Fischer, Doris, Frue, 13. 11., Korsør.
- , H. C., Agent, 11. 12., Kbh., 71 A.
- , Vilhelmine, Frk., 30. 10., Kbh. Sygehjem.
- Fisker, Chr. A., fh. Skibsfl. 10. 3., Hellerup.
- Fjelstrup, Peter, Skuespiller, 5. 6.
- Fleinert, Carl Michael, Dir., 9. 4., H: Olga.
- Fleischer, Alfr., Assurandør, Bergen, 12. 11., H: Karen Palslev.
- Flensborg, Ludv., Ing., cand. polyt., bekg. 1. 7., Buenos Ayres.
- Flensted, Chr., 21. 5., Kbh.
- Flindt, Georg Heinrich Marius Ditlev, Billedskærer., 26. 10., H: Marie, f. Ibsen.
- Fog, Carl David, Lt., O.forvalter, 7. 6., H: Mathilde.
- , Ingeb., f. Tvermoes, 13. 1.
- , Othilde, Frk., 9. 9.
- , Sophie, f. Good, 11. 3., Palermo.
- Foght, Helene Steenberg, 5. 2.
- , Wilh., fh. Postekspedient, 13. 9., Kbh., H: Elna, f. Hilligsøe.
- Fogt, fh. Højskoleforst., 18. 3., Try.
- Folkenberg, Brigitte, f. Stilhoff, 27. 11., Kbh.
- Fonnesbech-Sandberg, Helga, f. Stapel 1. 3., Hellerup, M: Preben F.-S.
- Forsberg, A. A. H., O.assist., 3. 4., Kbh.
- Foss, M., Justitsr., Sparekassekass., 28. 11., Frberg, 75 A.
- Fraas, Ida, f. Fenger, E. e. Rektor Ph. F., 30. 9., Skovhusegaard.
- Franck, Kirsten, Enkefrue, 4. 6.
- Frandsen, N. P. J., Kolonibest., 24. 12.
- Frاندzen, Fritz, Lt., bekg. 19. 4., Chicago.
- Frederiksen, C., fh. Malerm., 25. 12., Roskilde.
- , Ellen, f. Wolframsdorff, 10. 5. M: Ove F., Vejassist.
- , Fr., Bogh., bekg. 11. 9., Frberg, H: Camilla, f. Petersen.
- , Knud, Dir., 28. 5., Algier.
- , R., fh. Skoleinsp. i Hjørring, 14. 12., Ballerup, H: E.
- Friderichsen, Carl, fh. Stabslæge, 19. 1., Vedbæk, H: Ady.

- Friederichsen, Nicoline Amalie, f. Dyring, E. e. Bagerm. W. F., 9. 12.
- Friedländer, Sønne, f. Mendel, 27. 5.
- Fries, Elisa, f. Torm, 20. 7., M: Georg F., Læge.
- , Fr. Adolf, cand. polit., fh. Fuldm. i Finansmin., 8. 2.
- Friis, Arnold, 7. 1., Odense, H: Anna, f. Esmann.
- , Catharina Margr., bekg. 22. 8., Varde.
- , Line, E. e. Forp. F., Holmegaard, 16. 4., Frberg.
- , Petra, fh. Kom.lærerinde, 22. 9., 81 A.
- , Thora, f. Gottlob, Enkefrue, 11. 5., 76 A.
- Frijs, Charlotte Krag Juel Vind, Baronesse, bekg. 10. 2., Meulenburg.
- Frimodt, Johanne Louise, Malerinde, bekg. 14. 4.
- Frisch, Anna Cathr., f. Wolff, Enkefrue, 2. 9.
- , Hans F. V., fh. Slagterm., 2. 12., H: Frederikke, f. Heltzer.
- Frisenette, Sofie, f. Larsen, E. e. Gartner Fr. F., 18. 4.
- , Ludv. G., Handelsgartner. 7. 5., Kbh., 76 A.
- Fryd, Emil Ferd., fh. Købm., Bankdir., 16. 5., Kbh., 80 A.
- , Karen, 2. 9., Maribo.
- Frylendahl, Knud, Styrmænd, forlist 15. 2.
- Frydensberg, Clara, f. Klingsey, 24. 2., Faaborg.
- Frømhø, L. H. M., Sagf., 9. 4., Kbh., 66 A.
- Frørup, A. C. C., fh. O.sergent, 5. 1., H: Dagmar, f. Johnsen.
- , Anna Christine, f. Lassen, 23. 11., 37 A., M: Robert F.
- Fugl, Anna Dorothea, 12. 3., Kbh.
- , Volmer, Kunstmaler, 7. 5., Holte, H: Agnete, f. Lange.
- Funder, Karen, f. Brønnicke, E. e. Læge C. F. F., 9. 1.
- Fyhn, Halfdan, norsk H.retsadv., 29. 2., Kbh.
- Fürst, Alvida, Frk., 19. 3., Kbh.
- Folger, Henrik, Emil, fhv. Dyrslæge, bekg. 4. 12., Kbh., 69 A.
- Fonss, Louis Antonius, 3. 11., Klampenborg.
- Gad, N. U., Kontreadm., 6. 4., Kbh.
- , Oscar, Forlagsbogh., 8. 10.
- , Ove Stenersen, Kapt. af Fodf., 28. 8., Viborg, H: Malvina, f. Jessen.
- , Victoria, 2. 3., 66 A.
- Gade, Anna Augusta Martina, f. Witalis, 10. 2.
- , Jens Peter, Lærer, bekg. 29. 6.
- Galle, C. F. L., fh. Gross., Isenkr., 1. 2., Frberg.
- , Wilhelmine, f. Kähler, E. e. Købm. Jacob G., 24. 8.
- Gangsted, Minna, f. Neubert, 16. 6., Kbh.
- Garp, Alma, f. Abrahamsen, 16. 2., M: Torkild G., Kom.lærer.
- Gauguin, Mette Sophie, f. Gad, 25. 9.
- Gelardi, Elna, f. Frankel, 8. 2., Kbh., M: Thorv. G.
- Giersing, Kathrine, f. Duseberg, E. e. Skolebest. F. F. G., 25. 3., Kbh.
- , Niels Viborg, fh. Kancellist i Marinemin., 1. 4., Kbh., H: Karen, f. Andersen.
- Giese, Anna Jensine, 22. 1.
- Giessing, Misjella Margr., f. Holst, 18. 2.
- Giørtz, Clara, f. Beissenhertz, 10. 6., 88 A.
- Gjedde, Chr., Ligningssekr., 22. 3., Frberg, H: Charlotte, f. Jessen.
- Gjetting, J. S., fh. Snedkerm., 12. 3., Kbh.
- Gjørting, Agnes Nathalie, f. Dehn, fh. Skuespillerinde, 24. 3., Kbh., 68 A.
- Glahnson, Carl, Fabr., 18. 11., Kbh., H: Ellen, f. Wandel.
- Glandt, Max, Købm., 6. 9., H: Maria, f. Baltzersen.
- Garbo, Chr., Prof., Dr. theol., 1. 8., Charlottenl.
- Glase, Julius Frederik Philip, ps. Toldkontrolør, bekg. 30. 3., H: Christine.
- Glaser, H., Gross., 27. 12., Aarhus.
- Gleerup, Johs. Theodor, fh. Sgpr., 20. 8., Aarup.
- Gleesen, Holger, Dir., bekg. 13. 4.
- Glud, Karen Sophie, f. Nielsen, 18. 10.
- , Marie, Kom.lærerinde, 26. 6.
- Gluud, Frantz August, 11. 8., Ordrup, H: Fanny, f. Nielsen.
- Goedecke, Dorothea, f. Wied, 23. 8.

- Gold, Niels Peter Olesen, Stationsforst., Klakring, 27. 9.
- Goldschmidt, Betzy Franziska, f. Bassoe, E. e. Etr. J. G., 8. 4.
- , Carl Julius Isaak, Skibsmægler, 18. 1., Kbh., 66 A.
- Gormsen, A. J., fh. Toldforv., 11. 2., Frberg.
- , Juliette Albertine, f. Wilhelmi, 20. 3., 98 A.
- Gotschalk, Helene, f. Hiort-Lorenzen, 23. 4., M: Henrik G., O.læge.
- Gotthard, Vilh. Heinrich, Maskinm., 29. 9., Bangkok, H: Lilly.
- Gottschalck, Sorine Frederikke, f. Høyrup, bekg. 6. 1.
- Graae, Thomas, Forf., cand. jur., 28. 4., Kbh.
- Grandt, Axel Vald., Musiklærer, 27. 10.
- Gravesen, G. C., Boghandler, Kapt., 13. 4., Kbh., H: Betty.
- Gregersen, Poula, Frue, 25. 4., Kbh., 24 A.
- Gronemann, Johanne Marie, f. Gram, 16. 5., Kbh., 83 A.
- Groot, Peter Jensen, fh. Ejer af Lunde, 20. 1., Brovst.
- Groth-Hansen, Gerda, 11. 2., Fakse Ladepl.
- Grotrian, Johanne, f. Benzon, 13. 9., Kbh.
- Grove, Sophie Frederikke, Enkefrue, bekg. 10. 2.
- Grube, H. A., Skibsreder, Mægler, 20. 2., Marstal.
- Grum, Britta Vilhelmine Emanuella, f. Witthaus, 16. 2., M: Otto G., Kom.lærer.
- Grundtvig, Adolf, 27. 9., H: Olivia.
- , Thorv. Emil, fh. Urtekr., 6. 4.
- Grunnet, Helga, f. Christiansen, 22. 10., Hedehusene, M: G., Stationsforst.
- Gron, James Frederik, Gross., 23. 7., Kbh., H: Louise.
- Gronlund, Amalie, 17. 3., Kbh., Sygehj.
- Grønqvist, Oscar, Sagf., 15. 3., Vordingborg.
- Gronvold, G., fh. Gross., 10. 4., Kbh. Sygehj.
- Guilddal, Joh. G., Fabrikejer, 21. 12., Frberg, 65 A.
- Guldager, Chr., fhv. Restauratør, 26. 9., H: Elise.
- Guldberg, Else, f. Richter, 28. 1., Roskilde, M: Fr. G., Dommerfuldm.
- Guldmann, Alfr., Gross., 4. 1., M: Agnes.
- Gullacksen, Ellen Dagmar Julie, f. Nissen, 24. 3., Kom.hosp.
- Gundel, Christine Marie, f. Torp, 5. 9.
- , Soph. Chr. Aug., Skomagerm., bekg. 27. 3., Kbh.
- Gundelach, Christian Reumert, bekg. 23. 10., H: Johanne, f. Larsen.
- Gundermann, Jørgine, f. Carstensen, 20. 11., Kbh., H: P. G., Vognm.
- Gundlach-Petersen, Axel, Disponent, Ingeniør, 7. 4., H: Tilly.
- Gutfeld, Anna, Frk., Forst.inde, bekg. 23. 5.
- Gyberg, Carl Hambro, Pastor emer., 30. 9.
- Gyde-Petersen, Johs., O.retssagf., 11. 2., Boldesager pr. Esbjerg, 32 A., H: Laura, f. Jensen.
- Gyldenkrone, Ove, Lehnbaron, 3. 3., Kbh., H: Sofie.
- Güldner, Joh. Andr., fh. Skrædder v. det kgl. Teater, bekg. 5. 3.
- Gylstorff, J. P., cand. mag, kgl. Translatør, 29. 11., H: Louise.
- Güntelberg, Th., Kt.chef i Handelsbanken, bekg. 6. 8., Snekkersten.
- Günther, Maren, f. Andreasen, 6. 12., Kbh., M: Jens Lauritzen G., Entreprenør.
- Güthler, Johs., Possementmagerm., 15. 7., Kbh., 72 A.
- Gotzsche, Elisab., 17. 10., Kbh.
- Haase, Nicolai Melbye, O.assist. v. Statsb., 12. 1., Frberg.
- Hagemann, Anna Marie, f. Frederiksen, 26. 5.
- , Carl Eduard, 14. 12., 88 A.
- Hagemeister, Joachim F. W., fh. Skibsf., Assist. v. Fyrv., 13. 3., Kbh., H: Louise, f. Sendrup.
- Hagen, Carl Ludv., 27. 10., H: Marie, f. Carlsen.
- , Julie Birg., 24. 12., Kbh.
- Hagens, Charlotte Harriet Petersen, f. Hagen, E. e. Pastor Petersen H., 16. 12., Hillerød, 87 A.
- Hahn, Marie, f. Arvc, E. e. Gross. H. C. H., 4. 1., 78 A.
- Halck, Hans, Smedem., 28. 1.

- Hald, Chr., Politinsp., 30. 10., Kbh.,
H: Willy.
- , Marie, f. Flensborg, 13. 3., Frberg.
- Halkier, P. A., cand. theol., 31. 1.,
H: Gerda, f. Mygind.
- Hall, Amalie Augusta, f. Karn, 16. 10.
—, Axel Thorv., Fabr., 8. 3.
- , Camilla, Enkefr., 25. 11., Frberg.
- , Emilie, bekg. 14. 9.
- von Halle, Karl, fh. Insp., bekg. 27.
12., Roskilde.
- , N. C., Stadsdyrlæge, 29. 9., Ros-
kilde, H: Mathilde.
- Halling, Augusta, f. Unger, Enkefrue.
12. 3., Charlottenl.
- Hamann, C. F. M., Forf., fh. Propr.,
bekg. 26. 11., Odense.
- , Vilhelmine, Beate, Enkefrue, 27. 5.
- Hamburger, Elisabeth, Frk., Læge,
bekg. 4. 8., 65 A.
- Hammerich, Johannes, Etr., fh. Gods-
ejer, 23. 3., »Iselin« v. Vordingborg,
76 A., H: Tommy, f. Groth.
- , Kirstine, f. Petersen, 26. 3., Balle-
rup, M: Otto J. H.
- Hangø, Chr. Hansen, Toldforvalter, 15
6., Skjelskør.
- Hannibal, V., Fabr., ? 2., 33 A.
- Hannover, Ida, f. Fridericia, E. e.
Etr., Dr. med. Ad. H., 13. 2.
- Hansen, Adolf A., Garverm., 27. 8.,
Nyborg.
- , A. L., Generalmajor, 20. 6., Kbh.,
H: Dorthea.
- , Alfr., Forst. f. Børnehjemmet Næ-
rumgaard, 22. 2., Nærumgaard, H:
Thora.
- , Andrea Christine, f. Ellebye, E. e.
Kantor H. P. H., 5. 4.
- , Anna, f. Jacobsen, E. e. Toldkass.
Soph. H., 24. 2., Kbh.
- , Axel, Købm., 4. 5., Rødby, H:
Louise.
- , C. Dines, fh. Kt.chef i Finansmin.,
10. 5., Frberg.
- , Camilla, f. Henckell, 19. 7.
- , Chr. Anton, fh. Kt.chef i Kbh.s
Politi, 31. 5., H: Olavia.
- , Cornelia, f. Engelsted, E. e. Præst,
begr. 10. 1., Frberg.
- , Dorothea, f. Blesberg, E. e. Tøm-
rerm. A. V. H., bekg. 15. 9.
- , Eigel, Baneingeniør, 25. 2., Frberg,
34 A., H: Johanne, f. Agger.
- Hansen, Georg Hirschfeldt, Astronom,
cand. phil., bekg. 6. 9., Kbh.
- , Gudrun Wilhelm., f. Galle, 29. 4.,
M: Svend Wilh. H.
- , H., Kmr., 29. 11., Avernæs, 92 A.
- , H. J. A., Gross., 13. 7., Kbh., H:
Emilie, f. Halberg.
- , H. N., Købm., 19. 11., Holbæk,
H: Rigmor.
- , Ida, f. Knudsen, 14. 10., M: J. H.,
Oberstlt.
- , J. C., Gross., fh. Tobaksfabr., 30.
1., Kbh., 61 A.
- , J. P., Dir., 15. 11., Frberg, H:
Thora.
- , Jens, Amdsdyrlæge, bekg. 11. 11.,
Sønderborg.
- , Jens, Vognfabr., 12. 3., H: Kir-
stine.
- , Joh. Holm, Forf., fh. Skuespiller,
21. 7., Frberg, 79 A.
- , Johanne Dorothea, E. e. Kmr.
Chr. H., 9. 7.
- , Kaj Wilhelm, Musikforlægger, bekg.
19. 6., 34 A.
- , Karen, f. Havemann, 24. 1.,
Odense, M: Fr. H., Ingeniør.
- , Lauritz Theodor, fh. Distriktslæge
i Helsingø, 5. 12., Kbh., 90 A.
- , M., fh. Organist i Skive, 7. 3., Kbh.
- , Mads Peter Johs., Dampskibsf.,
10. 2., Kbh., H: Christine, f. Lund.
- , Nathalia Anna Margr., f. Schroder,
E. e. Varemægler F. J. H., 2. 3.
- , Peter, fh. Malerm., 29. 10., Kbh.,
H: Jensine.
- , Peter Frederik Emil, fh. Købm. i
Svendborg, 8. 12., Frberg, H:
Laura, f. Pelle.
- , Them, kst. Postm., bekg. 24. 8.,
Toftlund, H: Cæcilie.
- , Thora Mathilde, E. e. Skovrider
Adolph Rothe H., 27. 11.
- Hansteen, Eudoxie, 17. 2., Kbh.
- Harboe, Anna, f. Agerup, Enkefrue,
28. 5., Kbh.
- , Emma, f. Brehm, 4. 5., Kbh.,
84 A.
- , Henrik, fh. Sparekassebogh., 15. 6.
- Harder, Anna Katrine Marie, f. Svend-
sen, 21. 5.
- , F. C. C., fh. Kasserer u. d. kgl.
Intendantur, Justitsr., 19. 5., 75 A.
- Harhoff, Elisab., 1. 2., Kbh.

- Harpøth, J. P., fh. Sparekassedir., 30. 9., Ringkøbing.
- , Marie, f. Walt, E. e. Læge Chr. H., Snertinge, 16. 2., Frberg.
- Harms, Sara, E. e. fh. Skatteopkr. H., Taarbæk, 24. 3., 82 A.
- Harth, Ed., fh. Fabr., 1. 9.
- Hartmann, Emanuel, fh. Opdagelsesbetj., 31. 7., Kbh., H: Julie, f. Hamann.
- , Kristine, f. Goth, 3. 4., Kbh., M: Andreas H.
- , Thyra, 23. 1.
- , Will., bekg. 16. 8., Kbh.
- Hartvig, Henriette, f. Meyer, 28. 8., 87 A.
- , Kate, 26. 8., Kbh.
- Haslund, Erna, f. Kastrup Mathiesen, 1. 4., Kom.hosp.
- , Herman, Snedkerm., 28. 7., Sorø, H: Bertha, f. Christoffersen.
- Hassager, Laura Frederikke, f. Brusck, E. e. Skoleinsp. V. F. H., 23. 5.
- Hasse, Rudolph, 5. 11., Maribo.
- Hasselbalch, Georg, 23. 4., Vejle.
- Hasseriis, Christiane, f. Ammentorp Hansen, 25. 6.
- Hassert, Anna, E. e. Læge Hans Chr. H., 12. 2.
- Hassing, Dortha, 24. 3., Kbh.
- Hastrup, Georg Sophus, Repræs., 13. 7., H: Vilhelmine, f. Meyer.
- , Ina, f. Rosendahl, E. e. Distriktslæge G. H., 15. 12., Kbh.
- Hattesen, Hedvig, f. Müllertz, 24. 3., Kbh.
- Hauberg, S. C., Dir., 7. 3., Kbh.
- , Thomas Arboe, fh. Propr., 1. 2., Kbh., H: Marie, f. Malmstrøm.
- Haugaard, A. T., fh. Detailhldr., 2. 12.
- , Thora, f. Nybølle, 10. 2.
- Haunstrup, Mathilde, E. e. Købm. Hans H., Varde, 16. 3., Frberg.
- Hauptmann, Birger, Malerm., 5. 8., H: Margrothe.
- v. Haven, Chr., fh. Distriktslæge, 10. 9., H: Johanne.
- Havsteen, Jacob, Etr., Konsul, 18. 6., Øfjord, Island.
- Hays, Jennii, f. Nielsen, 26. 4., Bangkok.
- Hecht, Thora, f. Rohde, 28. 4.
- Hecksher, Chr., Gen.konsul, 19. 1., Montebello v. Helsingør.
- Heckscher, Leopold, Fabrikejer, cand. polyt., 27. 8.
- Hedemann, Mathilde Eleonora, f. Kiellerup, Kammerherreinde, 11. 1.
- Heede, C. J., 22. 8., New York.
- Heegaard, Conny, f. Madsen, 10. 2.
- , Ketty, 10. 2., Hellerup.
- Heegaard-Nielsen, Sophus Andr., Maskiningeniør, 18. 9., H: Wilhelmine.
- Hegelund, Grethe, 10. 1., Aalborg.
- Heiberg, Peter Wilken, fh. Stiftsphysikus, O.læge, Dr. med., 21. 6., Petersdal v. Viborg.
- Heide, Oscar, Gross., 4. 3., Kbh.
- , Thomas N., 12. 6., H: Marthine.
- Heimann, Frederik D., 31. 5., H: Paula, f. Friedländer.
- Hein, Cæcilia Dorothea, E. e. Prok. H., 13. 7., 86 A.
- , Laura Josephine, f. Bruun, 3. 1.
- Hejlessen, Viggo, Skuespiller, 13. 6.
- Helbig, Chr. G., Krigsraad, 8. 7., Kbh., H: Frederikke, f. Madsen.
- Hellemann, Carl Chr. Hallander, fh. Skuespiller, 2. 5., H: Josephine, f. Kriedsbaum.
- , Josephine, f. Kriedsbaum, 7. 5.
- Hellesen, Caroline, Enkefrue, 31. 5.
- Helms, Rudolf Adam, Forpagter, 20. 8., Trudsholm, H: Ranka.
- Helweg, Leopold, Forsøgsleder, 6. 8., Frberg, H: Astrid.
- Hempel, Johan Will., Dampskibsf., 14. 1., H: Ophelia, f. Christensen.
- Hendriksen, Andr. Th. V., Kom.lærer, 15. 5., Kbh.
- Henriksen, Ebbe, fh. Prlt. i Søetaten, Ingeniør, 1. 9., Bukarest, 52 A.
- , Povl Viktor, Tegner v. Statsb., 9. 2.
- Henriques, Birgitte, f. Fraenckel, 12. 7., Charlottenl., M: Ruben H.
- Heramb, Erna Olivia Karen, 10. 2., 23 A.
- Herholdt, Emilie, f. Volqvartz, Enkefrue, 28. 11.
- Herlow, Hans, fh. Frugthldr., bekg. 5. 8., Kbh., H: Elna.
- Herreborg, Frits, Grosserer, 8. 5., H: Emilie.
- Herschend, Chr. Fr., Slægtshusbesidder, 9. 3., Herschendsgave.

- Herskind, Anna Zenora, 29. 12., Aarhus.
 —, Dorothea Thoreline, Enkefrue, bekg. 27. 6., 71 A.
 —, Jens S., 21. 12., Riga.
 Hertel, Ida, E. e. Justitsr. J. V. T. H., 18. 9.
 —, Johanne Wilhelmine, 30. 1.
 —, M. Th. N., O.lærer, 19. 12., Odense, 71 A.
 —, Svend, cand. jur., 2. 2., Frberg.
 Hertz, Harald, fh. Boghdlr., 20. 2., Hillerød.
 —, Jul., Gross., 23. 8., H: Henriette.
 —, J. P., Drejerm., 7. 1., Nykøb. F., H: Anna.
 Hess, Hans Svendsen, Dir., 8. 12., Middelf., H: Ella.
 Hessen, Viggo F. L. C. J., Postm., 26. 12., Kbh., H: Vilhelmine.
 Hestbech, Charlotte, f. Dich., 1. 5., Lemvig.
 Hildebrandt, Augusta, 4. 2.
 —, Chr., 25. 6.
 Hildisch, Ingeborg, f. Arnesen, 5. 5., Lund, M: Wilh. H.
 Hilligsøe, Mathilde, Enkefrue, 22. 3., Kbh.
 —, Vilhelmine, 5. 5., Helsingør, 76 A.
 Hinding, Axel C., fh. Bryggeriinsp., 3. 7., Frberg.
 Hintz, Hans, Kobm. i Koge, 17. 12., Nakskov, 80 A.
 Hiort-Lorenzen, Peter, Distriktschef, 4. 3., Aarhus, H: Milla, f. Nissen-Sommersted.
 Hirschsprung, Asta, f. Cohn, 12. 3., M: Osc. H.
 Hitzinger, Alb., Konsul, Gross., 8. 8., H: Eleonora, f. Pfaffstetter.
 Hjardemaal, Gottfred Johs., 29. 1.
 Hjelm, Hans L., 17. 2., Ordруп.
 Hjort, Vilh., mag. scient, Afd.chef v. meteorol. Inst., 8. 6., H: Anne Margr., f. Ulrich.
 —, Wilkens, Sparekassedir., 20. 3., Odense, H: Margr.
 Hjorth, Emil, Instrumentm., 7. 1., Kbh., 80 A., H: Alinda, f. Meyer.
 —, Jakob, fh. Missionær i Indien, ps. Lærer, 15. 5., Hillerød.
 —, Johanne Emilie, f. Wiehe, 13. 12., Kbh.
 —, Ole, Købm., 29. 7., Svendborg, H: Agnes.
 Hjorth, Ragna, 13. 9., Kbh., M: Holger H.
 Hoff, Agnes, cand. polyt., 5. 2., Kbh.
 —, Fritz, 13. 2., Lyngby.
 Hoff-Hansen, Poul Emil, O.læge, 15. 5., Juelsminde.
 Hoffgaard, Anna, f. Sander, 21. 8., Kbh., M: Andreas H.
 Hofman-Bang, AUSA, 15. 4., Hofmangave.
 Hoffmann, Augusta Elise Kern, fh. Oldfrue p. Rigshosp., 18. 1.
 —, Frode Alb., exam. jur., 7. 8.
 —, Joh. Chr., Bogh., 17. 3., H: Ellen, f. Rasmussen.
 —, Johs., Billedhugger, fh. Konsul, bekg. 20. 6., Rom, 76 A.
 —, Olivia, f. Svendsen, 2. 4.
 —, N., Fabriksdir., 11. 10., Aalborg, 78 A.
 Hohlenberg, Petra, 29. 5.
 Hoisholt, A. W., O.læge, 17. 12., Napa, Californien.
 Holbeck, Alfr., Gross., 1. 11., Odense, H: Agnes.
 Holck, Flemmine, Komtesse, 22. 8., Frberg.
 Holler, Marie, Frk., 4. 3.
 Holleufer, Nicolaj Wilh., Tomrerm., 9. 2., Frberg, H: Marie.
 Holm, Angelica, f. Lund, 21. 6., Einsiedelsborg, M: J. R. H., Godsforv.
 —, Carl, Fabr., 28. 10., Kbh.
 —, Chr., Etr., Gross., 10. 10., 85 A.
 —, Emma Gertrud Mariane, f. Bording, 17. 4., Hellerup.
 —, Hans Henry, Underkass. i Østift. Kreditf., 24. 2., H: Fanny, f. Dahlbom.
 —, Harald, Blomstermaler, bekg. 28. 2., Genua, begr., 12. 5., Horne.
 —, Henriette, f. Høyrup, 14. 4., Borchsminde, M: Aage H.
 —, Jens, fh. Boghdlr., cand. phil., 29. 6.
 —, Johanne, f. Boll, 30. 1., St. Josephs Hosp., M: Jul. H.
 —, Marie, f. v. Bergen, Enkefrue, 15. 4.
 —, Will., Guldsmedem., 10. 6., Hellerup, 73 A.
 Holmboe, Mathilde, E. e. Kt.chef P. I. H., 11. 6.

- Holmbom, Elna Sofie Elisab., 16. 8.
 Holmstrøm, Anna Poulina, f. Bjørn-
 sen, 16. 11.
 Holst, Sophie Frederikke Amalie, f.
 Michaelsen, E. e. Distriktslæge,
 21. 3., Nykøb. S.
 —, R. A., Købm. 8. 8., Svaneke, H:
 Hermandine, f. Berg.
 Holstebro, Louise Augusta, f. Hansen,
 6. 10., Brabrand, M: H. H.
 Holten, Jørgen, 17. 12., 7 A.
 Holtermann, Margaret, f. Ahrends,
 22. 7.
 Holtz, Camilla, f. Rée, 7. 2., M: Joh.
 A. H., Fabr.
 Hommel, Louise Rosalie, Frk., 26. 8.,
 Frberg.
 Honum, Ingeborg Marie, 16. 11.
 Hoppe, Anna Maria, E. e. Skibs-
 maalinginsp. Carl H. H., 28. 11.
 —, Constance, f. Friederichsen, E. e.
 Juveler W. H., 7. 9.
 —, Else, 11. 4., M: Aage H.
 —, Thora Johanne Wendelia, Frk., 2.
 12.
 —, Thøger, Bogholder, 25. 6., Dia-
 konissestift.
 Hornemann, Therese, 22. 8., Lausanne.
 Horstmann, Ingeb. Margr., f. Herman-
 sen, 15. 3., Gaunø, M: Godsforv.,
 O.retssagf.
 Horup, Sabine, f. Rüppell, Enkefrue,
 9. 9.
 Hougaard, Louise, Frk., 27. 10., Kbh.
 Houlberg, Mathilde, Enkefrue, bekg.
 28. 2.
 Houmann, Heinrich, 15. 5., Kbh., H:
 Sofie, f. Juhl.
 —, Henriette Hedvig Louise, f. von
 Eyben, 14. 9.
 Huitfeldt, Herman Christopher, fh.
 Konsularagent i Trondhjem, 28.
 5., Kbh.
 Huld, Theodor, Snedkerm., 26. 3.,
 Kbh., H: Martha.
 Hummelgaard, Otto, 8. 7., Seattle,
 Wash.
 v. Huth, Sophus, cand. pharm., 16.
 11., Kbh.
 Huus, Olivia Elisab., f. Christensen,
 26. 2.
 Hvidberg, Josefine, 15. 8., M: J. W.
 H., Klædehdlr.
 Hviid, Frieda Maria, 11. 4., Temperley,
 M: Ernst H., Ingeniør, Buenos
 Aires.
 Hygom, Henry, fh. Skibsf., 23. 12.,
 Aarhus, 66 A.
 Hyllested, Hans, Musiker, 6. 2., H:
 Anna, f. Christophersen.
 Hänschell, Carl Philip Hjalmar, 24.
 6., Kbh.
 —, Gust., 15. 1., Øresundshosp.
 Høeberg, Vald., Komponist, 10. 2.
 Høeg, Christine, f. Dorph, 10. 5.
 Høegh-Guldberg Chr., 21. 3., Hel-
 singer, H: Holga, f. Bache.
 —, Emmerikke, Frk., 25. 6., Kbh.,
 77 A.
 —, Petra, Frk., Konventualinde i Ros-
 kilde adelige Jomfrukloster, 7. 2.
 Høepfner, Anna, E. e. isl. Købm. Carl
 H., 31. 3., Kbh.
 Høfler, Georg, Dir., 11. 7., Haslev, H:
 Henny.
 Høi-Jensen, Anders, Red., 28. 7.,
 Odense.
 Høissel, Heinr., fh. Cigarfabr., 16. 11.
 Hørring, Emma, Geh.etr.inde, bekg.
 16. 9.
 Hørup, Gottlieb Emil, Driftsinspektør,
 24. 4., Åkarp, 69 A., H: Ida, f.
 Først.
 Høst, Johanne Margr., f. Møllerup,
 Justitsr.inde, 7. 5., Randers.
 —, Marie, Frk., 29. 1., Kbh.
 Høyer, Ane Cathr., f. Agerlin, 2. 4.,
 Kastrup, M: C. H., Kmr.
 —, Christen Skibsted, Amtsvejinsp.,
 27. 11., Ribe.
 —, Jensine Marie, f. Jung, E. e.
 Justitsr. J. C. S. H., 24. 12.
 —, N. T., Læge, 16. 3., Vejle.
 Iahn, Olivia, 9. 4.
 Ibsen, Ida, f. Mathiesen, E. e. Orga-
 nist Theodor I., 4. 9.
 Ingvorsen, Josephine, 10. 10., Kbh.
 Ipsen, Ludvig Sandøe, Arkitekt, 11.
 2., 80 A.
 —, Maria, f. Jacobsen, 2. 4., M: J. J.
 I., fh. Red.
 —, Martha, f. Christensen, bekg. 19.
 12., M: Tønnes I., Kt.chef.
 —, Olga, f. Repsdorph, 12. 12., M:
 Ulrik I.
 Irminger, Wilhelmine, f. Bentzen, 17.
 6., M: I. I., Stationsforst.

- Iversen, Andr., Assistent, kgl. Translatør, 4. 7., H: Emilie.
- , Carl Oscar, Balletdanser v. d. kgl. Teater, 1. 4., Kbh.
- , Charlotte, f. Rée, 6. 2.
- , Eline, f. Clausen, E. e. Kapt. P. C. I., 15. 7.
- , Herbert, Magister, 10. 2., New York.
- , Johan Edmund, fh. Købm. i Saxkøb., 25. 11., H: Marie.
- Jacobs, W., fh. Vinhdlr., bekg. 21. 12.
- Jacobsen, A., Sagf., 15. 3., Horsens, H: Thyra, f. Holm.
- , Enevold Berch, O.retssagf., 7. 4., Skive.
- , Floris, Gross., 20. 9., Charlottenl., H: Mary, f. Fuglede.
- , G. B., Kovedkasserer, 26. 1.
- , J. J., Assistent v. Postv., 13. 2., Kbh., H: Anna, f. Devantier.
- , Niels, fh. Distriktslæge, 31. 3., Kbh.
- , Niels, Tømrerm., 1. 6., Ordrup, H: Christine, f. Thomsen.
- , Niels Peter, Kom.lærer, 28. 8., Kom.hosp.
- Jagel, P., Bankdir., 16. 7.
- Jakobsen, Poul M., Kom.lærer, 3. 4., Hellerup.
- Jansen, Oscar Frederik, Kt.chef i Finansmin., 1. 8., Kbh., H: Hilda.
- Jantzen, Adolphine, f. Larsen, E. e. Mægler H. V. E. J., 31. 3., Kbh., 87 A.
- Jarder, Augusta, f. Krüger, 3. 9., Hillerød, M: Carl Jensen J.
- Jarltoft, Olaf, Dir., 16. 1., H: Frida.
- Jensen, Adolph, f. Skuespiller, 7. 6., H: Annie, f. Foght.
- , Anders Peter, Sekretær v. de samvirkende Landboforeninger, 29. 6.
- , Arnold, Maskinfabr., 11. 2., Hillerød, H: Margr., f. Blangsted.
- , Carl, Købm., 7. 10., Riis Skov, 68 A., H: Christine.
- , Espen, fh. Murer., bekg. 20. 4., 92 A.
- , F. O. C., fh. Forp. af Østergaard, 21. 4., Odense, H: Marie, f. Bay.
- , Hans Chr., fh. Snedkerm. i Randers, 12. 9., Kbh., H: Mette Marie.
- , Julie, E. e. fh. Godsinsp. J., 26. 2., Gram.
- Jensen, Julius, Arkitekt, 22. 1., Kbh.
- , Jørgen, Sagf., 21. 10., Kbh.
- , J. P. Chr., Kunstsmødem., bekg. 21. 7., Kbh., 74 A.
- , Louise, f. Rostrup, af Tarm, E. e. Sagf. Chr. J., 20. 11.
- , Maria Christina, E. e. Landinsp., Justitsr. N. J., Nakskov, 27. 2., Kbh.
- , Ole, O.retssagf., 23. 8., Gilleleje, H: Theresia, f. Danjelsen.
- , Th., fh. Kom.lærer, 8. 1., H: Ida, f. Brill.
- , Vilh., Trafikassistent., 25. 10., Nyborg, H: Rosa, f. Salomon.
- Jentzsch, Marie Christiane Cecilie, f. Fick, E. e. Buntmagerm. Rud. J., 18. 5.
- Jersild, Julius, Maler, 23. 5., Kbh.
- Jespersen, Mathea, f. Eegholm, 31. 3.
- , Nanna, f. Kuhlmann, 26. 4., Kbh.
- Jessen, Johanne Mathilde, 19. 3., Holstebro, M: A. G. J.
- Jetsmark, Elna Carla, 20. 2., Kbh., M: Vald. J., cand. pharm.
- Jochimsen, Georg, Ingeniør, cand. polyt., 27. 2., Frberg.
- , Sophus Bugislav, Kapt., 19. 6., H: Anna, f. Møller.
- Johannessen, Vilh., Kapt. af Fodf., 29. 9., H: Camilla, f. Bülow.
- Johansen, Axel, Toldassistent., 19. 9., Kbh., H: Margr., f. Slagers.
- , Niels, fh. Antikvarboghdlr., 13. 8.
- , Peter Chr., Handelsgartner, bekg. 12. 11., Kbh., H: Margr., f. Helms.
- , V. E. A. M., Ritm., 24. 11., Kbh., 56 A., H: Maria, f. Meyer.
- , Vald. Jul., Gross., 2. 2., Kbh., H: Johanne.
- Johnsen, Ferd. Nikolaj, fh. Forretningsf., 6. 12.
- , Will. Arnold, Værkmester, 17. 7., Horsens, H: Thora, f. Møller.
- de Jonquières, Frederik, 13. 2., Kbh.
- Josephsen, Georg, fh. Førstelærer i Østerlars, 9. 8.
- Juel, Vilhelmine, f. Caprani, 28. 12., M: Asger J.
- Juhl, Elvira, 19. 12., M: Victor E. J.
- , P. D., Gross., 8. 4., Kbh., H: Jenny, f. Jensen.
- Juncker, Carl, 8. 2., Birkerød.

- Just, Haraldine, 15. 7., Skive, M: Jens J.
- Juul, Hans Thomas Chr., fh. Skoleinsp. i Roskilde, 6. 11.
- Juulmann, J. C. A., Apotek r, 21. 9., Frberg, H: Hedevig, f. Hald.
- Jürgens, Axel M., Rentier, 15. 1., H: Emma, f. Dahl.
- Jürs, Thora, f. Muus, 14. 6., Kbh.
- Jørgensen, Alma Georgline Kristine, f. Holberg, 20. 8., Holte, M: Marius E. J., Billedh.
- , Andr., Gross, 21. 10., H: Elvine.
- , Augusta, f. Riemann, 27. 6.
- , C., Rektor, 9. 3., Fredericia.
- , Chr., fh. Jernstøber i Hobro, 14. 3., Kbh.
- , Chr. Emil, Dir., 26. 2., H: Anna.
- , Edmund, Guldsmedem., 4. 10., H: Kristine, f. Gregersen.
- , F. C., fh. Bryggeridir., 10. 2.
- , Frederikke Amalie, f. With, E. e. Musikdir. Fr. J., bekg. 10. 7., 87 A.
- , Hans, fh. Lærer, 21. 7., Frberg, H: Dorthea.
- , Hans Theodor, Toldkasserer, 8. 5., Kbh.
- , Hansine, f. Berggreen, E. c. fh. Landmand F. J., 16. 9., Frberg.
- , Johs., Ingeniør, cand. polyt., 30. 7., H: Karen, f. Nielsen.
- , Mathilda, f. Thomsberg, E. e. ps. Toldforv. W. J. A. J., 5. 2.
- , Ole, Propr. t. Egebjerggaard, 18. 10.
- , Oluf Holger, Redaktør, 21. 10., Kbh., H: Anna, f. Walther.
- , P. P., Adjunkt v. Helsingør højere Almenskole, Dr. phil., 15. 7., Ribe, 37 A.
- , R. Fr., Stationsforst., 13. 2., Hornslet, H: Doris.
- , Vilhelmine Florentine Margr., f. Saabye, E. e. O.telegrafist Jørg. J., 30. 9., 79 A.
- Kaaber, Else, 16. 2.
- Kabell, Rudolfine, f. Wedell Wedellsborg, 5. 2., Fredensborg.
- Kalmer, Poul Douglas, Gen.stabsofficer i den australske Armé, 26. 5.
- Kalom, Jensine Oline, 16. 12., 75 A.
- Kampmann, Hack, Prof., Arkitekt, 27. 6.
- Kampmann, Johanne, f. Holm, Prof. inde, 14. 3., Bispebj. Hosp.
- Kanstrup, Chr., Vognm., 1. 7., Stege, H: Anna, f. Scharff.
- Kastrup, Augusta, f. Balthazar-Christensen, bekg. 19. 10.
- Kehlet, Chr. Bang, Politim., 16. 1., Sæby, 54 A.
- Kerff, Fr., Præst, 12. 11., Horsens.
- Keyper, Emmely, Ob.inde, 7. 1., Kbh.
- Kiander, Axel V., Restauratør, bekg. 1. 8.
- Kielberg, Elise, Frk., 23. 3., Kbh.
- Kiellerup, Edvard Teodor, Rentier, bekg. 29. 5., Frberg, H: Frida, f. v. Eibe.
- Kierboe, Johanne, 8. 1., Kbh.
- Kierkemann, Sophie, f. Kolbye, 24. 8., Kbh.
- Kierulff, Anna, f. Theill, 30. 8., M: Johan K.
- Kildahl, C. M., Hattemagerm., bekg. 20. 5., Frberg, H: Christine.
- Kilde, Torben, Inspektør, 22. 5., Kbh., H: Alvilda, f. Keller.
- Kirchheiner, Gertrud, E. e. Møllebygger Jakob K., 24. 11.
- Kirketerp, Morten Viggo Suhr, fh. E. af Brørupgaard, 28. 1., Rigshosp.
- Kissmeyer, Karen M., Pastorinde, 25. 11., Fredensborg.
- Kiær, Anna, f. Brandt, E. e. Dr. Emil K., 6. 8., Kbh.
- , Edvard, Sgpr., 5. 2., Tullebølle.
- , Emily, f. Andrew, 13. 7., Skovgaard v. Flemløse, M: Aug. K.
- Kjellerup, Johanne, f. Jørgensen, 4. 12., 77 A., M: Martin K.
- Kjær, Hans Frederik, ps. Lærer, 29. 4., Roskilde.
- , J., Ingeniør, 19. 9.
- , Rasmus, J., Bagerm., 9. 8., Elna, f. Lintrup.
- Kjærgaard, Ingvard, fh. Restauratør, 16. 1., H: Mary, f. Martens.
- Kjærulff, Aug. Chr., fh. Insp. v. Carlsberg Bryggerierne, 11. 7., H: Nancy.
- Klamke, Nikolai Gottlob, 22. 6., Kbh.
- Klarskov, Ingeb., Enkefrue, 17. 4., Hellerup, 84 A.
- Klein, Mich. Aug., fh. Slagterm., 12. 7., H: Mathilde.

- Kleinschmidt, Frederik Ferd., fh. Skoleinspektør, 12. 4., 73 A.
- Klemp, Fanny, 30. 10.
- Klinke, Julius, Købm., 30. 11., Hille-rød, 42 A., H: Emilie, f. Emilius.
- Klitgaard, Lauritz Diderik, Købm., 1. 10., N. Sundby, H: Thora, f. Teisen.
- Kloch, S., Købm., 20. 7., Hjørring.
- Klug, Marie, f. Hansen, 5. 7.
- Klüver, Anna Nancy, Frk., 16. 2.
- Knudsen, Andreas, Gross., 29. 3., New York.
- , Henrik, Malerm., 8. 6., Kbh., H: Helga, f. Hilligsøe.
- , Ivar B., Dir., 23. 3., Bombay.
- , Peter, Gross., 2. 6., Kbh.
- Knuth, Anna, 2. 1., Kom.hosp.
- Knuth, Eggert Christopher, Lensgreve til Grevsk. Knuthenborg, 19. 3., Algier, H: Grete.
- Knutzen, Anna, f. Bruun, 2. 5., Odense.
- Koch, Agnete, Frue, 27. 10.
- , Chr., stud. theol., 19. 9., Kbh.
- , Louise, f. Starck, 31. 1., Frederikssund, M: Chr. K.
- , Sigurd Wald., Købm., 15. 2., Aalborg.
- Kock, Oline, Enkefrue, 30. 3.
- Koefoed, Caroline, f. Kridahl, Enkefrue, 22. 10., Frberg.
- , Emma Dorothea, f. Butty, Enkefrue, 15. 11.
- , Jens Peter Chr., fh. Urmager, 2. 7.
- , Math. Helene, f. Nyborg, 13. 2., Gentofte, M: A. K., Assist. v. Postv.
- , Vilh. Kristian Julius, 9. 2.
- Kofoed, Anna Margr., Frk., 25. 9., Gentofte Sygeh.
- , Emanuel, Assist., 19. 10., H: Petra.
- v. Kohl, Laura Camilla, 16. 11., M: A. C. C. v. K., Oberstlt.
- Kollat, V., Dylræge, bekg. 21. 8., Kbh.
- Koppel, Laurine, f. Falkner, E. e. Sparekassedir. M. R. K., 18. 4., Aarhus, 81 A.
- Kornerup, Ellen, Sygeplejerske, 7. 9., Kbh.
- , Ketty Agathe Bolette, Frk., 18. 1., 82 A.
- Krabbe, Carl Frederik, Gen.major, 7. 9., Charlottenl., H: Hedvig, f. Sander.
- Krag, Augusta Georgine, Frk., 29. 1. —, G. S., ps. Amtstuefuldm., 11. 5., Assens, 85 A.
- , M., fh. Distriktslæge, 22. 12., Dreslette, 79 A., H: Magdalene, f. Bruun.
- Kragh, Ellen, 8. 12., Nykøb. F., 13 A., F: L. H. K., Sagf.
- , Fritz, Telegrafkontrolør, 25. 5., Fredericia, H: Bolette, f. Thærøe.
- , Johs. Lybring, Hdlsrejsende, 27. 3., Aarhus, H: Johanne, f. Krebs.
- Kralund, Anna, f. Nielsen, 31. 7., Kbh., M: E. K.
- Kramp, Alma, f. Friese, Enkefrue, 4. 1.
- Krarup, A. V., Apoteker, 3. 8., Kbh., 52 A.
- , Chr., Vejassist., 8. 10., Sæby, 89 A.
- , Herdis, mag. art., 7. 6.
- , Margr., f. Nannestad, 3. 11., Kbh.
- Kraul, Richard, 21. 9., Aalborg, H: Emilia.
- Krenchel, Anna, f. Kruuse, 9. 5., Kbh.
- Kretz, Peter Johs., fh. Palæforv., 15. 12., 70 A., H: Ingeborg.
- Kringelbach, Otto, 5. 8., H: Louise.
- Krog, Anna Dorothea, Enkefrue, 13. 5. v. Krogh, Henny, 6. 11., Halle.
- Krogh, Magdalena, f. Dencker, Enkefrue, 21. 11., Frberg.
- Kroll, Anna, 18. 9., Kbh., M: Vald. K. —, Joh. Vilh., Skrædderm., 5. 4., Kbh., H: Emilie, f. Wesche.
- Krull, Charles Georg, Assist. i Hærens tekn. Korps, 27. 6., H: Maria.
- Krumbak, Maria, f. Jantzen, 15. 11.
- Kruse, Anna, f. Gudberg, 8. 4.
- , Carl O. J., fh. Bog- og Papirhdlr., 19. 8., Stege.
- , Elith Laurids, Ingeniør, 15. 3., Breslau.
- , Karl, Prokurist, 25. 12.
- , Louise Hansigne, Enkefrue, 15. 12.
- , O. A., Styrmænd, 7. 4.
- Kryger, Jørg. Christopher, 25. 6.
- Krüger, Thora, Frue, 15. 3., Kbh.
- Kryssing-Berg, Preben Johan, O.rets-sagf., 24. 3., Kbh., H: Aase.
- Krøldrup, Karen Alida, Frk., 17. 10., Kbh.
- Krøyer, Chr. R. S., fh. Forp., 7. 6. Malling, H: Ellen.

- Kursch, Chr., fh. Stationsbest. i St. nord. Telegrafseksk., 24. 7., Frberg, H: Amalie, f. Rubardt.
- Kühle, Ludvig, Stationsforst., 15. 3., Hvalso, H: Dorthea, f. Grevlund.
- Kyhn, Christoffer, Maskinm., 10. 10., H: Anna, f. Scherling.
- Kühnel, Aug. Gottl., fh. Forp., 1. 7., Storehedinge.
- Kyhse, Frantz, fh. Auktionsdir., 2. 10., Kbh., 82 A.
- Kynde, Otto Chr., Sgpr. t. Fensmark, 7. 6., Fensmark, H: Julie, f. Mazar de la Garde.
- Kähler, Carl Fr., Fabr., 4. 2., H: Ingeb., f. Thomsen.
- Køge, A. Nielsen, cand. pharm., 20. 6.
- Kølbæk, Jens, cand. jur., 12. 2., Hammerum.
- Kolle, Karl, Fuldm., 1. 8., Strib, H: Dagmar.
- Kolpin Ravn, F., Prof., Dr. phil., 25. 5., New York.
- Laage, Otto F., kgl. Translatør, bekg. 20. 3., Hirtshals, 75 A.
- Lachmann, Clara, f. Meyer, 10. 8.
- , Julius, Litograf, 17. 2.
- Lademann, Karen Marie, E. e. O.banemester L., 21. 6.
- Lambro, Wald., Dir. f. Sydfynsk Dampskibsselsk., 10. 1., Svendborg, H: Alma, f. Lund.
- Langballe, C. T., Landinspektør, 25. 6., Hammel, H: Marie.
- , Ella Maria Rosa, 19. 8., Kbh.
- , Margrethe, f. Führer, 5. 9., Randers, M: Otto L.
- Langberg, Bengta, f. Hägglund, 2. 7., Feberg, M: M. L., Murerm.
- Lange, Anna, fh. Musiklærerinde, bekg. 12. 9.
- , Anina, f. Wassard, Enkepastorinde, 8. 11., Frberg.
- , Anna Cathr. Boesgaard, f. Rasmussen, 7. 11., Fredericia, M: L. L., Strandbakken, Taulov.
- , Louise Amalie, Frk., 19. 5., Kbh.
- , Rasmus Lars Haagen Leth, 13. 11., Ørbækklunde, H: Bodil, f. Langkilde.
- , Tobia, 29. 11.
- Langeland, Laura Petrea, 15. 7., Aalborg.
- Langgaard, J. P. T., Etr., fh. Kt.chef i Finansmin., 1. 1., H: Angelica, f. Holm.
- Langhoff, Enevoldine, Frk., 4. 3., Odense.
- , Minna, Frk., 9. 8., Odense.
- Langkjær, Charlotte, f. Arenfeldt, 6. 7., M: Harald L.
- Larsen, Caroline Henriette Theodora, f. Stange, E. e. fh. Møllejer og Lærer Carl C. R. L., 22. 12., Kbh.
- , Chr., Godsforv., bekg. 19. 11., Odense, H: Gertrude, f. Lund.
- , Christoffer, Gross., 29. 7., H: Else, f. Brandt.
- , Emil P. F., fh. Marineoveringeniør, 4. 9., H: Anna, f. König.
- , Georg, Læge, 26. 6.
- , Gustav, Læge, Justitsr., 12. 4., H: Emilie, f. Møller.
- , Joh. Peter Theodor, fh. Tobaksfabr., 28. 1., Kbh., 87 A.
- , Joakim, Etr., 12. 3., Frberg.
- , Johanne, f. Petersen, 5. 1., Kbh., M: K. L., Kt.chef.
- , L., fh. Teaterejer, 30. 8., Kbh., H: Karen Marie.
- , Lars, Skibsf., 11. 10.
- , L. A., Fabr., Olderm. f. Brændevinsbrænderlauget, 17. 2., Kbh., 67 A.
- , L. P., Skibsf., 24. 5., Kbh., H: Karoline.
- , Mathea, f. Lohmann, 23. 12., Kbh.
- , Oda, Skuespillerinde, 7. 3.
- , P. C., Herreekviperingshdlr., 25. 7., Kbh.
- , Thorv. A., Købm., 25. 5., Præstø, H: Signe, f. Hasselbalch.
- , Vald. Emil, Gross., 8. 2.
- Lassen, Anne Cathr., f. Andersen, 6. 7., Hellerup, M: H. C. A. L., fh. Distriktslæge.
- , Fritz, fh. Kolonibest., 2. 1., H: Emma.
- , Rasmus Chr., Skoleinspektør, 14. 5., Kbh.
- , V. A., fh. Kt.chef u. Magistraten, ? 12., 81 A.
- Lassen-Ørnfelt, Petrea, f. Kidde, 29. 4.
- Lauesgaard, Laura Thalia, f. Bay, 25. 7., 81 A.
- Laulund, A. T., 16. 8., H: Emilie.
- Laurberg, Marie, 20. 8., Fakse Ladepl.

- Laurentius, C., Gross., 4. 12., Kbh.
 Lauridsen, Johs., Nationalbankdir., 20. 6., Vejen, H: Maren.
 Lauritzen, C. P., Gross., 26. 12., H: Camilla.
 Lautrup, C. L. A., fh. O.retsassessor, 30. 1.
 Lawaetz, Cathinka Benthea, f. Volck, 23. 6., 81 A.
 Lawerentz, Therese, f. Lund, 30. 12.
 Leffler, Helena, 3. 11., M: M. J. L., Manufakturhdr.
 Lehmann, Helene, Frk., 6. 12.
 —, Signe, Frk., 27. 3., Kbh.
 Lehmann-Weber, Fr., Gross., 9. 7., Hillside v. Svendborg, 62 A.
 Lehnsgaard, Jørgen, cand. jur., Sekr. i Justitsmin., 17. 2., Kbh., 24 A.
 Leidersdorff-Menzel, Magdalene, Frue, 15. 6.
 Lemche, Inge, f. Mourier, 21. 10., Kbh., M: Søren L., Arkitekt.
 de Lemos, Benedikte, Enkefrue, 16. 1., Kbh.
 Lemvig, Anna, E. e. Skovrider O. L., 9. 6.
 Lenau, Emil, O.intendant, 28. 5., Frberg, H: Ellen, f. Biering-Petersen.
 Lendrop, Margrethe, f. Boeck, Frue, Kammersangerinde, 30. 4., Kbh.
 Lerche, Chr., Baron, Kmh., Hofjægerm., 24. 5., Kbh.
 Leser, Cæcilie, 8. 9., Frberg.
 —, Dagmar, 11. 2.
 Leth, Rasmus Balslev, fh. O.førster, Kmh., 19. 3., Frberg, 81 A.
 v. Leunbach, Carl, Arkivar i Kirke-min., bekg. 7. 9.
 Levig, Rosa, f. Glückstadt, 4. 3., Wiesbaden.
 Levin, Anna, f. Michaelsen, 30. 6.
 Levinsen, Anton, Oberst, 6. 3., 61 A.
 Levison, Louise, f. Bloch, 11. 12.
 Levy, Lida, E. e. Prof. Sigfred L., 12. 8., Hornbæk.
 Lewin, Jeanette, 20. 5., 60 A.
 —, L. J., Købm., 15. 5., Aalborg, H: Nathalie.
 Lewinsky, Carl Chr., Tømmerhdr., bekg. 3. 2., 38 A., H: Elna, f. Hansen.
 Lewisohn, Henriette, 2. 8., Kbh.
 Lilliendahl, Ida, f. Hall, 25. 9.
 Lind, Hansine Zacho, f. Krohn, 11. 7.
 —, L., fh. Blomsterhdr., 26. 10., H: Thora.
 —, Th., Red., 20. 5., 38 A.
 Lindberg, Axel Vict. Joach., Sgpr. t. Majbølle, 19. 5., H: Marie, f. Olsen.
 —, Laura, f. Bøwing, 18. 1., Faaborg.
 Linde, Emma Sophie Emilie, f. Petersen-Stendrup, 10. 4., Bispebj. Hosp. M: Georg L., Kom.læge.
 Lindgreen, Valborg Emelie Ambrocia, f. Hellemann, 25. 5., M: Marius F. L.
 Lindhardt, Elisab., 28. 10.
 Lindholm, Amanda Theodora, 27. 5., M: Jens L.
 —, Gerda, f. Wirén, 14. 8., M: Helge L., Læge.
 Linnemann, Ellen, Sygepl., 21. 11., Bispebj. Hosp.
 Linsted, Hans, fh. Red., 30. 1.
 Lisberg, Jens Oliver, stud. jur., 31. 8.
 Locher, Anna, f. Göllich, E. e. Maleren Carl L., 14. 3., Kbh.
 Lohmann, Caroline Martha, f. Andersen, bekg. 6. 10., Kbh.
 —, Vilhelmine, f. Munkeboe, 13. 5. M: C. F. L.
 Lohse, Ane Cathr., 2. 6., M: Joh. Fr. L., ps. Opakm.
 —, Joh. Fr., fh. Bagerm., 14. 1., H: Amalie.
 Looft, Konrad Kristian Viggo, Sgpr., bekg. 15. 5., Skelby Prg., H: Birgitte.
 Lorentzen, Erik, Dir., 2. 12., 31 A., H: Anna, f. Rasmussen.
 Lorenzen, Anna, f. Michelsen, 14. 10., M: Peter L., Dr. med.
 Lose, Carl Vigand, fh. Dir., 24. 4., Hellerup.
 v. Lotzbeck, Chr., Baron, Attaché, Kmj., 15. 12., Berlin, 36 A.
 Lowsen, Jeanette, f. Ogilvic, 16. 1., Holte.
 Luckner, Oline Sofie, 11. 4., Bispebj. Hosp., 85 A.
 Ludvigsen, Meta, f. Benthin, 14. 12., M: J. L.
 Ludwigs, Georgine, f. Ihler, Enkefrue, 26. 1.
 Lund, Chr. P., Kt.chef i D. F. D. S., 17. 10., Frberg, H: Anna Kristine.

- Lund, Joh. Georg, O.retssagf., bekg. 19. 2., Frberg, H: Agnes, f. Rée.
- , Johs. Peter, Købm., eksam. jur., 17. 6., Maribo, H: Henriette.
- , Karen Louise Kathrine, f. Hvass, 13. 1., Kbh., M: Alphonse.
- , Marie, E. e. Postm. L., Svinninge, 23. 1., Kbh.
- , Nicolaj, Boghandler, 6. 3., Saks-købing, 44 A.
- , Niels Jørgen Jensen, fh. Sgpr. t. Saaby og Kidserup, 26. 6., Kbh., H: Clara, f. Kolthoff.
- , P. H., Kt.chef i Statsanst., f. Livsforsikr., 15. 5., Frberg, H: Anna.
- , Sofie, E. e. Red. Magnus L., 27. 9., Kbh.
- Lund-Christensen, J., Arkitekt, 28. 6., Kbh., .56 A., H: Emilie.
- Lundby, Hans, Gross., bekg. 22. 8., Kbh., H: Ebba, f. Hansen.
- Lunding, Frederikke, Frk., Konventualinde i Vemmetofte Kloster, 11. 12., 86 A.
- Lundsgaard, J. P., fh. Seminarie- og Realskolebest., 16. 11., H: Selma.
- Lundstein, Sophie Henriette Wilhelmine, f. Seehusen, 16. 6.
- Lunge, H. C., Fabr., 1. 5., Sorø.
- Lunn, Chr. D., Dir., 5. 2., Christiania, 37 A., H: Beth, f. Olrik.
- , Michael, H.retssagf., 5. 10., Frberg, H: Marie, f. Döderlein.
- Luplau, Vilh., bekg. 2. 9., H: Anna, f. Rudolf.
- Lübecker, Mathilde, E. e. Postm. C. N. L., 27. 8.
- Lybye, Helga Caroline, f. Møller, 28. 5., Mørkov, M: N. L., Postm.
- Lüders, Carl Joh., fh. Bryggeridir., 1. 3., Frberg, H: Ellen, f. Christens.
- Lyhne, P., Urmager, 19. 9., Odense, H: Maren, f. Lund.
- Lykke, F., Snedkerm., bekg. 15. 2., H: Olga.
- Lyngbye, H. P. J., Kfr., 15. 4., Kbh.
- Lyse, Johs. Hansen, eksam. jur., 20. 12., Kbh.
- Lütken, Josephine, E. e. Læge P. V. L., bekg. 8. 6.
- Læssøe, Knud, 30. 3., Kbh., H: Betty, f. Bruun.
- Løding, H. M., ps. Lærer, 1. 7., Kolding.
- Løffler, Ida, f. Jansen, Prof.inde, 9. 4., Kbh., 73 A.
- Lønborg, Poulina, 18. 1., Zarepta.
- Løppenthin, Julie Frederikke, f. Jespersen, 6. 10.
- Løvengreen, H. P., Rentier, fh. Dir., 27. 1., Kbh., 83 A.
- Løvgreen, Ida, f. Kramp, E. e. Gross. H. C. L., 25. 2., Hæclémirs, England.
- Maag, Thyra Margr., f. Valentiner, 30. 3., Odense, M: A. M., Læge.
- Maahr, L. U., fh. Glarm., 28. 1., H: Katinka, f. de la Motte.
- Mackeprang, Inger, 3. 8., Frberg.
- Madelung, Elisab. Bolette, 19. 9.
- Madsen, A. C., fh. Hotelejer, 30. 11., Charlottenl.
- , Fanny, f. Høst, E. e. Apoteker, Ass. pharm. M., 25. 3., Kbh.
- , Gudrun, f. Hven, 18. 2., Frberg, M: Hans M., O.retssagf.
- , Heinrich, Gross., 13. 1., Kbh.
- , Laura Alfrida Marie, f. Frederiksen, bekg. 22. 6., 74 A., M: H. C. M., ps. O.lærer.
- , Lauritz, fh. Bogtr., Kancellir., 17. 6., Frberg, 77 A., H: Sophie.
- , Thora, f. Brandt, 13. 2., Frberg, M: Johs. M., Sagf.
- Magnus, Herman, Etr., afsk. Distriktslæge, 17. 12., Frberg.
- Magnussen, Fritz, Scencinstruktør, 15. 4., H: Johanne.
- Mahler, Aage Einar, Trafikassistent., 12. 11., Hellerup, H: Johanne, f. Andersen.
- Mailand, Rich., Fotograf, 11. 1.
- Malling, Chr., ps. Lokomotivfører, 17. 2., H: Caroline, f. Stenild.
- Malmstrøm, Camilla, f. Borgen, 28. 10.
- Mandix, Ane Benthine, f. Nielsen, 26. 5., Kbh., M: H. M., Malerm.
- Manley, Mary, f. Andersen, 10. 3., Kbh., M: Julius M., Købm.
- Manteuffel, Olga, Enkefrue, 25. 1.
- Mareksen, Anna Christine, f. Fraas, 27. 11., M: C. M.
- Marcussen, Elias, Lt. 20. 4.
- , Gytha Marie, f. Thorlacius, 17. 8.
- , Margr., f. Klein, 18. 3., Kbh.

- Mariboe, Poul, 30. 10., New York.
 —, Sophie Margr., f. Jensen, 29. 11.,
 M: A. M.
- Markvorsen, Niels, fh. Folketingsm.,
 3. 6.
- Marstrand, Helga, f. Pingel, 30. 3., M:
 S. J. M.
- Martensen-Larsen, Ane Maria, bekg.
 7. 2., Roskilde.
- Mathiesen, Lorentz, fh. Kolonibest.,
 18. 12., 88 A.
- , M., fh. Murerm., 23. 8., Hellerup,
 H: Caroline, f. Thomsen.
- Matthiessen, Johann Chr., Lædervare-
 fabr., 12. 9.
- , M. E., fh. Førstelærer i Haarlev,
 2. 2., Odense.
- Matzen, Agathe, f. Jessen, 24. 5.
- Meden, Axel, 12. 3., Aarhus.
- Meisner, Klara, Enkefrue, 13. 2.
- Mejnborg, Eirik, Lærer, bekg. 19. 11.,
 Herning, H: Edith, f. Johansen.
- Mehlsen, Ovine Kirstine, f. Lyngbye,
 9. 4., Vejle, M: N. J. M.
- Melchior, Ida, 16. 11., Kalundborg.
- Meldahl, Harry, 24. 3., Kom.hosp.
- Meldohla, Anna Jacobine Caroline,
 Enkefrue, 2. 11.
- Melskens, Peter, Købm., 14. 1., Kbh.,
 H: Louise.
- Mensen, Henrik, 29. 8., H: Karen.
- Metz, Blanca, f. Meyer, 9. 10., Nyborg.
- Meyer, Fanny, E. c. Fabr. Axel M.,
 23. 3., Kbh.
- , Gunhild, f. Kure, 29. 5., M:
 Arn. M.
- , Jensine Helene, f. Thorup, 29. 10.,
 Frberg.
- , Olga, f. Klamke, E. e. kgl. Agent
 C. H. M., 7. 12., Kbh.
- Meyling, Flora, 27. 11., Odense.
- Meymann, Caroline, f. Witzansky, 8. 11.
- Meyn, H. P. L., Læge, 25. 11.
- , Johanne, f. Schmidt, 14. 3., M:
 Wilh. M., Godsekspediter.
- , Magda Lida Louise Løve, f. Schier-
 ning, 21. 6., Dønnervilde Teglværk,
 M: I. E. M., Kapt.
- Michelsen, H. P., Apoteker, 29. 12.,
 Randers, H: Hella, f. Ringsted.
- Middelboe, Chr. G., Kontreadmiral, 3.
 3., H: Therese.
- Mielche, Chr., Pastor emer., 13. 1.,
 Charlotten.
- Mikkelsen, E., Dir., 23. 2., Kolding.
- Moe, Marie Caroline, f. Nystrøm, 4. 2.,
 Kbh., M: J. O. M., Apoteker.
- Mogensen, Chr., Gross., 8. 2., Kbh., H:
 Sofie, f. Meyer.
- , Nicolai, Skibsf., 15. 6., Hornbæk,
 H: Anna.
- Mohr, A., 1. 8.
- , Carl Hjalmar, fh. Stationsforv. v.
 de danske Sukkerfabr., 19. 10.,
 H: Adelaide.
- , Johan Jacob, Pastor emer., 28.
 5., Frberg.
- Moltke, Magda, f. Raben Levetzau,
 Enkegrevinde, 5. 6., Snekkersten.
- Monberg, Asta Franciska, f. Welling,
 30. 9., Kbh.
- , Maren, f. Halse, 30. 7.
- Monnet, Elisab. Julie Anna Marie,
 Sproglererinde, 11. 3.
- Monrad, O. P., Pastor emer., 1. 5.,
 H: Mimi, f. Bergh.
- v. Moritzen, Hertha, Frk., 6. 7., Kbh.
- Morville, Frantz, 25. 8., H: Louise, f.
 Fritsche.
- Mossin, Maren, 17. 2., Vallensved.
- Moth, Elisab., 19. 9.
- Mourier, George Alfr., Proprietær, 23.
 8., Christinelund, H: Agnes, f.
 Sehested Juul.
- Mousten, Søren, cand. polyt., 31. 3.,
 Frberg Hosp.
- Mulvad, Mari, Frk., 18. 3., Holcby.
- Munch, Hans Chr. Larsen, Skibsfører.
 bekg. 24. 10., Grønland, H: Petra.
- Munck, Vald., Fabr., bekg. 14. 1.
- , Viva, E. e. fh. Driftsinsp. G. M.,
 21. 1.
- Mundt, Antonie Sophie Nathalie, f.
 Krieger, 25. 12., M: C. M., Læge.
- Munk, Emma, f. Liebst, E. e. Birke-
 fuldm. L. M., 16. 11., Frberg.
- Mussmann, Anna, f. Schroeter, 9. 7.,
 Auning.
- Mygind, Elise, 20. 6., Marstal.
- Mühldorff, Frederik Ludv. William,
 fh. Forv., 1. 9., Kbh., H: Karen, f.
 Jensen.
- Müller, Anine Vilhelmine, f. Manley,
 10. 9., Kbh., M: Vilh. M.
- Müllertz, Andrea, f. Bergmann, 5. 5.,
 M: C. S. M., Fuldm.
- Myrholm, Dagløv Rodin, Restaurator,
 13. 8., Kbh., H: Emma, f. Meincke.

- Møller, Aage Frederik, Sygehuslæge, 17. 10., Usserød, H: Ida.
- , Augusta, f. Iversen, E. e. Amtsvajinsp. A. Th. M., 20. 10., Ribe.
- , Carl, Landskabsmaler, 31. 3., Espergærde, H: Asta.
- , Chr., fh. Revisor i »Bikubene«, 9. 10., Frberg, H: Mary, f. Bech.
- , C. F., Posteksp., 21. 10., Kbh.
- , C. J., Gross., 27. 1.
- , C. M., fh. Branddir., Bogense, 30. 6., Odense, 83 A.
- , Frederik Anton Lauritsen, Gods-ejer, 11. 12.
- , F. C. S., fh. Stationsforst. i Frederikshavn, Kapt., 22. 2., Hellerup.
- , Jens, Forlagsboghdrlr., 25. 5., Helsingør, H: Hilda, f. Galdbrandsen.
- , J. L., Gross., 16. 10.
- , J. P., Sgpr. t. Nørre Lyndelse og Højby, 4. 3., 73 A.
- , Johs., fh. Strandkontrolør, 3. 7.
- , Meta Schaumburg, f. Larsen, E. e. Godsforv. Elias S. M., Basnæs, 18. 7.
- , Poul, Gross., 24. 12., Kbh., H: Ida.
- , Th., statsaut. Revisor, 16. 3., Kbh., H: Dagmar.
- , Thomas Niels, Malerm., Kobberstikker, 18. 2., Kbh., 81 A.
- Møllgaard, Wilh.. Læge, 2. 12., Kursumliza, Serbien.
- Monsted, Magna Esmann, 12. 1., Bispebj. Hosp.
- Morch, Anna, Frk., 10. 3.
- , Axel, Maskininsp., 7. 1., Kbh., H: Hedvig, f. Winther.
- Nagel, Lissi, 9. 11., M: Walter N.
- Nebbe, Vilhelmine Birgitte, Frk., 6. 6., Mern, 96 A.
- Neergaard, Christentze, f. Dinesen, 19. 8., Aakjær, M: Ch. N.
- Nehm, Sophie, f. Svendsen, 13. 3., Kom.hosp., 55 A., M: Johs. N., Viceskoleinsp.
- Neiendam, Dortha Marie, f. Andersen, 2. 4.
- Nellemann, Marie Frederikke, f. Jørgensen, Enkefrue, 3. 11.
- Neuhaus, Clara, Enkefrue, 18. 6., 85 A.
- , Louise Regine, f. Ølund, E. e. O.toldinsp. L. C. N., 6. 11.
- Neumann, Carla, f. Christiansen, 28. 2., Holte, M: Fr. N.
- , Fritz, 17. 3.
- Nielsen, Alfr. Schaldemose, Maskin-assist., 20. 9., Frberg.
- , Amalie, f. Fogh, E. e. Hotelejer P. N., 2. 9., Horsens.
- , Anna Just., 6. 7., Darum Prg., M: Just N.
- , Carl, fh. Bagerm., 14. 4., H: Thyra, f. Bachmann.
- , Cecilie, f. Svane, 1. 8.
- , Chr., Apoteker, 7. 1., Varde.
- , Chr. Evan Toft, fh. Vicekonsul i Bahia-Blance, 28. 1., Buenos Aires.
- , Ella, f. Kramp, 13. 10., M: Poul N.
- , Ernst V. T., Sagf., bekg. 29. 11., 77 A.
- , Fr. Jul., Fuldm., 24. 11.
- , Henrik, fh. Gross., af Gentofte, 8. 11.
- , Henrik Peter, stud. theol., 29. 10.
- , Hugo, Stationsforst., 22. 4.
- , J. M., Trafikinsp., 9. 11., Kbh., H: Marie.
- , Johanne Lovise, f. Bøgsted, E. e. Symaskinefabr. J. P. N., 13. 8., Kbh.
- , Julius, Hotelejer i Herning, 12. 7., Sønderborg.
- , Karen, f. Larsen, 26. 8., M: J. Vald. N., Hovedbog. v. Statsb.
- , Kasper, Konsul, bekg. 11. 1., Horsens.
- , L. P., Fabr., bekg. 19. 11., Charlottenl.
- , Lauritz Terpager Hagen, fh. Kt.-chef, 7. 9., Kbh., H: Caroline.
- , N. G., Jernstøber, Herning, 9. 7., H: Cath.
- , Niels Peder Marius Schaldemose, Fuldm. v. Statsb., 4. 4., Aarhus, 56 A., H: Jensine, f. Carstensen.
- , N. S., fh. Sgpr. t. Sneum og Tjærborg, 28. 1., Tjærborg, H: Birgitte.
- , Noline Marie, f. Koefoed, 21. 1., Kbh., M: Carl E. N.
- , N. Th., fh. Dir., Apoteker, 9. 6.
- , O., Korkvarefabr., 15. 9., Roskilde.
- , O. E., Toldkontr., 7. 12., Aarhus, 64 A.
- , Peter, Organist, bekg., 9. 2., Køge. H: Marie.

- Nielsen, Peter, Pastor, 7. 3., Lemvig, H: Sara, f. Bitsch.
- , Rudolph Lauritz, Stenhuggerm., Fabr., 9. 2., H: Anna, f. Berlin.
- , Sophus F., cand. jur., Sekr. i Magistr., 10. 2., H: Anna, f. Schaarup.
- Nobel, Carl Julius, 18. 5., Oringe.
- Noll, Viggo, Hoffourer, 2. 12.
- Nonnegaard, Chr. L., 10. 3., Roskilde, H: J. M. N., f. Lund.
- Norup, F. A., Malerm., 14. 9., H: Jenny, f. Nørager.
- , H., Lektor v. Roskilde Katedralsk., Mag., 5. 7., Roskilde, H: Ellen, f. Hertz.
- v. Nutzhorn, Emilie, E. e. Amtmand C. v. N., 11. 12., Kbh.
- Nyeborg, Eduard Mogens, fh. Sgpr. t. Stenmagle og Stenlille, 24. 2., Kbh., H: Johanne, f. Juul.
- Nyegaard, Alfred, Justitsr., fh. Godsforv., 27. 9., Kbh., 92 A.
- Nygaard, Knud, 28. 7., Kbh.
- Nyholm, Frieda, f. Køppe, 23. 1., 37 A., M: C. N., Ingeniør.
- , Jenny, f. Risting, E. e. H.retsjustitiarius C. V. N., 30. 11.
- Nyrup, Elisab., 23. 2.
- Nystrøm, Dagmar, f. Weber, Prof.inde, 28. 8.
- , Johanne, Frk., 28. 7.
- , Sophie Louise, Frk., fh. Pedel, 19. 11., 83½ A.
- Nørgaard, Mariane, Frue, 28. 5.
- , Victor Andreas, Stadsdyrlæge, 15. 11., Honolulu, 52 A.
- Nørlem, Th., Vinhdlr., 13. 11.
- Nørrild, H. P., Toldkontr., bekg. 13. 8., Hellerup, H: Caroline, f. Korell.
- Obel, Christiane, f. Friess, Enkefrue, 19. 5., Holte.
- v. Obelitz, Adda, f. v. Kipp, bekg. 22. 7., Celebes.
- Ohmeyer, R., Købm., Sparekassedir., 14. 2., Nyborg.
- Ohlsen, Marie, Konsulinde, 2. 4.
- Olafsson, O. A., Konsul, isl. Købm., bekg. 31. 1., H: Asa.
- Olesen, C. A., Etr., Dir., 20. 6., Kbh.
- , J. P., Politiassst., Storehedinge, 11. 7., Rigshosp., H: Anna, f. Christensen.
- Olesen, N. Chr., Bankdir., 25. 5., Tampico. Mexico, H: Ingeb.
- Olivarius, M. F., fh. Trælasthdlr., 8. 5., Kbh.
- , Niels Holger Conrad Prom, Assist. v. Telegrafv., 14. 2., Kbh.
- Ollendorff, Axel, Forv., 18. 3., Holbæk, 27 A.
- , Carl Constantin, fh. Købm., 2. 3., Næstved.
- Olrik, Clara Marie, f. Pætges, Etr.inde, 25. 5.
- Olsen, Ane Cathr., f. Scheel, Enkefrue, 4. 11., Kbh.
- , Carl, Murerm., 4. 4., H: Henrikka, f. Rasmussen.
- , Carl Vilh., Gross., 21. 12., Kbh., 52 A.
- , Einar, Kt.chef, bekg. 15. 5., Gentofte, H: Marie.
- , Emil, Organist, 17. 4., Helsingør.
- , N. N., Pastor, 14. 4., Kbh., H: Bodil.
- , Henrik Rudolf, Drejerm., Oldermænd for Drejerlauget, 15. 1., Kbh., 60 A.
- , Lauritz Olaf, fh. Maskinm., 22. 5., H: Maria, f. Berggreen.
- , Maria, f. Tüchsen, 7. 12., Frberg.
- Olwig, Bertha, f. Dewulff, E. e. Fabr. Ad. O., 22. 2., Frberg.
- Oppermann, Jørgine Hansine, f. Møller, 20. 4., Aalborg, M: R. O., Kreds-læge.
- Orlamundt, Rigmor, 31. 1., Lyngby.
- Orluf, Harriet, f. Thim, 23. 2., Charlottenl., M: Fr. O., Adjunkt, Vejle.
- Ortvad, Harriet Marie, f. Hellesen, 16. 4., Kbh.
- Otto, Anna, f. Hess, 20. 1., Kbh.
- , Camilla Marie, f. Sørensen, 13. 6., Taarbæk.
- , Carl Johan, Dr. med., 7. 2.
- , Einer, Ingeniør, 29. 9., H: Ingeborg.
- , Heinrich, Gross., 20. 8., H: Christiane, f. Storm.
- Outzen, Nicolaj, Gross., 20. 10., Kolding, H: Henriette.
- , Niels Falk, 17. 11., Atlanterhavet, 19 A.
- Overgaard, Emma, f. Bockmann, bekg. 17. 10., 84½ A.
- , Olga, f. Eibye, 12. 10.

- Oxholm, Marie, f. Andersen, Enkefrue, 15. 3.
- Pactz, Aug., fh. Malerm., 17. 12.
- Pallesen, Thomas Chr., Fiskeeksportør, 23. 11., H: Christine, f. Olsen.
- Palsbek, Siegrf. Vald., Boghdr., 24. 8., H: Marie, f. Christiansen.
- Palsby, Anna, f. Albrektsen, 10. 9., Kbh.
- Paludan, Otto Fr., ps. Lærer, 14. 4., 80 A., H: Christine.
- Pamperin, Inger Margr., f. Bonfils, 10. 2., M: Egil P.
- Pape, Marie, 5. 7.
- Parbst, Kaj, 6. 2.
- Pasbjerg, Kirstine, f. Aabye, Etr.inde, 17. 8.
- Patheier, Asta, f. Guldbrandsen, 18. 5.
- Paulsen, Elisab., f. Hoffmeyer, 2. 9., S. Francisco.
- , Gerhard, Styrmand i D. F. D. S., 4. 3., Newcastle.
- , Johs. H., Guldsmedem., 10. 2., Hellerup, H: Hilda.
- Paustian, Johanne Nikoline Wulff, f. Michaelsen, 31. 5., Frberg, M: Fritz P., Urtekr.
- Peckham, Will., fh. Maskinm., 17. 7., Frberg, 72 A.
- Pedersen, Anna, f. Collin, Enkefrue, 4. 3.
- , J., Gross., 21. 11., H: Marie.
- , Jørgen, Landstingsmand, 6. 7., Odense.
- , O., ps. Lærer i Jyderup, 2. 7., Vig, H: Sofie.
- Permin, Carl, Gross., 1. 8.
- Peschard, C. A. C., fh. Købm., 10. 4., 90 A.
- Peters, Aug., Korkvarefabr., 10. 2., H: Victoria, f. Nielsen.
- Petersen, Anna Johanne, E. e. O.intendant A. J. P., 16. 5.
- , Anton, Købm., 9. 1., Roskilde, H: Constance, f. Tofte.
- , Aug. J., Malerm., bekg. 1. 9.
- , Birgitte, f. Mygind, 22. 11., Græsted Præsteg., 88 A.
- , Carl Martin, Amtsvcejnsp., cand. polyt., 28. 9., Roskilde, H: Johanne, f. Camradt.
- , Chr., Bankbogh., 7. 10., H: Anna, f. Honoré.
- Petersen, Chr., Gross., 23. 3., Komhosp., 44 A.
- , Chr., Kt.chef i nye danske Brandforskr., 15. 10., H: Charlotte, f. Frantzen.
- , C. C., Gross., 12. 5., Odense.
- , Ello, Fabr., 27. 6., Frberg, H: Onilie, f. Olsen.
- , Emil, Dir., 15. 11., Kbh., H: Mabel, f. Herreborg.
- , Emma, f. Steenberg, 19. 11., M: J. P. P., Odense Munkemølle.
- , Erik Emil, cand. jur., 30. 4.
- , Ernst, Sagf., Godsforv., 3. 8., Roskilde, H: Hilda, f. Hoppe.
- , Georg, Bagerm., 10. 2., Kbh., H: Elisab., f. Jensen.
- , Gine, f. Forum, E. e. Urmager A. A. P., 15. 12., Vejle.
- , Hanne, f. Voigt, E. e. fh. Købm. P. E. P. i Rudkøb., bekg. 15. 9., Frberg, 86 A.
- , H. C., Sgpr. t. Aggersborg og Bejtrup, 26. 12. i Aggersborg, H: Kathrine, f. Hundahl.
- , Ida, f. Theilgaard, 20. 9., Langaa, M: P. P., Postm.
- , Jenny Christine, f. Fabricius, bekg. 17. 1.
- , Julius, Dyrslæge, 16. 8., Middelfart.
- , Marie, f. Grønbeck, E. e. Pianofortefabr. Otto P., 9. 10.
- , Marie, f. Kofoed, 21. 1., Rønne.
- , Martin, Købm., bekg., 19. 10., Kbh., H: Marie, f. Sander.
- , Michelle, f. Stibolt, Enkefrue, 30. 7.
- , Otto, fh. Gross., 30. 10., Kbh.
- , P. A., fh. Fuldm. v. d. offentl. Vejning, Kapt., 11. 2., H: Jenny
- , Thorv., fh. Boghdr., 5. 12., H: Emma, f. Becker.
- , Thorv., fh. Købm., Maribo, 7. 11.
- , Vald., fh. Toldforv., 5. 10., Roskilde.
- , Vilh. C., Garverm., 8. 3., Grenaa.
- Petersen-Ruus, J., Fabr., 19. 10., Kbh.
- Philippsen, Siegfried, Skibsmægler, 13. 5., Pau, H: Emilie.
- Philipsen, Theodor Esbern, Dyrmalder, 3. 3., Kbh., 80 A.
- Pindborg, Jens, Reserve læge v. Øresundshosp., 19. 2.

- Pio, Olavia, f. Gammeltoft, E. e. Oblt. F. P., 7. 9., Kullen.
- Piper, Johan Frederik Ernst, Dommerfuldm., 3. 6.
- Pitzner, Daniel, Bagerm., 18. 6., Kbh., H: Lucie, f. Nahnsen.
- de Place, A., Enkefrue, 21. 6., Kbh.
- Plato, Arthur, Gross., bekg. 24. 2., H: Harriet, f. Jensen.
- Platow-Jørgensen, Emilie, 3. 12.
- Plesner, Amalie, Frk., Kom.lærerinde, 22. 8., Kbh.
- , Valborg, f. Wulff, 20. 9., Hasle.
- Pless-Schmidt, Alb., Skuespiller, 3. 2., 54 A., H: Dagmar, f. Gøtsche.
- Ploug, Hans, 27. 2., H: Sophie, f. Frederiksen.
- Plotzer, Frederikke, f. Vett, 12. 3., Rødby.
- Polack, M., fh. Vicekonsul, 20. 1., St. Josephs Hosp., H: Tekla, f. Haas.
- Pontoppidan, Mariane Emilie Auguste, f. Bendixsen, 24. 4., Kbh., M: H. P.
- , Rigmor, bekg. 5. 2., Frberg.
- Popp, Chr. Vald. Carl, Repræsentant, 24. 1., Skagen.
- Poulsen, Carl Oscar, fh. Sadelmagerm., 28. 5., Kbh.
- , Knud, Sygehuslæge, 11. 1., Korsør, H: Harriet, f. Holm.
- , P., Kapt., 11. 7., Assens.
- Prahl, Oluf, Læge, 19. 4., Kbh.
- Preisler, Oscar, Læge, 16. 5., Lyngby, H: Ruth.
- Priegaard, Enkefrue, 10. 10., Maribo.
- Pries, Marie Adelaide Elisabeth, bekg. 19. 9.
- Prior, Adolf, Gross., 27. 4., Frberg, H: Clara, f. Beeken.
- , Ebba, 13. 2., M: Karl Arthur P.
- , Magda, 30. 1., Kbh., M: Alexis J. P., Arkitekt.
- Qvade, Carl, Købm., 2. 10., Maribo.
- Qvist, Georg, fh. Fuldm. i Sparek. f. Kbh. og Omegn, 16. 6., Frberg, H: Fransiska.
- , Maren Kirstine, Enkefrue, 9. 12., 100 A.
- Qvistgaard, Marie, 1. 7., 85 A.
- Raben, Ida, f. Braae-Jensen, 8. 2., 26 A., M: Georg R.
- Raff, Ricard, 24. 7., Frberg, H: Marie.
- Rammeskov, Caroline, f. Jørgensen, 1. 3., 76 A.
- Rander, Henrik Jacob, Dampskibsf., bekg. 12. 6., Amerika.
- Randrup, Charles, fh. Urtekr., 26. 7.
- Randved, Rosalia, f. Kayser, 31. 7., M: Jens R.
- Rasch, Anna Lovise, 12. 2.
- Rasmussen, Anders Edvard, Ingenior, 16. 1., H: Charlotte, f. Jensen.
- , Edgar, Arkitekt, 6. 12., Øresundshøj, H: Mary.
- , Emil, Bankdir., 28. 5., Vejle, 60 A.
- , H. J., Købm., 20. 7., Aarhus, 83 A., H: Johanne, f. Nyeland.
- , Jacqueline, f. Baronesse Lilien-crantz, 13. 10.
- , (Høegen), Jens, kgl. Translator, 20. 12., Kbh., H: Elise.
- , L., Sagf., 17. 4., Slagelse, H: Anna, f. Vognsen.
- , Ludv., Jernstøber, 13. 1., Odense, H: Henriette, f. Klixbüll.
- , M., Slotsgartner, 22. 12., Frisenborg.
- , Michael, Læge, bekg. 12. 2., Snøde.
- , R. A., Kobbervarefabr., 25. 3., Odense, H: Anna, f. Waidtlov.
- , Sofie, f. Parbst, 14. 2.
- Rathsack, Christiane, f. Ingerslev, E. e. Oblt. H. R., 6. 1.
- Ravn, J. N., fh. Købm., bekg. 6. 4., Dragør, H: Helga, f. Hanson.
- , Oscar, 15. 12., Johannesburg, Transvaal.
- Ravn-Rasmussen, Jens, Dir., cand. polit., 21. 1., Holte.
- Reddelien, H., fh. Apoteker, 28. 11., Stubbekøb., M: Mathilde, f. Røstrup.
- Rée, Galathea, Enkefrue, 15. 5.
- , Im., Dir., 25. 5., Stockholm.
- Reichel, Carl, Fabr. af Ballerup, 25. 7.
- , Vilhelmine, f. Boyesen, 25. 2., Ballerup, M: Carl R.
- Reidl, Julie Augusta, f. Dencker, 24. 10.
- Reimer, Sophie, f. Mathiesen, 27. 10., Nakskov.
- Reingaard-Petersen, O., fh. Distriktslæge, 11. 8., Kundby, 74 A.
- Reith, Elisab. Laurine, Frk., 18. 9., Kbh.

- Rendtorff, Joh., fh. Distriktslæge, 9. 3., Hammel, 65 A., H: Olga, f. Salling.
- Repsdorph, Jenny, 25. 12., Fredericia.
- Reventlow, Inger, f. Konow, 11. 2., Kbh.
- Reves, J. W., Fabr., 8. 2., H: Anna, f. Frøding.
- Rich, Thorvald, Fabrikejer, 14. 7.
- Richardt, Nancy, Enkefrue, 17. 11.
- Richter, Aage Julius Thomsen, 25. 1., Birkerød, H: Marie-Louise, f. Richter.
- , Emma, f. Selchau, 20. 6., M: D. R., fh. Sgpr.
- , Harriet, bekg. 4. 11., M: Sophus R.
- Rickmann, Holger, Gross., 30. 7., H: Ellen.
- Rienck, F. V. T., Gross., Fabr., 6. 8., Frberg, H: L., f. Nedahl.
- Riis, Agnes, Manufakturhdr., 6. 11.
- , Richard Peter, isl. Købm., 11. 7.
- , S., Fabr., 11. 11., Aarhus, H: Ingrid, f. Henckel.
- , Wilhelmine, 23. 8.
- Riise, Georg Emil, bekg. 9. 6.
- Ring, Christian Otto Vilh., fh. O.told-insp., 2. 5., Kbh., 74 A.
- , Elisabeth, f. Dalberg, 13. 3., Frberg.
- , Lauritz, Ingeniør, 4. 2., Kbh., Anna, f. Madsen.
- Ringberg, Erik, O.retssagf., 19. 12., H: Marion, f. Bøytler.
- , Hulda Hilborg, 1. 12.
- , Otto, Gross., 26. 3., Kbh.
- Rode, Ludv. Ferd. Jacobi, fh. Stiftslæge, 3. 7., Frberg.
- Roed, Chr., bekg. 29. 2., H: Frederikke Emilie.
- Roedsted-Larsen, O. P., Gross., bekg. 13. 5., H: Ottilia.
- Rolsted, H. J., Skovrider, 7. 6., Tølløse.
- , Henrik Vilh., Assist., 19. 6., Tølløse.
- Rondahl, Anna, f. Nielsen, 27. 8., Koge, M: V. R., Købm.
- Rosdahl, O. J., Handelsgartner, 23. 5., H: Anine, f. Bernsteen.
- Rosendahl, Caroline, 26. 10.
- , Elisa, Frk., 21. 6., Horsens.
- , Jack, Skibsreder, 24. 2., Sandefjord.
- Rosendal, Anna Katrine, f. Christensen, 23. 4., 80 A., M: R., H. Grundtvigs Højsk.
- Rosengaard, Carl, Sadelmagerm., 29. 10., Nakskov, H: Marie.
- Rosenkrantz-Charisius, Baron, Kmh., 25. 2., Kbh., H: Elisab., f. Oxholm.
- Rosenstand, N. P. H., Proprietær, 25. 11., H: Laura Elise.
- Rosenthal, Esajas Emil Israel, Prof., Dr. med., 1. 4., Kom.hosp.
- Ross, Søren, fh. Fyrmester, 17. 12.
- Rossing, Clara, Frk., 26. 2.
- Rosted, Martin Vald., Gross., 14. 7., 56 A.
- Rothe, Julie, f. Kirchhoff, Enkefrue, 3. 2.
- Rozzi, Johan, Rentier, 4. 12., Kbh.
- Rubin, Susanne, 26. 7., Kbh., 69 A.
- Rubinstein, Wulf, Gross., 26. 12., H: Bertha.
- Rugaard, Oscar Henry, Forv., 28. 2., H: Margr., f. Jensen.
- Ruus, Anna, f. Jaacks, 4. 11., Slagelse, M: R. L. R., Sagf.
- Rydahl, Marie, 26. 9., Udby pr. Stege, M: O. C. R.
- Rüssell, Laura Andrea, f. Poulsen, 20. 7., M: L. A. G. R., ps. Ass. v. Statsb.
- Rützebeck, Clara, f. Syndergaard, 1. 12., Aalborg, M: Viggo R.
- Rützou, Henriette Emilie, f. Jessen E. e. Snedkerm. R., 28. 3.
- Rønnekamp, Maria Dorothea, 3. 6.
- Rønnow, Malvine Wilhelmine, Enkefrue, 22. 9.
- Rørdam, Clara Sophie, f. Clausen, E. e. Pastor Thomas R., 20. 6.
- Røssel, Olivia, 2. 5.
- Saabye, Agnes, f. Christoph isen, 13. 12., M: Hans Krag S., Fuldm.
- , Agnes Anna, f. Bilton, Ob.inde, 6. 1., Bunkatofta, Sverige.
- Sachs, Emil B., Insp. v. Købmandskolen, 31. 7., Kbh.
- Salomonsen, Amalie, f. Stern, Enkefrue, 20. 8.
- , Eller, f. Henriques, bekg. 22. 8., M: Carl Jul S., Prof.
- , Ida, f. Koppel, Enkefrue, 14. 1.
- , Sophie, E. e. Dr. med. L. W. S., 3. 11.
- Saltoft, A. C., Kapt., 10. 9., Frberg.
- Samson, Hartvig, Gross., 3. 4., Kbh., H: Henrikine, f. Tofte.

- Samuel, Axel Larsen, Gross., 27. 4.,
Hellerup, H: Marie, f. Ditlevsen.
- Sand, Jens Kaarsberg, 22. 8., H:
Hulda.
- Sandberg, Christopher Severin, fh.
Gross., 28. 9., Espergærde, 90 A.
- Sander, Ane Kirstine, f. Nielsen, 10. 4.,
Hellerup, M: Rud. S.
- , Inger H., E. e. Manufakturhdr.
Vald. S., bekg. 18. 12., Kbh.
- Sandholt, Louise Victoria, f. Aagaard,
E. e. Kom.læge P. S., 19. 10., Kbh.
- Sanne, Anna, 21. 5., M: Carl S.
- Sass, Louise, f. Mechlenburg, 24. 7.,
Kbh.
- Saugmann, Justine, Frk., 5. 7., Nykøb.
F., 87 A.
- Saxkjær, Peter, Dyrslæge, 8. 11., Før-
slev, H: Mariane.
- Saxtorph, A. G., Fyrmester, 14. 11.
- Scavenius, Louise, f. Castonier, Enke-
kmh.inde, 6. 11., Kbh., 76 A.
- Schaarup, Marie, 16. 11.
- Schade, Nielsigne, f. Knudsen, E. e.
Gen.kommandolæge, 22. 1.
- Schaffalitzky de Muckadell, Angelica,
Komtesse, 26. 3., Margrethes-
minde.
- Schalburg, Hans Otto, 18. 6.
- Schaldemose, Trine, f. Szybrowsky, 19.
1., Kbh.
- Scharling, Carl, fh. Borgm., 31. 12.,
Fredericia, 81 A.
- , Henrik, Prof. emer., 6. 6., Kbh.
- Scharnowsky, Adolph Avgust, Kapt.,
2. 2., Kbh., H: Elisabeth.
- Scheel, Albrecht Wilh., Kapt., 11. 1.,
84 A.
- , Bertha, Frk., 22. 3.
- Scheel-Nielsen, Anna, 8. 2.
- Scheibel, Axel Chr. Kielland, 5. 4.,
H: Helga, f. Foldberg.
- Schierbeck, Ina Ragnhilda, E. e. Fysi-
kus S., 26. 6., Charlottenl.
- , Knud, Læge, 26. 11., Hellerup, H:
Edith, f. Røper-Petersen.
- Schierup, Marie Elisabeth, Frk., 29.
5., 80 A.
- Schiodte, Dorteaa Camilla Elisab., 8. 4.
- Schioler, Octavia, 3. 1.
- Schiøtz, Emilie, Frk., 11. 9., Roskilde.
- Schlanbusch, Andrea, E. e. Sagf.,
Godsforv. Marikus S., 17. 10., St.
Josephs Hosp.
- Schlegel, Betzy, 11. 3.
- Schmidt, C. L., Gross., Vicekonsul,
bekg. 19. 5., Kolding.
- , C. P., fh. Skibsf., 9. 1.
- , Elise, f. Secher, 3. 11., Mesinge
Prg., M: Chr. S.
- , Johs. Anton, fh. Kantor v. Kol-
ding Kirke, 4. 4., Kolding, H:
Edith, f. Warming.
- , P., fh. Kirkegaardsinsp., 3. 8.,
Frberg, H: Mathilde, f. Esche.
- Schmiegelow, Louise, 8. 2.
- , O. H., Administrator, 26. 2.
- Schnack, Gustav, afsk. Gen.maj., 7. 6.
- Schneider, Friedrich, fh. Konditor, 27.
10., Frberg, 83 A.
- Schnell, Ane Marie, 16. 7.
- Schockert, Thomas, Købm., 9. 10.,
Aalborg.
- Schou, Andreas, fh. Hotelejer, 14. 6.,
Silkeborg.
- , J. S., Dir., bekg. 17. 6., Kbh., H:
Ragnhild.
- , Poul Max Müller, Civilingeniør
bekg. 14. 2., H: Anna, f. Hjort.
- , Richard Hartvig, Købm., 21. 10.,
Kbh.
- , Thora Nathalie, E. e. Forlagsbog-
hdr. Andr. S., 12. 5., Frberg.
- Schoubye, Henning, Skibsf. i den kgl.
grønl. Handel, 26. 9. i Gcdthaab,
Grønland, 53 A.
- Schougaard, Agathe Johanne, f. Gron-
berg, 5. 9.
- Schovelin, Thorkel Axel, 6. 2., H:
Ingeb., f. Christensen.
- Schrader, Knud, bekg. 11. 11., Canada.
- Schräm, L. H., Købm., 6. 3., Viborg,
H: Elna.
- Schreiber, Laura Emilie, f. Valentin,
Enkefrue, 5. 11.
- Schröder, Johs. E., fh. Gross., 23. 10.,
Frberg, 82 A.
- , Laura, f. Leig, Enkefrue, 11. 12.,
Kbh.
- Schultz, Bertha, f. Brochner, E. e.
Fyrm. Will. S., bekg. 3. 9.
- , Hans Erhardt Beck, Købm., 1. 6.,
H: Vilhelminc.
- , Hans Fr., Oretssagf., 5. 6., Kbh.
- , Johan Didrik, Fabr. (f. 6. 8. 1855),
26. 7., Omaha.
- , S. W., Urmager, bekg. 17. 11.,
Roskilde.

- Schwabe, Emil Fr., bekg. 9. 6., New York.
- , Otto, Bankfuldm., 5. 11., Frberg, H: Thora, f. Jørgensen.
- Schwanenflügel, Herluf, Assist. i Østift. Kreditfor., 28. 2., Kbh.
- Schwartz, Julius, Urmager, Olderm., 25. 4., H: Julie, f. Tafdrup.
- Schwarz, Frederik Gustav, 22. 10., Chicago.
- Schwenger, Ejnar, Gross., 25. 8.
- Schyth, Carl Rentier, 17. 1., Kbh.
- Schæffer, L. C., fh. E. af Kalsbøl, 7. 2., Hellerup, H: Emilie, f. Heide.
- Schonberg, Carl, Eksp.sekr. i O.præsidiat, 16. 2., 48 A., H: Gerda, f. Olrik.
- Secher, Carl Emil, 28. 1., H: Marie, f. Larsen.
- , Paul, 16. 12., Grenaa, 5½ A.
- Seehusen, C. B., Justitsr.inde, 10. 2., Kbh.
- Seemann, Chr., Arkitekt, Murer., 30. 4., Kbh., 80 A., H: Julie, f. Kierboe.
- , Eli Sofie, f. Ahlefeldt-Laurvigsen, 14. 8., Kbh.
- Seerup, Ane Margr., E. e. Kom.lærer J. B. S., 7. 2., Kbh.
- Sehested, S. C., Augusta, f. Petersen, Enkepastorinde, 21. 6., Kbh.
- Seidenfaden, Emmy, f. Philipsen, E. e. Ingeniør Fr. J. S., 8. 11., Frberg.
- Selchau, Tage Kuhlmann, O.retssagf., 10. 12., Fredericia, H: Ruth.
- Serup, Ludv. Daniel, fhv. Regnskabsf. v. Statsb., 18. 11., Hankow, China.
- Sibbern, Wilhelmine, 8. 7.
- Sidenius, Chr., Vinhdlr., 12. 6., Nykøb. F., 52 A.
- , Edv., 25. 2., Maribo, H: Thea.
- , Math., Frk., 19. 2., 78 A.
- Siemsen, Oleika, 23. 7.
- Simony, Joh. Fr., Stiftamt., Kmh., 6. 7., Odense, 73 A.
- Sinding, Ludovika, f. Friese, E. e. Restauratør J. S., 27. 8.
- , Sophus Gudmand, O.retssagf., 10. 3., Kbh., H: Fritze, f. Bühring.
- , Theodor, fh. Boghdlr., 12. 8., H: Alvilda, f. Åkerblom.
- Sivertsen, H. A., fh. Telegrafbest., 21. 12., Frberg, H: Evina, f. v. Tangen.
- Sjøholm, Carl Peter Alfr., fh. Vognfabr., 16. 10.
- Skibsted, Caroline Marie, f. Skibsted, E. e. Købm. J. N. S., Aalborg, 12. 8., Kbh.
- , Christine, Kassererske, 3. 4., Kbh.
- Skov, L. P., Branddir., fh. Folke­tingsm., 11. 10., Varde.
- Skovgaard, Hans, fh. Sgpr. t. Kettinge og Bregninge, 26. 2., Frberg, 76 A., H: Hanne.
- Skram, Georgine, f. Dumreicher, 17. 5.
- Smidt, Henry, Propr., 20. 12., Nybølleg., 75 A.
- Smith, Elise, Skolebest.inde, 8. 1., Aarhus.
- , Louis A. C., Tomrerm., 13. 2., H: Valborg.
- Sommer, Carl, fh. Skibsf., 3. 2., Ringsted, H: Marie, f. Hviid.
- , Vilhelmine, Frk., 28. 9.
- Sort-Sørensen, Oscar Harald, stud. polyt., 3. 6., Kbh., 22 A.
- Sorterup, Ida Kirstine, f. Malthe, 14. 1.
- Specht, Ida, f. Aminde, 21. 5., Kbh.
- Spendrup, Frederikke, Frk., 26. 11.
- Sperling, Ove, Bogh., bekg. 6. 8., Rockford, Ill.
- Spies, Vilh. Lorenz, fh. Tømrerhdlr., Fabr., bekg. 15. 12., Nærum, H: Petrea.
- Spliid, Marie, f. Christoffersen, 12. 7., Skævinge, M: O. A. S., Købm.
- Springborg, Niels, Vekselerer, 13. 9., Frberg, H: Georgine.
- Spur, Agnes Henriette Hostrup, Kom.lærerinde, 16. 1.
- Staal, Caroline Elisabeth Reitz, Frk., 1. 12.
- , Margrethe, f. Tryde, 20. 10., Maribo.
- Stahlschmidt, Johanne Louise, f. Osenberg, 15. 12., M: Johs. S., Marineingeniør.
- , Victor, Amtm., 6. 2., Kbh., 36 A.
- Starck, Dorteia Cathr., Frk., 1. 6.
- , Juliane Marie, f. Tofte, 9. 9.
- Stau, Sigfride, bekg. 7. 3., M: Chr. S.
- Staun, Marcus Høeg, 17. 11., Ringsted.
- Stausholm, Henry, 10. 10., Kbh., H: Karen, f. Hygom.
- Steenbach, Nelly, f. Wedel-Jarlsberg, Jægerm.inde, 7. 10.

- Steenberg, Astrid Ingeb., f. Hansen, 1. 11., M: Sigurd S.
 —, Christine, E. e. Blikkenslagerm. Viggo S., bekg. 29. 5., 87 A.
 —, Hedvig, f. Pontoppidan, E. e. Distriktslæge i Køge Schack S., 8. 3.
 Steensby, Hans Peter, Prof. v. Univ., Dr. phil., 19. 10., p. Atlanterhavet.
 Steenstrup, C. A. Resen, Dir., 4. 6., H: Marie.
 Steffensen, Aage, Politiinspektør, 3. 3., Kom.hosp.
 Steglich, Thabita, f. Løw, 25. 8., M: A. S.
 Stein, Anna, f. Benzen, 11. 4., M: J. S., O.læge.
 Steinbach, Chr., Boghandler, 8. 10., H: Marie.
 Steinmetz, Karoline Dorthea Viktoria, f. Christensen, 6. 8., Charlottenl., M: H. G. S.
 Stilling, Bodilmine, f. Jensen, 2. 9.
 —, Oda, 19. 11.
 Stock, Aage, cand. polyt., 14. 2., 24 A.
 Stockmarr, Hansine Juliane Marie, f. Hjelm, 11. 10.
 Storm, Frederikke, Frk., 22. 5., Kbh., 89 A.
 —, Hansine, Enkefrue, 23. 7.
 Stougaard, Axel Svendsen, Læge, 11. 12.
 Strate, J. C., Bankdir., bekg. 21. 12., Rudkøb., 62 A.
 Stricker, Christiane, Børnehjemsforstinde, 25. 9.
 —, H. A., Stationsforst., 8. 6., Thisted, H: Christiane, f. Hvarup.
 Strøm, Camilla, Frk., 30. 5.
 —, Lars Julius, Fiske- og Vildthdr., 31. 10., H: Christine, f. Heininge.
 Stærk, P. P., 17. 1., Esbjerg, H: Maren.
 Suhr, Johs. Theod., Ejer af Rosen-gaard, 21. 6., H: Eva.
 de Svanenskjold, Régine, Frk., 10. 2., Kbh.
 Svanholm, Jens Adler, Dir., 16. 5., Kbh., 49 A., H: Martha.
 Svarre, Søren, Red., Bladudg., 13. 12., Køge.
 Svendsen, Johanne, f. With, bekg. 5. 3., M: P. S., Red.
 —, Johs., Godsbest. v. Statsb., 10. 4., H: Carlie, f. Hartenberg.
 Svendsen, Johs. B., fh. kgl. Kapel-musikus, 5. 3., H: Agga, f. Fritsche.
 —, Louise Theodora, Kom.lærerinde, 21. 10., Kbh.
 Svitzer, Emil Zeuthen, 7. 11., St. Croix.
 Swendsen, Carl, Kancellir., Godsforv., 10. 11., Kerteminde, H: Clara Münster-S.
 Søballe, Chr. Petersen, Maskinfabr., 5. 2., Helsingør.
 Sødring, Chr. J. A., Fajancedrejer, bekg. 7. 7., H: Vilhelmine.
 Søborg, Frederikke, f. Müller, bekg. 20. 5., M: Emil S., Læge.
 —, Josephine Mathilde, Enkefrue, 9. 8.
 Søgaard, Simonia Lovise, f. Christensen, Enkefrue, 14. 1.
 Sølling, Erasmie, f. Michelsen, 22. 3. London, M: Anton S.
 —, P. W., fh. Klædehldr., 1. 9., Char-lottenl., 92 A.
 Sønderberg, Laura, f. Steglich, Enke-frue, 11. 12., Kbh.
 Søndergaard, C. W., Kapt., 4. 1., Randers, H: Jenny, f. Sørensen.
 Sørensen, Anna Carita, f. Brinch-Nissen, E. e. fh. By- og Herredsfoged S., Sakskeb., 7. 6.
 —, Axel, Lektor, 26. 7., Kbh., H: Julie, f. Petersen.
 —, Enevold, fh. Indenrigsmin., 1. 2. Kbh.
 —, Johanne, f. Schroder, Enkefrue, 2. 12.
 —, S. H., fh. Postm. i Ronde, 6. 8., Frberg.
 —, Th., Mægler, 12. 10., Odense.
 Tabbert, Carl, fh. Bagerm., 9. 7., Kbh., H: Mariane, f. Smidt.
 Tage-Hansen, Tage, O.læge, Prof., 27. 5., Aarhus.
 Tanum, Julius N. S., fh. Godsforv., 4. 4., N. Sundby, H: Nicolette, f. Mørup.
 Tegner, V. L., 10. 6., Øresundshosp., H: Bessie.
 Teisen, Eli, 5. 5., Tokio.
 Tersling, Georges, Arkitekt, Vicekon-sul, 13. 11., Mentona.
 Testmann, Dagmar Louise, f. Møller, 19. 3., M: Otto.
 Tetens, Elisab. Cathr., Frk., 4. 7.

- Thalbitzer, Betty, Frk., bekg. 2. 11., 85½ A.
- Thauning, Elise, 27. 11.
- Thaulow, Marie, f. Brørup, E. c. Gross. Vald. T., 21. 4.
- Theisen, Eduard, fh. Gas- og Vandm., 20. 8.
- , Lauritz V. H., fh. Skræderm., 18. 10., H: Vilhelmine.
- Thielemann, Martin, 9. 2., Holte.
- Thisted, Christiane, f. Kyhl, 26. 10., Vejle, M: J. T.
- Thode, Henry, Geheimer Rat, Prof., Dr., 10. 11., Kbh., H: Hertha, f. Tegner.
- Thomsen, A. J., Sekretær i Haandværkerforeningen, 12. 12., Kbh.
- , C. Th., fh. Sgpr. t. Vallensved, 31. 1., Charlottenl.
- , Anders, fh. Lærer, Formand for Landstinget, 11. 7., Kristrup v. Randers.
- , Ivar Mikkell, Vognum., 14. 11., H: Anne, f. Worm.
- , J. A., fh. Købm., 11. 10.
- , Joh. S., Gross., 30. 10., Kbh., H: Alma.
- , N., fh. Seminaricforst., 12. 6., Odense, 80 A.
- , T. P., Gross., 28. 2., Kbh.
- , Vilh., Tandlæge, 30. 6., Skive, H: L., f. Koch.
- Thoresen, Bertha Sophie, f. Nielsen, 21. 9., Frberg, M: G. F. T., Bagerm.
- Thornam, Iwan, Kapt., 22. 1., Christiania.
- , Raquel, f. de Balza, 4. 12.
- Thorsen, Amalie, Kom.lærerinde, 30. 9.
- , Betty, f. Alsing, E. c. Justitsr. T., 19. 1., Nakskov.
- , Clara, f. Lund, E. c. Postm. T., Korsør, 2. 4.
- , Johanne, f. Steen, 31. 7., Helsingfors.
- , P. K., Forf., mag. art., 23. 8., Horsens.
- , Sophie, E. c. Købm. J. F. T., Nakskov, 2. 1., Kbh.
- Thorshavn, Jacob Lützen, Købm., 7. 11.
- Thorsøe, Alexander, Dr. phil., 10. 11., Kbh., H: Margr., f. Harriess.
- , Laura, f. Andersen, Enkefrue, 15. 11.
- Thorup, Emma Emilie, f. Klamp, E. e. Herredsf. T., 3. 2., 83 A.
- , J. Chr., fh. Hotelejer, 30. 4., Kbh., H: Tinné, f. Bendix.
- , Julie, f. Hjortshøj, 8. 2., Aarhus, M: Knud T.
- Thrige, Charlotte, f. Møller, E. c. Borgm. Poul T., 8. 4.
- Thrué, Bertha, f. Høst, Enkefrue, 29. 10., Hellerup.
- , Camilla, Enkefrue, 25. 2., 81½ A.
- Thuesen, S. S., Bogholder, 19. 11., H: Herma, f. Lavæctz.
- v. Thun, Caroline, Frk., 2. 5., Kbh.
- Thygesen, O. T., fh. Toldkontrolør, 1. 9.
- Tiemroth, Chr., Læge, 1. 7., Frberg, 68 A., H: Caroline, f. From.
- Tillge, Aug. Chr. Alex., Oberst, 24. 2., Frberg, 83 A.
- , Carl Aug., 25. 12., H: Maria.
- Tillisch, Marie, f. Brockdorff, Km.j. inde, 19. 2., Kbh.
- Timm, Johs. Viggo, 12. 1., H: Olivia, f. Johnsen.
- , Thea, Frk., 12. 1., Dronninglund.
- Timmermann, Niels Ove, Red., 18. 1., Ringsted, 38 A.
- Toft, Adele Josephine, f. Reiter, fh. Telegrafbest., 18. 6.
- , Augusta, f. Ortved, 7. 1., Kbh.
- , Kirstine, Frk., 3. 2., Kbh.
- Torgius, Nielsine, f. Ørting, E. c. Stationsforst. T., 9. 11.
- Tornøe, Louise Augusta, 13. 3., Aarhus.
- Torp, Ane Sophie, 23. 10.
- , Bernhard Arcadius, fh. Hotelejer, 9. 5., Kbh.
- Torst, Chr., Kjerulf, 5. 1., Kbh.
- Tortzen, Peter Einer v. d. Hude, Assist. v. Postv., Kt.best., 12. 2., St. Lukas Stft.
- Traberg, C., Gross., bekg. 13. 11., Frberg, H: Andrea, f. Hornsleth.
- Tranberg, Jensine, Frk., 26. 2., Kbh.
- , M., Enkefrue, 15. 3.
- Trapp, Anna, f. Meinertsen, 6. 7.
- Trautner, Sofie Amalie, Enkefrue, 20. 12., Odense.
- Trock, Peter Hermann Gottlieb, fh. Mejeriejer, 5. 12., Svendborg, H: Ellen, f. Sinckenberg.
- Troest, N. P., Stævningmand, 26. 10.

- Trolle, Anna, E. e. Dir. H. T., 18. 2., Kbh.
 —, T., Enkefrue, bekg. 9. 4.
 Tryde, Andr. E. C., cand. theol., 14. 8.
 —, Theodora, 3. 11., Kbh.
 Tscherning, Marie Elisab., Frk., 18. 6., Kbh.
 Tulinius, Ragna, 6. 2., 23 A.
 Tutein, Ellis, Kmh., 13. 10., Kbh.
 —, Frederik, 23. 4., Helsingør, H: Lulu, f. Gerstenberg.
 —, Nicoline, f. Lassen, bekg. 23. 10., M: Eckard T.
 Tuxen, Carl Ludv., fh. Kapt. i Flaaden, 27. 1., Kbh., 62 A.
 —, Tucke Lorentz, 19. 1., Egneborg.
 Tvede, Asta, 6. 2.
 Tvermoes, Fritz, fh. Vicckonsul, 17. 2., Antwerpen.
 Tüchsen, Wilh. C. E., bekg. 31. 8., Assens.
 Tønder, Bertha, 9. 9.
 Tønnesen, Otto Louis, Ingeniør, 12. 1., New York.
 Tøxen, William, Købm., 22. 7., Odense, H: Johanne.
 Ulmer, Georg, Billedh., begr. 24. 9.
 Ulrich, Ellen Gyrithe, 22. 3., Kbh., M: Kay U., O. retssagf.
 Ulsted, A. C., Købm., 30. 9., Odense, H: Jenny.
 Unna, Ida, fh. Lærerinde, 24. 5.
 Valentiner, Sophie, f. Lind, E. e. fh. Bankdir. Jul. V., 29. 1., Frberg.
 Valeur, Henriette Magd., f. Munck, 4. 2., M: Kasper V., fh. Sgpr.
 Vallentin, Joh. Otto, fh. Landmand, 6. 12., H: Sofie.
 Vedel, Sophus, fh. Oretsassessor, 20. 8., Gurre, H: Helene, f. Buntzen.
 v. Veit, Marie, f. Bencard, 6. 9.
 Vendsyssel, Mikael M., Ingeniør, cand. polyt., 12. 1., 29 A.
 Vennemoes-Buss, Lauritz, Maler, 6. 2., H: Johanne, f. Matz.
 Vestberg, Carl, fh. Bryggeridir., 21. 7., Trørød, 68 A.
 Vide, Marie, f. Wrede, 15. 2., M: A. V., fh. Apoteker.
 Vittrup, Niels Johs., ps. Lærer, 23. 4., Silkeborg.
 Voetmann, Marie, f. Pjedsted, 15. 4., Aarhus, M: H. F. V.
 Vogelius, Dagmar, 26. 2.
 Vogt, Anna Marie, 7. 8.
 Volf, Karen, f. Skov, 26. 5., Aalborg, M: Jakob V., Præst.
 Volkersen, Frederik Daniel, Oblt., 15. 6., Helsingør, 79 A.
 Volkertsen, Mariane, 27. 10.
 Volkmann-Hansen, Carl, Kancelliraad, 7. 11., Helsingør, H: Bertha.
 Wactzold, Dora, f. Løhmann, 5. 6.
 Wahlén, Augusta, f. Bus., 5. 2.
 Wallentin, Oscar, Dir., bekg. 21. 3., Kbh., H: Hertha.
 Walløe, Adrian John, fh. Skibsf., 24. 2.
 Wamberg, Doris, f. Bary, 31. 10., Glostrup, M: F. C. W.
 —, Otto, Kasserer og Økonomiforv. v. Vridsløse, 12. 4., 52 A.
 Wandall, Hans, fh. Hotelejer, 23. 5.
 —, Julius, Fabr., 11. 7., H: Anna.
 Wandrup, Albertine Hulda, Enkefrue, 26. 9., Kbh.
 Warhuus, Niels, Læge, 5. 7., Hesselager, 56 A.
 —, Wilh., Landinsp., 19. 1.
 Wassard, Theodor, Toldforv., 3. 3., Kolding, H: Sigrid, f. Heiberg.
 Wasserfall, Hilda Sophie, f. Bidstrup, 22. 8., M: Julius Cæsar W.
 Wedege, Ebba, f. Rye, 24. 4., M: Hans W.
 Wedell-Wedellsborg, K. L. E., Baronesse, f. Scavenius, 25. 4.
 Wederkinch-Madsen, Julius, fh. Folketingsm., kgl. Translatør, 20. 4., Frberg, 73 A.
 Wegener, Tobias Emanuel Martin, 21. 11., Lyngby, H: Agnes, f. Rangovn.
 Wehl, Chr., Bankdir., 3. 10., H: Thora, f. Larsen.
 Weihe, Julie Elise, f. Gude, E. e. Læge, 11. 3., Roskilde.
 Weilbye, Amalie Kirstine, fh. Kom-lærerinde, 13. 8.
 Weimann, E. L., Gross., 6. 1., Kbh., H: Henriette.
 Weinreich, Christiane Frederikke, Frk., bekg. 9. 1.
 Weis, Frederik Theod. Wilh., fh. Kt.-chef v. Statsb., 16. 8., Hellerup, H: Anna Dorthea, f. Holst.
 Weise, Peter Oscar, Husejer, 24. 9., H: Helene.

- Wendt, Emma, f. Baumgarten, 6. 8., Aalborg.
- Werlauff, Augusta, bekg. 12. 1.
- Wermer, Anton, Propr., 23. 8., Halmtoftegaard, H: Astrid, f. Ziersen.
- Werner, Sophie, Enkefrue, 26. 7.
- West, Jens Peter, Assist. i Telegrafdir., 23. 1.
- , Ludolph Georg, Arkitekt, Borgm., bekg. 24. 8., Palmerston North, N. Z.
- Westborg, P. W., fh. Fyrm., 26. 10., Aarhus, H: Jacoba.
- Westerby, Laurentze, f. Bach, bekg. 9. 11., Aalborg, M: J. C. W.
- Westergaard, C. F., fh. Bogholder, bekg. 12. 6.
- , Emil, Prof., 19. 6., Lundin Links, Skotland, 46 A.
- Westermann, Henny, 3. 12., Kbh., M: T. W., Prof. v. Landbohøjsk.
- Westh, Jørgen Marius, Tømrerm., 29. 3.
- Westrup, Ernest, Dir., 25. 11., Frberg, H: Marie, f. Klenow.
- Weyhe, Erik, fh. Fuldmægtig, 14. 4., Kbh.
- Whitte, Ingeborg Margareta, E. c. Sgpr. W., 17. 9.
- Wiberg, Elisabeth Karoline Larsen, f. Hoffgaard, 16. 1.
- Wibolt, Mine, f. Larsen, 15. 6., Fuglebjerg.
- Wichmand, S., Købm. i Nysted, bekg. 30. 3.
- Wichmann, Antoinette, 29. 11.
- , Birthe Marie, f. Jensen, 11. 2.
- Wiedemann, Anna Kirstine, f. Jørgensen, 16. 3., Kbh., M: J. W.
- Wiegandt, Holger, bekg. 1. 2., Kbh.
- Wiene, Franciska, Enkefrue, 9. 10., 69 A.
- Wiese, Henriette, O.sygeplejerske, 24. 6., Kbh.
- Wiesener, Minna, Enkefrue, 16. 9., Hellerup.
- Wiingaard, Emil, Slagterm., 27. 11., Odense, H: Caroline.
- Wildenradt, C. H. F., Prmlt., 14. 2.
- Wimmer, Ludvig F. A., Prof. emer., 29. 4.
- Winding, Hans Kruse, Sgpr. t. Haarslev og Tingjellinge, 2. 2., 71 A.
- Winge, Gustav, Landsdommer, 6. 1., Viborg, 56 A.
- Winsløv, Caroline, f. Larsen, 27. 9.
- Winther, Harald, Bankdir., 3. 4., Aalborg.
- , Peder Nielsen, Skibsreder, 25. 7., Nordby.
- Wisløff, J., Dir., 2. 8., Kbh., 53 A.
- Wismer, Joh. Verner, Toldforv., 26. 2., Marstal.
- With, Ane Benedicte, f. Klitgaard, 10. 9.
- , Edel, Kfr.inde, 28. 11.
- , Inger, f. Westermann, 18. 2., Kbh., M: Viggo W., Læge.
- Witt-Møller, Caroline, 22. 5., Kbh., M: K. W.-M., Randers.
- Witter, C. J., Partikulier, bekg., 11. 9., Asminderup Prg.
- Wittrup, Carl, fh. Maskininsp., 22. 11., Kbh., H: Marie.
- , Fr., Sygekasseinsp., Læge, 15. 8., 53 A.
- Witzansky, Ebba, f. Bierfreund, 30. 3., Kbh., M: Axel W.
- Wolff, Ane Signe, 27. 7.
- , Georgine Johanne, f. Lohse, 21. 2., Hellerup, 72 A.
- Wolmer, Thorv. W. P., 29. 1., H: Poulina, f. Frisch.
- Wolter, Johs., 22. 8., H: Christine, f. Wilkens.
- Wrads, H. A., fh. Havneoppebørselskontr., 21. 4.
- Wulff, Chr. Jørgensen, Skomagerm., 28. 10., Frberg, H: Marie.
- , Jenny, f. Lunow, bekg. 24. 10.
- , Johan Carstens, fh. Bagerm., 31. 10., Kbh., H: Nina, f. Erdmann.
- , Pauline, f. Grum, Enkefrue, 18. 2., Kbh.
- , Willh., fh. Fuldm. p. Jægerspris, 2. 4.
- Würtz, N. P., Husejer, 14. 2., H: Margr.
- v. Würtzen, Eleonora, f. Christensen, 9. 10., M: J. E. v. W.
- Zachau-Nielsen, Carl, Postm. i Assens, 18. 11., Rigshosp., H: Amalie.
- Zahlmann, Carl Chr., Gen.major, 23. 6., Kbh., H: Marie.
- Zahrtmann, Hans, Apoteker, 11. 5., Frberg, 81 A.
- Zeuthen, Hieronymus Georg, Prof., 6. 1., Frberg, H: Sophie, f. Lawaetz.
- Zillen, Dagmar Elisabeth, 8. 7., Frberg.

Zinck, Kirsten Frederikke, 5. 2.	Oberg, Carl, Maskinum., 4. 8., Hellerup
Zinn, Viggo Emil, 4. 8., Holte, H:	H: Louise.
Jacobine, f. Bartholdy.	—, Chr., fh. Fabr., 31. 5., 76 A.
Zytphen-Adeler, Ferd. Vilh. Georg,	Ørsnes, Niels Ernst, Repræs., bekg.
Baron, 30. 4., Brabrand, 73 A.,	18. 2., H: Anna, f. Fich.
H: Wilhelmine, f. Rothe.	Ørsted, Vald., Sekretær v. O.værge-
Ægidius, C. A., Red., 3. 6., Assens, 68	raadet, 29. 1., Kbh., H: Agnes.
A., H: Cecilie, f. Rosendahl.	

A. W. Rasch:

Dødsfald i Norge

1920.

Særtryk af Personalhistorisk Tidsskrift.

København.

Trykt hos J. H. Schultz A/S

1921.

Dødsfald i Norge.

1920.

Samlede af A. W. Rasch.

(Det efter H: anførte Navn angiver den efterlevende Hustrus Pigenavn.)

- Aabel, Amalie, Enke, nær 89 A., 29. 12., Chr.sand.
—, Wilh., Agent, 75 A., 4. 9., Chr.sand.
Aagaard, Helga, f. Hoyer-Møller, 29. 6., Chr.ania.
—, Hans Nicolay, Skibsmægler, 59 A., 25. 12., Hamburg.
Åkerhjelm, Agnes, f. Mønniche, Baronesse, 12. 6., Kbhvn.
Aamodt, Jens Christian, Ingeniør, 90 A., 21. 10., Fred.hald.
Aaestrup, Christian Fasting, fhv. Udskiftningsf., nær 73 A., 25. 4., Nordfjordejd.
Aarflot, Andreas, Førstelærer, 47 A., 14. 9., Randsfjord, H: Karoline, f. Glæserud.
Aarhus, Sverre, Ingeniør, 38 A., 26. 12., Chr.ania, H: Nanna, f. Johansen.
Aarstad, Barbro Cecilie, f. Rasmussen, nær 61 A., 7. 11., Stavanger.
Aarvold, Anton Marinius, fhv. Turistfører, 73⁵/₁₂ A., 20. 1., Chr.ania, H: Emilie, f. Olsen.
Aarø, Marit, 76 A., 31. 7., Leinstranden.
Aarøe, Marie, f. Franzen, 69 A., 11. 10., Ø. Aker.
Aas, Agnar, 18¹/₂ A., 4. 6., T.hjem.
—, Karl, Skoledirektør, 62 A., 19. 2., T.hjem, H: Nanna, f. Dahl.
—, Malla, f. Halseth, nær 81 A., 16. 5., Chr.ania.
—, Ragnhild, f. Husby, 78¹/₂ A., 24. 1., T.hjem.
—, S. J., Stationsmester, 18. 10., Hørg.
Abelsæd, O., Redaktør, 78¹/₂ A., 3. 11., Arendal.
Abildgaard, Margrethe, 22. 7., under et Ophold paa Lesjeskogen.
Abrahamsen, Karen Anne, f. Sørensen, nær 90 A., 6. 9., Tønsberg.
Adler, Joh. Frederik, Kelner, 29. 12., Chr.ania.
Aga, H. L., Kapt., 89 A., 2. 11., Aalesund, bgr. Nordheimsund.
—, Lars Mathias Johannessen, Gaardejer, 52 A., 1. 7., Bergen.
Aksnes, Ragnhild, f. Jentoft, 24. 4., Oppegaard.
Albertsen, Hanna Bernhardine, f. von Krogh, nær 65 A., 4. 8., Bruvik.
Albrethsen, Emil, fhv. Mønstringsmand, nær 81 A., 21. 1., Tvedestrand.
Album, Maren, 3. 1., Bergen.
Alendahl, Henrik, Overtoldkontrollør, 8., 5., Haugesund.
Alfsen, Julie, f. Kolstad, Enkefru, 71¹/₂ A., 8. 8., Chr.ania.
Almaas, Eyvind Normann, Kbmd., 21 A., 25. 5., T.hjem.
Almqvist, Marie, 25 A., 23. 3., Chr.ania.
Ambjørnsen, Clara, 63 A., 15. 1., Chr.ania.
Amble, Anna, f. Magnussen, 23. 11., Bergen.
Ameln, Christian, ORsagf., 15. 9., Bergen.
Amundrud, Gerd, 16 A., 29. 7., Horten.
Amundsen, Cathinca, f. Lorentzen, 75 A., 18. 1., Chr.ania.
—, Dorothea Johanne, f. Heidekker, nær 75 A., 1. 5., Chr.ania.
—, Hanne, 66¹/₂ A., 11. 4., Chr.ania.

- Amundsen, Karen, f. Bie, 83 $\frac{3}{4}$ A., 11. 8., Grimstad.
- Andersen, C., Konsul, 6. 8., Horten, H: Lina, f. Berg.
- , Dirr., 88 A., 20. 12., Bergen, H: Dorothea, f. Mehn.
- , Joel, Oberstlt., nær 79 A., 23. 12., Chr.ania.
- , Lagertha Frederikke, f. Fischer, 26. 10., Chr.ania.
- , Martin Lauritz, fhv. Skibskapt., 85 $\frac{1}{2}$ A., 5. 6., Sarpsborg.
- , O. Aug., fhv. Politimester, 2. 3., Lillehammer.
- , Otto, Bygmester, 63 A., 11. 2., Horten, H: Inanda, f. Bergh.
- , Truls, Major, Generalagent, 12. 2., Chr.ania, H: Inga, f. Maarud.
- , Tryggve, Forfatter, 10. 4., Gran, brændt Chr.ania, H: Grete, f. Tichauer.
- Anderssen, Joh., fhv. Toldopsynsmand, nær 79 A., 4. 7., Drammen, H: Elise, f. Høyer.
- , Karen Holst, 15. 5., T.hjem.
- Andresen, C. C., Cand. jur., Bankier, 13. 8., Chr.ania.
- , Leander, 71 A., 25. 9., Chr.ania, H: Thea, f. Thuesen.
- Angell, Gustav Herman, 68 A., 30. 7., Chr.ania.
- , Ole, fhv. Prokurist, 74 $\frac{1}{2}$ A., 26. 1., Chr.ania.
- Anonsen, Balthazar, Direktør, 28. 12., Helsingfors.
- Antzée, Thekla G., f. Torjussen, nær 70 A., 26. 5., Svelvig.
- Arctander, John W., Advokat, 1. 5., Seattle, Washington.
- Arentz, Kristine, 70 $\frac{1}{2}$ A., 5. 1., Stavanger.
- Arnesen, Anna, f. Ellerhusen, 22. 1., Aalesund.
- , Josefine, f. Solensteen, 21. 3., Bergen.
- , Leif, 9. 11., Chr.ania.
- , Rachel, f. Steen, 6. 2., Bergen.
- Asheim, Arne, Dr., 15. 7., Stavanger.
- Askevold, Hansine, f. Hansen, 92 A., 4. 12., Bergen.
- Asmundsen, Gina, 3. 10., Bergen.
- Astrup, Christian, Sognepræst, 18. 4., Jølster, H: Petra, f. Lodtz.
- , Harald, 21. 1., T.hjem.
- Astrup, Thekla, f. Breder, 23. 6., Entumeni, Zululand.
- Auberg, Emilie, f. Laumann, 72 A., 3. 6., Chr.ania.
- Aubert, Christian, Forstmester, 72 A., 14. 10., Bestum.
- Augestad, A. C., 26. 2., Larvik, H: Helga, f. Holm.
- Aune, Erling, 21 A., 9. 10., San Francisco.
- Aurstad, Dorothea, f. Pley, 59 A., 11. 5., Drammen.
- Authén, Anna Kristine, f. Schanche, 67 A., 11. 4., Stabæk.
- Axelsen, Dagmar Eugenie, f. Waage, 29 A., 11. 8., Chr.ania.
- Baardsen, Katharina, f. Wessel, 2. 8., Stavanger.
- Baars, Ragnar, 21. 11., Bergen.
- Bache, A. L., fhv. Bankkasserer, 22. 11., Svelvik.
- , Thorleif, Konsul, 1. 6., Drammen, H: Elin, f. Krook.
- Backa, Sofie, 25. 7., vestre Porsgrund.
- Bagger, Christine Marie, nær 93 A., 22. 12., Larvik.
- , Sofus, Toldkontrollør, 49 A., 9. 9., Chr.ania.
- Bahr, Rolf B., 22 $\frac{1}{2}$ A., 15. 4., Chr.ania.
- Bakke, Olaf Chr., Major, 29. 1., Chr.ania, H: Anna, f. Birch.
- Balkenhausen, Gertrud, f. Rosengren, 29. 12., Göteborg.
- Banks, Mary, 14. 10., Bergen.
- Barca, Emil, 66 A., 1. 11., Dresden.
- Barth, Fredrik Hauff, 64 $\frac{1}{2}$ A., 15. 9., Chr.ania.
- , Jacob Christian, 25. 7., Svartvik, Sverige, H: Mariane, f. Reich.
- Bastrup, Marie, 72 A., 9. 10., Chr.sand.
- Bauer, Frits, 13. 1., »Ester« Forlis ved Færoerne.
- Baumann, Caroline, Enkefrue, nær 83 A., 19. 6., Chr.ania.
- Bay, Harald, 19. 4., Auckland, New Zealand.
- Bech, Thora, Frue, 18. 7., Chr.ania.
- Beck, Henning, Vedhandler, 33 A., 21. 12., Chr.ania.
- , Jacob A., 78 A., 18. 5., Arendal.
- Beilegaard, Julie Kaia, 78 A., 14. 2., Kragerø, bgr. Laugesund.

- Bellmont, Johanne, 5. 1., 1918, London, bisat 25. 6., 1920, Chr.ania.
- Bendeke, Christian Fr., 4. 6., Norheimsund, bgr. Chr.ania.
- Benrath, Anna, f. Casperser, 16. 5., Königsberg.
- Bentzen, A. L., Stationsmester, 10. 6., Stabæk, H: Emilie, f. Andersen.
- , Andreas, Inspektør, 64 A., 1. 10., Chr.ania.
- , Betty, 28. 10., Fred.hald.
- , J. M., Restaurator, 64 $\frac{3}{4}$ A., 9. 11., Chr.ania.
- , Louise, 10. 10., S. Jernløse, Danmark.
- Berbom, Gine, f. Møllholm, 1. 8., Chr.ania.
- Berg, Dorothea, f. Dahle, 46 A., 8. 2., T.hjem.
- , Einar, Inf.kapt., 16. 1., Fred.stad.
- , Emilie de Fine, 12. 6., Bergen.
- , Maren, 9. 6., Bragernes.
- Bergan, Karoline, 69 A., 24. 6., Sigdal.
- , Thale, 14. 5., New York.
- Bergene, A., Grosserer, 65 A., 18. 8., Asker, bgr. Chr.ania.
- Bergh, Christian, Læge, 12. 2., Chr.ania.
- , Laura, 27. 6., Chr.ania.
- , Sigrid, 28. 4., Chr.ania.
- Bergman, Hjalmar, fhv. Skomagerm., 21. 9., Chr.ania, H: Marie, f. Augensen.
- Bergstrøm, Abel, Gartner, fhv. Overlærer, 86 A., 4. 12., Chr.ania.
- , Joseph, 48 A., 25. 4., Chr.ania, H: Margit, f. Hunt.
- Berle, Henrich, 28. 5., Chr.ania.
- Berner, H. E., Borgermester, 80 $\frac{1}{2}$ A., 24. 1., Chr.ania.
- Berntzen, Christian, 72 A., 8. 6., Chr.ania.
- Bertelsen, Markvard, 81 $\frac{1}{2}$ A., 13. 9., Bergen, H: Berthe, f. Pedersen.
- Bie, Marie, f. Egelin, 58 A., 10. 8., Grimstad.
- Bielefeld, Ella, 30 $\frac{1}{2}$ A., 23. 3., Bergen.
- Billington, Caroline, f. Berger, 29. 3., Chr.ania.
- , Gyda, 25. 10., Fred.hald.
- Bing, Kristian, fhv. Skibsf., 85 A., 30. 8., Chr.ania.
- , Nils Georg, fhv. Toldb., 80 A., 23. 11., Chr.ania.
- Birch, Sally, f. Arbo, 92 A., 11. 4., Moss, bgr. Honefos.
- Birkedal, Christian, Typograf, nær 56 A., 16. 6., Chr.ania.
- Bisgaard, Alvilde, f. Bye, 5. 12., Chr.ania.
- , Inga, 77 A., 5. 2., Eidsberg.
- Biørn-Fochsen, Anna, f. Biørn, 26. 11., Chr.ania.
- Bjerke, Christian, Grosserer, 56 A., 1. 10., V. Aker, H: Gunhild, f. Bøe.
- Bjercke, Lars, 32 A., 8. 3., Chr.ania.
- Bjering, Harald, Skibsreder, 3. 7., Fjosanger, H: Elisa, f. Erichsen.
- Bjerke, Johan K., Snedker, 71 A., 1. 9., Chr.ania, H: Johanne, f. Lorentzen.
- , Oscar, Advokat, 2. 4., Vinderen, H: Lizzie, f. Ræder.
- , Wenke, f. Lie, 82 $\frac{1}{2}$ A., 13. 12., Chr.ania.
- Bjertnes, Laura, f. Gerner, 90 A., 7. 11., Chr.ania.
- Bjertness, M. T., Konsul, 75 A., 20. 1., Holmestrand, H: Jenny, f. Hovelsrud.
- Bjurstedt, Anna, 15. 1., Chr.ania.
- Bjurstøm, Julie, 20. 9., Nordstrand.
- Bjørn, Sofus Trygve, Ingeniør, 32 A., 15. 4., Sandviken.
- Bjørnsen, Caroline Louise, f. Darre, 80 A., 19. 12., T.hjem.
- Blanck, Lars Jørgen Alexander, 5 A., 17. 4., Chr.ania.
- Blehr, Marie, 75 A., 28. 3., Chr.ania.
- Blich, Chr. Collett, 26. 3., Chr.ania.
- Blichfeldt, Christian, Kapt., 14. 9., Chr.ania, H: Maren, f. Aschehoug.
- , Christian, fhv. Skibsf., 82 A., 22. 9., T.hjem.
- Blix, Marie, 4. 5., Chr.ania.
- Blom, Johs., fhv. Gartner, 76 $\frac{1}{2}$ A., 19. 9., Chr.ania.
- , Ivara, Amtssingeniør J. G. B.'s Enke, 74 A., 26. 3., Chr.ania.
- , Thora Marie, 12. 5., Meraker, bgr. Chr.ania.
- Blomberg, Bjørn Reitan, 20. 5., Nibe, Danmark.
- Blomgren, Ada, f. Lundman, 7. 10., Chr.ania.
- Boeck, Thomas Cæsar Erik, fhv. Depart.assistent, 79 A., 1. 6., Chr.ania.

- Boger, O. A., fhv. Bagerm., 72 A., 10. 10., Kongsvinger.
- Bollerud, Clara, f. Schoyen, 80 A., 25. 1., Nes.
- Bolt, Christian, fhv. Skibsf., 68 A., 20. 3., Sandefjord, H: Theodora, f. Christensen.
- Bomhoff, Olea Christiane, 81½ A., 17. 11., Chr.ania.
- Bonnevie, Christian F., Læge, 55 A., 16. 12., Chr.ania, H: Sofie, f. Hartmann.
- Borchgrevink, H. J., Overstlt., 18. 12., Chr.ania.
- Borten, Helga, f. Melhus, 33 A., 25. 7., Melhus.
- Borthen, Hedvig Margrethe, f. Bachke, 59½ A., 3. 4., T.hjem.
- Borgen, Jean, 47 A., 30. 11., Bergen.
- Bouge, Anna, f. Finne, 43 A., 22. 8., Bergen.
- Bowitz, Wilhelmine, 29. 5., Bergen.
- Boye, Otto A., Toldkasserer, 28. 1., Tønsberg, H: Ida, f. Hallén.
- Boyesen, Karen Rosendahl, 61 A., 14. 5., Chr.ania.
- Braathen, Poul, Inspektør, 58 A., 11. 4., Ljan, H: Elisabeth, f. Frolich.
- Brager, Olaf, bgr. 31. 1., Chr.ania.
- , Petra, 27. 6., Chr.ania.
- Brambani, Janna, f. Bordoe, nær 80 A., 26. 3., Chr.ania.
- Branth, Eline, f. Thorne, 23. 4., Chr.ania.
- Bratland, Kristoffer, Arsenallojtnant, 5. 12., Horten, H: Thrine, f. Steinert.
- Bratt, Laura, 17. 6., T.hjem.
- , Nils, 35 A., 1. 12., Chr.ania.
- Breck, Rolf, Gaardbruger, 76 A., 15. 10., Skjaak, H: Marit, f. Grimstad.
- Breda, Jørgen, 77½ A., 17. 5., Fevig.
- Bredal, Aagot, 55 A., 18. 3., Stavanger.
- Breder, Ole Nissen, Sognepræst, 18. 1., Borsen, H: Eduarda, f. Nissen.
- Bredesen, Emma, 72 A., 1. 8., Chr.ania.
- Breien, Karl Eugen, Bagerm., 75 A., 11. 2., Moss, H: Thea, f. Johnsen.
- Brette, Nils P., Lærer, 23 A., 8. 6., Odalen.
- Brinck, Eli, 79½ A., 28. 12., Hamar.
- Broch, Justa, f. Bing, Oberstinde, 90 A., 25. 7., Chr.ania.
- , Fritjof, 15. 5., Vos.
- Broch, Paula, 47 A., 13. 4., Chr.ania.
- Brock, Gerhard, 41 A., 4. 8., Gol, bisat Chr.ania.
- Brockstedt, Annie Fernanda, 22. 8., Chr.ania.
- Brodahl, Olga, f. Flach, 27. 2., T.hjem.
- Brodtkorb, Laurits Lassen, 33 A., 13. 9., Chr.ania.
- Bronn, Anna, 1. 5., Chr.ania.
- Brostrøm, Rebekka, Frk., 70 A., 21. 5., T.hjem.
- Brox, Arthur, 15½ A., 31. 10., Øy-fjordvær.
- Brun, Oscar, Ingeniør, 23. 2., Portland, Oregon.
- Brunchorst, Else, 17. 3., Vang, bgr. Chr.ania.
- Bruse, Hilda, f. Hansen, 54 A., 16. 5. Chr.ania.
- Bruun, Anna, nær 83 A., 3. 12., Ytre Arne.
- , Christoffer, fhv. Sognepræst, 17. 7., Follebu, bgr. Chr.ania.
- , Dina, fhv. Asylbestyrerinde, nær 73 A., 28. 9., Arendal.
- , Elise, Enkefru, 75 A., 2. 1., Skien.
- , Inga Ovidie, f. Olsen, 56½ A., 23. 7., Porsgrund, H. Emilie f. Olsen.
- , Johan F., Guldsmed, 65½ A., 25. 5., Oslo, H: Emilie f. Olsen.
- , Oscar, 12. 11., Chr.ania.
- Bruusgaard, Alexia, f. Pedersen, 64½ A., 6. 10., Drammen.
- Bryde, S. M., Forlægger, 69 A., 19. 12., Lysaker.
- Bryhn, Hans, fhv. Samlagsb., 66 A., 20. 1., Honefos.
- Brynildsen, Ella, f. Nyquist, 1. 8., Chr.ania.
- Buaas, P. J., Fabrikant, 62 A., 7. 10., Aalborg, H: Magda, f. Reinhardt.
- Buch, Elise, 90 A., 3. 5., Thomas Angells Hus, T.hjem.
- Buck, Martha, f. Halle, 13. 6., Hamburg.
- Bugge, Henrik Christian Irgens, Disponent, 47 A., 12. 2., Ljan.
- , Ole, Styrmand, omkommet ved Øst-Afrikas Kyst.
- , Thordis, f. Strøm, 25 A., 10. 5., Chr.ania.
- Bull, Andreas Christian, fhv. Distriktslæge, nær 80 A., 29. 5., V. Aker, bgr. Eker.

- Bull, Frida, f. Andersen, 38 A., 9. 10., Chr.ania.
- , Johs., Skibsreder, 10. 12., Kbhvn.
- , Thea, Frue, 19. 12., Chr.ania.
- Bull-Hansen, Erik Johan Steenbuch, 16½ A., Septbr.?, ved Skibet »Steinsunds Forlis.
- Bunde, Karoline, f. Høyer, 84 A., 11. 11., Moss.
- Bye, Astrid, Enkefru, 39¹⁰/₁₂ A., 18. 10., Chr.ania.
- , Einar, Skibskapt., 37 A., 1. 8., Keelung, Kina, H: Debora, f. Hirsch-Hansen i Shanghai.
- Bülow, Jenny, f. Pacius, 64½ A., 7. 4., Stockholm.
- Bødtker, Dagrun, 18 A., 12. 3., Larvik.
- Bøe, Arnulf Mohn, 18½ A., 8. 7., Villa Baklund, T.hjem.
- , Marie, Enkefru, 83 A., 12. 9., Bergen.
- , Oscar, 51 A., 25. 2., Bellevue Hospital, New York.
- Bøge, Elise, f. Wichmann, 85 A., 15. 1., Chr.ania.
- Bøgh-Olsen, Karl, Kontorist, 30. 5., Aasnes.
- Bølling, Marie, nær 71 A., 31. 1., Chr.ania.
- Børresen, Jørgine M., 22. 12., Chr.ania.
- Christensen, Dora, f. Bolt, 75½ A., 8. 2., Chr.ania.
- , Julie, 25. 9., Høland.
- , Ludv., Kbmnd., 44½ A., 27. 6., Skien, H: Signe, f. Landgraff.
- , Sofie, f. Møller, 30. 4., Arendal.
- , Sofus, Oberstlt., 24. 1., Aasgaardstrand, bgr. Sandefjord, H: Margrethe, f. Ebbesen.
- Christiansen, Emma, f. Bertheau, 18. 4., Chr.ania.
- , Gerd Kragh, Tandlæge, 11. 2., Moss.
- , Johanne, f. Melhuus, 23 A., 4. 2., Kullebunden.
- , Ludvig, Grosserer, 83 A., 23. 6., Ormoen, Nordstrand.
- Christie, Edvard, Byfoged, 71 A., 8. 3., Chr.ania, H: Kristine, f. Kildal.
- , H. B., Skibsf., 60 A., 10. 2., T.hjem.
- , Hans, Overstlt., 77 A., 27. 9., Bergen.
- Christofersen, Olga Jensine, f. Brodt-korb, 12. 5., Chr.ania.
- Christophersen, Randi, f. Krohn, 22. 8., Chr.ania, bgr. Tvedestrand.
- Chulz, Caroline, 75 A., 25. 12., T.hjem.
- Clausen, G. Frimann, 51 A., 6. 5., Bad Nauheim.
- Claussen, P. A., Hotelejer, 20. 9., T.hjem, H: Cecilie, f. Debes.
- Coll, Axel, Rektor, 21. 8., Chr.ania, H: Martha, f. Beylegaard.
- Collett, Sine, f. Kobro, 76 A., 19. 6., Drammen, bgr. Hoksund.
- Conrup, Sofie, Enkefru, 83 A., 27. 4., Porsgrund.
- Cordtsen, Kirstine, nær 82 A., 19. 2., Chr.ania.
- Corneliussen, Elias, 61 A., 11. 12., Chr.ania, H: Eugenie, f. Schibsted.
- Cortsen, Mabella Henriette, Frk., 68 A., 14. 10., Chr.ania.
- Cullen, Karen, f. Mitsund, 41½ A., 14. 4., Heggedal.
- Daa, Kristen Ludvigsen, fhv. Over-toldkontrollør, 21. 7., Horten, H: Marie, f. Døscher.
- Daae, Anna Karoline, f. Kieppan, 47 A., 28. 9., Chr.ania.
- , Peder Martin Blytt, fhv. Sognepræst, 65 A., 5. 4., Drøbak, H: Fanny, f. Lie.
- Dahl, Adolf, Ingeniør, 19. 9., Pittsburg, Amerika.
- , Agda, 17. 10., Chr.ania.
- , Ane, f. Slettum, 82 A., 29. 1., Lyngsejdet.
- , Astrid, 26 A., 10. 10., T.hjem.
- , Bernhardine, f. Dahl, 28. 8., Liland, Ofoten.
- , Berenthine Dorthea, f. Tønnesen, 79 A., 28. 7., Sandviken, Bergen.
- , Bjarne, Reisende, 32 A., 16. 2., Chr.ania, H: Magnhild, f. Linn.
- , Carl Johan Glückstad, Sorenskr., 56 A., 27. 5., Rjukan, H: Petrea, f. Gyth.
- , Dora, f. Valeur, Havnefoged i Narvik D.'s Enke, Novbr., Bergen.
- , Edvard, 70 A., 25. 12., Bergen.
- , Hans, fhv. Dampskibsf., 21. 11., Oppegaard.
- , Harald, Skibsmægler, 11. 4., Cardiff, H: Sofie, f. Hesselberg.
- , Henny, Frue, 9. 5., Chr.ania.

- Dahl, Jens, 24. 7., Nordstrand.
 —, Johan Alfred, 67 A., 7. 12., Chr-
 ania.
 —, Johan Nikolai, 20. 6., Narvik, H:
 Dora, f. Valeur.
 —, Ole Christian, Lektor, 57 A., 15.
 11., Chr.ania, H: Agnes, f. Høyer.
 —, Ole M., 78 A., 2. 2., Chr.sand.
 —, Petra, f. Walter, 83 A., 9. 11.,
 T.hjem.
 —, Ragnhild, 12. 10., Chr.ania.
 —, Thor, nær 58 A., 15. 4., Sandefjord.
 Dahle, Kathinka, f. Falk, 78 A., 8. 4.,
 T.hjem.
 Dahler, Marie, 25. 11., Chr.ania.
 Dahlin, J. C., fhv. Kbmd., 90 A., 21.
 7., Chr.ania.
 Damm, Anna Johanne Kristine, 38
 A., 13. 12., Chr.ania.
 —, Jens Chr., fhv. Gaardbr., 21 5.,
 Nittedal.
 Danchertsen, Anna Frederikke, 3. 4.,
 Chr.ania.
 Danielsen, Gerh. S., fhv. Kbmd., 68
 A., 19. 5., Sogndal, Sogn, H: Anna,
 f. Natland.
 —, L. A., Skrivlærer, 73 A., 15. 7.,
 Chr.ania, H: Karen, f. Bjerkhoel.
 Dankworth, Clara, 30. 8., Bergen.
 DeFrance, Charles Louis, 2. 1., Bryssel,
 H: Thora, f. Floor.
 Dehli, Marthe Karoline, f. Helmen, 7.
 3., Gran.
 Delphin, Alfred, fhv. Former, 79 A.,
 16. 9., Chr.ania.
 Dettmer, Elvira Sophie, f. Nicolaysen,
 54 A., 26. 2., Ø. Aker.
 Devold, Niels, 28. 3., Aalesund, H:
 Johanne, f. Singstad.
 Didriksen, Magnhild, 23 A., 5. 6.,
 Chr.ania, bgr. Chr.sand.
 Dieseth, Haakon, 74 A., 24. 5., Deset.
 Dietrichson, Caroline, 27. 1., Stock-
 holm.
 —, Frederik Arneberg, 27. 10., Chr-
 ania.
 —, Got tfred, 55 A., 17. 3., ved Elfs-
 backa Kirke, H: Beate, f. Corne-
 liussen.
 Digre, Glenny, f. Olsen, 71 A., 10. 12.,
 T.hjem.
 Dinger, Christ. R., 30 .5., Chr.ania, H:
 Cathrine, f. Mangor.
- Ditlev-Simonsen, Magga, 29. 4., Chr-
 ania.
 Dobloug, Lise, f. Asla, 28. 2., Lille-
 hammer.
 Douzette, Johan Alfred, 60 A., 18. 3.,
 Chr.ania, H: Caroline, f. Johansen.
 Drejer, P. M., Dr. med., 1. 11., Dy-
 stingbo pr. Hamar, bgr. Chr.ania,
 H: Christiane, f. Schönberg.
 Drewsen, Olivia, f. 1. 8., 1855, død 11,
 1., Rø, Ormingen.
 Dreyer, H. C., fhv. Stadsvejer, 20. 12.,
 Bergen.
 Dsenselsky, Schewa, 24. 7., Chr.ania.
 Due, Agnes Jacobine, f. Wiel, 18. 10.,
 Chr.ania.
 —, Carl Oluf, 57 A., 16. 11., Creydon,
 nær London.
 —, Cathinka Marie, 85 A., 20. 7.,
 Chr.ania.
 —, Hanna, 85 A., 2. 10., Chr.ania,
 bgr. T.hjem.
 —, Sigrid, f. Mowinckel, 20. 2., Chr-
 ania.
 Duus, Mally, f. Conradi, nær 86 A.,
 1. 1., Chr.ania.
 Dybvad, Hjørdis, 30. 7., Chr.ania.
 Dæhlin, Anna Mathe, f. Solberg, 10.
 2., Nygaard St.
 Dæhlin-Eriksen, Edvard, Gen. sekretær,
 2. 9., Vikersund, H: Magdalene,
 f. Rømcke.
 Dørum, Rolf, Distriktslæge, 44½ A.,
 6. 3., Ringebu, H: Astrid, f.
 Østmoe.
 Døscher, Augusta, f. Mohr, 24. 5.,
 Bergen.
 Døsen, Petra, f. Osten, 28. 11., Bergen.
 Eck, Julie Sofie, f. Bruserød, 4. 9.,
 Chr.ania.
 Eck, Alma, Vognvisitor E.'s Enke, 14.
 5., Chr.ania, bgr. Fred.hald.
 Ege, Hans Boghandler og Lærer, nær
 68 A., 23. 4., Drøbak.
 Eggen, Nils Henrik, Grosserer, 58½
 A., 2. 10., T.hjem, H: Othilie, f.
 Pedersen.
 Eggers, Sofie, 8. 3., Chr.ania.
 Eide, Guro, f. Aga, 1. 10., Aga.
 —, Marie, 23. 3., Bergen.
 Eie, Josef, Landbrugskandidat, 33 A.,
 17. 3., Chr.ania, H: Signe, f. Dørum.
 —, Nils A., Grosserer, 67 A., 13. 2.,
 Chr.ania, H: Anne, f. Dahl.

- Ekenæs, Jahn, Kunstmaler, 4. 10., Follebu, H: Constance, f. Holm.
- Elbrecht, Augusta Elisabeth, 84 A., 8. 3., Bergen.
- Ellertsen, Hanna, 81 A., 30. 12., Bergen.
- Ellingsen, Hanne, f. Brun, nær 75 A., 5. 3., Bergen.
- , Helene, 7. 10., Drammen.
- , Pauline, f. Koth, 17. 7., Bryn.
- , Petter A., fhv. Handelsmand i Saltdalen, 25. 1., Chr.ania.
- Elmenhorst, Antonette, f. Bie, 20. 2., Chr.ania.
- Elstad, M. A., Lærer, 65 A., 1. 12., Stenkjær, H: Lina, f. Malmo.
- Elster, Anna, 79 A., 21. 10., Surendalen.
- Ender, Axel, Kunstmaler og Billedhugger, nær 67 A., 10. 9., Chr.ania, H: Helga, f. Sørensen.
- Endresen, J. W., 33 A., 8. 3., Stavanger, H: Mossi, f. Svanøe.
- Engbrethsen, Otto Edvard, fhv. Kapt., 71 A., 4. 6., Østre Halsen.
- Engelsborg, Inger Marie, f. Bull, 68 A., 17. 2., Chr.ania.
- Engelsen, Kristian, Overlærer, 18. 9., Bergen.
- Engelstad, Anne Dorthea, 76 A., 15. 5., Larvik.
- Engh, Bernhard Theodor, Fyrvogter, 11. 10., Svelvig, H: Sina, f. Erichsen.
- , Ole, 72 A., 5. 1., Bekkelaget.
- Engmann, Anders, 21. 9., Chr.ania.
- Erichsen, H. A., Rentier, 83½ A., 28. 8., Chr.ania.
- , Marie, f. Øwne, 68 A., 8. 1., T.hjem.
- Eriksen, Einar Wilhelm Brüning, Stud. phil., 8. 8., Chr.sand.
- , Else, f. Lorentzen, 27. 2., V. Aker.
- , Kathinka, f. Jansen Schützer, 12. 2., Canada.
- , Reinhardt, fhv. Toldkontrollør, 78½ A., 11. 4., Drammen, H: Adolfine, f. Zimmermann.
- , Richard, 56½ A., 17. 5., Bergen, H: Josefine, f. Celius.
- Ertshus, S. O., 48½ A., 8. 2., Johannesburg.
- Esbensen, Agnete, 26. 7., Vadsø.
- Essendrup, Borghild Marie, f. Olsen, 26 A., 22. 2., Seattle, Washington.
- Evensen, Christine, f. Dreyer, 61 A., 2. 3., Chr.ania.
- , Sofie, f. Rønning, 30. 4., Chr.ania.
- Evje, Lauritz, Overtoldb., nær 83 A., 28. 4., Stavanger, H: Marie, f. Carstens.
- Faber, Johan Bernhard, 50 A., 7. 8., T.hjem.
- Fahlvik, Adolf Christian Hammon, fhv. Skibsf. og Fyrvogter, 76 A., 8. 5., Hitteren, bgr. Chr.sund.
- Falch, Anne Elisabeth, f. Ryen, nær 84 A., 13. 1., Chr.ania.
- , Sverre Eugen, Styrmand, 30 A., 8. 9., Hamburg, H: Thora, f. Andresen i Asker.
- Falchenberg, Herman Christian, vpl. Premiert., Styrmand, 28 A., April? omkommet paa Sejleren »Fulwood«.
- , Peder Christian, Grosserer, 66 A., 5. 10., Chr.ania.
- , Regine, f. Gierloff, 92 A., 17. 4., Chr.ania.
- Falck, Ludvig, nær 23 A., 4. 7., Chr.ania.
- Falk, Sigrid, 21. 5., Chr.ania, bgr. Hamar.
- Falkenberg, Frederik Christian, 19 A., 30. 9., Chr.ania.
- Fangen, Theodora Kornelia, f. Holst, 3. 11., Ø. Aker.
- Fasting, Rosa Elisabeth, f. Huun, 7. 1., Nærbø.
- Faye, Christian Havig, nær 28 A., 22. 9., Eker.
- , Sophie Caroline Ditlevine, 65 A., 17. 2., Chr.ania.
- Fedlarewicz, Stefan, 39 A., 17. 3., ombord i »Frederik VIII«, bgr. Chr.sand.
- Figenchou, Jensine Amalie, f. Mortensen, 42 A., 7. 3., Tromsø.
- Fischer, Dagny, f. Grønneberg, bgr. 2. 3., Asker.
- , Ingeborg Marie, f. Biedermann, 66 A., 13. 1., Stabæk.
- , John Elster, Droscheeier, 24. 2., Chr.ania, H: Mimi Elster, f. Nielsen.
- Fjeld, Marie, f. Mohn, 9. 8., Oslo.
- Fleischer, A. J., fhv. Gaardbruger, 71 A., 26. 7., Chr.ania.
- , Johan Alfred Mohn, 11. 11., Bergen, H: Karen, f. Palslev.

- Fleischer, Nils Stockfleth, fhv. Bankchef, 26. 9., Chr.ania.
- Fliflet, Hagny, 26. 1., Chr.ania, bgr. Hamar.
- Flint, Konrad, 21. 11., Hop, Bergen.
- Flood, Ditlef Hvistendahl, 25. 2., under et Ophold i Leipzig, bgr. 13. 3., Chr.ania, H: Valborg, f. Jacobsen.
- Floor, Dagny, 2. 6., Stavanger.
- Fluge, Jeremias, 78 A., 13. 2., Bergen.
- Flørenæss, Christopha, f. Christensen, 7. 9., Svelvik.
- Fogth, Christian, 28 A., 14. 2., Maui, Hawaii.
- , Dagny, 19. 2., Chr.ania.
- Follestad, Daniel, Sorenskriver, 62 A., 5. 6., Stavanger, H: Olga, f. Kobro.
- Foreman, Lina, f. Jensen, 87½ A., 1. 2., ved Glemmen Kirke.
- Formander, Johanne, f. Arnesen, 13. 9., Saltsjøbaden, bgr. Soderhamn.
- Forsberg, Nils Chr. Lunoe, Maskinist, 56 A., 13. 7., Chr.ania.
- Forvald, Bergitte, 10. 8., Skotfos, bgr. Skien.
- Foss, Gudrun (f. Pedersen), 2. 2., Chr.ania.
- , Mathilde Emilie, Skibsf. L. B. F.'s Enke, nær 78 A., 10. 5., Nordby.
- , Trine, 81½ A., 4. 4., Chr.ania.
- Fossholm, Anne Marie, f. Schjellbred, 84 A., 27. 4., Eker.
- Fougnér, Marie, f. Dehli, Kapt. Chr. F.'s Enke, 12. 6., Chr.ania.
- Foyn, Prah M., Skibsf., 49½ A., 4. 3., Tønsberg.
- Fraas, Martin L., Ingeniør, 39 A., 11. 3., Mesnalien, kremert Chr.ania.
- Fredenfeldt, Johan, Vagtmester, 79 A., 8. 1., Tromsø, H: Johanne, f. Johansen.
- Fredriksen, Randi, 18 A., 17. 6., Mandal.
- Friele, Janna, f. Kielland, 18. 9., Bergen.
- , M. P., Assuranceinspektør, 74 A., 27. 3., under et Ophold i Porsgrund, bgr. Chr.ania.
- Friis, Thomas A., 92½ A., 19. 4., Rug-sund.
- Frisak, Sidsel, 16. 2., O. Aker.
- Frisell, Oscar Wilhelm, Konditor, 9. 2., Chr.ania, H: Johanne, f. Johansen.
- Frisenberg, Agnes, 7. 1., Lillehammer.
- Friss, Nicolay, Tandlæge, 1. 1., Drobak, H: Charlotte, f. Haustein.
- Frivold, Oscar, Skibsmægler, 28 A., 8. 4., Chr.ania, H: Ivy, f. Osborn.
- Frøling, Ragna, f. Jakobsen, 50 A., 27. 6., Chr.ania.
- Fuhr, Hilda, f. Haugan, 20. 11., T.hjem.
- Furu, Sverre, Postekspeditor, nær 25 A., 8. 10., Drobak.
- Fylpaa, Johan A., 60 A., 1. 2., Frederick, S. D.
- Fürst, Daniel Andreas, fhv. Skibsf., 86 A., 20. 8., Chr.ania.
- , Hanna Marie, 31. 7., Hop pr. Bergen, bgr. Stavanger.
- Færden, Engebret Moe, Cand. theol., Amtsskolebestyrer, nær 71 A., 27. 1., Norderhov.
- Færø, Magnus, 22. 1., Bergen, H: Malene, f. Garmann.
- Gaarder, Inga Marie, 7. 1., Chr.ania.
- Gade, Emma Pauline, 28. 6., Chr.ania.
- Galtung, Anna Catharina, f. Undall, 16. 2., Valen i Søndhordland.
- Garborg, Inge, Disponent, nær 30 A., 1. 4., Finse.
- Gauguin, Mette, 25. 9., Kbhvn.
- Geelmuyden, Hans, fhv. Professor, 1. 5., ved et Ulykketilfælde i Nordmarken, H: Benedicte, f. Hagerup.
- Gelertsen, Bertha, 78 A., 4. 1., Stockholm.
- Getz, Andrea, 2. 4., Chr.ania.
- , Anette Marie, f. Evensen, 71 A., 14. 8., Chr.ania.
- Giertsen, Johan Christopher, 15. 5., Bergen, H: Benedicte, f. Rogge.
- , Waldemar, 12. 1., Chicago.
- Gilberg, Ole Johannes, Inf.kapt., 17. 8., T.hjem, H: Lilia, f. Baumann.
- Giverholt, Andrea, 19. 3., Østre Halsen, Underbo.
- Gjæver, Anna Henriette, f. Stuhr, 11. 5., Chr.ania.
- , Johannes K., Konsul, 21. 7., Chr.ania.
- , Maren, 85½ A., 5. 3., Skjervo.
- Gjersøe, Jenny, f. Gjersøe, nær 74 A., 20. 6., Chr.ania.

- Gjertsen, Bergliot, 19 A., 21. 9., Bergen.
- , Ingeborg, f. Wilhelmsen, nær 70 A., 29. 11., Bergen.
- Gjessing, Alma, 77 A., 9. 12., Chr.ania.
- , Helga, f. Monrad, 4. 7., Lysaker.
- Gleditsch, Berthel Sverre, Grosserer, 53 A., 28. 10., Chr.ania.
- Glosimodt, Karoline, 18. 4., Chr.ania.
- Gløersen, Jørgen, Ingeniør, 34½ A., 6. 6., Gordon, Ga., Amerika, H: Agnes, f. Nordstrøm.
- Goldenheim, Amalie, 22. 12., Chr.ania.
- Goplen, Anne Sofie, f. Skaugerud, 72¼ A., 17. 3., Kolbu.
- Gotaas, Fredrik, Skibsf., 2. 12., Minde, Bergen, H: Louise, f. Kvam.
- Gottschalk, Benjamin, Direktør, nær 64 A., 17. 9., Chr.ania, H: Johanne, f. Graff.
- Graff, Johan, Gaardb., nær 80 A., 1. 5., Røken.
- Graff-Lonnevig, Viggo, Major, 27 A., 12. 9., (af Tyfus), Peking.
- Graham, G. W., fhv. Stationsmester, 25. 9., Sarpsborg.
- , Hanna, St.mester G.'s Enke, 51 A., 7. 12., Sarpsborg.
- Gran, Hanna, nær 65 A., 6. 12., Chr.ania.
- , Olive, 81 A., 4. 10., Bergen.
- , Peder, nær 40 A., 16. 11., T.hjem.
- Gregersen, Johan, fhv. Brugsejer, 22. 10., Chr.ania, H: Ragnhild, f. Angell.
- Greve, Joakimmine Marie, f. Helland, 6. 5., Bergen.
- , Steffen, 18. 10., Bergen, H: Nils-cordia, f. Wilckerling.
- Grieg, Haakon, 9. 8., Bergen.
- , Sofie Dechezaulx, f. Irgens, fhv. Skolebestyrerinde, 6. 12., Bergen.
- Grimnes, Trygve, Ingeniør, 32 A., 28. 2., Chr.ania, bgr. Stavanger.
- Grøndahl, Antonette, f. Eriksen, 26. 12., Kragerø.
- Grøndal, Thorvald, 69 A., 16. 2., Chr.ania, H: Guri, f. Hoff.
- Grønneberg, Julius Frederik, fhv. Kbmd., 84 A., 2. 6., Chr.ania.
- Grøntvedt, Richard, Kontorchef, 55½ A., 31. 3., under et Ophold i Hol, brændt Chr.ania, H: Hedvig, f. Rasch.
- Grønvold, H., Lærer og Kirkesanger, 75½ A., 7. 3., Granhaug pr. Gjøvik, H: Andrine, f. Johannesen.
- , Ingertha, 80 A., 1. 8., Chr.ania.
- , Rina, f. Smith, 22. 4., Chr.ania.
- Grøtting, Helene Hartmann, 92 A., 29. 4., Chr.ania.
- Gulbrandsen, Joh., Apoteker, 64 A., 20. 5., Sandefjord, H: Mathilde, f. Schulz.
- Gulbranson, Margrethe Elisabeth, 64 A., 8. 7., Lillehammer, bgr. Chr.ania.
- Gulliksen, Adolfine Emilie, f. Riis, 69 A., 14. 4., Røros.
- Gulowsen, Elisabeth, f. Jahn, 21. 8., Chr.ania.
- , Otto K. R., Læge, 23. 3., Chr.sand, H: Dikka, f. Rode.
- Gundersen, Amalie, f. Schau, 70 A., 28. 2., Chr.ania.
- , Anna Pauline, f. Knobloch, 4. 8., Chr.ania.
- , Edvard, Skibsf., 13. 6., New-Port Mon, H: Hulda, f. Hauff.
- , Julius O., Grosserer, 73 A., 1. 2., Chr.ania.
- , Peder G., Kbmd., 20. 10., Chr.ania, H: Louise, f. Rohde.
- Gundlach-Petersen, Axel, Disponent, 7. 4., Kbhvn.
- Gutzeit, Ilmy, 4. 6., Noirmonties.
- Haabeth, Sven, Brugsejer, 17. 3., T.hjem.
- Haage, Anna, f. Övres, Professorinde, 5. 3., Berlin.
- Haagensen, Richard Harbitz, Bankchef, 52 A., 4. 6., T.hjem.
- Haanshus, Marie, f. Lund, nær 78 A., 3. 3., Chr.ania.
- Haanæs, Andreas P., Bagerm., 53¼ A., 14. 5., Chr.ania, H: Kjerstine, f. Prytz.
- Haarby, Jørgen Colwin, 83½ A., 17. 9., Berg, H: Andrine, f. Dahl.
- Haavimb, Axel, Afdelingsingeniør, 32½ A., 14. 3., Opdal, H: Hanna, f. Riise.
- Hafstad, Henrik, Agent, 59 A., 25. 1., Bergen, H: Alette, f. Hille.
- Hagelin, Adolf, 34 A., 19. 2., Chr.ania.
- Hagelsteen, Lauritz, 75 A., 20. 8., Fækjær, Ringenke.

- Hagemann, Johanne, 86 A., 22. 12., Namsos.
- Hagen, Carl J., Disponent, 58 A., 27. 4., V. Aker, H: Anna, f. Michelsen.
- , Marie Antonette, 16. 2., T.hjem.
- Hagerup, Martin O., Skrådder, 76 A., 7. 10., Chr.ania.
- Hahré, Mathilde, 22. 3., Bergen.
- Hall, Karl, 37½ A., 18. 6., Chr.ania, H: Anna, f. Kristiansen.
- Hals, Christine, 12. 1., Chr.ania.
- , Margrethe, 2. 2., Chr.ania.
- , Olaf N., Sorenskriver, 24. 1., Chr.ania, H: Emilie H, f. Sandberg.
- Halvorsen, Fru P. G., 73 A., 18. 7., Bergen.
- Hamilton, D., Revisor, 84¾ A., 28. 9., Fred.hald.
- Hammer, Anton Kristoffer, Maskinist, 50 A., 3. 6., Bergen.
- , Constance Münster, 78 A., 29. 10., Chr.ania.
- , Eivind, Kbmd., 16. 6., Chr.ania, bgr. T.hjem, H: Molla, f. Gjemsøe.
- , Liv, 15. 5., T.hjem.
- , Margit, 23 A., 29. 7., Florø.
- , Thorolf, Juveller, 1. 4., Bergen.
- Hammerstein, Lilly, 12. 8., Chr.ania.
- Haneborg, A. O., Konsul, nær 84 A., 10. 6., Helsingborg, bgr. Fet, H: Fredrikke, f. Lassen.
- Haneborg, Odd, Ingeniør, 20. 11., Urskog, H: Ingeborg, f. Hansen.
- Hanevold, P., 69½ A., 13. 12., Molde.
- Hansen, Amalie Margrethe, f. Appel, 75 A., 6. 1., Chr.sand.
- , Anne Margrethe, f. Troye, 21. 1., Kbhvn.
- , August, Grosserer, 82 A., 24. 2., Chr.ania.
- , Christian, 19. 4., Arendal.
- , Esther Albertha, f. Borch, 61 A., 25. 5., Portland, Oregon.
- , Fredrikke, f. Schøne, 12. 2., Chr.ania.
- , Hans G. B. Sundt, Fabrikejer, 31. 1., Stavanger, H: Anna, f. Buchholz.
- , Hans O., 30. 12., Minde, Bergen, H: Mette Margrethe, f. de Fine.
- , Henriette, f. Walle, 30. 5., Chr.ania.
- , Hilda, f. Klewe, 62 A., 20. 10., Flesberg.
- Hansen, Minnie Gwendoline Stangebye, 18½ A., 14. 4., Nordstrand.
- , Peter Johannes, fhv. Distriktslæge, 75 A., 6. 8., Hamarøy.
- , Sofie Christiane, f. Bugge, 84 A., 1. 6., Arendal.
- , Wilhelm S., Stadshauptmand, 26. 12., Ullern.
- Hanson, Borre, Apoteker, 57 A., 31. 7., Chr.ania.
- , Grethe, f. Berg, 91 A., 22. 5., T.hjem.
- Hanssen, Annette, f. Holtfodt, 88 A., 7. 10., Halden, Bærum.
- Hansteen, Anna, f. Thürmer, 25. 10., Larvik.
- , Ingeborg, f. Paulsen, 4. 4., Glemminge.
- Harbitz, Anton Henrik, Skibskapt., nær 47 A., 24. 6., Ulykkestilfælde, Drøbak.
- Harlem, Harald, Art.kapt., 44 A., 10. 3., under et Ophold i Leipzig, H: Charlotte, f. Riis.
- Harms, Kristine, 77 A., 17. 3., Bergen.
- Harris, William Th., Læge, 22. 1., Chicago, H: Bergliot, f. Johnsen.
- Harritz, Gudny, 17 A., 3. 8., Nordstrand.
- Hartmann, Bernhard, Overlærer, 73 A., 18. 9., T.hjem, H: Frederikke, f. Paasche.
- , Mathias Helmer, nær 70 A., 5. 4., T.hjem, H: Edel, f. Kindt.
- , Wilhelm, katolsk Præst, født i Rheine, Westfalen, 3. 3. 1842, død 11. 3., Chr.ania.
- Hartmann Hansen, Martha, f. Pedersen, 24. 3., Sarpsborg.
- Hartwich, Ragna, f. Sødtring, 13. 4., Berlin-Friedenau.
- Hasle, Wanja Johanne, f. Stolt, 10. 2., Chr.ania.
- Hassel, Beret, 81 A., 7. 8., T.hjem.
- Hauer, Grethe, Enkefru, 4. 2., Fredstad.
- Haug, Ilmi, f. Gutzeit, 16. 3., Stockholm.
- Haugaard, Johan, 18. 7., Hamburg.
- Hauger, Jostein, Toldkasserer, 60 A., 10. 12., Skien, bgr. Oslo, H: Elisa, f. Gjerberg.
- Haugseth, Karl Sigurd, Stud. med., nær 25 A., 28. 12., Chr.ania.

- Havstad, Jensine, f. Munch, 70 A., 26. 10., Kirkeenger pr. Grimstad.
- Heber, Fredrik, Kapt., 33 A., 9. 5., Mo, Ranen, bgr. Chr.ania.
- Hedeman, Christian, fhv. Skrædder, 86½ A., 10. 2., Chr.ania.
- Hedemark, Gustav Adolf, Cigarmager, 6. 11., Kbhvn.
- Heesch, Hans M., Bryggeformand, 56 A., 14. 7., Grefsen.
- Heeschen, Ingrid Marie, 27. 9., Kbhvn.
- Hegermann, Caroline Johanne, 22 A., 19. 6., Chr.ania.
- Heggelund, Martin, 17. 9., Bergen, H: Margit, f. Poulsen.
- Heiberg, Ant., Organist, 19. 5., Bygdø, H: Ottilia, f. Smith.
- , Hanna Marie, 24. 7., Chr.ania.
- , Inge, Læge, Medicinaldirektør i Kongo, 30. 6., Chr.ania.
- , Signe, f. Konow, 11. 4., Chr.ania.
- Heiberg-Schreuder, Emilie, 34 A., 27. 11., Haugesund.
- Heier, Gustav Adolf, 16. 11., Chr.ania, H: Mathea, f. Pedersen-Dahl.
- , Kirsten Marie, 12 A., 15. 6., Chr.ania.
- Helland, Bergit, Lærerinde, 43 A., 17. 12., Fredstad.
- , Bernt J., Gartner, 16. 3., Solheim, Bergen, H: Lydia, f. Solberg.
- Helling, Jenny Fauchald, Sangerinde, 47 A., 26. 2., Chr.ania.
- Helm, Sigurd, ORsagf., nær 40 A., 17. 12., Chr.ania, H: Signe, f. Hjortdahl.
- Helmer, Elisabeth, 65½ A., 10. 4., Grimstad.
- Helmers, Henrik August, fhv. Styrmand, 5. 1., Bergen.
- Henne, Inger, 14. 10., Solheimsvigen.
- Henni, Anna, 16 A., 27. 5., Stabæk.
- Hennig, Otto, Kunstmaler, 30. 7., Chr.ania, H: Kathinka, f. Magelsen.
- Hennum, Augusta, f. Riis, nær 88 A., 30. 3., Chr.ania.
- Henrichsen, G., fhv. Overlærer, 85½ A., 19. 2., Chr.ania.
- , Johan Fredrik, Slagter, 75 A., 12. 11., Drammen, H: Henriette, f. Wiborg.
- Henriksen, C., Agent, 81 A., 5. 11., Stavanger, H: Cathrine, f. Magnus.
- Henriksen, Inga, 68 A., 18. 9., Chr.ania.
- , Inger Johanne, 3½ A., 21. 3., Strømmen.
- Herfeldt, Harriet, f. Munch, 9. 9., Bergen.
- Herlofsen, Herlof A., 60 A., 25. 3., Chr.ania.
- Hermansen, Arnc, Toldassistent, 32 A., 27. 7., Chr.sand, H: Fanny, f. Juell.
- Herpin, Thinka, f. Lorange, 77 A., 18. 5., Nantes.
- Hertzberg, Anton Lund, Ingeniør, nær 65 A., 31. 1., Toronto, Canada.
- , Johan, Cand. phil., 53 A., 30. 12., Chr.ania.
- Hervig, Astrid, 16¾ A., 29. 6., Chr.ania.
- , Dagny, nær 18 A., 31. 8., Chr.ania.
- Hesbø, Henriette, Politimester H.'s Enke, 16. 6., Chr.ania.
- Hesselberg, Carsten Dreier Brodahl, Styrmand, 6. 4., Bark »Steinsund«s Forlis efter Afgang fra Bordeaux.
- , Magdalene, f. Geelmuyden, 75 A., 9. 5., Chr.ania.
- Hetager, Kathinka, Enkefru, 22. 12., Chr.ania.
- Heyerdahl, Augusta, f. Hansen, 22. 12., Chr.ania.
- , Valentine Marie, 27. 1., Chr.ania.
- Hildisch, Carl, Fabriker, 20. 3., Lund, bgr. Chr.ania.
- , Ingeborg, f. Arnesen, 5. 5., Lund.
- Hiller, Hjalmar, Gartner, 15. 1., Arendal.
- Hilt, Johanne, f. Sørensen, nær 63 A., 20. 4., Bergen.
- Hindorff, Marie, f. Halvorsen, 74 A., 28. 7., T.hjem.
- Hiorthøy, Henrik, 21 A., 3. 2., Chr.ania.
- Hirsch, Ragnhild, f. Eskedal, 30 A., 15. 6., Ashville Sanatorium N. C.
- Hjelm, Peder, fhv. Telegrafbestyrer, født 15. 4., 1833, død 16. 12., Skaanevik.
- Hjorth, Augusta, 30. 3., Chr.ania.
- , Maren Olsen, 88 A., 22. 11., Soon.
- Hoel, Amund, 68 A., 24. 8., Lillestrøm, H: Augusta, f. Skallerud.
- , Halvor O., Gaardb., 49½ A., 30. 4., Eidsvold, H: Lena, f. Sandmo.

- Hoel, Synnøve, f. Nielsen, 30. 4., Kbhvn.
 —, Theresia, 19 A., 12. 3., Chr.ania.
 Hoff, Abraham, Restauratør, nær 47 A., 10. 3., Bergen, H: Signe, f. Eide.
 —, Juliane, f. Moe, 87 A., 18. 8., T.hjem.
 —, O. S., Grosserer, 69 A., 8. 6., Chr.ania.
 Hoffmann, Solveig, f. Roed, nær 27 A., 19. 9., Chr.ania.
 Hofgaard, Nils A., Bogbinder, 58 A., 10. 5., Chr.ania.
 Holge, Dagny, f. Engelschion, 29. 9., Stockholm.
 Holm, Alfred, fhv. Kbmd., 20. 4., Chr.ania, H: Clara, f. Evensen.
 —, Anna Sophie, f. Ellerhusen, 15. 10., T.hjem.
 —, Elise Othilie, f. Jakobsen, 42 A., 14. 2., Chr.ania.
 —, F. M., Snedkerm., 92 A., 4. 2., Tromsø.
 —, Fritz Trygve, 17 A., 30. 1., Chr.ania.
 —, Johnny Mauritz, 19½ A., 22. 5., Drøbak.
 —, Laura, f. Berg, 93 A., 22. 9., Tromsø.
 —, Julius, 57 A., 19. 10., Chr.ania, H: Bolette, f. Hansen.
 —, Hanna, 80¼ A., 3. 4., T.hjem.
 —, Lena, f. Schjetne, 21. 4., T.hjem.
 —, Petra, fhv. Musiklærerinde, 17. 6., Bergen.
 —, W. W., fhv. Malerm., 1. 9., Chr.ania.
 Holmboe, Anna, f. Schjelderup, 31. 1., Chr.ania.
 —, Anton, Konsul, nær 84 A., 3. 3., Chr.ania.
 Holmgren, K. L., Smedem., 11. 6., Bækkelaget.
 Holmsen, Gudrun Eugenie, f. Ringsted, 28½ A., 24. 3., Chr.ania.
 —, Laura, 29. 4., Chr.ania.
 Holst, Astrid, 20. 11., Chr.ania.
 —, Emilie, f. Blich, 79 A., 10. 3., Drammen.
 —, Ragnhild, f. Østby, 82 A., 30. 5., Elverum.
 —, Ursilla, f. Giæver, 86 A., 17. 3., Tromsø.
 Holst-Reimann, Rolf, nær 19 A., 10. 8., Chr.ania.
 Holt, Jarl, 21 A., 6. 7., Blommenholm.
 Holter, Sverre, 11. 2., Chr.ania.
 Holthen, Walborg, 23. 9., Chr.sund.
 Holtermann, Anna, f. Killand, 88½ A., 31. 10., Bergen.
 Holtvedt, Jørgen, Dekorationsmaler, 52 A., 16. 12., Chr.ania, H: Dagny, f. Haeselich.
 Homan, Henrik, 20 A., 9. 2., Cambridge, Massachusetts.
 Hopstock, Liv Helene Otilie, f. Andvort, 71½ A., 7. 9., Vik, Sogn.
 Horn, Elise Benedicte, 18. 12., Chr.ania.
 Hornbæk, Einar, Organist, 20. 6., Ø. Aker, H: Mina, f. Mokastet.
 Hornslien, Anton, Gaardbruger, 61 A., 10. 2., Land, H: Kalla, f. Sand.
 Horstmann, Charlotte, 29. 5., Chr.ania.
 Houen, John, 20 A., 9. 11., Chr.ania.
 Hovbrender, Rina, f. Ambjørnsen, 88½ A., 14. 2., Chr.ania.
 Hovelsrud, Susanna, f. Backer, i sit 90 A., 18. 1., Holmestrand.
 Houlder, Charles, 19 A., 28. 4., Porsgrund.
 Huitfeldt, Elisabeth Dunn, f. Hansen, 86 A., 5. 10., Bergen.
 Huirfeldt, Herm. C., 75 A., 28. 5., Kbhvn.
 Hughes, Guy, Doktor, 43 A., 14. 6., Thorn Tree House, Macclesfield, H: Ragnhild, f. Seeberg.
 Huse, G., Standartj., 65 A., 8. 10., Hamar, H: Karen, f. Hoel.
 Husher, Peter Eugen, 31. 3., Brooklyn.
 Huth, Olaf, Kystlods, 59 A., 16. 4., Kraakerøy.
 Huun, Anna, 16. 3., Bergen.
 Hveding, Alette, 8. 3., Bergen.
 Hvoslef, Johan, Læge, 81 A., 11. 10., Lannesboro, Minnesota.
 Hübertz, Emanuel, 54 A., 19. 2., Broocklyn, H: Elisabeth, f. Svendsen.
 Hygen, B. M., 80 A., 31. 7., Chr.ania.
 Hysing, Camilla, 5. 8., Bergen.
 Händler, Joh. Aug., fhv. Lærer, 78 A., 5. 7., Kongsberg.
 Hättstrom, Elin, 13. 10., Chr.ania.
 Hoolaas, Anna, Foged Andr. H.'s Enke, 5. 1., Chr.ania.

- Høst, Karen Helene, f. Nielsen, 27 $\frac{1}{2}$ A., 22. 10., Heggedal.
- Høy, Christiane Louise, 69 A., 25. 6., Langesund.
- Høye, Goro, f. Høye, 66 $\frac{1}{3}$ A., 4. 1., Øvre Rendal.
- Hoyer, Anna Victoria, 15. 2., Chr.ania.
—, Hans A., fhv. Skibsf., 78 A., 9. 8., Chr.ania.
- Jaastad, Wallin, Amtsagronom, 71 A., 10. 9., Jaastad.
- Jacobsen, Anna, f. Biermann, 74 A., 20. 3., Chr.ania.
—, Axel Fredrik, Skibsreder, 42 A., 3. 5., Fredstad, H: Nora, f. Nilsen.
—, Bertha, f. Oyen, 35 A., 9. 1., Tonsberg.
—, Christian D., Sognepræst, 14. 1., Grimstad, H: Marie, f. Eide.
—, E., Boghandler, 7. 6., Drammen.
—, Severin, 80 $\frac{1}{2}$ A., 11. 8., Chr.ania.
- Jaffe, Rakel, 28. 10., T.hjem, bgr. Chr.ania.
- Jahn, Fredrikke, f. Gørisen, nær 90 A., 2. 2., T.hjem.
- Jahnsen, Christine Elisabeth, f. Urbye. 91 A., 27. 9., Bergen.
—, Elina, f. Sand, 79 $\frac{1}{2}$ A., 15. 4., Chr.ania.
—, O. F., fhv. Fyrvogter, 7. 12., Kragerø, H: Kaja, f. Hvistendahl.
- Jameson, I. W., Agent, 32 A., 9. 1., Nydalen.
- Jansen, Axel H., Skibsfører, 69 A., 25. 9., Drammen, H: Johanne, f. Bryhn.
—, Chr., Disponent, 64 A., 13. 8., Chr.ania, H: Marie, f. Sanne.
- Jarmann, P. A., fhv. Vagtmester, nær 89 A., 12. 8., Chr.ania.
- Jebens, Johan Heinrich Theodor, 24. 7., Tromsø, H: Maia, f. Oxaas.
- Jebsen, Johan, 93 A., 26. 5., Bergen, H: Caroline, f. Hammer.
- Jefferson, Frederik John, Kapt., 66 A., 8. 5., Strømsgodset, H: Anna Karine, f. Sundve.
- Jelstrup, Marie, 9. 9., Mo, Levanger.
- Jensen, Anna, f. Reiersen, 16. 7., Chr.sand.
—, Arthur P., Direktør, 40 $\frac{11}{12}$ A., 8. 12., Nizza, bisat Chr.ania, H: Anna, f. Langeland.
- Jensen, Elisabeth, Enkefru, 107 $\frac{1}{2}$ A., 11. 6., Lillesand.
—, Hans G., Kbmd., 73 A., 1. 2., Asker.
—, Ingeborg, f. Baade, 13. 5., Rosendal.
—, Johanne Catarina, f. Bugge, 79 A., 28. 7., Norderhov.
—, Leif Bødtker, 13. 1., Nesttun.
—, Thora, f. Collin, 18. 3., Gøteborg.
- Jenssen, Chr. Aug., fhv. Bureauchef, 90 $\frac{1}{2}$ A., 11. 1., Chr.ania.
—, Jens Vauvert, 31 A., 19. 7., Chr.ania.
—, Joh. Chr., Overkonduktør, 65 A., 14. 5., T.hjem, H: Henriette, f. Carlson.
—, Maren, 93 A., 2. 7., Kongsberg.
—, Marelius, Vagtmester, 66 A., 3. 2., T.hjem.
- Jersin, Pitter, Bagerm., 24. 10., Bergen.
- Jervell, Alf, Kbmd., 33 $\frac{1}{2}$ A., 22. 2., Hamburg.
- Jespersen, N., Apoteker, 15. 1., Sand, H: Marie, f. Abrahamsen.
- Ihlen, Syver, Vognmand, 73 A., 11. 6., Chr.ania.
- Ingjer, Hanna, f. Tansem, 30. 10., Vestre Toten.
- Johannessen, H. C., Skibsfører, 74 A., 20. 9., Tromsø, H: Bernhardine, f. Jæger.
- Johannessen, Caroline Emilie, f. Tønnesen, 80 A., 3. 3., Drammen, bgr. Sarpsborg.
—, Harald, 16 A., 10. 1., Bergen, bgr. Chr.ania.
—, Johan, nær 64 A., 17. 10., Bergen, H: Louise, f. Dankertsen.
—, Kristine, f. Serck, 7. 1., Bergen.
—, Marie, f. Waincke, 1. 3., Bergen.
- Johansen, Christiane, f. Lund, 67 A., 26. 12., T.hjem.
- Johannson, Joh., Generalkonsul, 84 A., 25. 11., Chr.ania, H: Johanne, f. Nissen.
- Johanson, Bolette, f. Dreyer, Maskinmester H. C. J.'s Enke, nær 74 A., 24. 4., Bergen.
- Johnsen, Carl, Konsul, 14. 12., Rom, H: Lucy, f. Piene.
—, Joachim Dishington, 20 A., 9. 12., Chr.ania.

- Johnsen, Henning Junghans Thue, 37 A., 5. 4., Fort Santon, Amerika.
- , John, Apoteker, 20. 2., Værdalen.
- , Lina, f. Tonning, 51 A., 28. 2., Chr.ania.
- , Mathilde Eleonora, f. Bonge, 6. 1., Bergen.
- , Margrethe, 76 A., 5. 5., Grimstad.
- , Sønnik, Kbmd., 17. 1., Chr.sand, H: Philippa, f. Probsthahn.
- Johnsrud, f. Hebbe, nær 72 A., 28. 11., Bærum.
- Jordan, Hanne, 18. 10., Bergen.
- , Henrik Julius, Fabrikejer, 67 A., 26. 4., Jarlheim, T.hjem, H: Georgia, f. Brostrup.
- Irgens, Bertha, f. Hall, 86 A., 14. 3., Chr.ania.
- Isdahl, Mica Johanne, 58 A., 8. 8., Bergen.
- Isefjær, Henrik, Kontorchef, 17. 5., Bergen, H: Johanne, f. Amundsen.
- Juell, Anton, Apoteker, 60 A., 9. 2., Lillesand, H: Hanna, f. Wright.
- , Jacob G., 30. 5., Arendal.
- , Isak Felthus, nær 68 A., 12. 6., Bergen, H: Jeanette, f. Jersin.
- , Petrea, f. Heyerdahl, 23. 10., Santa Rosa, California.
- Juul, Harald, Barber, 26½ A., 11. 5., Larvik.
- Iversen, Baard, Grosserer (født i Akerø 1836), 83½ A., 15. 3., T.hjem, H: Anna, f. Junge.
- , Dorothea, f. Schnelle, 2. 1., Bergen.
- , Martin Julius, fhv. Vagtmester, nær 75 A., 1. 5., Chr.ania, H: Juliane Marie, f. Clausen.
- Jørgensen, Joh. P., 6. 2., Chr.sand, H: Olivia, f. Baade-Øslebye.
- , Lilla, f. Wiig, 26. 7., Grimstad.
- , Olivia, f. Baade Øslebye, 20. 11., Chr.sand.
- , Sofus A., Læge, 24. 10., Chr.ania.
- Jørstad, Juliane, 86 A., 18. 12., Chr.ania.
- Kahrs, Christian, 17 A., Septbr.?, ved »Steinsund«s Forlis.
- , Kaia, 93 A., 29. 6., Chr.ania, bgr. Hole.
- , Marie, 55 A., 12. 4., under et Ophold i Rom.
- Karlsen, Leonard K., Cand. mag., Lærer, 3. 10., Chr.ania.
- Keyser, J. W. A. N., Distriktslæge, 6. 10., Risør.
- Kibsgaard, Wilhelmine, 82 A., 5. 10., Bergen.
- Kielland, Axel Christian, 24 A., 25. 7., Holmcegenæs, Stavanger.
- , Mimi, nær 84 A., 5. 1., Rjukan.
- , Wennicke, f. Grove, 6. 6., Chr.ania.
- Kienitz, Cäcilie, Enkefru, 83 A., 21. 6., Chr.ania.
- Kilander, Einar, Forstmester, 38 A., 12. 10., Chr.ania, H: Ingrid, f. Ellingsen.
- Kildahl, Trygve, 25. 11., Stabæk.
- Killén, Gustav, 51 A., 17. 12., Chr.ania.
- Kinck, Margrethe, f. Hanssen, 88 A., 29. 2., Chr.ania.
- Kindseth, Sivert, Gaardbruger, 65 A., 20. 11., Malvik.
- Kindt, Nanna, f. Daae, 15. 10., T.hjem.
- Kirkhorn, J., Skoleinspektør, 56 A., 4. 8., Eidsvol, H: Martha, f. Haukå.
- Kismul, Henrik R., Maskinist, 30 A., 11. 11., Bergen.
- Kjekstad, Bernh., nær 82 A., 17. 2., Røken, H: Olava, f. Haugsrud.
- Kjelland, Torgny, 20. 8., Lier, Chr.ania.
- Kjelstrup, Fredrik, fhv. Toldkontrollør, 71 A., 25. 5., V. Aker, H: Marie, f. Welhaven.
- Kjennerud, Julie, f. Arneberg, 82 A., 18. 2., Chr.ania.
- Kjerschow, Aagot, f. Clasen, 1. 2., Chr.ania (?).
- Kjerulf, Dorothea, fhv. Lærerinde, 12. 8., Chr.ania.
- Kjølesdal, Karl, Cand. theol., Skolebestyrer, 3. 9., Ø. Aker, bgr. Nordfjord.
- Kjørboe, Kathinka, 14. 4., Chr.ania.
- Klaveness, Henrik, Skibskapt., 38 A., 30. 6., Nesodden.
- , Varg, 31 A., 15. 9., Seljord, kremert i Chr.ania, H: Nelly, f. Sande.
- Klein, Eugenie, f. Selbach, 21. 8., Fred.hald.
- Klem, Lul, Jormor, 58 A., 21. 11., Chr.ania.
- Klevenberg, W. M., Kbmd., nær 72 A., 14. 11., Gjøvik.
- Klingenberg, Atle P., 67 A., 26. 10., Bergen.

- Klingenberg, Brynjulf Johss., Inf.-kapt., 28. 4., Chr.ania, H: Fernanda, f. Gløersen.
- Klomnes, Per, Fuldm., Student, 24 A., 22. 11., Chr.ania.
- Klouman, Anna, 7. 10., Chr.ania.
- , Wilhelm, Konsul, 64 A., 14. 11., Barcelona.
- Klæboe, Andreas B., Apoteker, 60 A., 6. 11., Seattle.
- , Clara, f. Falck, 79 A., 22. 6., Bergen.
- Kløften, Astrid, f. Normann, 38 A., 31. 8., Nesodden.
- Knap, Karl Olaf, Kbmd., 68 A., 8. 5., Nordli pr. Fred.hald.
- Knoph, Andreas Bockman, 30 A., April (?), Seattle, Washington.
- , Josefa, f. Bockman, nær 84 A., 20. 9., Fred.stad.
- , Magdalene, nær 94 A., 17. 2., Chr.ania.
- , Peter, Husflidslærer, 12. 8., Bierka, Helgeland, H: Valborg, f. Kristiansen.
- Knudsen, Augusta, 69 A., 15. 5., Chr.ania.
- , Bent Blehr, 10. 12., Glasgow.
- , Harald, 16. 1., Paris.
- , Jeanette, f. Vibe, 79 A., 11. 2., Chr.ania.
- , Peder, Barberm., 69 A., 30. 3., Bergen, H: Kaia, f. Holm.
- Knutsen, Caroline, f. Kragtorp, 30. 12., Brooklyn, Amerika.
- Kobro, Thomas, Kbmd., 82 A., 16. 5., Chr.ania.
- Koch, Bernh., 89 A., Venset, Nordland.
- Kofod, Karoline, 25. 7., Bø, Telemarken, bgr. V. Aker.
- Kofoed, Marie Bergithe, 21. 5., ved Tanum Kirke.
- Koht, Agnes, 18. 8., Bækkelaget.
- , Hans Jacob, nær 77 A., 22. 3., Kongsvinger, H: Julie, f. Arnesen.
- Kokkin, Eberhard, fhv. Landhandler, 64 A., 10. 6., Aamot.
- Kolbye, Gunhild Julie, f. Holmsen, 71 A., 21. 11., Hovind.
- Koller, T. G., Kbmd., 83½ A., 15. 9., T.hjem, H: Anna, f. Hultin.
- Kolstad, Mathea, fhv. Lærerinde, 14. 11., Chr.ania.
- Kopp, Marianne, f. Roesing, 87 A., 13. 2., Chr.ania.
- Koren, Axel, Apoteker, 65 A., 31. 1., Chr.ania, H: Karen, f. Schou.
- , Eivind, Redaktør, 50 A., 19. 6., Chr.ania.
- , Laura, Frøken, nær 92 A., 28. 12., Chr.ania.
- Korshavn, Harald, vernepl. Premierlt. i Marinen, 23¾ A., Febr., »Songvigs Forlis.
- Kraft, Marie, f. Johannessen, 25 A., 21. 3., Bergen.
- Kreutz, Osoar, 13. 10., Chr.ania, H: Lilly, f. Beckman.
- Kristiansen, Johan, 54 A., 12. 2., Chr.ania, H: Ragna, f. Steen.
- Kristoffersen, Karen, Student, 18 A., 24. 7., druknet i Seljord, bgr. 20. 8., Skien.
- Krogh, Amalie, f. Egeberg, 72 A., 6. 7., Chr.ania.
- , Haakon, 7. 3., Chr.ania.
- v. Krogh, Bernhardine, 69 A., 13. 3., Bergen.
- , Petra, f. Skaarup, 24. 12., T.hjem.
- , Ulrikke Fredrikke, 79 A., 9. 5., Bergen.
- Kroh, Kate, 4. 10., Hamar.
- Krohn, Anna, f. Falsen, nær 79 A., 12. 1., Chr.ania.
- , Erling, Farmaceut, 21½ A., 22. 3., Bragernes.
- Krosby, Adolf, fhv. Toldkasserer, 77 A., 6. 1., »Kveldsol» pr. Gjøvik, H: Beate, f. Nygaard.
- Krüger, Carl, Bankchef, født i Lübeck, 74 A., 16. 4., Chr.ania, H: Helene, f. Hofgaard.
- Krøger, Anders B., nær 37 A., 5. 12., Brattekleiv pr. Arendal, H: Anna, f. Sørensen.
- , Christofer Anton, Skibsreder, 5. 11., Tonsaasen, bgr. Chr.ania, H: Karen, f. Hansen.
- , Marie, 90 A., 15. 10., Arendal.
- , Karen Marie, Enkefrue, nær 83 A., 4. 1., Bergen.
- Krøier, Kjestine, 75½ A., 19. 1., Chr.ania.
- Kuhnle, Jacob, 12. 9., Bergen, H: Katharine, f. Reimers.
- Kulbeck, Kirsti, f. Steenberg, 77A., 27. 8., Chr.ania.

- Kunig, Valborg, f. Petersen, 7. 10., Baden-Baden.
- Kvam, Einar Frithjof, ORsagf., 18. 7., T.hjem. H: Marie, f. Nielsen.
- Kyhring, Aug., ORsagf., 29. 3., Chr.ania.
- Køber, Bina, Frøken, 19. 12., Arendal.
- Laading, Carl A., 28. 10., Chr.ania, H: Hilda, f. Friis.
- Lampe, Anna Emilie Dorothea, f. Forvald, Sognepræst til Maasø J. M. L.'s Enke, 76½ A., 26. 5., Strandebarm.
- Landaas, Dina, f. Müller, nær 72 A., 15. 8., Asker.
- Landgraaf, Else Sofie, f. Berg, 96 A., 27. 11., Skien.
- Langberg, Harald, Oberstlt., 7. 5., Stavanger, H: Amalie, f. Hjorthoy.
- Lange, Severin Martin, Distriktslæge, nær 68 A., 8. 3., Skien, H: Emma, f. Rosenlund.
- , Trine, 11. 7., Bergen.
- d'Lange, Anne, 29. 9., Chr.ania.
- de Lange, Marie, f. Thomsen, 70 A., 27. 1., Bergen.
- Langeland, Mons Olsen, 79 A., 4. 10., Bergen, H: Kristine, f. Kildal.
- Langfeldt, N. T., Skibsreder, 72 A., 22. 1., Chr.sand, H: Nathalia, f. Gerard.
- Langkjær, Charlotte, f. Arenfeldt, 6. 7., Hellerup.
- Larsen, Ferdinand, Grosserer, 55 A., 12. 8., Vettakollen.
- , Fredriche, f. Hornburg, 80 A., 20. 7., V. Aker.
- , Halfdan, Apoteker, 16. 4., Chr.ania.
- , Hans, 78½ A., 6. 4., Skien.
- , Henrikke Kristine, f. With, 58½ A., 9. 12., Chr.ania.
- , Hildora Magdalene, f. Altmann, 35 A., 21. 2., Tromsø.
- , Marius, resid. Kapel., 15. 1., Fredhald.
- , R. A., 66 A., 24. 4., under et Ophold i Paris, bgr. Chr.ania, H: Ninna, f. Davidsen.
- , Simon, fhv. Telegrafinspektør, 77½ A., 2. 9., Arendal.
- , Tobias, Rentier, 80 A., 10. 6., Chr.ania, H: Lina, f. Lasson.
- Larsen, Vibeche Margrethe, f. Jessen, 81 A., 16. 4., Chr.ania.
- , Øyvind, nær 24 A., 4. 7., Nordstrand.
- Larssen, Joh., Marinemaler, 69 A., 10. 4., Chr.ania.
- , Richard, 3. 3., Chr.ania, H: Aagot, f. Heiberg.
- Larsson, Brynjulf, Kunstmaler, 12. 9., Chr.ania.
- Lassen, Emma, f. Frostrup, 82 A., 24. 12., Arendal.
- Laumann, Johan Christian, fhv. Bagerm., nær 85 A., 26. 5., Chr.ania.
- Lee, Willi, Agent, nær 53 A., 8. 7., Chr.ania, H: Helene, f. Westerstøm.
- Leewy, T., Agent, 31. 1., Chr.ania.
- Lehmann, Gustav, Disponent, 48 A., 8. 9., Drøbak.
- Lem, Christiania, Enkefrue, 10. 3., Chr.ania.
- Letort, Charles, 22. 12., Paris.
- Lexau, Laura, 14. 1., Bergen.
- Lie, Alf, Fr., ORsagf., 46 A., 15. 2., Chr.ania.
- , Anna, f. Birch, 12. 6., Chr.ania.
- , Boline, 79½ A., 15. 12., Chr.ania.
- , Borghild, f. Kalleberg, 28 A., 1. 6., Botne.
- , Brede J., fhv. Jernbanekonduktør, 18. 10., Chr.ania, H: Anna, f. Olsen.
- , Gunhild, f. Næss, 63½ A., 9. 2., Lørenskogen.
- , Hanna Marie, 22. 8., T.hjem.
- , Hans, Lærer, 45½ A., 2. 3., Chr.ania, H: Margrethe, f. Sørлие.
- , Idunna, 6. 5., Chr.ania.
- , Ingeborg Andrea, f. Hovland, 52 A., 2. 4., Bergen.
- , Johan, fhv. Politib., 3. 10., Chr.sand.
- , Johan M., Maskimm., 43 A., 27. 7., T.hjem, H: Petra, f. Forberg.
- , Johanne, 14. 11., Bergen.
- , Nikoline, 30. 4., Hov i Land.
- , Vava, f. Evensen, 7. 3., Stend.
- Lieblein, Johan Hofgaard, 29. 1., Chr.ania.
- , Trine, 76 A., 5. 2., Chr.ania.
- Lied, Augusta, f. Godahl, nær 73 A., 26. 9., T.hjem.

- Lieske, Wibecke, f. Tornøe, nær 70 A., 6. 5., Garnes, Bergen.
- Lind, Andr. R., Grosserer, 80 A., 13. 3., Chr.ania, H: Mina, f. Hiorth.
- , Anne Jørgine, f. Kjærner, 83 A., 16. 8., Chr.ania.
- , Ellen Bergliot, f. Koch, 53 A., 14. 9., Chr.ania.
- , Johan Martin, fhv. Stuert, 83½ A., 10. 9., Chr.ania.
- , Karen Marie, nær 80 A., 22. 2., Bergen.
- , Mina, f. Hiorth, nær 78 A., 2. 8., Chr.ania.
- , Olaf, 47½ A., 30. 12., Lorenskog, Chr.ania, H: Inga, f. Olsen.
- Lindblad, Inger, f. Larsen, 58 A., 9. 4., Stabæk.
- Lindbäck, Herman, Handelsgartner, 12. 2., O. Aker, H: Anna, f. Pedersen.
- , Stina, Enkefru, 83½ A., 24. 5., Chr.ania.
- , Thea, Enkefru, 17. 8., Chr.ania.
- Lindgaard, Nicolai, 18 A., 18. 3., V. Aker.
- Lindh, Helene Sofie, f. Weberg, 61 A., 24. 2., Sarpsborg.
- Lindrup-Gravenstein, Louise Eugenie, f. Harritsleff, 60 A., 27. 5., Chr.ania.
- Lindskog, Mac N., 30. 7., pt. Ostseebad Bansin, bgr. Udevalla, H: Kate, f. Hutchinson.
- Lindstrøm, Ole Johan, Maskinist, 57 A., 6. 9., Bergen.
- Linnestad, O. R., Skibsmægler, 20. 2., Svelvik, H: Jørga, f. Bondi.
- Listou, Olof, Dep.sekretær, 33 A., 26. 2., Chr.ania.
- Lockert, Kaja, 83 A., 26. 2., Bø, Vesteraalen.
- Lorck, Rikke, 10. 9., T.hjem.
- Lorentzen, Aage Blom, 28 A., 1. 1., Chr.ania.
- , Anton, fhv. Sørenskriver, 84 A., 22. 10., T.hjem, bgr. Holmestrand.
- , Bernhard, Ingeniør, 25. 8., Lillehammer, H: Hildeborg, f. Ouren.
- , James Stove, 2. 5., Ulykkestilfælde, Chr.ania.
- , Lina, f. Alstad, 14. 7., T.hjem.
- , Randine, Enkefru, 12. 12., Bergen.
- Loss, Marie Charlotte, 74 A., 22. 4., Stavanger.
- Lossius, Jenny, f. Hansen, 29. 3., Bergen.
- , Johan Sofus, 63 A., 29. 1., Rotvold.
- , Marie Holtermann, 16. 6., T.hjem.
- , Sofie, f. Christie, Rektor K. H. H. L.'s Enke, 11. 2., Chr.ania.
- Lous, Anna, f. Plesner, 16. 3., Bergen.
- , Roar, Ingeniør, 3. 1., Manchester.
- Ludwigsen, Julie, f. Helgesen, nær 79 A., 21. 9., Chr.ania, bgr. Horten.
- Lund, Agnethe, nær 86 A., 18. 1., Chr.ania.
- , Alfred, fhv. Kasserer, 65 A., 9. 3., T.hjem.
- , Anna, 75½ A., 24. 2., Chr.ania.
- , Anna Munthe-Kaas, 16. 1., Mariestuen, T.hjem.
- , Dagny, 6. 3., Chr.ania.
- , Elias, Ingeniør, 25. 1., Narvik.
- , Fredrik Wilhelm, 17. 5., Chr.ania, H: Margot, f. Roll-Hansen.
- , Georg, Typograf, 30. 8., Chr.ania.
- , Gitta, Enkefru, 88 A., 6. 9., Arendal.
- , Gullik A., Gaardbruger, 87½ A., 6. 11., Tjolling.
- , H. O., 5. 10., Chr.ania, H: Janny, f. Berg.
- , Hans, Kbmd., 23. 8., Sjøveien.
- , Hilda, f. Lund, nær 73 A., 21. 7., Eid, Romsdalen.
- , Ida, Enkefru, 22. 6., Chr.ania.
- , Ingeborg, f. Hansen, nær 85 A., 21. 5., Chr.ania.
- , Johan, Distriktschef, 22. 11., Fredstad, H: Hilda, f. Andresen.
- , Johanna, f. Mickelsen, 26. 6., Chr.ania.
- , John, Vagtmester, 79 A., 8. 11., T.hjem.
- , Ivar, fhv. Distriktslæge, 64 A., 21. 9., Bodo.
- , Karl, Gaardb., 73 A., 25. 1., Askim, H: Lina, f. Oraug.
- , Karl Magnus, fhv. Skomagerm., 82½ A., 24. 6., Chr.ania.
- , Louise, Enkefru, nær 82 A., 3. 3., Chr.ania.
- , Margit, 23 A., 4. 5., Eidsvold.
- , Marie, nær 41 A., 24. 4., Bergen.
- , O. M., Kapt., 55 A., 2. 5., Bristol.

- Lund, Ole, fhv. Lensmand, 83½ A., 4. 7., Valle, H: Heloise, f. Sverdrup.
- , Ole Georg, Stud. chem., 22 A., 27. 2., Fred.stad.
- , Oline, 1. 9., Chr.ania.
- , Oscar, 74 A., 2. 8., Chr.ania.
- , Petter Lorentz, 53 A., 15. 2., Chr.ania, H: Anna, f. Müller.
- , Rasmus, Formand, 55 A., 22. 10., Chr.ania, H: Severine, f. Kristoffer-sen.
- , Rolf, 18½ A., 4. 10., Chr.ania.
- , Rolf Sverre, 29. 6., Chr.ania.
- , Tobias, Grosserer, 9. 7., T.hjem.
- Lunde, Aasta, f. Knap, 26. 2., Chr.ania.
- , Arthur, 24. 1., Bergen.
- , Carl, Dekorationsmaler, nær 68 A., 19. 9., Chr.ania, H: Josefine, f. Smith.
- , Eli, f. Dyrdal, 29. 2., Os.
- , Kristine Endresen, 7. 1., Nissedals Præstegaard.
- , Odd, Lærer, 24. 1., Larvik, H: Karen, f. Knutsen.
- Lundeby, Hansine, Enkefru, 22. 12., Skien.
- Lundgreen, Jacob, Kapt., 12. 6., Ci-vita Vecchia, Italien, H: Hilda, f. Krøger i Spydeberg.
- Lundh, Carolina Wilhelma, 1. 1., Sta-bæk.
- Lundin, Arthur, 2. 7., Chr.ania.
- Lundt, Jørgine, 75 A., 23. 10., Chr-ania.
- , Margrethe, 86½ A., 15. 7., Bra-gernæs.
- Lunn, Michael Villars, Højesteretssag-fører, 5. 10., Kbhvn., H: Marie, f. Døderlein.
- Lyche, Maren, f. Seeberg, 10. 12., Sandviken.
- Lydersen, Gottlieb Hendrich, Bød-kerm., nær 63 A., 11. 1., Tromsø, H: Maren, f. Hansen.
- Lyng, Ingeborg, 76 A., 17. 1., Chr.ania.
- , Ole, fhv. Indrulleringschef, nær 74 A., 4. 7., Chr.ania.
- Lütz, Agnes Kathinka, 10. 5., Chr.ania.
- Lærum, Antonie, 81 A., 22. 11., Chr-ania.
- Løchen, Strøm Alf, Borgermester, 72 A., 30. 7., T.hjem, H: Antoni, f. Løchen.
- Løfqvist Betty Gulli, 24. 10., Bergen.
- Løken, Hans, Grosserer, 65 A., 2. 9., Moss, H: Marie, f. Paulsen.
- Løkke, Jørgine Pauline, f. Stabell, 75 A., 13. 8., Dahle pr. T.hjem?
- Lønrodt, Karl Johan, 19 A., 28. 8., Bergen.
- Løvaas, Borghild Louisc Due, f. Foss, 17. 7., Chr.ania.
- , Oscar Herman, Stud. theol., 25 A., 30. 4., T.hjem.
- Løvdal, Mathilde Marie, f. Mohr, 29. 1., Bergen.
- Løveid, Bjarne, Læge, 12. 4., Sarps-borg, bgr. Strømsø.
- Maakestad, J. E., Stortingsstenograf, 1. 2., Chr.ania, H: Ragna, f. Moe.
- Mack, Dorothea, Enkefru, 79 A., 29. 5., Kvalsund.
- Madsen, Augusta Helen, f. Meyer, 24. 5., Bergen.
- Magelssen, Thora, f. Magelssen, 11. 9., Solbakken pr. Peterson, Minnesota.
- Magnussen, Berent Benjamin, Ingeniør, 73½ A., 7. 6., Bergen, H: Borg-hild, f. Andersen.
- Malling, Harald, 56 A., 22. 12., Chr-ania.
- Mamen, Carl Gustav, 62 A., 11. 10., Chr.ania, H: Valborg, f. Grønvold.
- , Oscar, 78½ A., 8. 10., Drammen.
- Marstrander, P., Læge, 29. 6., Lysaker, H: Sofie, f. Klouman.
- Martens, Ditlef, 82 A., 8. 2., Bergen, H: Sina, f. Broch.
- , Gudrun, f. Koefoed, 18. 2., Bergen.
- Martens-Fougner, Alette, f. Thaulow, 18. 4., Gøteborg.
- Marthinsen, Mauritz G., 64 A., 1. 8., Bergen, H: Petra, f. Møllerup.
- Martinsen, G., Brugsejer, 19. 3., Chr-ania.
- Martinussen, Christiane, f. Schrøder, 66 A., 26. 7., Tromsø.
- Mathiesen, Jørgen Flood, 17. 10., Chr.ania.
- , P. A., Mønstringsmand, 73 A., 19. 11., Larvik, H: Wilhelmine, f. Corneliussen.
- , Thea, f. Eilertsen, 18. 11., Sarps-borg.
- Matheson, Mieke, f. von Seht, 23. 11., T.hjem.
- Mathisen, Jacob Christian, nær 70 A., 25. 2., Bergen, H: Tine, f. Blom.

- Mathisen, Th., fhv. Vagtmester, 69 A., 15. 4., Chr.ania, H: Eline, f. Reiersen.
- Megrund, Anne Sofie, f. Thoresen, nær 81 A., 16. 7., Grotten, Konnerud.
- Mehl, Augusta Charlotte, f. Mohn, 20. 2., Horten.
- Meidell, Marie, f. Berner, 22. 2., Stavanger.
- , Margrethe, f. Zoller, 25. 3., Tenerifa.
- Meier, Lilla, f. Nyegaard, 25. 10., Chr.ania.
- , Sigrid, f. Tukkebøl, 34 A., 28. 6., Marinette, Wisc.
- Meinhardt, Augusta, f. Aas, 8. 3., T.hjem.
- Mejdell, Elisa, f. Kolderup, nær 89 A., 23. 4., Chr.ania.
- Mejlænder, Anna, 13. 7., Chr.ania.
- , J. G. B., 84 A., 21. 9., Stavanger.
- Melin, Wulf, Agent, 52 A., 10. 1., Chr.ania.
- Meyer, August Normann, 40 A., Maj, Bilbao, H: Sevy, f. Kristensen i Chr.sand.
- , Jacob, Konsul, 44 A., 7. 12., Vardø, H: Mimi, f. Arnesen.
- , Rita, 20 Mdr., 18. 2., Bergen.
- , Samul Boyesen, ORsagf., 5. 12., Tønsberg.
- Michelsen, Tollef, Maskinm., nær 94 A., 21. 10., Nesttun, H: Dina, f. Tenden.
- Middelthon, Caroline Mathilde, f. Risting, nær 78 A., 28. 12., Chr.ania.
- Mikaelsen, Wilhelmina, f. Lovgren, 7. 9., Chr.ania.
- Moberg, Hans, 28. 11., Bergen, H: Margrethe, f. Brun.
- Modenstrøm, P. A., 78 A., 2. 1., Drammen.
- Moe, Agnes, f. Schönheyder, 31. 1., Nittedal.
- , Anton Marius, Sognepræst, 65 A., 9. 11., Aamot, bgr. ved Rena Kirke, H: Adelaide, f. Moe.
- , Chr., Konsul, 2. 10., Merchantville ved Philadelphia.
- , Nils, 74½ A., 18. 11., Chr.ania.
- , Thorvald, Kbmd., 77 A., 8. 11., T.hejm.
- Moestue, Hanna, Enkefru, 6. 6., Chr.ania.
- Molberg, Martha, 60 A., 13. 11., Chr.ania.
- Molland, Amalie Jacobsen, f. Munch, 67 A., 3. 6., Molland.
- Moltke-Hansen, Otto, 75 A., 1. 1., Chr.ania, H: Ingeborg, f. Tandberg.
- Moltzau, Chr. Aug., Grosserer, 63 A., 16. 7., Chr.ania, H: Sofie, f. Nielsen.
- Monrad, O. P., Pastor, 1. 5., Kbhvn.
- Monsen, Laura, 73 A., 12. 5., Stavanger.
- , M. H., Skibsreder, 62 A., 8. 11., Agertun pr. Sandefjord, H: Alice, f. Lundqvist.
- Morek, Hans, 14. 1., Amerika, H: Jenny, f. Munthe U. S. A.
- Morgenstjerne, Otto, Ingeniør, 51 A., 9. 9., Brooklyn.
- Morison, Francis John, 5. 11., London, H: Christine, f. Lange.
- Mortensen, Maren Margrethe, f. Deramm, nær 85 A., 19. 12., Chr.ania.
- Munch, Ragnvald, Lektor, 30. 12., Chr.sand.
- Musæus, John A., Provisor, 36½ A., 31. 5., T.hjem.
- Munthe-Kaas, Matzy, f. Hjørsing, 11. 9., Chr.ania.
- Müller, Fredrikke Sofie, fhv. Lærerinde, 75 A., 11. 6., Chr.ania.
- , Helge Ch., 17. 4., Shanghai.
- , Sofie, f. Bratland, 27. 3., Shanghai.
- Myhlenphort, Marie, f. Ebbell, 5. 3., Kbhvn.
- Myhre, Pauline, Enkefru, 82 A., 27. 4., Tromsø.
- Myhrwold, A. K., Professor, 9. 7., Chr.ania, H: Wilhelmina, f. Dreyer.
- Münter-Rolfen, Lili, 17 A., 1. 10., Chr.ania.
- Mürer, Ella, f. Kiær, 44 A., 14. 7., Fredstad.
- Møldrup, Fredrik Olai, 73 A., 15. 12., Haugesund, H: Malene, f. Kristiansen.
- Møller, Anne Sophie, 29. 5., Fredstad.
- , C. L., fhv. Sognepræst, 10. 2., T.hjem.
- , Finn, Student, 8. 5., Chr.ania og Kirkenes.
- , Julie, Enkefru, 13. 1., Chr.ania.

- Møller, Signe, f. Wemmestad, 69 $\frac{1}{2}$ A., 18. 4., Egersund.
- , Sophie, Frk., 13. 10., Chr.ania.
- Mølmark, Christian, 73 A., 8. 1., Chr.ania.
- Mølrop, Hermine, nær 85 A., 26. 3., T.hjem.
- Mørch, Engebret Tandberg, 8. 9., Chr.ania.
- , Jacob Ainsly, Direktør, 4. 1., Paris.
- , Thoralf, 28 A., 30. 1., Chr.ania.
- Mørck, Antonette, 72 $\frac{1}{2}$ A., 30. 5., Labraaten pr. Fred.stad.
- Mørner, Martin, Typograf, 58 A., 22. 3., Bergen, H: Albertine, f. Steimler.
- Mørstad, Erik O., Missionær, fra Amerika, født i Valdres, 60 A., 30. 6., Chr.ania.
- Møystad, Olea, f. Bjorneby, nær 87 A., 2. 9., Chr.ania.
- Nannestad, Elisabeth, 72 A., 29. 5., T.hjem.
- Natvik, Kari Orbeck, Lærerinde, 17. 9., Fred.hald.
- Naublin, Wilhelmine, 12. 9., Chr.ania.
- Naumann, Albert, 69 A., 27. 12., Vikesund.
- Nebell, Stener Otto, 12. 6., Nesodden.
- Nepomuceno, Alberto, Professor, 16. 10., Rio de Janeiro.
- Nerdrum, George, Inf.kapt., 42 A., 18. 12., Blommenholm.
- Neumann, Karoline Helene, f. Wright, 49 $\frac{1}{2}$ A., 4. 3., Chr.ania, bgr. Vestre Toten.
- , Th., Kapt., 17. 6., Chr.ania.
- Nikolaisen, Karoline, 73 A., 12. 11., Tromsø.
- Nicolaysen, Ami, f. Fischer, 8. 1., Chr.ania.
- , Wilhelmine Bernhoft, 9. 4., Kbhvn.
- Nielsen, Alida, 100 $\frac{3}{4}$ A., 5. 5., Nes Hdmk.
- , Anna, f. Stangebye, 72 A., 29. 5., Chr.ania.
- , Finn Harald, 25. 4., Skien, H: Lily, f. Caspersen.
- , Fredrik Wilhelm, Distriktslæge, 2. 4., Mandal.
- Nielsen,Godske, Sorenskriver, 73 A., 26. 11., Kragerø.
- , Louise Dorthea, f. Müller, Speditor P. N.'s Enke, nær 62 A., 21. 2., Chr.ania.
- , Marie, Apoteker Einar N.'s Enke, 5. 4., Chr.ania.
- , Marie, f. Boye, 90 A., 14. 12., Chr.ania.
- , Mathea Hedvig, f. Tuxen, 85 $\frac{1}{2}$ A., 29. 9., Chr.ania.
- , O., Udskiftningsformand, 24. 11., Skaanevik, H: Christofa, f. Brock.
- Nilsen, Helén, nær 64 A., 19. 1., Bergen, H: Augusta, f. Mowinkel.
- , Kari, f. Lunde, 91 A., 2. 6., Hoksund, Eger.
- , Nils Martin, Distriktslæge, 55 A., 10. 5., Borge, H: Sigrid, f. Christensen.
- Nilsen-Horn. Solveig, Student, 22 $\frac{1}{4}$ A., 16. 5., Faaberg.
- Nilson, Hans Blom, 1. 7., Chr.ania, H: Margrethe, f. Erlandsen.
- Nilssen, Agnethe, f. Sandberg, 30. 4., Chr.ania.
- Nissen, Fernanda, 31. 3., Barmen, Westfalen.
- , Karl, Pianist, 14. 5., Chr.ania.
- , Marie, f. Eriksen, Enke efter Theodor N. i Chicago, 22., 11., 1919, Mount Olive.
- Nord, Ida Augusta, f. Ekelin, 13. 8., Chr.ania.
- Nordahl, Caspar G., fhv. norsk Konsul for Pommern, Kommerceraad, 75 A., 22. 12., Stettin.
- Nordhagen, Carl, Gravør, 14. 10., Chr.ania.
- Nordlid, Maren, Sognepræst Kr. O. N.'s Enke, 71 A., 6. 7., Chr.ania.
- Norland, Johannes, Tandlæge, 28. 3., Chr.ania.
- Norman, C., Konsulatsekretær, 22. 3., Chr.ania.
- , Halfdan, 2. 12., Durban.
- Normann, Anna, 84 A., 24. 11., Elverum.
- , J. F., Oberst, 3. 11., Oppegaard.
- Norup, Bjarne, Samlagsb., 36 $\frac{1}{2}$ A., 18. 2., Chr.ania, H: Anna, f. Torgersen.
- Nullmeyer, Adolf F., Verksejer, 75 A., 14. 15., Chr.ania.

- Nygaard, Ingeborg, f. Devold, nær 40 A., 30. 7., T.hjem.
- , John, Disponent, 29 A., 18. 10., Stavanger, H: Jenny, f. Tollisen.
- , Martha Andersen, f. Dreyer, 13. 12., Odlandsvik.
- , Poul Gerhard, 8. 2., S/S. »Sangvig«s Forlis.
- Næss, Hilma, 40 A., 14. 5., T.hjem.
- Nørgaard, Bina, 25. 1., Chr.ania.
- Odberg, Nils Christian, Bankdirektør, nær 66 A., 22. 2., Larvik, H: Helena, f. Thoresen.
- Odden, Martin, Fejerinspektør, 73 A., 8. 5., Chr.ania, H: Alise, f. Wikstrøm.
- Offenberg, Henriette Gurine, 76 A., 15. 9., Skien.
- Oftedal, Harald, 23½ A., 26. 10., Hartford, Conn, Amerika.
- Ohldieck, Erna, 18 A., 7. 8., Bergen.
- Ohlsen, Anna, 80 A., 2. 4., Fred.værn.
- , Hanna, f. Fjeldstad, 71 A., 13. 1., Chr.ania.
- Olberg, Jacobine Olsen, f. Widding, 7. 7., Bergen.
- Olén, Olaf, 44½ A., 9. 4., Lourenco Marques, Portuguese East Afrika.
- Olsen, A., Skibshandler, 70 A., 13. 1., Moss, H: Mina, f. Brodahl.
- , Anna, f. Lunde, 60 A., 19. 12., under et Ophold i Drammen, bgr. Moss.
- , Dina, f. Nordahl, 24. 10., Laxe-vaag.
- , E. B., fhv. Skibsf., 81½ A., 8. 5., Tønsberg, H: Laura, f. Lauenborg.
- , Elisa, f. Koren, 86 A., 27. 5., Chr.ania.
- , Dagny, f. Irgens, 42 A., 19. 2., Chr.ania.
- , Erik Rynning, fhv. Sognepræst, 74 A., 2. 4., Stavanger, bgr. Bergen.
- , H. Th., fhv. Lærer, nær 79 A., 15. 8., Chr.ania, H: Andrea, f. Figenbaum.
- , Henriette, f. Schanke, 78 A., 2. 10., Tanen.
- , Johan, 77 A., 23. 9., Bergen, H: Christiane, f. Koht.
- Olsen, Johanne, f. Schyberg-Brinck, 31. 1., Chr.ania.
- , Josef E., 14. 3., Chr.ania, H: Henriette, f. Gradert.
- , Maren Johanne, f. Wølner, 67 A., 18. 2., Chr.ania.
- , Maren Kristine, f. Kolbjørnsen, 6. 1., Chr.ania.
- , Marta, f. Bugge, nær 88 A., 29. 11., T.hjem.
- , Olai, 1ste Borgmester, 16. 6., Bergen, H: Gudny, f. Meinich.
- , Rudolf, Provst, 66 A., 15. 7., Elverum, H: Thora, f. Dietrichs.
- , T. B., Overtoldkontrollør, 72½ A., 4. 8., Chr.ania, H: Johanne, Cecilie, f. Christensen.
- Olstad, Harald, Sognepræst, 66 A., 21. 2., Strøm, bgr. Chr.ania, H: Anne Johanne, f. Holmboe.
- Omberg, Augusta, 3. 11., Chr.ania.
- Omsted, Marie Antoinette, f. Manthey, 88 A., 27. 9., Chr.ania.
- Onsager, Ludvig G., Cand. phil., 65 A., 13. 10., Chr.ania.
- Opsahl, Frithjof, Ingeniør, 44½ A., 22. 10., Chr.ania.
- Opshaug, Davida, f. Bergh, 65 A., 20. 7., Ringsaker.
- Ording-Olsen, Anna, f. Hansen, 22. 9., Oslo.
- Ornell, Annie, 10. 9., Bergen.
- Osten, Carl H., 20. 10., Bergen, H: Anna, f. Synnestvedt.
- Otte, Carl, fhv. Banksekretær, 25. 4., Chr.ania.
- Ottesen, A., Kbmd., nær 80 A., 27. 8., Kragerø, H: Pauline, f. Paulsen.
- Otto, Sofie, f. Næss, 10. 9., Chr.ania.
- Owren, Signe, f. Bodin, 29. 3., Chr.ania.
- Pahle, Johan A., Sognepræst, 6. 4., Aal, H: Lia, f. Hansen.
- Parmann, Marthe Kathrine, f. Hovland, nær 72 A., 29. 12., Chr.ania.
- Paulsen, Jens Oscar, Arsenaløjtntant, 60 A., 15. 5., Melsomvik.
- Pauset, Mina, f. Arnesen Engh, 42 A., 25. 2., Chr.ania.
- Pedersen, Anna, Sognepræst til Nærstrand H. Chr. P.'s Enke, 3. 3., Stavanger.
- Pehrson, Laura, f. Nielsen, 5. 7., Chr.ania.

- Persen, Othilie, Enkefru, 75 A., 10. 12., Fevik.
- Petersen, Anne, Enkefru, 2. 2., Chr.-ania.
- , Christine Frederikke, f. Egholm, 92 A., 27. 2., Chr.sund.
- , Erik Houge, Ingeniør, 20 A., 14. 2., Chr.-ania.
- , Hedvig Holler, Enkefru, 29. 5., T.hjem.
- , Josephine Sahra, f. Greenwood, 17. 3., T.hjem.
- , Kella, 19. 2., Chr.-ania.
- , Niels, Bankdirektor, 27. 7., Skien.
- Pihl, Signe, f. Neumann, 47½ A., 7. 1., Bergen.
- Pihl-Ruul, Hilda, f. Andresen, nær 59 A., 7. 2., Chr.-ania.
- Pintner, Louise, Wienerbarn, bgr. 1. 6., Bergen.
- Platou, Ch. C., Advokat, 6. 12., Chr.-ania.
- , Einar Stoud, Direktør, 57 A., 28. 3., T.hjem, H: Vina, f. Dedekam.
- Plesner, Anna, Sygeplejerske, 19. 1., Chr.-ania.
- Pleym, Gottfred, Grosserer, 10. 1., Chr.-ania.
- Poulsøn, Sverre, 26. 3., Chr.-ania.
- Prante, Herman, Skibsreder, 13. 4., Bergen.
- Probst, Fin, Bundtmager, nær 25 A., 12. 6., Bergen.
- Prydz, Andrea, 29. 4., Mos.
- , Constance, 20. 6., Ulykkestilfælde, Høland.
- Proitz, Harald, 8. 2., Chr.-ania.
- Punternvold, Erling, 7. 1., Kornhaug Sanatorium.
- , Karl Gustav, fhv. Marineofficer, født i Egersund 1828, † 3. 3., Chr.-ania, H: Francisca, f. Landmark.
- Queseth, August, 40 A., Fuldm., 26. 1., Grue.
- Qvigstad, Klara, 23 A., 18. 9., Narvik.
- Raaum, Ragnvald, Tandlæge, 24. 10., Tønsberg, H: Lotte, f. Cappelen.
- Ramberg, J. C., Lærer, nær 74 A., 8. 7., Porsgrund.
- Ramm, Elisabeth Lucina, f. Mo-winckel, 84½ A., 19. 2., Chr.-ania.
- Rath, Karl Thomas, 2 A., 9. 2., Chr.-ania.
- Rathje, Otto Henrik, fhv. Skibsf., 23. 12., Bergen, H: Laura, f. Rinnan.
- Ree, Per, 26. 1., Chr.-ania, H: Ingrid, f. Kielland.
- (Stor-) Ree, Marthe, nær 93 A., 11. 4., Hamar, bgr. Stange.
- Refsdal, Anfin, Kirkesanger, 28. 4., Vik, Sogn.
- Rehnberg, Hilda Josefine, f. Nilsen, nær 63½ A., 8. 1., Fred.hald.
- Reiersen, Christiane, 90 A., 14. 2., Chr.-ania.
- , Hans, Tobakshandler, 9. 9., Bygdø, H: Gunda, f. Thorseng.
- , Gabriel, 82 A., 20. 5., T.hjem.
- , Reinhardt, 31 A., 1. 8., Bergen, H: Bergliot, f. Hansen.
- Reimers, Hans Holm, 23. 4., Bergen, H: Oluffa, f. Olsen.
- Rein, Andreas Larsen, 90 A., 9. 6., Fuse.
- , Anna, f. Akermund, 88 A., 15. 3., Vadso.
- Reinert, Karl Hj. E., nær 25 A., 10. 3., Eidsvold.
- Reinertsen, Betzy, 10. 7., Chr.-ania.
- , Ida C., f. Grimm, nær 85 A., 27. 10., Bergen.
- , L. A., fhv. Lods, nær 83 A., 26. 7., Oslo.
- Reiss, Elisabeth, f. Dympling, 59 A., 5. 12., Chr.-ania.
- Reissiger, J. O., nær 67 A., 15. 9., Chr.-ania, H: Betta, f. Tjersland.
- Reitan, Bjarne, Styrmand, 26 A., 2. 1., Baltimor, H: Marit, f. Solberg.
- Ribe, Aagot, 20 A., 17. 12., Fevig.
- Ricker, Christian, 19 A., 13. 11., Chr.-ania.
- Riis, Berthel Peder, 29. 8., Kullebund.
- , Wilhelmine, Enkefru, 86 A., 31. 10., Drammen.
- Riise, Henriette, f. Nordgreen, 81 A., 4. 9., Bergen.
- Riple, Sverre, 25 A., 2. 6., Lonevaag.
- Ritter, Carl Fredrik, 30¾/12 A., 23. 2., New York.
- Renstrøm, A. L., Konsul, 8. 9., Methil, Skotland.
- van Resandt, Maria Wynaendis, f. Schmedling, 4. 9., Zürich.
- Robertson, Hanna, Enkefru, 83 A., 23. 8., T.hjem.

- Rognaas, Hanna Ernstine, f. Nærup, 10. 6., Chr.ania.
- Rogstad, Johan, 46 A., 4. 11., Elverum, H: Astrid, f. Messelt.
- , Kirstine, nær 75 A., 1. 7., Gjerdrum.
- Rohde, Carstine, f. Bye, 17. 8., T.hjem.
- Roll, Jacob Parelius, 19. 11., Chr.ania, H: Inga, f. Omsted.
- Rollhausen, Theodor, Geheimer Hofrat, 63 A., 22. 1., Ulykkestilfælde, kremert 9. 3., Lübeck, H: Amalie, f. Dammann.
- Rondestvedt, Clara Augusta, f. Møller, 20. 9., Chr.ania.
- Rose, Klara, Enkefru, 14. 10., Chr.sand.
- Rosenberg, Alice, 18. 9., Chr.sand.
- , Josefine Emilie, f. Sustad, 71½ A., 9. 12., Nordstrand.
- , Sigrid, f. Christiansen, 35 A., 8. 2., Chr.ania.
- Rosendahl, Odny, 12. 11., Skien, bgr. Bergen.
- Rosendal, J., Skibsreder, 24. 2., Sandefjord.
- Rosenkilde, Ninni, 3. 2., Paris.
- Rosenqvist, Ragnar, Generalfelttøjmester, Oberst, 26. 3., Chr.ania.
- Roshauw, Kjell Fredrik, 8. 6., Chr.ania.
- Ross, Amunda Marie, f. Nordrum, 81 A., 27. 7., Hagavik.
- Rosseland, Thilda, f. Sevaldsen, 57 A., 23. 8., Arendal.
- Rossov, Martha, f. Hansen, 31 A., 15. 8., Voss, bgr. Nordstrand.
- Roverud, Gunder, 48½ A., 21. 10., Bamle, H: Mariken, f. Sundby.
- Rubach, Fanny, 8. 12., Bergen.
- Rude, Elise, f. Geelmuyden, 10. 8., Chr.ania.
- , Filippa, fhv. Postaabner, 19. 12., Chr.ania.
- Rung, Joseph Emanuel, Tilskærer, nær 42 A., 7. 11., Chr.ania, H: Sina, f. Andersen.
- Rustad, Ingeborg, f. Thorsen, 80 A., 5. 9., Chr.ania.
- Rusti, Olaf, Kunstmaler, 70 A., 2. 2., Urdi, Bergen.
- Ryg, Grethe, nær 74 A., 15. 11., Chr.ania.
- Rygh, Pernille, f. Jonassen, 74 A., 6. 11., Stavanger.
- Rynning, Eivind, Bureauchef, 41 A., 27. 10., Chr.ania, H: Thordis, f. Freng.
- Ræder, Jaques, Generalmajor, 3. 6., V. Aker.
- Røed, Gustav, nær 23 A., 12. 5., Brevik.
- Røhr, Erling, 16 A., 19. 12., faldt overbord i det indiske Hav.
- Ronneberg, Lulli, f. Johnsen, 59 A., 11. 3., Chr.ania.
- , Marie, f. Bentsen, 1. 6., Chr.ania.
- Rønning, Guri O., 11. 4., Chr.ania.
- , Johan Luth, Inf.kapt., 27 A., 30. 1., Chr.ania.
- , Karen, 20. 8., Chr.ania.
- , Nils Chr., fhv. Kirkesanger, 76 A., 13. 12., Væhre, Ranheim.
- , Ole O., Slagter, 20. 4., Chr.ania.
- , Sigurd, 18. 2., Chr.ania, bgr. Loiten.
- Røsholm, Odd, 22 A., 7. 7., Hof Bruk, Honefos.
- Sahlgaard, Carl Albert, Fuldm., 61 A., 18. 6., Chr.ania.
- Salicath, Carl Peter Fredrik Guise, Inf.kapt., 60 A., 22. 12., Nordstrand, H: Emilie, f. Schou.
- Salvesen, Jens, nær 41 A., 27. 12., 1919, Chr.sand, H: Kamilla, f. Gill.
- , Marie, f. Grung, 13. 7., Chr.sand.
- Samuelsen, Ferdinand Emanuel, ansat i Chinesisk Toldvæsen, 35 A., Oktbr.?, Shanghai.
- Sand, Gjorga, f. Jacobsen, 21. 12., Ø. Aker.
- , Mosse, 17 A., 27. 8., Chr.ania.
- Sandberg, Maren Sofie, f. Sinding, 25. 2., Moss.
- , Marie, Sognepræst G. S.'s Enke, 13. 6., Chr.ania.
- , Ole Romer Aagaard, 28 A., 16. 6., New York.
- Sandbo, Severine, f. Johnsen, 6. 1., Fred.stad.
- Sanne, Lars Wohl, Kontorchef, 27. 6., Borregaard, H: Magda, f. Hellesen.
- Sartz, R. S. N., nær 68 A., 23. 6., Washington.

- Schaad, Hakon, Kapt., 72½ A., 29. 4., Jeløen. Moss.
- Schadenberg, Edvarda, 13. 11., Bergen.
- Schare, Chr. Fredrik, 70 A., 8. 10., T.hjem, H: Selma, f. Rundgreen.
- Scharning, Oluf Christian, 77 A., 13. 11., Nes, Romerike, H: Anne Dorthea, f. Sagen.
- Schau, Edvard M., 76 A., 9. 10., Chr.ania.
- Scheen, Carsten Henrik, Pastor, Rejse-sekretær, 69 A., 7. 5., Nordstrand, H: Ebba, f. Pettersen.
- Scheffer, Magdalene, f. Woldseth, 15. 2., Bergen.
- Schermann, Thorbjørn, Porteføjer, 27 A., 30. 4., Lillehammer, H: Ragna, f. Hansen.
- Schetelig, Magnhild, f. Pedersen, 70 A., 15. 12., Chr.ania.
- Schiøll, Marius, Grosserer, 6. 11., Sta-bæk.
- Schjetne, Ingeborg Louise, f. Høen, 9. 9., T.hjem.
- Schjold, Adolf, Grosserer, 18. 7., Chr.ania, H: Mimi, f. Larsen.
- Schjølberg, Bernt, Bogholder, 8. 11., Chr.ania.
- Schjøll, Thora, Enkefru, nær 70 A., 22. 12., Chr.ania.
- Schjøth, Ruth, f. Bergendahl, 32 A., 22. 7., Chr.ania.
- Schjøtt, S. J. S., Overlærer, 10. 1., Chr.ania, H: Christiane, f. Nissen.
- Schlyder, J., Uhrmager, 79 A., 11. 9., Aalesund.
- Schmidt, Carl Henrik Edvard, fhv. Dyrslæge i Mos, 91 A., 17. 5., Chr.ania.
- , Lissie, f. Jones, 26. 11., Chr.ania.
- Schnell, Petter, Guldsmed, 71 A., 22. 5., Bergen.
- Schnelle, Harald, Kbmd., 25. 7., Ber-gen, H: Lulla, f. Christie.
- Schou, Alhed, f. Smith, 71 A., 3. 12., Chr.ania.
- , Christian Didrik, Oberst, nær 85 A., 11. 2., Chr.ania.
- , Lorentz, Massør, 78 A., 22. 10., Chr.ania, H: Selma, f. Christophersen.
- , Olava, Enkefrue, 76 A., 22. 10., Chr.ania.
- , Sverre, 39½ A., 15. 12., Chr.ania.
- Schrader, Emilie Benedicte, f. Andre-sen, 41 A., 17. 1., Chr.ania.
- Schram, Elisabeth, 53 A., 14. 6., Chr.ania.
- Schreiner, Christine, f. Gjerdrum, 63 A., 2. 8., La Crosse, Wisc.
- Schultz, Knut, Stuert, 39 A., 5. 12., gik overbord nær Gibraltar, H: Anna, f. Berntsen.
- Schwartz, Anna Margrethe, f. Allum, 85 A., 1. 5., Drammen.
- , Johan, Murm., 25. 12., Chr.ania, H: Clara, f. Johansen.
- Schrøder, C. Molstein, Bødkerm., 59 A., 15. 3., Aalesund, H: Ingeborg, f. Hollingen.
- Schrøeder, Helene, Enkefru, 93 A., 7. 1., Chr.ania.
- Schult, Aagot, 28. 2., Molde.
- Schultz, Ludvig, 3. 2., Bækkelaget.
- Schwabe, Haakon Colbjørnsen, Agent, 73 A., 7. 1., T.hjem.
- Schwings, Fredrik Herman, Skibsf., 7. 9., Bergen.
- , Henrik Anton, Kbmd., 11. 10., Bergen, H: Caroline, f. Eide.
- Schübeler, Frederikke, 74½ A., 10. 12., Chr.ania.
- Schøll, Irene, bisat 20. 5., Chr.ania.
- Schone, C. F., 86 A., 6. 1., Drammen, H: Karen, f. Eriksen.
- Schönemann, Fredrik, fhv. Handels-borger, 68 A., 18. 1., Chr.ania, H: Augusta, f. Aronsen.
- Schonfelder, Gottlieb O., 22. 12., Chr.ania.
- Seeberg, Hans, Styrmand, 5. 2., Sta-bæk, H: Alfhild, f. Seeberg.
- , L., Statsdyrlæge, 22. 5., Gjøvik.
- Segrow, Andreas, 22 A., 31. 5., Dale i Søndfjord.
- Sejrup, Thorvald Hagbart, nær 20 A., 1. 8., Bergen.
- Selikowitz, A. M., Kbmd., 7. 1., Dram-men, H: Sara, f. Krim.
- Sellæg, C. A., Distriktslæge, nær 73 A., 10. 12., Brønnøy, H: Agnes, f. Krog.
- Selmer, J. F. K., fhv. Brugsejer, 84½ A., 10. 6., Strinden.
- , Mathilde, f. Nilsen, 22. 6., Chr.ania.
- , Margit, 21. 2., V. Aker.

- Selsbak, Martin, Destillatør, 86 A., 27. 3., T.hjem.
- Selvig, O., fhv. Fejermester, 24. 2., Drammen.
- Sevaldson, Hans Schlytter, fhv. Bestyrer, 6. 4., Chr.sand, bgr. Chrania.
- , Guthorm, Oberstlt., 28. 6., Bergen, H: Ragna, f. Koefoed.
- Siegmund, Robert, Musiker, 12. 12., Chrania, H: Petrine, f. Johansen.
- Siewers, Hildur, f. Christophersen, 77 A., 12. 11., Chrania.
- Silseth, Fredrik, 58 A., 22. 3., Tromsø, H: Amanda, f. Walmann.
- Simonsen, Bredo, Cand. phil., 5. 6., V. Aker.
- , Kristen, Sorenskriver, 53 A., 26. 8., Førde, bgr. Chrania.
- Singdahlsen, Oivind, fhv. Gartner, 46½ A., 2. 1., Chrania.
- Siqveland, Agnete, 48 A., 13. 6., Tromsø.
- Sivertsen, H. A., fhv. Telegrafbestyrer, 82 A., 21. 12., Kbhvn, H: Evina, f. von Tangen.
- Skaar, Geirmund, Prlt., 21 A., 20. 1., Chrania.
- Skancke, Anna, f. Aspaas, 64½ A., 15. 12., Røraas.
- , Mart. F., Kbmd., Konsul, i sit 80 A., 16. 3., Drøbak.
- , Oline, 89 A., 25. 3., Drøbak.
- Skare, Rachel, f. Holm, 11. 2., Molde.
- Skarpmoen, Wilhelmine, f. Busch, 43 A., 22. 10., Nordstrand.
- Skaugstad, Ole, Fabrikejer, 32 A., 18. 11., T.hjem, H: Sigrid, f. Eriksen.
- Skavlan, Aage Gerhard, Cand. theol., 24. 2., T.hjem.
- , Paul Fredrik, fhv. Politimester, nær 71 A., 21. 2., Bestum, H: Therese, f. Larsen.
- Skjevlo, Georgine Amalie, f. Falck, 14. 6., T.hjem.
- Skogvold, J., Cand., fhv. Lærer, 16. 6., Kongsberg, H: Karoline, f. Jensen.
- Skramstad, Louise Emilie, f. Sandborg, 10. 6., Chrania.
- Skurdal, Østen P., 7. 6., Chrania, H: Marie, f. Torp.
- Skoien, Anton A., Grosserer, 20. 4., London, H: Inga, f. Holmsen.
- Slotnæs, Jens, Ingeniør, 27. 3., Grefsen, H: Ragna, f. Andersen.
- Smith, Borghild, f. Eenberg, 24. 10., New York.
- , Elise, 91 A., 16. 10., Arendal.
- , Helene, 5. 1., Chrania.
- , Johan, Fuldmægtig, 8. 4., Chrania.
- , Julie, f. Arnestad, 25. 11., Stavanger.
- , Mads Henrik, 59 A., 7. 12., Chrania, H: Margrethe, f. Ahrendts.
- , Theodor, nær 74 A., 14. 10., Drammen, H: Alvide, f. Smith.
- Sneve, G., Skibsf., 24. 7., Bodø.
- Soelberg, Lona, 98 A., 16. 11., Chrania.
- , Petronelle, Enkefru, 83½ A., 19. 7., Arendal.
- Solberg, Andreas, Trælasthanter, 25. 12., Kongsberg.
- , Ingrid, 20½ A., 25. 6., Sande.
- , Johannes, 75 A., 12. 2., Hole, bgr. Strømsø, H: Olga, f. Egidius.
- Solheim, Hilmar, Stud. med., 19½ A., 31. 5., Chrania.
- Solnørdal, O., fhv. Lærer og Sparcebankkasserer, 78 A., 23. 10., Stabæk.
- Sommerfelt, Vilhelm, fhv. Rektor, 18. 3., Chrania.
- Soot-Tisell, Arvid, Kapt., 10. 5., Partille, Göteborg.
- Stabell, Fanny, f. Jørgensen, 16. 4., T.hjem.
- , John, ORsagf., 21. 10., under et Ophold i London, H: Aagot, f. Gjerding.
- Stai, Helge, fhv. Veterinærmajor, 57½ A., 10. 12., O. Toten, H: Kari, f. Staboe.
- Staub, C. F., Generalmajor, 89 A., 27. 10., Chrania, H: Amelle, f. Bretteville.
- Stark, P. P., Direktør, 17. 1., Esbjerg.
- Steen, Adel Kristian, 20. 8., Bergen.
- , Agnes Emilie, 17 A., 5. 6., Bergen.
- , Catharina, f. Danchertsen, 89 A., 23. 1., Chrania.
- , Emil, Kbmd., 63 A., 26. 10., Holmestrand, H: Charlotte, f. Kristensen.
- , R. J., fhv. Lensmand, nær 79 A., 19. 10., Askevold.
- , Sigurd, 33 A., 12. 2., Chrania.

- Steenbaoh, Nielsine, f. Wedel-Jarlsberg, Jægermesterinde, 7. 10., Kbhvn.
- Steenberg, Bolette, 92½ A., 20. 4., Larvik.
- , Olava, Enkefru, 70 A., 5. 7., Stavanger.
- , Rangdine, f. Lilleseth, 75 A., 6. 11., Chr.ania.
- Steenstrup, Louise, f. Vauvert, 69 A., 12. 6., Frederiksværn.
- Steffens-Hansen, A., Tralastagent, 46 A., 11. 12., Fredstad, H: Fredrikke, f. Mørch.
- Steiver, Charlotte, f. Warmann, 73 A., 9. 4., Chr.ania.
- Stenersen, Karsten Hagbart, ORsagf., 44 A., 1. 9., Risør.
- , Nils Conrad, Kontorchef, 59 A., 4. 5., Säfvenäs, Göteborg.
- Stensholt, Ellen Christine, f. Haakonson, 36 A., 13. 11., Tønsberg.
- Stephansen, Nils Seiersløw, 72 A., 30. 12., Florø.
- Sterner, Else Svea, 17 A., 2. 3., Bergen.
- Stockfleth, Sigurd, nær 61 A., 28. 12., Bergen, H: Barbara, f. Tønnesen.
- Stoesen, Elise, f. Petersen, 78½ A., 12. 11., Chr.ania.
- , L. Skibsf., 77 A., 15. 1., Chr.ania, H: Elise, f. Petersen.
- Stibolt, Ovidia, Telegrafistinde, 13. 11., Chr.ania.
- Storm, Johan, Professor, 84 A., 26. 10., Chr.ania, H: Louise, f. Bruun.
- Stousland, Hedvig Kathrine, f. Ibsen, 87 A., 15. 6., Skien.
- Strandberg, Emma, f. Schmidt, 44 A., 21. 8., Chr.ania.
- Stranger-Thorsen, Rolf, 20 A., 25. 7., Chr.ania.
- Strøm, Alfred K., Kbmld., 16. 2., Chr.ania, H: Anna, f. Tveter.
- , Andreas, 86 A., 20. 9., T.hjem.
- , Laura, nær 83 A., 25. 3., Bækkelaget.
- , M. B., Apoteker, 81½ A., 21. 10., Chr.ania, H: Anna, f. Hals.
- , Margit, 16¼ A., 28. 4., Chr.ania.
- Stub, Jens Gerhard, fhv. Distrikts-toldinspektør, nær 79 A., 23. 5., Larvik.
- Stuberg, Carl Johan, Toldopsynsmand, 4. 7., Chr.ania.
- Sture, Ellen Kristine, 57 A., 19. 7., Bergen.
- Stückrath, Emma, 58 A., 29. 7., T.hjem.
- Styrmoe, Jacob, Styrmænd, nær 29 A., 1. 2., Chr.ania.
- Sudmann, Carl Andreas, 71 A., 2. 3., Bergen.
- , Johan Henrik Fredrik, 74½ A., 6. 2., Bergen, H: Petrine, f. Davidsen.
- Suhrke, Ludvig Wilhelm, 86 A., 12. 4., Arendal.
- Suhrland, Gerhard K., Tandlæge, 14. 2., Orje, H: Erika, f. Hjort.
- Sundby, Ole Jacob, 18 A., 27. 4., Chr.ania.
- Sundelius, Sigrun Aud, 31. 5., Chr.ania.
- Sundt, Christian Magnus Falsen, 25 A., 21. 2., Seattle.
- Sveaas, Anne Kristine, 68½ A., 19. 11., Modum.
- Svendsen, Carl Johan Irgens Bergh, Dr. phil., 17. 6., Nordstrand, H: Olga, f. Løkke.
- , Louise, f. Vogt, 84 A., 25. 3., Aalesund.
- Svensen, Adolf, Gaardejer, 66 A., 3. 5., Chr.ania, H: Helene, f. Graff.
- Svenssen, Joh. A., Cand. jur., 72 A., 24. 5., Chr.ania, H: Caroline, f. Michelsen.
- Sverdrup, Sven Borchman Hersleb, Sognepræst, nær 67 A., 4. 11., Vestby.
- Swensen, Johannes, Sognepræst, 9. 5., Holmestrand, H: Mimmi, f. Hålling.
- Swärd, Norman, Bankassistent, 13. 8., druknet, genfundet Oktbr., bgr. Chr.ania.
- Syberg, Clara, f. Bay, 67 A., 8. 10., Chr.ania.
- Sylov, Johanna, 7. 3., Chr.ania.
- Synnestvedt, Hanna, 71 A., 5. 10., T.hjem.
- , P. R. M., Disponent, 80 A., 20. 4., Egersund, bgr. Molde.
- , Peder Hennie, 48½ A., 10. 2., Bergen, H: Hanna, f. Torgersen.
- Syvertsen, Hans, Kapt., 30 A., 7. 5., Middlesborough, H: Alfhild, f. Gotaas i Drammen.
- Sækman, Andreas, Agent, 51 A., 6. 10., T.hjem, H: Nanna, f. Arntzen.

- Søderholm, N. P., Anlægsgartner, 87 A., 21. 9., Chr.ania, H: Maren, f. Frogner.
- Søderstedt, Karianne, f. Hauge, 11. 6., Eydehavn pr. Arendal.
- Somoe, Marit Johanne, 9 A., 14. 10., Stavanger.
- Sønnichsen, J., 56 A., 12. 1., Fredstad, H: Matti, f. Beck.
- Sørensen, Clara, f. Gude, 8. 11., Drammen.
- , Elise, 78½ A., 17. 7., Chr.ania.
- , N. C., Musikdirektør, 79½ A., 19. 12., Horten, H: Marie, f. Boug.
- , Nancy, f. Stenersen, 7. 6., Port Arthur, Canada.
- , Thea Schou, 83 A., 31. 10., Fredstad.
- Søvik, Lauritz, Bankkasserer, nær 61 A., 3. 10., Nørve pr. Aalesund, H: Louise, f. Steen.
- Tandberg, Gerda Borghild, 18½ A., 4. 6., Chr.ania.
- , Olaf, Sognepræst, 68 A., 15. 6., Aasnes, H: Dagny, f. Fodstad.
- Tangen, Th. A., Apoteker, nær 75 A., 12. 8., T.hjem, H: Janna, f. Paulsen.
- Tangvall, Jørgen, 50 A., 8. 2., Bamle, H: Ovidia, f. Riis.
- Teige, Marie, f. Møglestue, 53 A., 5. 3., Chr.ania.
- Tellefsen, Lina, Enkefru, 12. 2., Bergen.
- , Therese, f. Frivold, 36 A., 27. 6., Grimstad.
- Thallaug, Marie, f. Lysgaard, 77 A., 29. 5., Lillehammer.
- Thams, Eleonore, f. Baronesse de Spengler, 52 A., 27. 7., Royat les Bain, bisat Mentone.
- , Jacob Tullin, Cand. jur., Kontorchef, 55 A., 16. 6., Chr.ania.
- Theisen, Peter, Fabrikant, 53 A., 6. 11., Chr.ania, H: Nella, f. Henriksen.
- Thesen, Julie Augusta, f. Erichsen, Missionslæge Ove T.'s Enke, 13. 1., Chr.ania.
- Tholvsen, Anna, f. Lyhmann, 62 A., 13. 3., Sandefjord.
- Thommassen, Hansine, f. Gamst, 94 A., 9. 12., Rotsund.
- Thommessen, Josefine Konstanse, f. Kay, 10. 5., Chr.ania.
- Thommessen, Lars, fhv. Lodsoldermand, 82 A., 20. 4., Fred.værn.
- Thomsen, Wilhelm, 66 A., 9. 6., Boganes pr. Stavanger, H: Karen, f. Berentsen.
- Thoresen, Gurine, f. Schøyen, 86 A., 3. 12., Chr.ania.
- , Hans Thv., Arkivar, 30 A., Juni eller Juli, Calcutta.
- , Marie, 12. 7., under et Ophold paa Maristuen, bgr. Chr.ania.
- , Th., fhv. Herredskasserer, nær 79 A., 18. 10., Kirkenær i Solør.
- , Th., Disponent, nær 58 A., 10. 12., Drammen, H: Gunda, f. Hansen.
- Thorkildsen, Jørgen, Bankkasserer, 78 A., 30. 7., Chr.sand, H: Marie, f. Stray.
- Thormodsæter, Lars, 70 A., 1. 11., Bergen, H: Johanne, f. Ellingsen.
- Thornam, Ivan, Skibsf., 22. 1., Chr.ania, H: Ingeborg, f. Dille.
- Thorne, Caroline, f. Thorne, 78 A., 15. 1., Chr.ania.
- , Christiane, f. Peterson, 9. 6., Marienlyst ved Helsingør, bgr. Mos.
- , Johan Henrik Paasche, 18. 5., Evje Herregaard.
- Thorsen, Alma, 24 A., 19. 2., Bergen.
- , Ina, f. Fasting, 17. 1., Svelvik.
- , Lina, f. Lahn, 64 A., 16. 6., Nygaardsvik.
- , Th., Disponent, 72 A., 18. 4., Larvik.
- Thorstensen, Lina, 88 A., 8. 1., Chr.ania.
- Thorstenon, Alf, Apoteker, 12. 3., Kabelvaag, H: Motte, f. Randers.
- Thorup, Emma, Enkefru, 83½ A., 3. 2., Kbhvn.
- Thrap-Meyer, Jacob, 6. 6., Chr.ania, H: Hanna, f. Jelstrup.
- Thuesen, Nicolay, Agent, 78 A., 14. 6., Skien.
- , Marie, f. Lyng, 78 A., 3. 2., Chr.ania.
- Thune, Andreas Lauritz, Værksejer, 20. 4., Skien.
- Thune, Sophie, Enkefru, 76 A., 23. 8., Ormøen.
- Thurmann, Marie, 79 A., 11. 2., Chr.ania.

- Thurn, Johan, Postmester, 55 A., 11. 7., Harstad, H: Marie, f. Wold.
- Thønder, Bjørn, Febr., Hudson, Dakota.
- Tidemann, Axel, Fiskehandler, 44 A., 1. 10., Chr.ania, H: Aagot, f. Hansen.
- Tietiens, Karl Fred. Grahl, 26. 4., Bergen.
- Tiller, Fredrik, Maskinmester, 68 A., 9. 12., Bergen, H: Augusta, f. Larsen.
- Tillich, Gertrud, 6. 9., Chr.ania.
- Tischendorf, Marie, f. Froyland, 10. 1., Chr.ania.
- Tobiesen, O., Ingeniør, 3. 2., Chr.ania, H: Thora, f. Kirsebom.
- Toft, Johanna, 29. 8., Bergen.
- Tollefsen, Marie, f. Thomle, 19. 10., Chr.ania.
- , Ole, Malerm., 59½ A., 20. 10., Bergen, H: Martha, f. Arnesen.
- Top, Marie, f. Tholvsen, 62 A., 7. 10., Chr.ania.
- Topp, Fritz, Direktør, nær 51 A., født i Westphalen, 10. 3., T.hjem.
- Torgersen, G. H., Skibsreder, 72 A., 30. 5., Tjomo, H: Birgitte, f. Bache.
- , Ingrid Marie, 19½ A., 2. 7., Chr.ania.
- , Ragnvald Nilius, 19 A., 5. 8., Chr.ania.
- , Thora, nær 69 A., 17. 7., Chr.ania.
- , Torger, Skibsreder, 18. 5., Chr.ania, H: Maren, f. Gram.
- Tornøe, Johan Eitzen, Skibshandler, 25. 8., Yokohama, H: Marthine, f. Eitzen.
- Torp, Jens, Kbmd., 11. 1., Fred.hald, H: Helene, f. Foss.
- Torp, Margit, 30¼ A., 6. 2., Chr.ania.
- Torstensen, Petra, f. Hafslund, 67½ A., 4. 7., Oienkilen pr. Fred.stad.
- Tronstad, Laura, f. Strand, 87 A., 17. 2., T.hjem.
- Troye, Elisa, nær 88 A., 6. 2., Bergen.
- , Severin, nær 79 A., 16. 2., Hop, Bergen.
- Truslew, Trygve, 6. 4., Chr.sand, H: Oddfrid, f. Andersen.
- Tscherning, Johanne Fredrikke, 21. 3., Chr.ania.
- Tveten, Abr. Zakariassen, Kbmd., 74 A., 29. 6., St. Poul, Minnes., bgr. Chr.ania 2/8.
- Tærud, Anne Kathrine, f. Lund, 30½ A., 16. 3., Chr.ania.
- Tønnesen, Benedicte, f. Thorsen, nær 85 A., 18. 1., Chr.ania.
- , Birger, 27 A., 28. 5., Chr.sand.
- Uchermann, Karl, Premierlt., nær 26 A., 2. 4., Finse.
- Udo, Wilhelm, Toldopsynsmand, 65 A., 29. 10., Chr.sand, H: Mariane, f. Frøding.
- Uhe, Karoline, f. Olsen, 71¼ A., 5. 9., Bergen.
- Ulleberg, Rolf Gysler, Fabrikejer, 27. 12., Aarstad, H: Agnes, f. Russ.
- Ulstad, Edvarda Green, nær 80 A., 26. 2., T.hjem.
- Ulstrup, Mathilde, Enkefru, 76 A., 20. 2., Danmark.
- Undall, Christian, 8. 11., Lima, H: Alfhild, f. Scheterlig.
- Unger, Inga Hansine, f. Syversen, 29¾ A., 1. 3., Chr.ania.
- Utne, Andreas, Kapt., 10. 10., Stavanger, H: Anna, f. Rasmussen.
- , Brynjulf, Ingeniør, 8. 12., Chr.ania, H: Aagot, f. Wiik.
- Vadstrand, Henrik, 93 A., 16. 12., Ullensaker.
- Vager, Herman, Pakmester, 30. 12., Chr.ania.
- Valentine, James, M. A., 26. 6., Dovercourt, Essex, H: Ragna, f. Amundsen.
- Valeur, Fredrik Olai, 71 A., 17. 3., Solheim, Bergen.
- Vangen, Julie, f. Hennem, 25. 12., T.hjem.
- Vard, Julianne Sofie, f. Falkenstrøm, 1. 8., Chr.ania.
- Vauvert, Ida, f. Theiste, 86 A., 22. 1., Chr.ania.
- Vedeler, Gerd, 25. 1., Bergen.
- , Lirken, 22. 3., Bergen.
- Veffingstad, Petra, f. Arneberg, 50 A., 11. 11., Ottestad.
- Vetlesen, Johan Christian, Vejingeniør, 66 A., 4. 12., Bergen.
- , Thomas Fredrik Kristian, fhv. Adjunkt paa Hamar, nær 69 A., 16. 7., Bergen.
- Vik, Henrikke, 26 A., 4. 4., Stavanger.

- Vinsnes, Fr., fhv. Sognepræst, 93 A., 31. 5., Chr.ania.
- Vister, Margit Elisabeth, 19 A., 17. 10., Grefsen.
- Vogt, Gunhild Marie, 57 A., 13. 7., Chr.ania.
- Vold, Christiane, f. Monrad, 12. 7., T.hjem.
- Værnø, Oscar Johan, Borgmester, 15. 12., Moss, H: Mathilde, f. Lindseth.
- Waage, Rasmus Th., Styrmand, 1. 1., skyllet overbord i Nordsøen, H: Andrea, f. Lambrechts i Sund.
- Wager, Nancy, f. Amundsen, 14. 2., Narvik.
- Waggestad, Lene, Enkefru, 92 A., 12. 6., Sandefjord.
- Wahl, Hans Christian, 76 A., 17. 7., Chr.ania, H: Augusta, f. Engelstad.
- Walle, Hanna, 67 A., 9. 9., Vaagaa.
- , Wilhelm, 70 $\frac{1}{2}$ A., 28. 4., Chr.ania.
- Wallin, Christine, nær 86 A., 19. 6., Chr.ania.
- , Fredrikke Ovidia, 24 A., 30. 5., Chr.ania.
- Walløe, W. B., fhv. Skibskapt., 85 A., 15. 4., Chr.ania.
- Walter, Olufine, 79 A., 28. 1., T.hjem.
- Wang, Alfhild Emma, Lærerinde, 55 A., 4. 6., Chr.ania.
- , Aug. A., 53 A., 27. 3., Gjøvik.
- , Clara, f. Feiring, 79 $\frac{1}{2}$ A., 29. 10., Chr.ania.
- , Dina, f. Dahl, 26. 2., Chr.ania.
- , Ellen Marie, f. Abrahamsen, 87 $\frac{1}{2}$ A., 9. 12., Chr.ania.
- , Karl Ingvald, 8. 1., Ø. Aker.
- Warhuus, Siren Finne, 38 A., 11. 1., Strandvik.
- Wasteson, Walfrid, Kunsthandler, 61 A., 26. 7., Chr.ania.
- Wedel-Jarlsberg, Sofie, f. Freckmann, 70 A., 22. 1., Minnetomka, Minnesota.
- Wedén, Augusta Nygaard, 31 A., 11. 5., Vestby.
- , Emmy, 20 A., 19. 4., Chr.ania.
- Wedøe, Edward W. E., fhv. Toldopsynsmand, nær 86 A., 10. 4., Bergen.
- Wedset, Charlotte, f. Thesen, 73 A., 22. 6., Chr.ania.
- Wefferstad, Karen, 84 A., 13. 2., Chr.ania.
- Welhaven, Anthone Johanne, f. Holmboe, 93 $\frac{1}{2}$ A., 30. 9., Chr.ania.
- Wellin, Oscar, 19. 9., Kbhvn., H: Augusta, f. Alin.
- Weltzin, Martha Sophie, f. Nilsen, 14. 8., Chr.ania.
- Wenaas, Marie, Ottomine, 3. 8., Oppeggaard.
- Wendt, Amanda, 2. 11., Chr.ania.
- Werner, Johan Kristian, nær 98 A., 14. 8., O. Toten.
- Werring, Oscar, Apoteker, 75 A., 24. 11., Chr.ania.
- Wesenberg, Letta, f. Mowinckel, 77 A., 21. 8., Bergen.
- Wessel, Jan, 15 A., 1. 4., Ulykkestilfælde paa Hardangerjøkelen.
- Wessel-Berg, Hedevig, f. Jenssen, 8. 1., Chr.ania.
- Westberg, Anders Godtfred, Kbmd., 4. 5., Fredstad, H: Hedvig, f. Blom.
- Wester, Dorothea, 14. 10., Chr.ania.
- , Eva Ingeborg, f. Flodin, 27 $\frac{4}{12}$ A., 7. 5., Bergen.
- Westgaard, Oswald, 24 $\frac{1}{2}$ A., 3. 4., Gjøvik.
- Wetterstad, Anna, f. Eie, 35 A., 13. 3., Chr.ania.
- Wettre, Elisa, 87 $\frac{1}{2}$ A., 23. 8., Chr.ania.
- Wexelsen, Fredrik Nannestad, 5. 3., Lillehammer.
- , Rikke, 94 $\frac{1}{4}$ A., 23. 7., T.hjem.
- Whist, Valborg L., 52 A., 28. 6., Chr.ania.
- Wiborg, Theodor, 69 A., 16. 12., Larvik.
- Wicklund, J. C., Sogrepræst, 13. 3., Borre, H: Kathrine, f. Tams.
- Wickstrøm, Johanns, Agent, 44 A., 29. 2., Tromsø.
- Wiederstrøm, Erik Johan Marcus, nær 87 A., 21. 4., Bergen, H: Hansine, f. Larsen.
- Wiese, Elise, f. Lyche, 69 A., 16. 7., Lillehammer.
- , Johanne Marie, 78 A., 10. 7., Ljan, bgr. Glemminge.
- Wiesener, Gerhard, Overlærer, 16. 6., V. Aker, H: Antonette, f. Knudsen.
- , Serine Helene, f. Knudsen, 10. 7., Bergen.
- Wigen, A. F., Kbmd., 78 A., 19. 6. T.hjem, H: Noline, f. Øvre.

- Wigforss, J. E., Urmager, 28. 6., Chr.ania.
- Wiig, Anthon, 70 A., 2. 11., Chr.ania.
- , Ruth, f. Eck, 26. 1., V. Aker.
- Wilberg, Martinius, ORsagf., 10. 10., Chr.ania.
- Wilhelmsen, Antonette, 26. 12., Rollag i Vestfjorddalen, bgr. Ø. Porsgrund.
- , Christense, Lærerinde, 15. 5., Larvik.
- , H., Tobaksfabrikant, 74½ A., 30. 11., Skøien, H: Henriette, f. Wulff.
- , Henriette, f. Wulff, 72½ A., 7. 12., Skøien.
- , Lina, Enkefrue, 78 A., 30. 5., Chr.ania.
- , Morten Bernhard, fhv. Kbmd., 74 A., 17. 4., Tromsø.
- , Otto, 2. 11., Stabæk.
- , Wilhelm Theodor, 73 A., 29. 9., Bergen.
- Wille, Sev., Grosserer, 13. 2., V. Aker.
- Williamsen, Ole, Kbmd., 15. 9., Chr.ania.
- Willoch, Antonette, f. Lund, 92½ A., 7. 6., Chr.sand.
- Willumsen, Anna, f. Abelsted, 68 A., 19. 10., Chr.ania.
- Wilmann, Justine, f. Broum, 13. 5., Bergen.
- , Rikka, f. Jonassen, 27 A., 10. 1., Bergen.
- Wilson, John, fhv. Skibsf., nær 83 A., 25. 10., Oslo.
- Winge, Anette Hagbarthine, f. Thoresen, 63 A., 18. 7., Chr.ania.
- , Paul, Dr. med., Politilæge, 18. 12., Chr.ania.
- , Ole, Fiskehandler, 26. 7., Chr.ania.
- , Rudolf, 11. 10., Chr.ania.
- Winger, Eleonora, 71 A., 20. 10., Chr.ania.
- Winsnes, Lil, 22 A., 27. 3., Chr.ania.
- Winter-Hiellm, Charlotte, Frue, bgr. 30. 11., Chr.ania.
- Wirach, Sigrid, 17¾ A., 15. 3., Oslo.
- Wisløff, Jacob, Direktør, 2. 8., Kbhvn., H: Johanna, f. Johannsen.
- , Fredrik Thomas, Skibsf., 36 A., 25. 3., ombord i »Ontaneda«, bgr. Bergen, H: Else, f. Traae.
- With, Hattie, 18 A., 27. 3., Chr.ania.
- Wleügel, Severin Segelcke, fhv. Overlærer, 68 A., 20. 6., T.hjem, H: Hanna, f. Thinn.
- Wohl, Emilie, 59 A., 7. 4., Ørje.
- Wold, Andreas, fhv. Overkonstabel, 30. 8., Chr.ania, H: Hard, f. Brynhildsen.
- Wold, Bernt, Kbmd., 26. 1., Chr.ania.
- , Harry Viktor, 20½ A., 16. 1., Bergen.
- Wolff, Elisabeth, 79 A., 28. 5., Chr.ania, bgr. T.hjem.
- , Helga, f. Finberg, 8. 5., T.hjem.
- Woll, A. Th., ORsagf., 71 A., 14. 1., Chr.ania.
- Wollebæk, Sigvard, Oberst, 18. 12., Lier.
- Worsøe, Fredrikke, f. Trampe, Amtmandinde, 87 A., 5. 10., Chr.ania.
- Woxen, Johan Jacob, Toldinspektør, 29. 11., Chr.ania.
- Wrangell, Emilie, 88 A., 15. 2., Chr.ania.
- Wrensted, Henriette, f. Lüders, nær 85 A., 11. 1., Chr.ania.
- Wulff, Susanne, nær 80 A., 13. 1., Chr.sand.
- Wærn, William, Ingeniør, 3. 5., Stockholm, H: Lilla, f. Paaske.
- Wærner, Marie, f. Deinboll, 7. 11., Chr.ania.
- Ytteborg, Inge Carl, fhv. Bryggeriejer, 56 A., 20. 5., Blommenholm, H: Fernanda, f. Stohp.
- Zachariassen, Grete Sofie, f. Hcsby, 80 A., 5. 7., Aasgaardstrand.
- , Marie, f. Christie, 76 A., 27. 6., Chr.ania.
- , Simon, 9. 10., Grimstad.
- Zahl, Elise, 8. 1., Chr.ania.
- Zahlqvist, Lyder B., 73 A., 8. 2., Bergen.
- Zakariassen, Chr., Gaardejer, nær 86 A., 17. 11., Chr.ania, H: Noline, f. Pedersen.
- Zehe, Anna, Margrethe, 17. 8., Bergen.
- Ziegler, Emil, fhv. Telegrafist, nær 84 A., 29. 4., Dovre.
- Ziener, Martha, 25. 6., Røikenvik.
- Øhlander, Christiane, f. Brun, 61 A., 4. 8., T.hjem.
- Øhren, Anne Dorthæ, 10. 6., Chr.ania.
- Øvre, Hans Torbjørn, 27 A., 13. 1., Strømmen.

